

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

TOM V

**U SKLADU S UNUTRAŠNJIM SMISLOM
GDE SU IZLOŽENE TAJNE, U NJOJ PREDSKAZANE,
A KOJE SU BILE SKRIVENE**

**DELO NAPISAO
EMANUEL SVEDENBORG**

**PREVEO SA ENGLESKOG JEZIKA
MIŠA VASIĆ**

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

772. APOKALIPSA. POGLAVLJE 13.

1. *I vidjeh zvijer gdje izlazi iz mora, koja imaše sedam glava, i rogova deset, i na rogovima njezinijem deset kruna, a na glavama njezinijem imena hulna.*

2. *I zvijer koju vidjeh bijaše kao ris, i noge joj kao u medvjeda, i usta njezina kao usta lavova, i dade joj zmija silu svoju, i prijestol svoj, i oblast veliku.*

3. *I vidjeh jednu od glava njezinijeh kao ranjenu na smrt, i rana smrti njezine izliječi se. I čudi se sva zemlja iza zvijeri, i pokloniše se zmiji, koja dade oblast zvijeri*

4. *I pokloniše se zvijeri govoreći: ko je kao zvijer? i ko može ratovati s njom?*

5. *I dana joj biše usta koja govore velike stvari i huljenja, i dana joj bi oblast da čini četrdeset i dva mjeseca.*

6. *I otvori usta svoja za huljenje na Boga, da huli na ime njegovo, i na kuću njegovu, i na one koji žive na nebu..*

7. *I dano joj bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi; i dana joj bi oblast nad svakijem koljenom i narodom i jezikom i plemenom.*

8. *I pokloniše joj se svi koji žive na zemlji kojima imena nijesu zapisana u životnoj knjizi jagnjeta, koje je zaklano od postanja svijeta.*

9. *Ako ko ima uho neka čuje..*

10. *Ko u ropstvo vodi, biće u ropstvo odveden; ko nožem ubije valja da on nožem bude ubijen. Ovdje je trpljenje i vjera svetijeh.*

11. *I vidjeh drugu zvijer gdje izlazi iz zemlje, i imaše dva roga kao u jagnjeta; i govoraše kao aždaha.*

12. *I svu vlast prve zvijeri činjaše pred njom; i učini da zemlja i koji žive na njoj pokloni se prvoj zvijeri kojoj se iscijeli rana smrtna.*

13. *I učini čudesa velika, i učini da i oganj silazi s neba na zemlju pred ljudima.*

14. *I vara one koji žive na zemlji znacima, koji joj biše dani da čini pred zvijeri, govoreći onima što žive na zemlji da načine ikonu zvijeri koja imade ranu smrtnu i osta živa.*

15. *I bi joj dano da dade duh ikoni zvijerinoj, da progovori ikona zvijerina, i da učini da se pobiju koji se god ne poklone ikoni zvijerinoj.*

16. *I učini sve, male i velike, bogate i siromašne,*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

slobodnjake i robove, te im dade žig na desnoj ruci njihovoj ili na čelima njihovima, 17. Da niko ne može ni kupiti ni prodati, osim ko ima žig, ili ime zvijeri, ili broj imena njezina. 18. Ovdje je mudrost. Ko ima um neka izračuna broj zvijeri: jer je broj čovekov i broj njezin šest stotina i šezdeset i šest.

773. OBJAŠNJENJE

Stih 1. *I vidjeh zvijer gdje izlazi iz mora, koja imaše sedam glava, i rogova deset, i na rogovima njezinijem deset kruna, a na glavama njezinijem imena hulna.* 1. Izraz "*I vidjeh zvijer gdje izlazi iz mora,*" označava razmišljanja prirodnog čoveka kojima se potvrđuje odvajanje vere od života (br. 774); izraz "*koja imaše sedam glava,*" označava znanje [scientia] o svetim stvarima, koje su krivotvorene i izopačene (br. 775); izraz "*i rogova deset,*" označava veliku moć (br. 776); "*i na rogovima njezinijem* deset kruna,*" označava moć iz pojavljivanja istine u izobilju (br. 777); izraz "*a na glavama njezinijem imena hulna,*" označava krivotvorenje Reči (br. 778). *Latinski tekst ima izraz "glave" za izraz "rogove," vidi u neposredno prethodnom tekstu, kao i u tekstu koji sledi, AO br. 777.

774. Stih 1. *I vidjeh zvijer gdje izlazi iz mora,* označava razmišljanja prirodnog čoveka, kojima se potvrđuje odvajanje vere od života. To je vidljivo iz značenja izraza "*zvijer gdje izlazi iz mora*", kao bivanja onoga, što pripada prirodnom čoveku; jer "*zvijeri*" označavaju u Reči naklonosti prirodnog čoveka, u oba smisla (videti u prethodnom tekstu, br. 650); a izraz "*more*" označava različite stvari prirodnog čoveka, koje se odnose na njegova znanja [scientifica], kako na ona istinita, tako i na ona lažna, te na misli i razmišljanja otuda (vidi u prethodnom tekstu, br. 275, 342, 511, 537, 538, 600). Odatle je jasno da izraz "*I vidjeh zvijer gdje izlazi iz mora*" označava

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

razmišljanja prirodnog čoveka. Očito je da su to razmišljanja koja potvrđuju odvajanje vere od života, jer u ovom poglavlju se nadalje opisuje zmaj (zmija), izrazom "*zvijer gdje izlazi iz mora*", što označava razmišljanja zmaja iz prirodnog čoveka, koja potvrđuju razdvajanje vere od života, dok izraz "*zvijer gdje izlazi iz zemlje*" označava potvrđivanje zmaja iz bukvalnog značenja Reči i njenog krivotvorenja (vidi u narednom tekstu, od stiha 11 do kraja ovog poglavlja).

[2] Da je zmaj dalje opisan u ovom poglavlju, kao i to, da se on podrazumeva i pod dve zveri, vidljivo je iz toga što se kaže da "*zmaj je dao zvijeri koja izlazi iz mora svoju moć, prijesto i veliku vlast,*" i, dalje, da "*i svi se pokloniše Zmaju koji daje takvu vlast Zvijeri.*" [Ovde citiran hrvatski prevod Reči ("*Jeruzalemska biblija*") tj. stiha iz *Otk. 13:4* u potpunosti odgovara Svedenborgovom citatu; srpski prevod Reči (Daničić-Karadžić) istog stiha glasi: "*I pokloniše se zvijeri*" – prim. M. V.]; takođe i da "*I vidjeh drugu zvijer gdje izlazi iz zemlje, i imaše dva roga kao u jagnjeta; i govoraše kao aždaha i svu vlast prve zvijeri činjaše pred njom.*" Odatle je jasno da, s obzirom na to da oni, koji razdvajaju veru od života (a koji su označeni "*zmajem*") potvrđuju to razdvajanje, koje proizilazi iz razmišljanja prirodnog čoveka, bivaju opisani pomoću izraza "*zvijeri koji izlazi iz mora*". Sa druge strane, oni, koji potvrđuju pomenuto odvajanje vere od života na osnovu bukvalnog značenja Reči, i time krivotvoruju njen pravi smisao, bivaju opisani pomoću izraza "*zvijer gdje izlazi iz zemlje*". Da je to tako, može se u potpunosti videti iz opisa svih pojedinosti, koje slede u daljem tekstu.

[3] Ovakva, prethodno opisana, razmišljanja prirodnog čoveka ulaze u dogme onih, koji veru smatraju jedinim sredstvom spasenja, dakle i samom esencijom Crkve. Na taj način, oni je odvajaju od života, ili od milosrđa, koje oni ne priznaju kao sredstva spasenja i esenciju crkve. Vera i milosrđe, kao

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sredstva spasenja, jedva su vidljiva, a posledično i gotovo nepoznata sledbenicima onih, koji su podučavani u takvoj doktrini vere odvojene od života, jer se njihova misao stalno uklapa u one odlomke Reči kojom oni potvrđuju tu doktrinu. I, kao što su dogme koje oni potvrđuju, i koje predstavljaju krajnji smisao Reči, što je bukvalni smisao Reči, ništa drugo do - neistine, oni zaključke moraju izvoditi iz razmišljanja prirodnog čoveka, jer bez njih ne bi bilo moguće učiniti da se neistine pojavljuju kao istine. Ali, to će biti dodatno ilustrovano putem primera. Da život ili ljubav mogu biti odvojeni od vere, oni argumentuju pomoću nekoliko postavki: (1) Da je, Adamovim padom, čovek izgubio svu slobodu da čini dobro sam od sebe; i (2) Zbog toga čovek uopšte ne poseduje sposobnosti kojima može ispuniti zakon; i (3) Bez ispunjenja zakona nema spasenja; i (4) Da je Gospod došao na svet da bi mogao ispuniti zakon, a time se Njegova pravednost i Njegova zasluga mogu pripisati čoveku, a tom imputacijom čovek može biti oslobođen od jarma zakona, sve do te mere da ga više ništa ne osuđuje; i (5) Da čovek prima imputaciju Gospodnje zasluge samo verom, a ne i delima. Da su to uglavnom razmišljanja koja dolaze od prirodnog čoveka, što potvrđuje pretpostavljeno načelo same vere i sve što proizilazi vezano za to načelo, može se videti iz opservacija tih pojedinosti u skladu sa redom kojom su izložene.

[4] (1) *"Da je, Adamovim padom, čovek izgubio svu slobodu da čini dobro sam od sebe."* Ovo je razmišljanje iz neistina; jer niko nema, niti može imati slobodu da može činiti dobro od sebe, budući da je čovek samo primalac; stoga dobro koje čovek prima nije ljudsko, već je Gospodnje u njemu. Čak ni anđeli nemaju nikakvo drugo dobro u sebi, osim onoga, što potiče od Gospoda; a što više priznaju i percipiraju ovo, to su oni više anđeoski, to jest, viši su i mudriji od ostalih. Stoga bi Adam, koji još nije ni bio anđeo, u još

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

manjoj meri mogao biti u stanju dobra koje je od njega samog. Njegov integritet sastojao se u potpunijem prijemu dobra i istine, a time i inteligencije i mudrosti od Gospoda, nego što je to, docnije, bio slučaj kod njegovog potomstva. Ovo je, takođe, bila i slika Boga; jer čovek postaje slika primanjem Gospoda, i on postaje slika u skladu sa stepenom ovog primanja. U jednoj reči, činiti dobro od Gospoda je sloboda; a činiti dobro od sebe je ropstvo. Odatle je jasno da ovakvo razmišljanje potiče iz neistina koje proizlaze iz lažnosti, koje su sve od prirodnog čoveka. Štaviše, ono nije u skladu s istinom da je nasledno zlo u celoj ljudskoj rasi izazvano Adamovim padom; njegovo je poreklo bilo iz drugog izvora.

[5] (2) *"Zbog toga čovek uopšte ne poseduje sposobnosti kojima može ispuniti zakon."* Ovo razmišljanje takođe potiče od prirodnog čoveka. Duhovni čovek zna da izvršavanje zakona i njegovo ispunjenje u spoljašnjem obliku ne spasava; ali da, dokle god čovek sprovodi zakon u spoljašnjoj formi, a ovo izvršavanje potiče iz njegovog unutarnjeg, ono spasava. Unutarnji oblik, ili unutarnji zakon, jeste - ljubiti ono što je dobro, iskreno i pravedno; a njegov spoljašnji oblik je - to izvršavati. O ovome Gospod uči u Mateju: *Fariseju slijepi! Očisti najprije iznutra čašu i zdjelu da budu i spolja čiste.* (Mat. 23:26). Čovek ispunjava zakon do onog stepena u kome on to čini iz unutarnjeg, a ne u onoj meri, u kojoj on to čini od spoljašnjeg, koje je odvojeno od unutarnjeg. Unutarnji čovek je njegova ljubav i volja. Međutim, voleti ono što je dobro, iskreno i pravedno, i imati htenje koje proističe iz te ljubavi, dolazi jedino od Gospoda. Stoga: ispunjavati zakon znači - biti vođen od stane Gospoda. Ali to će biti detaljnije ilustrovano u onome što sledi.

[6] (3) *"Bez ispunjenja zakona nema spasenja."* To znači da bi čovek mogao biti spašen, ako bi bio u mogućnosti da ispuni zakon, i to od sebe, što je, samo po sebi, lažno; i, budući da je lažno, a ipak, prividno izgleda

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kao da je istinito, jer je - prihvaćeno kao dogma, ono mora biti potvrđeno razmišljanjima prirodnog čoveka. Da je lažno, biva jasno od toga, da čovek ne može učiniti ništa dobro od sebe, već je sve dobro od Gospoda; takođe iz ovoga, da takvo stanje integriteta nije moguće ostvariti pod uslovima da ikakvo dobro, koje je dobro u sebi, može poticati od čoveka i biti učinjeno od strane čoveka, kao što je u prethodnom tekstu rečeno u odnosu na Adama. A, kako takvo stanje integriteta nikada nije, i nikada ne može postojati, sledi da zakon, zapravo, mora biti ispunjen od strane Gospoda, u skladu sa onim što je upravo rečeno u prethodnom tekstu. Ipak, onaj koji ne veruje da čovek mora učiniti sve što je od njega samog, iako to, ustvari, čini od Gospoda, u velikoj je meri obmanut.

[7] (4) *"Da je Gospod došao na svet da bi mogao ispuniti zakon, a time se Njegova pravednost i Njegova zasluga mogu pripisati čoveku, a tom imputacijom čovek može biti oslobođen od jarma zakona, sve do te mere da ga više ništa ne osuđuje."* Ovo je, takođe, razmišljanje prirodnog čoveka. Gospod nije došao na svet zbog toga, već da bi mogao izvršiti sud i tako dovesti u red sve stvari na nebesima i u paklovima a istovremeno proslavio Njegovo Ljudsko. Time su spaseni i još uvek se spasavaju svi oni, koji su činili dobro i još uvek čine dobro dobro od Gospoda, a ne od samih sebe, a tako i ne bilo kakvom imputacijom njegove zasluge i pravednosti. Jer Gospod uči: *Ne mislite da sam ja došao da pokvarim zakon ili proroke*: nijesam došao da pokvarim, nego da ispunim. Jer vam zaista kažem: dokle nebo i zemlja stoji, neće nestati ni najmanjega slova ili jedne tittle iz zakona dok se sve ne izvrši. Ako ko pokvari jednu od ovijeh najmanjijeh zapovijesti i nauči tako ljude, najmanji nazvaće se u carstvu nebeskome; a ko izvrši i nauči, taj će se veliki nazvati u carstvu nebeskome.* (Mat. 5:17-19).

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[8] (5) "*Da čovek prima imputaciju Gospodnje zasluge samo verom, a ne i delima.*" Ovo je zaključak izveden iz razmišljanja koja mu prethode; a kako su ta razmišljanja prirodnog čoveka, dakle, nisu u pitanju razmišljanja racionalnog, prosvetljenog od duhovnog, a time su i od neistina, a ne od istina, te sledi da zaključak iz njih pada u vodu. Iz toga se može videti da za potvrđivanje bilo kog načela, koje je lažno samo po sebi, mora postojati razmišljanje prirodnog čoveka, kao i potvrđivanje na osnovu bukvalnog smisla Reči, jer će pomenuti vid razmišljanja dati izgled doslednosti za odlomke odabrane na osnovu bukvalnog smisla Reči. Zato se razmišljanja prirodnog čoveka označavaju izrazom "*zvijer gdje izlazi iz mora*", dok se potvrde, koje proizilaze iz bukvalnog smisla Reči predstavljaju izrazom "*zvijer gdje izlazi iz zemlje*". *Latinski tekst ima "*proroka*" na mestu gde su "*proroci*". Vidi NT 7933, gde je napisan termin "*proroci*" a što se slaže sa grčkim tekstom.

775. *Imaše sedam glava, označava znanje [scientia] svetih stvari Reči, koja su krivotvorena i izopačena. To je vidljivo iz značenja "glave", kao inteligencije i mudrosti, a, u suprotnom smislu, ludila i gluposti (vidi u prethodnom tekstu, br. 573, 577). A, kako se inteligencija i mudrost ne mogu predočiti onima koji pomoću razmišljanja prirodnog čoveka potvrđuju razdvajanje vere i života, a označeni su izrazom "zvijer gdje izlazi iz mora" tako izraz "glava njezina" označava znanje. To znači znanje svetih stvari Reči, jer postojalo je "sedam glava", a sedam se temelji na svetim stvarima (vidi u prethodnom tekstu, br. 257). Označava se znanje o svetim stvarima Reči, jer se oni, koji su označeni "zmajem", ne protive Reči; to stoga, što oni nazivaju Reč svetom i božanskom, jer prikupljaju iz nje potvrde svojih dogmi. Ali da oni, ustvari, pomoću ovih svetih stvari Reči o kojima poseduju znanje, krivotvore i izopačuju, biće očigledno iz onoga što sledi, kao i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

uopšteno iz toga, što oni, koji razdvajaju veru od života, ne mogu ni činiti drugačije, jer takvo odvajanje je suprotno kako svakoj pojedinosti, tako i sveukupnosti svih stvari unutar Reči. Jer u svim stvarima Reči, kao i u svakoj pojedinoj stvari iz nje, postoji brak dobra i istine, kao što je očigledno vidljivo iz duhovnog smisla Reči. Upravo zbog toga u tolikim delovima Reči postoje dva izraza, koji izgledaju kao ponavljanja iste stvari, ali, još uvek, jedan od njih se odnosi na dobro, a drugi na istinu; dakle, dvoje se pojavljuju tako, kao da tvore brak, koji se zove Božanski brak, nebeski brak i duhovni brak, koji se unutar sebe smatra brakom dobra i istine. (U vezi ovog braka vidi u prethodnom tekstu, br. 238, 288, 484, 660). Mora postojati sličan brak vere i ljubavi, ili vere i dobrih dela; jer vera se odnosi na istinu, a istina na - veru; i ljubav se odnosi na dobro, a dobro, pak, na - ljubav. Iz ovoga je jasno da oni, koji razdvajaju veru od svog sopstvenog života, ili, što je isto, od ljubavi, ne mogu ni učiniti drugačije, nego krivotvoriti Reč, jer objašnjavaju bukvalni smisao, koji je u suprotnosti s brakom dobra i istine, koji obitava kako svakoj pojedinosti, tako i sveukupnosti svih stvari unutar Reči.

[2] Rečeno je da „*glava*” označava mudrost i inteligenciju, a da, kod onih, koji nisu u mudrosti i inteligenciji, ona, pak, označava znanje [*scientia*]; zbog toga, kod onih, koji krivotvore i pervertiraju Reč, „*glava*” označava ludilo i glupost, kao što je opisano u prethodnom tekstu (br. 715), gde je objašnjeno značenje izraza „*sedam glava aždaha*”; tako, izraz „*glava ove zvijeri*” ima slično značenje, budući da „*ova zvijer*” predstavlja zmaja (aždahu), što se odnosi na razmišljanja prirodnog čoveka koja potvrđuju odvajanje vere od života. „*Glava*” označava mudrost, inteligenciju i znanje o istinama, a, u suprotnom smislu, glupost, ludilo, i znanje o neistinama, jer one imaju svoje sedište u glavi, a kako im je tamo ishodište, one i počinju

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

odatle da se šire. To je jasno vidljivo iz činjenice da su ishodišta svih vlakana u glavi, a otuda se protežu ka svim organima čula i kretanja, što pripadaju licu i čitavom telu; i tamo su, takođe, supstance, koje se sadrže u beskonačnom broju, a izgledaju kao male sfere; njih poznavaoi anatomije nazivaju kortikalnim tvarima i sivom materijom; od njih, pak, dalje proizilaze mala vlakna, od kojih su prva nepristupačna opažaju; nakon toga se ona skupljaju u zajednički snop, i čine medularnu supstancu celog *cerebruma*, malog mozga i *medulla oblongata*. Iz ove medularne supstance nadalje se protežu vidljiva vlakna, a ova vlakna, kada bivaju spojena, čine tvar koja se naziva živcima. Pomoću njih se *cerebrumom*, malim mozgom i kičmenom moždinom oblikuje celo telo, i sve stvari koje se odnose na njega; i iz toga proizilazi da svakim pojedinačnim delićem tela, kao i telom u celini, upravljaju mozgovi.

[3] Iz toga se može videti da su mozgovi sedište razumevanja i volje, što se naziva jednim pojmom, umom i, posledično, inteligencije i mudrosti, i da su oni to u njihovim prvim principima; takođe se vidi da su organi, koji se formiraju za primanje osećaja, i proizvođenje pokreta, izvedeni od njih, upravo poput potoka proisteklih iz njihovih izvora ili derivata proizašlih iz njihovih začetaka, ili pak - kompozitnih stvari iz njihovih supstanci; a ove su derivacije takve, da su mozgovi svuda prisutni, gotovo kao što je sunce prisutno svojim svetlom i toplotom u svakoj stvari pojedinačno, kao i u sveukupnosti svega na zemlji. Iz toga sledi da su celo telo, kao i svaki njegov pojedinačni deo, ništa drugo do – oblici, koji su pod opservacijom, pokroviteljstvom, i komandom uma, smeštenog u mozgu; tako, specifičnim izgrađivanjem ovih formi, pod supervizijom i naredbama uma, omogućeno je da svaki deo, u kome um nije prisutan ili koji ne komunicira sa životom uma, prestaje da bude deo čovekovog života. Iz toga se može videti da, kada je um

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

u svojoj misli, koja se odnosi na razumevanje, i u svojoj naklonosti, koja se odnosi na volju, on ima proširenje u svaki pojedinačni deo celog tela, a tamo, pomoću telesnih formi, on se širi, na isti način kao što misli i naklonosti anđela to čine u društvima univerzalnog neba. Isto vredi i ovde, jer sve stvari ljudskog tela odgovaraju svim nebeskim stvarima; stoga je oblik celog neba pred Gospodom - ljudski oblik. (Ovo se detaljno tretira u "Nebeskim tajnama", i u delu "Nebo i pakao".)

[4] To je rečeno da se objasni zašto pojam "*glava*" označava mudrost i inteligenciju, odnosno, u suprotnom smislu, glupost i ludost. Jer, kakav je čovek u svojim začecima, takav je on i u celini, budući da je telo, sa svakim njegovim delom, ništa drugo do - derivacija, kao što je upravo rečeno. Ako je, dakle, um unutar vere lažnosti i unutar ljubavi prema zlu, sledi da je celo telo, tj. celi čovek, u istom stanju. To je takođe jasno vidljivo kad čovek postaje duh, bilo dobar ili zao; tada je njegovo celokupno duhovno telo, od glave do pete, u potpunosti onakvo, kakav je njegov um. Ako je um nebeski, celi je duh nebeski, čak i njegovo telo postaje nebesko. Ako je um pakleni, celi je duh paklen, čak i njegovo telo, infernalno; a, kao posledica toga, takav se duh pojavljuje u strašnom obliku poput đavola, dok se prethodni duh pojavljuje u lepom obliku poput nebeskog anđela. No, o tome će se više govoriti na drugom mestu.

776. *I rogova deset*, označava veliku moć. Ovo je očigledno iz onoga što je u prethodnom tekstu navedeno (br. 716), gde se tretira "*zmaj*" koji je imao "*rogova deset*". Ova velika moć, koja se pripisuje zmaju i ovoj zveri, predstavljena je u duhovnom svetu putem rogova, pa je stoga data Jovanu, kao reprezentacija, koja izgleda kao što izgledaju rogovi na zveri zmaja. Ta moć jeste, zapravo, moć razmišljanja iz zabluda, a time i iz neistina, što potiče od prirodnog čoveka. Takva razmišljanja nemaju nikakvu pravu moć u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sebi, jer svaka moć pripada istinama; ipak, neistine iz lažljivosti čula i razmišljanja iz njih, imaju puno moći u ljudima na zemlji, pri nego što oni bivaju u istinama od dobra, to jest, pre nego što ih je Gospod preporodio. Jer čovek je od rođenja u zlu, i takođe u neistinama od njega; jer neistine šikljaju iz zala, kao nečiste vode iz nečistog izvora; i one neistine, koje su potvrđene razmišljanjima iz obmana čula, pojavljuju se kao da su istine. A, kako je čovek, još od rođenja, u neistinama od zla, on ih lako prisvaja, priznaje i u njih veruje, jer su u saglasnosti sa njegovim prvim prirodnim svetlom, i topline tog svetla, koja je iz vatre ljubavi prema sebi ili ljubavi prema svetlu. A, budući da je čovek lako i spontano naveden da veruje u takve stvari i tako je zaveden, stoga se ovde velika moć pripisuje Zveri, a, u prethodnom tekstu, zmaju. Ali nad čovekom, koji je u istinama od dobra, ili nad onim, koga je Gospod preporodio, oni nemaju moć; a, u svakom slučaju, imaju utoliko manji stepen moći, ukoliko je veći stepen u kome su istine umnožene u čoveku, i, konačno, na kraju nemaju više nikakvu moć; jer, kao što je već rečeno, svaka moć je u istinama od dobra, stoga nema ničega u obmanama od zla.

[2] To se može potvrditi onim što se vidi i percipira u duhovnom svetlu. Na određenim mestima oni, koji su u neistinama, se neprekidno takmiče, zajedno sa onima koji su poput njih, a protiv onih, koji su različiti od njih; i videlo se da zlo osvaja pomoću neistina, i da je privuklo mnogo njih na svoju stranu. Kad sam se pitao u vezi ovoga, rečeno je i spoznato je da neistine imaju moć nad onima koji su u neistinama; jer je primećeno da su oni, koji su osvojeni, i na taj način privučeni, već ranije jednako bili u neistinama; i obrnuto, da neistine nemaju moć nad onima koji su u istinama. Nadalje se videlo da su se oni, koji su bili u neistinama, takođe borili sa onima koji su bili u istinama i pobedili ih; ali ipak je naknadno shvaćeno da oni, koji su pobeđeni, nisu bili

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

u istinama od dobra, već u istinama bez dobra. A kad se oni, koji su u neistinama, bore protiv onih koji su u istinama od dobra, nemaju nikakvih rezultata; jer su poput trica u vazduhu, koje su raspršene i rasute u svim pravcima čovekovim dahom, bez snage da mu se odupru. Odatle je jasno zašto se zlo ponekad zove u Reči "*veliko i moćno*". Iz toga je sada jasno zašto je viđeno "*deset rogova*" na glavi zmaja i na glavi ove zveri, a isto tako i na glavi skerletne zveri: *I uvede me duh u pusto mjesto; i vidjeh ženu gdje sjedi na zvijeri crvenoj koja bješe puna imena hulnijeh i imaše sedam glava i deset rogova.* (Otk. 17:3).

777. *I na rogovima njezinijem deset kruna*, označava moć koja proizlazi iz pojave istine u izobilju. To je vidljivo iz značenja "*rogova*", kao moći (o čemu vidi u neposredno prethodnom tekstu); takođe iz značenja pojma "*deset*", kao nečega čega ima mnogo, pa tako i izobilja (vidi u prethodnom tekstu, br. 675); takođe iz značenja izraza "*kruna*", kao istina u posljednjem redu, koje su istine bukvalnog smisla Reči (vidi u prethodnom tekstu, br. 717). Takođe se označava i pojavni izgled (privid) istine, jer istine bukvalnog smisla Reči uglavnom predstavljaju pojavni izgled istine; a, pomoću ovih prividnih istina Reči, oni koji isu označeni pomoću ove "*zvijeri*", zadobijaju svoju moć. To su oni, koji razmišljanjem potvrđuju razdvajanje vere od života. Jer istine bukvalnog smisla Reči, koje su pojavni izgled (privid) istina i koje oni dovode u vezu razmišljanjima, kako bi im se pojavile kao prave istine, ovde su označene "*krunama*". Ali, kada su tako povezane razmišljanjima iz obmana i zabluda, one više nisu prividne istine, već postaju krivotvorene istine, a time i neistine; u skladu sa onim, što je ilustrovano u prethodnom tekstu (br. 719) o prividnoj progresiji sunca. Na glavama zmaja pojavilo su se sedam kruna, dok se na rogovima zveri pojavljuje deset kruna, jer "*glava zmaja*" označava znanje [scientia] svetih stvari Reči, koje su

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

krivotvorene i izopačene, što su prividne istine, koje su istine bukvalnog smisla Reči; dok "rogovi" označavaju veliku moć kada su povezani i potvrđeni razmišljanjima prirodnog čoveka. Ipak, ta velika snaga nije iz razmišljanja, već kroz razmišljanja iz istina bukvalnog smisla Reči.

778. *A na glavama njezinijem imena hulna*, označava krivotvorenje Reči. To je vidljivo iz značenja izraza "glava", kao poznavanja svetih stvari Reči, koje su krivotvorene i izopačene (vidi u prethodnom tekstu, br. 775); takođe i od značenja "imena" kao kvaliteta (osobina) stvari i njenih stanja (vidi u prethodnom tekstu, br. 102, 135, 696); ovde je u pitanju kvalitet razmišljanja prirodnog čoveka, koji potvrđuje odvajanje vere od života, što je označeno ovom "zvijeri"; takođe se to može videti iz značenja izraza "hulna", kao krivotvorenja Reči (o čemu uskoro). Iz toga je vidljivo da izraz "na njegovim glavama imena hulna" označava osobinu onih, koji razumevanjima prirodnog čoveka potvrđuju razdvajanje vere od života, kao i da je osobina takvih - krivotvorenje Reči. Izraz "hulna" označava krivotvorenje Reči, jer, u onome što sledi, ova zver reprezentuje način na koji su oni, koji su označeni zmajem, izopačili bukvalni smisao Reči razmišljanjima prirodnog čoveka, da bi mogli potvrditi opravdanje i spasenje samom verom bez dobrih dela; a to se ne može učiniti ni na koji drugi način, osim putem krivotvorenja Reči, koja u svakoj pojedinosti povezuje istine s dobrima i dobra sa istinama, a tako i veru sa milosrđem i milosrđe sa verom (kako je u prethodnom tekstu prikazano, br. 775). Zato se krivotvorenja Reči označavaju izrazom "hulna", za koji se kaže da je ime ove zveri.

[2] A na koji način se nad Reči izvršava bogohuljenje krivotvorenjem njenog istinskog smisla, ilustrovaće se primerom koji sledi. Oni, koji razdvajaju veru od dobrih dela, kažu: Bog Otac je uklonio, i čak odbacio ljudsku rasu zbog njenih zala; zbog toga je njegov Sin bio poslat u svet, ili je, pak, Sin sam,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

koji je bio pokrenut sažaljenjem, došao na svet. On je, pomoću kazne proizašle iz ekstremne osude, koja je bila stradanje na krstu, kao i putem svoje krvi prolivene na tom krstu, i naposljetku svojom smrću, pomirio čovečanstvo s Ocem, založivši se za njega na ovaj način. Budući da je to među glavnim stvarima doktrine onih, koji odvajaju veru, koja je milosrđe, iz svog života, ukratko ću naglasiti kako se time huli na Božansko. Bogohljenje se sastoji u tome, da oni veruju i misle da je Božanstvo uklonilo ili odbacilo ljudsku rasu od sebe, dok je Bog, ustvari: sama ljubav, sama milost i samo dobro, a pomenuti atributi čine Njegovu Esenciju; očito je, stoga, nemoguće da Bog ukloni ili odbije i jednog jedinog pojedinca iz ljudske rase jer bi to bilo delovanje protiv Njegove esencije, koja je, kao što je već rečeno, izvor svih ljubavi, svih milosrđa i sve dobrote. Bilo bi nemoguće i za jednog anđela ili za ijednog čoveka, koji je u ljubavi, milosrđu i dobroti od Gospoda, da učini nešto tako; pa ipak, njihova ljubav je konačna, dok je Božanska ljubav beskrajna. Boga Oca, koji uklanja ili odbacuje ljudsku rasu, oni nazivaju osvetoljubivom pravdom, pri čemu se ne gaji drugačija ideja Boga od ideje kralja ili sudije, koji se sveti za zlo koje mu je učinjeno, a, posledično, čini se kao da je to njihova sopstvena osveta u kojoj ne može biti ičeg drugog do ljutnje. Da bi to potvrdili, oni navode odlomke iz Reči gde se Bog zove osvetnikom, ljubomornim, ljutitim i gnevnim; a te odlomke iz Reči oni, na taj način, krivotvore, budući da se ti izrazi koriste u bukvalnom smislu Reči u skladu sa tekstom, kakvim se on čini na prvi pogled. To stoga, što, kad čovek nakon smrti postane duh, ako obitava u zlu, preostalom još iz njegovog života na svetu, on će se odvratiti od Gospoda; a kad se odmakne od Gospoda i kad Ga poriče, on više ne može biti pod Gospodnjom zaštitom, koja sprečava da ga njegovo sopstveno zlo ne kazni, jer je zlo kazna za zle, kao što je dobro nagrada za dobre. Ali, budući da je kazna za zle - zlo, počinjeno od strane zlih, čini se kao da kazna potiče od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Božanskog, pa se, usled tog privida, govori za Božansko u Reči da se ljuti, da osuđuje, baca u pakao, i slično. Ipak, Gospod nikoga zaista osuđuje i ne kažnjava (kao što se može videti u delu "Nebo i Pakao", u zaglavlju poglavlja br. 545-550: "*Gospod nikog ne baca u pakao, duh se sam dole baca.*" Iz toga se može videti kako se vrši blasfemija nad Božanskim, putem krivotvorenja Reči. To stoga, što se misli da je Bog u nekom smislu osvetnik, da je ljutit, da baca u pakao i kažnjava, kad je zapravo zlo ono, koje kažnjava samo sebe, to jest, izvršilac kazne je pakao iz koga zlo ishodi, a ne Božansko. Božansko je oskrnavljeno krivotvorenjem Reči i verovanjem i mišljenjem da se Bog Otac želi pomiriti s ljudskom rasom pomoću kazne proizašle iz ekstremne osude, koja je bila stradanje na krstu, te tako i putem krvi Njegovog sina prolivene na tom krstu; i da se time ganuo i preokrenuo ka milosti. Zar iko, ukoliko ima u sebi prosvetljeno razumevanje, ne vidi da je to takođe suprotno Božanskom, i stoga suprotno istinskoj istini Reči? Jer, kako to je suprotno Božanskom, tada mora biti bogohuljenje, tako da uzurpiranje bukvalnog smisla Reči, kako bi se potvrdila ova doktrina, predstavlja ništa drugo do - bogohuljenje. Ali više o tome u nastavku ovog rada.

[3] Šta se, dakle, označava izrazom "*hula*" može se videti iz odlomaka u Reči gde se ono pominje; od čega mi je dopušteno samo da citiram ono što sledi. U Jevanđeljima: *Zato vam kažem: svaki grijeh i hula oprostiće se ljudima; a na Duha svetoga hula neće se oprostiti ljudima. I ako ko reče riječ na sina čovječijega, oprostiće mu se; a koji reče riječ na Duha svetoga, neće mu se oprostiti ni na ovome svijetu ni na onome.* (Mat. 12:31, 32). *Zaista vam kažem: svi grijesi oprostiće se sinovima čovječijim, i huljenja na Boga, makar kakova bila: A koji pohuli na Duha svetoga nema oprostjenja vavijek, nego je kriv vječnome sudu.* (Marko 3:28, 29). *I svaki koji reče riječ na sina*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

čovječijega oprostite mu se, a koji huli na svetoga Duha neće mu se oprostiti. (Luka 12:10). Šta se tačno označava pomoću izraza "grieh i hula oprostite se ljudima; a na Duha svetoga hula neće se oprostiti ljudima," a šta pomoću izraza "reče riječ na sina čovječijega," do sada nije bilo poznato u crkvi, a to stoga, što nije bilo poznato ispravno značenje izraza "Duh sveti", kao ni šta se tačno podrazumeva pod izrazom "Sin Čovječji". Izraz "Duh sveti" znači Gospoda u odnosu na Božansku istinu, kakva je na nebesima, to jest Reč, i to onakvu, kakva je u duhovnom smislu, jer je to Božanska istina na nebu. A "Sin Čovječji" znači Božansku istinu, kakva jeste na Zemlji, to jest, Reč i to onakvu, kakva je u prirodnom smislu, jer je to Božanska istina na zemlji. Kad je poznato šta se podrazumeva pod "Duhom svetim", a šta pod izrazom "Sin čovečij", takođe se može spoznati i šta označava izraz "grieh i hula na Duha svetoga," a šta, pak, predstavlja izraz "reče riječ na sina čovječijega;" a takođe i zašto se greh opisan izrazom "reče riječ na sina čovječijega" može oprostiti, dok, nasuprot, "grieh i hula oprostite se ljudima; a na Duha svetoga hula neće se oprostiti ljudima." "Grieh i hula na Duha svetoga" znači poricati Reč i izopačiti njena suštinska dobra i krivotvoriti njene esencijalne istine; dok "riječ na sina čovječijega" znači interpretirati prirodni smisao Reči, što je njen bukvalni smisao, u skladu sa spoljašnjim izgledom teksta.

[4] Poricati Reč je greh koji "neće mu se oprostiti ni na ovome svijetu ni na onome," to jest, večno, a ko to čini "je kriv vječnome sudu," jer oni, koji negiraju Reč poriču Boga, negiraju Gospoda, negiraju nebo i pakao, i poriču crkvu i sve stvari koje se odnose na nju; a oni, koji to poriču su ateisti, koji, iako verbalno pripisuju stvaranje svemira nekom Vrhovnom Entitetu ili Božanstvu ili Bogu, u svom srcu oni stvaranje pripisuju prirodi. Budući da su im takva poricanja razvezala svaku povezanost sa Gospodom, oni moraju

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

biti odvojeni od neba i sjedinjeni sa paklom. Izopačavanje suštinskih dobara Reči i krivotvorenje njenih esencijalnih istina je bogohuljenje protiv Duha Svetoga koje se ne može oprostiti jer "*Duh sveti*" znači Gospoda u odnosu na Božansku istinu, onakvu, kakva je na nebesima, to jest, Reč, kakva je ona u duhovnom smislu, kao što je rečeno u prethodnom tekstu. U duhovnom smislu, istinska dobra i istinske istine su očigledni; ali u prirodnom smislu, kao da su dobra i istine zaodnuti, a samo tu-i-tamo bivaju ogoljeni. Stoga ih se zovu prividna dobra i istine. To je ono što je izopačeno i krivotvoreno; i za njih se kaže da su izopačeni i krivotvoreni onda, kada su objašnjeni na takav način, da bivaju suprotni stvarnim dobrima i istinama, jer se tada nebo uklanja od čoveka, i čovek se od njega odvaja; a to zbog razloga što, kao što je prethodno rečeno, istinska dobra i istine čine duhovni smisao Reči u kome su nebeski anđeli. Na primer, nebo je uklonjeno od čoveka kad se poriče Gospod i Njegovo Božansko, kao što su to učinili fariseji, koji su rekli da je Gospod učinio čudesa pomoću Veelzevula, i imao nečist duh; zbog toga, što su oni, na taj način, poricali Njega i Njegovo Božansko, rekao je da je to greh i bogohuljenje protiv Duha svetoga, jer je njihov govor bio protiv Reči, kao što se može videti u prethodnim stihovima ovih poglavlja u Jevanđeljima. Iz istog razloga, takođe, Socinijanisti [*Socinijanizam je hrišćanski oblik jedinarizma krajem 16. veka, koji je racionalno uskratio Trojstvo, božanstvo Isusa Hrista i iskupljenje- prim. M. V.*] i Arijanci [*Arijanstvo je hristološko učenje koje je propovedao Arije, sveštenik u Aleksandriji u Egiptu. Suština njegovog učenja se sastojala u razlikovanju Boga kao tvorca i Hrista kao božjeg stvorenja - prim. M. V.*], koji poriču Božansko Gospodnje, iako ne poriču Gospoda, ostaju izvan neba i ne mogu biti primljeni ni u jedno anđeosko društvo.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[5] Uzmimo, kao još jedan primer, one, koji isključuju dobra iz ljubavi, kao i dela ljubavi iz sredstava spasenja i koji tvrde da je vera, isključujući dobra i činove, jedino sredstvo spasenja i koji potvrđuju ovo mišljenje ne samo putem doktrine, već i svojim sopstvenim životom, govoreći u srcu: "Dobra me ne spasavaju, kao što me ni zla ne osuđuju, jer imam veru". Takvi, takođe, vređaju Duha svetoga, jer krivotvore istinsko dobro i istinu Reči, i to u hiljadama odlomaka, gde se pominju ljubav i milosrđe, činovi i dela. Štaviše, kao što je već rečeno, u svakoj stvari u Reči ima braka dobra i istine, dakle milosrđa i vere; Dakle, kada je dobro ili milosrđe oduzeto, taj brak propada, a umesto toga nastaje preljuba; priroda ove preljube objasniće se drugde. Zato se takvi i ne mogu primiti u nebo; isto tako, i zbog dodatnog razloga, jer su stavili zemaljsku ljubav na mesto nebeske ljubavi, te zbog zlih dela, umesto dobrih dela, jer su njihova dela učinjena iz zemaljske ljubavi. Zemaljska ljubav, u slučaju kada je odvojena od nebeske ljubavi, postaje paklena ljubav. No, posve drugačije važi za one, koji istinski veruju u doktrinu Crkve i svojih učitelja, da je vera je jedino sredstvo spasenja, u odnosu na one, koji imaju ovakvo znanje, ali iznutra ga niti potvrđuju niti negiraju, a koji, međutim, žive dobar život iz Reči, to jest, jer Gospod tako zapoveda u Reči. Takvi ne vređaju Duha svetog, jer ne krivotvore dobra Reči niti krivotvore njene istine, i stoga su oni povezani s nebeskim anđelima. Štaviše, mali broj takvih zna da je vera nešto drugo osim verovanja u Reč. Dogmu opravdanja po veri bez dela zakona oni ne shvataju, jer ona nadilazi njihovo razumevanje.

[6] Navedena dva primera navode se da obznanimo što se predstavlja izrazom "*Griješ i hula na Duha svetoga*", odnosno, da je greh protiv toga - uskraćivanje Božanske istine, a time i Reči, a to bogohuljenje protiv njega predstavlja izopačenje esencijalnih dobara Reči, i krivotvorenje njenih

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

esencijalnih istina. Treba istaći da dobro Reči, kada biva pervertirano, prelazi u zlo, i da njena istina, kada biva krivotvorena, postaje - neistina. Izraz "*Riječ protiv Sina čovječijeg*" znači - interpretirati prirodni smisao Reči, što je njen bukvalni smisao, u skladu sa spoljašnjim izgledom teksta, jer "*Sin Čovečji*" znači Gospoda u odnosu na Božansku istinu, onakvu, kakva je na Zemlji, to jest, kakva je u prirodnom smislu. Takva se reč ljudima oprašta, jer većina stvari u prirodnom smislu Reči, ili u bukvalnom smislu, jesu dobra i istine, koji kao da su zaodnuti, a samo tu i tamo - ogoljeni, dok su oni uvek ogoljeni, kada su u duhovnom smislu; a dobra i istine, koji su zaodnuti, nazivaju se spoljnim izgledom istine. Jer je Reč u svojim poslednjim stvarima poput čoveka odevenog u haljine, ali ogoljenog lica i ruku; a gde je Reč tako ogoljena, njena dobra i istine izgledaju ogoljeno, kao što su i na nebu, kakvi su oni stvarno, u duhovnom smislu. Stoga, ništa ne može omesti one, koji su prosvetljeni od Gospoda, da vide doktrinu istinskog dobra i istinske istine iz bukvalnog smisla Reči. Takođe, ništa ne može sprečiti ni one, koji su malo manje prosvetljeni, da potvrde doktrinu istinskog dobra i istinske istine iz bukvalnog smisla Reči. Reč je, u bukvalnom smislu, takva, da može biti temelj duhovnog smisla; Tako isto, ona je u ovakvom smislu pogodna za razumevanje prostih ljudi. Prosti ljudi, pak, ako stvari nisu jasno utvrđene, uopšte nisu u stanju da ih percipiraju. Međutim, kad ih percipiraju, oni veruju u njih i izvršavaju ih.

[7] Štaviše, budući da su Božanske istine, kad su date u bukvalnom smislu Reči, uglavnom pojavne istine, a jednostavni u veri i srcu ne mogu se uzdići iznad njih, nije greh ili bogohuljenje tumačiti Reč prema pojavnom, pod uslovom da se iz pojavnog ne oblikuju pricipi, koji su na taj način, na osnovu pojavnog, potvrđeni, da uništavaju Božansku istinu u svom pravom smislu. Na primer, gde se kaže: *A sutradan vidje Jovan Isusa gdje ide k njemu, i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

reče: gle, jagnje Božije koje uze na se grijeha svijeta. (Jovan 1:29); i: Jer je ovo krv moja novoga zavjeta koja će se proliti za mnoge radi otpuštenja grijeha. (Mat. 26:28); i opet: I posta rat na nebu. Mihailo i anđeli njegovi udariše na aždahu, i bi se aždaha i anđeli njezini. I oni ga pobijediše krvlju jagnjetovom i riječju svjedočanstva svojega, i ne mariše za život svoj do same smrti. (Otkr. 12:7, 11); i kad se, na osnovu ovih reči veruje, kroz prostotu, da je Gospod patio od stradanje na krstu zbog naših greha, i da nas je, kroz ovu patnju, i Njegovu krv, otkupio od pakla - budući da je to pojavna istina i može se proklamovati, i u nju se može verovati, stoga ona ne osuđuje jednostavne u veri i srcu. Ali, uspostaviti načelo iz tih reči, i potvrditi to načelo u toj meri, da se drži da je Bog Otac bio na taj način pomiren s čovekom, kao i da je čovek opravdan i spasen jedino kroz svoju veru, bez dobrih činova milosrđa, što su dobra dela, i biti u tom načelu u životu, kao i u doktrini - to se ne može oprostiti.

[8] Iz ovoga se može videti da "*hula na Duha svetoga*" označava krivotvorenje Reči, te čak i uništavanje Božanske istine u njenom pravom smislu. Stoga izraz "*imena hulna*" označava krivotvorenje Božanske istine, dakle, Reči, jer se, kad neko govori protiv Boga, to naziva bogohuljenjem; a govoriti protiv Boga je - govoriti protiv Božanske istine, budući da Božanska istina, koja proizilazi od Gospoda, jeste ono, što se u Reči predočava izrazom "*Bog*"; a Božansko dobro označavaju izrazi "*Jehova*" i "*Gospod*". I kao što je bogohuljenje govoriti protiv Boga, tako isto je i - govoriti protiv Reči, budući da je Reč - Božanska istina. Iz toga sledi da je bogohuljenje - krivotvoriti Reč. To stoga što oni, koji krivotvore Reč, pretvaraju njenu istinu u obmanu, a obmana neprestano govori protiv istine, pa je čak i napada. Zato "*hula*" označava krivotvorenje Reči, čak i uništenje njenog istinskog dobra i istinske istine.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[9] Slično se govori o "zvijeri crvenoj" dalje u Otkrovenju: *I uvede me duh u pusto mjesto; i vidjeh ženu gdje sjedi na zvijeri crvenoj koja bješe puna imena hulnijeh i imaše sedam glava i deset rogova.* (Otkr. 17:3). Ova zver, sa ženom koja sedi na njoj, ovde označava Vavilon; a "imena hulna" označavaju izopačavanje dobra i krivotvorenje istine Reči; i to, kao što je rečeno, bogohuljenje protiv Gospoda.

[10] Da "hule" onačavaju verovanje, kao i lažni i zli govor o Bogu i o Božanskoj istini, takođe se može videti iz drugih odlomaka u Reči. Kao u Isaiji: *I reče im Isaija: ovako recite gospodaru svojemu: ovako veli Gospod: ne plaši se od riječi koje si čuo, kojima huliše na me sluge cara Asirskoga. I pomoli se Jezeckija Gospodu govoreći: Prigni, Gospode, uho svoje i čuj; otvori, Gospode, oči svoje i vidi; čuj sve riječi Senahirima, koji posla da ruži Boga živoga. Koga si ružio i hulio? i na koga si podigao glas? i podigao uvis oči svoje? Na sveca Izrailjeva. Preko sluga svojih ružio si Gospoda i rekao si: s mnoštvom kola svojih izidoh na visoke gore, na strane Livanske, i posjeći ću visoke kedre njegove, i lijepe jele njegove, i doći ću na najviši kraj njegov, u šumu njegova Karmila.* (Isa. 37:6, 15, 17, 23, 24). Iz ovoga se takođe može videti da je bogohuljenje proizašlo iz lažnog govora protiv Boga. Jer izraz "cara Asirskoga", koji je u to vreme bio Senahirim, označava racionalno, ali, ovde, izopačeno racionalno, koje govori protiv Božanske istine, sramotno je tretira, i cenzuriše je neistinama; a to je krivotvorenje, kao što je u prethodnom tekstu rečeno. Neistine koje se govore protiv Božanske istine označene su stvarima koji se pominju u stihovima 10-13, 24, 25, koji su bili ne samo hule protiv Boga već i krivotvorenja božanske istine.

[11] U Mojsiju: *Ali ko od sile zgriješi između rođenijeh u zemlji ili između došljaka, on ruži Gospoda; neka se istrijebi duša ona iz naroda svojega. Jer prezre riječ Gospodnju, i zapovijest njegovu pogazi; neka se istrijebi ona*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

duša; bezakonje je njezino na njoj." (Broj. 15:30, 31). Ovaj odlomak se bavi onima, koji su, bilo zbog slučajnih grešaka, bilo namerno, delovali protiv Božjih zapovesti, datih preko Mojsija, (kao što je jasno iz stiha 23, kao i stihova koji slede u tom poglavlju); ovde se tretiraju oni, koji tako deluju namerno, a to se podrazumeva pod izrazom "*od sile*". Budući da - delovati protiv zapovesti znači - delati protiv Božanske istine i činiti protiv nje, i to namerno, dakle, delovati sa voljnom intencijom, i otuda govoriti laži, koje predstavljaju stvarno izopačavanje i krivotvorenje Reči, stoga to je rečeno "*on ruži Gospoda.*" I kao što je to slično grehu i bogohuljenju protiv Duha svetoga, rečeno je: "*neka se istrijebi ona duša; bezakonje je njezino na njoj*". Izraz "*bezakonje je njezino na njoj*", označava da se ne može oprostiti.

[12] Da se bogohuljenje temelji na zlom i lažnom govoru o Bogu, a time i o Božanskoj istini, ovde nije neophodno potvrđivati mnogim odlomcima iz Reči, ne samo zato što svako može da uoči da bogohuljenje nije ništa drugo, u duhovnom smislu, već i zato što postoje različite vrste bogohuljenja. Posledično, na ljudskim jezicima, kao i na hebrejskom, postoje različiti pojmovi kojima se izražavaju razne vrste bogohuljenja protiv Boga i Božanske istine, kao što su: klevetanje, uvrede, sramoćenje, prekorevanje, ruganje, zameranje, ismejavanje i drugi, od kojih se svaki koristi u Reči s generičkom i specifičnom razlikom, da analizira i objasni ono, što bi zahtevalo mnogo stranica.

779. Stih 2. *I zvijer koju vidjeh bijaše kao ris, i noge joj kao u medvjeda, i usta njezina kao usta lavova, i dade joj zmija silu svoju, i prijestol svoj, i oblast veliku.* 2. "*I zvijer koju vidjeh bijaše kao ris,*" označava razmišljanja koja su protivrečna, a ipak se pojavljuju kao da su povezana (br. 780); "*noge joj kao u medvjeda,*" označava iz prirodnih stvari, koje su zablude (br. 781); "*i usta njezina kao usta lavova,*" označava razmišljanja iz neistina koje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

uništavaju istine Reči (br. 782); "*i dade joj zmija silu svoju, i prijestol svoj, i oblast veliku,*" označava da oni, koji razdvajaju veru od životnog oslonca i potkrepljuju svoje doktrine razmišljajući iz lažljivosti i time snažno zavode druge (br. 783).

780. Stih 2. *I zvijer koju vidjeh bijaše kao ris,* označava razmišljanja koja su protivrečna, a ipak se pojavljuju kao da su povezana. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "*zvijer gdje izlazi iz mora*", kojom se ovde bavimo, kao razmišljanja prirodnog čoveka, koje potvrđuje odvajanje vere od života (vidi u prethodnom tekstu, br. 774), tako da ovde to znači takva razmišljanja; takođe od značenja "*risa*", kao razmišljanja koja su protivrečna, a ipak se pojavljuju kao da su istinita. Takvo je značenje "*risa*", jer je koža risa obeležena i raznovrsna sa tačkama, čija išaranost ne ostavlja utisak odsustva lepote; takođe i zato što je to žestoka i podmukla životinja, i brža od ostalih u hvatanju plena; i zato što su oni, koji su sličnog karaktera, to jest, koji su vešti u pogledu raspravljanja i potvrđivanja dogme o odvajanju vere od dobrih dela pomoću razmišljanja prirodnog čoveka. Takođe i zato što ta dogma, iako je u suprotnosti s istinama, izgleda kao da je povezana s istinama. Stoga se zver pojavila sa telom risa.

[2] Kako je to značenje "*risa*", ja ću najpre ilustrovati nekim primerima koji pokazuju kako oni, koji razdvajaju veru iz svog života (koga formiraju dobra dela), čine stvari koje su protivrečne, a svojim mišljenjem ih predstavljaju na taj način, da izgledaju kao da su povezane. U mnogim odlomcima Reči krivoverje predstavljaju "*idoli*," koje delatnik oblikuje različitim sredstvima ne bi li na kraju izgledali kao ljudi, a ipak im se ne može dati život, kako bi mogli videti, čuti, pokretati ruke i noge, i govoriti. Takođe sam video da su u duhovnom svetu takve figure idola načinili neki od onih, koji su odvojili veru od dobrih dela; i taj se rad obavljao satima i satima; a kad je stvoren idol,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

pojavio se prizor koji je, pred mnogima, delovao poput slike čoveka, ali koji je, pred očima anđela, delovao kao čudovište. Štaviše, želeli su im dati nešto od života, pomoću umetničkih sredstava; ali to nisu mogli učiniti.

[3] Takve se stvari odvijaju u duhovnom svetu, jer sve što se vidi u tom svetu predstavlja duhovne stvari, koje se prikazuju u oblicima koji postoje takođe i u ovom našem svetu; Zato se tamo vide životinje svih vrsta i ptice nebeske; u njemu su i kuće i stanovi, s različitim ukrasima, takođe i vrtovi i rajevi puni drveća koji prinose voće i cveće, a tako isto se vide i trpeze, kao i sve vrste hrane, te bezbrojne drugih stvari, koje su međutim, sve duhovnog porekla, i stoga predstavljaju duhovne stvari. Iz istog razloga, neki stanovnici duhovnog sveta oblikuju razne stvari pomoću sredstava kojima se duhovne stvari prikazuju kao likovi. Zato su, takođe, želeli da prikažu veru odvojenu od dobrih dela, prikazanu slikom čoveka, kako bi tom pojavom uverili proste da je ta jeretička dogma - Božanska istina. Jer svaka istina koja proističe od Gospoda uzima oblik čoveka; stoga anđeli, budući da su primaoci Božanske istine od Gospoda, imaju ljudske oblike. Upravo tako, sve što je u anđelima iz Božanske istine, ima takav oblik. (Da je to tako, može se videti iz mnogih stvari u delu "Nebo i Pakao", pogotovo u br. 460.) Da "*idoli*" označavaju u Reči lažne doktrine, nastale iz niskog mudrovanja, koje imaju prividni izgled kao da su istine, može se videti u prethodnom tekstu (br. 587). Ovo je rečeno da se obznani da se u svim ovim krivoverjima, a posebno na ovom univerzalnom odvajanju vere od dobrih dela, može stvoriti privid izazvan razmišljanjima koja kao da su istinita, a ne lažna.

[4] Ali, to će biti ilustrovano primerom. Ko se ne može uveriti da je sama vera jedino sredstvo spasenja, budući da čovek nije u stanju da učini dobro od sebe, koje je dobro u sebi? Odvajanje vere od dobrih dela se svima, na prvi pogled, logično, čini ispravnim zaključkom, koji izgleda kao da je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

posledica prethodnog uvida, i tako se naizgled slaže s istinom; i tada se ova ideja ne može prepoznati kao ništa drugo do - razmišljanje prirodnog čoveka, što potvrđuje razdvajanje vere od dobrih dela; a, kad je čovek uveren u ovakvo mišljenje, on misli da nema potrebe ni da učestvuje u svom sopstvenom životu, budući da poseduje veru, dovoljnu za spasenje. Ali onaj, ko je u ovom ubeđenju, nije svestan da - činiti dobro od Reči, to jest, jer je to zapovedeno u Reči, ustvari znači - činiti dobro od Gospoda, i da na taj način čovek može činiti dobro od sebe, a da ipak može verovati da to dobro od Gospoda. Ali, o tome će više biti rečeno u tekstu koji sledi. Iz tog razloga se može videti kako se lako može izazvati privid, i to putem razmišljanja da je ova neistina, koja univerzalno prevladava u hrišćanskoj Crkvi u saglasju sa istinom, koja pokazuje - da je svako dobro po sebi - dobro od Gospoda, a ne uopšte od čoveka, iz čega se zaključuje da čovek može da potpuno prestane da čini dobro, a da se, ipak, spase; Sve to se usvaja, iako je zapravo u tome potpuno neslaganje s istinom.

[5] Da je takvo značenje izraza "*ris*" može se videti iz odlomaka koji slede. U Jeremiji: *Može li Etiopljanin promijeniti kožu svoju ili ris šare svoje? možete li vi činiti dobro naučivši se činiti zlo?* (Pl. Jer. 13:23). "*Može li Etiopljanin promijeniti kožu svoju*" označava da zlo ne može menjati svoju prirodu, jer izraz "*Etiopljanin*", budući da je potpuno crn, predstavlja zlo u svom obliku, a koža, budući da je to krajnji deo čoveka, a odgovara njegovom čulnom, označava njegovu prirodu. Izraz "*Ili ris šare svoje*" označava da se ni lažljivost zla ne može promeniti, gde "*ris*" ovde znači obmanu od zla, jer pokazuje da je istina krivotvorena razmišljanjima, a "*šare*" znače krivotvorene stvari. Rečeno je, "*Možete li vi činiti dobro naučivši se činiti zlo?*" Kažu da su oboje protiv dobra, naime, zlo i neistine zla, jer se ovde označavaju zlo volje i neistine razumevanja od njih. Zlo od volje jeste - zlo

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

od svoje prirode, a lažljivost razumevanja postaje zlo delovanjem, jer volja deluje i čini zlo putem razumevanja.

[6] U Isaiji: *I pravda će mu biti pojas po bedrima, i istina pojas po bocima. I vuk će boraviti s jagnjetom, i ris će ležati s jaretom, tele i lavić i ugojeno živinče biće zajedno, i malo dijete vodiće ih.* (Isa 11:5, 6). Ovo se govori o Gospodu i Njegovom kraljevstvu, o stanju nevinosti i miru u njemu. Da je ovo rečeno o Gospodu, vidljivo je iz prvog Stiha ovog poglavlja, gde se govori da: *"Ali će izaći šibljika iz stabla Jesejeva, i izdanak iz korijena njegova izniknuće."* Izraz *"I pravda će mu biti pojas po bedrima,"* označava da Božansko dobro, koje proizlazi iz Gospodnje Božanske ljubavi, povezuje one u nebu i crkvama koji su u ljubavi prema Njemu; takođe, i da će Božanska istina, koja proizilazi od Njega, povezati one s neba i crkvu koja je u ljubavi prema bližnjemu. *"Pravednost"* kada je predciran od Gospoda znači Božansko dobro, dok izraz *"Njegovi boci"* znači one koji su u ljubavi prema Njemu; *"istina"* znači božansku istinu; izraz *"Njegova bedra"* označava one koji su u ljubavi prema bližnjemu; dok *"pojas"* označava povezanost sa njima na nebu, i u crkvi. Izraz *"će boraviti"* označava stanje mira koje nastupa, kada više ne postoji strah od ikakvog od zla od pakla, jer ono nije u moći da povređuje; izraz *"vuk će boraviti s jagnjetom, i ris će ležati s jaretom"* označava da nikakva zla ili neistine neće naštetiti onima, koji su nevini i u milosti od Gospoda; *"vuk"* označava zlo koje je suprotno nevinosti i koju ono nastoji uništiti, dok *"ris"* znači neistinu koja je suprotnost ljubavi i koja nastoji razmišljanjima u korist vere da uništi ljubav; izraz *"janje"* označava nevinost, a milosrđe se predstavlja i izrazom *"dijete"*. Izraz *"tele i lavić i ugojeno živinče biće zajedno"* označava da pakao neistina ne sme da naškodi nevinosti prirodnog čoveka ili bilo kakvoj naklonosti za dobro prirodnog čoveka; izraz *"tele"* označava nevinost prirodnog čoveka,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izraz "*ugojeno živinče*" reprezentuje ljubav prirodnog čoveka, dok izraz "*lav*" predstavlja paklenu obmanu, koja se odnosi na moć i žudnju za uništenjem Božanske istine. Izraz "*i malo dijete vodiće ih*" označava stanje nevinosti i ljubavi prema Gospodu u kome će biti; "*dijete*" označava nevinost, zajedno s ljubavlju prema Gospodu, jer ljubav prema Gospodu čini nevinost; to stoga, što oni, koji su u toj ljubavi, takođe bivaju i u nevinosti, kao i oni, koji su na trećem nebu, i koji se stoga pojavljuju očima drugih poput dojenčadi i dečaka.

[7] U Jeremiji: *Idem k vlastelima, i njima ću govoriti, jer oni znaju put Gospodnji, zakon Boga svojega; ali i oni izlomiše jaram, pokidaše sveze. Zato će ih pobiti lav iz šume, vuk će ih večernji potrti, ris će vrebati kod gradova njihovijeh, ko god izide iz njih biće rastrgnut, jer je mnogo grijeha njihovijeh i silni su odmeti njihovi.* (Jer. 5:5,6). Ovo se govori o krivotvorenju istine u crkvi. "*Vlasteli*" znače one koji nadmašuju druge u podučavanju o istinama i dobru; dok "*Jerusalim*" [*misli se na vlastele jerusalimske - prim. M. V.*] Označava crkvu u odnosu na doktrinu. Izraz "*Zato će ih pobiti lav iz šume*", označava vladavinu paklene neistine, dok "*vuk*", koji će ih uništiti, označava vladavinu zla od njih: oboje, laž i zlo, uništavaju istine i dobra crkve. Izraz "*ris će vrebati kod gradova njihovijeh*" označava razmišljanja iz obmana zla protiv istine doktrine, gde "*gradovi*" označavaju doktrine, a time i istine doktrine. Izraz "*Ko god izide iz njih biće rastrgnut*" znači da će svakoga ko odstupa od istina doktrine uništiti neistine. "*Grijesi*", koji su umnoženi, označavaju krivotvorenje istine; a "*odmeti*", koji su postali jaki, označavaju izopačavanje dobra. Da su krivotvorenja istine i izopačavanje dobra označeni "*grijesima*" i "*odmetima*" vidljivo je iz sledećeg stiha, gde se kaže da "*stadoše činiti preljubu, i kuću kurvinu stječu se gomilom*", što označava ove krivotvorine i prepravljanja.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[8] U Avakumu: *Konji će mu biti brži od risova* i ljući od vukova uveče, veliko će mnoštvo biti konjika njegovijeh, i idući izdaleka konjici njegovi doletjeće kao orao kad hiti na lov.* (Avak. 1:8). To je rečeno o razaranju Crkve od strane izopačenja istine, što označava Haldejska nacija, o čemu se ovde pripoveda. Izraz "*Konji će mu biti brži od risova*" označava žudnju za zavodjenjem razmišljanjima i posledičnom stručnošću u zavodjenju; takva žudnja i stručnost označavaju se njihovom "*lakoćom*" ili "*brzinom*"; "*konji*" ovde označavaju razmišljanja prirodnog čoveka. A kako su "*konji*" i "*risovi*" imali sličan smisao, rečeno je "*Konji će mu biti brži od risova*". Izraz "*i ljući od vukova uveče*" označava prepređenost u obmanjivanju zabludama; zablude čula ovde su označene izrazom "*vukova uveče*", jer su u pitanju zablude čulnog čoveka, koji u tami vidi neistine kao istine. Izraz "*konjici njegovi doletjeće*" označava da istine Reči krivotvorenjem postaju krivoverje; "*konjanici*" označavaju krivoverje, jer "*konji*" znače razmišljanja pomoću kojih se potvrđuju neistine.

[9] U Danilu: *Potom vidjeh, i gle, druga, kao ris, imaše na leđima četiri krila kao ptica, i četiri glave imaše zvijer, i dade joj se vlast.* (Dan. 7:6). Sukcesivna devastacija crkve se ovde prikazuje izrazom "*i četiri velike zvijeri izidoše iz mora, svaka drugačija*" (Dan. 7:3), a ova treća zver, koja je bila "*kao ris*", ima slično značenje kao i ris, takođe obrađen u Apokalipsi, naime, ovaj izraz označava razmišljanja koja su protivrečna, ali ipak izgledaju kao koherentna; izraz "*imaše na leđima četiri krila kao ptica*" označava spoljašnje pojavno razumevanje dobara i istina, dodatno, putem primene bukvalnog smisla Reči.

[10] U Osiji: *Ja te poznah u pustinji, u zemlji zasušenoj. Imajući dobru pašu bijahu siti; ali čim se nasitiše, ponese se srce njihovo, zato me zaboraviše. Zato ću im biti kao lav, kao ris vrebaću ih na putu.* (Os. 13:5-7). Izraz "*Ja te*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

poznah u pustinji, u zemlji zasušenoj," označava stanje bez dobra i bez istina; izraz "*u pustinji*" predstavlja stanje bez dobra, dok izraz "*zemlji zasušenoj*" označava stanje bez istina; izraz "*Imajući dobru pašu bijahu siti*" označava stanje kada im se daju dobra i istine, tj. kad su im im date instrukcije koje se tiču Reči, čak i sve do potpune ishranjenosti duše; izraz "*ali čim se nasitiše, ponese se srce njihovo*" označava kada su se, zbog takve punoće, uzvisili iznad svih ostalih, verujući da je zbog toga nebo predviđeno samo za njih, i ni za koga drugog. Izraz "*zato me zaboraviše*" označava da je ponos uništio dobra i istine, a time i njihovu želju, a na ovaj način je i njihovo srce odustalo od Gospoda. Izraz "*Zato ću im biti kao lav*" označava posledičnu devastaciju svake istine Crkve; izraz "*kao ris vrebaću ih na putu*" označava krivotvorenje istine razmišljanjima prirodnog čoveka; ovde izraz "*ris*" označava krivotvorenje razmišljanjima; izraz "*put*" predstavlja istinu koja vodi ka dobru, dok izraz "*vrebaću*" označava nameru izopačivanja. Ovo se govori o Gospodu u bukvalnom smislu Reči, što je pojavna istina, u kojoj ipak leži skrivena istinska istina (koja je duhovni smisao Reči), odnosno da Gospod nije kao lav koji pustoši crkvu, niti je ris taj, koji krivotvori istine razmišljanjem, već je to čovek, koji to čini kada mu se srce uzdigne. Iz ovoga je jasno šta je u Reči označeno izrazom "*ris*". *Fotolitografski tekst ima orlove, hebrejski tekst ima risa. U objašnjenju Svedenborg prevodi kao "*ris*".

781. *I noge joj kao u medvjeda,* označava prirodne stvari koje su pogrešne. To je vidljivo iz značenja "*stopala*" kao prirodnih stvari (vidi u prethodnom tekstu, br. 69, 600, 632, 666); takođe i od značenja "*medvjeda*" kao onih, koji su nosioci moći iz prirodnog značenja Reči, i dobrih i zlih (o čemu uskoro). "*Noge*" zvijeri, čije je telo bilo poput risa i čija su stopala poput medveda označavaju zablude, jer izraz "*ris*" označava razmišljanja koja su protivrečna,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

a ipak izgledaju kao da su koherentna (vidi u prethodnom tekstu, br. 780) i sve dok takva razmišljanja dolaze od najnižeg prirodnog, što je čulno, to su zablude, koje označavaju "*noge medvjeda*".

[2] Zveri, kako čiste, tako i nečiste, pominju se u mnogim odlomcima u Reči i označavaju različite stvari koje se odnose na nebo ili, pak, na pakao; čiste i korisne zveri označavaju stvari koje se odnose na nebo, dok, nasuprot tome, nečiste i beskorisne zveri reprezentuju stvari, koje se odnose na pakao. A ono što se odnosi na nebo, ili, što se pak, odnosi na pakao, najpreciznije je označeno je putem reprezentacija u duhovnom svetu, gde se, između ostalog, pojavljuju i zveri, od kojih sve one predstavljaju pojave koje označavaju takve stvari, o kojima razmišljaju anđeli ili duhovi, na osnovu svojih sklonosti, težnji apetita, užitaka, i želja. Ove se stvari prikazuju pred njihovim očima u različitim oblicima, poput vrtova, šuma, polja, ravnica i fontana; isto tako i poput - palata i kuća, te odaja unutar njih, u kojima su mnogobrojne ukrasne i korisne stvari; takođe se vide i trpeze, na kojima su različite vrste hrane. Pomenute stvari se takođe izlažu u obliku životinja na zemlji, letećih stvari neba, kao i guštera, u beskonačnoj raznolikosti; ne samo u oblicima takvih životinja i letećih stvari, kao na našoj zemlji, već i u složenim formama sastavljenim od nekoliko oblika, koji ni na jednom mestu ne postoje na zemlji, a od kojih mi je dopušteno da vidim mnoge. Kada se ovakve stvari pojave, njihovo duhovno poreklo, i, time, ono što one označavaju, biva odmah prepoznato. Ali čim duh ili anđeo prestane sa svojim mislima i meditacijama, te životinje i ptice odmah nestanu.

[3] Da su takve stvari vidljive u duhovnom svetu, jasno je na osnovu onoga što su videli proroci, jer se Gospod činio poput Jagnjeta; heruvimi su viđeni sa licima poput lava, vola i orla (opisanih u Jezekilju); konji su viđeni kako izlaze iz knjige života kad Jagnje otvori svoje pečate, takođe i beli konj, kao i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

mnogi drugi beli konji, na kojima se na nebesima jahalo (u Jovanu); takođe beli, mrki, riđi, vrani i šareni konji (u Zahariji); video se i crveni zmaj s mnogo glava i rogova; i sada je ovde viđena zver poput risa, s nogama medveda i ustima lava; i druga bića s dva roga poput jagnjeta, a potom i crvena zver na kojoj je sedela žena. Opet, pred Danilom su se pojavile četiri zveri iz mora, od kojih se prva ukazala kao lav s krilima orla, druga kao medved, treća poput risa koji ima četiri krila, a četvrta kao strahotna. Iz ovoga jasno je ne samo da se takve zveri pojavljuju u duhovnom svetu, već i da su reprezentativne; i iz toga se takođe može videti da su sve zveri, kao i sve ptice koje se pominju u Reči, reprezentacije onih stvari, koje zveri predstavljaju u duhovnom svetu. A povodom onoga što predstavlja izraz "*medvjed*", pripovedaće se u nastavku koji sledi.

[4] Pre nego što to bude detaljnije prikazano pomoću citata iz Reči, ilustrovaću nekim primerima šta se to podrazumeva pod greškama i zabludama, koje se ovde označavaju pomoću izraza "*I noge joj kao u medvjeda*". Mnoge stvari, o kojima čovek promišlja, i o kojima on donosi zaključke prirodnog čoveka, lišenog duhovne svetlosti, to jest bez svetla razumevanja koje poseduju oni, koje je Gospod prosvetlio, nazivaju se zabludama, jer prirodni čovek dobija ideje za svoje misli iz zemaljskih, telesnih, i svetovih stvari, koje su po sebi materijalne; a, kad čovekova misao nije uzdignuta iznad njih, tada on materijalno misli o duhovnim stvarima; a materijalna misao, bez duhovne svetlosti, sve izvodi iz ljubavi prirodnog čoveka, kao i iz uživanja vezanih za ovakve ljubavi, koje su suprotne nebeskim ljubavima i njihovim uživanjima. Zato su zaključci i razmišljanja samo prirodnog čoveka i njegovog varljivog lumena - zablude. Ali neka to bude ilustrovano primerima.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[5] Zabluda je da vera, svedena na puko promišljanje, spašava, budući da je čovek, zapravo, takav, kakav je njegov život. Reč je o zabludi da je promišljajuća vera duhovna, jer ljubiti Gospoda iznad svega, a bližnjeg kao samoga sebe, jeste ono, što je istinski duhovno, a ljubav je volja i čin. Reč je o zabludi da se vera takođe može darovati u jednom jedinom trenutku, budući da čovek mora biti pročišćen od zla i od neistinitosti od njega, i nužno je da ga Gospod preporađa, a to je dugotrajan proces. Samo u onoj meri, u kojoj je čovek pročišćen i preporođen, on dobija duhovnu veru. Reč je o zabludi da čovek može primiti veru i biti spašen u trenutku smrti, bez obzira na njegov život, budući da čovekov život opstaje, i on je osuđen prema svojim delima i činovima.

[6] Reč je o zabludi da deca takođe zadobivaju veru kroz krštenje, budući da se vera mora sticati kroz spoznaje o istini i dobru, i životom, koji je u skladu s njima. Zabluda je da, isključivo na osnovu same vere, postoji crkva u čoveku, jer u njemu crkva postoji po veri milosrđa; ljubav je od života, a ne od vere odvojene od života. Reč je o zabludi da je čovek opravdan samom verom i da mu se imputira Gospodnja milost, budući da je verom opravdan, te da ga, nakon tog opravdanja, ništa više ne može osuditi, jer je vera bez verskog života, koji je milosrđe, slična nečemu za šta se kaže da je živo, ali ne poseduje dušu, budući da je njegova duša sama po sebi mrtva; ljubav je duša vere, jer je ona njen život; posledično, čovek nije opravdan mrtvom verom, a još manje je zaslužna milost Gospodnja i spasenje koje se njome obavlja; a gde nema spasenja, postoji osuda.

[7] Radi se o zabludi, ukoliko se smatra da u samoj veri postoje ljubav i milosrđe, budući da su milosrđe i ljubav voljni i delatni, s obzirom da ono, što čovek voli, on ne samo da promišlja, već to on i hoće, i to čini. Pogrešno je shvatanje da, na mestima gde se u Reči pominju "*delanje*" i "*dela*" i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"činjenje", to označava veru, jer su oni tobože prisutni u veri. To stoga, što se oni međusobno razlikuju, baš kao što se razlikuju - misli i volja; jer čovek može razmišljati o mnogim stvarima koje on ne želi i neće, dok, o onome što zaista hoće, razmišlja tada, kada je ostao sam sa sobom; a hteti znači činiti. Štaviše, volja i misao otuda su - čovek sam, dok to ne važi za misao koja je odvojena od volje; dela i činovi su od volje, kao i od misli otuda; dok je sama vera sačinjena isključivo od misli, odvojene od dela i činova, koji su od volje.

[8] Reč je o zabludi da se vera mora odvojiti od dobrih dela, jer čovek ne može činiti dobro iz samog sebe, a, ako čini dobro, on samom sebi dodeljuje zaslugu za to, budući da kad čovek učini dobro iz Reči, to ne čini od sebe, nego od Gospoda, jer je Gospod u Reči i On predstavlja Reč; dakle, čovek tada ne čini dobro iz sebe, kada ga čini, iako prividno izgleda kao da ga čini od sebe, a ipak veruje da to čini od Gospoda, jer iz Reči; štaviše, kad čovek veruje da čini dobro, koje čini od Gospoda, on ne može sebi pripisati zaslugu za to dobro. Nije ispravno shvatiti da se razumevanje mora držati podvrgnuto poslušnosti prema veri, kao i da vera, sagledana razumevanjem, nije duhovna vera; tačno je, međutim, da je razumevanje ono, koje je prosvetljeno u stvarima koje se tiču vere, tokom čitanja Reči; nasuprot tome, razumevanje lišeno prosvetljenja ne može spoznati da je li neka stvar istinita ili lažna; u tom slučaju vera ne postaje čovekova vlastita vera, već vera drugih, ponutrena u njemu, a to je istorijska vera, koja, kad se potvrdi, ona postaje ubedljiva vera, te ona može videti neistine kao istine i istine kao - neistine. Ovo je izvor svih jeretičkih uverenja.

[9] Svakako je zabluda da poverenje, koje se naziva spasavajućom verom, prihvaćenom bez razumevanja, predstavlja - duhovno poverenje, jer je poverenje, koje ne dolazi od razumevanja, ništa drugo do - rezultat tuđeg

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ubeđivanja, ili rezultat potvrđivanja odlomcima prikupljenim tu i tamo iz Reči, kao i zloupotrebe razmišljanja prirodnog čoveka, koja se odnose na lažno načelo. Takvo poverenje je ništa drugo do - slepa vera, koja je samo prirodna, jer ne vidi da li je neka stvar zaista istinita ili lažna. Štaviše, svaka istina želi da bude shvaćena, jer pripada svetlu neba; a istina, koja ne biva stvarno shvaćena, može biti krivotvorena na mnoge načine; naravno, krivotvorena istina je ništa drugo do - neistina.

[10] Takve nastaju zablude, koje se odnose isključivo na onakvu veru, koja je odvojena od dobrih dela. Ima još mnogo drugih grešaka i zabluda, što se odnose ne samo na veru, već i na dobra dela, na milosrđe, i na bližnjega, a osobito na tobožnje vezivanje ovih stvari isključivo za samu veru kao njihovo ishodište, što je teza, koja je rezultat vešte manipulacije onih, koji su teološki obrazovani. Takve se zablude predstavljaju izrazom "*noge joj kao u medvjeda*", jer "*medvjed*" označava kako one dobru naklonjene, tako i one zle, koji crpu svoju moć iz prirodnog smisla Reči. I kao što "*noge*" označavaju prirodne stvari, tako izraz "*noge medvjeda*" označava zablude iz kojih je bukvalni smisao Reči krivotvoren razmišljanjima, i kojima se menjaju pojavne istine tog smisla.

[11] Da izraz "*medvjed*" označava moć proizašlu iz prirodnog značenja Reči, kako kod onih dobru naklonjenih, tako i kod zlih, može se videti iz odlomaka koji slede. U Drugoj knjizi carevima: *Potom otide odande u Vetilj; i kad iđaše putem, izidoše mala djeca iz grada i rugahu mu se govoreći mu: hodi, čelo! hodi, čelo! A Jelisije obazre se i videći ih prokle ih imenom Gospodnjim. Tada izidoše dvije medvjedice iz šume, i rastrgoše četrdeset i dvoje djece. (2. car. 2:23, 24).* Zašto je Jelisije prokleo decu, koju su posledično rastrgle dve medvedice, samo zbog toga što su mu se rugali, nazvavši ga izrazom "*čelo*", nije moguće shvatiti, ako se ne razume šta

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

predstavlja izraz "*Jelisije*", a šta, pak, označava izraz "*ćelo*", te, najzad, šta predstavlja izraz "*medvjedice*". Jelisije to, očigledno, nije učinio podstaknut isključivo nekontrolisanim gnevom, i bez opravdanog razloga, jer nije mogao biti tako okrutan samo zato što su mali dečaci rekli: "*hodi, ćelo!*" To je doista bila uvreda za proroka, ali ona ne može predstavljati dovoljan razlog zbog koga su ih medvedice poderale na komade. To je, međutim, učinjeno zbog toga, jer je Jelisije predstavljao Gospoda u odnosu na Reč, a time i Reč koja je od Gospoda. Izraz "*ćelo*" označava Reč lišenu prirodnog smisla, a što je bukvalni smisao; izraz "*dvije medvjedice iz šume*" označava moć proizašlu iz prirodnog smisla ili bukvalnog smisla Reči, kao što je u prethodnom tekstu objašnjeno; a izraz "*djeca*" označava ovakav tip bogohuljenja Reči, jer je njen prirodni smisao to što jeste; izraz "*četrdeset i dvoje*" označava bogohuljenje. Iz toga je jasno da je rastrgnuće predstavljalo, i odatle označavalo kaznu za skrnavljenje Reči. To stoga se sva moć i svetost Reči prikuplja iz njenog bukvalnog smisla; jer, bez tog smisla, Reč ne bi mogla postojati, budući da bi, bez njega, bila poput kuće bez temelja, koju raznosi vetar, i na taj način ona biva srušena i raspadnuta u komadiće. Reč bi, tako isto, bila poput čoveka bez kože. Koža, pak, okružuje i održava utrobu obloženom, zatvorenom u svom položaju i poretku. A kako ovo predstavlja ispravno značenje izraza "*ćelo*", dok izraz "*Jelisije*" predstavlja Reč, decu su rastrgle medvedice, koji označavaju moć koja se crpe iz prirodnog značenja Reči, što je bukvalni smisao, kako za one, dobru naklonjene, tako i za one, koji su zli. Iz toga je jasno da istorijske stvari iz Reči, kao i proročanstva, sadrže duhovni smisao.

[12] Medved, koga je David pobedio, ima slično značenje; to je opisano u Prvoj knjizi Samuilovoj: *A David reče Saulu: sluga je tvoj pasao ovce oca svojega; pa kad dođe lav ili medvjed i odnese ovcu iz stada, Ja potrčah za*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

njim, i udarih ga i oteh mu iz čeljusti; i kad bi skočio na me; uhvatih ga za grlo, te ga bih i ubih. I lava i medvjeda ubijao je tvoj sluga, pa će i taj Filistejin neobrezani proći kao oni; jer osramoti vojsku Boga živoga. Još reče David: Gospod koji me je sačuvao od lava i medvjeda, on će me sačuvati i od ovoga Filistejina. Tada reče Saul Davidu: idi, i Gospod neka bude s tobom. (1. Sam. 17:34-37). David je dobio snagu da udari na lava i medveda koji su oteli ovce od stada, jer je izraz "*David*" predstavljao Gospoda u odnosu na Božansku istinu u kojoj su upućeni oni koji su iz Njegove crkve; opet, izraz "*lav*" označava moć duhovne Božanske istine, a, u suprotnom smislu, kao ovde - moć paklene neistine protiv Božanske istine; dok izraz "*medvjed*" označava snagu prirodne Božanske istine, a, u suprotnom smislu - snagu obmana protiv te istine. A izraz "*ovcu iz stada*" označava one, koji su unutar Gospodnje crkve. Zbog ovakvog značenja koje ima izraz "*ovcu iz stada*", Davidu je, u duhovnom smislu, data moć da udari medveda i lava, da bi se predstavila i označila Gospodnja moć da svojom Božanskom istinom odbrani one članove Svoje crkve, koji su istinski Njegovi, od obmana od zla koje su iz pakla. Davidovo hvatanje medveda za grlo uključuje arkanu, koju je zaista moguće obelodaniti, ali jedva da je se može shvatiti. Izraz "*Grlo*" označava Božansku istinu u poslednjim stvarima, u kojima počiva njena osnovna moć. Ovu istinu izgovaraju i zli koji su u neistinama, ali je destruktivno zloupotrebljavaju; međutim, kad im se ova istina oduzme, oni više nemaju nikakvu moć. Zato je David ubio medveda i udario lava. Ali to će se dalje opširnije objasniti na drugom mestu. Izraz "*Golijat*", koji je bio Filistejac, i stoga se naziva "*neobrezani*", označava one, koji su u istinama bez dobra; a istine bez dobra su krivotvorene istine, koje su u sebi neistine. Izraz "*neobrezani*" označava one, koji su u prljavim telesnim ljubavima; jer kožica odgovara onim ljubavima. Iz toga je jasno šta je predstavljala Davidova pobjeda nad Golijatom. Iz sledećeg odlomka se može

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

videti zašto: *Još reče Husaj: ti znaš oca svojega i ljude njegove da su hrabri i da su ljuta srca kao medvjedica kad joj otmu medvjediće u polju; svrh toga, tvoj je otac ratnik, neće noćiti s narodom.* (2 Sam 17,8) Dakle, vidimo da Husaj upoređuje Davida s medvedom koji je ožalošćen u polju.

[13] U Danilu: *Potom, gle, druga zvijer bijaše kao medvjed, i stade s jedne strane, i imaše tri rebra u ustima među zubima svojim, i govoraše joj se: ustani, jedi mnogo mesa.* (Dan. 7:5). Četiri zveri koja izlaze iz mora prikazuju uzastopna stanja crkve, sve do njenog pustošenja, koje je i njen kraj. Ova druga zver, koja je predstavljena izrazom "*bijaše kao medvjed*", označava krivotvorenje istine Reči, čija moć i dalje ostaje u bukvalnom smislu. Žudnja za krivotvorenjem dobra označava se izrazom "*stade s jedne strane*". Izraz "*Tri rebra u ustima među zubima svojim*" označava znanja istina iz Reči u izobilju, koja su izopačene razmišljanjima iz zabluda; a "*jedi mnogo mesa*" označava uništenje dobra putem obmana, i odobravanjem zla.

[14] U Osiji: *Zato ću im biti kao lav, kao ris vrebaću ih na putu. Srešću ih kao medvjedica kojoj uzmu medvjediće, i rastrgaću im sve srce njihovo i izješću ih ondje kao lav; zvijerje poljsko raskinuće ih.* (13:7, 8). Značenje izraza "*Zato ću im biti kao lav, kao ris vrebaću ih na putu*" je objašnjeno u prethodnom poglavlju. Izraz "*Srešću ih kao medvjedica kojoj uzmu medvjediće*" označava krivotvorenje putem bukvalnog smisla Reči; Izraz "*izješću ih ondje kao lav*" označava uništenje i razaranje svake istine Reči, a odande i pustošenje crkve; Izraz "*zvijerje poljsko raskinuće ih*" označava da će biti uništene neistinama od zla.

[15] U Plaču Jeremijinom: *Kad vičem i vapijem, odbija molitvu moju. Zagradi putove moje tesanijem kamenom, i prevrati staze moje. Posta mi kao medvjed u zasjedi, kao lav u potaji. Pomete putove moje, i razdrije me, i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

uništi me. (Pl. Jer 3:8-11). Ovo je lamentacija Božija povodom pustošenja istine u crkvi; a da članove crkve On ne može čuti zbog neistina označava se izrazom "*Kad vičem i vapijem, odbija molitvu moju.*" Da se neistine iz niskog mudrovanja odvrću od priliva (influks) istine, i odbacuju ga, označeno pomoću izraza "*Zagradi putove moje tesanijem kamenom, i prevrati staze moje;*" Božji "*putovi i staze*" označavaju istine što vode prema dobru, dok izraz "*tesanijem kamenom*" predstavlja ono, ono što pripada niskom mudrovanju. Zbog toga, s obzirom na upravo objašnjeno značenje izraza "*tesanijem kamenom*", bilo je zabranjeno graditi oltar od tesanog kamena, a isto tako i hram u Jerusalimu. Izraz "*kao medvjed u zasjedi*" označava prirodnog čoveka, koji izopačava svaki istinski smisao Reči; Izraz "*kao lav u potaji*" označava unutrašnje prirodno čoveka, koje, pomoću zla unutar njega, izopačuje svaki smisao istine Reči i odande i crkve, koja je izvor neistina; Izraz "*Pomete putove moje, i razdrije me, i uništi me*", označava razaranje istine crkve.

[16] U Amosu: *Teško onima koji žele dan Gospodnji! što će vam dan Gospodnji? tada je mrak a ne vidjelo. Kao da bi ko bježao od lava pa bi ga sreo medvjed; ili kao da bi ko došao u kuću i naslonio se rukom na zid, pa bi ga zmija ujela.* (Amos 5:18, 19). Izraz "*dan Gospodnji*" znači dolazak Gospoda, koji je Mesija koga su očekivali; a, kako su verovali da će ih On izbaviti od neprijatelja zemlje i uzvisi ih u slavi nad svim narodima, oni su Ga želeli. Ali, kako je Gospod došao na svet ne radi bilo kakvog kraljevstva na zemlji, nego zbog kraljevstva na nebu, i kako je Jevrejska nacija bila u neistinama zla, a one su u to vreme bile manifestovane, kaže se, "*Teško onima koji žele dan Gospodnji! što će vam dan Gospodnji? tada je mrak a ne vidjelo,*" Izraz "*mrak a ne vidjelo*" označava obmane u kojima su bili; Izraz "*Kao da bi ko bježao od lava pa bi ga sreo medvjed*" označava strah zbog

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

vladavine lažnosti kad se istine traže u bukvalnom značenju Reči, što ne može biti ništa drugo do - krivotvorenje; jer je za nekoga kaže: "*Kao da bi ko bježao od lava pa bi ga sreo medvjed*", onda, kada je taj neko, u svom unutarnjem, u obmani od zla, i usmeravan je da istraži istine iz bukvalnog smisla Reči, koje on, zbog unutarnje vladavine lažnosti od zla, ne može izbeći da izopači.; izraz "*ili kao da bi ko došao u kuću i naslonio se rukom na zid, pa bi ga zmija ujela*" označava da, kad takav čovek u potrazi za dobrom, konsultuje Reč, na osnovu njenog bukvalnog smisla, on ne vidi da ga zla izopačavaju; izraz "*pa bi ga zmija ujela*" označavajući krivotvorenje, ovde krivotvorenje koje proizlazi iz unutarnje vladavine lažnosti od zla.

[17] U Isaiji: *I vuk će boraviti s jagnjetom, i ris će ležati s jaretom, tele i lavić i ugojeno živinče biće zajedno, i malo dijete vodiće ih. I krava i medvjedica zajedno će pasti, mlad njihova ležaće zajedno, i lav će jesti slamu kao vo.* (Isa 11:6, 7). Značenje izraza "*I vuk će boraviti s jagnjetom, i ris će ležati s jaretom, tele i lavić i ugojeno živinče biće zajedno, i malo dijete vodiće ih,*" je objašnjeno u prethodnom poglavlju. Izraz "*I krava i medvjedica zajedno će pasti, mlad njihova ležaće zajedno,*" označava moć i žudnju prirodnog čoveka da krivotvori istine Reči, ali da to neće štetiti dobru prirodnog čoveka i njegovoj naklonosti, dok izraz "*mlad*" predstavlja ljubav prema dobru i istini prirodnog čoveka, dok izraz "*medvjedica*" označava snagu i žudnju prirodnog čoveka da krivotvori istine bukvalnog smisla Reči; izraz "*i lav će jesti slamu kao vo*" označava da paklena neistina, koja bukti za uništavanjem istina crkve, neće štetiti naklonosti dobru prirodnog čoveka, bilo da se radi o pojedinom čoveku unutar samog sebe, ili se, pak, radi o grupi ljudi u njihovim međusobnim odnosima. Paklena neistina, tako isto, ne može naneti štetu Reči. Izraz "*slama*" označava Reč u bukvalnom značenju,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

koje je izopačeno infernalnom neistinom, ali ne može biti izopačeno od onih, koji su u istinama od dobra.

[18] U istom: *Pipamo kao slijepci zid, kao oni koji nemaju očiju pipamo; spotičemo se u podne kao u sumračje; u obilju smo kao mrtvi. Ričemo svikoliki kao medvjedi, i jednako učemo kao golubice; čekamo sud, a njega nema, spasenje, a ono je daleko od nas. Jer se prijestupi naši umnožiše pred tobom i grijesi naši svjedoče na nas; jer su prijestupi naši kod nas i bezakonja svoja znamo, (Isa. 59:10-12).* Izraz "*Pipamo kao slijepci zid, kao oni koji nemaju očiju pipamo,*" označava da nema razumevanja istine; izraz "*spotičemo se u podne kao u sumračje*" označava da padaju u greške, iako su unutar crkve, gde obitava Reč, kojom bi mogli stići u svetlo istine; izraz "*u obilju smo kao mrtvi,*" označava da bi oni mogli biti u duhovnom životu kroz Reč, a ipak nisu, jer su u neistinama; izraz "*ričemo svikoliki kao medvjedi, i jednako učemo kao golubice,*" označava tugu prirodnog čoveka, a, tako isto, i tugu duhovnog čoveka otuda; izraz "*čekamo sud, a njega nema, spasenje, a ono je daleko od nas,*" označava nadu za prosvjetljenje razumevanja i posledično spasenje, ali uzalud; Izraz "*Jer se prijestupi naši umnožiše pred* tobom i grijesi naši svjedoče na nas,*" označava razmišljanja iz obmana od zla.

[19] Iz toga se sada može videti da izraz "*medvjed*" označava prirodnog čoveka, u odnosu na njegovu moć, koju on crpi iz bukvalnog značenja Reči, u oba smisla. Takođe se izraz "*medvjed*" odnosi na žudnju za krivotvorenjem tog značenja. Da upravo to znači ono što "*medvjed*" označava, postalo mi je očigledno na osnovu toga što sam imao viđenje medveda u duhovnom svetu. Formom medveda se predstavljaju misli onih, koji su bili prirodni i proučavali Reč, a hteli su da uspostave vlast, pomoću znanja koja bi crpeli otuda. Medvedi su, takođe, viđeni sa rebrima između zuba, poput medveda

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

opisanog u odlomku iz Danila, koji je u pomenut prethodnom tekstu; a dato je da se shvati da rebra predstavljaju znanja koja su izvučena iz Reči, što važi za nekoga ko je još u svetu. Tu se pojavljuju i beli medvedi, koji predstavljaju snagu duhovno-prirodnog čoveka, koju on poseduje kroz Reč. Nadalje, pojavljuju se i kompozitne zveri, sastavljene od medveda, pantera, vukova i volova, uz to još i opskrbljene krilima, koje su, sve zajedno, značajne za osobe takvog karaktera koje se sjedinjuju u meditativnom stanju. *Latinski tekst ima izraz "*pred*" umesto "*nasuprot*".

782. *I usta njezina kao usta lavova, označava razmišljanja iz neistina koje uništavaju istine crkve. To je vidljivo iz značenja izraza "usta", kao misli (vidi u prethodnom tekstu, br.580), ali ovde on označava razmišljanje (o čemu uskoro); takođe je vidljivo i iz značenja "lava", kao paklene neistine a odnosi se na njenu moć (o čemu u prethodnom tekstu, br. 278). To je zato što "lav" označava Božansku istinu, zbog čega se Gospod takođe naziva "lav" u Reči; posledično, u suprotnom smislu, izraz "lav" označava paklenu neistinu, koja se odnosi na njenu moć da uništi božansku istinu, a time i Reč; a to posebno važi za krivotvorenja i iskrivljavanja. A, kako je lav najmoćniji od svih životinja, a njegova se moć povećava u skladu sa njegovom gladi za proždiranjem, a tome i grabljenjem svog plena, te kidanjem istog na komade, tako izraz "lav" takođe označava i žudnju da se unište istine Reči. Izraz "Lavovi" ima sličnu reprezentativnu funkciju u duhovnom svetu, jer se lavovi, naravno, pojavljuju tamo, Oblici lavova predstavljaju pojave koje proizlaze iz želja onih, koji imaju veliku moć da izopačavaju i krivotvore istine Reči, pomoću čega se ove istine posledično i uništavaju; u njima se ta moć povećava u skladu sa stepenom njihove sposobnosti razumevanja. Zato "lavovi" u Reči označavaju, u suprotnom smislu, paklene neistine, koje uništavaju istine crkve. Jer ovo je ono što izraz "lav" reprezentuje, kao i zato*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

što " *I zvijer koju vidjeh bijaše kao ris* " i da " *i noge joj kao u medvjeda* " označava razloge koji potvrđuju razdvajanje vere od života, kojom se dobra i istine Reči izopačavaju i krivotvore; zbog toga, " *usta* " ove zveri, koja su bila " *kao usta lavova*," označavaju razmišljanja od neistina koje uništavaju istine ječi. Izraz " *usta* ", u strogom smislu, označava misli; ali, kako se čovekov govor izvodi ustima, tako izraz " *usta* " označava različite stvari koje proizlaze iz misli, kao što su: poučavanja, propovedanja, razmišljanja; ovde, pak, izraz " *usta* " označava razmišljanje, jer razmišljanja prirodnog čoveka označava " *zvijer* ", koja je aktuelni predmet našeg interesovanja. Ali o tome će se više govoriti u objašnjenju stihova 5-7 ovog poglavlja, koje sadrži ove reči: " *I dana joj biše usta koja govore velike stvari i huljenja, i dana joj bi oblast da čini četrdeset i dva mjeseca. I otvori usta svoja za huljenje na Boga, da huli na ime njegovo, i na kuću njegovu, i na one koji žive na nebu. I dano joj bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi; i dana joj bi oblast nad svakijem koljenom i narodom i jezikom i plemenom.* " Iz tog objašnjenja videće se kakva je je moć, i kakva je žudnja, te kakve su sposobnosti, koje, pomoću razmišljanja, takvi zadobijaju za krivotvorenje istine, kao i za izopačavanje dobra Reči.

783. *I dade joj zmija silu svoju, i prijestol svoj, i oblast veliku.*, označava one, koji razdvajaju veru od životnog oslonca, i potkrepljuju svoje doktrine razmišljajući iz zabluda, i tako snažno zavode druge. To je vidljivo iz značenja " *zvijeri* " kojoj je zmaj dao vlast, kao razmišljanja prirodnog čoveka koja potvrđuju odvajanje vere od života (vidi u prethodnom tekstu, br. 774). Ta razmišljanja dolaze iz lažljivosti čula, jer se ta zver pojavila poput risa, a njene su noge bile " *kao u medvjeda*," gde izraz " *i noge joj kao u medvjeda* " označava obmane (vidi u prethodnom tekstu, br. 781). Takođe, iz značenja izraza " *dade joj zmija silu svoju, i prijestol svoj, i oblast veliku*," kao da

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

obmane podupiru i potkrepljuju doktrine; izraz "*silu*" označava efikasnost; izraz "*prijestol*" predstavlja crkvu u odnosu na doktrinu koja je iz neistina, a izraz "*oblast veliku*" predstavlja potporu i potkrepljenje otuda. Da je ovo dodato njihovim razmišljanjima i njihovim zabudama, pokazano je u prethodnom tekstu.

[2] Neistine, u kojima su oni, ne poseduju, same po sebi, vlast, koja omogućava da oni, koji razdvajaju veru od života, to jest dobrih dela, imaju "*silu svoju, i prijestol svoj, i oblast veliku.*" To stoga, što neistine od zla ustvari nemaju moć, budući da se sva istinska moć sadrži u istinama od dobra. S druge strane, neistine imaju moć nad neistinama, na način na koji ga ima ima slično nad sličnim. To se može jasno videti iz moći infernalnih duhova koju oni imaju jedan nad drugim, pri čemu koriste zamišljene stvari, kao i pojavne korespondencije, kojima žele da izgledaju najmoćnije i silno; pa ipak, oni nemaju nikakvu moć protiv istina, štaviše, u potpunosti nikakvu, da sve to zapravo ne predstavlja - baš ništa. Ja sam bio u mogućnosti da potvrdim, putem mnogih ličnih duhovnih iskustava, da postoje mesta za digresiju u ovim objašnjenjima Apokalipse. A to se može videti iz činjenice da su paklovi, u kojima postoji mnoštvo mirijada, vezani Božjom istinom koja proizlazi iz Gospoda, u tom stepenu, da se niko u njima ne usuđuje samostalno ni da podigne mali prst jedne ruke; takođe, i iz ove činjenice - da samo jedan anđeo, pomoću istina od Gospoda, može voditi, kontrolisati, vezati ili raspršiti na hiljade društava zlih duhova, a anđeo čini to samo pogledom, koji proizilazi iz namere volje. Gospod čak i meni, ponekad, daje takvu moć. Moglo bi se činiti čudnim da crkva, na svom kraju, mora biti u neistinama, i u zlima od njih, kao i u zlima i neistinama od njih, pa ipak, istine iz dobra i dalje poseduju svu moć; i čini se kao da takve istine može dati Gospod putem istina iz Reči. A stvar je u tome, da neistine imaju moć

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

protiv onih, koji su u neistinama od zla; i na kraju Crkve te neistine vladaju, a kad one vladaju, nije moguće primanje stvarnih istina. Iz tog razloga, neistine se ne mogu raspršiti putem istina, pa se onda đavo naziva moćnim, i razobručenim. Zato se paklena obmana Reči naziva izrazima poput: "lav", "medvjed", "vuk", "zvijer", i "divlja zvijer", snažna i svirepa.

[3] Iz istog su razloga oni, koji su u neistinama, nazivani u Reči pomoću izraza, kao što su: "snažni", "silni", "moćni", "jaki", "junaci", "vladari", "strašni", "užasni", kako se može videti iz različitih odlomaka, počevši od sledećeg - U Jeremiji: *Gle, ja ću dovesti na vas narod iz daleka, dome Izrailjev, veli Gospod, narod jak, narod star, narod kojem jezika nećeš znati niti ćeš razumjeti što govori; Kojemu je tul kao grob otvoren, svi su jaki.* (Jer. 5:15, 16). U istom: *Izlazite, konji, bjesnite, kola; i neka izađu junaci, Husi i Fudi, koji nose štitove, i Ludeji, koji nose i natežu luk.* (Jer. 46:9). U istom: *Mač na laže njegove, i poludjeće; mač na junake njegove, i prepašće se.* (Jer. 50:36). U Jezekilju: *Zato ga dadoh u ruku najsilnijemu među narodima da čini s njim što hoće, odvrgeh ga za bezbožnost njegovu. I tuđinci, najljući između naroda, posjekoše ga i ostaviše ga; grane mu popadaše po gorama i po svijem dolinama, i ogranci mu se izlomiše po svijem potocima na zemlji; i svi narodi zemaljski otidoše iz hlada njegova i ostaviše ga.* (Jez. 31:11, 12). U Osiji: *Oraste bezbožnost, žeste bezakonje, jedoste plod od laži; jer si se pouzdao u svoj put, u mnoštvo svojih junaka.* (Osija 10:13). U Joilu: *Dan, kada je mrak i tama, dan, kada je oblak i magla; kako se zora razastire povrh gora, tako ide narod velik i silan, kakoga nije bilo otkad je vijeka niti će ga poslije kad biti od koljena do koljena. Oni će trčati kao junaci, kao vojnici skakaće na zid, i svaki će ići svojim putem, niti će odstupati sa svoje staze.* (Joilo 2:2, 7). U Amosu: *I neće biti bijega brzomu, i jaki neće utvrditi krjeposti svoje, i hrabri neće spasti duše svoje. Nego će najhrabriji među*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

junacima go pobjeći u onaj dan, govori Gospod. (Amos 2:14, 16). U Davidu: Ukroti zvijer u ritu, kod volova s teocima naroda, da bi popadali pred tobom sa šipkama srebra; raspi narode koji žele bojeve. (Ps. 68:30). U Prvoj knjizi Samuilovoj: Luk junacima slomi se, i iznemogli opasaše se snagom. (1. Sam. 2:4). U Otkrovenju: I carevi zemaljski, i boljari, i bogati, i vojvode, i silni, i svaki rob, i svaki slobodnjak, sakriše se po pećinama i po kamenjacima gorskijem; (Otk. 6:15). U Mateju: A Isus dozvavši ih reče: znajte da knezovi narodni zapovijedaju narodu, i poglavari upravljaju njim. (Mat. 20:25). A u Luki: Svaki dan bio sam s vama u crkvi i ne digoste ruku na mene; ali je sad vaš čas i oblast tame. (Luka 22:53); i u raznim drugim odlomcima.

[4] Onome što je rečeno u prethodnom tekstu, može se dodati još i to, da pakleni duhovi veruju da su jači i moćniji od drugih, ali to se dešava samo zbog toga, što oni prevladavaju nad onima, koji su u zlu i iz obmanama otuda, pa tako jedan infernalni duh vlada nad drugom infernalnim duhom, ili jedno zlo putem neistina vlada nad drugim zlom iz obmana; od ovog pojavnog izgleda, oni veruju da su moćni. No, takva se moć može uporediti s onom, koju imaju gnjide nad gnjidama, ili buve nad buvama, prašine nad prašinom ili pleve nad plevom, a to je moć koja se odnosi samo na njihove međusobne snage. Dodajte tome da je svaki infernalni duh, unutar sopstvenog uma, ushićen, i želi da bude smatran silnim, snažnim herojem iz najneobičnijih razloga.

[5] Kako je "*silu svoju, i prijestol svoj, i oblast veliku*" koju je zmija dala od sebe za "*zvijer gdje izlazi iz mora,*" tako se, ovde, tretiraju snage paklenih duhova među sobom, a ja ću razotkriti neke od arkana, koje se tiču njihovih umeća za sticanje moći u duhovnom svetu. Dakle, postoje neki duhovi, koji, sami za sebe, pribavljaju moć pomoću Reči, jer su upoznati s pojedinim odlomcima, i onda ih recituju, a time se obavlja komunikacija s dobrim

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prostim duhovima, i povezuje se s njima u spoljašnjem; i, sve dok su povezani sa prostima na taj način, oni gospodare nad njima. To stoga, što su sve stvari iz Reči istine, a istine imaju svu moć, dok se, istovremeno, prosti dobri duhovi nalaze u istinama; iz toga se vidi da zli duhovi, sjedinjeni s dobrim prostacima, imaju i moć nad njima, ali samo toliko dugo, dok to sjedinjenje opstaje. Sjedinjenje ne može trajati predugo, jer dobri i zli vrlo brzo bivaju odvojeni jedni od drugih od strane Gospoda. Neki za sebe stiču snagu na taj način, što simuliraju naklonosti dobru i istini, te ljubavi, i to - ljubavi koja je iskrena i pravedna; Ovim sredstvima oni navode proste dobre duhove da budu dobro raspoloženi i da neguju dobru volju prema njima, i da se, najzad, i pridruže njima. I dokle god takva uzajamna ljubazna osećanja opstaju, zli duhovi gospodare dobrim duhovima. Neki od zlih za sebe pribavljaju vlast putem reprezentacija različitih vrsta, što predstavlja ništa drugo do - zloupotrebu korespondencija; a neki na druge načine. A kako istine, koje su od dobra, imaju svu moć, i nalaze se unutar anđela, tako zli duhovi ni za čim ne žude više od toga, negoli da privuku dobre duhove na svoju stranu, jer zli mogu da vladaju njima samo na taj način; ali, čim bivaju odvojeni od njih, ostaju sami u neistinama vlastitog zla, a kad su u njima, lišeni su svake moći.

[6] To je, takođe, razlog zbog koga se svi zli duhovi, koji napuštaju ovaj svet, najpre odvajaju od dobara i istina koje su im ostale poznate još samo iz sećanja, a time - samo verbalno; a od trenutka kada bivaju odvojeni od njih, pojavljuje se njihovo unutarne, koji se sastoji samo od mnoštva obmana od zla. A kad su u njima, budući da više nemaju nikakvu moć, oni padaju naglavce u pakao, baš kao što teška tela u vazduhu padaju na zemlju. Da su dobra i istine oduzeta od zlih, poznato je iz Reči; jer Gospod kaže: *Uzmite dakle od njega talanat, i podajte onome što ima deset talanata. Jer svakome*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

koji ima, daće se, i preteći će mu; a od onoga koji nema, i što ima uzeće se od njega. I nevaljaloga slugu bacite u tamu najkrajnju; ondje će biti plač i škrgut zuba. (Mat. 25:28-30; Marko 4:25; Luka 8:18; 19:26).

784. Stih 3. *I vidjeh jednu od glava njezinijeh kao ranjenu na smrt, i rana smrti njezine izliječi se. I čudi se sva zemlja iza zvijeri, i pokloniše se zmiji, koja daje oblast zvijeri 3.* Izraz " *I vidjeh jednu od glava njezinijeh kao ranjenu na smrt,*" označava neslaganje njihovih doktrina s Rečju, u kojoj se često pominju "*ljubav*", "*život*" i "*djela*", koji se uopšte ne slažu s tim religijskim načelom (br. 785); izraz "*i rana smrti njezine izliječi se,*" označava neslaganje koje se naizgled razrešilo pomoću osmišljenih veza dela sa verom (br. 786); izraz "*I čudi se sva zemlja iza zvijeri,*" označava njihovo prihvatanje od strane onih učenijih unutar crkve, i prijem na daljinu od strane manje učenih (br. 787).

785. Stih 3. *I vidjeh jednu od glava njezinijeh kao ranjenu na smrt,* označava neslaganje njihovih doktrina s Rečju, u kojoj se često pominju "*ljubav*", "*život*" i "*djela*", koji se uopšte ne slažu s tim religijskim principom. To je vidljivo iz značenja izraza "*glava*", koja pripada pomenutoj zveri, kao znanja svetih stvari Reči koje su krivotvorene i izopačene (vidi u prethodnom tekstu, br. 775). Kada se crkva, zajedno sa onima unutar crkve, tretira u Reči, tada izraz "*glava*" označava inteligenciju i mudrost; a, u najopštijem smislu, razumevanje istine i htenje dobra. Ali, kako se ovde bavimo onima, koji nisu spremni da njihovo razumevanje ulazi u tajne vere, i koji žele da se drže u ropskom odnosu prema svojim misterijama, a kako takve opisuju izrazi "*zmaj*" i njegova "*zvijer*", sledi da "*glava*" ove zveri označava znanje [scientia]; jer gde razumevanje nije sposobno da sagledava istinu, tu nema inteligencije, već je umesto nje prisutno isključivo - znanje. Štaviše, inteligencija ne može biti predciranana onima koji su u neistinitosti, već im

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

može biti predicičirano samo - znanje (pogledajte ovo u delu "Novi Jerusolim i Njegov Nebeski Nauk", br. 33). Gore opisano je oćigledno i iz znaćenja izraza "*kao ranjenu na smrt*", kao neslaganja s Rećju; jer doktrina koja se ne slaže s Rećju je mrtva; i ta smrt je ono, što se oznaćava pomoću izraza "*kao ranjenu na smrt*".

[2] Disonanca je u tome, što oni odvajaju život ljubavi, što su dobra dela, od vere. Samu veru, pak, ćine opravdavajućom i spavajućom, a negiraju svako moguće opravdanje i spasenje životom ljubavi ili dobrim delima; a kako se ljubav i delanje pominju u Reći u hiljadama odlomaka, proglašeno je da ćoveka treba suditi prema njegovim delima i ćinovima. Budući da se to ne slaže s pomenutim neispravnim verskim naćelom, to je ono što oznaćava smrtnu ranu glave ove zveri. Iz toga se moće videti da izraz: "*I vidjeh jednu od glava njezinijeh kao ranjenu na smrt*" oznaćava neslaganje sa Rećju, u kojoj se ćesto pominju "*ljubav*", "*život*" i "*ćjela*", koji se uopšte ne slažu s tim religijskim principom. Da se ne slažu, jasno je vidljivo iz dogme te religije, koja se sastoji u tome, da sama vera, bez dela zakona, opravdava i spasava, kao i u tome, da, ako se nešto od spasenja svrstava u dela, to je prokletu, zbog ćovekovih zasluga, i onoga, što je njegovo vlastito [proprium] u njima. Zbog toga se mnogi uzdržavaju od toga da delaju, govoreći u svom srcu: "*Neka me dobra dela ne spasavaju i zla dela ne proklinju, jer imam veru.*" Na osnovu ovog naćela, oni takoće tvrde da se spasavaju oni koji, u blizini svog ćasa smrti, izjavljuju, puni pouzdanja, da imaju veru, bez obzira na to, kakav je njihov život. Ali "*ćinovi*" i "*ćjela*", a, takoće, i "*ćdelanje*", kao i "*ljubav*," pominju se u Reći u hiljadama odlomaka, a, kako se to ne slaže s pomenutim neispravnim verskim naćelom, stoga su njegovi dogmatici iskonstruisali sredstva za svoje povezivanje s verom. Ovo je stoga znaćenje izraza "*I vidjeh jednu od glava njezinijeh kao ranjenu na smrt*", kao i izraza

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"i rana smrti njezine izliječi se. I čudi se sva zemlja iza zvijeri, i pokloniše se zmiji, koja dade oblast zvijeri." A na koji način je taj udar bio izlečen, a izlečen je, naime, iskonstruisanim načinom povezivanja, treba da bude pripovedano u članku koji sledi.

[3] Na prvom mestu, ovde će se citirati neki odlomci iz Reči, gde se pominju "djela", "činovi", "delanje" i "činjenje", tako da svako može videti neslaganje koje ovde označava izraz "I vidjeh jednu od glava njezinijeh kao ranjenu na smrt"; takođe, da je ova rana potpuno neizlečiva, ukoliko čovek ne živi u skladu sa zapovestima Reči, što je slučaj ukoliko ih ne izvršava. U Mateju: *Svaki dakle koji sluša ove moje riječi i izvršuje ih, kazaću da je kao mudar čovjek koji sazida kuću svoju na kamenu: A svaki koji sluša ove moje riječi a ne izvršuje ih, on će biti kao čovjek lud koji sazida kuću svoju na pijesku.* (Mat. 7:24, 26). U Luki: *A što me zovete: Gospode! Gospode! a ne izvršujete što vam govorim? Svaki koji ide za mnom i sluša riječi moje i izvršuje ih, kazaću vam kakav je: On je kao čovjek koji gradi kuću, pa iskopa i udubi i udari temelj na kamenu; a kad dođoše vode, navali rijeka na onu kuću i ne može je pokrenuti, jer joj je temelj na kamenu. A koji sluša i ne izvršuje on je kao čovjek koji načini kuću na zemlji bez temelja, na koju navali rijeka i odmah je obori, i raspade se kuća ona strašno.* (Luka 6:46-49). U Mateju: *A posijano na dobroj zemlji to je koji sluša riječ i razume, koji dakle i rod rađa, i donosi jedan po sto, a jedan po šeset, a jedan po trideset.* (Mat. 13:23). U istom: *Ako ko pokvari jednu od ovijeh najmanjijeh zapovijesti i nauči tako ljude, najmanji nazvaće se u carstvu nebeskome; a ko izvrši i nauči, taj će se veliki nazvati u carstvu nebeskome.* (Mat. 5:19). U Jovanu: *Vi ste prijatelji moji ako tvorite što vam ja zapovijedam.* (Jovan 15:14). U istom: *Kad ovo znate, blago vama ako ga izvršujete.* (Jovan 13:17). U istom: *Ako imate ljubav k meni, zapovijesti moje držite. Ko ima zapovijesti*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

moje i drži ih on je onaj što ima ljubav k meni; a koji ima ljubav k meni imaće k njemu ljubav otac moj; i ja ću imati ljubav k njemu, i javiću mu se sam. I reče mu Juda, ne Iskariotski: Gospode! šta je to da ćeš se nama javiti a ne svijetu? Isus odgovori i reče mu: ko ima ljubav k meni, držaće riječ moju; i otac moj imaće ljubav k njemu: i k njemu ćemo doći, i u njega ćemo se **staniti. Koji nema ljubavi k meni ne drži mojijeh riječi; a riječ što čujete nije moja nego oca koji me posla. (Jovan 14:15, 21-24). U Luki: A on odgovarajući reče im: mati moja i braća moja oni su koji slušaju riječ ***Božiju i izvršuju je. (Luka 8:21). U Mateju: A kad dođe sin čovječij u slavi svojoj i svi sveti anđeli s njime, onda će sjesti na prijestolu slave svoje. I sabraće se pred njim svi narodi, i razlučiće ih između sebe kao pastir što razlučuje ovce od jaraca. I postaviće ovce s desne strane sebi, a jarce s lijeve. Tada će reći car onima što mu stoje s desne strane: hodite blagosloveni oca mojega; primite carstvo koje vam je pripravljeno od postanja svijeta. Jer ogladnjeh, i daste mi da jedem; ožednjeh, i napojiste me; gost bijah, i primiste me; Go bijah, i odjenuste me; bolestan bijah, i obidoste me; u tamnici bijah, i dođoste k meni. Tada će mu odgovoriti pravednici govoreći: Gospode! kad te vidjesmo gladna, i nahranismo? ili žedna, i napojismo? Kad li te vidjesmo gosta, i primismo? ili gola, i odjenusmo? Kad li te vidjesmo bolesna ili u tamnici, i dođosmo k tebi? I odgovarajući car reći će im: zaista vam kažem: kad učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste. Tada će reći i onima što mu stoje s lijeve strane: idite od mene prokleti u oganj vječni pripravljen đavolu i anđelima njegovijem. Jer ogladnjeh, i ne dadoste mi da jedem; ožednjeh, i ne napojiste me; Gost bijah, i ne primiste me; go bijah, i ne odjenuste me; bolestan i u tamnici bijah, i ne obidoste me. Tada će mu odgovoriti i oni govoreći: Gospode! kad te vidjesmo gladna ili žedna, ili gosta ili gola, ili bolesna ili u tamnici, i ne poslužismo te?Tada će im odgovoriti govoreći:*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

zaista vam kažem: kad ne učiniste jednome od ove moje male braće, ni meni ne učiniste. I ovi će otići u muku vječnu, a pravednici u život vječni. (Mat. 25:31, pa do kraja). U Jovanu: a sam pravi čokot, i otac je moj vinogradar; Svaku lozu na meni koja ne rađa roda otsjeći će je; i svaku koja rađa rod očistiće je da više roda rodi. (Jovan 15:1, 2). U Luki: Rodite dakle rodove dostojne pokajanja, i ne govorite u sebi: oca imamo Avraama; jer vam kažem da Bog može i od ovoga kamenja podignuti djecu Avraamu. Jer već i sjekira stoji drvetu kod korijena; i svako drvo koje dobra roda ne rađa siječe se i u oganj se baca. (Luka 3:8, 9; Mat. 7:19, 20). U Jovanu: Ako ostanete u meni i riječi moje u vama ostanu, šta god hoćete ištite, i biće vam. Tijem će se otac moj proslaviti, da rod mnogi rodite; i bićete moji učenici. (Jovan 15:7, 8). U Mateju: Kad dođe dakle gospodar od vinograda šta će učiniti vinogradarima onijem? Rekoše mu: zločince će zlom smrti pomoriti; a vinograd daće drugijem vinogradarima, koji će mu davati rodove u svoje vrijeme. A reče im Isus: zar nijeste nikad čitali u pismu: kamen koji odbaciše zidari, on je postao glava od ugla; to bi od Gospoda i divno je u vašijem očima. Zato vam kažem da će se od vas uzeti carstvo Božije, i daće se narodu koji njegove rodove donosi. (Mat. 21:40-43). U Jovanu: A ko istinu čini ide k vidjelu, da se vide djela njegova, jer su u Bogu učinjena. (Jovan 3:21). U istom: Pokazaše se u slavi, i govorahu o izlasku njegovu koji mu je trebalo svršiti u Jerusalmu. (Jovan 9:31). U Mateju: Jer će doći sin čovječij u slavi oca svojega s anđelima svojijem, i tada će se vratiti svakome po djelima njegovijem. (Mat. 16:27). U Jovanu: I izići će koji su činili dobro u vaskrsenije života, a koji su činili zlo u vaskrsenije suda. (Jovan 5:29). U Otkrovenju: I djecu njezinu pobiću na mjesto; i poznaće sve crkve da sam ja koji ispitujem srca i bubrege, i daću vam svakome po djelima vašim: I koji pobijedi i održi djela moja do kraja, daću mu vlast nad neznabošcima; (Otk. 2:23, 26). U istom: I čuh glas s neba gdje mi govori: napiši: blago mrtvima

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

koji umiru u Gospodu otsad. Da, govori Duh, da počinu od trudova svojijeh; jer djela njihova idu za njima. (Otk. 14:13). I dalje, u istom: I vidjeh mrtvace male i velike gdje stoje pred Bogom, i knjige se otvoriše; i druga se knjiga otvori, koja je knjiga života; i sud primiše mrtvaci kao što je napisano u knjigama, po dijelima svojima. I more dade svoje mrtvace, i smrt i pakao dadoše svoje mrtvace; i sud primiše po djelima svojima. (Otk. 20:12, 13). I evo ću doći skoro, i plata moja sa mnom, da dam svakome po djelima njegovijem. (Otk. 22:12). Blago onome koji tvori zapovijesti njegove, da im bude vlast na drvo života, i da uđu na vrata u grad. (Otk. 22:14). No imam na tebe, što si ljubav svoju prvu ostavio. Opomeni se dakle otkuda si spao, i pokaj se, i prva djela čini; ako li ne, doći ću ti skoro, i dignuću svijećnjak tvoj s mjesta njegova, ako se ne pokaješ. (Otk. 2:4, 5). Znam tvoja djela, i nevolju i siromaštvo (ali si bogat), i hule onijeh koji govore da su Jevreji a nijesu, nego zbornica sotonina. Znam djela tvoja, i gdje živiš, gdje je prijesto sotonin; i držiš ime moje, i nijesi se odrekao vjere moje i u one dane u koje je Antipa, vjerni svjedok moj, ubijen kod vas, gdje živi sotona. Znam tvoja djela, i ljubav, i službu, i vjeru, i trpljenje tvoje, i djela tvoja, i da posljednjih ima više od prvijeh; I anđelu Sardske crkve napiši: tako govori onaj što ima sedam Duhova Božijih, i sedam zvijezda: znam tvoja djela, da imaš ime da si živ, a mrtav si. Znam tvoja djela; gle, dadoh pred tobom vrata otvorena, i niko ih ne može zatvoriti; jer imaš malo sile, i držao si moju riječ, i nijesi se odrekao imena mojega. (Otk. 2:9, 13, 19; 3:1, 8). označava prirodnog čoveka, odvojenog od duhovnog i njegovog znanja; kada je to odvojeno od inteligencije duhovnog čoveka, to je glupavo, i primenjuje se za potvrdu zla svih vrsta, pa je to lažno znanje.

[4] U petom, šestom i sedmom poglavlju Mateja, od početka do kraja, Gospod uči dobra dela i opisuje ono što ona moraju biti, kao i da otuda

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

potiče nebeska sreća; u parabolama o radnicima u vinogradu, vinogradarima i slugama, trgovcima kojima su darovane kese [minae] i o onima, kojima su darovani talenti; o smokvi u vinogradu, koja bi trebala biti posečena, ako ništa ne rodi; o čoveku ranjenom od strane razbojnika, kome je Samarićanin pokazao milosrđe, u vezi čega je Gospod zakonika pitao o tome, koji je od trojice prolaznika ranjeniku bio bližnji, na šta mu je zakonik odgovorio: "onaj koji se smilovao na njega," a Isus mu je rekao, "Idi, i ti čini tako;" isto tako, i u parabolama o deset devica, od kojih je pet imalo ulja u svetiljkama a pet ih nije imalo, gde izraz "ulje u svetiljkama" označava ljubav u veri; takođe, i u parabolama u drugim odlomcima.

[5] Štaviše, dvanaest Gospodnjih učenika je predstavljalo crkvu u odnosu na sve stvari vere i ljubavi u celokupnosti; a od njih, Petar, Jakov i Jovan predstavljali su veru, milosrđe i dobra dela, u tom redosledu, Petrovu veru, Jakovljevo milosrđe i Jovanova dobra dela; Zato je Gospod rekao Petru, kad je Petar video Jovana kako sledi Gospoda: *Vidjevši Petar ovoga reče Isusu: Gospode! A šta će ovaj? Isus mu reče: ako hoću da on ostane dokle ja ne dođem, što je tebi do toga? Ti hajde za mnom.* (Jovan 21:21, 22). To znači da oni, koji čine dobra dela, moraju slediti Gospoda. Budući da je Jovan predstavljao crkvu u pogledu dobrih dela, naslonio se na Gospodjne grudi. Da je crkva u onima, koji rade dobra dela, takođe je označeno Gospodnjim rečima, koje je On sa krsta uputio Jovanu: *A Isus vidjevši mater i učenika koga ljubljашe gdje stoji reče materi svojoj: ženo! eto ti sina! Potom reče učeniku: eto ti matere! I od onoga časa uze je učenik k sebi.* (Jovan 19:26, 27). To znači da će tamo, gde su dobra dela, obitavati i crkva, jer, u Reči, izraz "žena", poput izraza "majka," označava crkvu. Do sada smo se u ovom tekstu bavili odlomcima iz Novog zaveta; pored toga, u pogledu teme koju tretiramo, ima još i više odlomaka u Starom zavetu, u kojima se podučava

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sledeće: Svi se nazivaju blagoslovljenima, koji čuvaju i vrše zakone, sudove i zapovesti,, a zovu se prokletima oni, koji ih ne čine (kao u Lev. 18:5; 19:37; 20:8; 22:31-33; 26:3, 4, 14, 15; Broj. 15:39, 40; Pon. Zak. 5:9, 10; 6:25; 15:5; 17:19; 27:26; i u hiljadama drugih odlomaka).

[6] Osim onih odlomaka u Reči gde se pominju "djela" i "činjenje", tu su i mnogi odlomci, gde se pominju "ljubav" i "ljubljenje"; a "ljubiti" znači slično kao "činiti", jer onaj, koji voli,taj i hoće, budući da ljubav jeste htenje volje, i, da svako hoće ono, što voli u sebi; a činjenje proizilazi iz htenja volje, budući da svako radi ono što sam hoće, što mu je volja, kada je u mogućnosti. Štaviše, ono što je učinjeno nije ništa drugo do - volja ispoljena u formi izvršenog dela. Gospod podučava, u mnogim odlomcima Reči, o stvarima koje su povezane sa ljubavlju. (kao u Mat. 5:43-48; 7:12; Luki 6:27-39, 43 do kraja; 7:36 do kraja; Jovanu 13:34, 35; 14:14-23; 15:9-19; 17:22-26; 21:15-23), kao i ukratko u sledećim rečima: *I upita jedan od njih zakonik kušajući ga i govoreći: Učitelju! koja je zapovijest najveća u zakonu? A Isus reče mu: ljubi Gospoda Boga svojega svijem srcem svojijem, i svom dušom svojom, i svom misli svojom. Ovo je prva i najveća zapovijest. A druga je kao i ova: ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe. O ovima dvjema zapovijestima visi sav zakon i proroci.* (Mat. 22:35- 40; Luka 10:27, 28; Pon. zak. 6:5). Izraz "Ljubiti Boga iznad svih stvari, i ljubiti bližnjega kao sebe samoga," znači: izvršavati Njegove zapovesti (Jovan 14:21-24); a izraz "zakon i proroci" označava Reč, u svim stvarima, i u svakoj pojedinosti. Iz svih tih odlomaka citiranih iz Reči, potpuno je vidljivo da nije vera, koja je odvojena od dobrih dela, ta, koja spasava. Nasuprot, spasonosna vera je satkana od dobrih dela i sadržana je unutar njih. To stoga, što onaj, koji čini dobra dela, ima veru, a ko ih ne čini, nema vere u sebi. *Fotolitografski tekst ima izraz "Ja ću doći", grčki tekst - "ćemo napraviti".

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

**Fotolitografski tekst sadrži "*Ja ću staniti*", grčki tekst- "*mi ćemo staniti*".

***Fotolitografski tekst ima izraz "*Moja*", grčki tekst glasi: "*Božija*".

786. *I rana smrti njezine izliječi se*, označava neslaganje koje se naizgled razrešilo pomoću iskonstruisanih veza dela sa verom. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "*rana smrti njezine*," kao neslaganja sa Reči; jer izraz "*rana smrti njezine*," ima slično značenje kao i izraz "*jednu od glava njezinijeh kao ranjenu na smrt*" u prethodnom tekstu. Možemo videti da izraz "*rana*" u Reči označava stvari koje uništavaju crkvu i duhovni život čoveka (br. 584); a, kako doktrina iz Reči čini crkvu, u slučaju kad se doktrina ne slaže sa Reči, onda više nema crkve, već preostaje samo religija, koja krivotvoruje crkvu. U prethodnom tekstu je vidljivo i iz značenja izraza "*izliječi se*", to jest, izraza "*rana*", kao neslaganja, koje je naizgled razrešeno iskonstruisanom povezanošću dela sa verom. Da je upravo to značenje izraza "*izliječi se*", dok izraz "*rana*" označava neslaganje s Reči, može se videti bez dalje argumentacije. Ipak, da ova rana nije bila izlečena, već je samo prividno uklonjena, videće se iz onoga što sledi. U prvom redu, nešto će se, u narednim odlomcima, reći o iskonstruisanim vezama dobrih dela s verom. Te veze su iskonstruisane od strane onih, koji su za sebe verovali da su oduševljeniji i mudriji od svih drugih, a istovremeno su, međutim, bili obdareni takvim darovima genijalnosti, koji su im omogućavali da, putem promišljanja, iz lažljivosti navedu mnoge na neistine svake vrste, a da te neistine oblikuju tako, da one poprime izgled istina. A, zbog toga što bi se to moglo najpre dublje istražiti, potom privesti k spoznaji, a konačno i - razotkriti, ovde ću govoriti o tim vezama dobrih dela s verom, pomoću kojih se neslaganje s Reči prividno razrešava. U ponešto od toga veruju prosti duhovi, a ponešto je iskonstruisano od strane učenih.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] (1) Najprostiji duhovi ne veruju ni u ništa drugo, sem u to, da se sama vera sastoji u - verovanju u one stvari, koje su napisane u Reči, a koje se otuda podučavaju doktrinom crkve. (2) Oni manje prosti ne znaju šta je istinsko značenje izraza "*sama vera*"; oni samo znaju da vera znači: verovati u ono, što se mora činiti; a samo neki od njih čine razliku između verovanja i činjenja. (3) Drugi, međutim, prepostavljaju da vera proizvodi dobra dela, ali ne razmatraju na koji ih način ona proizvodi. (4) Pojedini misle da je vera uvek prethodnica, i da se dobra crpu iz nje, ili, pak, izvire iz nje, tako isto, kao što plod nastaje iz drveta. (5) Neki veruju da se to čini sa čovekovom saradnjom, a drugi - da se čini bez njegove saradnje. (6) Ali, kako doktrina proklamuje da je sama vera, bez dobrih dela, ono što spasava, odatle sledi da neki ne uzimaju u obzir dobra dela, govoreći u svom srcu da je sve što oni čine - dobro u Božjem očima i da Bog ne vidi zlo. (7) Ali, kako se dela i činovi, kao i aktivno delanje i činjenje, toliko često pominju u Reči, jasna je nužnost pomirenja Reči s tom dogmom, te stoga oni razmišljaju o različitim izmišljenim načinima povezanosti koje nisu konzistentne, a ipak su takve, da se vera drži sama za sebe, kao i da deluje sama po sebi, sve do postavljenog cilja lažne doktrine - da spasenje može biti u veri, a da nikakvog spasenja u delima nema. (8) Neki povezuju veru s nastojanjem da se čini dobro, što se vidi kod onih, koji su dostigli poslednju fazu opravdanja, ali s nastojanjem da ništa ne proizlazi iz dobrovoljnog aspekta čoveka, već samo od priliva (inluksa) ili nadahnuća, budući da dobro, koje je potiče od dobrovoljnog aspekta čoveka, samo po sebi nije dobro. (9) Neki povezuju veru s Božjom zaslugom, rekavši da ona obavlja sve stvari koje se odnose na čovekov život, dok čovek to ni ne zna. (10) Neki povezuju veru s moralnim dobrom i građanskim dobrom, što su dobra koja treba činiti radi života u svetu, a ne radi večnog života; a oni tvrde da su to dobra, na koja se misli kad se upotrebljavaju izrazi kao: "*djela*" i "*činovi*", "*delanje*" i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"činjenje", koja se pominju u Reči; tako isto, da, zbog korisne upotrebe dobra u svetu, dobra dela moraju biti podučavana i propovedana pred laicima, jer oni nemaju saznanja o arkani (tajni) koja se odnosi na vezu vere i dela, a neki je ne mogu ni shvatiti. (11) Mnogi od učenih pretpostavljaju da je sve povezano u samoj veri, to jest, da: ljubav prema Bogu, milosrđe prema bližnjemu, dobrobit života, dobra dela, Gospodnja zasluga, pa čak i Bog sam, sve je uključeno isključivo u samu veru, osim kada čovek misli, hoće i čini nešto od sebe, a što se odnosi na sve prethodno pobrojano. (12) Treba biti poznato da je iskonstruisano i još mnogo drugih načina povezivanja, i da osobe u duhovnom svetu razvijaju još više konstrukata; jer duhovna misao može se širiti u bezbrojne stvari koje prirodna misao ne može doseći. Video sam izvesnu osobu u duhovnom svetu, koja je razmišljala o stotinama načina povezivanja, a u svakom je od njih je postigla napredak u nizu misli, kao pukih sredstava za postizanje cilja, od početka do kraja; ali, kad je stigla do kraja, i poverovala da je sada ugledala vezu, bila je prosvetljena i shvatila da, što više unutarnje misli o toj temi, ona to više odvaja veru od dobrih dela, umesto da je spoji sa njima. Iz toga se može videti šta su modeli povezivanja, koji su posebno osmišljeni i iskonstruisani od strane učenih, zbog čega se neslaganje ove dogme sa istinskim smislom Reči može pojaviti u vidu prividnog slaganja, a to je ono što se podrazumeva pod izrazom "*I rana smrti njezine izliječi se.*"

787. *I čudi se sva zemlja iza zvijeri*, označava njihovo prihvatanje od strane učenijih u crkvi, i prijem iz daljine od strane manje učenih. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "*čudi se sva zemlja iza zvijeri*", kao stanja (odnosi se na neslaganje sa Reči, koje je naizgled razrešeno iskonstruisanim povezivanjem dela s verom) prihvaćenosti od strane učenijih u crkvi, kao i na prijem iz daljine od strane manje učenih (o čemu uskoro). Takođe je vidljivo i iz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

značenja "zemlje", kao crkve (vidi u prethodnom tekstu, br. 29, 304, 417, 697, 741, 742, 752). Izraz "*I čudi se sva zemlja iza zvijeri*" označava prihvatanje i prijem, jer divljenje privlači, a oni, koji su privučeni, postaju sledbenici.

[2] U Reči se često pominju izrazi "*slediti*", "*ići za*", "*kretanje*", i "*hodanje za Bogom*", "*slediti Boga*", "*za drugim bogovima*", "*za vođom*" i "*za mnogima*"; a ti izrazi znače da neki slede objekte obožavanja i priznaju ih u srcu, bivaju sa njima, žive sa njima, te bivaju sa njima povezani, kao što se može videti u odlomcima koji slede. U Prvoj knjizi o carevima: *I otrgav carstvo od doma Davidova dadoh tebi, a ti ne bi kao sluga moj David, koji je držao zapovijesti moje i hodio za mnom svijem srcem svojim čineći samo što je pravo preda mnom;* (1. Car. 14:8). U Prvoj knjizi Samuilovoj: *I tri najstarija sina Jesejeva otidoše za Saulom na vojsku; a imena trojici sinova njegovijeh koji otidoše na vojsku bijahu prvencu Elijav a drugome Avinadav a trećemu Sama.* (1. Sam. 17:13). U Mojsiju: *Ne idi za množinom na zlo, i ne govori na sudu povodeći se za većim brojem da se izvrne pravda.* (Izl. 23:2). U Jeremiji: *Kradete, ubijate i činite preljubu, kunete se krivo, i kadite Valima, i idete za drugim bogovima, kojih ne znate;* (Jer. 7:9). U istom: *Vratili su se na bezakonja starijeh svojih, koji ne htješe slušati mojih riječi, i idu za drugim bogovima, te im služe; dom Izrailjev i dom Judin pokvariše zavjet moj, koji učinih s ocima njihovijem.* (Jer. 11:10; Pon. zak. 8:19). U Mojsiju: *Oči su vaše vidjele šta učini Gospod s Velfegora; jer svakoga čovjeka koji pođe za Velfegorom istrijebi Gospod Bog tvoj između tebe.* (Pon. zak. 4:3). Iz toga je očito da izraz "*ići za [bilo kim]*", označava da ga se sledi, pokorava mu se, deluje se iz njega, i živi se od njega; izraz "*hodati i živjeti*"* takođe označava življenje. Iz toga se vidi da izraz "*I čudi se sva zemlja iza*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

zvijeri" označava prihvatanje i prijem, koji su nastali usled uveravanja da se neslaganje s Reči naizgled razrešilo.

[3] Prihvatanje od strane učenijih u crkvi, i prijem iz daljine od strane manje učenih je označen, jer načini povezivanja vere sa nečijim životom, što su dobra dela, iskonstruisani su; dok su ih manje učenici, (zbog toga što nisu mogli unutar sebe istraživati te nesuglasice) primili, i to - svako prema sopstvenom razumevanju; stoga je ova dogma, da je sama vera suštinsko sredstvo spasenja, naišla na prijem na celoj Zemlji, ili u hrišćanskoj crkvi.

[4] Treba, takođe, da se objasni, u nekoliko reči, kako je glavna tačka uporišta te religije, naime, da je samo u veri spasenje, a ne u dobrim delima, naizgled razrešena, a stoga i prihvaćena od strane učenih. Jer oni su osmislili i iskonstruisali faze progrediranja dobrih dela iz vere kao ishodišta, koje nazivaju koracima opravdanja. Oni čine prvi korak – slušanje nastavnika i propovednika, drugi korak su informacije iz Reči da je to tako; treći korak je priznavanje; a, budući da ništa od crkve ne može biti priznato u srcu, osim ako mu ne prethodi iskušenje, stoga oni ovom koraku pridružuju i iskušenje; i ako čovekove sumnje, sa kojima se, usled ovog iskušenja, susreće, bivaju raspršene pomoću citata iz Reči, ili od strane propovednika, te tako čovek pobeđuje iskušenje, i, kako oni kažu, on tada stiče pouzdanje da je (iskonstruisana) doktrina zaista istinita, a takođe i pouzdanje da je on spasen zaslugom Boga. No, kako sumnje, koje se susreću u iskušenju, uglavnom proizlaze iz nerazumevanja Reči, gde se veoma često pominju izrazi "*djela*", "*radovi*", "*činjenje*" i "*delanje*", kažu da razumevanje mora biti pod kontrolom pomoću slepe poslušnosti veri. Zato sledi četvrti korak, koji je nastojanje da se čini dobro; i na tome se zadržavaju, govoreći da, kad čovek stigne u ovu fazu, on biva opravdan, i tada su sva dela njegovog života prihvaćena od Boga, dok, nasuprot, zla njegovog života Bog ne vidi, jer je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

čovjeku već sve oprosteno. Takav spoj vere s dobrim delima je iskonstruisan od učenih, a potom i prihvaćen od njih. Ali, ovakvo povezivanje retko se proteže na obične ljude, i to stoga, što nadilazi razumevanje nekih od njih, jer su oni uglavnom uključeni u svoje svakodnevne poslove i službe, što odvraća um od razumevanja unutarnjih misterija ove doktrine.

[5] Međutim, ovakvu povezanost vere s dobrim delima, a time i prividnu saglasnost sa Reči, drugačije prihvataju manje učenici. Oni ne znaju ništa o koracima opravdanja, ali veruju da je sama vera jedino sredstvo spasenja; a, kad vide iz Reči, i kad čuju od propovednika da se mora činiti dobro, kao i da će čovek biti suđen prema svojim delima, oni misle da vera proizvodi dobra dela, jer ne znaju ni za šta drugo, osim za naučeni princip, koji tvrdi da vera predstavlja isključivo - poznavanje onih stvari, o kojima podučava propovednik, i, na osnovu usvojenih znanja iz propovedi, oni formiraju mišljenje da je to što su čuli zaista tako; i zato što ovo dolazi kao prvo, oni veruju da vera proizvodi dobra dela, koja nazivaju plodovima vere, ne znajući da je takva vera samo vera koja obitava u sećanju i koja je, posmatrana sama po sebi, ništa drugo do - istorijska vera, jer je ona iz druge ruke. Takva unutarnja vera koja potiče od drugih, nikada ne može doneti nikakve dobre plodove. U tu zabludu upada većina onih, koji su u hrišćanskom svetu, iz razloga što je sama vera s njihove strane primljena kao glavno sredstvo, da, baš tako, kao jedino sredstvo spasenja. Ali o tome da vera i milosrđe, odnosno da verovanje i činjenje čine jedinstvo, pripovedaćemo kasnije u ovoj knjizi. *Fotolitografski tekst ima izraz "ambulare et vivere significat vivere"; "hodati i živjeti znači živjeti."

788. Stih 4. *I čudi se sva zemlja iza zvijeri, i pokloniše se zmiji, koja daje oblast zvijeri. I pokloniše se zvijeri govoreći: ko je kao zvijer? i ko može ratovati s njom?* 4. Izraz "i pokloniše se zmiji, koja daje oblast zvijeri"

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

označava priznanje spasenja i opravdanja samom verom, (uspostavljeno i potkrepljeno (u prethodnom tekstu opisanim) iskonstruisanim modelima povezivanja) i tako primanja unutar doktrine (br. 789). Izraz "*I pokloniše se zvijeri,*" označava priznanje putem razmišljanja, pomoću kojih se neslaganje s Rečju naizgled razrešava (br. 790); izraz "*govoreći: ko je kao zvijer?*" označava priznanje da nema ničeg istinitijeg (br. 791); izraz "*i ko može ratovati s njom?*" označava da se uopšte ne može osporiti (br. 792).

789. Stih 4. *i pokloniše se zmiji, koja daje oblast zvijeri,* označava priznanje spasenja i opravdanja samo verom, utemeljeno i potkrepljeno tim iskonstruisanim načinima povezanosti, i tako primljeno u okviru doktrine. To je vidljivo iz značenja izraza "*obožavanja*", tj. izraza "*pokloniti se*", kao primanja i poštovanja, kao da je u pitanju Božansko, a time i primanja unutar crkvene doktrine; jer iz takvog priznavanja Božanskog iz koga sledi i strahopoštovanje, oni ga, dakle, poštuju, a takođe ga i primaju unutar crkvene doktrine. Takođe iz značenja "*zmaja*" ili "*zmije*", kao onih, koji su u veri odvojeni od ljubavi, u doktrini i u životu, dakle, onih, koji priznaju spasenje i opravdanje samom verom (o čemu vidi u prethodnom tekstu, br. 714). Isto tako, i iz značenja "*oblasti zvijeri*" koja je dobijena od strane zmije, kao uspostavljanja i potvrđivanja te dogme, i to - iskonstruisanim vezama vere sa delima (vidi u prethodnom tekstu, br. 786). Iz toga je jasno da izraz "*i pokloniše se zmiji, koja daje oblast zvijeri*" označava priznanje spasenja i opravdanja samo verom, koje je utvrđeno i potkrepljeno iskonstruisanim načinima povezivanja s dobrim delima, a time i prijemom unutar doktrine. Kaže se da je dogma spasenja i opravdanja samo po veri utemeljena i potkrepljena iskonstruisanim načinima povezivanja s dobrim delima; ali se mora razumeti da ova nauka ni na koji način ne može biti istinski utemeljena i potkrepljena takvim sredstvima, te se, zbog toga,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

pomenuta neistinita dogma podrazumeva pod izrazom "*zmija (zmaj)*". Potvrda ove dogme putem razmišljanja prirodnog čoveka predstavljena je izrazom "*zvijer*"; izraz "*zmija i njena zvijer*" označava ono što je neusklađeno sa Rečju i ne može se povezati s njom.

[2] Da bi se razjasnilo da se, na gore pomenuti način, vera i dobra dela ne mogu spojiti, ovde ću pokazati da sama vera ni na koji način ne može proizvesti nikakvo dobro, tj. da vera sama, lišena dela, ne može doneti dobar plod. Pretpostavlja se da vera predstavlja verovanje da je Gospod pretrpeo krst zarad naših greha, i tako nas je On otkupio od pakla, i da je, uglavnom, verovanje u to - ono što nas opravdava i spasava. Pretpostavlja se, nadalje, da vera predstavlja uverenje da je Bog trojedini, verovanje u ono što se uči u Reči, verovanje u večni život i u uskrsnuće na dan Poslednjeg suda, kao i u druge stvari koje crkva uči. A, budući da razdvaja veru od života milosrđa, to jest od činjenja ono što je dobro, većina ljudi danas pretpostavlja da znanje o ovim stvarima, kao i mišljenje i pripovedanje o njima jeste: vera koja spasava; stoga oni ne obraćaju pažnju na htenje tih stvari, i njihovo izvršavanje; oni čak ne znaju šta bi trebalo hteti i činiti, a crkva ih tome ne podučava, jer je doktrina crkve - doktrina o samoj veri, a ne nauk o životu. Doktrinu o životu oni zovu moralnom teologijom, koju jedva da uzimaju u obzir, jer smatraju da vrline moralnog života, koje su po sebi dobra dela, ne doprinose spasenju.

[3] Međutim, takvo znanje, razmišljanje i govorenje o tim stvarima nije vera, pa čak i ako se to naziva verom, ono ne donosi ono, što je dobro, na način na koji bi stablo donosilo svoje plodove, što se može se videti iz teksta koji sledi. (1) Sve stvari o kojima čovek zna, razmišlja i razgovara, u skladu sa sopstvenim stepenom razumevanja, on naziva istinama; a sve stvari koje hoće i čini, sve dok ih voli, zove dobrom; tako sve istinitosti pripadaju

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

čovjekovoj veri, a istine* njegovoj ljubavi. Iz toga je jasno da su istine, koje se odnose na veru, različite od dobra, koje se odnosi na ljubav, jer znanje i razmišljanje razlikuju se od volje i činjenja. Da su pomenute kategorije različite, i koliko su mnogo različite, čovek može spoznati na osnovu toga, da je moguće da zna, razmišlja, govori, pa čak i razume, mnoge stvari koje ne želi i ne čini, jer ih ne voli; ali s druge strane, šta god da čovek želi i čini od ljubavi, on misli i govori iz vere; ako ne pred svetom, onda on to želi, čini i o tome govori pred sobom samim, onda, kada ostane izolovan i prepušten samom sebi.

[4] Iz toga sledi, (2) da ljubav i volja čoveka ulaze u sve stvari njegove vere i njegovih misli, ali njegova vera i njegove misli ne mogu ući u njegovu ljubav i volju. Jer ono, što čovek ljubi, on voli raditi, voli znati, voli promišljati, voli govoriti, voli razumeti, a time i voli verovati. Ako se, nasuprot, volja postavi na mesto ljubavi, onda, ono što hoće, on hoće znati, o tome hoće razmišljati, hoće razgovarati, hoće razumeti i, na taj način - hoće u sve to i verovati. Slično se može govoriti o volji kao što se govori o ljubavi, iz razloga što je ljubav od volje, a volja je posuda ljubavi. Iz toga sledi da ljubav proizvodi veru, dok će volja stvoriti misli. I dok se vera, poput misli, stvara, a ljubav je, poput volje, sama ta, koja stvara (proizvodi), sledi da je izopačeno reći da vera proizvodi ljubav. Iz toga je sada prvi put očigledno: verovati da vera proizvodi dobra, koja se zovu dobrim delima, kao stablo koje donosi plod, znači - verovati u ono, što je suprotno Božijem poretku. (3)

[5] Slične stvari, kao one, koje su rečene o veri i ljubavi, treba primeniti i na istine i dobra, jer istina se odnosi na veru i vera na istinu, jer ono, u šta čovek veruje, on naziva istinom; a dobro se odnosi na ljubav, i ljubav prema dobru, jer ono što čovek voli on naziva dobrim. Istina, razmatrana sama po sebi, nije ništa drugo nego dobro, ispoljeno u formi; jer dok dobro može biti

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

očigledno osećanjima, ono ipak ne može biti dostupno viđenju, osim ako nije prikazano u nekoj formi; a oblik (forma) u kome se dobro jasno može sagledati u mislima (time je ono dostupno i razumevanju i percepciji) zove se istina. Iz ovoga, takođe, sledi da ljubav proizvodi veru, na isti način kao što dobro stvara istinu; Stoga je jasno da sama vera ne proizvodi dobro ljubavi na način na koji stablo donosi plod.

[6] (4) Opet, znanje, te razmišljanje i govorenje, koji potiču iz njega, ishode iz sećanja; ali, nasuprot tome, htenje i činjenje iz ljubavi su od života. Čovek može misliti i razgovarati o mnogim stvarima iz sećanja, koje ne potiču istinski iz njegovog sopstvenog života, koji je ljubav; to može činiti svaki licemer i laskavac; ali, kad je ostavljen samom sebi, on ne može razmišljati i govoriti ništa od života, što nije iz njegove ljubavi, jer je ljubav - život svakog čoveka, a kakva je ljubav, takav je i život. A sećanje je, pak, ništa drugo do - skladište, iz koga život odabira ono što može misliti i govoriti. Sećanje je i ono što služi životu, hraneći ga. Stoga, reći da takva vera proizvodi dobra, kao što stablo stvara plod, znači reći da ljudska misao i govor proizvode njegov život i da njegov život ne stvara njegovu misao i govor; iako zli, čak i najgori, mogu misliti i govoriti istine iz sećanja, dok samo dobri mogu to činiti iz života.

[7] (5) Da vera sama, ili vera odvojena od dobara koja se sadrže unutar izvršenih činova, što su dobra dela, nije moguća, vidljivo je iz ovoga, da je suština vere - milosrđe, a milosrđe je naklonost stvarima koje pripadaju veri; Stoga je vera bez ljubavi slična misli bez ljubavi; a kako misao bez ljubavi, ustvari i nije nikakva misao, tako ni vera bez ljubavi nije vera. Stoga govoriti o veri bez ljubavi znači - govoriti o misli bez ljubavi, životu bez duše, postojanju bez *esse* (suštine), obliku bez onoga što se oblikuje, proizvodu bez onoga što proizvodi i o posledici bez uzroka; a, zbog toga, sledi da je sama

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

vera, zapravo: ništavnost; a od ništavnosti stvarati dobra, sadržana unutar izvršenih činova, što su dobra dela, kao što bi dobro stablo proizvodilo plodove, predstavlja - protivrečnost, pri čemu, ono, za šta se veruje da predstavlja nešto - ustvari - nije ništa.

[8] (6) Jer vera bez ljubavi nije moguća; a, ipak, opstaju misli i uverenja da se čini kao da je to vera, pa čak se i zove verom; ali, to nije vera koja spasava, već - istorijska vera, jer ona potiče iz tuđeg pripovedanja. To stoga, što onaj, koji veruje u nešto, što potiče od nekog drugog, a za šta misli da je dostojno verovanja, posledično to prima, a potom ga i pohranjuje u svom sećanju. On, potom, na osnovu svog sećanja, misli i govori o tome, bez mogućnosti i htenja da uvidi da li je ono lažno ili istinito, budući da nije iz života, već predstavlja nešto istorijsko. Ali, ako on to samom sebi potvrdi, kroz privide iz Reči, i razmišljanjem, istorijska vera se za njega pretvara u veru koja ubeđuje. Takva vera, je poput sove, koja vidi objekte u tami, a, nasuprot, ništa ne može videti na svetlu. Takva ubedljiva vera obitava na osnovu potvrde svega onoga što je lažno. Jer se svaka zabluda može potvrditi, sve dok izgleda kao da je istinita; a tako potvrđena neistina isijava neobičnim lumenom. Iz toga je takođe jasno da ta vera ne može proizvesti ono što je dobro.

[9] (7) Budući da je vera, koja proizilazi iz mišljenja, ništa drugo do - istorijska vera, ili vera koja ubeđuje, sledi da je to samo prirodna vera. Jer duhovna se vera proizvodi od duhovne ljubavi, koja je milosrđe, baš kao što se svetlost proizvodi od Sunca; i vera ne stvara tu ljubav, kao što svetlost ne proizvodi sunce, već je obrnuto. Stoga je samo prirodna vera proizvedena iz ničega drugog do - prirodne ljubavi, čija duša ishodi od ljubavi prema sebi, a uživanje te ljubavi je telesno uživanje, koje se naziva zadovoljstvo, požuda ili razvrat, od kojih potiču zla svih vrsta. Od tih navedenih zala potiču -

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

obmane. Odatle je jasno da vera, koja proizilazi iz njih, ne može stvoriti dobro, i ta vera nije kao stablo koje donosi dobre plodove. Ako, ipak, sama vera proizvodi nekakva dobra, ta su dobra od onoga, što je čovekovo vlastito [proprium], i ona su po sebi - zla, i istovremeno su dobra učinjena zasluge radi, koja su sama po sebi grešna. A sve je posve suprotno tome, kada se radi o duhovnoj veri, koja će biti tretirana u sledećem poglavlju. *Fotolitografski tekst ima izraz "*istine*" umesto izraza "*dobra*".

790. *I pokloniše se zvijeri*, označava priznanje pomoću razmišljanja, putem koga se prividno razrešava neslaganje s Rečju. To je vidljivo iz značenja izraza "*pokloniti se*", kao da je to priznanje, koje je izvesno, i usled pokljanjanja (zveri) kao da je u pitanju Božansko (videti u prethodnom tekstu, br. 789); takođe iz značenja izraza "*zvijer*", kao razmišljanja prirodnog čoveka koja potvrđuju odvajanje vere od života (videti u prethodnom tekstu, br. 774). Vidljivo je da ova zver ima sedam glava i deset rogova, štaviše, ona je poput risa, sa telom poput njegovog, sa nogama poput medveđih, i ustima kao u lava, što su korespondencije koje označavaju različite stvari, pa tako se i ovde pod izrazom "*zvijer*", odnosno pod opisom poklanjanja zveri, podrazumeva splet nekoliko stvari, opisanih ranije u ovoj knjizi.

[2] Kao što je prethodno poglavlje obrađivalo gore pomenutu temu, a to je da sama vera, ili vera odvojena od ljubavi, ne može proizvesti životno dobro, koje bi ličilo na stablo koje donosi voće, važno je sada pokazati kako je moguće steći duhovnu veru, koja je vera od ljubavi. Ali, budući da učeni svet do sada nije znao šta znači duhovno, ili, šta je to, što je priroda duhovnog u svojoj esenciji, i kako se duhovno razlikuje od onoga što je prirodno, jasno je da učeni svet nije mogao znati šta je duhovna vera, i kako se ona razlikuje od prirodne vere. Pa ipak, prirodna vera se odvaja od duhovne vere, jer njeno

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

poreklo uopšte nije vera, već samo znanje [scientia] i mišljenje da stvari tako stoje; tako da, čak i ako se to zove vera, to je ništa drugo do - istorijska vera, a kad je potvrđena, onda je u pitanju ubedljiva vera, i obe ove vrste vere su prirodne, a samo prirodna vera ne spasava, već to čini isključivo duhovna vera; stoga će sada biti objašnjeno, u tekstu što sledi, kako Gospod oblikuje duhovnu veru. Poznato je, u svetu, da postoje prirodni čovek i duhovni čovek, kao i to, da je prirodni čovek - svetovan, dok je duhovni čovek - nebeski; ali još uvek nije poznato kakva je duhovna vera i kako se ona razlikuje od prirodne vere.

[3] Stoga je poznato: (1) da svaki čovek ima dva uma, i to - jedan prirodni, i drugi duhovni; a kao što je um taj, koji želi i misli, svaki čovek takođe ima prirodnu volju i misao, kao i duhovnu volju i misao. Prirodni um hoće i misli kao čovek na svetu, a duhovni um misli i hoće kao anđeo na nebu. Iz toga sledi da, kako je vera smeštena u unutaršnjem u čoveku, i ona, takođe, biva dvojaka: prirodna ili duhovna; a da je prirodna vera saglasna čovekovoju volji i misli u svetu, a duhovna je veru saglasna njegovoj volji i misli na nebu. Kaže se: volja i misao, jer sve stvari na osnovu kojih čovek biva čovekom, imaju vezu s tim dvema kategorijama, jer iz volje on deluje, dok iz misli on govori. I kao što čovek deluje i govori ili od sebe, ili od Boga, on tako hoće i misli, takođe, ili od sebe, ili od Boga. Iz toga je jasno, na prvom mestu, da postoji prirodna vera i duhovna vera; i da je prirodna vera odvojena od duhovne vere, jer promišlja stvari koje su u Reči od sebe, dok je prirodna vera, onda kada ishodi iz duhovne vere - promišljanje stvari koje su u Reči od Boga; iako to čoveku takođe izgleda kao da dolazi od njega samog.

[4] (2) Budući da svaki čovek ima dva uma, prirodni i duhovni, a prirodni se um otvara i oblikuje takvim stvarima, kakve su u svetu, dok se duhovni um otvara i oblikuje takvim stvarima, kakve su na nebu, a, kako su sve stvari

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

koje su na nebu - duhovne, sledi da čovekov duhovni um mora biti otvoren i formiran putem takvih stvari kao što su u one, koje su unutar Reči, u kojoj su sve stvari duhovne jer su Božanske. U Reči postoje istine koje treba znati i misliti, i dobra koja se moraju voleti i činiti; stoga je ovim dobrima i istinama čovekov duhovni um otvoren i formiran. Iz toga sledi da, osim ako se duhovni um ne otvori i ne oblikuje od istine i dobra iz Reči, on ostaje zatvoren; a, kada je duhovni um zatvoren, prirodni um se otvara i oblikuje samo takvim stvarima kakve obitavaju na svetu, iz kojih čovek, zaista, izvodi prirodni lumen, ali, takav, kakav je, on u sebi ne poseduje mudrost s neba. Iz ovoga je jasno, kao sekundarna stvar, da vera nije stvarno vera, sve dok se otvara samo prirodni um. Ali, ako se (pogrešno) misli da, povodom vere, stvari ipak tako stoje, tada se verom naziva - vera, koju poseduje čovek sa isključivo prirodnim umom otvorenim. To je istorijska vera, koja nije ništa drugo do - znanje iz koga prirodni čovek misli.

[5] (3) Da bi duhovni um mogao biti otvoren i oblikovan, on mora imati skladište iz koga može crpeti svoje zalihe; to stoga, što, ako čovek nema takvo skladište, on je prazan, a u praznini ne može opstajati nikakva Božanska operacija. Ovo skladište je u prirodnom čoveku i to je sećanje u kome se sve što je poznato može pohraniti i iz njega se iznova crpeti. U ovom skladištu, koje služi za formaciju duhovnog čoveka, moraju postojati istine u koje treba verovati i dobra koja se trebaju činiti, oboje iz Reči, i to od doktrine i propovedanja iz Reči. Ove stvari čovek mora naučiti sve od ranog detinjstva. Ali sve te stvari, koliko god ih imali u izobilju, mogu biti, iako su iz Reči, prirodne, sve dok se duhovni um ne otvori; jer su one ništa drugo do – puko znanje. Misao iz ovog skladišta je ono što se naziva verom onih, koji razdvajaju veru od dobrih dela u doktrini i u životu.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[6] (4) Duhovni um je prvenstveno otvoren čovekovim uzdržavanjem od činjenja zala, jer su ona suprotna Božjim zapovestima u Reči. Ako čovek odstupi od zla iz bilo koje drugačije vrste straha, koji je različit od straha upravo opisanog u prethodnom tekstu, duhovni um se ne otvara. Sledeći su razlozi zbog kojih je baš to ono, što otvara duhovni um: Prvo, iz čoveka se moraju ukloniti zla, pre nego što nastupi komunikacija i povezivanje s nebom; budući da zla, koja su sva u prirodnom čoveku, održavaju nebo zatvorenim, a ipak nebo mora biti, pod određenim uslovima, otvoreno, jer bi inače čovek zauvek ostao prirodan. Drugi razlog je da je Reč od Gospoda, a posledično, i Gospod je u Reči, čak je činjenica i da je On sam - Reč; jer Reč je Božanska istina sva od Gospoda. Iz toga sledi da čovek (koji se odriče od činjenja zala, jer su ona suprotna Božjim zapovestima u Reči) to odricanje od zala, vrši, ustvari, ne od sebe, već od samog Gospoda. Treći razlog je da, kolika količina zla se, do nekog trenutka, ukloni, istovetna količina dobra, do tog časa, uđe. Da je to tako, čovek može videti čak i u (ograničenoj) svetlosti prirodnog lumena, jer kad se ukloni lascivnost, čednost ulazi; kada se ukloni neurednost, smernost ulazi; kad je uklonjena prevara, iskrenost ulazi; kad se uklone mržnja i egzaltacija u osveti, tada ulaze ljubav, kao i egzaltacija prema ljubavi i prijateljstvu; istovetno važi i u drugim sličnim slučajevima; i to zbog toga, što Gospod ulazi, a ulazi i nebo zajedno s Njim, sve dok se čovek, ostajući veran Reči, odriče od činjenja zla, budući da se činjenjem zala on odriče od Gospoda.

[7] (5) A sve ovo će se sada ilustrovati primerima. Uzmimo za ilustraciju četiri zapovesti Dekaloga: "*Ne čini preljubu*," "*ne kradi*", "*ne ubij*", kao i "*ne svjedoči lažno*". Te su zapovesti Božanske, jer su u Reči. Kad neko izbegava i kad se odmetne od preljube zbog straha da je činjenje preljube usmereno protiv Gospoda, protiv neba i protiv duhovnog života, on je motivisan željom

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

da bi mogao biti u skladu s onim, što je večna sreća, te, zaradi toga, ljubi čednost i voli svog supružnika, jer istinska bračna ljubav jeste sama čednost. Kada neko izbegava lopovluk, i i kada odstupi od krađe zbog sličnog straha, kao što je pomenuti strah od preljube, on ljubi iskrenost, i ljubi dobro bližnjega, kao svoje sopstveno dobro. Kada neko izbegava i kada se odvrti od ubistava ili od smrtonosne mržnje iz sličnog straha, on tada voli bližnjega i biva u milosrđu. Kada neko izbegava i odstupi od lažnog svedočanstva zbog sličnog straha, on tada ljubi pravdu i voli istinitost, i to od Gospoda, jer iz Reči; posledično, on, nakon smrti, postaje duh, koji je poput nebeskog anđela, i zato i sam postaje nebeski anđeo. Ali, kad neko ne izbegava preljubu iz takvog svetog straha, već iz straha za svoju reputaciju, a time i zbog straha od gubitka časti i dobitka, straha od zakona ili bolesti, ili zbog slabosti, takav čovek je, i pored formalnog uzdržavanja, u svom unutarnjem - još uvek bludan, budući da se boji samo sveta i lišavanja svog napretka u svetu, a ne boji se Gospoda, i stoga se ne boji ni gubitka neba i večnog života. Na sličan način, kada neko odstupa od krađe, od ubistava, ili smrtnih mržnji, te od lažnih svedočanstava, samo iz prirodnog straha, a ne iz duhovnog straha, on se tim zlima odupire od sebe, a ne od Gospoda; a onaj, ko to čini od sebe, ostaje u njima; i niko se ne može povući iz njih, osim pomoću Gospoda. Iz toga se može videti da duhovni um u čoveku biva otvoren samo onda, kada se iz Reči odupire činjenju zla; i da je otvoren u toj meri, u kojoj se odriče od zala, izbegavanjem i okretanjem od njih.

[8] (6) Toliko o tome što se tiče otvaranja duhovnog uma. Sada će se reći nešto o njegovom formatiranju. Duhovni um se sastoji od onih stvari koje su u ljudskom sećanju iz Reči; to stoga, jer sećanje predstavlja skladište, koje je pomenuto u prethodnom tekstu, a ovakve stvari se otuda mogu uzvisiti na sledeći način: Prvo, čoveku se daje naklonost prema istini, koja se naziva

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

duhovnom naklononošću istini, što znači da čovek voli istinu samo zato, jer je - istina. Ta naklonost istini je data, jer, kad su zla uklonjena, čovek biva u dobrima od Gospoda, a dobro ljubi istinu, kao što i istina ljubi dobro, a ovo dvoje biva spojeno u jedno. Ovu naklonost daje samo Gospod, jer je Gospod na nebu - Božanska istina; i ona je data iz Reči, jer je Gospod u Crkvi - Reč. Drugo, one stvari, koje su iz Reči, i nalaze se u čovekovom skladištu, što je pomenutu u prethodnom tekstu, crpu se i pročišćavaju od strane Gospoda, a istinske su istine se razlikuju i odvajaju od neistina; jer se čovekov duhovni um može formirati samo iz istinitih istina, budući da nebo nije ni u kakvim drugim istinama do onih istinskih. Treće, ove istine Gospod uzdiže na prekrasan način i one postaju duhovne; to se postiže prilivom (influksom) neba, a time i duhovnim stvarima koje korespondiraju prirodnim; a ove su istine raspoređene u nebeski oblik (što se to može videti u radu "Nebo i pakao", br. 200-212). Četvrto, istine koje se uzdižu u duhovni um nisu u prirodnom, već su u duhovnom obliku. Istine u duhovnom obliku su one, koje su u duhovnom smislu Reči, dok su istine u prirodnom obliku one, koje su u prirodnom smislu Reči; da su različite, a ipak čine jedno po korespondencijama, jasno je objavljeno u radu "Nebo i pakao" (br. 87-115). Iz tog razloga, kad čovek nakon smrti postaje duh i njegov duhovni um tada biva otvoren, on više ne razmišlja i ne govori prirodno, već počinje da razmišlja i govori duhovno. Peto, sve dok čovek živi na svetu, on biva u potpunom neznanju u vezi onoga, o čemu misli u duhovnom umu; on zna samo ono što misli iz tog uma, a nalazi se u prirodnom umu; ali nakon smrti stanje se menja, a on tada razmišlja iz duhovnog uma, a ne od prirodnog. Toliko o tome, što se tiče otvaranja duhovnog uma, i njegovog formatiranja.

[9] (7) Kad je čovekov duhovni um otvoren i formiran, onda Gospod oblikuje prirodni um; jer čovekov prirodni um oblikuje Gospod, pomoću duhovnog

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

uma; i to zbog razloga što je čovekov duhovni um na nebu, a njegov prirodni um je - u svetu; jer samo od neba, i to kad je komunikacija i veza s nebesima postignuta, prirodno se može oblikovati na bazi ideja o stvarima koje su na nebu. Gospod ga stvara formiranjem putem influksa iz duhovnog uma u prirodni um, pomoću koga su stvari, koje se nalaze u prirodnom umu, na taj način uređene, da odgovaraju onima, koji su u duhovnom umu. (Ova se korespondencija tretira na mnogim mestima u "Nebeskim tajnama", kao i u delu "Nebo i pakao".) Ove stvari, koje su u prirodnom umu, a potiču iz duhovnosti, nazivaju se racionalnim istinama, moralnim istinama, prirodnim istinama i, uopšteno, istinama znanja [vera scientifica]; dok se dobra, koja su u prirodnom umu, i potiču iz duhovnosti, zovu naklonostima i željama za tim istinama, te se razmišlja, govori i radi te istine iz takvih naklonosti, a sve pomenuto se, uopšteno, naziva primenama. Sve one stvari, koje su u prirodnom umu, iz duhovnog uma ulaze u čovekovu intuiciju i u njegovu percepciju.

[10] (8) Poznato je da se ta formacija dva uma u čoveku odvija od njegovog detinjstva, pa sve do do starosti, a potom i u večnosti; a ponekad i od srednjeg doba čoveka, sve do njegovog najdocnijeg doba, a potom, opet, u večnosti; a i, još uvek, ali na drugačiji način, nakon života na svetu, od načina formiranja umova tokom svetovnog života. Dok se čovek formira, on postaje savršen u inteligenciji i mudrosti i, shodno tome, postaje pravi čovek. Jer niko nije čovek od prirodnog uma; od njega je on više - zver; čovek postaje čovekom kroz inteligenciju i mudrost od Gospoda, i, u meri u kojoj je inteligentan i mudar, on se formira kao lep čovek i anđeo nebeski. No, u meri u kojoj bi on odbacivao, gušio i izopačavao istine i dobra Reči, dakle - neba i crkve, i zato odbacivao inteligenciju i mudrost, u toj meri bi se, posledično, formirao kao čudovište, a ne čovek, jer bi se u toj meri oblikovao kao đavo.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Iz ovoga se može videti da čovek nije čovek od roditelja, nego od Gospoda, od koga se rađa i iznova stvara. Ovo je stoga preporod i novo stvaranje.

[11] (9) Polazeći od premise iz prethodnog poglavlja, sada će se nešto reći o volji i razumevanju čoveka, koji je ponovno stvoren, ili koga je Gospod preporodio; a zatim takođe i o milosrđu i veri. Božija volja je u prirodnom čoveku oblikovana prilikom nebeske topline kroz njegov duhovni um, što dolazi od Gospoda. Toplina neba je u suštini - Božansko dobro, koje proizlazi iz Gospodnje Božanske ljubavi. A razumevanje u prirodnom čoveku oblikovano je prilikom nebeskog svetla kroz njegovog duhovnog čoveka od Gospoda. Svetlost neba u svojoj suštini jeste Božanska istina, koja proizlazi iz Gospodnje Božanske ljubavi. Iz toga sledi da je volja formirana iz dobra, a od volje čovek ima ljubav i naklonost; takođe, sledi da je razumevanje oblikovano od istina otuda, kao i to, da čovek odatle zadobija inteligenciju i mudrost. A, kako su istine ništa drugo do - forme dobrog, evidentno je da razumevanje ne predstavlja ništa drugo, negoli formu njegove volje. Jedina je razlika u tome što razumevanje vidi, dok volja oseća. Iz toga je jasno da je, kao što je čovekova volja od dobra, isto važi i za njegovo razumevanje istine, ili, što je identično, kakva je čovekova ljubav, takva je i njegova inteligencija. Iz toga je vidljivo da, iako volja i razumevanje predstavljaju dve životne moći, ipak one deluju kao da su jedno, tj. kao da su jedinstvena moć. Upravo su zbog toga te dve životne moći nazvane jednim umom. To se odnosi na prirodnog čoveka. U duhovnom čoveku takođe postoje volja i razumevanje, ali su oboje mnogo savršeniiji; i to se takođe zove jednim umom. Ovo je, stoga, duhovni um, dok ono prethodno opisano jeste - prirodni um. A ove stvari su u takvoj konstelaciji kod čoveka čiji je duhovni um otvoren i formiran; ali je sasvim drugačije kod čoveka čiji je duhovni um zatvoren, a otvoren je samo prirodni um.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[12] (10) Isto se može reći i o ljubavi i veri, kao ono, što je upravo rečeno o volji i razumevanju; jer je volja subjekt i skladište milosrđa, budući da je subjekt i skladište dobra, a razumevanje je subjekt i skladište vere, jer je ono - subjekt i skladište istine; to stoga, što milosrđe proizilazi iz svega što dolazi iz dobra, dok vera proizilazi iz svega onoga, što dolazi iz istine; i zato se govori o dobru ljubavi i istini vere. Iz toga sledi da ljubav i vera deluju kao jedno, idenitično kao - kao volja i razumevanje; i da važi zakonitost: kakvo je milosrđe - takva je vera. A sve, što je u prethodnom tekstu opisano, važi za prirodni um. U duhovnom umu, međutim, postoji ljubav prema dobru na mestu milosrđa, kao i percepcija istine na mestu vere.

[13] (11) Da duhovna ljubav, koja je milosrđe, stvara veru, može se videti samo na osnovu toga, da čovek, nakon smrti, koji se tada zove duhom, nije ništa drugo do - naklonost, koja je od ljubavi, i njegova je misao otuda; stoga je celo anđeosko nebo raspoređeno u društva u skladu sa vrstama naklonosti; a svako na nebu, u kakvom god društvu bio, misli iz svoje naklonosti; i zato naklonost, koja je ljubav, stvara veru, i to takvu veru, kakva je i naklonost; jer vera nije ništa drugo do - mišljenje da je neka stvar, takva kakva jeste, istinita, dok naklonost znači ljubav u njenom kontinuitetu. Međutim, danas čovek na svetu ne zna da njegova misao dolazi od naklonosti, i da je u skladu sa naklonošću, iz to iz razloga što on sagledava svoju misao, ali ne može da vidi svoju naklonost. A, kako njegova misao, ustvari, predstavlja njegovu naklonost u vidljivom obliku, on ne poseduje saznanje koje je šire od toga da misao obuhvata celokupni um čoveka. Davnih dana, za drevne ljude koji su činili crkvu, važilo je potpuno obrnuto. Budući da su znali da ljubav proizvodi sve misli, oni su milosrđe (koje je naklonost ka spoznajama istina, ka njihovom razumevanju i volji za njima, a time i je ono i - mudrost),

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

učinili glavnim sredstvom spasenja. A, kako je ta naklonost neodvojiva od vere, oni nisu ni znali šta je vera.

[14] Iz ovoga biva vidljivo ne samo kako se u čoveku stvara vera, već i da ta vera nikad ne može sama od sebe proizvesti milosrđe; ali milosrđe, koje je duhovna ljubav, formira veru, kao svoje obličje, i u njoj predstavlja sliku same sebe; priroda vere se može spoznati iz milosrđa, kao i iz dobara koja potiču iz milosrđa (koja su dobra dela) kao što se priroda drveta može spoznati iz njegovih plodova. Izraz "*drvo*", međutim, ne označava veru, već označava čoveka u odnosu na njegov život. Tako, listovi drveta označavaju istine kroz koje postoji vera, dok njegovi plodovi označavaju dobra života, koja su dobra ljubavi. Pored ovih arkana, koje se tiču formiranja vere od strane Gospoda putem milosrđa, postoji i bezbroj drugih; ali još uvek je Gospod taj, koji dela kroz sve ove arkane, dok čovek ne zna ništa o tome; sve što čovek treba da čini jeste: da nauči istine iz Reči i da živi u skladu sa njima.

791. Izraz "*ko je kao zvijer?*" označava priznanje da ništa nije istinito. To je vidljivo iz povezanosti onoga što prethodi tim rečima, dakle iz niza stvari kojima se ovde bavimo; za ono, što se događa neposredno pre, kaže se: "*i pokloniše se zmiji, koja daje oblast zvijeri. I pokloniše se zvijeri*", što označava priznanje dogme o odvajanju vere od života, jer je ona utvrđena i potvrđena iskonstruisanim vezama s dobrim delima, a tako isto i razmišljanjima pomoću kojih je njeno neslaganje s Rečju prividno uklonjeno (vidi u prethodnom tekstu, br. 789,790); i kao što je stvoren lažni utisak da se dogma pojavljuje poput istine, rečeno je: "*Ko je poput zvijeri?*" To je razlog zbog koga ovaj izraz označava priznanje da ništa ne može biti veća istina od pomenute dogme; ali u pravom smislu, izraz "*Ko je poput zvijeri?*" Označava da ništa nije više lažno od te dogme. To stoga, što mudri ljudi

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sagledavaju kao obmanu ovo krivoverje, za koje njegovi sledbenici veruju da je istina.

792. *I ko može ratovati s njom?* označava da joj se uopšte ne može suprotstaviti. Ovo je očigledno bez objašnjenja; jer kada "zmaj" i njegova "zvijer" označavaju jeretičku dogmu same vere, tada izraz "ne biti u stanju ratovati sa zvijeri" označava da joj se nije moguće suprotstaviti. Da su njihova uveravanja toliko jaka, da, čak, veruju da ništa nije istinitije od njihove dogme, jasno je vidljivo iz recepcije ove dogme u hrišćanskim crkvama. Jer oni kažu: "Ko može činiti dobro sam od sebe?" i time ga odbacuju. Ali, nasuprot tome, koji to čovek, na prvi pogled, ili kako se kaže, u treptaju oka, ne može uvideti da je čovek baš takav, kakav je i život koji vodi? Ko nije u stanju da ovu dogmu same vere dovede u sumnju, ili da je preokrene u nešto što je negativno, kada svako može, za taj postupak prevrednovanja neistinite dogme, naći pokriće u Reči, gde se kaže da "Svaki dakle koji sluša ove moje riječi i izvršuje ih, kazaću da je kao mudar čovjek," kao i da "i sud primiše po djelima svojima"? Ne vidim kako iko, ko nije obrnuo svoje razumevanje za sto osamdeset stepeni, i tako poludeo, može da misli da ispravno življenje uopšte nije bitno, s obzirom na činjenicu da čovek nastavlja svoj život nakon telesne smrti - na isti način na koji je vodio svoj život na svetu. Dozvoljeno mi je da razgovaram s nekima koji su živeli pre nekoliko godina i ustanovljeno je da je njihov život još uvek isti takav, kakvim je opisan u njihovoj ličnoj istoriji. Takođe mi je dopušteno da razgovaram s nekima koji su verovali da imaju veru, ali nisu živeli životom vere, koji je milosrđe. Ustanovljeno je da su bili isključeni iz neba. Štaviše, često je sa neba proglašeno da život stvara čoveka, dok vera odvojena od života nije ništa.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

793. Stihovi 5, 6. *I dana joj biše usta koja govore velike stvari i huljenja, i dana joj bi oblast da čini četrdeset i dva mjeseca. I otvori usta svoja za huljenje na Boga, da huli na ime njegovo, i na kuću njegovu, i na one koji žive na nebu..* 5. Izraz "*I otvori usta svoja za huljenje na Boga, da huli na ime njegovo, i na kuću njegovu, i na one koji žive na nebu,*" označava doktrinu koja potpuno uništava dobra Reči i njene istine (br. 794); izraz "*i dana joj bi oblast da čini četrdeset i dva mjeseca.,*" označava njihovo uništavanje, koje traje sve dotle, čak i dok ne ostane ništa dobro i istinito (br. 796). 6. Izraz "*I otvori usta svoja za huljenje na Boga,*" označava krivotvorenje Božanske istine, dakle Reči, koja je od Gospoda i koja je Gospod (br. 797); izraz "*da huli na ime njegovo,*" označava krivotvorenje svih njenih osobina (br. 798); Izraz "*i na kuću njegovu*" označava sve doktrine crkve, kao i bogopoštovanje koje otuda dolazi (br. 799); Izraz "*i na one koji žive na nebu,*" označava duhovna dobra i istine, od kojih je sastavljen nebeski brak (br. 800).

794. Stih 5. *I dana joj biše usta koja govore velike stvari i huljenja,* označava doktrinu koja potpuno uništava dobra Reči i njene istine. To je vidljivo iz značenja izraza "*usta*", kao doktrine, od kojih je podučavanje, propovedanje i razmišljanje (od čemu videti u prethodnom tekstu, br. 782). Izraz "*usta zvijeri*" označava doktrinu, jer je, u prethodnom stihu, bilo rečeno da "*pokloniše se zmiji, koja daje oblast zvijeri. I pokloniše se zvijeri,*" a to je označavalo priznanje te dogme i njeno prihvatanje unutar doktrine; takođe i zato što je u prethodnom tekstu navedeno da "*I zvijer (...) i usta njezina kao usta lavova,*" što je označavalo pouku, propovedanje i razmišljanje, koji su iz primljene doktrine. To je vidljivo takođe i iz značenja izraza "*govore velike stvari i huljenja,*" kao podučavanja zala koja uništavaju dobra Reči, jer se izraz "*velika*" koristi u Reči za dobro, a, u suprotnom smislu, za zlo, dok se

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izraz "*mnogo*" odnosi na istinu, a, u suprotnom smislu, na laž (videti u prethodnom tekstu, br. 336, 337, 424). Zato što izraz "*zvijer*" znači one koji razmišljanjem odvajaju veru od života, a takvi, koji to rade, uništavaju dobra Reči i zato izraz "*usta*", koji se odnosi na zver, označava njihovu doktrinu, te, stoga, izraz "*govori velike stvari*" označava uništenje dobara Reči. Prethodno opisano je takođe očigledno iz značenja izraza "*govore velike stvari i huljenja*," što znači krivotvoriti istine Reči (vidi u prethodnom tekstu, br. 778). Iz ovoga je jasno da izraz "*I dana joj biše usta koja govore velike stvari i huljenja*" označava doktrinu koja uništava dobra Reči, a isto tako i potpuno krivotvorenje njenih istina. Kaže se da je potpuno krivotvorenje njenih istina, zbog toga što je krivotvorenje Reči, sve i do uništenja Božanske istine, onakve, kakva je ona na nebesima i kakva je u duhovnom smislu Reči, označeno "*huljenjem*" (videti u prethodnom tekstu, br. 778); to je dakle ono, što se podrazumeva pod potpunim krivotvorenjem istina.

[2] Rečeno je da "*I dana joj biše usta koje govore velike stvari i huljenja*" označava nauk i podučavanje, propovedanje i razmišljanje otuda, što uništava dobra Reči; Zato je nužno reći na koji su način uništena. Ona su uništena, pre svega, podučavanjem da vera bez dobrih dela opravdava i spasava, a to potvrđuje i obrazloženje da niko ne može činiti dobro iz sebe, i da dobro, koje čovek čini sam od sebe, mora biti dobro zasluge; a to je utemeljeno u Reči, posebno od fariseja i carinika koji mole u hramu: da je potonji bio opravdan samo svojom izrekom: "*Gospode, milostiv budi meni grješniku*"; a da nije bio opravdan farisej, koji je rekao: "*Bože! hvalim te što ja nijesam kao ostali ljudi: hajduci, nepravednici, preljubočinci ili kao ovaj carinik. Postim dvaput u nedjelji; dajem desetak od svega što imam.*" (Luka 18: 10-14); a takođe i ovim Gospodjim rečima: *Eda li će on zahvaliti sluzi tome kad svrši što mu se zapovjedi? Ne vjerujem. Tako i vi kad svršite sve što vam*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

je zapovjedbena, govorite: mi smo zaludne sluge, jer učinismo što smo bili dužni činiti. (Luka 17:9, 10). Ali su u velikim zabludama oni, koji iz tih reči zaključuju da nema ničega od opravdanja i spasenja u dobrim delima, već samo u veri, jer ne znaju šta su dobra dela. Postoje dela, koja čini sam čovek, a ovakva dela nisu dobra; a postoje i dela, koja Gospod čini kroz čoveka, a ovakva dela spadaju u dobra. Ipak, obe ove vrste dela izgledaju veoma slično u spoljašnjem obliku; ali su u unutarnjem obliku potpuno drugačije. Dela, koja su nabrajana od strane prethodno opisanog fariseja, bila su dela, koja su učinjena od njega samog, i zato su dela zasluge; tako i dela izvršena od strane slugu, po komandi, bivaju nazvana "*zaludnim*".

[3] Sada će se, dakle, opisati način na koji se dela čine od strane čoveka samog, a kako ih, pak, Gospod čini u čoveku, i kako se ova potonja vrsta dela razlikuje od prethodne vrste. Pokazano je u prethodnom tekstu (br.790) da čovek ima dva uma: jedan duhovni, a drugi prirodni. Duhovni um je ono, što se naziva unutarnjim i duhovnim čovekom, a prirodni um je ono što se zove spoljašnjim i prirodnim čovekom. A, kako čovek ima, istovremeno, unutarnje duhovno, i spoljašnje prirodno, gde je unutarnje povezano s nebeskim, dok je spoljašnje povezano sa svetom, sledi da ono, što čovek čini iz svog unutarnjeg, kroz svoje spoljašnje on čini iz neba, to jest kroz nebo od Gospoda; a sve što čovek čini iz svog spoljašnjeg, bez unutarnjeg, on to čini sam od sebe. To su značile Gospodnje reči u Luki: *A Gospod reče mu: sad vi fariseji spolja čistite čašu i zdjelu, a iznutra vam je puno grabeža i zlobe. O*

Bezumni! nije li onaj načinio i iznutra koji je spolja načinio? Ali dajte milostinju od onoga što je unutra; i gle, sve će vam biti čisto. (Luka 11:39-41). Rečeno je: "*spolja čistite čašu i zdjelu,*" a opisano je i kakav je sadržaj onoga što je "*iznutra*", jer izraz "*čaša*" ima sličan smisao kao izraz "*vino*", dok "*zdejela*" ima sličan smisao, kao i izraz "*hrana*"; izraz "*vino*"

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

označava istinu, dok izraz "hrana" označava dobro. Takođe je rečeno: "Ali dajite milostinju od onoga što je unutra", a to označava ljubav i milosrđe. Iz toga je vidljivo da je ono, što čovek čini samo iz svog spoljašnjeg - nečisto, dok je, nasuprot, ono, što on čini od svog pročišćenog unutarnjeg, a kroz spoljašnje - čisto, jer je od Gospoda; ali drugo je od čoveka. A naredni primeri će takođe ilustrovati ovo pitanje. Unutarnje čini dobro u svrhu dobra samog, govori istinu radi istine, iskreno dela, radi iskrenosti same, i čini ono što je pravedno, samo radi pravde kao takve. Onaj, ko čini dobro radi dobra samog, na taj način, čini dobro od dobra, dakle od Gospoda, koji je dobar, i od koga je sve dobro; a onaj, koji govori istinu radi istine same, govori istinu od istine, dakle od Gospoda, koji je sama Istina i od koga je sva istina. Isto važi i za onoga, koji iskreno dela radi iskrenosti, i čini ono što je pravedno, samo radi pravde kao takve; jer iskrenost je moralno dobro i istina, a pravda je - građansko dobro i istina; a sve dobro i sva istina dolaze od Gospoda, a ne od čoveka, jer se oni izvršavaju od unutarnjeg, a kroz spoljašnje. Međutim, kad čovek čini i govori ono što je dobro, istinito, iskreno i pravedno, radi sebe i sveta, on sve to čini i govori samo od sebe, jer se to čini iz spoljašnjeg čoveka, bez unutarnjeg; i takva dela ili činovi su zli, a, iako se pojavno smatraju nebeskim, ona su načinjena radi zasluge, i sva takva dela su grešna. Na ovom svetu niko ne može utvrditi jesu li dela od Gospoda ili od čoveka, budući da se, u spoljašnjem obliku, ove dve vrste činova pojavljuju kao jednake, ali ih može razlikovati samo Gospod, a njihovo istinsko poreklo biva otkriveno nakon čovekovog života na svetu, (Mat 10:26, 27, Marko 4:22, Luka 8:17, 12: 2, 3, 8, 9). A na koji se način unutarnje daje čoveku, a spoljašnje proizilazi iz unutarnjeg, može se videti u prethodnom tekstu (br. 790).

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[4] Iz ovoga se može videti da, ako bi čovek mogao ispuniti sve stvari zakona od sebe, to jest: dati mnogo siromašnima, činiti dobro udovicama i siročadi, pomoći ubogima, i još, davati hranu gladnima i piće žednima, primiti u svoj dom strance, odevati gole, posetiti bolesnike i one koji su okovani u zatvoru, propovedati i podučavati jevanđelje, preobratiti pagane, često pohađati hramove, pobožno slušati propovedi, redovno prisustvovati sakramentu euharistije svake godine, provoditi vreme u molitvi i slično, a ako njegovo unutarnje nije pročišćeno od ljubavi prema pravilu, od ponosa niskog mudrovanja, od nepoštovanja drugih, od mržnje i osvete, od lukavosti i zlobe, od neiskrenosti i nepravde, od lascivnosti preljube, kao i od drugih zala i neistinitosti od njih, ipak bi sva ta dela bila licemerna i proisticala bi od samog čoveka, a ne od Gospoda. Ali ta ista dela, kada je unutarnje pročišćeno, sva postaju dobra, jer su od Gospoda u čoveku. To mi je svedočeno iz mnogih primera u duhovnom svetu. Čuo sam da je mnogima dato da prizivaju u um dela svog života na svetu i da nabrajaju dobra dela koja su učinili; ali kada je otvoreno njihov unutarnje, pronađeno je da je puno svakojakog zla i neistina otuda; i onda im se otkrilo da su dobra dela, koja su nabrajali, učinjena od sebe, jer su načinjena radi sebe i radi sveta. Ali je sve to posve drugačije kod onih, koji su, iz Reči, bivali uzdržani od činjenja zla, i nakon toga su izbegavali zla dela i okrenuli se od njih, jer su ona - gresi, i suprotna su ljubavi prema Bogu i ljubavi prema bližnjemu. Njihova su dela bila dobra, iako su imala sličan izgled u spoljašnjoj formi kao i dela prethodno opisana, a percipiraju se na sličan način u spoljašnjem, kao da su učinjena samo od sebe. Ta dela su ono, što u Reči znači izraz "*djela*", koja čoveka čine duhovnim i čine ga srećnim za večnost; a ona se ni na koji način ne mogu odvojiti od vere, jer, kad bi vera trebalo da bude odvojena od njih, ona bi bila mrtva, a mrtva vera je vera u neistinama od zla.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

795. Budući da je postojanje vere iz milosrđa tretirano u prethodnom tekstu, takođe će se ukratko reći šta čemu prethodi, a šta, pak, iz čega proističe i tako biva potonje. Pokazano je da ljubav proizvodi veru, kao što dobro stvara istinu, i, kao što ljubav proizvodi misao, na isti način na koji vatra stvara svetlost; stoga se govori posve suprotno Božjem poretku, i sve se izvrće, onda, kad se govori da sama vera proizvodi milosrđe ili njegova dobra, koja se zovu dobrim delima. No, poznato je da milosrđe (koje je u svojoj suštini naklonost ka spoznaji, razumevanju, htenju za istinom i posledično sprovođenje istine), ne dolazi ni u kakvu percepciju čoveka, sve dok se ne formira u misao, koja je od razumevanja; jer se onda prikazuje u nekoj formi, ili se ukazuje nekom slikom, pomoću čega se pojavljuje unutarnjem vidu, budući da se misao o tome, da je neka stvar zaista takva, kakvom se čini, naziva: "vera". Iz ovoga je jasno da ljubav zapravo nasupa pre, a - vera posle, kao što je dobro, zapravo, prethodnica, dok istina dolazi posle, ili uopšteno govoreći, kao što ono, koje proizvodi, biva suštinski pre proizvoda. Principijelno, dakle, kao što je esse pre negoli existere, tako je milosrđe od Gospoda, i ono je, takođe, formirano najpre u duhovnom umu; ali, usled toga što se ljubav ne objavljuje ljudima pre nego nego što se pretvori u veru, stoga se može reći da vera ne postoji u čoveku, dok se ne formira u obliku milosrđa. Zato se o postojanju milosrđa i vere u čoveku može reći da oboje nastaju u istom trenutku; jer, iako je milosrđe ono, koje stvara veru, ipak, to dvoje oni čini jedinstvo, jer, što se tiče čovekove percepcije, ne može postojati jedno odvojeno od drugoga, u pogledu stepena ili kvaliteta. Odatle je očigledno da je zajedništvo Gospoda s čovekom slično spoju dobra i istine. Dobro je od Gospoda, a istine su u čoveku, ali to su istine koje još nisu oživele. A, kako čovek dobija dobro u istinama, tako on prima i Gospoda u sebe i oživljava ih; a prima Ga u meri u kojoj se uzdržava od zla. Čovek

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izbegava zla pomoću Reči, i odvraća se od njih, odbija ih i na taj način ih izbegava, ali od Gospoda, a ne od sebe.

796. *I dana joj bi oblast da čini četrdeset i dva mjeseca*, označava njihovo uništavanje koje traje sve dotle, dok više ništa od istine i dobra ne ostane. To je vidljivo iz značenja izraza "*oblasti da čini*", kao postupaka uništavanja dobara i istina; jer izraz "*I dana joj biše usta koje govore velike stvari i huljenja*," upravo pomenut u prethodnom tekstu, označava doktrinu i podučavanje, propovedanje i razmišljanje iz rečene doktrine, te potpuno uništavanje dobara Reči i njenih istina; tako je čin njihovog uništavanja označen pomoću izraza "*I dana joj bi oblast da čini*." Prethodno opisano je vidljivo i iz značenja izraza "*četrdeset i dva mjeseca*", kao kompletnog pustošenja i potrošenosti (vidi u prethodnom tekstu, br. 633), dakle uništenja, dok ništa od istine i dobra ne preostane. Izraz "*Četrdeset i dva*" takođe ima isto značenje u 2. Knjizi carevima 2:24, gdje je rečeno: "*Tada izidoše dvije medvjedice iz šume, i rastrgoše četrdeset i dvoje djece*." (Vidi u prethodnom tekstu, br. 781).

[2] Ovaj, kao i sledeći stihovi, se odnosi na razaranje crkve, koja je potpuno uništena, jer se njene istine pretvaraju u neistine a njena dobra u zla. Da je doktrina o veri odvojena od života, može se videti iz činjenice da je nauka vere doktrina crkve, a doktrina života, koja se zove moralna teologija, jeste spoljašnja doktrina, pogodna i zadovoljavajuća za crkvu, ali se smatra da nema nikakvog spasenja u njoj, jer nema nikakve vere u njoj. Ali, stvar je posve suprotna; vera, kada biva dvojena od života, nije živa, a ono što nije živo, već je mrtvo, ne može spasiti nikoga.

[3] Pretpostavlja se da je čovek, koji je poklonik doktrine same vere, sposoban da veruje da postoji Bog, da postoji nebo i pakao, da postoji život

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

posle smrti, da je Reč Božanska, a time i da treba verovati u sve ono, što se sadrži u Reči. Ovo su stvari koje čovek doista može spoznati i može ih promišljati, a može ih čak i do neke mere razumeti iz svetla razuma. On, međutim, ne može imati onaj tip vere, koja će u njemu preostati dugo posle smrti; jer vera, koja je od života, ostaje, ali to nije slučaj za onaj tip vere, koja biva odvojena od života; a svako ima život, u onoj meri, u kojoj se odupire od zala, i izbegava ih, i odvrća se od njih, jer zla su protivna Reči, dakle protivna Gospodu. Vera, koja je proizašla iz takvog života, čeka čoveka posle smrti, jer je od Gospoda, i tako je Gospod u čoveku. Odatle je jasno da od same vere čovek ne može čak ni istinski poverovati da postoji Bog; kako onda može verovati u sve drugo? Iz toga sledi da doktrina same vere uništava crkvu u odnosu na sva njena dobra i istine. Da je to tako, meni je izobilno vidljivo iz stanja takvih osoba nakon smrti, s kojima sam razgovarao. Sledbenici i pobornici same vere, koji su samo spolja čistili čašu i tanjir, a nisu ih čistili i iznutra, kada ispune svoje životno vreme na svetu, odbacuju da je vera - sve ono, što su govorili i u šta su verovali dok su obitavali na svetu; a oni priznaju za bogove ili same sebe, ili druge, koji se ističu u moćima i veštinama poznatim u paklu; takvi se čak i smeju na istine Reči koje su, dok su živeli na svetu, nazivali svetim.

797. Stih 6. *I otvori usta svoja za huljenje na Boga*, označava krivotvorenje Božanske istine, dakle Reči, koja je od Gospoda, i koja je Gospod. To je vidljivo iz značenja izraza "*otvori usta svoja*", gde "*usta*" označavaju učenje, poučavanje, propovedanje i razmišljanje otuda (videti u prethodnom tekstu, br. 794) kao da se podučava, propoveda i razmišlja; takođe, i od značenja "*huljenja*", kao krivotvorenja Reči, koje ide čak i do uništenja Božanske istine, onakve, kakva je na nebu (vidi u prethodnom tekstu, br. 778); takođe i iz značenja "*Boga*" kao Božanske istine, a time i Reči. A budući da je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Božanska istina od Gospoda, a Gospod je na nebu, sledi da izraz "*huljenje na Boga*" označava krivotvorenje Božanske istine, ili Reči, koja je od Gospoda i koja je Gospod. Štaviše, Reč je Gospod, jer dolazi od Gospoda, iz razloga što je Reč Božanska Istina, a Božanska Istina proizlazi iz Gospoda kao Sunca. Kako je posve jasno da ono što od Njega proizlazi - pripada Njemu, od koga proističe, onda to neizbežno mora biti, svakako, On sam; stoga je Božanska Istina, koja je izvor sve mudrosti i inteligencije koju imaju anđeli i ljudi, ništa drugo do - Gospod na nebu. Nadalje, Reč je takva, kakva je u nama u svetu, jer takva Reč je Božanska Istina u poslednjim stvarima, i sadrži takođe i duhovni smisao, što je Božanska istina, kakva je i na nebu. Ali, više reči o tome će se pripovedati kasnije u ovom tekstu. Iz toga je jasno sa izraz, koji se odnosi na zver: "*I otvori usta svoja za huljenje na Boga*", označava krivotvorenje Božanske istine ili Reči koja je od Gospoda, i koja je Gospod.

[2] Kako ovaj stih tretira bogohuljenja, i kako izraz "*huljenje*" označava krivotvorenje Božanske istine ili Reči, što se odnosi na one, koji razdvajaju veru od života, objašnjavajući ovaj stih, izneću tvrdnju o tome koji su ti, od kakve vrste su oni, koji su u toj meri krivotvorili Reč, da su, na taj način, potpuno zatvorili nebo prema sebi, i kakve su osobine takvih. Takođe ću objasniti i ko, pak, i od kakve vrste, ne krivotvori Reč do tog stepena, da zatvori nebo prema sebi i kakve su njegove osobine. Konačno ću se pozabaviti i time, ko, od kakve vrste, ne krivotvori Reč, i kome, dakle, nebo može biti otvoreno, ili se otvara, i kakve su njegove osobine. U ovom poglavlju se opisuju oni, koji tako krivotvore Reč, da su potpuno zatvorili nebo za sebe, u u sledećem poglavlju ćemo se baviti drugima, po navedenom redu. Svi oni, koji se potvrđuju po doktrini i istovremeno u životu, da samo vera, bez dobrih dela, opravdava i spasava, zatvaraju sebi nebo. Razlog je taj

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

što su oni u toj meri krivotvorili Reč, da je postala suprotna Božanskoj istini, koja obitava na nebu, i od koje je nebo. Reč može biti krivotvorena do te mere, ali to nije neizostavno uvek slučaj.

[3] Razlozi zbog kojih su do tog stepena krivotvorili Reč su: (1) Iz svoje doktrine smatraju dobra života, koja su dobra dela, beznačajnim, a u životu ih ne uzimaju u obzir, dok je, međutim, univerzalno nebo u dobrom, jer je dobro - ljubav, a ljubav je od života. Sve mudrosti i svu sreću, koje anđeli nebeski imaju od dobra, dolaze kroz istine; i svaki anđeo ima toliko mnogo mudrosti, i takav tip mudrosti i sreće, koliko ih ima od dobara što su od istina; posledično, dobro je sama suština anđeoskog života, a time i sama esencija neba. Oni, dakle, koji pripisuju celokupno spasenje samo veri, a ništa od toga dobrim delima, moraju, bezuslovno, naići na nebo, koje je za njih zatvoreno; jer oni smatraju dobro, od koga se nebo sastoji, potpuno nebitnim. A gde nema dobra, tamo obitava zlo; a gde je zlo, tu je pakao.

[4] (2) Budući da oni, što se tiče spasenja, polažu sve, a time i sve od neba i crkve, samo u veru i ništa od toga u dobra milosrđa, što su dobra dela, posledično oni daju malo vrednosti ljubavi prema Bogu i ljubavi prema bližnjemu, i uopšte ih ne uzimaju u obzir; pa ipak Gospod uči: *A fariseji čuvši da posrami sadukeje sabraše se zajedno. I upita jedan od njih zakonik kušajući ga i govoreći: Učitelju! koja je zapovijest najveća u zakonu? A Isus reče mu: ljubi Gospoda Boga svojega svijem srcem svojijem, i svom dušom svojom, i svom misli svojom. Ovo je prva i najveća zapovijest. A druga je kao i ova: ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe. O ovima dvjema zapovijestima visi sav zakon i proroci.* (Mat. 22:34, 40). "Sav zakon i proroci" su sve stvari iz Reči. Gospod takođe kaže zakoniku da poštuje ove dve zapovesti: *To čini i bićeš živ.* (Luka 10:28). Ljubiti Boga i ljubiti bližnjeg nije ništa drugo nego činiti dobro, jer ljubav u svojoj esenciji jeste volja, dok

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

u svojoj egzistenciji jeste činjenje; to stoga, što ono, što čovek ljubi, on to i hoće, a ono, što on hoće od ljubavi, to i čini. Zato i Gospod uči: *Ko ima zapovijesti moje i drži ih on je onaj što ima ljubav k meni; a koji ima ljubav k meni imaće k njemu ljubav otac moj; i ja ću imati ljubav k njemu, i javiću mu se sam. Koji nema ljubavi k meni ne drži mojijeh riječi; a riječ što čujete nije moja nego oca koji me posla.* (Jovan 14:21, 24). Iz toga proizlazi da oni, koji smatraju dobra dela (koja su dobra ljubavi, dobra milosrđa, i dobra života, koja se na nebesima zovu korisnima) potpuno beskorisnim, i stoga ih ne uzimaju u obzir, sebi zatvaraju nebo; jer oni ne vole ni Boga, niti vole bližnjega, a ipak nebo jeste nebo, pomoću ove dve ljubavi. To je posebno ono, što krivotvori Reč čak i do uništenja Božanske istine, koja je u nebu od Gospoda, a koja je tamo - Gospod.

[5] (3) Oni, koji se potvrđuju u doktrini i u životu, verujući da samo vera, bez dobrih dela, opravdava i spasava, a, takođe istovremeno opravdavajući zla dela, samima sebi zatvaraju nebo; oni to zlo opravdavaju govoreći i verujući da Bog uopšte ne vidi zlo; ili da je onima, koji veruju, zlo oprošteno (prema nekima, oprašta se onima koji imaju poverenje u veru, prema drugima, pak, oprašta se onima, koji su opravdani verom). Stoga mnogi misle sumanuto: *"Koje su posledice po mene ima činjenje dobrih dela, kad dobra dela ne spasavaju? Ili , kakve veze ima, ako činim zlo, kad činjenje zla ne donosi večno prokletstvo? Ja sam u milosti Božjoj, jer imam veru."* Tako žive za sebe i za svet, i ne uzdržavaju se od zla, zbog toga što je zlo, niti čine dobro, radi toga što je dobro; ako se uzdrže od zla, to čine usled straha od građanskog zakona i gubitka ugleda, a ne usled straha od božanskog zakona i gubitka večnog života; a, ako, nasuprot, čine dobro, to je od ljubavi prema nagradi, a ne od ljubavi prema Bogu. Međutim, kakav je život koji vodi, takav je i čovek koji ga vodi: *Po rodovima njihovijem poznaćete ih. Eda li se*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

bere s trnja grožđe, ili s čička smokve? (Mat. 7:16) Štaviše, takav čovek čak ni ne zna šta, uopšte, znači - voditi dobar život, ili kakav je to život koji se naziva zlim. Ako živi kao građanin sveta, smatra da živi dobar život; pa ipak, takav život, ako ga ne živi kao građanin neba, jeste - zli život. On ne može da razlikuje ova dva tipa života, dobar i zao, jer se oba, gledano u spoljašnjem, pojavljuju kao da su identični. On ih ne razlikuje, jer dobrim delima, koja čine život, pridaje veoma malu vrednost. Iz toga sledi da oni, koji se potvrđuju u doktrini, i u životu, verujući da sama vera, bez dobrih dela, opravdava i spasava, svi zajedno zatvaraju sebi nebo.

[6] (4) Ponavljamo, oni zatvaraju nebo prema sebi, na način koji ćemo podrobno opisati. Naime, iako je njihov život, ustvari, samo prirodni život, i predstavlja sve što je izvučeno iz ljubavi prema sebi i svetu, ipak oni pripisuju sebi zasluge Gospodnje, govoreći u svojim srcima: *"Ako samo poverujem, sa pouzdanjem i poverenjem, da je Gospod pretrpeo krst za mene, i time me otkupio, sledi da ja mogu imati večni život, a to je zato što mi su pravednost i zasluga imputirane verom, a ništa od toga mi nije imputirano delima života."* Pa ipak, nema imputiranja Božjih zasluga; tako da ni život ne može biti pripisan čoveku. Štaviše, život je dat od strane Gospoda, kao što je prethodno opisano u poglavlju koje se bavi ovom temom. Stoga, da nam se imputiraju zasluge Gospodnje, a da ne živimo u skladu s Njegovim zapovestima u Reči i time živimo od Njega, jeste bogohuljenje; jer to podrazumeva (lažnu) mogućnost življenja isključivo za sebe i svet, dakle, življenja u zlu, a istovremeno, i - življenja u Gospodu.

[7] (5) Opet, oni zatvaraju nebo za sebe, stoga što priznaju za veru ono, što vera zapravo nije, ili, pak, priznaju istorijsku veru kao veru koja spasava, a, tako isto, priznaju prirodnu veru za duhovnu, i, konačno, mrtvu veru priznaju za živu veru; a isto važi i za poverenje koje polažu u svoju veru. Jer

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

takvi veruju da znanje i razmišljanje otvaraju nebo, a ne, u isto vreme, htenje i činjenje, dok su, u stvarnosti, potonje kategorije - primarne, dok su prethodno navedene kategorije - sekundarne. Jer život čovekove misli proističe iz naklonosti njegove volje.

[8] (6) Štaviše, oni zatvaraju nebesko prema sebi i usled toga, što, s obzirom da čovek ne može učiniti dobro od sebe (što dobro čini dobrom), i, takođe, kako činjenje dobra (za njih) ne predstavlja zaslugu, oni izbegavaju činjenje dobra, i ozbiljno se mole za samu veru; međutim, posve suprotno tome, ne postoji vera koja jeste vera, osim iz milosrđa, što znači: od dobra. Vera koja trpi paradoks da se daruje kroz ovakve nakaradne molitve, jeste vera u neistinama od zla, jer, gde ne obitava dobro, tamo je - zlo; a gde je zlo, tu je neistina; a vera u neistinu od zla jeste: vera pakla, koja se naziva mrtvom verom; a to zatvara nebo.

[7] Nebo im je zatvoreno posebno zbog toga, jer koriste Reč za potvrđivanje svih tih pogrešnih stvari; jer oni u tom stepenu krivotvoruju Reč, sve čak i do uništenja Božanske istine koja je na nebu. Jer naša je Reč, u svom duhovnom smislu, Božanska Istina, kakva je na nebu; i, u slučaju kada je bukvalni smisao krivotvoren u toj meri, da uništi duhovni smisao, nebo je zatvoreno; jer Božanska istina, koja proizlazi iz Gospoda, čini nebo, koje je, dakako, nebo; anđeli jesu anđeli putem ničeg drugog do - recepcije Božanske istine.

[10] (8) Rečeno je da oni, svi zajedno, potpuno zatvaraju nebo za sebe, ako, kako u doktrini tako i u životu, dobra dela smatraju beznačajnim, u skladu sa principom da vera, bez dobrih dela, opravdava i spasava. Sada će se ukratko, navesti kako se nebo zatvara doktrinom, a kako - načinom života. Doktrinom se nebo zatvara saglasnošću, afirmacijom, potvrdom i uverenjem da je ovo, prethodno opisano, uverenje o samoj veri koja spasava, zaista istinito; jer

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

tada čovek ne samo da misli da je sve to stvarno tako, već on i hoće da to bude tako. A, ako, ipak, on i dalje čini dobro, jer je to zapovedeno u Reči, on čini samo moralno dobro, koje potiče isključivo od prirodnog čoveka; i to dobro je od njega, i to dobro se čini samo radi zasluge. Jer sve čovekovo delovanje je od njegove sopstvene volje i prema toj volji, budući da delo nije ništa drugo nego volja u svojoj aktivnosti; dakle, kad čovek misli, a, takođe, i hoće da važi doktrina da nema spasenja u delima, on ne može učiniti drugačije dobro, osim onog koje je gore pomenutog porekla. Ovo karakteriše mnoge od učenih, koji su samima sebi potvrdili veru svojim propovedanjem i sopstvenim spisima. U duhovnom svetu, um ovakvih ličnosti izgleda kao da je pokriven velom, ili kao da je obavijen gustim oblakom, koji sprečava ulazak svetla ili istine iz neba; pa je nebesko u njima zatvoreno. A život prema doktrini, opisanoj u prethodnom tekstu, potpuno zatvara nebo, jer je njena vera bazirana na tome, da životna dobra ne spasavaju, kao što ni zla života ne osuđuju.

[11] (9) Može se reći da je nebo zatvoreno čoveku ili, što je slično, kaže se da je zatvoren viši um čoveka, koji se zove duhovni um. Ove dve kategorije se mogu izjednačiti zbog toga što je čovekov duhovni um - njegovo nebo, pa je, pomoću duhovnog uma, čovek povezan s nebom, dok je prirodni um - njegov svet, te sledi da je prirodnim umom on povezan s tim svetom. A na koji način duhovni um biva otvoren, a time i čoveku biva darovana komunikacija i povezivanje s nebom, objašnjeno je u prethodnom tekstu (br. 790).

798. Huliti na Njegovo ime znači krivotvoriti sve kvalitete Božanske istine, ili Reči. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "*huliti*", kao krivotvorenja Božje istine, pa tako i Reči, koja je od Gospoda i koja je Gospod (vidi gore, br. 797); takođe i iz značenja izraza "*ime*" kao osobina stvari ili stanja (vidi u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prethodnom tekstu, br. 148, 676), a ovde - kao svih osobina Božanske istine ili Reči; jer je rečeno "*Njegovo ime*", to jest "*ime Božje*". Izraz "*Ime Gospodnje*" znači u Reči svako dobro ljubavi i svaku istinu iz onog dobra iz koga se On bogopoštuje (vidi u prethodnom tekstu, br. 102, 135, 696). Iz ovoga je jasno da izraz "*huliti na ime Božje*" znači: krivotvoriti sve osobine Božanske istine ili Reči, kao i svako dobro i istinu kojom se bogopoštuje Gospod. Da oni, koji razdvajaju veru od dobrih dela, kako u doktrini tako i u životu, krivotvore sve kvalitete Božanske istine, ili sve stvari Reči, već je objašnjeno u prethodnom poglavlju. To se može zaključiti iz onoga što je često ponavljano u prethodnom tekstu, naime, da isključenje ljubavi i milosrđa, od kojih dela ustvari postaju dobra, i iz kojih suština vere izvodi poreklo, ne može, zajedno s verom, biti sredstvo spasenja; stoga, oni ne samo da krivotvore one delove Reči koji podučavaju o ljubavi prema Bogu i ljubavi prema bližnjem, nego i one odlomke gde se pominju "*djela*", "*činovi*", "*činjenje*" i "*delanje*"; a, kad su ovi delovi Reči krivotvoreni, posledično su i sve ostale stvari unutar Reči krivotvorene; To stoga, što preostale stvari iz Reči, koje se nazivaju njenim istinama, žive od njih. Kad se život povuče, ono što preostaje biva mrtvo. Štaviše, u Reči je svuda vidljivo svedočanstvo o dobru i istini, kako se često govorilo i prikazano je opsežno u prethodnom tekstu; dakle kad se oduzme dobro, biva krivotvorena ona istina, koja preostaje, a krivotvorena istina jeste - laž. Da su sve stvari iz Reči krivotvorene razmišljanima koja potvrđuju veru samu (li odvojenu veru), prikazaće se pomoću nekoliko primera na kraju ovog poglavlja, gde će se objasniti značenje broja "*šest stotina šezdeset i šest*".

[2] U onim hrišćanskim crkvama, u kojima je sama vera primljena kao glavni princip njihovih doktrina, postoje oni, koji su visoko učeni i oni, koji su jednostavni. Takođe, postoje i oni koji, razdvajaju veru od dobara života, ali

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

i oni, koji povezuju veru sa dobrima. Pored toga, postoje i oni, koji krivotvoruju Reč u ogromnoj meri, ali i oni, koji je krivotvore u sasvim maloj meri. Budući da je prethodno poglavlje obrađivalo one, koji krivotvore Reč do takvog stepena, da potpuno zatvaraju nebo prema sebi, tako će sada biti tretirani oni koji ne krivotvore Reč u tolikoj meri, da zatvaraju nebo prema sebi. U pitanju su takvi, koji sami u sebi potvrđuju da vera, koja opravdava i spasava, proizvodi životna dobra, kao stablo koje donosi plodove. Onima, koji potvrđuju upravo pomenutu doktrinu u životu, nebo nije zatvoreno, već je njegov najniži deo, gde je ulaz, otvoren. Razlozi su sledeći:

[3] Prvo, oni izvrću Božanski poredak, koji se sastoji u tome, da milosrđe stvara veru, te za koga ne važi da - vera proizvodi milosrđe. Međutim, kod onih, koji, i u doktrini i u životu, potvrđuju ovakvo neispravno gledište, taj obrnuti poredak, u koji oni veruju, može naknadno biti vraćen u prvobitno, ispravno stanje; a, kada se desi povratak na ispravno stanovište, oni ulaze su u nebo u njegovim najnižim delovima. Oni ne ulaze unutrašnjost neba, jer je njihova vera, kojom su za sebe verovali da su opravdani i spaseni, izvedena više od neistina nego od istina; a, na najnižim delovima neba se nalaze oni, koji su u neistinama iz doktrine i religije, a ipak su u dobru života. Njihove obmane su prividne istine iz bukvalnog smisla Reči, od kojih sve imaju život kao svoj cilj. Gotovo da važi isto za svakoga ko se preporuča; svako prvo oblikuje iz Reči doktrinu, samo za sebe, i razlikuje, unutar nje, stvari u koje treba verovati od onih stvari, koje treba činiti. Ono u šta treba verovati, on naziva verom, a ono, što treba činiti, on zove milosrđem. Ali, kako je Božanski poredak u svakom čoveku inverzno postavljen od rođenja, tako on najpre traži veru, a tek mu je na drugom mestu - potraga za milosrđem. Ipak, ako živi život vere, koji je milosrđe, Božanski poredak se postepeno

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

preokreće i obnavlja; a od milosrđa, on živi veru. Zatim, ukoliko je njegova vera od istinitih istina, on ulazi u nebo; jer, kao što je već rečeno, Božanska istina koja proizlazi iz Gospoda čini nebo, i - jeste nebo. Iz toga se može videti kako je današnja vera postala prva i glavna stvar crkve, a to stoga, jer su sledili poredak, koji je inverzno postavljen od rođenja i zato što su bili zadovoljni životom sveta i bili su vođeni ponosom niskog mudrovanja; i zbog toga su se zaustavili u prvoj fazi reformacije.

[4] Drugi razlog zbog koga takvi duhovi ne zatvaraju nebo sebi samima, jeste činjenica da su dobra dela ništa drugo do - ljubav i milosrđe, koji se u delima sadrže, a iz njih nebo i jeste - nebo; jer svi anđeli, baš kao i svi duhovi jesu: naklonosti i misli koji od dela ljubavi dolaze; ili što je isto, oni predstavljaju ljubavi i inteligencije, koji iz njih proističu. Postoje dve ljubavi, od svih mogućih ljubavi, koje su univerzalne i temeljne ljubavi. To su, naime, ljubav prema Gospodu i ljubav prema bližnjem, koji se naziva milosrđe. U tim su ljubavima su svi oni, koji čine dobra dela iz Reči, kao i sve njihove ljubavi; jer sve dobro potiče od ljubavi. Sada, budući da oni, koji sami potvrđuju, u doktrini i životu, uverenje da vera proizvodi dobra dela kao što stablo proizvodi plodove, oni traže dobro unutar vere, stoga su povezani s nebom, ali ne i sa duhovnim nebom, već s prirodnim nebom, koje je u poslednjim stvarima, i može se nazvati ulazom. Takvi se ne mogu primiti u unutrašnjost, zato što, dok vera ne dosegne formu milosrđa, ona ostaje samo prirodna vera, a jasno je da prirodno može proizvesti samo ono što je prirodno. Posve je suprotno kada vera postane vera - putem milosrđa; onda vera postaje duhovna, jer je milosrđe, od koga je vera, duhovno. Pomoću ovakvog tipa vere otvara se duhovni um, dok se, putem, prethono opisanog, prvog tipa vere, otvara samo prirodni um; ali se otvara sve dublje i sve više ka unutra, u skladu sa kvalitetom vere i kvalitetom života iz nje. Um ovakvih ljudi,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

gledan u svjetlu neba, pojavljuje se kao sneg, jer tako izgleda racionalno svjetlo; a racionalno posreduje između duhovnog uma i prirodnog uma.

[5] Treće, ako se istraži unutarnje stanje uma i života onih, koji veruju da vera proizvodi dobra dela i koji, štaviše, čine dobra dela, videće se da su oni, ipak, u svom unutarnjem - prirodni; jer je njihova vera ništa drugo do - jednostavno poznavanje zapovesti Reči; a kad unutarnji prirodni vid, koji se zove racionalnim, ulazi u tu veru, dolazi do priznanja da su te zapovesti Božanske; a, kad ljubav postane aktivna u tom priznanju, rađa se poslušnost. Ljubav, koja deluje u ovom priznanju, ne može biti ništa drugo nego ljubav prema nagradi za dobra koja bivaju učinjena, a za njih je ova nagrada - večni život. I kao što ljubav prema nagradi nije od Boga, nego od čoveka, jer u nagradi čovek poštuje svoje dobro, a ne dobro bližnjeg, sledi da je ta ljubav prirodna; dakle, sledi da je stanje uma i života onih, koji veruju da vera proizvodi dobra dela, i koji ih čine po svojoj veri, prirodno. Međutim, ako oni ne čine dobra dela iz poslušnosti, sledi da ljubav, koja ih vodi, jeste ljubav prema slavi, koja proizlazi iz erudicije, ili ljubav prema reputaciji, koja dolazi od uzdizanja do velike časti, te od sticanja bogatstava. Takvi, međutim, samo verbalno priznaju i veruju; u svom srcu, oni ne priznaju niti veruju; stoga su najniži prirodni, a nebo je potpuno zatvoreno za njih.

[6] Da bi se učinilo poznatim da činjenje dobra od poslušnosti potiče od prirodnog čoveka, ukratko će se reći što znači činiti dobro od milosrđa. Niko ne može činiti dobro od milosrđa, osim ako se ne otvori njegov duhovni um, a duhovni um otvara samo čovekovo odbijanje da čini zlo, i izbegavanje zla, te konačno odvrćanje od njega, jer je suprotno Božjim zapovestima u Reči, to jest, suprotno je Gospodu. Kad čovek tako izbegava zlo, i odmakne se od njega, sve što misli, što mu je volja i sve što čini, jeste dobro, jer je od Gospoda. To stoga, što je Gospod je uvek prisutan, kuca na vrata, žuri mu se,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

i želi da uđe, ali zlo se tome suprotstavlja; zbog toga čovek mora otvarati vrata uklanjanjem zla, jer tek onda, kada se uklone zla, Gospod može ući: *Evo stojim na vratima i kucam: ako ko čuje glas moj i otvori vrata, ući ću k njemu i večeraću s njime, i on sa mnom.* (Otkr. 3:20). Kaže se da čovek otvara vrata i da uklanja zla, jer je poznato da čovek čini zla od sebe; i budući da je Gospod neprestano prisutan, da kuca na vrata i da mu se žuri, kao što je u prethodnom tekstu rečeno, čovek ima sposobnost da se (kao od sebe) uzdrži od zla; ta se sposobnost, štaviše, daje svakom čoveku. Zato, budući da čovek može sam sebi zatvoriti nebo, može isto, kao da to čini sam od sebe, da otvara nebo (pod uslovom da poseduje misao i htenje ka uzdržavanju od zla) da traži Gospoda, a kad konačno realizuje uzdržavanje od zla, on priznaje da je to uzdržavanje od Gospoda. Kad je, dakle, zlo uklonjeno, šta god da čovek čini - biva dobro, jer je od Gospoda; i šta god čovek čini od Gospoda, to nije prirodno - moralno, već je: duhovno-moralno. Budući da, dakle, milosrđe potiče iz ljubavi prema dobru, dakle od dobra, a time i od Gospoda, sledi da je činjenje dobra iz ljubavi duhovno, dok je činjenje dobra od poslušnosti, budući da je iz ljubavi prema nagradi, prirodno. Takvo je, dakle, prirodno nebo, u kome se nalaze oni, koji su na ulazu u nebo; a tamo dolaze zato, što čine dobro samo od poslušnosti, i ovakav vid činjenja dobra potvrđuju u sebi, u doktrini i u životu, držeći da vera proizvodi dobra dela, kao što drvo donosi plodove.

[7] Četvrto, nadalje je poznato da oni, koji veruju da vera proizvodi dobra dela kao što stablo proizvodi voće, takođe veruju da im je nebo dodeljeno pre uklanjanja zla; međutim, u stvarnosti važi suprotno: dokle god je zlo u čoveku, ništa od toga što on čini, ne može biti dobro, jer zlo stablo ne može da rađa ništa, osim zlih plodova; stoga je jedini put do neba za čoveka – moć (koja dolazi iz Reči) da se uzdrži od zla, jer se iz Reči saznaje da je zlo -

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

greh, a ako se zlo ne ukloni, Gospod ne može ući u čoveka, i darovati mu nebo.

[8] Peti razlog zbog koga ne zatvaraju nebo samima sebi oni, koji potvrđuju u doktrini i životu, svoja uverenja da vera proizvodi dobra dela, kao što stablo donosi plodove, jeste da oni ne krivotvoruju Reč, kao što to čine oni, koji veruju u opravdanje i spasenje po veri bez dobrih dela. Oni, koji veruju u veru bez dobrih dela, krivotvore sve stvari iz Reči koje pominju i nalažu ljubav, milosrđe, dobro, dobra dela, činove, delanje i činjenje. Oni to čine čak i sve do uništenja Božanske istine na nebu, razumevajući je, veoma izopačeno, istovremeno kao veru i kao moralno i građansko dobro sveta (moralno i građansko dobro je jedino što oni postavljaju kao zadatak običnim ljudima, koji imaju prostu veru). Tako oni uništavaju Božansku istinu pomoću argumenata koji se pozivaju na nemogućnost čoveka da ispuni zakon, zbog zle prirode dobara koja potiču isključivo od čoveka, i uklanjanjem zasluge koja pripada za dobra koja potiču od čoveka. Međutim, oni, koji, budući da su prosti, i samoj veri pridružuju dobra dela, samim tim ni ne krivotvore sve pomenute stvari iz Reči, kojima se ovde bavimo, i odatle ne uklanjaju veru od ljubavi prema Bogu i time, naravno, ne uklanjaju Božansku operaciju u svim pojedinostima koje čovek mora učiniti, kao i u svim pojedinostima u koje čovek treba da veruje; jer misle i govore da dobra dela moraju biti učinjena tako, kao da ih čovek čini od sebe, jer onaj, koji ne deluje i veruje kao da to čini od sebe, zapravo - ne veruje ni u šta, i ništa ne čini, a u svom unutarnjem ne poseduje nikakvu religiju. Pa ipak, budući da nemaju u sebi istinske istine, oni, iako ne zatvaraju nebo za sebe, ne mogu napredovati dalje od praga neba. Za one među njima, međutim, koji su voleli istine radi istina, nebo je bivalo otvoreno od onog trenutka, kada je u njima obnovljen Božanski red. Taj proces se odigrava

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

onda, kada se, u njima, milosrđe, i njeno dobro postave na prvo mesto, a vera i njene istine - na drugo, jer, od tog trenutka, oni počinju da idu ispravnim putem, gledajući unapred, dok su, pre obnove Božijeg poretka unutar svog bića, bili poput onih, koji hodaju sa licem okrenutim unatrag.

[9] Šesto, postoje i mnogi, koji čine milosrđe suštinskim sredstvom spasenja (jednako kao što, nasuprot tome, neki drugi čine veru sredstvom spasenja), a ipak ne žive životom ljubavi. Budući da je njihovo milosrđe samo verbalno, očigledno sledi da je njihova vera lišena dobrih dela; stoga njihovo milosrđe, takođ, ne živi, već je mrtvo, a posledica toga je - da se vrlo malo razlikuju od pristalica same vere, te imaju slično srce njima, iako im se duše razlikuju. Međutim, i jedni i drugi podjednako zatvaraju nebo za sebe.

799. *I na kuću njegovu, označava sve doktrine crkve i njihovo bogoštovanje. To je vidljivo iz značenja "kuće" (tabernakula, sjenice), kao crkve, što se odnosi na njenu doktrinu i bogopoštovanje, a takođe i na doktrinu i bogopoštovanje same crkve; Stoga ih krivotvoriti znači "huliti na kuću Božiju". Izraz "kuća" (tabernakul) označava crkvu u odnosu na doktrinu i bogopoštovanje, jer su oni, koji su bili iz crkve u najstarijim vremenima, živeli u tabernakulima i šatorima, a takođe su i putovali s njima, jer su bili uglavnom pastiri ovaca; a otac porodice je podučavao ljude, koji su rođeni u njegovoj kući, propisima ljubavi, milosrđa, i života ljubavi, u sjenicama (tabernakulima), kao što je to naknadno činjeno u hramovima; i to je razlog zašto izraz "sjenica" ima slično značenje kao izraz "kuća Božija", to jest, označava bogopoštovanje prema doktrini, a time i iz bogopoštovanje koje dolazi iz crkve, budući da crkva jeste crkva putem života prema doktrini, a život prema doktrini je - bogopoštovanje.*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Budući da su najdrevniji ljudi bili članovi crkve koja je poštovala Boga u ljudskom obliku, i, budući da je Bog pod ljudskim oblikom - Gospod, sledi da su oni – obožavali samog Gospoda; i stoga je njihova crkva bila nebeska crkva, koja se razlikuje od duhovne crkve po tome, što je nebeska crkva u ljubavi prema Gospodu, a bogopoštovanje ide iz te ljubavi, dok je duhovna crkva u ljubavi prema bližnjemu i njeno bogopoštovanje ide iz te ljubavi. A kao što je crkva u najdrevnijim ljudima bila takva, a doktrina ljubavi prema Gospodu bila je tada podučavana u tabernakulima, zbog toga su Božji tabernakuli postali omiljeniji od hramova, pa je po Gospodnjoj zapovesti na Sinajskoj Gori bio izrađen tabernakul u kome je docnije izraelski narod imao sveto bogopoštovanje; a posle, u spomen na sveto bogopoštovanje u sjenicama (tabernakulima), uspostavljena je gozba sjenica. Iz toga je jasno zašto izraz "sjenica" označava nauku crkve i bogopoštovanje koje dolazi otuda.

[3] Ovo značenje izraza "kuća" vidljivo je iz narednih odlomaka. U Mojsiju: *Kako su lijepi šatori tvoji, Jakove, i kolibe tvoje, Izrailju!* (Broj. 24:5). Ovde i drugde u Reči pominju se i tabernakuli (sjenice) i šatori; izraz "tabernakul" ("sjenica") označava crkvu, koja se sastoji od onih, koji su u dobru ljubavi prema Gospodu; a izraz "šator" označava crkvu, koja se sastoji od onih, koji su u istinama iz tog dobra; i kako učenje i bogopoštovanje otuda konstituiše crkvu, tako izraz "sjenica" označava doktrinu dobra ljubavi, dok izraz "šator" označava doktrinu istine iz tog dobra. Tako i "sjenice" (u množini) označavaju dobra crkve i doktrine, a "šatori" istine crkve i doktrine. To jasno ukazuje na značenje ovih reči Davida*: *"Kako su lijepi šatori tvoji, Jakove, i kolibe tvoje, Izrailju!"* (Broj. 24:5). Izraz "Jakov" označava crkvu koja je u dobru doktrine i života, dok izraz "Izrael" predstavlja crkvu koja je u istinama od dobra.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[4] U Jeremiji: *Ovako veli Gospod: evo, ja ću povratiti iz ropstva šatore Jakovljeve i smilovaću se na stanove njegove; i grad će se sazidati na mjestu svom, i dvor će stajati na svoj način.* (Jer. 30:18). Ovde se takođe pominju "stanovi" (tabernakuli) i "šatori"; izraz "stanovi" označava dobra crkve ili njene doktrine, dok izraz "šatori" znači istine crkve ili njene doktrine; izraz "ropstvo" označava duhovno zatočeništvo, tj. kada su dobra i istine crkve ili doktrine takve, kao da su zatočene; stoga izraz "povratiti iz ropstva" znači da će ih Bog vratiti i ponovo ustanoviti. (Ono što ostalo označava može se videti u prethodnom tekstu, br. 724.)

[5] U Isaiji: *Raširi mjesto šatora svojega, i zavjesi stana tvojega neka se razastru, ne brani, produlji uža svoja, kolje svoje utvrdi.* (Isa. 54:2). Ovo se govori o nerotkinji koja nije rađala, a kojom su označeni pagani, u kojima treba da se uspostavi crkva od strane Gospoda. Stanje dobrote ljubavi te crkve označava izraz "mjesto šatora svojega;" dok su istine iz tog dobra označene putem izraza "zavjesi stana tvojega;" oplodžavanje dobara i umnožavanje istine označavaju se pomoću izraza "razastru" i "produlji;" izraz "uža" označava njihovo povezivanje, dok izraz "kolje" predstavlja njihovu čvrstoću.

[6] U Davidu: *Za jedno samo molim Gospoda, samo to ištem, da živim u domu Gospodnjem sve dane života svojega, da gledam krasotu Gospodnju i ranim u crkvu njegovu. Jer bi me sakrio u kolibi svojoj u zlo doba; sklonio bi me pod krovom šatora svojega; na kamenu goru popeo bi me.* (Ps. 27:4, 5). Ovde se pominju izrazi: "u domu Gospodnjem," "crkva," "koliba," i "šator;" izraz "u domu Gospodnjem" označava crkvu koja je u dobru ljubavi prema Gospodu, gde izraz "crkva" predstavlja crkvu koja je u istinama iz tog dobra, dok "koliba Gospodnja" označava Božansku istinu, dok izraz "šator" reprezentuje Božansko dobro; odatle je jasno da izraz "da živim u domu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Gospodnjem sve dane života svojega" ne znači bukvalno živeti u Domu Jahvinu, već u ljubavi prema Gospodu; takođe, i da izraz *"ranim u crkvu njegovu"* ne znači svakog jutra posećivati hram, nego tražiti i naučiti istine tog dobra, tako da izraz *"sklonio bi me pod krovom šatora svojega"* označava da se nastavlja u Božanskoj istini i da se brani od obmana. Izraz *"Jer bi me sakrio u kolibi svojoj u zlo doba"* označava da se nastavlja u Božanskom dobru i da se brani od zala. Izraz *"na kamenu goru popeo bi me"* označava poduku u unutarnjim istinama.

[7] U istom: *Gospode ko može sjedjeti u sjenici tvojoj? ko može nastaviti na svetoj gori tvojoj? Ko hodi bez mane, tvori pravdu, i govori istinu iz srca svojega;* (Ps. 15:1, 2). I ovde, takođe, izraz *"sjenica"* označava crkvu u odnosu na dobro ljubavi, a time i samo dobro ljubavi; izraz *"svetoj gori tvojoj,"* što ustvari jeste Jerusolim, reprezentuje crkvu u odnosu na istine doktrine iz tog dobra, što takođe pokazuje i šta označava pojam *"sjedjeti u sjenici tvojoj."* Izraz *"Ko hodi bez mane"* označava onoga, ko je u dobru u odnosu na život, odnosno, onoga, ko je u istini u odnosu na doktrinu; stoga se dodaje: *"tvori pravdu, i govori istinu iz srca svojega;"* pojam *"tvori pravdu"* znači biti u dobrim odnosima prema životu, dok izraz *"govori istinu"* predstavlja: biti u istinama u odnosu na doktrinu.

[8] U istom: *Da živim u stanu tvom do vijeka, i počinem pod krovom krila tvojih.* (Ps. 61:4). Izraz *"Da živim u stanu tvom do vijeka"* znači: biti u Božanskom dobru ljubavi; pojam *"počinem pod krovom krila tvojih"* znači: biti u božanskim istinama, dok izraz *"krila tvojih"* označava duhovne istine.

[9] U Isaiji: *I utvrdiće se prijesto milošću, i na njemu će sjedjeti jednako u šatoru Davidovu koji će suditi i tražiti što je pravo i biti brz da čini pravdu.* (Isa. 16:5). Ovo se govori o Gospodu; nebo, koje je utemeljio Njega, jednako

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kao i crkva otuda, označeni su izrazom *"utvrđice se prijesto milošću"*. Da Gospod vlada tamo Božanskom istinom iz Božanskog dobra, reprezentovano je pomoću izraza *"i na njemu će sjedjeti jednako u šatoru Davidovu"*; ovde izraz *"David"* znači Gospoda u odnosu na Njegovo kraljevstvo, što je Božanska istina, dok izraz *"šatoru Davidovu"* označava Božansko dobro. Pojam *"suditi"* označava istinu doktrine, jer iz otuda potiče svaki sud; s druge strane, pojam *"pravdu"* označava dobro ljubavi. Pravda ljubavi, kao i istina doktrine su od Gospoda u onima koji su na nebu i u crkvi.

[10] U istom: *Pogledaj na Sion, grad praznika naših; oči tvoje neka vide Jerusalim, mirni stan, šator, koji se neće odnijeti, kojemu se kolje neće nigda pomjeriti, i nijedno mu se uže neće otkinuti.* (Isa. 33:20). Izraz *"Sion"* ovde ne znači bukvalno Sion, niti je grad Jerusalim reprezentovan pomoću izraza *"Jerusalim"*, već oni znače nebo i crkvu u odnosu na dobro ljubavi i istinu doktrine; to su kategorije označene putem izraza *"mirni stan, šator, koji se neće odnijeti."* Pojam *"kojemu se kolje neće nigda pomjeriti"* označava jačanje Božanskih istina, dok se, pomoću izraza *"i nijedno mu se uže neće otkinuti"* označava povezanost kroz Božansko dobro.

[11] U Jeremiji: *Moj je šator opustošen i sva uža moja pokidana, sinovi moji otidoše od mene i nema ih, nema više nikoga da razapne šator moj i digne zavjese moje.* (Jer. 10:20). Izraz *"Moj je šator opustošen"* označava crkvu u kojoj više nema nikakvog dobra, dok izraz *"i sva uža moja pokidana"* označava da nema povezanosti; izraz *"sinovi moji otidoše od mene i nema ih"* označavaju da više nema istina; izraz *"nema više nikoga da razapne šator moj i digne zavjese moje"* označava da niko više u crkvi ne podučava o dobru ljubavi i istini iz tog dobra, dok pojam *"zavjese"* reprezentuje istine koje izlaze iz dobra i pokrivaju ga.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[12] U istom: *Pogibao na pogibao oglašuje se; jer se pustoši sva zemlja, na jedanput će se opustošiti moji šatori, zavjesi moji za čas.* (Jer. 4:20). "Zemlja", koja je devastirana, označava crkvu; "šatori," koji su devastirani, reprezentuju njena dobra, dok izraz "zavjese" predstavlja njene istine. U istom: *Za Kidar i za carstva Asorska, koja razbi Navuhodonosor car Vavilonski, ovako veli Gospod: ustanite, idite na Kidar, i zatrite sinove istočne. Uzeće im šatore i stada, zavjese njihove i sudove njihove i kamile njihove oteće, i vikaće na njih strašno otsvuda.* (Jer. 49:28, 29). Ovo opisuje devastaciju Arabije, kojom se označava crkva, koja je u istinama od dobra; dobra te crkve označava izraz "Uzeće im šatore i stada"; istine tih dobara se reprezentuju izrazom "zavjese njihove i sudove njihove", dok znanja istine označava izraz "kamile". Izraz "Navuhodonosor car Vavilonski" označava zla i neistine koje pustoše. Izraz "šatori Arabije" imaju slično značenje u Davidu (Ps. 120:5).

[13] U Jeremiji: *K njoj će doći pastiri sa stadima svojim, razapeće oko nje šatore, svaki će opasti svoje mjesto.* (Jer. 6:3). To takođe opisuje uništavanje te crkve u odnosu na dobro ljubavi, gde izraz "Sion" reprezentuje crkvu u kojoj se nalazi ovo dobro. Izraz "K njoj će doći pastiri sa stadima svojim, razapeće oko nje šatore" označava zla i njihove neistine koje razaraju crkvu; izraz "svaki će opasti svoje mjesto" označava da će crkva u potpunosti biti lišena dobra i istine.

[14] U Osiji: *Jer gle, otići će pustošenja radi; Misir će ih pribrati, Memfis će ih pogrepsti; zaklade njihove od srebra naslijediće kopriva, trnje će im biti u šatorima.* (Os. 9:6). Ovo opisuje odgovornost crkve zbog krivotvorenja istine. Izraz "Izrael", o kome se govori, označava ovu crkvu; da će prirodni čovek i njegove neuredne želje uništiti dobra i istine, reprezentovano je izrazom "Misir će ih pribrati, Memfis će ih pogrepsti;" da će obmane uništiti

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

svu istinu, predstavljeno je pomoću izraza: "*zaklade njihove od srebra naslijediće kopriva*;" a da će zla neistine uništiti svo njihovo dobro označava se pomoću izraza "*trnje će im biti u šatorima*."

[15] U Isaiji: *On sjedi nad krugom zemaljskim, i njezini su mu stanovnici kao skakavci; on je razastro nebesa kao platno i razapeo ih kao šator za stan.* (Isa. 40:22). Izraz "*On sjedi nad krugom zemaljskim*" znači iznad nebesa; jer nebo obuhvata zemlju kao krug njegovo središte; i zato se Gospod predstavlja pomoću izraza "*Svevišnji*," i "*On sjedi nad krugom zemaljskim*." Izraz "*i njezini su mu stanovnici kao skakavci*" označava ljude u krajnjim stvarima; jer izraz "*skakavac*" označava ono, što živi u poslednjim stvarima, osobito istinu, a, kao ovde, u suprotnom smislu, neistinu; Izraz "*on je razastro nebesa kao platno*" označava onipotenciju (svemoć) za povećanje nebesa po Njegovoj volji; izraz "*i razapeo ih kao šator za stan*" ima slično značenje, što označava proširenje neba koje se odnosi na dobro, a prethodno - njihovo proširenje koje se odnosi na na istine.

[16] U Osiji: *I govori Jefrem: baš se obogatih, stekoh blago, ni u kom trudu mom neće mi naći nepravde koja bi bila grijeh.* (Os. 12:9). Ovo se tiče Jefrema, koji se obogatio i koji kaže: "*stekoh blago*", što znači da je za sebe stekao znanja o istini; zato što pojam "*Jefrem*" označava razumevanje Reči i intelektualnog iz Crkve; stoga izraz "*on je razastro nebesa kao platno i razapeo ih kao šator za stan*" označava bivanje u crkvi gde su još uvek prisutna dobra; izraz "*u određeno vrijeme, po svijem zakonima*" znači: sve dok ta znanja ne nestanu. U Zahariji: *I Gospod će sačuvati šatore Judine najprije, da se ne diže nad Judom slava doma Davidova i slava stanovnika Jerusalimskih.* (Zah. 12:7). Izraz "*šatore Judine*" predstavlja dobra sveta i dobra crkve, jer pojam "*Juda*" označava Reč, a takođe i crkvu, u odnosu na dobro ljubavi prema Gospodu.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[17] U Plaču Jeremijinom: *Nateže luk svoj kao neprijatelj, podiže desnicu svoju kao protivnik, i pobi sve što bješe drago očima; na šator kćeri Sionske prosu kao oganj gnjev svoj.* (Pl. Jer. 2:4). To se odnosi na devastaciju Crkve u odnosu na istine i dobra; razaranje u odnosu na njene istine označava se pomoću izraza "*i pobi sve što bješe drago očima*", dok je razaranje u odnosu na dobra predstavljeno putem izraza "*na šator kćeri Sionske prosu kao oganj gnjev svoj*;" izraz "*što bješe drago očima*" kao utemeljenje istina u Reči, a "*oči*" predstavljaju razumevanje istine; izraz "*šator*" označava dobra, a izraz "*kao oganj gnjev svoj*" reprezentuje pustošenje dobra; izraz "*kćeri Sionske*" označava crkvu koja je u naklonosti ka istini, od ljubavi prema dobru. U Davidu: *Po svoj zemlji ide kazivanje njihovo i riječi njihove na kraj vasiljene. Suncu je postavio stan na njima;* (Ps. 19:4). Izraz "*Sunce*" ovde znači Gospoda u odnosu na Božansku ljubav; a, zato što On prebiva u dobru svoje vlaste ljubavi na nebesima, biva rečeno: "*Suncu je postavio stan na njima*;" izraz "*stan*" ovde reprezentuje Božije nebo od dobra ljubavi.

[18] U istom: *Jer si ti, Gospode, pouzdanje moje. Višnjega si izabrao sebi za utočište. Neće te zlo zadesiti, i udarac neće dosegnuti do kolibe tvoje.* (Ps. 91:9, 10). Izrazi "*Utočište Jahveovo*" i "*koliba njegova*" označavaju nebo i crkvu; izraz "*utočište*" označava nebo i crkvu u odnosu na istine, dok pojam "*koliba*" reprezentuje nebo i crkvu u odnosu na dobro. Izraz "*Neće te zlo zadesiti, i udarac neće dosegnuti do kolibe tvoje*," označava uklanjanje i zaštitu od zala i od neistina zla. U istom: *Toga radi Bog će te poraziti sasvijem, izbaciće te i iščupaće te iz stana, i korijen tvoj iz zemlje živijeh.* (Ps. 52:5). Ovo je rečeno o Doiku Idumejcu. Da je on trebalo da bude proteran iz celokupnog dobra crkve, označava se pomoću izraza "*izbaciće te i iščupaće te iz stana*," a takođe i iz svih istina crkve, što se reprezentuje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izrazom "*i korijen tvoj iz zemlje živijeh*;" izraz "*zemlja*" je crkva, a "*živijem*" se nazivaju oni, koji su u istinama od dobra.

[19] Izraz "*stan*" označava crkvu u odnosu na dobro, ili dobro crkve, a, takođe, i u sledećim odlomcima: *I namjestiću stan svoj među vama, i duša moja neće mrziti na vas. I hodiću među vama, i biću vam Bog, i vi ćete biti moj narod.* (Lev. 26:11, 12); ovo je bilo među blagoslovima: *A Petar odgovarajući reče Isusu: Gospode! dobro nam je ovdje biti; ako hoćeš da načinimo ovdje tri sjenice: tebi jednu, a Mojsiju jednu, a jednu Iliji. I Petar odgovarajući reče Isusu: Ravi! dobro nam je ovdje biti; i da načinimo tri sjenice: tebi jednu i Mojsiju jednu i Iliji jednu. I kad se odvojiše od njega reče Petar Isusu: učitelju! dobro nam je ovdje biti; i da načinimo tri sjenice: jednu tebi, i jednu Mojsiju, i jednu Iliji: ne znajući šta govoraše.* (Mat. 17:4; Marko 9:5; Luka 9:33). *I čuh glas veliki s neba gdje govori: evo skinije Božije među ljudima, i življeće s njima, i oni će biti narod njegov, i sam Bog biće s njima Bog njihov.* (Otkr. 21:3). *Ostavi naselje svoje u Silomu, šator, u kojem življaše s ljudima.* (Ps. 78:60). *I ne htje šatora Josifova, i koljena Jefremova ne izabra.* (Ps. 78:67). Da izraz "*šator*" označava crkvu u odnosu na istine doktrine, vidljivo je iz odlomaka u Reči gde se pominju "*šator i šatori*" (kao u Isa. 22:16; Jer. 9:19; Jezek. 25:4; Amos 9:11; Avak. 1:6; Ps. 43:3; 46:4; 74:7).

[20] Budući da je izraz "*tabernakul*" ("*koliba*", "*stan*", nekad i "*šator*") reprezentovao nebo i crkvu u odnosu na doktrinu dobara ljubavi, a izraz "*šator*" isto, u odnosu na doktrinu istine iz tog dobra, a sve to zbog svetog bogopoštovanja Gospoda od strane najdrevnijih ljudi, kao što je rečeno na početku ovog poglavlja. Gospod je bio zadovoljan zbog činjenice da je Mojsije trebalo da postavi tabernakul ("*šator od svjedočanstva*"), u kome je bilo predviđeno vršenje predstavničkog bogoslužjenja; a to je opisano u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Izlasku (Izl. 26:7-15; 36:8-37); a potom je zapovedano: *da bi trebalo da se ulogore sva plemena Izraelova, a Leviti, koji behu zaduženi da budu na čelu svega toga, trebalo je da budu pored, sa strane, oko tabernakula.* (Broj. 1:10-54; 3:7-39) “*A Leviti neka staju oko šatora od svjedočanstva, da ne dođe gnjev na zbor sinova Izrailjevijeh; i neka Leviti rade što treba oko šatora od svjedočanstva.*” (Broj 1:53); Takođe, i da je trebalo da putuju zajedno sa njim (Broj. 9:15, i nadalje u nizu.). Da je ovaj tabernakul (šator) bio reprezentacija neba i crkve, jasno je vidljivo iz ovoga: njegov je oblik prikazan Mojsiju na Gori Sinajskoj (Izl. 25:9; 26:30). A sve što je predstavljeno u obliku koji se vidi na nebu, i s neba, jeste - reprezentativan. Da je tabernakul predstavljalo samo nebo, gde je Gospod, a odande i crkvu, vidljivo iz njegove svetosti: U njega niko nije imao dopuštenje da uđe, osim Arona i njegovih sinova, i, ako bi se obični ljudi odveć približili, odmah bi umrli (Broj. 17:12, 13; 18:1, 22, 23; 19:14-19). Isto tako, da je iznad njega bio oblak tokom dana, kao i pojava vatre noću (Izl. 40:38; Broj. 9:15; Isa. 4:5, 6). Posle toga proslavljao se praznik, koji se zvao “*praznik sjenica*”, i vladala je radost zbog gumna i prese za grožđe, te spravljanja vina (Lev. 23:39-44; Pon. Zak. 16:13, 14; Zah. 14:16, 18, 19).

[21] Izrazi “*zbranje s gumna,*” “*hleb,*” zatim “*žito,*” te izraz “*ljetina*”, označavaju sve dobro Crkve; izraz “*zbranje iz kace*”, baš poput izraza “*vino*”, označavao je svu istinu dobra crkve; izraz “*što bješe drago*” u to vreme označava nasladu nebeske i duhovne ljubavi od dobra i istine. Da sve što beše u šatoru, kao što je kovčeg, sa sedištem milosti i heruvimom nad njim, veo, zatim sto na kome beše hleb, žrtvenik tamjana, svećnjak, zavese, pokrovi, table i stubovi, konopci, kočevi i sve druge stvari, behu reprezentacije neba i crkve, može se videti u knjizi “*Nebeske tajne*”, u kojoj se sve to analizira i objašnjava, a koja obrađuje 2. Knjigu Mojsijevu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

("Izlazak"). Tu se takođe pokazuje da je svetost svih tih stvari došla iz Zakona, koji je bio smešten u kovčeg; jer izraz "*Zakon*" označava Reč i predstavlja Gospoda, koji je Reč. *Latinski tekst ima izraz "*David*" za "*Valam*".

800. *I na one koji žive na nebu*, označava duhovna dobra i istine, od kojih je sastavljen nebeski brak. To je vidljivo iz značenja izraza "*huli na ime njegovo, i na kuću njegovu, i na one koji žive na nebu*", kao krivotvorenja duhovnog dobra i duhovnih istina. Pod izrazom "*i na kuću njegovu*" podrazumevaju se anđeli; a, kako su anđeli postali anđelima putem primanja Božanskog dobra i Božanske istine, sledi da, u duhovnom smislu, koji je apstrahovan od osoba, "*anđeli*" ovde označavaju dobra i istine iz kojih su anđeli; a to je reprezentovano "*anđelima*" i na svim drugim mestima u Reči (vidi u prethodnom tekstu, br. 130, 302). Izraz "*Anđeli*" označava duhovna dobra i istine, jer svi koji su na nebu, jesu duhovni, te, takođe i misle i govore duhovno. Ali je posve drugačije kod ljudi na Zemlji, koji su prirodni, misle i govore prirodno, pa su, stoga, dobra i istine u njima prirodni. A, kako su dobro i istina međusobno u stanju ljubavi, i zbog toga moraju biti povezani, zbog toga je takođe, rečeno da od njihovog spoja potiče nebeski brak. To je ono, što označava izraz "*i na one koji žive na nebu*", budući da su svi, koji su na nebu obitavaju u tom braku, a, budući da se nebo povezuje, u Reči, s brakom, a u svakoj pojedinosti unutar postoji Reči sličan brak, kao što je vidljivo u prethodnom tekstu (br. 238 na kraju, 288, 484, 724); takođe, sledi da da anđeo ne može biti nebeski anđeo, osim ako nije u tom braku, ili ako nije taj brak u njemu, kao što je istina u čoveku crkve (vidi br. 660), odakle je opet očigledno da čovek, koji razdvaja veru od dobrih dela, nije čovek crkve, odakle se može videti da izraz "*huli na ime njegovo, i na kuću njegovu, i na*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

one koji žive na nebu" reprezentuje krivotvorenje duhovnih dobara i istina iz kojih je nebeski brak sastavljen.

[2] U dva prethodna poglavlja su obrađivani oni, koji razdvajaju veru od dobara života i time krivotvoruju Reč, i to u tolikoj meri, da sami sebi zatvaraju nebo. Takođe, obrađivani su i oni, koji pridružuju životna dobra veri, te je očigledno da time ne krivotvoruju Reč do toliko visokog stepena, da bi čak i zatvorili nebo za sebe. Sada, svakako bi se nešto moglo reći i o onima, koji, iako su u crkvama gde se priznaje sama vera, još uvek ne krivotvore Reč. To su: (1) oni, što ne razdvajaju veru od života, već ih povezuju uverenjem da vera i život čine jedno, poput ljubavi i misli, poput volje i razumevanja, poput toplote i svetlosti u vreme proleća i leta, od čijeg spoja nastaje sve klijanje, na jednako kao što istina i dobro čine jedno, kada se istina stavlja na mesto vere, a dobro na mesto života. O spajanju svega ovoga videti delo "Novi Jerusalim i Njegov Nebeski Nauk." Takvi afirmišu u sebi da niko, ko živi zlim životom, ne može imati veru, već je može primiti samo onaj, ko dobro živi; takođe i da onaj, koji živi zlim životom, ne može primiti veru, osim ako ne sprovede životno pokajanje, tragajući za svojim zlom, i odustajući od njega; isto tako, onaj, koji živi zlim životom, ne može, u svom duhu ili u sebi, imati drugu veru negoli veru u neistinitost, no on može verbalno priznavati veru u istinu. Stoga, život onih koji objedinjuju svoj život i svoju veru sa svojom ptofesijom i delima – jeste milosrđe, dok njihova vera predstavlja misao da stvari stoje tako, kako smo ih upravo opisali. Vera takvih je otišla u pravcu duhovnosti u onoj meri, u kojoj oni poznaju istine iz Reči, i žive prema njima, jer vera postaje duhovna od dobrog života, a sve dok čovek otuda biva duhovan, za njega je nebo otvoreno.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

(2) Ne krivotvore Reč ni oni, koji ne znaju, i ne žele znati, da je vera - ništa drugo, negoli verovanje u one stvari, koje se sadrže unutar Reči i njihovo izvršavanje, jer vide kako vera znači verovanje i činjenje, a, nasuprot tome, verovati i ne činiti označava - verbalnu veru (a ne veru iz srca), gde verbalna vera obitava izvan čoveka, a nije smeštena u njemu. Oni, kad delaju, veruju da je vera verovanje da postoji Bog, nebo i pakao, i život nakon smrti; i da ljubiti Boga i ljubiti bližnjega znači: izvršiti zapovesti u Reči; a takvi, ako odstupaju od zla, izbegavaju ga, i odvrćaju se od nega (jer su zla - gresi), posledično, izvršavaju zapovesti, i to - zapovesti Božije, a ne svoje. Oni takođe veruju da je Gospod došao na svet kako bi spasao one, koji veruju u Njega, i koji čine ono, što je On podučavao.

(3) Jer takvi ne znaju i ne žele znati, da vera predstavlja sve drugo (što oni, dakako, ne priznaju) sem ovoga, poput sledećeg stava: da se opravdanje i spasenje ostvaruju samo verom da je Bog Otac poslao svoga Sina da bi Njegova krv mogla da deluje na umilostivljenje, otkupljenje i spasenje; jer vide da isključivo puko verovanje u ovo (što isključuje življenje životom vere, koji je milosrđe), pre osuđuje nego što opravdava; i to tim više osuđuje zbog toga što ne predstavlja verovanje u istinu, već verovanje u neistinu; jer to je verovanje u neposrednu milost, koja je reformisanje i regeneracija za koju ne postoje stvarna sredstva; misli se, pogrešno, na imputiranje, propovedanje i posredovanje, od kojih ništa, u stvarnosti, nema dejstvo. Štaviše, nije istina da je Otac poslao Sina koji je rođen u večnosti, u svet, niti je istina da je Otac umilostivljen krvlju Sina, niti je istina da je Gospod preneo grehe ljudskog roda na Njega, i time izvršio otkup; a isto važi i za druge stvari. Ako su to, pak, naizgled istiniti pojmovi, što prividno sledi na osnovu značenja izvedenog iz bukvalnog smisla Reči, oni se mogu tvrditi i takođe promišljati, ali ne smeju biti potvrđeni na takav način, da unište

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

istinsku istinu, koja je na nebesima i na osnovu koje se doktrina crkve može podučavati iz Reči. Oni, koji polažu sve stvari vere u to priznanje, ne samo da sklanjaju na stranu sve istine, kojih ima bezbroj, od kojih anđeli i ljudi zadobijaju život i mudrost, već takvi još i stvaraju univerzalnu teologiju (koja se sastoji u određenim izrazima, iskazanim s poverenjem) u kojoj nema istina; ali, da bi potvrdili ove izraze, morali bi krivotvoriti Reč i time zatvoriti nebo prema sebi. Međutim, više o ovoj temi će biti reči na drugom mestu. Toliko o onima, koji krivotvore Reč, i o onima, koji je ne krivotvore.

801. Stih 7. *I dano joj bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi; i dana joj bi oblast nad svakijem koljenom i narodom i jezikom i plemenom.* 7. Izraz "*I dano joj bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi,*" označava borbu s onima koji su u istinama od dobra i koji nisu, zbog privida istine, sledili ovakvu kombinatoriku (br. 802); Izraz "*i dana joj bi oblast nad svakijem koljenom i narodom i jezikom i plemenom,*" označava dominaciju nad svim istinama i dobrima crkve, kao i nad doktrinom vere i ljubavi (br. 803).

802. Stih 7. *I dano joj bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi,* označava borbu sa onima, koji su u istinama od dobra, i koji nisu, zbog prividnih istina, sledili ovakvu kombinatoriku. To je vidljivo iz značenja izraza "*da se bije*" kao duhovne borbe, a takva je - borba istine protiv lažnosti, kao i lažnosti protiv istine (vidi gore, br. 573, 734); dakle izraz "*da se bije*" znači: boriti se od istina protiv neistina i od neistina protiv istina, dok ovde, konkretno, znači: od neistina protiv istina. Takođe i iz značenja izraza "*sveci,*" kao onih, koji su u istinama od dobra (videti u prethodnom tekstu, br. 204). Takođe iz značenja izraza "*da ih pobijedi*", kao da ih načini da budu od njihove doktrine, i odatle od njihove religije; i budući da se to postiže razmišljanjima kojima izazivaju privid istine u neistinama, kao i pomoću zloupotrebe odlomaka iz Reči, korišćenjem bukvalnog značenja Reči kojom potvrđuju

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

njihova razmišljanja, dakle ovaj izraz takođe označava one, koji nisu sledili, ili nisu shvatili, kako se vera može povezati s dobrim delima, zbog privida istine, koja je izazvana neistinama. Iz toga se može videti da izraz "*I dano joj [zvjeri – prim. M. V.] bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi*" označava borbu protiv onih, koji su u istinama od dobra, i koji zbog nisu zbog prividne istine sledili ovakvu kombinatoriku.

[2] Razmišljanja, pomoću kojih su zastupnici vere odvojene od života podsticali na neistinu, koja je obavijena prividom istine, uled čega se činilo da su razrešili neslaganja s Reči, prethodno su bivala obrađena na nekoliko mesta u ovoj knjizi; međutim, činjenica da oni nisu istinski razrešili ove nesuglasice, već su ih tkali, kao da kreiraju nevidljivu paukovu mrežu, da bi mogli, na taj način, podstaći veru u neistine, može biti vidljiva iz onoga, što je u prethodnom tekstu prikazano (br. 780, 781, 786, 790) ; takođe, i iz ovoga, da se doktrinom, propovedanjem i spisima, tvrdi i insistira da je vera data kao sredstvo spasenja, jer čovek nije u stanju da čini dobro sam od sebe; takođe, da Bog nastavlja da operiše svim, što je dobro u čoveku, dok čovek nije svestan toga, i, ovom operacijom se sprovodi da zla, koja čini čovek, koji je opravdan verom, više nisu gresi, nego predstavljaju - slabost prirode; i da se namerna ili dobrovoljna zla opraštaju odmah, ili nakon nekog verbalnog pokajanja; i naposljetku, da sledi da se, pod izrazima "*delanje*" i "*činjenje*", u Reči, podrazumevaju vera i posedovanje vere.

[3] To je njihova mreža, kojom oni podstiču proste da veruju da iz blaga mudrosti, ili iz unutarne percepcije, koja se pohranjuje samo od strane učenih i učitelja, donose jasne dokaze da bi se utvrdila doktrina vere odvojena od manifestnog nastojanja čoveka (što je volja) da učine ono što je dobro. Tako za njih, kao i za sav narod crkve, omogućavaju dozvolu za zlodela, i oslobađaju od zabrane delovanja i življenja koji bi bili u skladu sa

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sklonošću i težnji ka svim požudama; i budući da je ova dogma ugodna za telo i za oči, gomila prosečnih je rado prima. Ovo, dakle, ono što ovdje označava izraz *"I dano joj [zvjeri – prim. M. V.] bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi."* Ali, da se ne bi crkveni lideri, koji su inicirani u ovu dogmu, u trenu kada su bili inicirani u sveštenstvo, a preko njih i narod crkve, kome oni tu dogmu propovedaju, opasno zarazili otrovom, koji je izvučen iz ovih lukavih razmišljanja, od kojih ne mogu dobiti ništa drugo do - sopstvenu smrt, ponovno ću se pozvati na argumente, upravo spomenute u prethodnom tekstu, a koji se tiču razdvajanja vere od dobrih dela (koja čovek treba da čini), kao i veza koje su lažne i neprirodno iskonstruisane, pomoću kojih od nečega dobijamo - ništa, ili se od istine prelazi u neistinu. Ja ću osvetliti, argumentima prosvetljenosti, i tako raskrinkati: nepristojne neistine zla, i zla neistina, koji su sadržani u toj više nego jeretičkoj dogmi i koje iz nje šikljaju u neprekidnom toku.

[4] Prvo, *"Da je vera data kao sredstvo spasenja, jer čovek nije u stanju učiniti dobro sam od sebe."* Tvrdnja da čovek nije u stanju učiniti ništa dobro sam od sebe je istinita; a, kako čovek ne može imati nikakvu veru od sebe, sledi da, kao što on ne može učiniti ništa od sebe, tako on ne može ni verovati ništa od sebe. Zbog čega ljudi crkve ne priznaju da je vera od Boga, a nije od čoveka? Zbog prethodno opserviranog, oni bi povodom vere morali tvrditi slične stvari, onima, koje su ovde rečene o delima. O delima se se kaže da, ako su od čoveka, i dok su od čoveka, ona ne opravdavaju čoveka koji ih čini. Mora biti slično rečeno i za veru, A ipak, svako veruje iz sebe jer očito misli i želi razmišljati u sebi, kao da je od sebe ono što pripada veri. Stoga, ako isto važi za veru kao i za dela, sledi da oni, koji su od Boga izabrani, mogu imati samo veru i biti spašeni; i to podrazumeva predodređenost, od koje zlima biva dodeljena sva moguća sigurnost života, a, istovremeno, u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dobrima egzistira lišenost svake nade, iz koje dolazi očekivani očaj; a ipak su svi oni, koji uče istine i čine ih, predodređeni za nebo i oni se nazivaju izabranima. Ponavljam, budući da isto vredi za veru i dobra dela, iz prethodno rečenog sledi da čovek ne može delati i ne bi smeo delati drugačije, nego kao automat, ili kao stvar koja nema život, čekajući da ga pokrene prilog (influx) od Boga, i, na taj način, i dalje ne razmišljajući ništa, i ne hteti ništa, i, najzad, ne želeći ništa od onoga, što je zapovedeno u Reči; pa ipak, takav čovek neprestano želi i nešto razmišlja od sebe. Ali kako ono, što je od samoga sebe, nije od Boga, već je iz pakla, a, dakako, mišljenje i htenje od pakla jeste protiv Boga, a jasno je da dve suprotnosti ne mogu postojati zajedno, sledi: takav je čovek ili budalast, ili je ateist. Ako neko posle toga kaže da, budući da je vera data kao sredstvo spasenja, sledi da je čovek može primiti sam od sebe, on će reći ono što je istinito; međutim, imati veru, to jest, misliti da je nešto takvo i takvo, i odatle govoriti, kao da se govori od sebe, a ipak, ne moći imati htenje (volju) za nekom stvari, jer je takva-i-takva, kao da je od sebe, znači: uništiti veru; jer jedno bez drugoga je ništa, vera bez volje je - ništa. Međutim, ako se kaže da je opravdavajuća vera, ona, koja se jednostavno svodi na verovanje da je Bog Otac poslao Sina, da bi Svojim stradanjem na krstu mogao uticati na umilostivljenje, otkupljenje i spasenje, a to ne uključuje ništa što čovek treba učiniti, odnosno, da je imputacija je, koja spasava, iz toga sledi (budući da ne postoji nikakva nebeska istina u takvom verovanju, kao što će biti prikazano) da verovanje u neistinu, koja je mrtva vera, opravdava.

[5] Drugo, *"Da još uvek Bog upravlja onim što je dobro u čoveku, dok je čovek nesvestan toga"*. Istina je da Bog upravlja onim, što je dobro u čoveku, a najvećim delom to čini dok čovek nije svestan toga, a, ipak, Bog daje čoveku moć da percipira ono, što je potrebno za spasenje. Jer Bog deluje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

tako, da taj čovek može razmišljati i govoriti stvari koje pripadaju veri, i hoće i čini one stvari koje pripadaju ljubavi; a, kad čovek odande razmišlja, govori, hoće, sledi da on mora imati potrebu da razmišlja, govori, voli i radi, kao da to sve čini sam od sebe. Bog upravlja i deluje u onim stvarima u čoveku, koje su od Njega Samog u njemu; to jest, u istinama koje pripadaju veri i u dobru, koje pripada ljubavi; dakle, kad Bog predstavi prvo u razumevanju, a potomje u volji, i jedno i drugo se pojavljuje čoveku kao da je njegovo, i on ih potom doprinosi kao svoje. Ni na koji drugi način niko ne može misliti i govoriti, neće voleti i delovati od Boga. Dovoljno je da čovek zna i prizna da su to stvari od Boga. Ta se božanska operacija često događa dok čovek nije svestan toga, ali čovek je svestan efekata koji proizlaze iz toga. Ovo je značenje izraza: *Jovan odgovori i reče: ne može čovjek ništa primati ako mu ne bude dano s neba. (Jovan 3:27). Ja sam čokot a vi loze: i koji bude u meni i ja u njemu on će roditi mnogi rod; jer bez mene ne možete činiti ništa. (Jovan 15:5).* Kada čovek ne bi posedovao svest u promišljanju istina i činjenju dobra, jasno je da ne bi bilo moguće da postoje dobra i istine od sebe, i on bi, tada, bio poput životinje, ili poput skladišta; i tako ne bi mogao ništa misliti niti hteti od Boga, tako da ne bi bilo moguće povezati se s Bogom po veri i ljubavi, niti bi bilo moguće živeti u večnosti. Razlika između životinja i ljudi jeste činjenica da životinje ne mogu razmišljati i govoriti o istinama, niti hteti i po volji i činiti dobra od Boga, dok ljudi to mogu učiniti, i tako verovati u one stvari koje promišljaju, i voleti one stvari koje oni hoće, i to kao da veruju i vole od sebe. Ako ne bi bilo kao da je od sebe, Božji prilik i upravljanje bi proticali ali ne bi bili primljeni, čovek bi bio poput posude bez dna koja ne prima vodu. Čovekova misao je skladište istine, a njegova je volja - posuda dobra; a prijem nije moguć osim ako čovek nije svestan toga. Ako, međutim, ne postoji prijem, ne može se recipročno ni davati, što čini da ono, što je od Boga dato, izgleda kao da je od čoveka.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Svaki činilac, koji se želi povezati s nečim drugim, mora imati nešto, što je, naizgled, njegovo, u onome, sa čime se povezuje, jer inače nema reagensa; a tamo, gde nema aktivnog delovanja, nije moguća ni istovremena reakcija. Stvari u čoveku s kojima se Bog, koji je jedini činilac, spaja sa Samim Sobom, su razumevanje i volja. Te sposobnosti su čovekove; i premda, kad deluju, ljudi deluju od Boga, oni, ipak, ne mogu delovati drugačije, nego kao da delovanje potiče od njih samih. Iz toga sledi da istine i dobra koji ne deluju tako nisu ništa. A to će se ilustrovati primerima. Zapovedeno je u Reči da čovek ne sme načiniti preljubu, ne sme ukrasti, ne sme ubiti, ne sme davati lažno svedočanstvo. Poznato je da je čovek sposoban činiti sve ove stvari od sebe, kao i da se može uzdržavati od njih jer su gresi; pa, pak se ne može se uzdržati od sebe, nego samo od Boga; ali kad se od njih odmakne, što dolazi od Boga, on, još uvek, misli da on sam hoće da se uzdrži od njih jer su gresi i stoga se od njih odriče kao da to čini od sebe; i kad je to učinjeno, zato što preljubu on naziva grehom, proizilazi da, posledično, živi u čednosti i voli čednost, i to kao da je od sebe; i zato što on zove krađu grehom, on konsekventno živi iskreno i voli iskrenost, a to, isto, da je od sebe. Kad zove ubistvo grehom, živi u milosrđu i ljubi milosrđe, i to kao da čini od sebe. Kad lažno svedočanstvo zove grehom, on živi u istini i pravdi, voli istinu i pravdu, a to kao da od sebe čini. I, iako on živi i voli sve (u prethodnom tekstu pomenute) vrline, kao da dolaze od njega samog, on ih ustvari živi i ljubi - od Boga; jer ono, što čovek čini od same čestitosti, od same iskrenosti, od samog milosrđa, od same istine i pravde, kao od sebe, on to čini *de facto* od Boga, a time, sve pomenuto, što čovek čini, jeste - dobro. U jednoj reči, sve što god čovek čini od tih načela, kao da je od njega samog, kad su zla uklonjena, od Boga je, i - dobro je. Međutim, sve stvari koje čovek učini pre nego što zla bivaju uklonjena, iako su u pitanju dela čednosti, dela iskrenosti, dela milosrđa ili dela istine i pravde, ona nisu dobra, jer su od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

čoveka. Budući da sva dela, kako ona, koja su učinjena od Boga, tako i ona, koja nisu učinjena od Boga, moraju biti obavljena od strane čoveka, ili kao da su obavljena od njega, sledi da je vidljivo zašto se *"dela"*, *"činovi"*, *"delanje"* i *"činjenje"* često pominju u Reči, a nikada nisu bili pomenuti i zapovedeni kao da ih čini Bog bez čovekovog znanja, kao što se uči u unutaršnjem značenju doktrine onih, koji razdvajaju veru od dobrih djela.

[6] Treće, *"da zla, koja čini onaj čovek, koji je opravdan verom, nisu gresi, nego su - slabosti njegove prirode, te da se zlo, bilo ono dobrovoljno, bilo namerno, oprašta, odmah ili nakon nekog verbalnog pokajanja"*. To je zadatak onih koji su iznutra ispitivali i ušli u tajne razdvajanja vere od dobrih dela, s međusobnim razlikama u odnosu na stepen oduševljenja njihovom sposobnošću razmišljanja i izvođenja zaključaka. To doista mora nužno slediti. Za one koji pripisuju sve (što je povezano sa spasenjem) samo veri i ne pripisuju spasenje dobrim delima, kažu da su u milosti, a neki kažu i da su u Bogu; i ako su u milosti zaključili da se zla ne vide, a, ako se i vide, da se ona odmah opraštaju; ako su, pak, u Bogu, zaključuju da ih ništa ne može osuditi, tako da njihova zla nisu gresi, jer gresi osuđuju, već su slabosti prirode. Kako, nasuprot, voljno počinjena zla, koja se u Reči nazivaju *"ko od sile zgriješi"*, nisu prirodne slabosti, kažu da im je sve to oprošteno, odmah ili nakon nekog verbalnog pokajanja, jer onaj, koji je opravdan po veri je u dobru, i nema potrebe za životnim pokajanjem i preobraćenjem; a neki dodaju, sve se tako odvija zbog toga što su ta zla učinjena sa Božjim dopuštenjem. Ponovno, ovo sledi kao posledica uverenja da je onaj, koji je opravdan verom, samim tim i - otkupljen, pročišćen pred Bogom i obnovljen (regenerisan); i budući da on ne može dobro činiti od sebe, sledi da se Gospodu pripisuje i imputira zasluga, te se vrlinom tog pripisivanja, zajedno s otkupljenjem i obnavljanjem, on usvaja kao Božji sin i vodi ga Bog

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Otac, te biva i prosvetljen od strane Duha Svetoga; time su njegova dela prihvaćena, a njegova zla nisu maligna, poput zla u drugima; i kako ga njegova zla dela uopšte ne osuđuju, sledi ta se ta zla ne mogu zvati gresima, već se sada nazivaju slabostima, koja prijanjaju za svakoga, dobijena kao nasledstvo od Adama, i koja, čim izbiju, bivaju oproštena i uklonjena. Ovo, kao i različita druga mišljenja oni izlažu i tvrde, u skladu sa njihovim idejama o suštini vere i njenom odvajanju od dobara života, ili, pak, o povezanosti vere s tim dobrima. Nije neophodno ispitivati i istraživati sve ovakve pojedinosti, jer su to slični tokovi, koji proističu iz lažnog principa, od kojih ništa, osim obmana, ne može proticati u kontinuiranoj seriji. Ko ne spozna, i potom ne prizna, kad ostane sam sa sobom, i počne samostalno da razmišlja, da bi čovek trebalo da ispita sebe, da prizna svoje grehe pred Bogom, zatim da počne da ih se gnuša, a konačno i da vodi nov život, ne bi li nasledio život večni? To se podučava u ustanovljenim molitvama u crkvama, osobito u onima koje služe kao priprema za opserviranje sakramenta Poslednje večere; to se uči u Reči, kao i u svim propovedima iz Reči; a to, svakako, tvrdi i svaki razum, koji je makar i u najmanjoj meri prosvetljen. Pa ipak, svetlo ove istine biva ugašeno, čim neko počne da proučava arkanu ove doktrine, i želi da stekne ugled putem njenog proučavanja; jer se vodi ljubavlju prema sebi i odatle ponosom niskog mudrovanja, odlazi od vere običnog naroda i sebi pripaja neistinu, koja uništava svaku istinu Reči i svaku istinu neba. A kako on za sebe veruje da je osobito učen, uspeva da sebi privlači mnoge, i zavodi ih; tako, ovce koje treba skupiti, on raspršuje, podučavajući da onaj, koji može sa pouzdanjem razmišljati i izjaviti da je Hrist trpeo patnje zbog njega, i time ga otkupio, nije osuđen nikakvim zlom. No, da u takvoj veri nema ničeg životnog, biće očigledno u onome što sledi u narednom tekstu. Takvi ljudi nisu različiti od onih, koji na osnovu sopstvene fantazije zadobijaju vizije, i koji veruju ljudima za koje se može videti da su

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

zapravo - sablasti, a kad vide takve fantome, za njih oni veruju da su ljudi, i tako vide istine kao neistine i neistine kao istine, pogotovo kada je fantazija od lumena njihovog zanosa vešta u formiranju (pomoću obmana) slike pokorne njihovom lumenu. U delirijumu svoje tzv. arkane oni vide mudrost, ne znajući da oni, koji ne znaju ništa o tim stvarima, nakon svog života na ovom svetu, imaju daleko bolju sudbinu.

[7] Četvrto, "Da se pod izrazima *'dela'* i *'delanje'* u Reči podrazumevaju, respektivno, vera i verovanje". Želja, koja stoji iza ovakve tvrdnje jeste takva njihova potreba da uveravaju druge tim sredstvima i da tako potvrđuju sve stvari iz Reči, u slučaju kada, zapravo, krivotvore sve stvari odatle, jer je taj zaključak istovremeno i protivrečnost i lažna izjava. Kontradiktorno je reći da činjenje dobra znači imati veru, kada, nasuprot, primljena vera ne samo da odvaja od sebe dobra dela, već ih isključuje kao moguća sredstva spasenja; a ono što je odvojeno i isključeno iz svega (dakle, iz vere, budući da je za nju rečeno ne samo da je nešto već i da je - sve), ne može postojati u njemu, i stoga se ne može pod time (pod verom) označiti. Takođe je kontradiktorno reći da ono, što je spasonosno i duhovno, i što pripada veri, znači, istovremeno, i ono, što nije spasonosno, niti je duhovno; jer oni nazivaju verom to, što je spasonosno i duhovno, dok dela smatraju kao da nisu duhovna, i da ne spasavaju. Lazno je zagovarati ideju da se Božanska operacija, bez ikakve saradnje čoveka, podrazumeva pod izrazima "*dela*" i "*delanje*" u Reči, a ipak je čoveku zapovedeno da ih čini. Takođe je lažna tvrdnja da "*dobra dela*" označavaju veru koja je primljena i koja se naziva spasonosnom, iako ta vera sama ne predstavlja ništa dugo do - misao, koja je potpuno odvojena od volje. Nadalje, kažu da su "*dela*" i "*delanje*" pominjani u Reči zbog prostih duhova, koji ne shvataju arkanu vere. Ali treba napomenuti da je jedna stvar verovati osobi a potpuno je druga stvar -

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

verovati u tu osobu; to je identično razlici između verovanja da Bog postoji i verovanja u Njega. Verovati u Boga ili u Njegovo ime znači: činiti i imati veru istovremeno. To je opisano i u Jovanu: *A koji ga primiše dade im vlast da budu sinovi Božiji, koji vjeruju u ime njegovo, Koji se ne rodiše od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego od Boga.* (Jovan 1:12, 13). Oni, za koje važi izraz "*Koji se ne rodiše od krvi*" su oni, koji ne krivotvore Reč; oni, rođeni "*ni od volje tjelesne*" oni koji nisu u požudama od ljubavi prema sebi; oni, koji su rođeni "*ni od volje muževlje*" su oni, koji nisu u obmanama usled ponosa niskog mudrovanja; oni "*Koji se rodiše od Boga*" su oni, koje je Gospod preporodio pomoću istina iz Reči i života prema njima; To su oni, koji veruju u ime Gospodnje i odatle se nazivaju "*sinovi Božji*". Takva vera nije vera današnjih učitelja crkve.

803. *I dana joj bi oblast nad svakijem koljenom i narodom i jezikom i plemenom*, označava dominaciju nad svim istinama i dobrima crkve i nad doktrinom vere i ljubavi. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "*oblast*", kao dominacije, ili vlasti; takođe iz značenja izraza "*plemena*", kao istina i dobara crkve uopšteno (vidi u prethodnom tekstu, br. 39, 330, 430, 431, 454, 657). Takođe iz značenja "*jezika*", kao doktrine crkve, a takođe i priznanja i vere (vidi u prethodnom tekstu, br. 330, 455, 625, 657), ovde – kao doktrine vere; takođe i od značenja "*naroda*", kao bivanja dobra ljubavi, isto tako i doktrine ljubavi, a odande i crkve (vidi u prethodnom tekstu, br. 175, 331, 625, 657). Iz toga se može videti da izraz "*I dano joj bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi; i dana joj bi oblast nad svakijem koljenom i narodom i jezikom i plemenom*" označava dominaciju nad svim istinama i dobrima crkve i nad doktrinom vere i ljubavi. A, kako izraz "*zvijer*" označava veru odvojenu od života, potkrepljenu i utemeljenu razmišljanjima prirodnog čoveka, sledi da je takvoj veri predata vlast nad svakom stvari crkve i njenom

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

doktrinom. Očito je da je ovakvoj veri data dominacija, budući da je sama vera univerzalno prevladavajuće načelo u crkvama; jer se ona drži za esencijalno sredstvo spasenja, što je jasno vidljivo iz doktrina crkava, kao i od verbalne okupiranosti ljudi crkve, i, uopšteno, iz njihovih života; takođe iz ovoga, da oni, zapravo, ne znaju šta su ljubav i milosrđe, pa time i, posledično, šta znači izraz "*dela*". Dakle, upravo smo opisali tip dominacije koju sama vera poseduje, i vidimo da, na taj način, ona poseduje vlast nad svim istinama i dobrima crkve, koje ona gasi krivotvorenjem, izopačenjem i prljanjem; jer, gde ta vera vlada, više ne postoji ništa dobro, a otuda nema ni istine.

[2] Poznato je da je vera od ljubavi osnovno sredstvo spasenja, a time i princip (načelo) doktrine crkve; Zato je važno znati na koji način čovek može bivati u takvom prosvetljenju – on treba da nauči istine, koje moraju činiti njegovu veru, zatim, da zadobije naklonost prema činjenju dobra što kreira i čini njegovu ljubav. On tako može spoznati da li je njegova vera zaista verovanje u istinu, kao i da li je njegova ljubav istinska ljubav prema dobru. O tome, kako čovek sve to može da postigne, sada će se iskazati po redosledu po kome dolikuje, te se tako i navodi: (1) Neka čita Reč svaki dan, jedno ili dva poglavlja, i nauči, od učitelja i iz propovedanja, dogme njegove religije; a, posebno, neka dozna da je Bog jedan i da je Gospod Bog neba i zemlje (Jovan 3:35, 17: 2, Matej 11:27, 28:18), da je Reč sveta, da postoje nebo i pakao, i da postoji život nakon smrti. (2) Neka uči iz Reči, od učitelja i iz propovedi, šta su gresi i da su, to, pre svega: preljube, krađe, ubistva, lažno svedočanstvo i ostali gresi, spomenuti u Dekalogu; jednako tako, da nauči da su lascivne i opscene misli takođe preljuba, da su prevare i nezakoniti dobici - krađe, da su mržnja i osveta, takođe - ubistva, a da laži i psovke takođe lažno svedoče; i tako dalje. Dopustite mu da nauči sve te stvari od detinjstva

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

do mladosti. (3) Kad čovek počinje misliti samostalno, a to je slučaj nakon odrastanja, mora mu biti prva i glavna stvar da se suzdrži od činjenja zla, zbog toga što su zla - gresi protiv Reči, dakle protiv Boga, i, dakako, iz razloga što, pomoću njih, neće naslediti život večni, već će zadobiti - pakao; i nakon toga, kako čovek raste i stari, mora ih shvatiti kao prokletstvo, i mora se okrenuti od njih u mislima i u nameri. Međutim, kako bi dospao u stanje u kome može da dosegne uzdržavanje od njih, i njihovo izbegavanje, te odvratanje, mora se moliti Gospodu za pomoć. Gresi, kojima se mora odupreti, koji se moraju izbegavati, i od kojih se mora odvratiti su, uglavnom: preljube, prevare, nezakoniti dobici, mržnje, osvete, laži, psovke i oholost uma. (4) Sve dok čovek prezire ova zla, jer se ona suprotstavljaju Reči (a otuda se suprotstavljaju i Bogu) dotle mu je omogućeno komuniciranje s Gospodom, a i ostvaruje se njegova veza sa nebesima. Jer u čoveka ulazi Gospod, a, zajedno sa Gospodom, ulazi i nebo, onda, kada su gresi uklonjeni; to je tako, jer su gresi i njihove obmane jedine prepreke ulasku. Razlog tome je činjenica je čovek postavljen između neba i pakla, zbog čega na njega deluje s jedne strane - pakao, a, sa druge - nebo; Stoga, dokle god zla iz pakla bivaju uklanjana, dotle ulaze dobra sa neba; jer Gospod kaže: *Evo stojim na vratima i kucam: ako ko čuje glas moj i otvori vrata, ući ću k njemu i večeraću s njime, i on sa mnom.* (Otk. 3:20). Međutim, u slučaju da se čovek odrekne tod ovih zala usled bilo kog drugog razloga, sem zbog toga što su to gresi, i suprotstavljaju se Reči (a zbog toga se suprotstavljaju i Bogu) odricanjem od zala se ne uspostavlja nikakva njegova veza sa nebom, jer je njegovo uzdržavanje od sebe, a ne od Gospoda. Kao u Jovanu: *U početku bješe riječ, i riječ bješe u Boga, i Bog bješe riječ. Ona bješe u početku u Boga. Sve je kroz nju postalo, i bez nje ništa nije postalo što je postalo. U njoj bješe život, i život bješe vidjelo ljudima.* (Jovan 1:1-4), jer, kako vidimo, Reč je od Njega; posledično se

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

povezivanje neba sa čovekom crkve vrši pomoću Reči, što se može videti u delu "Nebo i pakao" (br. 303-310). (5) Tako, dokle god čovek mrzi grehe, dotle u njega ulaze dobre naklonosti. Tako, u meri u kojoj mrzi preljube, u njega ulazi čednost; sve dok on mrzi prevare i nezakonite dobitke, dotle ulaze iskrenost i pravda; sve dok on mrzi mržnju i osvetu, u njega može ulaziti ljubav; koliko god mrzi laži i bogohuljenje, toliko mu dolazi istina; konačno, u meri u kojoj mrzi oholost duha, u njega prodiru poniznost pred Bogom i ljubav prema bližnjemu; i tako dalje. Iz toga sledi da izbegavati zla, ustvari, znači: činiti dobro. (6) Dok je čovek u takvim dobrim naklonostima, Gospod ga vodi, a ne vodi on samog sebe; a sve dok on deluje u skladu sa dobrim naklonostima, on i čini ono što je dobro, jer to čini od Gospoda, a ne od sebe; i onda deluje iz čednosti, na osnovu iskrenosti i pravde, kao i od ljubavi, od istine, i, najzad, iz poniznosti pred Bogom; a dok deluje od njih, nikako ne može delovati od sebe. (7) Duhovne naklonosti koje je Gospod dao onome, koji je u njima, i koji deluje kroz njih, jesu: naklonost spoznaji i razumevanju istina i dobara neba i crkve, zajedno s naklonošću ka volji i delovanju; takođe, naklonost revnosnoj borbi protiv neistina i zala, i, naravno, naklonost revnosnoj borbi za raspršivanje obmana i zala, kako onih u sebi, tako i onih u drugima. Jer ovakav čovek u sebi poseduje veru i ljubav, a otuda zadobija inteligenciju i mudrost. (8) Tako, i ni na koji drugi način, čovek se reformiše; a, u meri u kojoj on poznaje istine, i veruje u njih, hoće ih, i, konačno, izvršava ih, u toj meri je i preporođen, te od prirodnog čoveka on postaje - duhovan. Isto važi i za njegovu veru i ljubav.

[3] Ako zla nisu uklonjena samo zato, jer su gresi, tada ništa od onoga što čovek misli, govori, hoće i čini, nije dobro ili istinito pred Bogom, iako pred svetom izgleda kao da je dobro i istinito. Razlog je to, što sve prethodno pomenuto ne potiče od Gospoda, nego od čoveka, jer su ljubav čoveka i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Ljubav sveta - ishodišta iz koga on potiče, i gde se nalazi. Većina ljudi danas veruje da će doći na nebo ako ima veru, živi pobožno i čini dobra dela; pa ipak, ta se većina ne odvrća od zala isključivo zato, jer su zla - gresi, te, stoga, ili čini zla, ili smatra da su ona dopuštena; a oni, koji veruju da im je dopušteno, čine ih, kada im se pruži prilika za to. Ali neka znaju da njihova vera nije stvarna vera, da njihove pobožne stvari nisu zaista pobožne, i da njihova dobra nisu istinska dobra; jer oni proizilaze iz nečistoća koje leže iznutra skrivene u čoveku; a spoljašnje izvlači sve od unutaršnjeg. Jer Gospod kaže: *Fariseju slijepi! Očisti najprije iznutra čašu i zdjelu da budu i spolja čiste.* (Mat. 23:26). Iz ovoga se sada može videti da, u slučaju kada bi čovek mogao ispuniti sve stvari zakona, ako bi mogao mnogo dati siromasima, ako bi mogao činiti dobro sirotinjama, ako bi mogao mnogo pomoći udovici, i ako bi mogao, takođe, dati hleb gladnima, ako bi mogao napojiti žedne, primiti sebi u dom strance, odevati gole, posećivati bolesne i pohoditi ka onima koji su zatvoreni, ako bi bio u stanju da ozbiljno propoveda Jevanđelja, da preobrati pagane, da često posećuje hramove, da sluša pobožno na propovedi, da prati sakrament Tajne večere redovno svake godine, da provodi svoje vreme u molitvi, i drugo, dok, istovremeno, njegovo unutarnje nije pročišćeno od mržnje i osvete, od lukavosti i zlobe, od neiskrenosti i nepravde, od prljavog užitka preljube, od ljubavi prema sebi i posledične ljubavi prema vlasti i ponosa niskog mudrovanja, od potcenjivanja drugih u poređenju sa sobom, i od drugih zala i njihovih neistina, sledi da bi, ipak, sva ta dela bi bila licemerna, i da bi poticala od samog čoveka, a ne od Gospoda. Pa ipak, ova ista dela, kada je unutarnje pročišćeno, sva su dobra, jer su od Gospoda u čoveku, a budući da je čovek u veri i u ljubavi prema činjenju tih dela, on ih tada čini kao rutinske stvari. To mi je pokazalo hiljadu primera u duhovnom svetu. Čuo sam da je mnogim ljudima dozvoljeno da prizovu u svest dela svoga života na svetu i da nabroje dobra koja su učinili; ali kada je otvoreno

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

njihovo unutarnje, pronađeno je da je puno svake zlobe i neistine otuda; i tada im se obelodanilo da je dobro, koje su činili, učinjeno od sebe, jer je zbog sebe i sveta, i da su bili puni zla u svom unutarnjem; i zbog toga su se pojavili kao da su sprženi vatrom, ili kao da su čađavi.

[4] Ali bilo je posve obrnuto kod onih, koji su se iz Reči uzdržavali od činjenja zla, i nakon toga su ih izbegavali i okrenuli od njih, jer su zla - gresi, što su protivni ljubavi prema Bogu i milosrđa prema bližnjem. Iako im je slična percepcija da su njihova dela učinjena kao da su od sebe, a ipak su sva ova dela bila dobra i i pojavila su se u svetlu neba poput belog snega i vune (Isa. 1:12-18). To su dela, na koja se u Reči misli pod delima koja se ni u kom slučaju ne mogu odvojiti od vere; jer vera odvojena od njih je mrtva, a mrtva vera je vera u neistinama od zle ljubavi; ili je ona ništa drugo do - misao da je nešto istinito, dok je stvarni život još uvek u zlu. Uzdržavanje od zla iz bilo kog drugog razloga, osim iz onoga što je propovedano u Reči, ne pročišćava unutarnjeg čoveka, što je vidljivo iz porekla zlih dela, odnosno, iz porekla dobrih dela. Na primer, onaj, koji se odriče od preljube usled straha od građanskog zakona i njegovh kazni, ili iz straha od gubitka ugleda, a tako i od časti, iz straha od nedostataka koji proizlaze iz siromaštva, usled škrtosti ili pohlepe, ili iz straha od posledične polne bolesti, iz straha od svađa kod kuće sa ženom i posledičnog nespokojnog života, iz straha od kazne od strane koju bi nad njim mogle izvršiti sluge povređenog muža, ili, pak, od slabosti koja proizlazi iz ponižavanja, zbog sopstvenog starosnog doba ili od impotencije, ili čak usled sopstvene prirodne dobrote i posledične moralne dobrote, koja se svodi na credo: "*ne sme se biti nepristojan i nečastan*", i tako dalje, i ako isključivo iz takvih razloga živi čedno, ipak je, u svom unutarnjem, on poročan i preljubnik, sve dok se ne odupire tim zlima iz duhovne vere, koja je ništa drugo do - uverenje da su preljube infernalne

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

samo zbog toga što su u suprotnosti sa Božanskim Zakonom, i stoga su suprotne strahu od Boga i ljubavi prema bližnjemu. A tako isto važi u svim ostalim slučajevima.

[5] Iz onoga što je sada predstavljeno može se videti šta je to unutarne i spoljašnje, a, takođe, i šta su vera i ljubav, to jest, da su vera i ljubav u čoveku prisutne onda, kada je njegovo unutarne pročišćeno od zala na način koji je upravo opisan, i da one nisu u njemu ako nije prethodno pročišćen, a tamo, gde su vera i ljubav, postoji nebo, dok, nasuprot, tamo, gde vera i ljubav nisu, tu je pakao. Više o tome može se videti u nastavku teksta (br. 825).

804. Stihovi 8, 9. *I pokloniše joj se svi koji žive na zemlji kojima imena nijesu zapisana u životnoj knjizi jagnjeta, koje je zaklano od postanja svijeta. Ako ko ima uho neka čuje.* 8. "*I pokloniše joj se svi koji žive na zemlji,*" označava nužnost priznavanja izvršenog od strane onih, koji su rođeni unutar crkve (br. 805); izraz "*kojima imena nijesu zapisana u životnoj knjizi,*" označava sve one koji nisu postali duhovni putem preporoda od strane Gospoda (br. 806); "*koje je zaklano od postanja svijeta,*" označava čije Božansko u Njegovom Ljudskom nije priznato od prvog uspostavljanja ove crkve (br. 807). 9. "*Ako ko ima uho neka čuje,*" označava prijem kod onih, koji su u razumevanju istine i posledičnoj percepciji dobra (br. 808).

805. Stih 8. *I pokloniše joj se svi koji žive na zemlji,* označava nužnost priznavanja onih koji su rođeni unutar crkve. To je vidljivo iz značenja izraza "*pokloniše se*", kao da priznajemo i verujemo da je stvar istinita, a odande i da je primimo u doktrini i bogopoštovanju. Da je to značenje izraza "*pokloniše se*" može se videti iz onoga što je u prethodnom tekstu rečeno (br. 789, 790), gde je objašnjeno sve ono, što označava izraz "*i pokloniše se zmiji,*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

koja daje oblast zvijeri. I pokloniše se zvijeri". Da oni sve ovo priznaju iz nužde, može se uočiti je iz onoga što je rečeno i prikazano u prethodnom poglavlju. Prethodno rečeno se vidi i iz značenja izraza "*svi koji žive na zemlji*" kao onih, koji su rođeni unutar crkve; jer izraz "*zemlja*" označava crkvu, a izraz "*koji žive na zemlji*" označava one koji su tamo, i koji tamo žive. Oni, koji su rođeni unutar crkve, su reprezentovani u prethodno pomenutom stihu iz Reči, jer svako prihvata religiju svoje rodne zemlje, na prvom mestu usled toga, što je o njoj učio tokom svog obrazovanja, a potom je potvrdio i propovedima, a posebno zato što postoji samo mali broj onih, koji proučavaju doktrinu crkve i unutrašnje značenje Reči, budući da većina živi u uverenju da takve stvari nadilaze njihovo razumevanje, a takođe i da ih ne treba sagledavati ili razumeti, već je svrsishodno samo da se u njih veruje. To je razlog za nužnost priznanja onih koji su rođeni unutar crkve, koje označava izraz "*I pokloniše joj se svi koji žive na zemlji.*"

[2] To se može videti, na prvom mestu, na pitanju primljene vere, koja se zove jedinom verom koja spasava: "*Da je Bog Otac poslao svoga Sina da bi Njegova krv mogla da deluje na umilostivljenje, otkupljenje i spasenje.*" Ova vera, ako je shvaćena u skladu sa idejama onih, koji brane veru odvojenu od života, a, odatle, i u skladu sa propovedima iz njihove doktrine, nije istinska vera, kao što je vidljivo iz svih stvari sadržanih u toj veri, a koje slede kao posledica toga, a to su: (1) Postojanje umilostivljenja, to jest, umilostivljenja Boga Oca putem stradanja, odnosno putem prolivene krvi Njegovog Sina. (2) Da postoji milosrđe ili samilost Boga Oca, zbog Sina. (3) Da je Gospod na sebe preuzeo breme naših greha, i posledično, da nas je oslobodio od njih. (4) Da postoji imputativno načelo, a time i imputiranje Gospodnje zasluge, kroz koju smo spašeni. (5) Da postoji posredovanje Gospoda za nas, kod Oca. (6) Da postoji otkupljenje i spasenje, bez obzira na način života i veru, i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stoga postoji neposredna milost. (7) Da u takvoj veri nema religije, već je ona prazna i ustvari je praznina duha. (8) Da u njoj nema nikakve vere u Gospoda, niti priznanja Njegovog Božanskog u Njegovom Ljudskom. (9) Stoga je poverenje i pouzdanje takve vere, koja se danas prima kao jedina vera koja spasava, ništa drugo do – odzvanjajuća praznina. (10) Da je vera koja spasava posve drugačija. Međutim, budući da je na usnama gotovo svih, koji su iz crkve, da je Gospod podnosio krst za naše grehe i da ih je uzeo na sebe i nosio ih kao breme, a time nas je ne samo pomirio sa Ocem, već nas je i otkupio od pakla, i da smo, ovom zaslugom Gospodnjom, spašeni, pod uslovom da u to verujemo sa punim poverenjem i pouzdanjem, nameće se uvid da je potrebno, pre svega, istraživati da li je neophodno ove stvari shvatiti u saglasnosti sa opšte vladajućim mišljenjem.

[3] (1) Osvrnimo se, najpre, na prvi predlog, koji postulira *"Postojanje umilostivljenja, to jest, umilostivljenja Boga Oca putem stradanja, odnosno putem prolivene krvi Njegovog Sina."* Ovo uključuje Božije odbacivanje ljudske rase, ili otuđenje od nje, zbog nekog gneva, ili osvete, što se naziva osvetoljubivom pravdom, koju je Bog do krajnosti položio na Njegovog Sina, da bi se, putem Sinovljevog stradanja na krstu, mogao pomiriti s ljudskom rasom, i na taj način opet biti milostiv prema njoj. Ali, zar nije očigledno da je postavka po kojoj je Bog Otac odbacio od sebe ljudsku rasu ili da On pravedno kažnjava čovečanstvo Svojim otuđenjem od njega - suprotna samoj Božjoj suštini, koja je sama ljubav, samo milosrđe, i sama dobrota? Takva osveta, doista, ne bi mogla postojati ni u jednom anđelu, a jedva da je moguća čak i u jednom jedinom čoveku, usmerenom ka dobru. Naravno, ovakvu osvetu je još manje moguće pripisati Bogu. Zar nije, takođe, očito da je teško zamisliti da je Njegov otac položio takvu osvetu na Svog Sina, ili da je Sin takvu osvetu preuzeo na svoja pleća i da je Bog Otac

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

nanovo postao milosrdan tek putem gledanja takvog prizora, ili putem sećanja na njega, a ne iz same Božanske ljubavi, koja je u svojoj suštini beskrajna, večna i neposredna prema celoj ljudskoj rasi? Ne znam, dakle, da li iko može misliti, od Boga, i u Bogu, da je odbačen od Boga, pa je stoga, po volji Oca, Sin osuđen, te je tek time postao donosilac umilostivljenja i tron milosti. Štaviše, pravda je božanski atribut, ali ne osvetoljubiva pravda, a još manje može biti jedna na račun druge; a, ako je očigledno da prethodno opisano nikako ne može biti pravda, takođe važi i da nije u skladu sa Božanskim poretkom da se spasimo na račun drugoga, iako je moguće spasiti se uz pomoć drugih. Niti se je moguće ikakvo pomirenje sa Bogom pomoću i jednog drugog sredstva, osim ličnog pokajanja samog čoveka. Spasenje pomoću Gospoda, a takođe i putem njegovog stradanja na krstu, dakle od Gospoda, jeste umilostivljenje i ispaštanje, kao što će se videti u onome što sledi.

[4] (2) *"Da postoji milosrđe ili samilost Boga Oca, zbog Sina."* Uobičajena molitva u crkvama i od strane ljudi iz crkve, kako kod kuće, tako i širom sveta, kada su u pobožnom bogopoštovanju, jeste: *"Neka se Bog Otac smiluje na nas zbog Sina i zbog Njegovog stradanje na krstu."* Ova molitva proizlazi iz prihvaćene vere koja se odnosi na umilostivljenje Oca ili pomirenje sa Ocem, izvedeno od strane Sina, kao što je u prethodnom tekstu pomenuto; navedena teza takođe važi iz doktrine crkve, koja se tiče opravdanja samo verom bez dobrih dela. A, kako pobornici i zastupnici ove doktrine odvajaju život, koji je sastavljen od dobrih dela, od vere, tako oni ne bi mogli priznati ništa drugo kao spasiteljsku veru, do to, da je Bog Otac poslao svoga Sina i da je umilostivljen putem Sinovljevog stradanja na krstu; i zbog toga je ta molitva danas prihvaćena od strane opšteg crkvenog tela kao jedini glas koji može prodreti u nebo i pokrenuti Boga, pa čak i onda, ako ga čovek izgovori

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

uz poverljivu ispovest tek u trenutku smrti. A ipak, da takva molitva nema u sebi ničega od života od istine i dobra, može se videti iz onoga što je upravo rečeno u prethodnom tekstu, što se tiče umilostivljenja i pomirenja, i odatle, Očevog milosrđa; takođe, i od onoga što će se sada reći, što se tiče preuzimanja na sebe bremena naših greha od strane Gospoda, što se tiče imputiranja Njegovih zasluga, što se tiče posredništva, kao i otkupljenja i sveukupno, ovakvog spasenja, koje ne uzima u obzir način života pojedinca koji se spasava. Ovde neka se kaže samo da nikome iz crkve nikada nije, samo poredovanjem Sina, a bez ličnog učešća i dobrog života, darovano odobrenje pristupa Bogu Ocu i uslišenje molitve upućene Njemu; jer Gospodu se mora lično približiti i moliti, budući da niko ne dolazi k Ocu osim od Gospoda i u Gospodu; a Gospod, jednako kao i Otac, jeste Bog, beskrajn, večan, rođen a ne stvoren, svemoćan, a ni jedan od ovih atributa nije ni prvi ni poslednji, nije niti veći niti manji, već su svi oni - potpuno jednaki. Da niko ne dolazi k Ocu, osim preko Gospoda, On podučava u Jovanu: *Boga niko nije vidio nikad: jedinorodni sin koji je u naručju očinom, on ga javi.* (Jovan 1:18). U istom: *I otac koji me posla sam svjedoči za mene. Ni glasa njegova kad čujete ni lica njegova vidjeste.* (Jovan 5:37). U Mateju: *Sve je meni predao otac moj, i niko ne zna sina do otac; niti oca ko zna do sin i ako kome sin hoće kazati.* (Mat. 11:27). U Jovanu: *Ne da je ko vidio oca osim onoga koji je od Boga*: on vidje oca.* (Jovan 6:46). U istom: *Isus mu reče: ja sam put i istina i život; niko neće doći k ocu do kroza me.* (Jovan 14:6). I dalje, u istom: *Niko ne dolazi Ocu osim u Gospodu, jer su Otac i On jedno, kao što uči i Jovan: Ka biste mene znali onda biste znali i oca mojega; i otsele poznajete ga, i vidjeste ga. Zar ne vjeruješ da sam ja u ocu i otac u meni? Riječi koje vam ja govorim ne govorim od sebe; nego otac koji stoji u meni on tvori djela. Vjerujte meni da sam ja u ocu i otac u meni; ako li meni ne vjerujete, vjerujte mi po tijem djelima.* (Jovan 14:7, 10, 11). U istom: *Ja i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

otac jedno smo. Ako li tvorim, ako meni i ne vjerujete, djelima mojima vjerujte, da poznate i vjerujete da je otac u meni i ja u njemu. (Jovan 10:30, 38). Dodajmo i ovo: *Da je Gospod Bog neba i zemlje, kako On sam uči* (Jovan 3:35; 17:2; Mat. 11:27; 28:18); i da se stoga mora pristupiti Njemu. Takođe treba znati da, osim ako ne pristupi Gospodu, čovek ne može misliti sinhrono sa anđelima, jer sva anđeoska misao o Bogu, ustvari, predstavlja misao o Bogočoveku. Anđeli ne mogu drugačije, već samo na upravo pomenuti način, razmišljati o Bogu, a time i o stvarima Božanskim, jer njihove misli prodiru u svaki deo neba; a nebo jeste nebo u obliku čoveka. Međutim, o ovome će se više razmatrati na drugom mestu, kasnije u ovom tekstu.

[5] (3) "*Da je Gospod na sebe preuzeo breme naših greha, i posledično, da nas je oslobodio od njih,*" kao što to podučava zajednička vera, tj. da je Gospod sam na sebe preuzeo grehe sveta i bacio ih u pakao, i tako ih ukolnio. Ovo zaključuju iz Jovanovih reči, koje se odnose na Isusa: *A sutradan vidje Jovan Isusa gdje ide k njemu, i reče: gle, jagnje Božije koje uze na se grijehe svijeta.* (Jovan 1:29); Takođe, i iz Isaije, gde se govori o Gospodu: *A on bolesti naše nosi i nemoći naše uze na se, a mi mišljismo da je ranjen, da ga Bog bije i muči. Vidjeće trud duše svoje i nasitiće se; pravedni sluga moj opravdaće mnoge svojim poznanjem, i sam će nositi bezakonja njihova.* (Isa. 53:4, 11). Međutim, ono što je označeno putem izraza "*nositi bezakonja*" još nije shvaćeno u crkvama; stoga će ovde se o tome govoriti. U skladu sa Božanskim poretkom, proroci reprezentuju stanje njihove crkve, da bi se mogle javno osvetliti njene osobine, kao što se može videti iz teksta koji sledi. Isaiji je zapovedeno: *U to vrijeme reče Gospod preko Isaije sina Amosova govoreći: idi, skini kostrijet sa sebe, i izuj obuću s nogu svojih. I učini tako i idaše go i bos. Tada reče Gospod: kako ide sluga moj Isaija go i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

bos za znak i čudo što će biti do tri godine Misiru i Etiopskoj, (Isa. 20:2, 3). Na taj je način predstavio da više nema istine u crkvi; jer se to označava pomoću izraza "*kako ide sluga moj Isaija go i bos.*" Osiji je zapovedeno: *Kad Gospod poče govoriti Osiji, reče Gospod Osiji: idi, oženi se kurvom, i rodi kopilad, jer se zemlja prokurva otstupivši od Gospoda. (Osija 1:2, i nadalje.).* Izraz "*kurva*" označava crkvu koja krivotvoruje istine Reči. Takođe je zapovedeno Jezekilju: *Rečeno mu je da uzme za sobom opeku i da ureže portret Jeruzalema i da postavi oko njega opsadu; i potom da legne na svoju levu stranu, i da leži tri stotine devedeset dana, a potom da leži na desnoj strani četrdeset dana. Takođe mu je zapovedeno da jede kolač ispečen nad kravljom balegom; i rečeno im je da će u Jerusalimu biti željni hleba i vode, i sasušiče se od bezakonja svoga. (Jezek. 4:1 do kraja).* To je značilo da je crkva bila bez dobara i istina, i samo u neistinama od zla; a rečeno je: *A ja ti dajem godine bezakonja njihova brojem dana, trista i devedeset dana, i toliko ćeš nositi bezakonje doma Izrailjeva. (Jezek. 4:5).* Ipak, on nije time zaista preuzeo na sebe njihovo bezakonje, već ih je samo reprezentovao; i to zato što je izraz "*prorok*" označavao doktrinu iz Reči, a time i crkve, u odnosu na doktrinu i bogopoštovanje otuda. Slično se misli na izraz "*nošenje bezakonja*" gde se te reči primenjuju na Gospoda, koji je bio najveći prorok, jer je u On Sobom predstavio kako je Jevrejska crkvatada nepristojno tretirala Božansku istinu ili Reč, budući da je On sam bio Reč; stoga, pljuvanje po Njemu, zatim, pljuvanje u Njegovo lice, takođe i šibanje Gospoda trskom, stavljanje trnovog venca na Njegovu glavu, davanje ocata da ga On pije, deljenje Njegovih haljina, i, konačno, razapinjanje na krst, sve zajedno, jeste reprezentacija stanja te crkve (vidi u prethodnom tekstu br. 83, 195, 627, 655). To je stoga označeno pomoću izraza "*nošenje bezakonja*"; a, na sličan način, i pomoću Njegovog trpljenja iskušenja, koja su bila teža i bolnija od svih drugih. A ipak, da bi preuzeo na Sebe grehe drugih, i da bi ih

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

uklonio putem kazni i mučenja kojima se On podvrgao, jeste princip posve suprotan istinskoj prirodi delotvornog načina poništavanja greha. To stoga, jer se greh može poništiti samo ličnim životnim pokajanjem onoga, koji je sagrešio. Uklanjanje greha putem izvlačenja nečijih greha, i prebacivanjem tih greha na sebe, jeste dogma papista u kojoj nema istine.

[6] (4) *“Da postoji imputativno načelo, a time i imputiranje Gospodnje zasluge, kroz koju smo spašeni.”* To ne može biti istinito, jer je spasenje imputiranjem suprotno zakonima Božanskog poretka, postavljenim u Reči; Božanski poredak se sastoji u tome, da čovek mora naučiti šta je to greh koji je za izbegavanje, a šta je istina u skladu sa kojom se mora delati; a, ako, u se, nekom slučaju, živi suprotno istinama, mora se zbog toga pokajati. Ti zakoni, zajedno sa svim drugim stvarima o kojima doktrine crkava podučavaju iz Reči, bili bi više nego suvišni, ako bi čovek bio mogao spašen tako što bi, s pouzdanjem vere, mogao jednostavno izjaviti da mu se Bog smilovao zbog Njegovog Sina i kroz Njegovo stradanje na krstu; i da mu se posledično imputira zasluga Gospodnja. Jer, na ovaj način, čovek može živeti zlim životom, činiti preljube, krasti, činiti prevaru, sprovoditi mržnju i osvetu, klevetati i izvršavati druge slične zle stvari, budući da se ne može spasiti dobrim delima, već samo verom koja je potpuno odvojena od svakog života. Pa ipak, bogohulno je reći da čovek može živeti zlo, a ipak istovremeno, i još uvek, živeti od Gospoda. Takođe je kontradikcija da čovek mora izbegavati zla i činiti dobra, a ipak se može spasiti pukom verom u imputiranu zaslugu. Gospodnja je zasluga u tome, da je On, putem vlastite moći, pokorio pakao i time proslavio Svoje Ljudsko; tako je stekao snagu da spasi sve koji veruju u Njega i koji čine ono, što je On podučavao. Ta se zasluga ne može nikome pripisati niti imputirati, a to još manje može učiniti Otac, budući da je to Gospodnja vlastita zasluga; a spasenje je, dakako,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Gospodnje, vrši se kroz Gospoda, a ne Gospodnjom zaslugom. U jednoj reči, niko ne može pripisati zaslugu drugome, osim ako on tu zaslugu nije sa tim drugim delio tokom života, a, prema kojoj, svako biva posledično nagradjen ili kažnjen; ali život je od Gospoda; on proizlazi iz Njegove zasluge. Štaviše, sve što je imputativno, suprotno je suštini Božanske ljubavi, koja se proteže na sve; jer imputirati znači: znači voleti jedne, a ne druge, osim ako to nije radi koristi prvih; to je takođe suprotno pravdi, koja zahteva da svako pojedinačno treba da zadobije nagradu u onoj meri, u kojoj živi od Gospoda.

[7] (5) *"Da postoji posredovanje Gospoda za nas, kod Oca"* spada zaista među ideje onih ljudi, koji su posve jednostavni, i koji misle o tri Božanske Osobe, samo kao o trojici, koji sede i razgovaraju međusobno o tome šta treba da bude, i da jedan aktivira drugog da bude milosrdan radi Njega, a to je posredovanje. Međutim, oni učeniji vide da posredovanje podrazumeva večno sjećanje na ljubav, budući da jedna Osoba ima istu esenciju ili supstancu kao i druga, kao i istu ljubav, dakle isto milosrđe; a to se ne može pobuđivati ili prizvati u pamćenje putem nekakve molitve.

[8] (6) *"Da postoji otkupljenje i spasenje, bez obzira na način života i veru, i stoga postoji neposredna milost."* Poznato je da istine pripadaju veri i dobrima u životu, kao i to da da bez istina ne može postojati vera, koja, na primer, ne može postojati bez sledećih istina: da postoji Bog, da je Gospod Spasitelj sveta, da postoji nebo i pakao, da postoji život nakon smrti, da je Reč sveta, da se u stvari koje se nalaze unutar Reči moraju verovati, i da se one moraju izvršavati, da je Poslednja večera najsvetija stvar bogopoštovanja, i druge slične stvari; ovakve stvari moraju konstituisati veru; isto tako, jasno je da bez dobara nema života vere; jer Gospod kaže: *Svaki dakle koji sluša ove moje riječi i izvršuje ih, kazaću da je kao mudar čovjek koji sazida kuću svoju na kamenu: I udari dažd, i dođoše vode, i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dunuše vjetrovi, i napadoše na kuću onu, i ne pade; jer bješe utvrđena na kamenu. A svaki koji sluša ove moje riječi a ne izvršuje ih, on će biti kao čovjek lud koji sazida kuću svoju na pijesku: (Mat. 7:24-26). Ove, kao i druge slične stvari, dokle god se u njih veruje, predstavljaju sredstva, a pripoveda se da ona pripadaju veri; i dokle god ih je potrebno izvršavati, ove stvari, dakle, predstavljaju sredstva, a kaže se da ona pripadaju životu, i da se bez njih čovek ne može spasiti. Sve bi to bilo besmisleno, ako bi na njihovom mestu postojala samo ta jedna jedina stvar, koja se zove vera, to jest da je čovek spašen isključivo milošću Oca radi Sina i imputacijom Njegove zasluge. Da nema takve stvari poput neposredne milosti, već posredne, i da je, ipak, čovek, usled čistog milosrđa, vođen od Gospoda, i to: od detinjstva pa sve do do starosti, a potom i do večnosti, može se videti u delu "Nebo i Pakao" (br. 521-527). Tako se vidi da, dakle, ne postoji ni takva stvar poput neposrednog spasenja. Iz toga sledi da se otkupljenje sastoji samo u Gospodnjem otkupljenju iz pakla, što se odnosi na one, koji veruju u Njega, i koji čine ono što je zapovedio; štaviše, oni, bez Gospodnjeg dolaska na svet, nisu ni mogli biti spašeni, jer bez Njegovog dolaska, nisu mogli u Njega verovati, niti su mogli činiti ono što je zapovedio i tako živeti od Njega. Da su to oni, koji su u Reči označeni "*otkupljenima*", videće se na drugom mestu u ovom tekstu.

[9] (7) "*Da u takvoj veri nema religije, već je ona prazna i ustvari je praznina duha.*" Šta je, uopšte, religija osim toga, da čovek živi na način da može da se uzdigne na nebo i da zna kako treba živeti? Znati to se naziva doktrinom; a verovati i živeti prema doktrini naziva se religijom. Iz doktrine čovek će znati ne samo šta je to, što se mora promišljati, već i šta je to, što se mora činiti; jer čovek mora promišljati, da bi mogao nešto učiniti, ali ne i promišljati ono, što ne vodi nikakvom činjenju. Ovde opisana vera sastoji se

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

u razmišljanju bez delanja, što bi se moglo nazvati: puka kognitivna (ili misaona) vera, u kojoj čovek samo moli za milost, jer je Sin Božji pretrpeo za njega i preuzeo na svoje breme grehe sveta, i tako ga otkupio i oslobodio iz pakla, verujući istodobno da mu se pripisuje zasluga Sina Božjega. Neka svako, ko je spreman i sposoban, razmotri - postoji li u ovome bilo šta što istinski potiče od Reči, u kojoj se vera i dela toliko često pominju, dakle postoji li u toj veri bilo šta od crkve, ili ima li u tome bilo čega od religije. Gde se, dakle, u onome što je ovde prikazano, nalaze istine koje moraju konstituisati veru, a gde se, pak, nalaze dobra, koja moraju činiti život i koja moraju izvesti istinsku doktrinu iz Reči, a time i teologiju hrišćanskog sveta? A, budući da stvari, u prethodnom tekstu opisane, ne postoje u toj veri, sledi da nije samo pomenuta vera prazna i lišena sadržaja, već je ona takođe i vera u ono što nije istinito. Čudno je mnogima u duhovnom svetu, kao i svima na nebu, da je teologija hrišćanskog sveta svedena na takvu prazninu, i prazninu duha, da se ta celina sastoji samo u izražavanju misli, koja je moguća takođe čak i za zle u trenutku smrti, zbog straha od pakla. Tako je ta ista praznina, koja prevladava kod papista, pronađena i kod mnogih protestanata u hrišćanskom svetu. Ali neka razmotre, ako hoće, da li takvih uopšte može biti puno među nebeskim anđelima čija je inteligencija od istina u Reči, i čija je mudrost od istina u delu, a te se istine nazivaju - dobrima. To je ono što podrazumevaju Gospodnje reči: *Ali sin čovječij kad dođe hoće li naći vjeru na zemlji??* (Luka 18:8).

[10] (8) *"Da u njoj nema nikakve vere u Gospoda, niti priznanja Njegovog Božanskog u Njegovom Ljudskom."* To nije tačno, budući da onaj, ko moli Oca da bude milostiv radi Sina svoga, pristupa Ocu i ne pristupa Gospodu, a ustvari se treba približiti Gospodu, jer On je Bog neba i zemlje; i Reč tako isto uči da se ne može pristupiti Ocu, osim preko Gospoda i u Gospodu, kao

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

što je gore prikazano; takođe da vera mora biti u Gospodu; jer Gospod kaže: *Ko vjeruje sina, ima život vječni; a ko ne vjeruje sina, neće vidjeti života, nego gnjev Božij ostaje na njemu.* (Jovan 3:36). Slično tome: *A ovo je volja onoga koji me posla da svaki koji vidi sina i vjeruje ga ima život vječni; i ja ću ga vaskrsnuti u posljednji dan.* (Jovan 6:40). I opet: *A Isus joj reče: ja sam vaskrsenije i život; koji vjeruje mene ako i umre življeće. I nijedan koji živi i vjeruje mene neće umrijeti vavijek. Vjeruješ li ovo?* (Jovan 11:25,26); i drugde u Reči. Verovati u Njega i ne približiti mu se, nego moliti Oca zbog Njega, znači, zapravo: ne verovati u Njega; jer putem svake vere se pristupa onome, kome čovek veruje; stoga - Filipu nije bilo dozvoljeno da pristupi i vidi Oca: i povodom toga je bilo rečeno: *Ka biste mene znali onda biste znali i oca mojeg; i otsele poznajete ga, i vidjeste ga. Reče mu Filip: Gospode! pokaži nam oca i biće nam dosta. Isus mu reče: toliko sam vrijeme s vama i nijesi me poznao, Filipe? koji vidje mene, vidje oca; pa kako ti govoriš: pokaži nam oca? Zar ne vjeruješ da sam ja u ocu i otac u meni? Riječi koje vam ja govorim ne govorim od sebe; nego otac koji stoji u meni on tvori djela. Vjerujte meni da sam ja u ocu i otac u meni; ako li meni ne vjerujete, vjerujte mi po tijem djelima.* (Jovan 14:7-11). Odatle su takođe izlečeni od svojih bolesti svi oni, koji su molili Gospoda da bude milosrdan prema njima, i koji su verovali u Njega. I sinovi Izraelovi takođe su spašeni u pustinji u kojoj su videli mesinganu zmiju, koja je predstavljala Gospoda kao poslednje u Njegovom Ljudskom, koje se naziva senzualnim. Nadalje, u duhovnom svetu celokupno sagledavanje i mišljenje, koje potiče iz priznanja Sina, uvodi u zajednicu; međutim, nasuprot tome, pogled usmeren samo prema Ocu ne povezuje nikoga; jer Gospod kaže: *I otac koji me posla sam svjedoči za mene. Ni glasa njegova kad čuste ni lica njegova vidjeste.* (Jovan 5:37).

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[11] Dodajte tome da onaj, koji ponizno moli Oca da mu se umilostivi radi Sina, nema drugačiju ideju o Gospodu, nego kao o običnom čoveku; jer on ga sagledava kao nižeg od Oca, dakle, vidi ga kao čoveka, rođenog od majke Marije, koji je pretrpeo muke na krstu, i na taj način omogućio milosrđe za čoveka; odatle sledi da je Gospodnje Božansko odvojeno od Njegovog Ljudskog, iako se takvo odvajanje, što se tiče Trojstva, uopšte ne priznaje u doktrini Nikejskog sabora; jer on uči da Božansko i Ljudsko Gospodnje nisu dve osobe, već jedna osoba, i da su poput duše i tela u čoveku.

[12] A oni koji traže Oca, iako priznaju Božansko Gospodnje, ipak Mu se ne približavaju; jer ga stavljaju blizu Oca, iznad Gospodnjeg Ljudskog, i tako vide Njegovo Ljudsko odvojeno Njegovog Božanskog, premda je Njegovo Božansko - Njegova duša. Zato mnogi, u ovom trenutku, verbalno priznaju Božansko Gospodnje, dok, istovremeno, jedva da Ga priznaju srcem; a onaj, ko ne prizna Božansko Gospodnje u Njegovom Ljudskom, i ne traži to u svojim molitvama, ne može se povezati s nebeskom. Iz toga sledi da u ovoj veri, naime, da Otac treba da daruje milosrđe ljudima radi Sina, zapravo, uopšte nema vere u Gospoda niti postoji priznanje Njegovog Božanskog u Njegovom Ljudskom. To je, štaviše, ono, što je Gospod prorekao Petru, da na kraju Crkve On više neće biti priznat.

[13] (9) *"Stoga je poverenje i pouzdanje takve vere, koja se danas prima kao jedina vera koja spasava, ništa drugo do – odzvanjajuća praznina."* Jer poverenje ovakve vere jeste prirodno poverenje, u kome nema ničeg duhovnog, budući da u njoj nema ni istine i dobra što pripadaju veri i životu; kada, dakle, ta vera biva potvrđena od strane učenih, može biti uništena istina neba i čoveku se, pomoću ovakve potvrde, logično, zatvara nebo. U takvoj praznini preostaje sama vera, koja je prihvaćena u crkvama, ili - vera,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

odvojena od dobra života; pa ipak, ta vera, iako je prazna, ispunjava čitavu teologiju hrišćanskog sveta. Iz ovog razloga, sledi da učenici iz crkve, kada dolaze nakon smrti u duhovni svet, bivaju u tolikom broju neistina, tako da jedva poznaju ijednu istinsku istinu. Međutim, posve obrnuto važi za one, koji nisu ove neistine potvrdili u sebi, a istovremeno su živeli, u određenoj meri, život vere, koji je ljubav. Oni mogu biti upućeni u istine vere, a, od časa kada kad bivaju upućeni, mogu posledično biti i primljeni među anđele na nebu. Jer jedna je stvar verovati tim neistinama sa potvrđenom verom, dakle od srca, a potpuno je drugačija stvar - verovati u njih verom koja nije potvrđena. (10) Izraz *"Da je vera koja spasava posve drugačija"* – biće tretiran u tekstu koji sledi. *Latinski tekst ima izraz "Otac" za "Boga."

806. *Kojima imena nijesu zapisana u životnoj knjizi jagnjeta*, označava sve one, koji nisu postali duhovni kroz preporod od Gospoda. To je vidljivo iz značenja izraza *"imena"*, kao njihovih osobina; jer u Reči pojam *"ime"* označava kvalitet neke stvari, ili stanje te stvari, i to zbog toga što u duhovnom svetu osobe nemaju imena kao u prirodnom svetu, već je svako imenovan po svojim osobinama (videti u prethodnom tekstu, br. 676). Takođe, iz značenja izraza *"zapisana u životnoj knjizi jagnjeta"*, kao bivanja u ljubavi prema Gospodu, i u veri u Gospoda (videti u prethodnom tekstu, br. 199, 222, 299), kao i postajanja duhovnim kroz preporod od Njega; jer oni, koji su u ljubavi prema Gospodu, i veruju u Gospoda, postaju duhovni od Gospoda, jer su njihovi ljubav i vera duhovni; oni su, takođe, nazvani preporođenim, a misli se na one koji su reprezentovani pomoću izraza *"Kojima su imena zapisana u životnoj knjizi jagnjeta"*. Iz toga je jasno da izraz *"Kojima su imena zapisana u životnoj knjizi jagnjeta"* ne znači da su njihova imena zaista tamo zapisana, već da su njihove osobine takve, da su postali duhovni kroz preporod od Gospoda.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Prikazano je u prethodnom poglavlju kakva je vera, koja je prihvaćena od strane opšteg tela u crkvi, a koja, naime, predstavlja uverenje da je Bog Otac poslao Sina, ne bi li preko Njega uspostavio umilostivljenje, milosrđe, otkupljenje i spasenje; slično tome, da je Sin Božji preuzeo na sebe sve naše grehe, da On posreduje za nas i da je, najzad, njegova zasluga pripisana onima, koji se mole za to iz poverenja i iz pouzdanja; tako isto, u prethodnom poglavlju je prikazano da su svi ti izrazi ništa drugo do - taština, kao o to, da u ovim izrazima, u vidu u kome ih interpretirjau učeni, nema ničega od istine, a time ni ničega od spasenja. Da izrazi, u kojima nema nikakve istine, nisu ništa drugo do - taština, jasno je vidljivo iz učenja Reči, koja se tiču razloga Gospodnjeg dolaska, te razloga Gospodnje patnje. Naime, Gospod je, ustvari, došao na svet da spasi ljudski rod, koji bi inače propao u večnoj smrti. Gospod ga je spasao pokorivši paklove što devastiraju svakog čoveka koji dolazi na ovaj svet, i, na kraju, odlazi sa sveta, a istovremeno slaveći Svoje Ljudsko. To stoga, jer je na taj način On u stanju da večno drži paklove u stanju pokornosti. Pokoravanje paklova, zajedno s glorifikacijom Njegovog Ljudskog, ostvareno je pomoću iskušenja kojima je podvrgnuto Njegovo Ljudsko, (koje je On zadobio od majke) i neprekidnim poredama nad tim iskušenjima. Njegova stradanja na Maslinovoj Gori i na krstu bila su poslednja iskušenja, i, naravno, ostvario je potpunu pobedu nad njima.

[3] Da je Gospod došao na svet iz ova dva razloga i da je time spasao ljudsku rasu od večne smrti, može se videti iz činjenice da, pre nego što je Gospod došao, paklovi nisu bili podređeni Božanskom poretku, a time nije bilo niti ravnoteže između pakla i neba, već je pakao, logično, prevladavao nad nebom. Opet, čovek je postavljen usred neba i pakla. Logično, pre Gospodnjeg dolaska je uticaj s neba na čoveka bio blokiran zbog tadašnje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

paklene nadmoćnosti. Stoga je, Gospodu bilo veoma drago da dođe na svet radi ponovne uspostave uništene ravnoteže, kao i da u to vreme izvrši Poslednji Sud i pokori paklove; time je Gospod stekao za sebe moć da spasi ljude koji u Njega veruju, i koji imaju ljubav prema Njemu od Njega. Te su stvari mogle biti sprovedene samo putem Gospodnjeg poprimanja Ljudskog, iz tog razloga, što Bog sprovodi takva dejstva iz prvih principa, a izvršava ih pomoću poslednjih stvari, budući da raditi na prvim principima, a putem poslednjih stvari znači: izvršiti celokupno delo. Najveća sila Božanske moći počiva na poslednjim stvarima; tako, Gospodnja moć počiva u Njegovom Ljudskom, jer je ono Njegovo poslednje. To je bio jedan od razloga njegovog dolaska na svet. Drugi razlog bio je proslavljanje Njegovog Ljudskog, to jest, to jest, da bi ga Gospod načnio Božanskim, što je način koji Mu omogućava da drži pakao u večnoj pokornosti, jer On tako deluje na večnost, imanirajući dejstvo iz prvih principa, a pomoću poslednjih stvari, i, dakako, to čini u celokupnosti. Na taj način, Njegova Božanska operacija doseže sve, i biva dostupna čak i onima najnižima u svetu, dok bi do nje inače došli samo oni koji su prvi na nebu, a, u ovom slučaju, Gospod deluje posredno kroz prve, pa zatim i kroz one koji slede, te konačno i sve do najnižih, koji su ljudi; dakle, ako bi se to propustilo, kao što je to bio slučaj neposredno pre dolaska Gospodnjeg, Božansko delovanje među ljudima bi prestalo, i stoga oni ne bi mogli imati nikakvo sredstvo za spasenje. Božansko delovanje Gospoda kroz Njegovo poprimljeno Ljudsko u svetu naziva se njegovim direktnim influksom, dostupnim čak i onima koji su najniži.

[4] To su dva sredstva kojima čovek zadobija spasenje, što se zove otkupljenje. Ovo se zove otkupljenje pomoću Njegove prolivene krvi, jer potčinjavanje pakla, zajedno sa proslavljanjem Gospodnjeg Ljudskog, moglo bi se ostvariti samo iskušenjima koja su poslata na Njega od paklova, od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kojih je posljednje bilo iskušenje na krstu. Iz toga se sada može videti da Gospod nije došao na svet da umilostivi Oca i pokrene Ga na milosrđe, kao što, takođe, nije došao ni da na sebe preuzme breme naših bezakonja, i tako ih ukloni. On nije došao niti da nas spase imputacijom Njegove zasluge, ili posredovanjem ili neposrednim milosrđem, a posledično, nikako ne i verom u ove stvari, još manje pouzdanjem u takvu veru, budući da takvo pouzdanje potvrđuje stvari koje uopšte nisu istinite, tako da takve stvari ne pripadaju istinskoj veri. Onaj, ko zna zašto je Gospod zaista došao na svet, svakako mora da zna da svi oni, koji veruju u ono što je On podučavao, i to izvršavaju, bivaju spašeni od Njega, a istovremeno i od Oca u Njemu, a ne od Oca odvojenog od Njega. Može se videti da mnoge stvari, koje vođe podučavaju i koje se tiču otkupljenja, moraju biti shvaćene potpuno drugačije od njihovog objašnjenja.

[5] Da je Gospod pokorio paklove u trenutku kada je stradanje na krstu bilo na dohvat ruke, On je Sam podučavao u Jovanu: *Sad je duša moja žalosna; i šta da kažem? Oče! sačuvaj me od ovoga časa; ali zato dođoh na čas ovaj. Oče! proslavi ime svoje! Tada glas dođe s neba: i proslavio sam i opet ću proslaviti. Sad je sud ovome svijetu; sad će biti istjeran knez ovoga svijeta napolje.* (Jovan 12:27, 28, 31). U istom: *A ovo govoraše da pokaže kakvom će smrti umrijeti.* (Jovan 16:33). U Luki: *A on im reče: ja vidjeh sotonu gdje spade s neba kao munja.* (Luka 10:18). U Isaiji: *Ko je ono što ide iz Edoma, iz Vosora, u crvenijem haljinama? krasno odjeven, koračajući u veličini sile svoje? Ja sam, koji govorim pravdu i vrijedan sam spasti. Pogledah, a nikoga ne bješe da pomože, i začudih se što nikoga ne bješe da podupre; ali me desnica moja izbavi i jarost moja poduprije me. Jer reče: doista su moj narod, sinovi, koji neće iznevjeriti. I bi im spasitelj.* (Isaija 63:1, 5, 8; takođe i 59:16-21). Budući da je Gospod pokorio pakao, dao je sedamdesetorici

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

učenika vlast nad demonima: *Vratiše se pak sedamdesetorica s radosti govoreći: Gospode! i đavoli nam se pokoravaju u ime tvoje. Evo vam dajem vlast da stajete na zmije i na skorpije i na svaku silu neprijateljsku, i ništa vam neće nauditi.* (Luka 10:17, 19).

[6] Da je Gospod proslavio Njegovo Ljudsko, i da je strast na krstu posljednje iskušenje kao i potpuna pobjeda kojom Ga je proslavio, On podučava u Jovanu: *Kad on iziđe, onda Isus reče: sad se proslavi sin čovječiji i Bog se proslavi u njemu. Ako se Bog proslavi u njemu, i Bog će njega proslaviti u sebi, i odmah će ga proslaviti.* (Jovan 13:31, 32). U istom: *Ovo govori Isus, pa podiže oči svoje na nebo i reče: oče! dođe čas, proslavi sina svojega, da i sin tvoj proslavi tebe; I sad proslavi ti mene, oče, u tebe samoga slavom koju imadoh u tebe prije nego svijet postade.* (Jovan 17:1, 5). U istom: *Sad je duša moja žalosna; i šta da kažem? Oče! sačuvaj me od ovoga časa; ali zato dođoh na čas ovaj. Oče! proslavi ime svoje! Tada glas dođe s neba: i proslavio sam i opet ću proslaviti.* (Jovan 12:27, 28). A u Luki: *Nije li to trebalo da Hristos pretrpi i da uđe u slavu svoju?* (Luka 24:26). Ovo je rečeno o njegovom stradanju. Izraz "*da uđe u slavu svoju*" znači učiniti Božanskim. , Iz ovoga se može videti sledeće: da Gospod nije došao na svet i postao Čovek, i time oslobodio od pakla sve one, koji veruju u Njega i vole Ga, nijedan se smrtnik ne bi mogao spasiti. Tako se razume da bez Gospoda nema spasenja. Ovo je, sada, misterija Gospodnjeg utelovljenja.

807. *Koje je zaklano od postanja svijeta*, označava činjenicu da Božansko u Njegovom Ljudskom nije priznato od prve uspostave ove crkve. Ovo je vidljivo iz uopštenog značenja izraza "*jagnje zaklano ili ubijeno*", kao da nije priznato (vidi u prethodnom tekstu, br. 315, 328), dok, ovde, konkretno, znači - da Njegovo Božansko u Njegovom Ljudskom nije priznato (o čemu uskoro). Takođe iz značenja izraza "*od postanja svijeta*", kao prve uspostave

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

crkve. Jer izraz "*svijet*" označava u Reči nekoliko stvari, jedna od njih je: svet uopšte, a, pored toga, označava i one, koji su dobri, kao i one, koji su zli u njemu. Pomenutim izrazom su označeni, tako isto, i samo zli, koji su u svetu, a takođe i paklovi. Izraz "*Svijet*" takođe ima slično značenje kao izraz "*zemlja*", odnosno crkva; i to se ovde takođe označava pomoću izraza "*od postanja svijeta*", kao i u Mateju: *Tada će reći car onima što mu stoje s desne strane: hodite blagosloveni oca mojeg; primite carstvo koje vam je pripravljeno od postanja svijeta.* (Mat. 25:34).

[2] Gospod nije priznat kada Njegovo Božansko u Njegovom Ljudskom nije priznato, iz razloga što se Gospod ne smatra Bogom, nego samo čovekom koji ne može spasiti čovečanstvo. I premda se na osnovu Atanasijskog kreda veruje da je Gospod Sin Božji rođen od večnosti i da je Njegovo Božansko jednako Božanstvu Oca, oni, međutim (budući da odvajaju Njegovo Ljudsko od Njegovog Božanskog), ne sagledavaju Gospoda u celini, već Ga razmatraju kao dve odvojene osobe, koje nazivaju prirodama, deleći Gospoda na jedan deo, koji je Sin Božji od večnosti, i na drugi deo, koji je čovek, Marijin sin. Usled toga što su tako podelili Gospoda, niko od njih se Njemu ne može približiti osim ako ne poželi da Mu se približi kao jednoj osobi, koja se smatra Bogom, i, istovremeno, kao drugoj koja se smatra čovekom. Takva je bila ideja o Gospodu iz prve utemeljene crkve, kao što se može videti iz spisa očeva, a potom i na osnovu spisa njihovih sinova.

[3] Gospod je, na ovaj način, raspolučen u crkvi od samog njenog početka, jer nisu ispravno razmueli Reč. To stoga, što se na mestima gde Gospod pominje Oca stvara pogrešno uverenje da je Njegovo Božansko različito od Njegovog Ljudskog, premda je u Mateju i u Luki jasno vidljivo da je Gospod začet od strane samog Božanskog, koji se naziva Ocem, i time da je baš to Božansko oduvek smešteno u Njegovom Ljudskom, kao što je duša

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

smeštena u nečijem telu; a duša i telo su jedna osoba. A ono što je u svemu tome prekrasno jeste da se ovo učenje, gore pomenuto, veoma izražajno uči i pripoveda u Atanasijском vjerovanju, što je doktrina o Bogu u celom hrišćanskom svetu, a ipak jedva da iko obraća pažnju na ovo ispovedanje. Da se na ovo verovanje i ispovedanje ne obraća pozornost, bilo mi je jasno iz razgovora s mnogima u drugom životu, što je identično kako kod naučenih, tako i kod neobrazovanih, koji su rekli da im je Atanasijско verovanje posve nepoznato, kao i da su mislili na Sina Božjeg kao Božanske Osobe od večnosti, koja je iznad Njegovog Ljudskog, kako sedi kraj Očeve desne ruke. Bilo je takođe jasno da nisu poslušali Gospodnje reči, da su "*Otac i On jedno*" i da je "*Otac u Njemu i On je u Ocu*". Iz toga se može videti da crkva od svog početka nije priznala Gospodnje Božansko u Njegovom Ljudskom, i da je to ono što se označava putem "*jagnje koje je zaklano od postanja svijeta*."

808. Stih 9. *Ako ko ima uho neka čuje*, označava prijem onih, koji su u razumevanju istine i posledičnoj percepciji dobra. To je očigledno iz značenja izraza "*Ako ko ima uho neka čuje*," kao onoga, koji razume i vrši poslušanje doktrine što je Gospod podučava u Reči (vidi u prethodnom tekstu, br. 108, 180, 255); odatle te reči označavaju i prihvatanje Božanske istine od strane onih koji ih razumeju. Takođe se misli na one, koji su u percepciji dobra, jer izraz "*ima uho neka čuje*" reprezentuje podjednako i razumevanje istine i opažanje dobra; razumevanje istine odnosi se na misli, a opažanje dobra odnosi se na naklonost; a oboje se odnosi na uho ili sluh, jer ono, što ulazi u uho, ulazi u vidokrug razumevanja i naklonosti volje; a, zbog toga, pojmovi "*uho*" i "*sluh*" označavaju poslušanje i pokoravanje. Tako "*čuti*" nekoga znači razumeti ga, dok "*slušati*", nekoga znači: pokoravati

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

mu se. Obe pomenute kategorije podrazumevaju se pod izrazom "*poslušanje*".

[2] Kao što je gore prikazano, u takvoj veri, koju prima opšte telo u Crkvi, postoji samo praznina, jer u njemu nema ničega od života koji bi proisticao iz ikakve istine, a, nasuprot tome, ovde ću, ukratko, objasniti kakav tip vere jeste - spasonosna vera. Spasonosna vera predstavlja verovanje da je Gospod Spasitelj svijeta, kao i da je On Bog neba i Bog zemlje, i da je svojim dolaskom na svet zadobio moć da spase sve one, koji primaju istine iz Njega kroz Reč, i koji žive prema njima. Ko su oni, koji su sposobni da prime istine od Njega i da žive u skladu sa njima, objašnjeno je u prethodnom tekstu (br. 803), to jest oni, koji izbegavaju grehe, zbog toga što su gresi usmereni protiv Reči, a time i protiv Boga. Na ovaj način čovekovo unutarnje je pročišćeno, a kada ono biva pročišćeno, čovek biva vođen od strane Gospoda, a ne vodi samog sebe; a sve dok čoveka vodi Gospod, on voli istine, prima ih, hoće ih, i izvršava ih. Ta vera je spasonosna vera.

[3] Ove reči, "*Ako ko ima uho neka čuje*", posebno znače da mora biti primljeno, kao i da se mora verovati u to da Božansko Gospodnje jeste u Njegovom Ljudskom, tj. da je Njegovo Ljudsko - Božansko. Nije li iznenađujuće da je ideja Gospodnjeg Božanskog Ljudskog potpuno uništena u hrišćanskim crkvama, osobito među učenima koji potiču odande, a da samo kod prostih duhova još preostaje ponešto od toga? Jer jednostavni, prosti duhovi misle o Bogu kao čoveku, a ne kao o Duhu bez ljudskog oblika kao što to čine učeni. Najdrevniji ljudi, koji su bili mudriji od pripadnika čovečanstva naših dana, nisu imali drugu ideju o Bogu, nego kao o Čoveku, čija je glava okružena radijantnim krugovima, kao što to pokazuju spisi drevnih ljudi, a to se jasno vidi i iz njihovih slika i skulptura. Štaviše, svi koji su bivali u crkvi, još od doba Adama, pa do do Avrama, Mojsija i proroka,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

mislili su o Bogu kao čoveku. Oni su ga takođe videli u ljudskom obliku i nazvali su ga Jehovom, kao što se vidi iz Reči; a Bog u ljudskom obliku je Gospod, kao što je jasno iz reči Gospodnje u Jovanu: A Isus im reče: *zaista, zaista vam kažem: ja sam prije nego se Avraam rodio.* (Jovan 8:58).

[4] Da su stanovnici ove zemlje iz primordijalnog doba imali ideju o Bogočoveku, ili o Božanskom Ljudskom, vidljivo je iz slika i skulptura njihovih idola, a takođe i iz ideja onih pagana, koji su imali unutarnju misao i percepciju, poput nekih današnjih [*XVIII vek – prim. M. V.*] Afrikanaca; isto tako od strane stanovnika gotovo svih zemalja (što se može videti u zasebnoj maloj knjizi). Čovek ima baš ovakvu ideju Božanskog, jer on utiče sa neba, budući da na nebu niko ne može zamisliti Boga, osim u ljudskom obliku. Ako drukčije misli, njegova misao o Bogu iščezava, a on sam pada s neba. To je zato, što oblik neba jeste - ljudski oblik, i, dakako, svaka misao anđela se začinje u skladu sa oblikom neba. Ipak, ta ideja o Bogu, koji je ništa dugo do - vrhovna ideja među svim ostalim idejama, jeste ukorenjena među učenima sa ovog sveta, i prihvaćena je do takve mere da, kada se samo kaže da je Bog - Čovek, oni jednostavno nisu sposobni ni da zamisle tako nešto.

[5] Zbog toga su, čak i od prvobitne uspostave crkve, razdvojili Božansko Gospodnje od Njegovog Ljudskog; i iz toga je proizašlo da malo ko, dok misli o Gospodu, misli na Njegovo Božansko, već gotovo svi misle o Njemu kao čoveku, jednakom kao što su i oni. A ipak, s tom idejom Božanskog, niko, o kome god da se radi, ne može ući u nebo, već biva odbijen čim dotakne prvi prag na putu koji tamo vodi. Sve to, upravo opisano, slikovito opisuje izraz "*Ako ko ima uho neka čuje.*"

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

809. Stih 10. *Ko u ropstvo vodi, biće u ropstvo odveden; ko nožem ubije valja da on nožem bude ubijen. Ovdje je trpljenje i vjera svetijeh.* 10. "*Ko u ropstvo vodi, biće u ropstvo odveden,*" označava da su oni, koji su isključili druge iz istina, i sami posledično bivaju isključeni iz božanskih istina iz Reči (br. 810, 811); izraz "*ko nožem ubije valja da on nožem bude ubijen,*" označava da su oni, koji su druge zadojili neistinama, takođe istovetno zadojeni neistinama iz pakla (br. 812). "*Ovdje je trpljenje i vjera svetijeh,*" označava da kroz njih dolaze iskušenja, a potom nailazi i implantacija istine u onima koji su učinjeni duhovnim od strane Gospoda (br. 813).

810. Stih 10. *Ko u ropstvo vodi, biće u ropstvo odveden,* označava da su oni, koji su isključili druge iz istina, takođe posledično isključeni iz Božanskih istina iz Reči. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "*ropstvo*", kao reprezentacije isključivanja iz istina, a ovde, konkretno, pojam "*ropstvo*" reprezentuje razmišljanja od prirodnog čoveka, jer je to duhovni zatočenik, na koga se u unutaršnjem smislu misli pod izrazom "*ropstvo*". (Da je to ono, što se u Reči označava pojmom "*ropstvo*," videće se u sledećem poglavlju.) Odatle je jasno da izraz "*Ko u ropstvo vodi*" označava isključivanje drugih iz istina; izraz "*biće u ropstvo odveden*" znači biti isključen iz istina. Ovde izraz "*Ko u ropstvo vodi*" označava isključivanje drugih iz istina putem razmišljanja od prirodnog čoveka, jer "*zvijer zmaja*", kojom se ovde bavimo, predstavlja one, koji razdvajaju veru od života, i potvrđuju takvo razdvajanje pomoću razmišljanja od prirodnog čoveka (videti u prethodnom tekstu, br. 773).

[2] Pre nego što ću izložiti dokaze (iz Reči) da izraz "*ropstvo*" označava duhovno zatočeništvo, što isključuje istine iz Reči, prvo ću se pozabaviti onim, što je u prethodnom tekstu razmatrano (u poglavlju br. 805), da oni, koji odvajanje vere od života potvrđuju razmišljanjima, time isključuju druge iz istina; i na taj način ću osvetliti kako takvi izopačavaju istine i tako

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

krivotvore Reč. Treba znati da oni, koji su u istinama, mogu izgovarati iste stvari koje izgovaraju i takvi, koji nisu u istinama; to stoga, jer potonji dokazuju odvajanje vere od dobrih dela istim odlomcima Reči, koje prvi koriste da bi dokazali vezu vere s dobrim delima. To je moguće usled toga što isti pojam mogu koristiti dve osobe koje se ne slažu, a, naravno, percepcija tog istovetnog izraza se kod dve takve osobe - razlikuje; a upravo percepcija stvari jeste faktor koji uzrokuje da je li je ta stvar istinita ili lažna. Čuo sam kako ljubitelji neistina govore na prilično sličan način kao i oni, koji su želeli da pripovedaju istine, a ipak su potonji bili u istinama, dok prvi behu u neistinama, jer su na drugačiji način razumeli ono, što su izrazili na sličan način, a, potom su, u skladu sa svojim razumevanjem, objasnili odlomke iz Reči; posledično, razumevanje određuje ispravnu procenu da su neki odlomci iz Reči krivotvoreni, dok su drugi (istovetni odlomci) istiniti. Jer istina u čoveku nije stvar govora, već njegove percepcije; i to je razlog zašto oni, koji pokušavaju da propovedaju iz Reči izgledaju kao da su u istinama, a ipak, kada isti propovedaju iz doktrine o samoj veri, otkupljenju, imputiranju Gospodnjih zasluga i slično, oni su, ustvari, u neistinama. To može biti ilustrovano hiljadama primera. Jednom rečju, percepcija (a ne puko izgovaranje odlomaka iz Reči) je ta, koja obmanjuje. To se podrazumeva pod ovim rečima Gospoda: *Tada će biti dva na njivi; jedan će se uzeti, a drugi će se ostaviti. Dvije će mljeti na žrvnjevima; jedna će se uzeti, a druga će se ostaviti.* (Mat. 24:40, 41). Biti "na njivi" označava da je unutar crkve, izraz "mljeti" označava istraživati i učiti istine iz Reči; a onaj koji istraži i uči istine označen je izrazom "Dvije će mljeti na žrvnjevima; jedna će se uzeti", dok je onaj, koji krivotvoruje istine, reprezentovan izrazom "onaj koji ostaje". Da bismo ovo ilustrovali, ponovno razmotrimo kako se, od strane takvih osoba, razumeju: poverenje i pouzdanje, te, najzad, umilostivljenje zadobijeno putem krvi Sina, zatim, preuzimanjem na sebe greha svih na

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

svetu od strane Gospoda, takođe, imputiranjem Njegovih zasluga, pa još i Njegovim posredovanjem, otkupljenjem i spasenjem iz milosrđa.

[3] Što se tiče umilostivljenja putem krvi Sina, oni, koji su u istinama, ne razmišljaju o tome na istovetan način kao oni, koji se nalaze u neistinama. Takvi, koji su u istinama, opažaju, pomoću umilostivljenja putem krvi Sina, da oni, koji pristupaju Gospodu i mole se Njemu od istina koje se nalaze u Reči, bivaju primljeni sa saosećanjem, i njihova se molitva čuje. Izraz "*Gospodnja krv*" označava ne samo Njegovo stradenje na krstu, nego i Božansku istinu Gospodnju, koja je u Reči; jer je stradanjem na krstu Gospod pokorio pakao; a to se podrazumeva pod Njegovom "*pobedom nad smrću i trijumfalnim uskrsnućem*," kako čelnici crkve kažu, kad govore iz Reči. Putem stradanja na krstu, Gospod je takođe proslavio Njegovo Ljudsko, i na taj način, On, od tada, drži paklove zauvek u stanju pokornosti. Isto je značenje izraza "*zaklopac*" koji se nalazio iznad Zavetnog Kovčega na kome su uklesani Heruvimi. Način, na koji su oni, koji su u istinama, razumeli Gospodnje preuzimanje na sebe naših krivica i grehova, prikazan je u prethodnom tekstu (br. 805).

[4] Onima, koji su u istinama, imputacija Gospodnje zasluge znači jednostavno molitvu Gospodu (koji je podneo detaljno opisane okrutne patnje kako bi otkupio i spasao ljude od propasti u večnoj smrti) da pokaže milosrđe. Gospodnja zasluga znači da je On svojim vlastitim snagama spasao sve koji veruju u Njega i koji čine ono što je zapovedio. Ova se zasluga ne može imputirati ali se može za nju moliti. Posredovanje znači stalno Gospodnje sećanje na čoveka. Poverenje i pouzdanje podrazumevaju: poverenje i pouzdanje u Gospoda, naime, da će On, iz čistog milosrđa, naučiti čoveka ispravnom putu, i odvesti ga na nebo. Odatle je takođe jasno šta predstavlja korespondencija otkupljenja.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[5] Na osnovu ovoga se sada može uočiti da stvari, koje su prikazane u prethodnom tekstu (br. 805), ne znače (onima koji su u istinama iz Reči) da je Gospod išta učinio pomoću Oca, već one označavaju da je Gospod sve učinio Sam od Sebe. Jer, kao što je gore rečeno, Bog je jedan, dakle, nema ih tri, a trojstvo jeste sadržano u samom Gospodu; Zato se, prilikom nečijeg približavanja Gospodu, odigrava istovremeno približavanje i Ocu i Duhu Svetom. Iz toga se takođe može videti da izraz *"ko u ropstvo vodi"* označava isključivanje iz Božanskih istina u Reči. Jer oni, koji drže doktrinu što definiše tri osobe unutar Božanstva, i koji razdvajaju veru iz svog života, što su dobra dela, važi da - isključuju drugo iz razumevanja istine u Reči. Jer sve u Reči objašnjavaju u skladu s njihovom doktrinom; a ono, što ne mogu objasniti, oni krivotvore. Štaviše, Božansko, koje se sadrži u Gospodu, a koje je od samog Gospoda, pripisuju Božanskom Ocu i tako ne mogu da pristupe Gospodu; i zato što to čine, razmišljanjem ili objašnjavanjem istina Reči (koje su im strane), oni isključuju iz istine ljude koji veruju da je sve što je rečeno o Božanskim stvarima iznad moći ljudskog poimanja; to se reprezentuje pomoću izraza *"ko u ropstvo vodi"*. Za njih same važi reprezentativni izraz *"biće u ropstvo odveden"*, odnosno oni sami sebi zatvaraju Božanske istine u Reči, što se očituje iz svega što sadrži njihova doktrina. Dok je ono, što oni govore, formalno istinito, ono, kao doktrina, nije istinito, zbog neispravnog načina na koji ga oni razumeju. Tome sam svedočio sagledavši njihovo stanje u duhovnom svetu, gde se, kad su bili ispitani, moglo uočiti da su bili u pukim neistinama, i stoga ih Gospod nikada ne može uvesti ni u kakvu nebesku inteligenciju.

811. Da izraz *"ropstvo"* u Reči znači - duhovno ropstvo, što je isključivanje iz Božanskih istina, tj. nemogućnost njihovog razumevanja u Reči, kao i uništenje od strane obmana od zla i zla od obmana, može se videti iz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

odlomka iz Reči gde se pominje "ropstvo", kao u tekstu koji upravo sledi. U Luki: *I pašće od oštrica mača, i odvešće se u ropstvo po svijem narodima; i Jerusolim će gaziti neznabošci dok se ne izvrše vremena neznabožaca.* (Luka 21:24). Ovo poglavlje obrađuje svršetak sveta, što znači poslednje vreme crkve, kada više nema nikakve preostale istine. Izraz "pašće od oštrica mača" u to vreme označava uništavanje istine od strane neistina; izraz "mač" označava borbu lažnosti protiv istine, kao i uništenje istine od strane neistina. Izraz "i odvešće se u ropstvo po svijem narodima" označava uverenje u zlo, i odatle opsednutost zlom svih vrsta; jer, kad istine bivaju uništene, ne samo da obmane uspevaju na njihovom mestu, već to isto važi i za zla. Izraz "svijem narodima" označava svakovrsna zla; izraz "Jerusolim će gaziti" označava potpuno uništenje i izopačenje doktrine crkve; izraz "Jerusolim" reprezentuje crkvu u odnosu na doktrinu, a izraz "će gaziti" označava da je ona potpuno uništena, što se uglavnom vrši krivotvorenjima i iskrivljanjima Reči.

[2] U Jezekilju: *Opet mi dođe riječ Gospodnja govoreći: Sine čovječji, okreni lice svoje prema gorama Izrailjevijem, i prorokuj protiv njih, I reci: gore Izrailjeve, čujte riječ Gospod Gospoda, ovako veli Gospod Gospod gorama i humovima, potocima i dolinama: evo me, ja ću pustiti na vas mač i oboriću visine vaše. I vaši će se oltari raskopati, i sunčani likovi vaši izlomiće se, i povaljaću pobijene vaše pred gadnijem bogovima vašim. I pobacaću mrtva tjelesa sinova Izrailjevijeh pred gadne bogove njihove, i razmetnuću kosti vaše oko oltara vaših. Svuda gdje nastavate gradovi će se opustošiti i visine će opustjeti, i oltari će se vaši raskopati i opustjeti, i gadni bogovi vaši izlomiće se i neće ih više biti, i sunčani likovi vaši isjeći će se, i djela će se vaša uništiti. I pobijeni će padati usred vas, i poznaćete da sam ja Gospod. Ali ću vas ostaviti nekoliko koji bi utekli od mača među narodima kad se*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

rasijete po zemljama. I koji vas uteku, opomenuće se mene među narodima, gdje budu u ropstvu, kako mi dotužase srcem svojim kurvarskim koje odstupi od mene, i očima svojim kurvarskim, kojima idoše za gadnijem bogovima svojim, i sami će sebi biti mrski za zla koja činiše u svijem gradovima svojim. I poznaće da sam ja Gospod i da nijesam govorio uzalud da ću im učiniti to zlo. (Jez. 6:1-10). Izraz "I vaši će se oltari raskopati" označava da će nestati svo bogopoštovanje iz dobra ljubavi; izraz "gadni bogovi vaši izlomiće se i neće ih više biti" označava da će svo bogopoštovanje od istina tog dobra propasti; a izraz "I pobijeni će padati usred vas" označava da će biti uništeni usled obmana, gde "pobijeni od mača" to označavaju.

[3] U Plaču Jeremijinom: *Pravedan je Gospod, jer se suprotih zapovijesti njegovoj; čujte, svi narodi, i vidite bol moj; djevojke moje i mladići moji otidoše u ropstvo. (Pl. Jer. 1:18). Ovo je tugovanje zbog uništenja sve istine u crkvi; to tugovanje se označava pomoću izraza "čujte, svi narodi, i vidite bol moj;" da je sva naklonost istini uništena, označeno je pomoću izraza "djevojke moje (...) otidoše u ropstvo," gde pojam "djevojka" označava naklonost istini; a da je svako razumevanje istine uništeno, predstavljeno je putem izraza "mladići moji otidoše u ropstvo," "mladići moji" označavaju razumevanje istine i inteligenciju.*

[4] U Amosu: *Da otidu u ropstvo pred neprijateljima svojim, i ondje ću zapovjediti maču da ih pobije, i obratiću oči svoje njima na zlo a ne na dobro. (Amos 9:4). Izraz "Da otidu u ropstvo pred neprijateljima svojim" označava, ako su pretrpeli zla da ih ona, posledično, zaposednu; izraz "protivnici" znači zla, dok izraz "da otidu u ropstvo", znači da budu zaposednuti (od zala). Izraz "i ondje ću zapovjediti maču da ih pobije" označava da će im neistine zatvarati mogućnost razumevanja istina i uništiti ih.*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[5] U Davidu: *Ostavi naselje svoje u Silomu, šator, u kojem življaše s ljudima. Opravi u ropstvo slavu svoju i krasotu svoju u ruke neprijateljeve.* (Ps. 78:60, 61). "Naselje svoje u Silomu" označava crkvu koja je u dobru ljubavi, dok "šator" označava crkvu koja je u istinama doktrine; odatle je jasno šta označava izraz "Ostavi naselje svoje u Silomu, šator, u kojem življaše s ljudima," naime, da su dobra ljubavi i istine doktrine uništene. "Slava", koju je dao u zatočeništvo, označava duhovnu istinu od nebeskog dobra; dok izraz "otpravi u ropstvo" označava isključivanje iz razumevanja, a time i uništenje neistinama; a izraz "i krasotu svoju u ruke neprijateljeve" označava prirodnu istinu iz duhovnog; to znači "krasota"; a njeno uništenje zlom označava se putem izraza "opravi krasotu svoju u ruke neprijateljeve."

[6] U Jezekilju: *Opet mi dođe riječ Gospodnja govoreći: Sine čovječji, usred doma odmetničkoga sjediš, koji ima oči da vidi i ne vidi, ima uši da čuje i ne čuje; jer su dom odmetnički. Zato ti, sine čovječji, spremi što treba za seobu, i seli se obdan na njihove oči; i iseli se iz svojega mjesta na drugo mjesto na njihove oči, ne bi li vidjeli, jer su dom odmetnički. I iznesi stvari svoje kao kad se ko seli obdan na njihove oči, a sam izidi uveče na njihove oči kao oni koji se sele. Na njihove oči prokopaj zid, i iznesi svoje stvari. Na njihove oči digni na ramena i iznesi po mraku, lice svoje pokrij da ne vidiš zemlje, jer te dadoh da budeš znak u domu Izrailjevu. I učinih tako kako mi se zapovjedi; stvari svoje iznesoh obdan kao kad se seli; a uveče prokopah zid rukom; i po mraku iznesoh na ramenima noseći na njihove oči. A ujutru dođe mi riječ Gospodnja govoreći: Sine čovječji, reče li ti dom Izrailjev, dom odmetnički: što radiš? Reci im: ovako veli Gospod Gospod: ovo je breme za kneza koji je u Jerusalimu i za sav dom Izrailjev što je ondje. Reci: ja sam vam znak, kako ja učinih tako će im biti; preseliće se i otići u ropstvo. I knez koji je među njima noseći na ramenima po mraku će izaći; oni će prokopati zid da iznesu;*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

on će pokriti lice svoje da ne vidi zemlje očima. (Jez. 12:1-12). Time je prorok predstavljao stanje crkve u to doba, odnosno, da više nije bilo istina koje nisu uništene neistinama. Jer svi proroci predstavljaju crkvu u odnosu na doktrinu iz Reči. Izrazi "*i iseli se iz svojega mjesta na drugo mjesto,*" i "*oni će prokopati zid da iznesu; on će pokriti lice svoje da ne vidi zemlje očima,*" značili su da su sve istine o doktrini iz Reči bile izbačene; "*i iseli se iz svojega mjesta na drugo mjesto*" označava odbacivanje; izraz "*stvari svoje kao kad se ko seli*" označava istine doktrine; "*zid*", kroz koji ih je izneo, označava posljednje stvari, koje obuhvataju i brane istine (posljednje stvari doktrine predstavljaju bukvalni smisao Reči, koji se naziva "*zid*" jer sadrži i uključuje duhovni smisao); izraz "*mrak*", u koji je on trebalo da ih iznese, označava nepravde; izraz "*pokriti lice svoje da ne vidi zemlje očima*" označava da istine dobra nisu više vidljive u crkvi. Budući da je prorok predstavio ove stvari, zato je rečeno: "*kako ja učinih tako će im biti; preseliće se i otići u ropstvo.*" Otuda je jasno da izraz "*preseliće se*" označava raspršivanje istine, dok izraz "*otići u ropstvo*" označava posednutost neistinama.

[7] U Avakumu: *Jer, evo, ja ću podignuti Haldejce, narod ljut i nagao, koji će ići po zemlji širom da osvoji naselja koja nijesu njegova. Svi će doći na grabež, s lica će biti kao istočni vjetar, pokupiće roblje kao pijesak. I carevima će se rugati i knezovi će im biti potsmijeh, smijaće se svakom gradu, nasuće zemlje, i uzeće ga.* (Avak. 1:6, 9, 10). "*Haldejci*" označavaju one, koji uništavaju istine crkve; izraz "*po zemlji širom*" predstavlja istine crkve; da će se sve istine uništiti obmanama, označava se putem izraza "*pokupiće roblje kao pijesak*;" da će se istinama i dobrima Riječi izrugivati, i da će se na njih bogohuliti, reprezentuje izraz "*I carevima će se rugati i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

knezovi će im biti potsmijeh," gde pojam "carevi" označava istine Reči, dok izraz "knezovi" označava dobra.

[8] U Jeremiji: *I reci im: ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: evo, ja ću poslati i dovesti Navuhodonosora cara Vavilonskoga slugu svojega, i metnuću prijesto njegov na ovo kamenje koje sakrih, i razapeće carski šator svoj na njemu. Jer će doći i zatrti zemlju Misirsku; ko bude za smrt otići će na smrt, ko za ropstvo, u ropstvo, ko za mač, pod mač. I raspaliću oganj u kućama bogova Misirskih; i popaliće ih i odvešće ih u ropstvo, i ogrnuće se zemljom Misirskom kao što se pastir ogrće plaštem svojim, i otići će odande s mirom.* (Jer. 43:10 - 12). Izrazi "Navuhodonosor," odnosno "car Vavilonski," u Reči reprezentuju one, koji uništavaju sve stvari crkve putem zala; a "Haldejci" su oni, koji uništavaju sve stvari crkve putem laži; a, u apstraktnom smislu, izraz "car vavilonski" označava zla koja uništavaju, dok pojam "Haldejci" predstavlja obmane iz tih zala. Izraz "ja ću poslati i dovesti Navuhodonosora (...) Jer će doći i zatrti zemlju Misirsku" označava uništavanje prirodnog čoveka u odnosu na sva dobra i sve istine iz Reči; izraz "ko bude za smrt otići će na smrt" označava uništenje putem zala; izraz "ko za ropstvo, u ropstvo" označava uništavanje zatvaranjem i oduzimanjem istine; izraz "ko za mač, pod mač" označava uništavanje putem obmana odatle; izraz "I raspaliću oganj u kućama bogova Misirskih; i popaliće ih i odvešće ih u ropstvo," označava da će ljubavi prema sebi i svetu uništiti sve stvari prirodnog čoveka putem zala i neistina; pojam "oganj" označava ove ljubavi; izraz "kućama bogova Misirskih" označava sve stvari prirodnog čoveka; izraz "popaliće ih" znači uništenje putem zle ljubavi, dok izraz "odvešće ih u ropstvo" znači uništenje tamošnjim neistinama. Izraz "i ogrnuće se zemljom Misirskom kao što se pastir ogrće plaštem svojim, i otići će odande s mirom" označava da će celokupni prirodni čovek biti posednut

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

neistinama od zla, kao i zlima od obmana. Ovo se upoređuje s plaštom pastira, jer izraz "*plaštem svojim*" označava istinu odenutu u dobro, ali, ovde znači obrnuto - obmanu, odevenu u zlo; jer je prirodni čovek poput odeće duhovnom čoveku, budući da ga obuhvata i uključuje.

[9] U Jeremiji: *I ako ti reku: kuda ćemo ići? tada im reci: ovako veli Gospod: ko je za smrt, na smrt; ko je za mač, pod mač; ko za glad, na glad; ko za ropstvo, u ropstvo.* (Jer. 15:2). Ovo opisuje celokupnu odgovornost dobra i istine u crkvi; jer u prethodnom stihu se kaže, "*I reče mi Gospod: da stane Mojsije i Samuilo preda me, ne bi se duša moja obratila k tome narodu; otjeraj ih ispred mene, i neka odlaze;*" zbog toga, izraz "*ko je za smrt, na smrt*" označava da oni, koji odbacuju dobro, propadaju od zla; "*ko za glad, na glad*" označava da oni, koji odbiju istine, propadaju zbog neistina; "*ko za ropstvo, u ropstvo*" označava da oni, koji vole zla i neistine, bivaju posednuti od istih.

[10] U Isaiji: *Tada reče Gospod: kako ide sluga moj Isaija go i bos za znak i čudo što će biti do tri godine Misiru i Etiopskoj, Tako će odvesti car Asirski u ropstvo Misirce, i Etiopljane u sužanjstvo, djecu i starce, gole i bose i golijeh zadnjica, na sramotu Misircima.* (Isa. 20:3, 4). Izraz "*car Asirski*" označava razmišljanje iz znanja [scientific] prirodnog čoveka; a pojam "*Misir*" označava prirodnog čoveka; tako izraz "*Tako će odvesti car Asirski u ropstvo Misirce*" označava da razmišljanje iz neistina uništava sve istine u prirodnom čoveku, koje su poput istina bukvalnog smisla Reči. (Ostalo se može videti objašnjeno u prethodnom tekstu, br. 532.)

[11] U Danilu: *I bogove će njihove i knezove njihove sa zakladima njihovijem dragocjenijem zlatnijem i srebrnijem odnijeti u ropstvo u Misir, i ostaće nekoliko godina jači od cara sjevernoga. I razumni u narodu naučiće mnoge,*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

i padaće od mača i ognja, ropstva i grabeža mnogo vremena. (Dan. 11:8, 33). Ovo se bavi ratom između cara na severu i cara juga, gde izraz "*car sjeverni*" označava lažnost koja vlada u crkvi, dok izraz "*car južni*" označava istinu koja brani crkvu od neistina; ovde se predočava i opisuje da će ipak prevladati neistine u crkvi na kraju poslednjih dana. Izraz "*I bogove će njihove i knezove njihove sa zakladima njihovijem dragocjenijem zlatnijem i srebrnijem odnijeti u ropstvo u Misir,*" označava da će odbranjena istina ukloniti sve istine i dobra crkve od onih, koji su u neistinama; njegove duhovne istine označene su "*I bogove će njihove i knezove,*" prirodne istine pomoću izraza „*sa zakladima njihovijem dragocjenijem,*" a sva istina i dobro, uopšte, "*zlatnijem i srebrnijem,*" a uklanjanje toga, i odbrana, su predstavljeni izrazom "*odnijeti u ropstvo u Misir.*" Izraz "*i padaće od mača i ognja*" označava da propadaju zbog neistina i zala odatle; i "*i padaće od (...)* ropstva i grabeža " označava lišavanje svih stvari istine i dobra.

[12] U Jeremiji: *Kad je prorok "metnut u tamnicu", prorokovao je da cela Juda treba da se odvede odvede u zatočeništvo u Vavilon, i da će tamo umreti i biti pokopana* (Jer. 20:1-6; 27:1 do kraja). Ovaj "*prorok*", poput "*proroka*" uopšteno, označava doktrinu crkve iz Reči; izraz da je prorok "*metnut u tamnicu*" pokazao je da je to bilo učinjeno u odnosu na crkvu i njenu doktrinu, što znači da je cela Juda odvedena u zatočeništvo u Vavilon. Utamničenje Judejskog plemena u Vavilonu od sedamdeset godina predstavljao je potpuno uništenje istine i devastaciju crkve.

[13] U istom: *Sve će pastire tvoje odnijeti vjetar, i koji te ljubi otići će u ropstvo; tada ćeš se posramiti i postidjeti za svu zloću svoju.* (Jer. 22:22). Izraz "*Pastiri*", u apstraktnom smislu, označava dobra crkve, dok izraz "*koji te ljubi*" reprezentuje njene istine; "*vjetar*" koji će hraniti pastire označava prazninu i beasdržajnost doktrine; izraz "*ropstvo*", u koje će oni "*koji ljube*"

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ići označava lišavanje svih istina i razumevanja; izraz "*biti posramljen i zbunjen*" označava lišavanje od svih dobara i istina; Zato, kad dođu među anđele, oni bivaju postićeni i zbunjeni.

[14] U Mojsiju: *Opojiću strijele svoje krvlju, i mač će se moj najesti mesa, krvlju isječenijeh i zarobljenijeh, kad počnem osvetu na neprijateljima.* (Pon. Zak. 32:42). "*Opojiću strijele svoje krvlju*" označava delirijum uma iz krivotvorene Reči; izraz "*i mač će se moj najesti mesa*" označava da će neistine uništiti sve dobre stvari; izraz "*krvlju isječenijeh i zarobljenijeh*" označava istrebljenje i zatvaranje svake istine, izraz "*isječenijeh*" znači istrebljivanje istine od strane neistina, dok pojam "*ropstvo*" reprezentuje zatvaranje istine od strane neistina. Izraz "*kad počnem osvetu na neprijateljima*" označava sa zlobom i brutalnošću pakla; pojam "*osveta*" znači zlobnost i okrutnost, a "*neprijatelj*" znači pakao.

[15] U isaiji: *Pade Vil, izvali se Nevo; likovi njihovi metnuše se na životinju i na stoku; što nosite, teško je, i umoriće. Izvališe se, padoše svi, ne mogoše izbaviti tovara, nego i sami otidoše u ropstvo.* (Isa. 46:1, 2). Izraz "*likovi njihovi metnuše se na životinju i na stoku*" označava da su njihove neistine - infernalne neistine, i zla od njih; izraz "*Izvališe se, padoše svi*" označava da će se raspasti; izraz "*nego i sami otidoše u ropstvo*" označava da će ići u pakao, gde će biti isključeni iz svake istine.

[16] U Avdiji: *Onaj dan, kad ti stajaše nasuprot; onaj dan, kad inostranci odvođahu u ropstvo vojsku njegovu, i tuđinci ulažahu na vrata njegova i bacahu ždrijeb za Jerusolim, bješe i ti kao koji od njih.* (Avd. 1:11). Ovo je rečeno o Edomu, što označava istinu prirodnog čoveka, ali, ovde, označava laž; izraz "*kad inostranci odvođahu u ropstvo vojsku njegovu*" označava neistine crkve koja uništava svoje istine, gde izraz "*vojska*" [engleski "*King*"]

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

James” prevod Biblije upotrebljava izraz "snaga" - prim. M. V.] koja označava istinu, budući da je sva duhovna snaga sastavljena od istina; izraz "tuđinci ulažahu na vrata njegova" označava lažne doktrine, koje uništavaju istine, kroz koje se ulazi u unutarnje istine; izraz "i bacahu ždrijeb za Jerusalim," označava doktrinu crkve iz Reči, raspršenu na taj način, dok izraz "bacahu ždrijeb" znači raspršivanje.

[17] U Jeremiji: *Teško tebi, Moave, propade narod Hamosov, jer sinove tvoje zarobiše, i kćeri tvoje odvedoše u ropstvo. Ali ću povratiti roblje Moavovo u posljednje vrijeme, govori Gospod. Dovde je sud Moavu.* (Jer. 48:46, 47). Izraz "Moav" znači one, koji su u prirodnom uživanju, i koji stoga krivotvore dobra Reči; izraz "narod Hamosov" znači one, koji su u prirodnoj istini; izraz "jer sinove tvoje zarobiše, i kćeri tvoje odvedoše u ropstvo" označava da su istine i dobra njihove crkve isključene neistinama i zlom; pojam "sinovi" označava istine, dok izraz "kćeri" reprezentuje dobra; izraz "Ali ću povratiti roblje Moavovo u posljednje vrijeme" označava da će se istine otvoriti onima koji su označeni "Moavom", i oni će biti upućeni u njih, dok izraz "posljednje vrijeme" označava Gospodnji dolazak.

[18] Na mnogo mesta unutar Reči se kaže: "Ali ću povratiti roblje," a zarobljenici znače pagane; a oni se, pak, predstavljaju izrazom "roblje," jer su isključeni iz istina, u koje će ih, međutim, Gospod nanovo uključiti. Kao u Isaiji: *Duh je Gospoda Boga na meni, jer me Gospod pomaza da javljam dobre glase krotkima, posla me da zavijem ranjene u srcu, da oglasim zarobljenima slobodu i sužnjima da će im se otvoriti tamnica.* (Isa. 61:1). Ovo se kaže o Gospodu; a izraz "krotki", koje je Jahve miropomazao da propovedaju dobru vest, označava one, koji samo u maloj meri obitavaju u istinama, a ipak žele istine da bi sačuvali svoju dušu; izraz "ranjene u srcu" označava, one koji su posledčno u žalosti; izraz "zarobljenima", kojima je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

trebalo On da propoveda slobodu, označava one, koji su isključeni iz istina, a time i iz dobara; a potom će ove istine biti otvorene i putem njih će se prožeti dobrotom. Izraz "*sužnjima*" označava one, kojima je uskraćeno da vide istine, što, ustvari, označava pagane, koji su, kasnije, primili istine od Gospoda.

[19] U istom: *Ja ga podigoh u pravdi, i sve putove njegove poravniću; on će sazidati moj grad i roblje moje otpustiće, ne za novce ni za darove, veli Gospod nad vojskama.* (Isa. 45:13). Ovo se takođe govori o Gospodu; a izraz "*pravednost,*" u koju ga je Jehova uzdigao, označava dobro ljubavi; dok izraz "*sve putove njegove poravniću*" označava istine koje proizlaze iz dobra; izraz "*on će sazidati moj grad*" označava doktrinu crkve; a izraz "*roblje moje otpustiće*" označava otvaranje i otkrovenje Božanskih istina u onima, koji su do tada bili isključeni iz njih. Da će Gospod ovim stvarima doneti slobodu, označeno je pomoću izraza "*ne za novce ni za darove.*"

[20] U Jeremiji: *Ovako veli Gospod nad vojskama: sila se čini sinovima Izrailjevim i sinovima Judinijem; koji ih zarobiše, drže ih, neće da ih puste. Izbavitelj je njihov silan, ime mu je Gospod nad vojskama, on će doista braniti stvar njihovu da umiri zemlju i smete stanovnike Vavilonske.* (Jer. 50:33, 34). Ovo je takođe rečeno o Gospodu, na koga se misli pod izrazom "*Izbavitelj je njihov silan*"; izraz "*on će doista braniti njihov stvar*" označava posetu i presudu onima, koji ih ugnjetavaju neistinama, kao i posledično oslobađanje od njih; izraz "*da umiri zemlju*" označava zaštitu od neistina, dok izraz "*sinovima Izrailjevim i sinovima Judinijem*", za koje se kaže da su potlačeni, ne znači bukvalno sinove Izraelove i sinove Judine, već znači pagane, koji su u istinama i dobrima od Gospoda; a, kako ih susprežu oni, koji ih obmanjuju i zatvaraju istine za njih, rečeno je: "*koji ih zarobiše, drže ih, neće da ih puste*".

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[21] U Davidu: *Ti si izašao na visinu, doveo si roblje, primio darove za ljude, a i za one koji se protive da ovdje nastavaš, Gospode Bože!* (Ps. 68:18). Ovo se, opet, govori o Gospodu; a izraz "doveo si roblje" označava da ih izbavi iz neistina, koje su ih zadržale u zarobljeništvu. U Isaiji: *Hoće li se junaku uzeti plijen i hoće li se oteti roblje pravednomu? Jer ovako govori Gospod: i roblje junaku uzeće se i plijen jakomu oteće se, jer ću se ja preti s onima koji se s tobom pru, i sinove tvoje ja ću izbaviti;* (Isa. 49:24, 25). Ovo je takođe rečeno o Gospodu i o povratku sinova Siona iz ropstva; a izraz "sinovi Sionski" označava one, koji su u ljubavi prema Gospodu, kao i istine, koje otuda proizilaze. Da su bili isključeni iz istina (od strane onih, koji su oberučke potvrdili neistine), a ipak ih je Gospod oslobodio, i predao im istine, označava izraz: *"Hoće li se junaku uzeti plijen i hoće li se oteti roblje pravednomu?"*

[22] U Davidu: *Ko će poslati sa Siona pomoć Izrailju? Kad Gospod povrati zarobljeni narod svoj, onda će se radovati Jakov i veseliće se Izrailj.* (Ps. 14:7; 53:6). Ovde, takođe, izraz "Sion" znači one, koji su u dobru ljubavi od Gospoda; Gospodnje spasenje i izbavljenje od zla podrazumevaju se pod izrazom "Ko će poslati sa Siona pomoć Izrailju?" Izraz "Kad Gospod povrati zarobljeni narod svoj" znači oslobođenje od neistina i zla; Izraz "onda će se radovati Jakov i veseliće se Izrailj" znači radost zbog sopstvenog oslobođenja u onima, koji su u spoljašnjoj crkvi, kao i u onima, koji su u unutaršnjoj crkvi, pojam "Jakov", reprezentuje one, koji su u spoljašnjoj crkvi, dok pojam "Izrael" predstavlja one, koji su u unutaršnjoj crkvi; a oba izraza predstavljaju pagane.

[23] U Jeremiji: *A ti se ne boj, slugo moj Jakove, i ne plaši se, Izrailju, jer evo ja ću te izbaviti iz daljne zemlje i sjeme tvoje iz zemlje ropstva njegovog; i Jakov će se vratiti i počivaće, i biće miran i niko ga neće plašiti.* (Jer. 46:27;

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

30:10). I ovde izraz "*Jakov i Izrailj*" znači pagane, gde pojam "*Jakov*" označava one, koji su iz spoljašnje crkve, dok izraz "*Izrael*" reprezentuje one, koji su u unutarnjoj crkvi; izraz "*ja ću te izbaviti iz daljne zemlje*" označava da ih spasava, iako su daleko od spasenja; izraz "*ja ću te izbaviti (...) i sjeme tvoje iz zemlje ropstva njegova*" označava da ih oslobodi iz neistina po kojima su bili isključeni iz istina i dobara neba i crkve; izraz "*će se vratiti i počivaće, i biće miran i niko ga neće plašiti,*" označava: biti zaštićen od neistina koje su iz pakla.

[24] U istom: *Ali svi koji te proždiru, proždrijeće se, i neprijatelji tvoji svikoliki otići će u ropstvo, i koji te gaze, biće pogaženi, i sve koji te plijene, daću ih da se oplijene. Ovako veli Gospod: evo, ja ću povratiti iz ropstva šatore Jakovljeve i smilovaću se na stanove njegove; i grad će se sazidati na mjestu svom, i dvor će stajati na svoj način.* (Jer. 30:16, 18). Izraz "*Ali svi koji te proždiru, proždrijeće se, i neprijatelji tvoji svikoliki otići će u ropstvo, i koji te gaze, biće pogaženi, i sve koji te plijene, daću ih da se oplijene,*" ima slično značenje kao i pasus u Otkrovenju, koji je objašnjen ovde, naime, "*Ko u ropstvo vodi, biće u ropstvo odveden; ko nožem ubije valja da on nožem bude ubijen.*" (Šta ostatak označava, objašnjeno je u prethodnom tekstu, br. 799.)

[25] U istom: *I daću vam se da me nađete, govori Gospod, i vratiću roblje vaše, i sabraću vas iz svijeh naroda i iz svijeh mjesta u koja sam vas razagnao, govori Gospod, i dovešću vas opet na mjesto, odakle sam vas iselio.* (Jer. 29:14). To, takođe, opisuje oslobođenje pagana iz duhovnog ropstva (što je isključivanje istina i dobara neba i crkve), pri čemu se spasenje vrši putem ponovnog uspostavljanja istina i dobara. U Sofoniji: *U ono vrijeme dovešću vas, u ono vrijeme sabraću vas; jer ću vam dobiti slavu i hvalu po svijem narodima na zemlji, kad povratim roblje vaše pred*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

vašim očima, govori Gospod. (Sof. 3:20). To takođe znači i povratak pagana iz duhovnog ropstva. U Amosu: I povrtiću roblje naroda svojega Izrailja, i opet će sagraditi puste gradove i naseliće se, i nasadiće vinograde i piti vino iz njih, i načiniće vrtove i jesti rod iz njih. (Amos 9:14). Ovo se može videti objašnjeno u prethodnom tekstu (br. 376, 405).

[26] U Isaiji: *Probudi se, probudi se, obuci se u silu svoju, Sione; obuci krasne haljine svoje, Jerusalime grade sveti; jer neće više ući u tebe neobrezani i nečisti. Otrasi prah sa sebe, ustani, sjedi, Jerusalime; skini okove s vrata svojega, zarobljena kćeri Sionska. (Isa. 52:1, 2). "Sion" znači crkvu koja je u dobru ljubavi prema Gospodu; istina iz tog dobra označava se putem izraza "obuci se u silu svoju, Sione;" a istine doktrine te crkve označene su putem izraza "obuci krasne haljine svoje, Jerusalime grade sveti." Izraz "jer neće više ući u tebe neobrezani i nečisti," označava zla zemaljskih ljubavi i njihovih neistina; izraz "Otrasi prah sa sebe, ustani, sjedi," označava, što se tiče Jerusalima, oslobođenje od paklene neistine i uzdizanje prema istinama neba. Izraz "skini okove s vrata svojega, zarobljena kćeri Sionska," označava oslobođenje od odbacivanja istina od strane neistina koje sprečavaju prijem priliva (influksa) iz neba, gde izraz "kćeri Sionska" znači, one, koji su u naklonostima istinama iz dobra ljubavi od Gospoda. U stihovima koji slede, govori se o sinovima Izraelovim: *Da su boravili u Egiptu i da ih je Asirija ugnjetavala* (Isaija, glava 14); što znači da su isključeni iz istina razmišljanjima iz znanja [scientific] prirodnog čoveka.*

[27] U istom: *Jer će ih uzeti narodi i odvesti na mjesto njihovo, i naslijediće ih Izrailjci u zemlji Gospodnjoj da im budu sluge i sluškinje, i zarobiće one koji ih bjehu zarobili, i biće gospodari svojim nasilnicima. (Isa. 14:2).* Ovo se takođe odnosi na povratak sinova Izraelovih, a sinovi Izraelovi znače pagane. Da oni, koji isključuju druge od istina, i odvođe ih u zabludu zbog neistina, i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sami posledično bivaju isključeni iz istina i zavarani neistinama, reprezentuje se pomoću izraza "*i zarobiće one koji ih bjehu zarobili, i biće gospodari svojim nasilnicima.*"

[28] U Osiji: *U domu Izrailjevu vidim strahotu; ondje je kurvanje Jefremovo, Izrailj se oskvrni. I tebi je, Juda, pripravljena žetva, kad vratim roblje naroda svojega.* (Os. 6:10, 11). Ovo se bavi stanjem crkve među Jevrejima u vremenu dolaska Gospoda; "*kurvanje Jefremovo,*" koje je detaljnije opisano pomoću izraza "*U domu Izrailjevu vidim strahotu,*" označava krivotvorenje Reči; izraz "*kurvanje*" označava krivotvorenje, a pojam "*Jefrem*" – razumevanje Reči. Izraz "*Izrailj se oskvrni. I tebi je, Juda, pripravljena žetva,*" označava da je crkva bila u pukim neistinama, i da su primenjivali Reč da bi potvrđivali neistine, gde pojam "*Juda*" označava Reč, dok izraz "*žetva*" predstavlja obilje takvih stvari u Reči, koje su poput onih, što su ih oni primenjivali. Da je to bilo stanje Jevrejske crkve, u trenutku kad je trebalo da se pred paganima rasprostru istine, kojima bi se oni mogli izbaviti od neistina, označava se pomoću izraza "*kad vratim roblje naroda svojega.*"

[29] U istorijskim delovima Reči, zatočeništvo sinova Izraelovih od strane raznih neprijatelja, zajedno sa opisima njihovih izbavljenja, ima slično značenje, kao što se vidi iz sledećih primera: *da su bili prisiljeni da služe Husanu, kralju Sirije (Mesopotamije), i da ih je oslobodio Gotonilo* (Sudije 3); *Da su služili Eglonu, kralju Moavskom, a oslobodio ih je Aod* (Sudije 3); *Da su predani Javinu, caru hanaanskom, a oslobodila ih je Devora* (Sudije 4); *Da su predani Madijanima, a oslobodio ih je Gedeon* (Sudije 6); *Da su predani Filistejcima i Amoncima, a oslobodio ih je Jeftaj* (Sudije 10,11). Slične stvari označavane su i zatočeništvom *Jevreja sedamdeset godina u Vavilonu* (2. Knjiga carevima 25). To stoga, što istorijski delovi Reči, i to baš svi istorijski delovi, predstavljaju, zapravo, reprezentacije onih stvari, koje se

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

odnose na crkvu. Dakle, svi izrazi kojima su unutar Reči opisane istorijske činjenice su - reprezentativni.

[30] "Sakupljeni" imaju slično značenje u Reči kao "zarobljenici" ("sužnji", "robovi"), što se može videti u odlomcima koji slede: *I skupiće se kao što se skupljaju sužnji u jamu, i biće zatvoreni u tamnicu, i poslije mnogo vremena biće pohođeni.* (Isa. 24:22). *A ti, za krv zavjeta tvojega pustih sužnje tvoje iz jame, gdje nema vode.* (Zah. 9:11). *Neka izađu pred lice tvoje uzdasi sužanjski, silom mišice svoje sačuvaj namijenjene smrti.* (Ps. 79: 11). *Koji je vasiljenu obraćao u pustinju, i gradove *njezine raskopavao? roblje svoje nije otpuštao kući?* (Isa. 14:17). *Da otvoriš oči slijepcima, da izvedeš sužnje iz zatvora i iz tamnice koji sjede u tami.* (Isa. 42:7). *Go bijah, i odjenuste me; bolestan bijah, i obidoste** me; u tamnici bijah, i dođoste k meni.* (Mat. 25:36). *A ovu kćer Avraamovu koju sveza sotona evo osamnaesta godina, ne trebaše li je odriješiti iz ove sveze u dan subotni?* (Luka 13:16). *Videti u prethodnom tekstu, br. 741, gde smo mogli pročitati "njegove." **Latinski tekst ima izraz "ne obidoste me," umesto izraza "obidoste me."

812. Izraz "ko nožem ubije valja da on nožem bude ubijen", označava da oni, koji su zadojili druge neistinama, bivaju i sami, posledično, prožeti obmanama iz pakla. To je očigledno iz značenja "mača", u latinskom tekstu: *gladius et machaera* [u Daničić-Karadžićevom prevodu Biblije se upotrebljava izraz "nož" - prim. M. V.], kao reprezentacije istine koja se bori protiv lažnosti, a, u suprotnom smislu, kao reprezentacije neistine u borbi protiv istine. Ovde pojam "nož" ima značenje neistine, koja se bori protiv istine; dakle, izraz "ubijati nožem" znači uništiti istine neistinama, a takođe i prožeti samog sebe neistinama. Takođe, izraz "da on nožem bude ubijen", jeste opis zadojenosti obmanama iz pakla. Neistinama od pakla su prožeti oni, koji su zatvorili nebo prema sebi zbog neistina; a, za svakoga važi: kada

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

mu je nebo zatvoreno, otvoren mu je - pakao. Jer čovek mora biti ili na nebu ili u paklu; on ne može obitavati u nepostojećem svetu, između ova dva; dakle, kad neko zatvori nebo u sebi, on samom sebi otvara pakao, a iz pakla, dakako, ne proizilazi ništa drugo, sem neistina zla, te se on njima, naravno, prožima. A isključivo obmane zla, i ništa drugo sem njih, zatvaraju nebo. Jer postoje različite vrste obmana, na primer, obmane neznanja, obmane religije, kao i obmane proizašle iz pogrešnog razumevanja Reči; jednom rečju, obmane, koje dovode do života u zlu, ili koje proizlaze iz zlog života, jer su iz pakla, zatvaraju nebo. Iz toga je jasno da "*ko nožem ubije valja da on nožem bude ubijen*" označava da će oni, koji su zadojili druge neistinama, i sami, posledično, biti prožeti obmanama iz pakla.

[2] Slično je značenje onoga, što je Gospod rekao Petru: *Tada reče mu Isus: vrati nož svoj na mjesto njegovo; jer svi koji se maše za nož od noža će izginuti.* (Mat. 26:52). To je rečeno Petru, jer je on predstavljao istinu vere, a, u obrnutom smislu, lažnost vere; stoga izraz "*jer svi koji se maše za nož od noža će izginuti*" znači: primiti lažnost vere i propasti zajedno sa njom. Oni, koji su označeni izrazom "*zvijeri*", i koji su, pomoću razmišljanja, potvrdili razdvajanje vere od života, jesu predstavljeni izrazom "*jer svi koji se maše za nož od noža će izginuti*", tj. zadojili su druge neistinama, a i sami su prožeti neistinama iz pakla, jer dogma same vere isključuje sve istine, i odbacuje sva dobra. Sama vera isključuje sve istine, jer takva vera insistira na spasenju koje je isključivo ovog tipa: "*Da je Gospod podneo stradanje na krstu za naše grehe, i time uklonio osudu Zakona, i da nas je On tako otkupio.*" I dok oni drže da spasava samo ono, što nazivaju samom verom, te se, posledično, ne trude da nauče istine, iako su isključivo istine te, koje predstavljaju ono, što čoveka podučava kako mora živeti. Ove su istine mnogobrojne i raznovrsne. Da sama vera odbacuje dobra, proizlazi iz dogme, čija je suština

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

u tome, da takva vera opravdava bez činjenja dobrih dela; stoga se esencijalna dobra ljubavi prema Bogu, kao i dobra milosrđa prema bližnjemu, uopšte ne uzimaju u obzir.

813. *Ovdje je trpljenje svetijeh, koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu,* označava da kroz njih dolazi iskušenje, a potom i implantacija istine od dobra u onima koje je Gospod načinio duhovnim. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "*Ovdje je trpljenje svetijeh*" (o čemu uskoro); takođe iz značenja "*vjere*", kao implantacije istine; isto tako, od značenja "*svetaca*", kao onih koji su u istinama od dobra od Gospoda (vidi u prethodnom tekstu, stih 204), dakle onih koji su načinjeni duhovnim od Gospoda; jer čoveka čine duhovnim istine od dobra. "*Vjera*" označava usađivanje istine jer je vera u čoveku - istina potvrđena u srcu; ako se ne prizna u srcu, ona ne može biti vlastita vera; i zato se izraz "*vjera*" ne pominje nigde u Starom zavetu, već se, umesto njega, pominje izraz "*istina*"; i doista, drevni ljudi su bili ti, u kojima je crkva bila bila u potpunosti lišena znanja da je vera išta drugo negoli istina; i kad bi rekli da veruju u Boga, pod tim bi podrazumevali razumevanje istine, voljom i delanjem, a sve to od Gospoda. Odatle je jasno da izraz "*vjera*" označava usađivanje (implantaciju) istine.

[2] "*Ovdje je trpljenje svetijeh*" označava iskušenje vernika, ili onih koji su načinjeni duhovnim od Gospoda, jer izraz "*trpljenje*" označava duhovno trpljenje, što je trpljenje pri podvrgavanju iskušenjima; a trpljenje imaju oni, koji se u sebi bore protiv neistina koje su sadržane u dogmi same vere i koji se čvrsto drže svog stava; jer ta vera potvrđuje razmišljanja od prirodnog čoveka i od Reči (koja se pogrešno primenjuje i time krivotvori). Iskušenja koja takvi trpe kada se bore protiv neistina reprezentuje izraz "*trpljenje*".

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] Pojam "trpljenje" ima slično značenje kod Luke: *A predavaće vas i roditelji i braća i rođaci i prijatelji; i pobiće neke od vas. I svi će omrznuti na vas imena mojega radi. Trpljenjem svojijem spasavajte duše svoje.* (Luka 21:16, 17, 19). Ovo se govori o poslednjem vremenu crkve, kada se odvija Poslednji Sud. Iskušenja kroz koja će vernici potom proći zbog istina opisuju se putem izraza "*A predavaće vas i roditelji i braća i rođaci i prijatelji; i pobiće neke od vas,*" a takođe i pomoću izraza "*I svi će omrznuti na vas imena mojega radi;*" izraz "*i roditelji i braća i rođaci i prijatelji,*" predstavlja one, koji su iz iste crkve, ali koji su u zlu i neistinama; njihova iskušenja, koja moraju pretrpeti, su označena putem izraza "*i pobiće neke od vas*", kao i pomoću izraza "*I svi će omrznuti na vas;*" tako, izraz "*Trpljenjem svojijem spasavajte duše svoje*" označava očuvanje života istine među neistinama; pojam "*duša*" ovde označava život istine.

[4] Opet, na istom mestu: *A koje je na dobroj zemlji to su oni koji riječ slušaju, i u dobrome i čistom srcu drže, i rod donose u trpljenju. Ovo govoreći povika: ko ima uši da čuje neka čuje.* (Luka 8:15). Izraz "*i rod donose u trpljenju*" znači živiti istine i činiti dobro, čak i kada se živi usred obmana i zla, to jest među onima koji su u neistinama i zlu. Gospodnje trpljenje u iskušenjima, najvećim i najstrašnijim, od svih iskušenja koja je iko ikad istrpeo, opisano je pomoću ovih reči u Isaiji: *Mučen bi i zlostavljen, ali ne otvori usta svojih; kao jagnje na zaklanje vođen bi i kao ovca nijema pred onijem koji je striže ne otvori usta svojih.* (Isa 53:7). Izraz "*Mučen bi i zlostavljen*" označava iskušenja; Izraz "*bi zlostavljan*" označava njihove patnje; izraz "*ne otvori usta svojih*" označava trpljenje.

814. Stih 11. *I vidjeh drugu zvijer gdje izlazi iz zemlje, i imaše dva roga kao u jagnjeta; i govoraše kao aždaha.* 11. Izraz "*I vidjeh drugu zvijer gdje izlazi iz zemlje,*" označava potvrde na osnovu bukvalnog smisla Reči, u korist vere

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

odvojene od života, i posledičnog krivotvorenja istina crkve (br. 815); izraz "*i imaše dva roga kao u jagnjeta,*" označava moć (koja prividno izgleda kao da potiče od samog Gospoda) uveravanja da postoji povezanost sadržaja Reči i same vere (br. 816); izraz "*i govoraše kao aždaha,*" označava uveravanje sa sličnom naklonošću, misli, doktrinom i propovedanjem, kao kod onih, koji odvajaju veru od života vere, koji je milosrđe (br. 817).

815. Stih 11. *I vidjeh drugu zvijer gdje izlazi iz zemlje,* označava potvrde iz bukvalnog smisla Reči u korist vere odvojene od života, kao i posledično krivotvorenje istina crkve. To je vidljivo iz značenja izraza "*dvije zvijeri*" tretiranog u ovom poglavlju, kao potvrde onih stvari koje označava izraz "*zmaj*" ("*aždaha*"), jer izraz "*zmaj*", uzet sam za sebe, označava samu veru (vidi u prethodnom tekstu, br. 714); izraz "*zvijer koja izlazi iz mora*" označava razmišljanja prirodnog čoveka koji potvrđuje razdvajanje vere od života (vidi takođe u prethodnom tekstu, br. 774); stoga ova "*zvijer*" označava potvrde zloupotrebom bukvalnog smisla Reči u korist vere odvojene od života, i, posledično, krivotvorenje istina crkve. Da "*zmaja*" ("*aždahu*") nadalje podrobnije opisuju dve pomenute "*zvijeri*", vidljivo je iz stihova 2, 4, i 11 ovog poglavlja. Postoje, takođe, dva sredstva, kojima se svaka jeretička dogma može potvrditi, a to su: razmišljanja od prirodnog čoveka i potvrda iz bukvalnog smisla Reči; a ta dva sredstva predstavljaju ono što označavaju ove dve "*zvijeri*". Prethodno pomenuta "*zvijer*" označava razmišljanja od prirodnog čoveka, jer "*more*", iz koga je ta zver izašla, označava prirodnog čoveka, dok ova potonja "*zvijer*" (koja je izašla iz zemlje) označava potvrde iz bukvalnog smisla Reči, jer izraz "*zemlja*", iz koje je zver izašla, označava crkvu u kojoj je Reč. Ova "*zvijer*" takođe označava krivotvorenja Reči. To stoga, što Reč, osim ako nije krivotvorena, ne može potvrditi lažnu dogmu, budući da su sve stvari iz Reči istinite; dakle,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sve se istine mogu potvrditi iz Reči, ali se ni na koji način iz Reči ne mogu potvrditi neistine, što se može jasno videti iz onoga što je u prethodnom tekstu rečeno, a takođe i iz onoga što sledi u ovom poglavlju.

[2] Kao što su u prethodnom tekstu navedeni odlomci iz Reči (br. 785) u kojima se pominju izrazi "*djela*", "*djela*", "*delanje*" i "*činjenje*", tako ću sada citirati odlomke, u kojima se pominju pojmovi "*vjera*" i "*vjerovanje*", ali samo iz Jevanđelja, a ne iz Poslanica apostola, i to zbog toga, što Jevanđelja sadrže reči Samog Gospoda, a sve ove Gospodnje reči poseduju duhovni smisao skriven unutar njih, putem koga se zadobija neposredna komunikacija s nebom, dok spisi apostola ne sadrže takav smisao, iako su to ipak korisne knjige za crkvu.

[3] Odlomci Reči u kojima se pominju izrazi "*vjera*" i "*vjereovanje*" su oni, koji upravo slede. U Mateju: *I kapetan odgovori i reče: Gospode! Nijesam dostojan da pod krov moj udeš; nego samo reci riječ, i ozdraviće sluga moj. A kad ču Isus, udivi se i reče onima što idahu za njim: zaista vam kažem: ni u Izrailju tolike vjere ne nađoh. A kapetanu reče Isus: idi, i kako si vjerovao neka ti bude. I ozdravi sluga njegov u taj čas.* (Mat. 8:8, 10, 13). Gospod je iscelio ovu osobu i mnoge druge, u skladu sa njihovom verom, jer je prva i primarna stvar crkve, koja je tada trebalo da se uspostavi, bila: da se poveruje da je Gospod Svemogući Bog, jer bez te vere nijedna crkva ne bi mogla biti uspostavljena. To stoga, što je Gospod Bog Neba i Bog Zemlje, s kojim se nije moguće povezati, osim putem priznavanja Njegovog Božanskog, a to priznanje jeste - vera. Centurion je, očigledno, priznao da je Gospod - Bog Svemogući, jer je rekao: "*Gospode! Nijesam dostojan da pod krov moj udeš; nego samo reci riječ, i ozdraviće sluga moj.*"

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[4] U istom: *I gle, žena koja je dvanaest godina болоvala od tečenja krvi pristupi sastrag i dohvati mu se skuta od haljine njegove. Jer govoraše u sebi: samo ako se dotaknem haljine njegove, ozdraviću. A Isus obazrevši se i vidjevši je reče: ne boj se, kćeri; vjera tvoja pomogla ti je. I ozdravi žena od toga časa. (Mat. 9:20-22).* Na istom mestu: *I gle, donesoše mu uzeta koji ležaše na odru. I vidjevši Isus vjeru njihovu reče uzetome: ne boj se, sinko, opraštaju ti se grijesi tvoji. I gle, neki od književnika rekoše u sebi: ovaj huli na Boga. I vidjeći Isus pomisli njihove reče: za što zlo mislite u srcima svojijem? Jer šta je lakše reći: opraštaju ti se grijesi; ili reći: ustani i hodi? Ali da znate da vlast ima sin čovječij na zemlji opraštati grijeha (tada reče uzetome): ustani, uzmi odar svoj i idi doma. I ustavši otide doma. (Mat. 9:2-7; Luka 5:19-25).* U istom: *A kad je Isus odlazio odande, za njim idahu dva slijepca vičući i govoreći: pomiluj nas, sine Davidov! A kad dođe u kuću, pristupiše k njemu slijepci, i reče im Isus: vjerujete li da mogu to učiniti? A oni mu rekoše: da Gospode. Tada dohvati se očiju njihovijeh govoreći: po vjeri vašoj neka vam bude. I otvoriše im se oči. I zaprijeti im Isus govoreći: gledajte da niko ne dozna. (Mat. 9:27-30).* Nijedna druga vera osim one, koja se naziva istorijskom, i koja je, u to vreme, bila čudotvorna vera, nije bila označena kao vera kojom su bolesnici bili izlečeni; posledično, pomoću te vere su mnogi činili čuda u to vreme. Ta je vera bila, u osnovi, sastavljena od uverenja da je Gospod bio Svemoguć, jer je bio u stanju učiniti čuda Sam od Sebe; zbog toga je, takođe, dopustio da ga bogopoštuju, što nije bilo slučaj s prorocima Starog zaveta, koji nisu bili obožavani. Ali uvek mora postojati ovakva, prethodno pomenuta, istorijska vera, pre nego što postane spasiteljska vera; jer istorijska vera vremenom postaje spasiteljska vera u čoveku, putem njegovog učenja istina iz Reči, i pomoću njegovog života u skladu sa njima.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[5] Na istom mestu: *I gle, žena Hananejka izađe iz onijeh krajeva, i povika k njemu govoreći: pomiluj me Gospode sine Davidov! moju kćer vrlo muči đavo. A on joj ne odgovori ni riječi. I pristupivši učenici njegovi moljahu ga govoreći: otpusti je, kako viče za nama. A on odgovarajući reče: ja sam poslan samo k izgubljenijem ovcama doma Izrailjeva. A ona pristupivši pokloni mu se govoreći: Gospode pomози mi! A on odgovarajući reče: nije dobro uzeti od djece hljeb i baciti psima. A ona reče: da, Gospode, ali i psi jedu od mrvica što padaju s trpeze njihovijeh gospodara. Tada odgovori Isus, i reče joj: o ženo! velika je vjera tvoja; neka ti bude kako hoćeš. I ozdravi kći njezina od onoga časa. (Mat. 15:22-28). U Jovanu: Dođe pak Isus opet u Kanu Galilejsku, gdje pretvori vodu u vino. I bješe neki carev čovjek kojega sin bolovaše u Kapernaumu. Ovaj čuvši da Isus dođe iz Judeje u Galileju, dođe k njemu i moljaše ga da siđe i da mu iscijeli sina; jer bijaše na smrti. I reče mu Isus: ako ne vidite znaka i čudesa, ne vjerujete. Reče mu carev čovjek: Gospode! siđi dok nije umrlo dijete moje. Reče mu Isus: idi, sin je tvoj zdrav. I vjerova čovjek riječi koju mu reče Isus, i pođe. I odmah kad on silažaaše, gle, sretoše ga sluge njegove i javiše mu govoreći: sin je tvoj zdrav. Tada pitaše za sahat u koji mu lakše bi; i kazaše mu: juče u sedmom sahatu pusti ga groznica. Tada razumje otac da bješe onaj sahat u koji mu reče Isus: sin je tvoj zdrav. I vjerova on i sva kuća njegova. (Jovan 4:46-53). U istom: Ču Isus da ga istjeraše napolje; i našavši ga reče mu: vjeruješ li ti sina Božijega? On odgovori i reče: a ko je, Gospode, da ga vjerujem? A Isus mu reče: i vidio si ga, i koji govori s tobom on je. A on reče: vjerujem, Gospode! I pokloni mu se. (Jovan 9:35-38). U Luki: A kad ču Isus, odgovori mu govoreći: ne boj se, samo vjeruj, i oživljeće. I povrati se duh njezin, i ustade odmah; i zapovjedi da joj dadu neka jede. (Luka 8:50, 55). U istom: A jedan od njih vidjevši da se iscijeli povrati se hvaleći Boga iza glasa, I pade ničice pred noge njegove, i zahvali mu. I to bješe Samarjanin. I reče mu:*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ustani, idi; vjera tvoja pomože ti. (Luka 17:15, 16, 19). Na istom mestu: *A Isus reče: progledaj; vjera tvoja pomože ti. I odmah progleda, i pođe za njim hvaleći Boga. I svi ljudi koji vidješe hvaljahu Boga.* (Luka 18:42, 43). U Marku: *I odgovarajući jedan od naroda reče: učitelju! dovedoh k tebi sina* svojega u kome je duh nijem. A Isus reče mu: ako možeš vjerovati: sve je moguće onome koji vjeruje. I odmah povikavši otac djetinji sa suzama govoraše: vjerujem, Gospode! pomози mojemu nevjerju.* (Marko 9:17, 23, 24). Tri su razloga zašto je vera u Gospoda isceljivala sve ove ljude; prvo, jer su oni priznavali Njegovu Božansku svemoć i, još, priznavali su da je On Bog; drugo, jer je vera priznanje, i od priznanja ona postaje - intuicija; a sva intuicija od priznanja čini da *drugi [drugi entitet, spiritualno biće, u ovom slučaju – Bog – prim. M. V.]* biva prisutan; to je uobičajena stvar u duhovnom svetu. Zato, sada, kada je Gospod trebalo da uspostavi Novu Crkvu, intuicija (emanirana od priznanja Gospodnje svemoći) je bila njihovo stanje, iz koga su prvi put videli Gospoda, onakvog, kakav On zaista i jeste; i iz ovoga je jasno šta ovde znači vera. Treći razlog je bio taj, da su sve bolesti, koje je Gospod izlečio, reprezentovale, i tako i označavale - duhovne bolesti, koje odgovaraju tim prirodnim bolestima; a duhovne bolesti može izlečiti samo Gospod, konkretno, putem gledanja vernika u njegovu Božansku Svemoć i putem životnog pokajanja vernika. Zato bi On ponekad govorio: *"Tvoji su grijesi oprošteni, idi i ne griješi više"*. Ta je vera takođe bila reprezentovana i označena njihovom čudotvornom verom; ali vera, pomoću koje Gospod isceljuje duhovne bolesti kod vernika, može se darovati samo kroz istine iz Reči i kroz život prema njima; same istine i sam život prema njima čine kvalitet vere. Ali više o tome će biti reči u nastavku ovog teksta.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[6] U Jovanu: *Isus reče: uzmite kamen. Reče mu Marta, sestra onoga što je umro: Gospode! već smrdi; jer su četiri dana kako je umro. Isus joj reče: ne rekoh li ti da ako vjeruješ vidjećeš slavu Božiju?* (Jovan 11:39, 40). U Luki: *Isus reče ženi koja je bila grešnica, a noge mu je oprala suzama, obrisala ih je kosom sa svoje glave, ljubila mu stopala, koja je takođe pomazala uljem: opraštaju ti se grijesi. Vjera tvoja pomože ti; idi s mirom.* (Luka 7:38, 48, 50). Iz ovoga je jasno da je vera u Gospodnju svemoć ta, koja ih je izlečila, i da je ista vera opovrgnula, oprostila, odnosno, uklonila grehe. Razlog tome je što ova žena nije imala samo veru u Božansku svemoć Gospodnju, već Ga je i volela, jer mu je poljubila noge. Zato je Gospod rekao: "*opraštau ti se grijesi. Vjera tvoja pomože ti; idi s mirom,*" jer vera je ta, koja čini Božansko Gospodnje da bude prisutno dok ljubav povezuje čoveka sa Gospodom. Moguće je, međutim, da Gospod bude prisutan ali da, i pored toga, ne postoji povezanost sa Njim; iz ovoga je vidljivo da je vera od ljubavi ona, koja spasava.

[7] Opet: *I gle, oluja velika postade na moru da se lađa pokri valovima; a on spavaše. I prikučivši se učenici njegovi probudiše ga govoreći: Gospode! izbavi nas, izgibosmo. I reče im: zašto ste strašljivi, malovjerni? Tada ustavši zaprijeti vjetrovima i moru, i postade tišina velika.* (Mat. 8:24-26; Marko 4:39-41; Luka 8:24, 25). U Mateju: *A Petar odgovarajući reče: Gospode! ako si ti, reci mi da dođem k tebi po vodi. A on reče: hodi. I izišavši iz lađe Petar iđase po vodi da dođe k Isusu. No vidjeći vjetar veliki uplaši se, i počevši se topiti, povika govoreći: Gospode, pomagaj! I odmah Isus pruživši ruku uhvati Petra, i reče mu: malovjerni! zašto se posumnja?* (Mat. 14:28-31). U istom: *Kad učenici nisu mogli izlečiti ludog čoveka, Isus im reče: "O rode nevjerni i pokvareni! dokle ću biti s vama?" Isus ga izleči; Rekao je učenicima da ga ne mogu izlečiti zbog njihove nevere* (Mat. 17:14, i dalje, u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

nizu). Na istom mestu se opisuje negativni prijem Isusa u Njegovom rodnom mestu: *I sablažnjavahu se o njega. A Isus reče im: nema proroka bez časti osim na postojbini svojoj i u domu svojemu. I ne stvori ondje čudesa mnogijeh za nevjerstvo njihovo.* (Mat. 13:57, 58). Gospod je prozvaio učenike "malovjernima", kad nisu bili u stanju da čine čuda u njegovo ime, i kad nije mogao učiniti čuda u Vlastitom selu, zbog njihove nevere. To stoga, što su učenici verovali da je Gospod Mesija ili Hrist, a takođe i da je On Sin Božji, kao i da je prorok, koji je opisan u Reči, ali nisu verovali da je On - Bog Svemogući i da je Bog Otac Jehova u Njemu; i doklegod su verovali da je On samo čovek, ali ne istovremeno i Bog, Njegovo Božansko, kome pripada svemoć, nije moglo biti prisutno kod učenika, jer ono može postati prisutnim isključivo putem istinske vere. To stoga, što istinska vera predstavlja Gospoda kao prisutnog, kao što je već rečeno u prethodnom tekstu; ali vera u Njega kao čoveka ne predstavlja Njegovu Božansku svemoć kao prisutnu. Iz istog razloga, oni na svetu, koji danas gledaju u Njegovo Ljudsko, ali ne u isto vreme i u Njegovo Božansko, kao što čine Socinijanci [*Socinijanizam je hrišćanski oblik jedinarizma krajem 16. veka, koji je racionalno uskratio Trojstvo, Božanstvo Isusa Hrista i isкупljenje- prim. M. V.] i Arijanici [Arijanstvo je hristološko učenje koje je propovedao Arije, sveštenik u Aleksandriji u Egiptu. Suština njegovog učenja se sastojala u razlikovanju Boga kao tvorca i Hrista kao božjeg stvorenja - prim. M. V.], ne mogu se spasiti.*

[8] Zbog sličnog razloga, Gospod nije mogao učiniti čuda u svojoj zemlji, jer su od Njegovog ranog detinjstva na Njega gledali isključivo kao na čoveka, koji je za njih bio isti kao što je i svaki drugi čovek; i stoga nisu mogli dodati u tu svoju predstavu još i ideju Njegovog Božanstva; a, kad ta ideja nije prisutna dok je Gospod prisutan, On tada nije prisutan u čoveku sa svom

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Svojom Božanskom svemoći; jer vera predstavlja Gospoda prisutnog u čoveku u skladu sa kvalitetom percepcije o Njemu. Ostale stvari, koje čovek ne priznaje, on stoga i odbacuje; jer kako bi Gospod mogao delovati u ljudima po veri, Gospodnje Božansko mora biti prisutno u čoveku, a ne izvan njega.

[9] U Jovanu: *A od naroda mnogi ga vjerovali, i govorahu: kad dođe Hristos eda li će više čudesa činiti nego ovaj što čini?* (Jovan 7:31). U Marku: *A znaci onima koji vjeruju biće ovi: imenom mojijem izgoniće đavole; govoriće novijem jezicima; Uzimaće zmije u ruke, ako i smrtno što popiju, neće im nauditi; na bolesnike metaće ruke, i ozdravljaće. A Gospod pošto im izgovori uze se na nebo, i sjede Bogu s desne strane. A oni iziđoše i propovjedaše svuda, i Gospod ih potpomaga, i riječ potvrđiva znacima koji su se potom pokazivali. Amin.* (Marko 16:17-20). Kako je jevrejski narod verovao u Jehovu samo zbog čuda, očito je čudotvorna, a ne spasilačka vera ta, koja je ovde označena; jer su oni bili spoljašnji ljudi, a spoljašnji ljudi se premeštaju u Božansko bogoslužjenje samo spoljašnjim stvarima, poput čuda koja silom pogađaju um. Štaviše, čudotvorna vera bila je primarna vera kod onih, među kojima je trebalo uspostaviti Novu Crkvu; a takva je vera takođe primarna i kod svih ljudi u hrićanskom svetu ovih dana. Zato su u Reči opisana čudesna Gospodnja dela, a i sada se, takođe, propoveda o njima. Jer je primarna vera kod svih - istorijska vera, a ona naknadno postaje spasiteljska vera, i to: kada čovek, pomoću svog načina života, postane duhovan; pre svega treba poverovati da je Gospod Bog svega nebeskog i zemaljskog, i da je On svemoćan, sveprisutan, sveznajući, beskonačan i da je jedno sa Ocem. Ove stvari moraju biti poznate; no, sve dok su samo poznate, one su istorijske, a istorijska vera predstavlja Gospoda kao prisutnog jer gleda Gospoda iz Njegove Božanske Prirode. Pa ipak, ta

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

vera ne spasava, sve dok čovek ne živi život vere, koji je ljubav; jer on tada hoće i čini ono u šta veruje, a hteti i činiti je od ljubavi, a ljubav povezuje s Njim, koga vera predstavlja kao prisutnog. Značenje onih čuda koje učenici moraju činiti, i koja su načinili na početku hrišćanske crkve, kao što su - izgon demona, govorenje novim jezicima i drugo, može se videti u prethodnom tekstu (br. 706).

[10] U Mateju: *Tada pristupiše učenici k Isusu i nasamo rekoše mu: zašto ga mi ne mogosmo izgnati? A Isus reče im: za nevjerstvo vaše. Jer vam kažem zaista: ako imate vjere koliko zrno gorušičino, reći ćete gori ovoj: prijedi odavde tamo, i prijedi će, i ništa neće vam biti nemoguće* (Mat. 17:14-20). U Marku: *I odgovarajući Isus reče im: Imajte vjeru Božiju; jer vam zaista kažem: ako ko reče gori ovoj: digni se i baci se u more, i ne posumnja u srcu svojemu, nego uzvjeruje da će biti kao što govori: biće mu što god reče. Zato vam kažem: sve što ištete u svojoj molitvi vjerujte da ćete primiti; i biće vam.* (Mat. 11:22-24). U Mateju: *A Isus odgovarajući reče im: zaista vam kažem: ako imate vjeru i ne posumnjate, ne samo smokveno učinićete, nego i gori ovoj ako rećete: digni se i baci se u more, biće. I sve što uzištete u molitvi vjerujući, dobićete.* (Mat. 21: 21, 22). U Luki: *A Gospod reče: kad biste imali vjere koliko zrno gorušičino, i rekli biste ovome dubu: iščupaj se i usadi se u more, i poslušao bi vas.* (Luka 17:6). Da to treba razumeti drugačije od pukih izgovorenih reči, može se videti iz toga što se učenicima kaže da "*ako imate vjeru i ne posumnjate, ne samo smokveno učinićete, nego i gori ovoj ako rećete: digni se i baci se u more, biće;*" takođe da "*I sve što uzištete u molitvi vjerujući, dobićete;*" pa ipak, nije u skladu sa Božanskim poretkom da neko primi ono za šta se moli Bogu, ako ima samo veru, ili da učenici bukvalno iščupaju planine ili stabla i bace ih more. Zapravo, pojam "vjera" ovde znači veru od Gospoda, stoga se zakva vera naziva "vjera Božja", a

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

onaj, ko je u veri od Gospoda, ne traži ništa, osim onoga što pridonosi Gospodnjem kraljevstvu i njemu samom za spasenje; druge stvari on uopšte ne želi, govoreći u svom srcu: *"Zašto bih tražio ono što ne doprinosi ovoj svrsi?"* Stoga, ako bi tražio išta osim onoga što mu je odobreno od Gospoda da zatraži, značilo bi da ne veruje u Boga, to jest, da ne poseduje veru od Gospoda. Nebeskim anđelima je nemoguće da žele, i da zbog toga i zatraže išta drugo, do da se ispuni volja Božija, a kad bi ipak zaželeli nešto drugo osim volje Božije, ne bi imali nikakvu veru da će im to biti uslišeno. Gospod je upoređivao tu veru s sposobnošću i snagom da se baci planina (*"gora"*) ili smokvino stablo u more, jer je Gospod govorio ovde, kao i drugde, u korespondencijama, pa stoga ove reči moraju biti shvaćene duhovno. Jer izraz *"gora"* označava ljubav prema sebi i svetu, a time i ljubav prema zlu; a izraz *"stablo smokve"* označava veru te ljubavi, a to je vera u neistinu od zla, dok izraz *"more"* označava pakao; stoga izraz *"ako imate vjeru i ne posumnjate, ne samo smokveno učinićete, nego i gori ovoj ako rećete: digni se i baci se u more, biće"* označava bacanje (odbacivanje) tih ljubavi, koje su u sebi dijabolične, u pakao, a isto tako i veru u neistinu od zla; a to je učinjeno putem vere od Gospoda. Ovakvo poređenje sposobnosti i snage vere od Gospoda sa čupanjem i bacanjem planine i smokvinog stabla u more takođe postoji kao korespondencija, jer se, u duhovnom svetu, takve stvari istinski dešavaju. Tamo se zla ponekad pojavljuju kao planine, a vera u obmane od zala kao stabla smokava; a anđeli mogu i jedno i drugo iskoreniti i baciti u pakao putem vere od Gospoda. (Da izraz *"gora"* (planina) označava ljubav prema Gospodu, a, u suprotnom smislu, ljubav prema sebi, vidi u prethodnom tekstu, br. 405, 510, a da izrazi *"smokva"* ili *"drvo smokvino"* označava prirodnog čoveka u odnosu na svoja dobra i istine, a, u suprotnom smislu, prirodnog čoveka u odnosu na zla i neistine, videti u prethodnom tekstu, br. 403.)

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[11] Toliko, što se tiče čudotvorne vere. Sada slede odlomci iz Jevanđelja koji se odnose na spasavajuću veru, koja je vera u istinu od ljubavi prema Gospodu. U Jovanu: *I kao što Mojsije podiže zmiju u pustinji, tako treba sin čovječij da se podigne. Da nijedan koji ga vjeruje ne pogine, nego da ima život vječni: Jer Bogu tako omilje svijet da je i sina svojega jedinorodnoga dao, da nijedan koji ga vjeruje ne pogine, nego da ima život vječni. Jer Bog ne posla sina svojega na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spase kroza nj. Koji njega vjeruje ne sudi mu se, a koji ne vjeruje već je osuđen, jer ne vjerova u ime jedinorodnoga sina Božijega. A sud je ovaj što vidjelo dođe na svijet, i ljudima omilje većma tama negoli vidjelo; jer njihova djela bijahu zla.* (Jovan 3:14-19). U istom: *Jer otac ljubi sina, i sve dade u ruke njegove. Ko vjeruje sina, ima život vječni; a ko ne vjeruje sina, neće vidjeti života, nego gnjev Božij ostaje na njemu.* (Jovan 3:35, 36). U istom: *Tako vam kazah da ćete pomrijeti u grijesima svojim; jer ako ne uzvjerujete da sam ja, pomrijećete u grijesima svojim.* (Jovan 8:24). Na istom mestu: *A oni mu rekoše: šta ćemo činiti da radimo djela Božija?* (Jovan 6,29) *Odgovori Isus i reče im: ovo je djelo Božije da vjerujete onoga koga on posla. A Isus im reče: ja sam hljeb života: koji meni dolazi neće ogladnjeti, i koji mene vjeruje neće nikad ožednjeti. A ovo je volja onoga koji me posla da svaki koji vidi sina i vjeruje ga ima život vječni; i ja ću ga vaskrsnuti u posljednji dan. Ne da je ko vidio oca osim onoga koji je od Boga**:* *on vidje oca. Zaista, zaista vam kažem: koji vjeruje mene ima život vječni. Ja sam hljeb života.* (Jovan 6:28, 29, 35, 40, 46-48). Na istom mestu: *Zaista, zaista vam kažem: ko moju riječ sluša i vjeruje onome koji je mene poslao, ima život vječni, i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život. Zaista, zaista vam kažem: ide čas i već je nastao, kad će mrtvi čuti glas sina Božijega, i čuvši oživjeti. Jer kako što otac ima život u sebi, tako dade i sinu da ima život u sebi;* (Jovan 5:24-26). U istom: *A u posljednji veliki dan praznika stajaše Isus i vikaše*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

govoreći: ko je žedan neka dođe k meni i pije. Koji me vjeruje, kao što pismo reče, iz njegova tijela poteći će rijeke žive vode. A ovo reče za Duha kojega poslije primiše oni koji vjeruju u ime njegovo: jer Duh sveti još ne bješe na njima, jer Isus još ne bješe proslavljen. (Jovan 7:37-39). Na istom mestu: A Isus joj reče: ja sam vaskrsenije i život; koji vjeruje mene ako i umre življeće. I nijedan koji živi i vjeruje mene neće umrijeti vavijek. Vjeruješ li ovo? Reče mu: da, Gospode! ja vjerovah da si ti Hristos sin Božij koji je trebalo da dođe na svijet. (Jovan 11:25-27). Na istom mestu: A Isus povika i reče: ko mene vjeruje ne vjeruje mene, nego onoga koji me posla; I ko vidi mene vidi onoga koji me posla. Ja dođoh vidjelo na svijet, da nijedan koji me vjeruje ne ostane u tami. I ko čuje moje riječi i ne vjeruje, ja mu neću suditi; jer ja ne dođoh da sudim svijetu, nego da spasem svijet. Koji se odreče mene, i ne prima riječi mojijeh, ima sebi sudiju: riječ koju ja govorih ona će mu suditi u posljednji dan; (Jovan 12:44-48). U istom: Dok vidjelo imate vjerujte vidjelo, da budete sinovi vidjela. Rekavši ovo Isus otide i sakri se od njih. (Jovan 12:36). Na istom mestu: Da se ne plaši srce vaše, vjerujte Boga, i mene vjerujte. (Jovan 14:1). Na istom mestu: A koji ga primiše dade im vlast da budu sinovi Božiji, koji vjeruju u ime njegovo, (Jovan 1:12). U istom: A kad bješe u Jerusalmu na praznik pashe, mnogi vjerovali su u ime njegovo, videći čudesa njegova koja činjaše. (Jovan 2:23). Na istom mestu: A ovo se napisalo, da vjerujete da Isus jest Hristos sin Božij, i da vjerujući imate život u ime njegovo. (Jovan 20:31). U Jevanđelju po Marku: I reče im: idite po svemu svijetu i propovjedite jevanđelje svakome stvorenju. Koji uzvjeruje i pokrsti se, spašće se; a ko ne vjeruje osudiće se. (Marko 16:15, 16). Ovi, kao i drugi odlomci iz Reči, opisuju spasavajuću veru, koja jeste - verovanje u Gospoda; a verovati u njega je takođe i verovanje u Oca, jer On i Otac jesu jedno. Izraz "vjerovati u Gospoda" označava ne samo da Ga se obožava kao i da Ga se bogopoštuje, nego i da se živi od Njega. Življenje od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Njega jeste: življenje, koje je u skladu sa Reči, koja je od Njega; stoga, izraz "vjerovati u Njega" znači: verovati da je On taj, koji preporuča čoveka, i daje večni život svim ljudima, koji bivaju preporođeni Njegovom voljom i putem Njegove svemoći.

[12] Izraz "koji vjeruju u ime njegovo" ima slično značenje kao izraz "vjerovati u Njega", budući da Gospodnje "ime" označava sve osobine vere i ljubavi kojom Ga treba obožavati i kojima On spasava čoveka. To je ono, što reprezentuje izraz "Njegovo ime", jer su, u duhovnom svetu, imena koja se daju osobama uvek u skladu s kvalitetom (osobinom) ljubavi i života tih osoba, a kao posledica toga, kvalitet svakog od njih ponaosob već biva poznat na osnovu poznavanja njihovih pojedinačnih imena. Dakle, kada se izgovara nečije ime (a istovremeno se od strane onoga koji ime izgovara, vole i osobine onoga čije je ime izgovoreno, i koje su naznačene izgovorenim imenom), ta osoba trenutno postaje prisutna, a dvoje (onaj koji izgovara ime, i onaj, čije je ime izgovoreno) postaju sjedinjeni kao drugovi i braća. Kvalitet Gospodnji, međutim, predstavlja sveukupnost svega od vere i ljubavi kojom spašava čoveka, jer je taj kvalitet suština koja proizilazi od Njega; stoga, kada čovek misli o takvom kvalitetu, Gospod postaje prisutan u njemu, a kad taj kvalitet biva voljen, Gospod biva povezan s čovekom koji voli Gospodnju esencijalnu osobinu (kvalitet) oličenu u Njegovom imenu. Odatle potiče istina da oni koji veruju u Njegovo ime imaju večni život. Ovo pokazuje koliko je neophodno da čovek upozna osobine vere i ljubavi, to jest Gospodnje "ime"; takođe, pokazuje i koliko je neizbežno voleti te osobine, a ljubav prema Gospodnjim osobinama se oličava u tome, da se čine one stvari koje je Gospod zapovedio. Imena "Isus" i "Hrist" takođe uključuju iste osobine, jer ime "Isus" znači spasenje, dok ime "Hrist" ili "Mesija" reprezentuje Božansku istinu, što je sve od vere i ljubavi prema znanjima,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

doktrinama i životu. Kada se, stoga, navedena imena pominju, mora se istorvremeno misliti na njihove osobine, i neophodno je živeti prema njima. To je ono što se podrazumeva pod Gospodnjim rečima u Mateju: *Još vam kažem zaista: ako se dva od vas slože na zemlji u čemu mu drago, za što se uzmore, daće im otac moj koji je na nebesima. Jer gdje su dva ili tri sabrani u ime moje ondje sam ja među njima.* (Matej 18:19, 20). Zaista, očigledno je postoji Gospodnja prisutnost među svima, a takođe i ljubav prema svima; pa ipak, čovek ne može biti vođen i spašen od Gospoda, osim u meri njegovog prihvatanja Gospoda, i to: verom u Njega i ljubavlju prema Njemu.

[13] To pokazuje neophodnost da čovek upozna osobine vere i ljubavi, to jest ime Gospodnje, a, takođe, i da ih voli, budući da se Gospod može voleti samo kroz Njegove osobine. Da se Gospodu, a ne Ocu, treba približiti i da se On mora bogopoštovati u skladu s osobinama vere i ljubavi, koje su propisane u Reči, uči sam Gospod, koji kaže: *Boga niko nije vidio nikad: jedinorodni sin koji je u naručju očinom, on ga javi.* (Jovan 1:18); *Isus mu reče: ja sam put i istina i život; niko neće doći k ocu do kroza me.* (Jovan 14:6); *Ja i otac jedno smo.* (Jovan 10:30). Stoga, pristupiti samo Ocu, a ne i Gospodu, znači podeliti jedno na dva, i tako bogopoštovati, odvojeno od Gospoda, isključivo - Božansko koje je u Njemu. A to u čoveku uništava ideju Božanstva u odnosu na Gospoda, što opet čini očiglednom ovu istinu: *Ko vjeruje sina, ima život vječni; a ko ne vjeruje sina, neće vidjeti života, nego gnjev Božij ostaje na njemu.* (Jovan 3:36).

[14] Da verovanje u Gospoda jeste verovanje u Oca, Sam Gospod uči u Jovanu: *A Isus povika i reče: ko mene vjeruje ne vjeruje mene, nego onoga koji me posla; I ko vidi mene vidi onoga koji me posla.* (Jovan 12:44, 45). To znači da onaj, koji veruje u Gospoda, veruje u Njega ne kao u Sina

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

odvojenog od Oca, već kao u Sina koji je u Ocu; i stoga se dodaje: *"I ko vidi mene vidi onoga koji me poslao"* Tako, drugde u Jovanu: *Da se ne plaši srce vaše, vjerujte Boga, i mene vjerujte.* (Jovan 14:1). Na istom mestu: *Zar ne vjeruješ da sam ja u ocu i otac u meni? Riječi koje vam ja govorim ne govorim od sebe; nego otac koji stoji u meni on tvori djela. Vjerujte meni da sam ja u ocu i otac u meni; ako li meni ne vjerujete, vjerujte mi po tijem djelima. Zaista, zaista vam kažem: koji vjeruje mene, djela koja ja tvorim i on će tvoriti, i veća će od ovijeh tvoriti; jer ja idem k ocu svojemu;* (Jovan 14:10-12). U istom: *U onaj ćete dan u ime moje zaiskati, i ne velim vam da ću ja umoliti oca za vas; Jer sam otac ima ljubav k vama kao što vi imaste ljubav k meni, i vjerovaste da ja od Boga iziđoh. Iziđoh od oca, i dođoh na svijet; i opet ostavljam svijet, i idem k ocu. Rekoše mu učenici njegovi: eto sad upravo govoriš, a priče nikakve ne govoriš. Sad znamo da sve znaš, i ne treba ti da te ko pita. Po tome vjerujemo da si od Boga izišao.* (Jovan 16:26-30). Izraz *"ja od Boga iziđoh"* znači biti začet od Njega, dok izraz *"i opet ostavljam svijet, i idem k ocu"* označava biti potpuno ujedinjen sa Njim. Da izraz *"ja od Boga iziđoh"* znači biti začet od Njega, jeste jasno vidljivo iz Njegovog začeca (Mat. 1:18-25; kao i Luka 1:34, 35). Da izraz *"idem k ocu"* označava *biti potpuno ujedinjen sa Njim* jeste jasno vidljivo iz slavljenja Njegovog Ljudskog, pomoću stradanja na krstu, o čemu se već govorilo u prethodnom tekstu; a zbog toga On kaže, *"U onaj ćete dan u ime moje zaiskati,"* a ne više u ime Oca.

[15] U istom: *I odgovori Toma i reče mu: Gospod moj i Bog moj. Isus mu reče: pošto me vidje vjerovao si; blago onima koji ne vidješe i vjerovali.* (Jovan 20:28, 29). Bilo je to zato što je Gospod bio potpuno ujedinjen sa Samim Božanskim, koje se naziva Otac, da ga je Toma nazvao svojim Gospodom i svojim Bogom. I tako na drugom mestu u istom Jevanđelju:

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Kako vi govorite onome kojega otac posveti i posla na svijet: hulu na Boga govoriš, što rekoh: ja sam sin Božij? Ako ne tvorim djela oca svojega ne vjerujte mi. Ako li tvorim, ako meni i ne vjerujete, djelima mojima vjerujte, da poznate i vjerujete da je otac u meni i ja u njemu. (Jovan 10:36-38). Da Jevreji nisu verovali u Jovanovo svedočenje, vidi se u odlomcima: Jovan 5:14-47; 10:24-26; 12:37-49; Mat. 21:31, 32. Uzrok njihove nevere bila je želja za Mesijom koji će ih uzvisiti u slavi, nad svim narodima na svetu; takođe i činjenica da su bili potpuno prirodni, a ne duhovni; takođe, usled toga što su krivotvorili Reč, pogotovo mesta koja se bave Gospodom, a takođe i mesta, koja se bave njima samima. Da su takvi bili uzroci njihove nevere, očito je i iz današnje [XVIII vek – prim. M. V.] vere Jevreja, budući da su oni potpuno prirodni, i ne znaju, ili ne žele da znaju gotovo ništa o Gospodnjem kraljevstvu na nebesima. Da ni oni, koji danas obitavaju unutar hrišćanskog sveta, ne veruju da je Gospod jedno s Ocem i zato je On Bog neba i zemlje, reprezentuju Gospodnje reči u Luki: *Kažem vam da će ih odbraniti brzo. Ali sin čovječij kad dođe hoće li naći vjeru na zemlji?* (Luka 18:8). A o ovoj temi više će se govoriti na drugom mestu. *Folitografski tekst ima izraz "filiam" ("kćer,") umesto izraza "filium," ("sin.") **Latinski tekst ima izraz "Otac" umesto izraza "Bog".

816. *I imaše dva roga kao u jagnjeta*, označava moć ubeđivanja, koja prividno izgleda kao da od je Gospoda, što uverava da postoji veza odvojene vere sa Rečju. To je vidljivo iz značenja "rogova", kao moći (vidi u prethodnom tekstu, br. 316, 776); takođe, od značenja izraza "dva", kao povezanosti (vidi u prethodnom tekstu, br. 532 na kraju); takođe iz značenja izraza "jagnje", kao Gospoda, a odnosi se na Božansko Ljudsko (vidi takođe u prethodnom tekstu, br. 314); stoga izraz *"i imaše dva roga kao u jagnjeta"* označava moć ubeđivanja, koja kao od je Gospoda, što uverava da postoji

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

veza odvojene vere sa Rečju, kako se može videti iz onoga što prethodi, kao i iz onoga što sledi; od onoga što prethodi, po tome što izraz *"zvijer gdje izlazi iz zemlje"* označava potvrde na osnovu bukvalnog smisla Reči u korist vere odvojene od života (vidi u prethodnom tekstu, br. 815); i od onoga što sledi, jer se kaže da je ova zver *"govoraše kao aždaha"* i da *"I svu vlast prve zvijeri činjaše pred njom"*, što označava slične naklonosti, misli, doktrinu i propovedanje koje pripadaju onima, koji razdvajaju veru od života vere, koji je milosrđe, a takođe označava i povezanost (razmišljanjima prirodnog čoveka), kojom se ojačava religija same vere. Religija same vere će, dakako, biti obrađena u poglavljima koja slede. Odatle je jasno da, kao što *"rogovi"* ove zveri reprezentuju moć uveravanja, jednako kako izraz *"dva"* označava spoj, dok pojam *"jagnje"* predstavlja Gospoda, očigledno proizilazi da izraz *"I vidjeh drugu zvijer gdje (...) i imaše dva roga kao u jagnjeta"* označava moć ubeđivanja, koja naizgled kao da je od je Gospoda, što uverava da postoji veza odvojene vere sa Rečju. Na glavi ove zveri videše se samo dva roga, dok na glavi prethodne zveri beše deset rogova, jer ova zver označava potvrde iz Reči; a u Reči je brak dobra i istine. Brak dobra i istine se označava putem pojma *"dva"*. Tako su se rogovi pojavili *"kao u jagnjeta"*, jer izraz *"jagnje"* znači Gospoda, a ovde - Gospoda u odnosu na Reč. Da je Gospod u odnosu prema Njegovom Božanskom Ljudskom - Reč, tj. da je On Božanska Istina, proglašeno je jednostavnim rečima u Jovanu: *I riječ postade tijelo i useli se u nas puno blagodati i istine; i vidjesmo slavu njegovu, slavu, kao jedinorodnoga od oca.* (Jovan 1:14).

[2] Takva moć ubeđivanja i potvrđivanja bilo koje jeresi iz Reči dobro je poznata u hrićanskom svetu kod mnogih ovde prisutnih krivovjerja, od kojih je svako potvrđeno na osnovu zloupotrebe bukvalnog smisla Reči, i time su mnogi hrišćani uveravani i posledično i ubeđeni. Razlog je u tome, što je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

bukvalni smisao Reči prilagođen razumevanju jednostavnih, prostih ljudi, i stoga se sastoji, u velikom delu, od prividne, pojavne istine; a priroda prividne istine se može prilagoditi, kako bi potvrdila sve što bi se moglo usvojiti kao princip religije, kao i doktrine što odande potiče, pa čak i u slučaju da je sve to lažno. Posledično, oni, koji, za sebe, polažu istinsku istinu samo u bukvalni smisao Reči, otvoreni su za mnoge greške, osim ako nisu u stanju prosvetljenja datom od Gospoda, te su sposobni da, u tom prosvetljenju, formiraju doktrinu koja će im služiti kao svetiljka. U bukvalnom smislu Reči postoje gole istine, kao i istine zaodenuće. Potonje predstavljaju prividne istine, a poznato je da prividne istine mogu biti shvaćene samo iz odlomaka u kojima se ističu gole istine; iz njih može stvoriti doktrinu isključivo onaj, koji je prosvetljen od strane Gospoda, a prema toj doktrini se sve može objasniti. Zato su oni koji čitaju Reč bez doktrine dovedeni u mnogostruke greške. Reč je napisana na način, koji omogućava povezanost neba s čovekom; a spoj čoveka i neba postoji zato što svaki izraz u Reči, a u nekim odlomcima i svako slovo ponaosob, sadrži duhovni smisao u kome su anđeli; dakle, dok čovek percipira Reč prema njenim prividnim istinama, anđeli je razumeju duhovno. Stoga je duhovno nebo povezano s prirodnim svetom u odnosu na ono što pridonosi čovekovom životu nakon smrti. Da je Reč napisana drugačije, ne bi bilo moguće povezati nebo s čovekom.

[3] Zbog toga što je Reč u bukvalnom smislu takva, ona može da služi kao podrška nebu; to stoga, što sva mudrost anđela neba, u odnosu na stvari koje se odnose na crkvu, prestaje od časa kad zadobija bukvalni smisao Reči kao svoju osnovu; stoga se Reč u bukvalnom smislu može nazvati podrškom nebeskom. Zbog toga je bukvalni smisao Reči najsvetiji i čak i još moćniji od njenog duhovnog značenja (što mi je postalo poznato putem mnogih

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

iskustava u duhovnom svetu) jer, kada duhovi predstave i uvedu u svet ma koje poglavlje Reči, u njenom bukvalnom smislu, to poglavlje odmah pobudi određeno nebesko društvo da se sa tim duhovima poveže. Iz toga se može videti da za sve stvari iz doktrine crkve treba potvrditi (pomoću bukvalnog smisla Reči) da u njima postoji svetost i moć, a osim toga, treba ih potvrditi i iz onih knjiga Reči u kojima jeste duhovni smisao. Odatle je takođe očitio koliko je opasno krivotvoriti Reč, sve do uništenja Božanske istine, koja je smeštena u duhovnom smislu Reči; na ovaj način nebo biva zatvoreno za čoveka. Da su to učinili oni, koji su Rečju potvrđivali razdvajanje vere iz njenog života (što su dobra dela), prikazano je u prethodnom tekstu.

817. *I govoraše kao aždaha*, označava da se govori sa sličnom naklonošću, misli, doktrinom i propovedanjem, kao što govore oni, koji odvajaju veru od života vere, a život vere je - milosrđe. To je vidljivo iz značenja "*govorenja*" kao naklonosti, misli, doktrine i propovedanja. Ovo je značenje "*govorenja*", jer se celokupan ljudski govor sastoji od naklonosti i od posledične misli. Sama naklonost izražava se zvukom govora, a misli - njegovim rečima. Naklonost i misao se oboje sadrže unutar govora, kao što svako može videti. Naklonost sama po sebi ne može govoriti, već može samo proizvesti zvuk i pevati; tako isto, ni misao, sama po sebi, ne može govoriti drugačije negoli kao automat bez života, jer je naklonost ta, koja daje život svakom izrazu govora; i to je razlog zašto čoveka drugi percipiraju u skladu sa naklonošću koja izbijja iz njegovog govora, a ne prema pukim rečima koje on izgovara. Izraz "*govoriti*" znači takođe i propovedati iz doktrine, a, tako isto, učiti i propovedati otuda, jer se kaže da zver "*govoraše kao aždaha*"; a izraz "*aždaha*" predstavlja one, koji su u veri odvojeni od milosrđa, kako u doktrini tako i u životu (vidi u prethodnom tekstu, br. 714); a ova zver znači

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

potvrde od bukvalnog smisla Reči u korist odvajanja vere od života, i posledično krivotvorenje Reči; dakle, izraz *"I govoraše kao aždaha"* označava tu vrstu religije, što se tiče doktrine i propovedanja.

[2] Budući da se vera koja je odvojena od milosrđa, kao i rezultirajuće krivotvorenje Reči, opisuju pomoću korespondencija zmaja i njegove dve zveri, pokazaću, u ovom poglavlju, da se slično krivoverje u Reči reprezentuje putem izraza kao što su: *"Kain"*, *"Ruben"* i *"Filistejci"*, a slično tome se, takođe, označava izrazom *"jarac"* u Danilu. Jer je na ovoj zemlji bilo nekoliko crkava, a to su: Nadrevnija, koja je bila prepotopska; Drevna, koja je bila posle potopa; Jevrejska, koja je sledila nakon Drevne; i, konačno, hrišćanska crkva. Sve te crkve degenerisale su se tokom vremena, i pretvorile se, svaka crkva ponaosob, u dve ogromne crkve-zablude. Prva zabluda jeste ona, koja je iskrivljavala sva dobra crkve, dok je druga zabluda krivotvorila sve njene istine. Crkva, koja je iskrivljavala sva dobra crkve, opisana je u Reči pomoću *"Vavilonaca i Haldejaca"*; a crkva, koja je krivotvorila sve istine crkve, opisana je pomoću pojmova *"Kain"*, *"Ruben"* i *"Filistejci"* i *"jarac"* u Danilu, koji su se borili s ovnom i pobedili. Iskrivljavanje dobara crkve, koju reprezentuju *"Vavilonci i Haldejci"*, opisaće se na drugom mestu u ovom tekstu, gde se pojam *"Vavilon"* obrađuje u Otkrovenju; a sada će se obrađivati krivotvorenje istine, što je, ovde u Otkrovenju, opisano izrazom *"aždaha i njezine dvije zvijeri"*, a opisano je i izrazom *"Kain"*, kao i ostalim pomenutim izrazima.

[3] Da su oni, koji razdvajaju spoznaje o istini i dobru od života prema njima, i koji veruju da ih mogu spasiti same spoznaje o istini i dobru, predstavljeni pojmom *"Kain"*, ukratko je prikazano u delu *"Nebeske tajne"*, gde se tretiraju Kain i Avelj; tome je ovde potrebno pridodati još nešto. Pisano je o Kainu: da je bio Adamov prvenac, da je obrađivao zemlju, i da je prineo zemaljske

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

plodove na žrtvu Jahvi; i, pored toga, pripovedano je da je Avelj bio pastir od stada i prineo prvence svog stada, zajedno sa njihovim lojem; dodaje se i da je Jahve poštovao prinos Aveljev, ali ne i Kainovu žrtvu prinosnicu, te da je, posledično, Kain, bukteći u gnevu od zavisti, zaklao svoga brata; i zato je Kain bio proklet i odbačen sa obradive zemlje i postao litalica i begunac na Zemlji; pripoveda se još i to, i da je Jahve stavio znak na Kaina da ga niko ne bi mogao nekažnjeno ubiti, i da je odredio da, u slučaju da ga neko ubije, nad ubicom ima da se izvrši sedmostruko surova osveta (vidi Postanje 4). Poznato je da sva imena osoba, baš kao i sva mesta u Reči, označavaju stvari i stanja Crkve, što osobito važi za imena u prvim poglavljima Postanja, budući da pripovesti u tim poglavljima predstavljaju izmišljene istorijske priče, koje sadrže najdublju arkanu neba, a ipak su najsvetije u bukvalnom smislu Reči. To stoga, jer u svim napisanim rečima, pa čak i u svakom najmanjem slovu Reči, postoji duhovni smisao, koji povezuje nebo s ljudima crkve. Ono što ove priče obuhvataju u duhovnom smislu, kao i šta imena osoba tamo označavaju, objašnjeno je u "Nebeskim tajnama". Izraz "*Kain*" označava spoznaje o istini i dobru odvojenim od njihovog života, dakle od nebeske ljubavi, dok izraz "*Avelj*" označava nebesku ljubav; ili, što je isto, pojam "*Kain*" označava istinu odvojenu od dobra, a "*Avelj*" - dobro povezano s istinom. I kao što je istina prva stvar crkve, budući da je svaka crkva oblikovana pomoću istina, budući da svaka crkva počinje od istina, ili na osnovu znanja istine i dobra, iz toga sledi da je Kain bio prvenac i dobio ime "*čovjek*" [*vir*] *Jehovin* ", označavajući u Reči istinu neba i crkve, dok je "*zemlja*", koju je Kain obrađivao, označavala - crkvu. Razdvajanje istine od dobra označava ubistvo Avelja izvršeno od strane Kaina; jer kada je sve od crkve polagano u istine ili u spoznaje, ali ne istovremeno i u dobra ili u naklonosti življenju prema istinama, tada biva ubijeno celokupno dobro od ljubavi otuda. I kao što sve od crkve propada u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

slučaju kada istina biva odvojena od dobra, tako je Kain *"izbačen sa obradive zemlje"*, koja, kao što je ranije u tekstu rečeno, označava crkvu. Ali, budući da istine predstavljaju prve stvari crkve, jer se život mora najpre naučiti iz istina, Jehova je rekao: *"za to ko ubije Kajina, sedam će se puta to pokajati. I načini Gospod znak na Kajinu da ga ne ubije ko ga udesi."* I zato što istina bez dobra vodi čoveka ovamo - onamo, i on ne može ni za šta da se uhvati, a time pada sukcesivno u neistine, i skreće sa puta koji vodi u nebo, tako je Kaina Jehova odbacio i prokleo: *"Bićeš potukač i bjegunac na zemlji."* Isto vredi i za veru i milosrđe, budući da je vera od istine a ljubav je od dobra; tako, kad je vera odvojena od ljubavi, dešava se ono što se pripoveda o Kainu, naime, da *"skoči Kajin na Avelja brata svojega, i ubi ga"*, gde izraz *"Avelj"* reprezentuje milosrđe, a time, lišena milosrđa (*"Avelja"*) i crkva propada, što označava Kainovo izbacivanje sa zemlje, kao i izraz *"Bićeš potukač i bjegunac na zemlji"*, jer, kada je vera odvojena od ljubavi, istina se sukcesivno pretvara u neistinu i pada.

[4] Pokazano je u prethodnom tekstu (br. 434) da je izraz *"Ruben"* (*"Ruvim"*), prvenac Jakovljevi, označio svetlo istine i odatle razumevanje Reči, a time i istinu od dobra ili veru od ljubavi, kao i apostol Petar; kao i da je, u suprotnom smislu, izraz *"Ruvim"* predstavljao istinu odvojenu od dobra, ili veru odvojenu od ljubavi, i da je ova vera označena preljubom s Valom, konkubinom njegovog oca, zbog čega je od oduzeto njega pravo prvorodenog i dano Josifu. Na ovo se može dodati, da sve jeresi, u onoj meri, u kojoj one predstavljaju iskrivljavanja i krivotvorenja Reči, korespondiraju preljubama i bludničenjima različitih vrsta, a iskrivljavanja i krivotvorenja se, zbog tih korespondencija, ustvari, percipiraju u duhovnom svetu kao oni, koji su u krivoverjima. Razlog tome jeste taj, da brakovi, kakvi postoje na nebu, izvode svoje duhovno poreklo iz veze dobra i istine; i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

obrnuto, preljubnici vode svoje poreklo iz zajedništva zla i neistine; i zato se nebo upoređuje u Reči s brakom, a pakao - sa preljubom. A, kao što u paklu obitava zajedništvo zla i neistina, sledi da iz njega stalno izlazi sfera preljuba. Iz tog razloga, izrazi "*preljuba*" i "*bludničenje*" označavaju u Reči iskrivljavanja dobra crkve i krivotvorenja njene istine (vidi u prethodnom tekstu, br. 141, 161).

[5] Što se tiče vere odvojene od ljubavi, ona se u duhovnom svetu percipira kao preljuba sina s majkom, ili kao preljuba sina sa maćehom. To je zato što ta vera isključuje dobro milosrđa; a kad je ovo dobro isključeno, zlo koje potiče iz ljubavi prema sebi i svetu, zauzima mesto milosrđa, i takva se vera spaja s tom ljubavlju. To se dešava usled toga što se svaka vrsta vere mora nužno povezati s odgovarajućom ljubavi; dakle, kada je od vere odvojena duhovna ljubav, koja je milosrđe, ona se onda povezuje s ljubavlju prema sebi ili s ljubavlju prema svetu, što su ljubavi koje dominiraju u prirodnom čoveku; i zato tako gnusna preljuba rezultira verom odvojenom od ljubavi. Iz toga je jasno šta reprezentuje Ruvimova preljuba sa Valom, konkubinom njegovog oca, i zbog čega mu je uskraćeno pravo prvorođenog. To je takođe reprezentovalo i proročanstvo Izraela, njegovog oca, koje se tiče Ruvima: *Ruvime, ti si prvenac moj, krjepost moja i početak sile moje; prvi gospodstvom i prvi snagom. Navro si kao voda; nećeš biti prvi; jer si stao na postelju oca svojega i oskvrnio je legav na nju.* (Pos. 49:3, 4). Te reči mogu se videti objašnjene u delu "Nebeske tajne" (br.6341-6350). Ta preljuba se percipirala u duhovnom svijetu kao vera odvojena od ljubavi, što mi je pokazano iz korespondencija u tom svetu. Jer, kad god bih, izdaleka, ugledao sferu preljube s majkom ili maćehom, odmah bih znao da su mi oni, koji su se potvrdili samom verom, kako u doktrini, tako i u životu, u tom času bili

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

blizu, a oni bi, štaviše, bili na taj način razotkriveni; i kad god bi bili ispitani, nađeno je da su zaista i bili takvi na svetu.

[6] Toliko, što se tiče Rubena; sad ćemo govoriti o Filistejcima; oni, takođe, u Reči predstavljaju veru odvojenu od ljubavi. Zbog toga su ih nazvali "*neobrezanima*"; to stoga, što izraz "*jedan neobrezani*" označava onoga, koji je lišen duhovne ljubavi, i obitava isključivo u prirodnoj ljubavi, a samo prirodnom ljubavlju nije moguće povezivanje ni sa jednim verskim principom, to jest, manje-više ni sa čim što čini istinsku crkvu; jer se svaki verski princip i sve od čega se crkva sastoji, odnosi na Božansko, na nebo, kao i na duhovni život; a sa njima nije moguće povezivanje ni sa jednim drugom vrstom ljubavi, osim duhovne ljubavi; povezivanje, ni u kom slučaju, nije izvodljivo prirodnom ljubavlju odvojenom od duhovne ljubavi; budući da prirodna ljubav, kad je odvojena od duhovne ljubavi, predstavlja čovekovo vlastito [proprium], a to, posmatrano samo po sebi, nije ništa drugo nego - zlo. Svi ratovi koje su sinovi Izraelovi vodili protiv Filistejaca predstavljaju borbe duhovnog čoveka s prirodnim čovekom, a odatle i borbe istina povezanih sa dobrima, protiv istina odvojenih od dobara (koje, same po sebi, nisu istine, već laži). Jer istina odvojena od dobra krivotvorena je u ideji misli koja se na nju odnosi, i to zbog toga, što u takvoj misli nema ničega duhovnog da je prosvetli. Iz istog razloga, oni, koji su u veri odvojeni od ljubavi, ne poseduju nikakvu istinu, osim formalnu istinu, koja postoji samo u njihovom pukom govoru ili propovedanju iz Reči, a ideja o istini odmah propada čim se o istini misli.

[7] Budući da ova religija postoji u crkvama među svima, koji vole da žive prirodnim životom, tako, u zemlji Hananskoj, Filistejci nisu bili pokoreni, kao što to behu ostali narodi te zemlje, pa je, iz tog razloga, protiv njih bilo vođeno mnogo bitaka. To stoga, što sve istorijske stvari Reči predstavljaju

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stvari koje se odnose na crkvu; a svi su narodi zemlje Hananske predstavljali jeretičke stvari, koje potvrđuju neistine vere ili zla ljubavi; dok su sinovi Izraelovi predstavljali istine vere i dobra ljubavi, a time i crkve. A o onome, što su predstavljali ratovi, koje vode stanovnici zemlje Hananske biće pripovedano na odgovarajućem mestu, kad za to dođe pravo vreme; ovde će se samo pokazati da su Filistejci predstavljali versko načelo odvojeno od duhovnog dobra, kao što je versko načelo same vere, koja biva odvojena od svog života, što je milosrđe. Zato bi sinovi Izraelovi, kad god bi odbacili bogopoštovanje Jahvea, te prešli na obožavanje drugih bogova, bili predati svojim neprijateljima ili bi bivali okupirani. *Tako su predati Filistejcima i služili im osamnaest godina, i nakon toga još četrdeset godina* (Sudije 10; 13). To je predstavljalo odstupanje od bogopoštovanja od dobra ljubavi i istina vere, ka bogopoštovanju od zlih ljubavi i neistine vere. Isto tako: *Filistejci su osvojili sinove Izraelove i ožalostili ih* (1. Sam. 4, 13, 28, 29, 31). *Međutim, kad se sinovi Izraelovi vrate u službu Jahvinu, što znači obožavanje zbog dobra ljubavi i istina vere, oni pobeđuju su Filistejce* (1. Sam. 7, 14, 2 Sam 5, 8, 21, 23, 2. Kraljevima 18). Da te istorijske stvari uključuju takve sadržaje, može se videti samo iz niza opisanih stvari, kada se one sagledavaju u unutarnjem smislu, čije bi opisivanje ovde zauzelo previše vremena; stoga će se sada navesti samo jedan odlomak iz proročkih delova Reči, odakle će se načiniti očiglednim da su takve stvari, koje se odnose na crkvu, u ovim pripovestima, reprezentovali Filistejci.

[8] Dakle, u Isaiji: *Nemoj se radovati, zemljo Filistejska svakolika, što se slomi prut onoga koji te je bio; jer će iz korijena zmijinjega niknuti zmija vasilinska, i plod će mu biti zmaj ognjeni krilati. I prvenci siromaški nahraniće se, i ubogi će počivati bez straha; a tvoj ću korijen umoriti glađu, i ostatak tvoj on će pobiti. Ridajte, vrata; viči, grade; rastopila si se, sva*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

zemljo Filistijska, jer sa sjevera ide dim i niko se neće osamiti u zborovima njegovijem. I šta će se odgovoriti poslanicima narodnijem? Da je Gospod osnovao Sion i da će u nj utjecati nevoljnici naroda njegova. (Isa. 14:29-32). Ovo opisuje Filisteju, koja označava crkvu, ili one, koji su u crkvi, a bivaju u istinama unutar bukvalnog smisla Reči ili u istinama od nekog drugog otkrovenja, međutim, oni, i pored toga, žive u prljavim ljubavima, dakle, njihove istine nisu žive istine; a istine, koje ne žive, pretvaraju se u neistine, kada bivaju izvedene iz spoljašnje misli (što su misli neposredno pre nego što se izgovore) u unutarnju misao, koja pripada razumevanju. One se pretvaraju u neistine, takođe, kad se ne uočava da se takve misli, po poreklu, odnose na istine, što "*Filistejci*" nisu u stanju da vide. Oni to ne mogu ne vide usled toga, što važi da svaki čovek, pa čak i zao čovek, ima sposobnost razumevanja, međutim, zao čovek, istovremeno, nema u sebi volju za dobrim, što je dobrobit života; jer ovo dobro proizlazi iz ljubavi prema Bogu i od ljubavi prema bližnjemu, a to su ljubavi koje prouzrokuju sposobnost komuniciranja s nebom, i primanje prosvetljenja otuda.

[9] Ovo poglavlje u Isaiji opisuje one, koji su u istinama bez dobra, i pokazuje da su sve takve istine pretvorene u neistine. To je dakle duhovni smisao tih reči: "*Nemoj se radovati, zemljo Filistejska svakolika, što se slomi prut onoga koji te je bio,*" što označava da ne bi trebalo da se raduju, jer im je dopušteno da ostanu u svom krivoverju, zbog malobrojnosti onih koji su u istinama od dobra; izraz "*jer će iz korijena zmijinjega niknuti zmija vasilinska*" označava da će iz čulnog čoveka nastati dogma destruktivna po svaku istinu; izraz "*iz korijena zmijinjega*" znači: biti senzualan, što je poslednja stvar ljudskog života, dok izraz "*zmija vasilinska*" reprezentuje uništenje svake istine. Izraz "*i plod će mu biti zmaj ognjeni krilati*" označava odakle će da izvire vera odvojena od ljubavi; ta se vera podrazumeva pod

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izrazom "*zmaj ognjeni krilati*" jer uzleće, načinom razmišljanja i potvrđivanjima otkrivenih stvari koje su nerazumljive, i time ubija sve što je živo a odnosi se na istinsku veru. Slično tome, izraz "*zmija vasilinska*" ima slično značenje kao izraz "*zmaj*," koji se takođe naziva i izrazom "*zmija*;" a izraz "*zmaj ognjeni krilati*" ima slično značenje kao "*i vidjeh zvijer gdje izlazi iz mora (...) i vidjeh drugu zvijer gdje izlazi iz zemlje*" u ovom poglavlju Otkrovenja. Izraz "*I prvenci siromaški nahraniće se, i ubogi će počivati bez straha*," označava da, dok tu dogmu prihvataju oni, koji su prirodni i čulni ljudi, i koji veruju da su mudriji od drugih, istovremeno - oživljavaju istine onih, koji žele ono što je istinito, i koji hoće ono što je dobro; izraz "*prvenci*" u Reči označava istine rođene od dobra; izraz "*siromaški*" označava one, koji nisu u istinama, ali koji ih i dalje žele, dok izraz "*potrebitima*" reprezentuje one, koji nisu aktuelno u dobrima, ali čije srce žudi za njima. Izraz "*a tvoj ću korijen umoriti glađu, i ostatak tvoj on će pobiti*" označava da će sve istine, od prve do poslednje, biti uništene putem neistina. Izraz "*Ridajte, vrata; viči, grade*," označava da se nikakvoj istini neće dati da uđe, a da će takva doktrina sastojati od pukih neistina, gde izraz "*vrata*" reprezentuje ulaz u istine doktrine, dok je sama doktrina označena pomoću izraza "*grad*". Izraz "*rastopila si se, sva zemljo Filistijska*" označava destrukciju te crkve putem pukih neistina. Izraz "*jer sa sjevera ide dim*" označava da će se svaka neistina od zla probiti iz pakla, gde izraz "*sjever*" znači pakao, dok pojam "*dim*" predstavlja obmanu zla. Izraz "*niko se neće osamiti u zborovima njegovijem*" označava da unutar njihovih znanja više neće ostati nijedna istina. Izraz "*I šta će se odgovoriti poslanicima narodnijem?*" označava prosvetljenje onih, koji su u dobru života od ljubavi prema Gospodu. Izraz "*Da je Gospod osnovao Sion*" označava da će od njih biti uspostavljena crkva; izraz "*i da će u nj utjecati nevoljnici naroda njegova*" označava da će oni, koji nisu u niskom mudrovanju, i koji budu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

uspeli da nadvladaju iskušenja (oličena u pomenutim neistinama), zadobiti inteligenciju i spasenje.

[10] Uništavanje istine od strane neistina u onima koji su označeni izrazom "*Filistejci*" takođe se opisuje i u Jeremiji 47: 1-7; isto tako u Jezekilju 25:15, 16; u Joilu 3:4-6; u Amosu 1: 8. Da se takve krivotvorene istine podrazumevaju pod izrazom "*kćeri Filistejske*", pomenuto je u Jezekilju 16:27, 57; takođe i u 2 Sam. 1:20; izraz "*kćeri Filistejske*" tamo znači naklonost obmanama. Njihovo versko načelo takođe je predstavljao njihov idol zvan Dagon, koji je bio postavljen u Azotu, i koji je, prema njihovom opisu, bio oblikovan poput čoveka od glave do pupka, a poput ribe od pupka na dole; gornji deo njegovog bića, koji izgleda kao čovek od glave do pupka, predstavlja razumevanje izvedeno iz istina; a onaj deo bića, koji izgleda poput ribe, od pupka prema dole, predstavlja prirodnu lišenost dobra ljubavi; to stoga, što donji deo do kolena odgovara nebeskoj ljubavi, a izraz "*riba*" označava prirodnog čoveka, koji je lišen duhovnog dobra. (Da izraz "*čovjek*" [homo] označava privrženost istini, može se videti u prethodnom tekstu, br. 280, da njegova "*glava*" označava razumevanje istine i inteligenciju otuda, a takođe: vidi u br. 553, da izraz "*riba*" označava prirodnog čoveka, vidi u br. 513, te da generativni organi označavaju, kao korespondencije, Božansku ljubav, vidi u delu "*Nebeske tajne*", br. 5050-5062. Štaviše, "*šuljevi*", kojima su bili pogođeni Filistejci, dok su držali zarobljeni Zavetni kovčeg, označavali su istine onečišćene zlim životom, a ove, kao i mnogobrojne druge stvari koje se odnose na njih, i koje su opisane u 1. Sam. 5, mogu se videti u prethodnom tekstu, br. 700.)

[11] Istina, oskrnavljena zlom života, označena je i izrazom "*neobrezani*" (2. Sam. 1, 20, Jeze. 28:10, 31:18, 32:18, 19, 44: 9). To stoga što prepucijum, kao korespondencija, odgovara telesnoj ljubavi, budući da

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

pokriva organ koji odgovara duhovnoj i božanstvenoj ljubavi. Usled toga što su "*Filistejci*" predstavljali one, koji su u znanju [scientia] i spoznajama istine bez ikakvog duhovnog i nebeskog dobra, bivali su nazivani izrazom "*neobrezani*". A, kako su sinovi Izraelovi bili, ustvari, istog karaktera, ne bi li, ipak, postalo moguće da oni reprezentuju crkvu koja je u duhovnom i nebeskom dobru, kao i u istinama otuda, zapovedeno je da ih treba obrezati. Iz toga se može videti da je religijsko načelo tadašnjeg doba, koje odvajava ljubav iz vere, u reprezentativnom smislu, označeno izrazom "*Filisteja*."

[12] Toliko, što se tiče Filistejaca. Sada će se reći o jarčevima i ovcama nad kojima će se izvršiti sud, prema rečima Gospodnjim u Mateju (25, 31 do kraja). Zajedničko je mišljenje da "*jarčevi*" podrazumevaju svo zlo, ali do sada nije bilo poznato da "*jarčevi*" podrazumevaju one, koji su u veri odvojenoj od milosrđa, a izraz "*ovce*" označava one, koji su u veri od ljubavi. U dobrom smislu, izraz "*jarčevi*" označava one, koji su u prirodnom dobru i istinama od istog, a te istine se nazivaju spoznajama [cognitiones] istine i dobra iz prirodnog smisla Reči. Takva dobra, kao i istine koje potiču od njih, označavaju jarčevi koji su bivali žrtvovani. Da je to tako, vidljivo je iz Lev. 4:23; 9: 2-4, 8-23; 16: 2-20; 23: 18, 19; Broj. 15: 22-29; 28: 11-15, 18 do kraja; 29; i drugde. Jer sve zveri, koje su bile prinošene kao žrtve, predstavljale su stvari koje se odnose na crkvu, i to isključivo na one stvari crkve, koje se odnose na dobra i istine. Nebeska dobra i istine od njih, u kojima su anđeli na trećem nebu, označeni su izrazom "*jagnjad*", dok su duhovna dobra i istine u kojima su anđeli u srednjem nebu označeni "*ovnovima*". Prirodna dobra i istine iz njih, u kojima su anđeli koji su na najnižem nebu, označeni su, pak, izrazom "*jarčevi*". Nebeska dobra i istine su u onima, koji su u ljubavi prema Gospodu; duhovna dobra i istine su u onima, koji su u ljubavi prema bližnjemu; i, najzad, prirodna dobra i istine su

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

u onima, koji dobro žive prema istinama na osnovu svoje naklonosti prema prirodnom dobru. Ovo je značenje ove tri vrste zveri u različitim delovima Reči (kao u Jezekilju 27:21, Ponovljenim zakonima 32:14).

[13] Međutim, budući da većina stvari u Reči takođe ima i suprotno značenje, sledi da "*jarčevi*", u tom smislu, označavaju one, koji su u veri odvojenoj od milosrđa, iz razloga što su jarčevi lascivniji od drugih životinja, kao i zbog toga što oni označavaju, u istinskom smislu, one, koji su u prirodnom dobru i istinama odande, te i sve one, koji su u veri odvojenoj od ljubavi, kako u doktrini tako u životu, i koji su, dakle, isključivo prirodni. Da se na takve ljude u Reči mislilo pod izrazom "*jarčevi*", pokazano mi je životu u duhovnom svetu. Tu se vide razne zveri; ali to nisu onakve zveri, kakve postoje u našem svetu, to jest, ovo nisu zveri koje su rođene, nego predstavljaju korespondencije ljubavi i misli iz njih, od duhova i anđela; dakle, čim te ljubavi i misli od njih variraju i nestaju, ove zveri, sinhrono tome, nestaju iz vidnog polja. Da bih mogao spoznati da su oni, koji su u veri odvojenoj od milosrđa, ili pak da su naklonosti i misli takvih, koje proizilaze iz njihove vere, predstavljeni pomoću izraza "*jarčevi*", bilo mi je dopušteno da vidim neke od tih duhova; a pojavili su se pred mojim očima, i očima mnogih drugih, zajedno kao jarčevi s rogovima. Štaviše, kad su među njih poslali ovnove i ovce, ovi jarčevi su se rasplamsali od gneva prema njima i pokušali da ih strovale na zemlju, ali uzalud. Jer u duhovnom svetu jarčevi nemaju moć nad ovnovima ili ovcama, tamo su jarčevi uvek nadvladani. Nakon toga, dopušteno mi je da da vidim da isto važi i za ljude; i to je bio dokaz da su jarčevi bili identični onima, koji su živeli u svetu u veri odvojenoj od milosrđa.

[14] Iz ovoga što se označava putem pojmova "*ovan*" i "*jarac*", kao i putem izraza "*borba među njima*", u osmom poglavlju Danila, možemo videti,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

naime, da "ovnovi" znače one koji su u veri od milosrđa, a "jarčevi" predstavljaju one, koji su u veri odvojenoj od ljubavi. Tako je tamo opisano buduće stanje crkve, u kome bi, naime, sama vera raspršila svo milosrđe, što je dobro života, dok bi nepravda, proizašla otuda, potom zavládala u hrišćanskom svetu. Da bih ovo ilustovao, prikazaću sažetak onoga o čemu se pripoveda u Knjizi proroka Danila, a što se odnosi na ovna i jarca, dakle: *Danilo je imao viziju ovna, koji imaše dva roga, jedan iznad drugog, gde je gornji rog izrastao naknadno, na kraju; načinio je sebe velikim. Ali, jarac, predvodnik koza, došao je sa zapada prešavši celokupnu zemlju; Izazvao je ovna, snažno ga udario, i slomio mu dva roga. Potom je oborio ovna na zemlju i gazio po njemu. Jarac je imao rog među očima, a, kad je taj rog slomljen, na njegovom mestu izrasla su još četiri roga, usmerena u četiri pravca - prema četiri vetra nebesa; i iz jednoga iz njih iziđe jedan rog koji je izrastao veoma, čak i sve do vojske nebeske, i obori na zemlju neke od vojske i od zvezda, i pogazi ih. I naraste dori do poglavara toj vojsci, i uze mu svagdašnju žrtvu, i sveti stan njegov obori.; I vojska bi dana u otpad od žrtve svagdašnje, i obori istinu na zemlju* (Danilo 8:1-14, u nizu). Da ovde pojam "ovan" znači one koji su u veri od milosrđa, dok izraz "jarac" reprezentuje one, koji su u veri odvojenoj od milosrđa, može se videti u prethodnom tekstu (br. 316 i br. 573), gde se objašnjavaju iste stvari; stoga, zaobilazim dodatno objašnjavanje.

[15] Opet, da izraz "jarci" znači one, koji su u veri odvojenoj od ljubavi, dok pojam "ovnovi" predstavlja one, koji su u veri od milosrđa, vidljivo je i u Jezekilju: *A vama, stado moje, ovako govori Gospod Gospod: evo ja ću suditi između ovce i ovce, između ovnova i jaraca.* (Jez. 34:17). Slično i u Zahariji: *Gnjev se moj raspali na pastire, i pokarah jarce; jer Gospod nad vojskama obide stado svoje, dom Judin, i učini da su mu kao konj okićen za*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

boj. (Zah. 10:3). Iz ovoga se može videti da koze i ovce u Mateju (25:31 do kraja) imaju isto značenje; Posledično, nabrojana su samo su dela milosrđa koja su učinile ovce, a, istovremeno, jarčevi nisu načinili nikakvo milosrđe. Da se na takve misli pod nazivom "*jarčevi,*" dokazano je i kada je izvršen Poslednji sud nad onima koji pripadaju hrišćanskoj crkvi; Jer tada su svi oni, koji su bili u veri odvojenoj od milosrđa, kako u doktrini tako i u životu, bili bacani u pakao; a svi oni, koji su bili u veri od milosrđa, behu bezbedni.

818. Stih 12. *I svu vlast prve zvijeri činjaše pred njom; i učini da zemlja i koji žive na njoj pokloni se prvoj zvijeri kojoj se iscijeli rana smrtna.* 12. Izraz "*I svu vlast prve zvijeri činjaše pred njom,*" označava povezanost razmišljanja prirodnog čoveka sa bukvalnim smislom Reči, pomoću koga se ojačava religija same vere (br. 819); "*i učini da zemlja i koji žive na njoj pokloni se prvoj zvijeri,*" označava na osnovu čega je proizašla posledica da oni u crkvi, koji su u neistinama, i u čijim srcima je zlo koje otuda dolazi, priznaju saglasnost o samoj veri, lišenoj milosrđa (br. 821); "*prvoj zvijeri kojoj se iscijeli rana smrtna,*" označava i način na koji se uklanja nesaglasnost, što se vrši iskonstruisanim vezama dela sa verom (br. 822).

819. Stih 12. *I svu vlast prve zvijeri činjaše pred njom,* označava povezanost razmišljanja prirodnog čoveka s bukvalnim smislom Reči, kojim se osnažuje religija same vere. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "*drugu zvijer gdje izlazi iz zemlje,*" koja je izvršavala svu vlast prve zveri pred aždajom, kao potvrđivanje, na osnovu bukvalnog značenja Reči, u korist vere odvojene od života milosrđa, i posledično krivotvorenje istine (videti u prethodnom tekstu, br. 815), a, takođe, i od značenja "*prve zvijeri*", kao razmišljanja od prirodnog čoveka koja potvrđuju odvajanje vere od života (vidi u prethodnom tekstu, br. 774); takođe iz značenja izraza "*aždaha*", pred kojom je ova zver iskoristila svu vlast prve zveri, kao uopšteno, odvajanje vere od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

verskog života, koji je milosrđe. Iz toga se može videti da zverinja akcija, za koju važi izraz *"I svu vlast prve zvijeri činjaše pred njom"* označava povezanost razmišljanja prirodnog čoveka s bukvalnim smislom Reči, pomoću čega se potvrđuje religija same vere.

[2] Misli se na povezanost razmišljanja prirodnog čoveka sa bukvalnim smislom Reči, jer se ništa lažno ne može potvrditi pomoću bukvalnog smisla Reči, osim zloupotrebom razmišljanja prirodnog čoveka. Jer Reč se, u bukvalnom smislu, sastoji od pojavne istine, ali isto tako i od korespondencija, a pojavna istina i korespondencije, zajedno, u svom krilu, to jest u svom duhovnom smislu, sadrže istinske istine; posledično, u slučaju u kome je svaka obmana potvrđena prividnim (pojavnim) istinama, koje odgovaraju istinskim istinama, Reč biva krivotvorena; a krivotvorenje Reči se može ostvariti samo razmišljanjima od prirodnog čoveka. Zato jeretičku dogmu same vere označava izraz *"aždaha"*, a pomenutu dogmu još i dodatno opisuju dve zveri. Prva zver opisuje razmišljanja prirodnog čoveka u korist vere odvojene od života, koji je milosrđe; pomoću druge zveri se, pak, opisuje potvrda lažne doktrine pomoću bukvalnog značenja Reči, a time i potkrepljenje same vere, te, posledično, krivotvorenje istine; odakle je, opet, očito da zverinja akcija, za koju važi izraz *"I svu vlast prve zvijeri činjaše pred njom"* označava povezanost razmišljanja od prirodnog čoveka s bukvalnim smislom Reči. Ali ove će stvari u biti ilustrovane dodatnim primerima u tekstu koji sledi.

[3] (1) Dogmatici koji se bore za samu veru, ne obraćaju pažnju ni na jedan od onih odlomaka Reči u kojima se pominju *"djela"*, *"delanje"*, *"činovi"* i *"činjenje"*; i još su toliko plitkoumni, da ne priznaju argumente koji dokazuju ideje suprotne od njihovih; oni, pak, putem razmišljanja, izvrću te odlomke i izmeštaju ih iz njihovog istinskog značenja, a takođe ih i pervertiraju i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

odvajaju od istinske istine koja je na nebesima i koja je sadržana u duhovnom smislu. Jer oni pogrešno misle da sama vera uključuje dela i činove, te svi, koji bivaju u veri, istovremeno bivaju i u delima i činovima, i na taj način se oni, navodno, kuju pomoću vere; međutim, potpuno suprotno tim stavovima, u stvarnosti je vera bez dela ili činova - mrtva vera, kojom se ništa ne može iskovati. Ako im se ovako nešto kaže, oni tvrde da dela, uprkos svemu, predstavljaju tajnu Božansku operaciju, ali, pored toga, isključuju ikakva dela kao moguća sredstva spasenja, tako da činovi mogu biti prisutni, ali mogu i ne biti prisutni, kao što se može videti iz opravdanja putem vere koja se iznenada zadobija, a takođe i u putem vere zadobijene tek trenutku smrti, čak i u slučaju zlih ljudi. (2) Razmišljanje prirodnog čoveka lažno dokazuje da je vera, odvojena od dobara života – duhovna. Međutim, nasuprot toj zabludi, u stvarnosti važi da su isključivo dobra, koja su od ljubavi, ona, koja daju život veri i čine je duhovnom. Jer ljubav je sama duša vere, dakle, ona je ta, koja je delatna, jer ono što čovek voli, to i hoće, budući da čini ono što hoće. O ovome Gospod podučava u Jovanu: *Ko ima zapovijesti moje i drži ih on je onaj što ima ljubav k meni; a koji ima ljubav k meni imaće k njemu ljubav otac moj; i ja ću imati ljubav k njemu, i javiću mu se sam. Koji nema ljubavi k meni ne drži mojijeh riječi; a riječ što čujete nije moja nego oca koji me posla.* (Jovan 14:21, 24). Odatle je jasno da vera bez dela ne može biti duhovna; jer je takva vera lišena duše, a vera bez duše jeste mrtva vera. (3) Takođe je, na osnovu razmišljanja prirodnog čoveka, zaključeno da je vera postala sredstvo spasenja jer čovek ne može činiti dobro iz sebe. (4) od strane prirodnog čoveka je, takođe, zaključeno da su oni, koji su samo u veri - u Bogu, i u stanju milosti, tako da ih ništa ne može osuditi. Na osnovu toga mnogi veruju da nije potrebno živeti hrićanski život, koji je u skladu sa Gospodnjim zapovestima; jer sami za sebe govore: *"Zašto bih uopšte razmišljao o činjenju dobrih dela, kada dobra dela ne spasavaju, a zla dela*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ne osuđuju? Verujem da je Gospod pretrpeo muke na krstu zarad grehova sveta i izbavio nas od osude Zakona; šta je još više potrebno?" (5) To je razmišljanje prirodnog čoveka - da je sama vera poput semena, iz koga izrastaju sve vrste spasenja, poput grmlja i stabala što izrastaju iz semena u vrtovima; međutim, u samoj veri nema semena života, jer to seme potiče isključivo iz iz duhovnog života čoveka. (6) Štaviše, sve one stvari koje podučavaju naučeni dogmatici ovog verskog načela, vezano za progresiju opravdanja čoveka samo verom, jesu razmišljanja prirodnog čoveka; očigledno je da se poverenje u tu veru mora steći na osnovu Reči, potom putem propovedanja, a jednako i putem autoriteta učitelja, bez intelektualnog sagledavanja; a, osim u slučaju kada istinsko razumevanje ulazi u nju, vera ne može postati duhovna. Pa ipak, kada je isključen intelektualni uvid, čovek (duhovno) oslepi, a pred slepim čovekom mogu se potvrditi neistine jednako kao i istine, pa čak i ubedljivije od istina. Jer, za slepca, zarobljenog u mraku, zabluda, koja je ništa drugo do - tama, biva korisnija od samih istina koje su u svetlosti, a koje slepac nije sposoban da vidi. Zatvorite kanal za istinsko razumevanje, iznesite razmišljanja i navodite sebe na potvrdu baziranu na zloupotrebi bukvalnog smisla Reči i uverićete se u sve što želite, osobito u teološkim pitanjima koja se uzdižu u unutrašnjost racionalnog uma.

[4] Ovo se naziva razmišljanje prirodnog čoveka, jer je prirodni čovek u nasladama proisteklim od ljubavi prema sebi i svetu; a ove naslade, kad prevladaju, uzrokuju da čovek počinje da veruje samo onome, što je u skladu sa njima, odnono, da veruje u neistine. Ovo kod čoveka izaziva mrak u svemu duhovnom, čak i do te mere, da čovek izlazi iz nebeskog svetla i tako odbacuje svaku prosvetljenost razumevanja. Razlog je u tome, da prirodni čovek, odvojen od duhovnosti, poznaje samo sebe i svet, ali ne i Gospoda i nebo; i stoga je povezan s paklom, koji je izvor svih neistina; i to ni na koji

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

način ne može biti raspršeno, osim putem nadmoćne nebeske ljubavi, kao i stvarnih istina, koje proizilaze iz te ljubavi. Zbog toga se to naziva razmišljanjima prirodnog čoveka i zato razmišljanja prirodnog čoveka predstavljaju ono, što krivotvori Reč; jer Reč ne može biti krivotvorena ni na koji drugi način, osim razmišljanjima prirodnog čoveka.

820. Kao što je prikazano u prethodnom poglavlju (br. 817), vidi se da Kain, Ruvin i Filistejci u Reči predstavljaju one, koji su u istinama odvojeni od dobra. Pokazaću sada da apostol Petar, u Reči Jevanđelista, označava istinu od dobra koja je od Gospoda, a takođe, u suprotnom smislu, istinu odvojenu od dobra. A kako je istina od vere, a dobro je od ljubavi, sledi da izraz "*Petar*" takođe znači i veru od milosrđa, a, opet, u suprotnom smislu, znači veru odvojenu od milosrđa. Jer je dvanaest apostola, kao i dvanaest plemena Izraela, predstavljalo crkvu, odnosno sve stvari koje se te crkve tiču, dakle, sve istine i sva dobra, budući da se sve stvari crkve odnose upravo na njih, isto kao i na veru i ljubav; jer istine su od vere, a dobra su od ljubavi. Uopšteno, Petar, Jakov i Jovan predstavljali su veru, ljubav i dela ljubavi; i zato su ova trojica sledila Gospoda više od drugih, a za njih je rečeno u Marku: *I ne dade za sobom ići nikome osim Petra i Jakova i Jovana brata Jakovljeva.* (Marko 5:37).

[2] A, kako istina od dobra, koja je od Gospoda, predstavlja prvu stvar crkve, sledi da je Petra, kao prvog, pozvao njegov brat Andrija, a tek potom su pozvani Jakov i Jovan, kao što je očigledno u Mateju: *I idući pokraj mora Galilejskog vidje dva brata, Simona, koji se zove Petar, i Andriju brata njegova, gdje među mreže u more, jer bijahu ribari. I reče im: hajdete za mnom, i učiniću vas lovcima ljudskijem. A oni taj čas ostaviše mreže i za njim otidoše.* (Matej 4:18-20). U Jovanu: *On nađe najprije brata svojega Simona, i reče mu: mi nađosmo Mesiju, koje znači Hristos. I dovede ga k*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Isusu. A Isus pogledavši na nj reče: ti si Simon, sin Jonin; ti ćeš se zvati Kifa, koje znači Petar. A sutradan namisli izići u Galileju, i nađe Filipa, i reče mu: hajde za mnom. (Jovan 1:41-43) U Marku: I iziđoše na goru, i dozva koje on šćaše; i dođoše mu. Prvoga Simona, i nadjede mu ime Petar; I Jakova Zevedejeva i Jovana brata Jakovljeva, i nadjede im imena Voanerges, koje znači sinovi gromovi; (Marko 3:13, 16, 17). Petar je bio prvi od apostola, jer je istina od dobra prva stvar crkve; to stoga, što, na osnovu onoga što može spoznati u svetu, čovek ne može saznati ništa o nebu i paklu, ni o životu posle smrti, pa ne može spoznati ništa ni o Bogu. Njegovo prirodno svetlo ne podučava ništa, osim onoga što može da prodre preko čula vida, što se vidi očima, dakle, ništa osim onoga što se odnosi na svet i na sebe; a od toga se sastoji njegov život; i dokle god je on u tome, posledično biva isključivo je u paklu; i stoga, da bi se mogao povući iz prirodnih spoznaja, i biti uznešen u nebo, mora najpre naučiti istine koje ne samo da podučavaju da postoji Bog, a, tako isto, i da postoji nebo i pakao, štaviše i da postoji život posle smrti, već, pored toga, on mora i da spozna koji put vodi do neba. Iz toga je jasno da je istina prva stvar kroz koju čovek zadobija crkvu. A to mora biti istina od dobra, budući da istina bez dobra nije ništa drugo do - saznanje da je neka stvar takva-i-takva; a puko znanje ne čini ništa, osim što ljude formira sposobnim da postanu crkva; ali to se ne postiže dok čovek ne počne da živi život prema znanju koje je zadobio. Tada je istina povezana s dobrom, a čovek je uveden u crkvu. Štaviše, istine podučavaju kako čovek treba živeti; a kad čovek biva pod uticajem istina radi istina samih (što je slučaj onda, kad on iskreno voli da živi u skladu sa njima), Gospod počinje da ga vodi, i, posledično, on zadobija povezanost sa nebesima, te postaje duhovan, a nakon smrti - anđeo neba. Ipak, treba znati da nisu istine te, koje proizvode ove efekte, već dobra, koja se služe istinama kao sredstvima; a dobro je od Gospoda. Budući da istina od dobra, koje je od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Gospoda, jeste prva stvar crkve, Petar je prvi pozvan i bio je prvi od apostola, a Gospod ga je takođe nazvao izrazom "*Kifa*", što znači "*petra*" [*kamen*]; ali, da bi to moglo biti ime neke osobe, on se zove Petrus [Petar]. U najvišem smislu, pojam "*kamen*" [*Petra*] označava Gospoda u odnosu na Božansku istinu, odnosno - Božansku istinu koja proizilazi od Gospoda; dakle, u relativnom smislu, izraz "*kamen*" označava istinu od dobra, koja je od Gospoda, a slično se misli i pod izrazom "*Petar*". (Da pojam "*kamen*" ima ovo značenje, videti u prethodnom tekstu, br. 411. A, šta je označeno pomoću izraza "*Simon, sin Jonin*", vidi takođe u prethodnom tekstu, br 443).

[3] Ovi trojica apostola behu ribari, a Gospod im je rekao: "*I reče im Isus: hajdete za mnom, i učiniću vas lovcima ljudskijem.*" [*Karadžić-Daničićev prevod koristi izraz "lovci", dok engleski (King James) prevod sadrži izraz "ribari" (eng. "fishers"), u originalu: "Come ye after Me, and I will make you fishers of men", te Svedenborg dalje razmatra pojam "riba", kao korespondenciju - prim. M. V.]*, jer pojam "*ribariti*" znači obučavati prirodne ljude; jer u to vreme su, unutar crkve, kao i izvan nje, obitavali prirodni ljudi, koji su tek naknadno postali duhovni, od kada su prihvatili Gospoda, i od njega potom primili istine.

[4] Iz toga se može dedukovati značenje Gospodnjih reči o ključevima, koje su upućene Petru; kao u Mateju: *A oni rekoše: jedni govore da si Jovan krstitelj, drugi da si Ilija, a drugi Jeremija, ili koji od proroka. Reče im Isus: a vi šta mislite ko sam ja? A Simon Petar odgovori i reče: ti si Hristos, sin Boga živoga. I odgovarajući Isus reče mu: blago tebi, Simone sine Jonin! Jer tijelo i krv nijesu to tebi javili, nego otac moj koji je na nebesima. A i ja tebi kažem: ti si Petar, i na ovome kamenu sazidaću crkvu svoju, i vrata paklena neće je nadvladati. I daću ti ključeve od carstva nebeskoga: i što svežeš na*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

zemlji biće svezano na nebesima, i što razdriješiš na zemlji biće razdriješeno na nebesima. (Mat. 16:14-19). To je Gospod rekao Petru, jer istina od dobra, koja je od Gospoda, jeste prva stvar crkve i to je ono, što je Petar označavao; i to mu je bilo rečeno u trenutku kad je priznao da je Gospod Mesija, odnosno Hrist, i da je Sin Boga živoga; jer, bez takvog priznanja, istina nije istina, budući da istina proizlazi iz svog porekla, esencije i života iz dobra i u dobru od Gospoda. Budući da istina od dobra, koja je od Gospoda, jeste prva stvar crkve, stoga Gospod kaže: *"i na ovome kamenu sazidaću crkvu svoju."* Upravo je rečeno da izraz *"Petar"*, ili *"kamen"*, u najvišem smislu, označava Božansku istinu, koja proizlazi iz Gospoda, a, u relativnom smislu, istinu od dobra, koja je od Gospoda. Da izraz *"i vrata paklena neće je nadvladati"* označava da se neistine od zla, koje su od pakla, neće usuditi da ustanu protiv onih iz crkve, koji su u istinama od dobra od Gospoda, dok izraz *"vrata pakla"* označava sve stvari pakla, jer postoje vrata za sve paklove kroz koje se izdišu i uzdižu neistine od zla. Izraz *"ključeve od carstva nebeskoga"* označavaju uvođenje u nebo svih onih koji su u istinama od dobra od Gospoda; Izraz *"i što svežeš na zemlji biće svezano na nebesima, i što razdriješiš na zemlji biće razdriješeno na nebesima,"* označava da je Gospod otvorio nebo onima, koji su u istinama od dobra od Njega; a da je nebo, nasuprot, zatvoreno za one, koji nisu u ovim istinama. Te su stvari bile rečene Petru; a, zato što izraz *"Petar"* znači istinu od dobra, koja je od Gospoda, kad god bi se govorilo o pomenutim stvarima, ustvari bi se govorilo o Gospodu, koji je izvor dobra i njegove istine; i zato je to izrečeno u času kad je Petar priznao da je Gospod Mesija ili Hrist, a takođe i Sin Boga živoga. Štaviše, čim dobro biva implantirano u istine u čoveku, on istog trenu biva povezan je s anđelima; ali dokle god dobro nije implantirano u istine u čoveku, nebo je za njega zatvoreno; jer on u sebi ima zlo na mestu dobra, a neistine umesto istina. Iz toga je jasno koliko čulno misle oni, koji takav

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

autoritet pripisuju Petru, iako je očigledno da takva vlast pripada samo Gospodu.

[5] Da izraz "*Petar*" označava istinu od dobra, što je od Gospoda, manifestovano mi je s neba, kao što se može videti u delu "Poslednji sud" (br 57). Jer pojam "*Petar*" označava istinu od dobra koja je od Gospoda, a time i doktrinu, pa je on predstavljao one, koji su u istinama od dobra i u doktrini istinske istine od Gospoda. Budući da takvi ljudi, poput upravo opisanih, podučavaju druge, a Gospod ih je u to uputio, tako isto je i Petar veoma često razgovarao sa Gospodom, i takođe je, naravno, bio upućen od Gospoda. Razgovarao je s Gospodom u Njegovom preobraženju: *O dizanju tri sjenice (šatora)* (Mat. 17:1-5; Marko 9:2-8; Luka 9:26-36). Gospod je tada predstavljao Reč, koja je Božanska istina; a "*sjenice*" označavaju bogopoštovanje Gospoda od dobra ljubavi i istina iz nje. (Vidi u prethodnom tekstu u vezi s Gospodnjim preobraženjem, br. 594 i o značenju sjenica (šatora), br. 799.) Govorio je o Gospodu: *Da je On bio Hrist, Sin Boga živoga* (Jovan 6:67-69). Njega je Gospod podučavao: *povodom milosti - Tada pristupi k njemu Petar i reče: Gospode! koliko puta ako mi sagriješi brat moj da mu oprostim? do sedam puta? Reče njemu Isus: ne velim ti do sedam puta, nego do sedam puta sedamdeset.* (Mat. 18:21, 22). *Povodom preporoda, koga označava korespondencija da onaj, koji se jednom oprao, nema potrebe da se pere ponovo, osim da opere noge* (Jovan 13:10); *Povodom moći istine od dobra od Gospoda, što je reprezentovano silom onih, koji imaju veru u Boga* (Marko 11:21, 23, 24); *Povodom grehova, da je oprosteno onima, koji su grešili, ali obitavaju u veri od ljubavi* (Luka 7:40-48); *Povodom ljudi koji su duhovni, da su, posledično, i - slobodni; i povodom onih, koji su prirodni, da su sluge, o kojima je Petar bio podučavan kad je uzimao statir iz usta ribe i rečeno mu je da njime plati*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

porez (riba koja označava prirodnog čoveka, kao i onoga, koji plaća porez. (Mat. 17:24-27); kao i povodom mnogih drugih stvari (u vezi kojih videti Mat. 14:26-31; 19:27, 28; Marko 10:28, u nizu.; 13:3, u nizu.; 16:7; Luka 22:8, u nizu.; 24:12, 33, 34; Jovan 18:10, 11; 20:3-8; 21:1-11).

[6] Zbog toga što je Petar predstavljao one, koji su u istinama od dobra ljubavi prema Gospodu, ili u doktrini od istina, a to su oni, koji podučavaju druge, napisano je da je Gospod rekao Petru, kad mu je uzvratio na iskazanu ljubav prema Njemu, da bi *"on trebalo da napasa Njegovu jagnjad i Njegove ovce"*, u vezi čega se može u Jovanu pročitati: *A kad objedovaše, reče Isus Simonu Petru: Simone Jonin! ljubiš li me većma nego ovi? Reče mu: da, Gospode! ti znaš da te ljubim. Reče mu Isus: pasi jaganjce moje. Reče mu opet drugom: Simone Jonin! ljubiš li me? Reče mu: da, Gospode! ti znaš da te ljubim. Reče mu Isus: pasi ovce moje. Reče mu trećom: Simone Jonin! ljubiš li me? A Petar posta žalostan što mu reče trećom: ljubiš li me? i reče mu: Gospode! ti sve znaš, ti znaš da te ljubim. Reče mu Isus: pasi ovce moje.* (Jovan 21:15-17). Iz toga je jasno vidljivo da je Petar reprezentovao istinu od dobra ljubavi prema Gospodu i zbog toga se zvao Simon, sin Jonin, jer izraz *"Simon Jonin"* označava veru iz milosrđa; Izraz *"Simon"* označava poslušnost i pokornost, dok pojam *"Jona"* znači golubicu, što označava milosrđe. Da su oni, koji su u doktrini istine od ljubavi prema Gospodu, u dužnosti da podučavaju one, koji će biti iz Gospodnje crkve, označava se Gospodnjim pitanjem: *"Ljubiš li me?"* i, posle toga, *"pasi ovce moje"* i *"moju jagnjad"*. Dužnost da podučava nije dodeljena isključivo Petru, već su za podučavanje izabrani svi oni, koje je Petar predstavljao, a to su oni, koji su, kako je već rečeno, u ljubavi prema Gospodu, a otuda su u istinama od Gospoda. Petar je bio pitan tri puta, da bi, na taj način, reprezentovao

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

celokupno vreme crkve od početka do kraja, jer je to značenje izraza "tri"; pa kad je upitan po treći put, rečeno je: "*A Petar posta žalostan.*"

[7] A, kako je to pitanje, kada je po treći put postavljeno, označavalo kraj crkve, stoga odmah slede i ove reči Gospodnje, upućene Petru, u Jevanđelju po Jovanu: *Zaista, zaista ti kažem: kad si bio mlad, opasivao si se sam i hodio si kud si htio; a kad ostariš, širićeš ruke svoje i drugi će te opasati i odvesti kuda nećeš. A ovo reče pokazujući kakom će smrti proslaviti Boga. I rekavši ovo reče mu: hajde za mnom. A Petar obazrevši se vidje gdje za njim ide onaj učenik kojega Isus ljubljашe, koji i na večeri leže na prsi njegove i reče: Gospode! ko je taj koji će te izdati? Vidjevši Petar ovoga reče Isusu: Gospode! A šta će ovaj? Isus mu reče: ako hoću da on ostane dokle ja ne dođem, što je tebi do toga? Ti hajde za mnom. Onda iziđe ova riječ među braćom da onaj učenik neće umrijeti: ali Isus ne reče njemu da neće umrijeti, nego: ako hoću da ostane dok ja ne dođem, što je tebi do toga?* (Jovan 21:18-23). Ono što to je ovim označeno nije moguće spoznati, osim ako se ne zna da izraz "*Petar*" označava veru od milosrđa, ali, takođe, i, u suprotnom smislu, veru bez milosrđa, štaviše, još i: veru od milosrđa u crkvi na početku i veru bez milosrđa, kad crkva dođe svom kraju; Tako, izraz "*[Petre] kad si bio mlad*" označava veru crkve u njenom početku, dok izraz "*a kad ostariš*" veru crkve, koja dolazi svom kraju; a izraz "*opasivao si se sam i hodio*" znači učiti istine i živeti prema njima. Iz toga je vidljivo da izraz "*Zaista, zaista ti kažem: kad si bio mlad, opasivao si se sam i hodio si kud si htio,*" označava da će crkva na početku biti upućena u istine koje su od dobra, a pomoću njih će biti vođena od Gospoda; a da izraz "*a kad ostariš, širićeš ruke svoje i drugi će te opasati i odvesti kuda nećeš,*" označava da crkva, kada bude bila na svom kraju, više neće poznavati istine, već samo neistine, koje pripadaju veri bez milosrđa, i koje će rukovoditi njome. Izraz "*opasivao*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

si se" baš kao i izraz "*odenuti se*" označava upućenost u istine, jer "*haljine*" označavaju istine odevene u dobro (vidi u prethodnom tekstu, br. 195, 395, 637), dok izraz "*hoditi*" označava življenje prema istinama (vidi u prethodnom tekstu, br. 97); posledično, izraz "*opasivao si se sam i hodio si kud si htio*" znači slobodno razmišljati i videti istine i izvršavati ih; dok izraz "*širićeš ruke svoje*" znači ne biti u takvoj slobodi; jer izraz "*ruke*" označava snagu istine iz razumevanja i opažanja, dok izraz "*širićeš ruke svoje*" znači nemati tu moć, dakle ni slobodu mišljenja, ni viđenje istine. Izraz "*i drugi će te opasati i odvesti kuda nećeš*" označava bezlično priznavanje da je istina isključivo ono, što diktiraju drugi, dakle, ono, što se ne sagledava samostalno i o čemu se ne zaključuje ličnim slobodnim razmišljanjem. Tako nešto se danas odigrava sa religijom same vere. Ova vera je ono što se danas označava putem pojma "*Petar*", i stoga se kaže da je Petar, napravivši zaokret, ugledao učenika, koga je Isus ljubio, kako Ga sledi, i upitao o njemu: "*A šta će ovaj?*" slično onome, Isus potom odgovara Petru, pitajući ga: "*što je tebi do toga?*" Izraz, koji se odnosi na petra i glasi: "*vidje gdje za njim ide onaj učenik*" označava dobra života, koja su dobra dela; a da to neće propasti sve do kraja života, označeno je rečima koje slede u daljem tekstu.

[8] Iz toga se sada može videti da pojam "*Petar*" takođe označava i veru odvojenu od milosrđa, a takođe i kada: *Petar se triput odrekao Gospoda* (Mat. 26:69-75; Marko 14:29-31, 54, 66-72; Luka 22:33, 34, 50, 51, 55-62; Jovan 13:36-38; 18:16-18, 25-27). *Otada poče Isus kazivati učenicima svojijem da njemu valja ići u Jerusolim, i mnogo postradati od starješina i od glavara svešteničkijeh i književnika, i da će ga ubiti, i treći dan da će ustati. I uzevši ga Petar poče ga odvrćati govoreći: Bože sačuvaj! neće to biti od tebe. A on obrnuvši reče Petru: idi od mene sotono; ti si mi sablazan; jer ne misliš što je Božije nego ljudsko.* (Mat. 16:21-23). *Reče pak Gospod: Simone!*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

*Simone! evo vas ište sotona da bi vas činio kao pšenicu. (Luka 22:31). Sve ove stvari su citirane da bi se uočilo da pojam "Petar", u reprezentativnom smislu, označava u Jevanđeljima istinu od dobra, koja je od Gospoda; takođe veru od milosrđa; a takođe, u suprotnom smislu, istinu odvojenu od dobra, koja je, sama po sebi, obmana; isto tako, veru odvojenu od milosrđa, koja sama po sebi nije vera. *Politografski tekst ima izraz "tada" na mestu izraza "ovo", izraz "onda" na mestu izraza "njega".*

821. *I učini da zemlja i koji žive na njoj pokloni se prvoj zvijeri, označava posledicu da su oni u crkvi, koji su u bili neistinama i zlima od njih, potvrdili saglasnost u svom srcu. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "zemlja i koji žive na njoj", kao onih iz crkve, koji su u neistinama i zlima iz njih; jer pojam "zemlja" označava crkvu, koja je u istinama, ili, pak, crkvu, koja je u neistinama, a ovde označava onu crkvu, koja je u neistinama; a izraz "koji žive na njoj" označava dobro ili zlo crkve, a ovde označava zlo; stoga, kako ovo važi za ljude unutar pomenute crkve, sledi da izraz "zemlja i koji žive na njoj" označava one ljude u crkvi, koji su u neistinama i zlima od njih. (Da pojam "zemlja" označava crkvu, u odnosu na istine, ili crkvu, u odnosu na obmane, videti u prethodnom tekstu, br. 304, 413, 417, 697, 741, 752; a da oni, "koji žive na njoj", označavaju dobre u crkvi, a takođe i zle, a, u apstraktnom smislu, dobra i zla, videti u prethodnom tekstu, br. 479.) Sve što smo upravo analizirali i razjasnili, očigledno je takođe i iz značenja izraza "pokloniti se", kao priznanja sa sigurnošću, kao priznanja u srcu i kao verovanja (videti u prethodnom tekstu, br. 790, 805); takođe od značenja "prve zvijeri", kao razmišljanja od prirodnog čoveka koja potvrđuju razdvajanje vere od života (videti u prethodnom tekstu, br. 774), a ovde - saglasnosti razmišljanja sa bukvalnim smislom Reči, jer ova "zvijer" označava potvrde koje otuda proističu (videti, takođe, u prethodnom tekstu,*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

br. 815). Iz toga je jasno da reči "*Zvijer koja izlazi iz zemlje čini zemlju (...) i učini da zemlja i koji žive na njoj pokloni se prvoj zvijeri*" označavaju da oni, koji se nalaze u crkvi, koji su u neistinama i zlima od njih, potvrđuju saglasnost u svom srcu.

[2] U prethodnom poglavlju je pokazano da pojam "*Petar*" označava istinu i veru u oba smisla, naime, istinu od dobra, kao i istinu bez dobra; tako i veru od ljubavi i veru bez ljubavi. Nešto će se sada reći o apostolu Jovanu, kao onom, koji reprezentuje dela milosrđa. U prethodnom tekstu je rečeno da je dvanaest apostola, kao i dvanaest plemena Izraela, predstavljalo crkvu u njenoj celokupnosti, odnosno - sve stvari istine i dobra, ili sve stvari vere i milosrđa; slično tome, apostoli, odnosno izrazi "*Petar*", "*Jakov*" i "*Jovan*", respektivno, označavaju: veru, dobročinstvo (milosrđe) i dela milosrđa; iz ovoga sledi da su, kada su bili zajedno, predstavljali veru, dobročinstvo (milosrđe) i dela milosrđa, kao - jedno. Kaže se "*kao jedno*", jer bez ljubavi nema vere koja je istinska vera; a bez dela nema milosrđa koje je istinsko milosrđe.

[3] Budući da su ta tri apostola imala upravo opisano značenje, oni su sledili Gospoda više nego ostali apostoli, kao što se može videti u Marku, gde se kaže: *I ne dade za sobom ići nikome osim Petra i Jakova i Jovana brata Jakovljeva.* (Marko 5:37). Zato je Gospod Petra prvi put pozvao preko Andrije, gde pojam "*Andrija*" označava pokornost veri; a tek nakon Andrije i Petra, pozvani su Jakov i Jovan; njima je Gospod je dao novo ime. Isto tako, poveo je sa Sobom Petra, Jakova i Jovana u planinu, gde se pred njima preobrazio; Takođe je razgovarao s ovim trojicom o svršetku sveta i o Njegovom dolasku; oni su takođe bili s Gospodom u Getsimaniji. Gospod je zvao Jakova i Jovana nakon što je pozvao Petra, što je prikazano u Jevanđeljima: *I otišavši odatle vidje druga dva brata, Jakova Zavedejeva, i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Jovana brata njegova, u lađi sa Zavedejem ocem njihovijem gdje krpe mreže svoje, i pozva ih. I otišavši malo odande ugleda Jakova Zevedejeva, i Jovana brata njegova, i oni u lađi krpljahu mreže; I odmah pozva ih; i ostavivši oca svojega Zevedeja u lađi s najamnicima pođoše za njim. (Mat. 4:21, 22; Marko 1:19, 20).

[4] Da je Gospod dao novo ime Jakovu i Jovanu vidljivo je u Jevandelju po Marku: *I Jakova Zevedejeva i Jovana brata Jakovljeva, i nadjede im imena Voanerges, koje znači sinovi gromovi; (Marko 3:17). Izraz "sinovi gromovi" označava istine iz nebeskog dobra. Ovo je je značenje izraza "grmljavina" u Reči, jer u duhovnom svetu takođe se čuju gromovi, a oni se proizvode istinama koje su od nebeskog dobra, u času kada se te istine spuštaju sa viših nebesa na niže. Sama svetlost istine od dobra se tada vidi kao munja, dobro se čuje kao grmljavina, a istine kao varijacije zvuka. Zato se, tu i tamo, u Reči pominju munje, grmljavine i glasovi s tim značenjem. Dobro se čuje kao grmljavina, jer dobro (koje je od ljudske naklonosti ljubavi, a takođe je i njegova volja), ne govori, nego samo zazvuči; dok istina, koja je od čovekovog razumevanja i njegove misli iz nje, artikuliše taj zvuk u reči. Nebesko dobro je ista stvar kao dobro ljubavi u volji i delovanju; bez ovih osobina, ono nije zaista nebesko dobro; a nebesko dobro jeste ono, koje proizvodi istine pomoću misli i govora otuda. Iz toga je jasno zašto su Jakov i Jovan nazvani "sinovi gromovi". (Šta izraz "munje, grmljavine i glasovi" označava u Reči, može se videti u prethodnom tekstu, br. 273, 702, 704.) (5) Da je Gospod poveo sa Sobom Petra, Jakova i Jovana u planinu, gde se preobrazio, pojavljuje se u odlomcima u Marku (9,2) i u Luki (9:28). Baš oni su bili ti, koje je Gospod poveo sa Sobom, jer samo oni, koji su u istinama iz nebeskog dobra, mogu videti Gospoda u Njegovoj slavi; i niko drugi ne može biti prosvetljen, niti može razumeti Reč u prosvetljenosti. Jer, u času*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kada je Gospod preobražen pred njima, On je predstavljao Božansku istinu, koja je Reč; i zato su Mojsije i Ilija viđeni kako razgovaraju s Njim, budući da izraz "*Mojsije i Ilija*" označava Reč. (Ali o tome videti u prethodnom tekstu, br. 594). Da je Gospod razgovarao s Petrom, Jakovom i Jovanom, o svršetku sveta i Svom dolasku, vidljivo je u Marku (Marko 13: 3); a da su njih trojica bila s Gospodom u Getsimaniji, vidljivo je u Mateju (26:37) i Marku (14:33).

[6] kako je Jovan predstavljao crkvu u pogledu dobrih dela, a dobra dela sadrže sve stvari sačinjene od ljubavi prema Gospodu i od ljubavi prema bližnjemu, Jovana je Gospod više voleo od ostalih, što je očito iz Jevanđelja po Jovanu [*prevod Biblije Ivan Šarić, adekvatan zbog izraza "grudi", koji odgovara Svedenborgovoj korespondenciji – prim M. V.]: A jedan od učenika njegovih, kojega je Isus ljubio, počivao je na grudima Isusovim.* (Jovan 13:23). Izraz "*grudi*" [*"krilo" u prevodu Biblije Daničić – Karadžić – prim. M. V.]* označava u Reči duhovnu ljubav, koja je ljubav u delima; a izraz "*na grudima Isusovim*" reprezentuje samu Božansku ljubav, te se, stoga, oni na nebu, koji su u duhovnoj ljubavi, nalaze na teritoriji grudi.

[7] I tako je, potom, Jovan poveo Gospodnju majku u svoju kuću i ostao s njom; ovako je to opisano u Jevanđelju po Jovanu: *A Isus vidjevši mater i učenika koga ljubljase gdje stoji reče materi svojoj: ženo! eto ti sina! Potom reče učeniku: eto ti matere! I od onoga časa uze je učenik k sebi.* (Jovan 19:26, 27). To je označavalo crkvu, unutar koje je milosrđe prisutno na delu, ili unutar koje postoje dobra dela; jer Gospodnja "*majka*" i "*žena*" označavaju crkvu, dok pojam "*Jovan*" označava milosrđe na delu, što su - dobra dela. (Da izraz "*majka*" označava crkvu, može se videti u delu "*Nebeske tajne*", br. 289, 2691, 2717, 3703, 4257, 5581, 8897, a da izraz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"žena" ima slično značenje videti u prethodnom tekstu, br. 555, 707, 721 , 730).

[8] Da je Gospodnja Crkva u onima, koji su u milosrđu na delu, odnosno, koji su u dobrim delima, a ne u onima, koji su u veri odvojenoj od njih, označeno je takođe i pomoću onoga, što se odnosi na Petra i Jovana: *A Petar obazrevši se vidje gdje za njim ide onaj učenik kojega Isus ljubljase, koji i na večeri leže na prsi njegove i reče: Gospode! ko je taj koji će te izdati? Vidjevši Petar ovoga reče Isusu: Gospode! A šta će ovaj? Isus mu reče: ako hoću da on ostane dokle ja ne dođem, što je tebi do toga? Ti hajde za mnom.* (Jovan 21:20-22). Može se videti u prethodnom tekstu (br. 820), gde se takođe objašnjavaju citati iz prethodnog teksta, da pojam "*Petar*" ovde označava istinu bez dobra, ili veru odvojenu od dobrih dela, a takva će vera biti u vremenu na kraju crkve; a, kako je izraz "*Jovan*" označavao dobra milosrđa, koja se zovu dobrim delima, očigledno je da se ova dobra nalaze unutar onih, koji čine crkvu Gospodnju; Stoga nije Petar, već je Jovan bio onaj apostol, koji je sledio Gospoda, a Petru, koji je pitao: "*A šta će ovaj?*", Gospod je odgovorio, "*ako hoću da on ostane dokle ja ne dođem, što je tebi do toga?*" što znači da će dobro ljubavi istrajati u onima, koji su Gospodnji, čak i do kraja Crkve, pa i nakon kraja, kada bude formirana Nova Crkva, ali ne i u onima, koji su u veri odvojeni od dobra; i to je ono što je označeno ovim rečima, upućenim Petru, "*što je tebi do toga?*"

822. *Kojoj se iscijeli rana smrtna*, označava kako je nesaglasje naizgled razrešeno iskonstruisanim vezama dela sa verom. To je vidljivo iz značenja izraza "*Kojoj se iscijeli rana smrtna*", što je vezano za prvu zver, kao nesaglasja, prividno razrešenog iskonstruisanim vezama dela sa verom (vidi u prethodnom tekstu, br. 786, gdje se pojavljuju iste reči). Rečeno je da je nesaglasje razrešeno iskonstruisanim vezama dela sa verom, ali ono, što je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prava priroda ovakvih iskonstruisanih pseudo-povezanih dela sa verom, jeste da su dela i vera, zapravo, prilično razdvojeni, iako, naizgled, bivaju povezani ovakvim tzv. vezama. To se može se videti u upravo citiranom mestu iz Otkrovenja koje se tiče isceljivanja smrtne rane.

[2] Kako je pokazano da apostol Jovan u Reči Jevandelista označava dela milosrđa, koja se takođe nazivaju i dobrima milosrđa, ili - životnim dobrima, te da je, zbog tog značenja, Jovan počinuo na Gospodnjim grudima, sada ću pokazati šta su to dobra dela; ali ovde ću se ograničiti samo na to, da ona uključuju u sebe sve stvari ljubavi i vere koje su u čoveku. Do sada nije bivalo spoznato da su sve stvari u životu čoveka sadržane u njegovim delima, jer dela izgledaju kao ništa drugo do - puki pokreti, koji se nazivaju akcijama, zbog toga što akcije bivaju živuće u čoveku, i nazivaju se govorom, jer se izazivaju pokretima usta, jezika, i grkljana. A ipak, to je ono što manifestuje milosrđe i veru u čoveku, a takođe ih dovršava i usavršava; i to zbog toga što ni vera, niti milosrđe nisu u čoveku, dokle god se ne manifestuju u stvarnosti; a vera i milosrđe stvarno postoje i manifestuju se isključivo u delima.

[3] Sve stvari ljubavi i vere koje su u čoveku - jesu u delima, jer dela su aktivnosti, koje proizlaze iz njegove volje i njegovih misli; a sve stvari od volje i misli se izvode i ulivaju u dela, baš kao što se i svi uzroci ulivaju u posledice, i sve stvari od semena i stabla se ulivaju u plodove; jer su dela njihova dopuna. Da je to tako, nije očigledno pred čovekovim očima, već je očigledno samo pred očima anđela. Kada je čovek u akciji ostvarivanja milosrđa, vidljiva je sfera svih njegovih naklonosti i posledičnih misli, koja izgleda poput čiste vode, ponekad poput oblaka, bilo svetlo belog, ili zamračenog; a ova sfera sadrži sve stvari njegovog uma u svojoj celokupnosti; i od nje, ono što su osobine čoveka, koje se odnose na sve

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stvari koje mu pripadaju, sve to je poznato anđelima. Razlog taj, je što su sve pomenute stvari - njegova vlastita ljubav; a dela iz njih su ono, što uzrokuje da ljubav bude aktivna, a kada je ona aktivna, izliva se oko njega. Ova duhovna sfera se manifestuje se ne samo pred očima kao talasanje, već i pred vidokrugom u različitim reprezentativnim formama, i to do stepena do koga se, pomoću ovih reprezentativnih formi, čovek, duh ili anđeo vide upravo onakvima, kakvi istinski jesu.

[4] Drugi razlog zašto dela sadrže u sebi sve stvari uma je taj, da sve sukcesivne stvari (koje napreduju po redu, od najviše do najniže, ili od prvih stvari do poslednjih), formiraju najniže, to jest, poslednje stvari, u kojima, simultano, koegzistiraju sve više, ili prethodne stvari. Šta je to sukcesivni poredak, a šta je, pak, simultani poredak, može se videti u prethodnom tekstu (br. 595, 666), takođe i u delu "Nebeske tajne" (br. 634, 3691, 4145, 5114, 5897, 6239, 6326, 6465, 9215, 9216, 9828, 9836, 10044, 10099, 10329, 10335). Štaviše, dela su poslednje stvari čoveka, koje proizlaze iz njegovog unutarnjeg, i koje su u sukcesivnom nizu. Iz svega toga je jasno da u tim delima koegzistiraju sve stvari čovekove volje i njegovih misli, a posledično i sve stvari njegove ljubavi i vere. Ovo je, dakle, razlog zašto su dela i činjenje toliko često zapovedeni u Reči od strane Gospoda, i zašto čovek mora biti suđen prema svojim delima.

[5] Iz ovoga je jasno kakav je onaj čovek, koji odvaja veru od dela. Naime, očigledno je da on da uopšte nema veru, kao i da su njegova dela zla, budući da proizlaze iz ljubavi prema sebi i svetu. Njegova dela su, štaviše, prekrivena i obuhvaćena onim stvarima koje se odnose na veru, ali su, ustvari, zaprljana i oskrnavljena zlom, koje se sadrži unutar njih. Kada se takav čovek uvede u svoje unutarnje, što mu se događa nakon smrti, kada postane duh, sve stvari koje pripadaju njegovoj veri, a koje čine njegovu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

spoljašnjost, bivaju odbačene i raspršene. Iz toga se može videti zašto je Jovan, koji je predstavljivao dobro milosrđa, odnosno dobra dela, počivao na Gospodnjim grudima, i da baš on, a ne Petar, sledi Gospoda; a takođe se može videti i zašto je ostao s Gospodnjom majkom, nakon Gospodnjeg vaskrsenja.

823. Stihovi 13, 14. *I učini čudesa velika, i učini da i oganj silazi s neba na zemlju pred ljudima. I vara one koji žive na zemlji znacima, koji joj biše dani da čini pred zvijeri, govoreći onima što žive na zemlji da načine ikonu zvijeri koja imade ranu smrtnu i osta živa.* 13. Izraz "I učini čudesa velika," označava svedočenja i uverenja (br. 824); izraz "i učini da i oganj silazi s neba na zemlju pred ljudima," označava ljubav neistina od zla, koja proizlazi iz ponosa niskog mudrovanja, kao da je to ljubav prema istini od dobra koja je u crkvi sa nebesa (br. 825). 14. Izraz "I vara one koji žive na zemlji znacima, koji joj biše dani da čini pred zvijeri," znači uveriti one koji su u crkvi, svedočanstvima iz Reči koja su pridružena razmišljanjima prirodnog čoveka (br. 826); izraz "govoreći onima što žive na zemlji da načine ikonu zvijeri," označava uspostavljeni dekret o tome, šta svi u crkvi treba da podučavaju, i da ne smeju da veruju ni u šta drugo osim tih stvari (br. 827); izraz "koja imade ranu smrtnu i osta živa," označava osobine onih prirodnih sadržaja, kojima su povezane stvari, koje su uzete iz bukvalnog smisla Reči za potvrdu (br. 829).

824. Stih 13. "I učini čudesa velika," označava svedočenja i uverenja. To je vidljivo iz značenja izraza "čudesa" kao svedočenja i uveravanja (vidi u prethodnom tekstu, br. 706); a, kako izraz "velika" znači prediciranje dobra, a, u suprotnom smislu, zla, dakle, jasno je da izraz "čudesa velika" reprezentuje svedočenja i uverenja u obmane od zla. Ovde je rečeno za zver da "i učini čudesa velika", jer pojam "zvijer" označava potvrde iz Reči u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

korist vere odvojene od dobrih dela; a kada su razmišljanja prirodnih ljudi, koja su označena izrazom "*prva zvijer*" potvrđena iz Reči, prirodni ljudi istovremeno svedoče i uveravaju da je to tako. To čine zbog toga što oni, koji čine ovo razdvajanje, nisu voljni da prihvate da bi intelektualno sagledavanje trebalo da zauzima ikakav prostor u pitanjima vere, koje oni zovu misterijama; a kad intelektualno sagledavanje nije prisutno, oni mogu uveriti sebe ili bilo koga drugog u sve što im se sviđa, pa čak i u ono, što, kada biva osvetljeno, makar i pukim prirodnim svetlom, svako može sagledati kao lažno. Predložite bilo kakvu neistinu i izjavite da je ona istinita, samo zbog toga jer to je rekao neki vođa, za koga njegovi sledbenici veruju da je prosvetljen ili nadahnut. Pri tome, odbacite korišćenje razuma i time sprečite ulazak razumevanja i osvetljavanja bilo koje vrste. Posledica je: sve što vam padne na pamet ćete videti kao da je istinito i bićete uvereni u to; A zbog razloga što se u prvobitno predloženu istinu veruje bez prethodnog ispitivanja je li to uopšte istina ili je, pak, neistina.

[2] Da bi ste bili sposobni da spoznate na koji način se neistina može potvrditi jednako kao istina, uzmite najbanalniji primer: izložite apsurdno smešan stav da je vrana bela i potvrdite ga na sledeći način: da se vrana ne rađa potpuno crna, te da, kako stari, postaje bela, zatim, da su njena pera iznutra bela, a, takođe, i koža joj je bela, a njeno crnilo je ništa drugo do - senka, koja okružuje bele elemente, a razlog je taj, što čovek može doista govoriti u skladu sa pojavnim, to jest, može reći da je crna. A ipak, budući da ovde govorimo o čoveku, jasno je da on mora biti ništa drugo do – čovek, kome je dato da misli, i trebalo bi da promišlja na osnovu svog razumevanja da li je ona zaista bela, jer je bela iznutra; baš kao što je dopušteno govoriti o progresiji Sunca oko Zemlje na osnovu privida, i kao što se u Reči takođe navodi da Sunce izlazi i zalazi; a ipak, na osnovu čovekovog razumevanja,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

rađa se misao i da se Zemlja vrti oko Sunca, i tako uzrokuje taj privid kretanja Sunca. Dodajte tome razmišljanja o prirodi boja, da su sve bele po njihovom poreklu, jer su one iz svetlosti neba, a takođe i zato, što svaka boja, kada biva smrvljena u prah, pa čak i crni kristal, postaje bela; i ovde navode one naučnike, koji su napisali optiku; a, osim uklanjanja upotrebe razuma, takođe, i izjavljivanje da je neki čovek od autoriteta i učenosti to video i orijentisanje uma na potvrđivanje, a ne na primarni stav, omogućava uveravanje koje važi za sve. Ali sve to je smešno, jer je glupo zaključiti o ptici na osnovu ijedne druge boje, osim njene sopstvene, u kojoj se ptica pojavljuje; jer tako se može reći da je sve u svetu belo.

[3] Slično važi za obmane krivoverja, kao i za ono najveće od svih, a koje je postojalo u Vavilonu, o kome se u Danilu kaže da je car tamo objavio uredbu da ga treba obožavati kao Boga. Slično je s razmišljanjima iz pakla, koja su od onih koja izjavljuju da sve pripada prirodi, pa čak i da se priroda stvorila sama, i da nije stvorena od Boga; i, ako bih se usudio reći, jednako je sa verom, koja se opravdava bez stvarne saradnje života. Takve su stvari ovde označene putem izraza "*I učini čudesna velika, i učini da i oganj silazi s neba na zemlju pred ljudima. I vara one koji žive na zemlji znacima, koji joj biše dani da čini pred zvijeri, govoreći onima što žive na zemlji da načine ikonu zvijeri*", kao što je navedeno u ovom i u sledećem stihu.

825. *I učini da i oganj silazi s neba na zemlju pred ljudima*, označava ljubav prema obmanama od zla, koja je proizašla iz ponosa niskog mudrovanja, a prividno izgleda kao da je ljubav istine od dobra, koja je u crkvi sa* nebesa. To je vidljivo iz značenja "*vatre*", kao ljubavi u oba smisla, naime, ljubavi prema Gospodu i ljubavi prema bližnjemu; u suprotnom smislu, pak, pojam "*vatra*" reprezentuje ljubav prema sebi i ljubav prema svetu (vidi u prethodnom tekstu, br. 504, 539). Izraz "*vatra*" posledično reprezentuje i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Ljubav prema dobru i istini, te, u suprotnom smislu, ljubav prema zlu i lažljivosti; to stoga, što sva dobra, kao i sve istine iz njih, proizlaze iz ljubavi prema Gospodu i od ljubavi prema bližnjemu; sa druge strane, sva zla, kao i neistine iz njih, proizlaze iz ljubavi prema sebi i ljubavi prema svetu. Zato oni, koji su u ljubavi prema sebi i svetu, bivaju u ljubavi svih zala koja nastaju iz njih, a, takođe su i u ljubavi prema neistinama od tih zala. (O ovim ljubavima i zlima, i neistinama koje proizlaze iz njih, pogledati knjigu *"Novi Jerusalim i Njegov Nebeski Nauk"*, br. 65-83.) Prethodno rečeno je vidljivo i iz značenja izraza "učini", to jest vatre "ognja", koja "silazi s neba", što je rečeno, jer se to radi u duhovnom svetu, pomoću tamo poznatih veština, koje poznaju i primenjuju oni, koji su u veri odvoenoj od dobrih dela; a to znači da se ljubav prema neistinama od zla prividno pojavljuje kao ljubav prema istini od dobra. Ovaj privid se stvara od potvrde vere odvojene od života, izvedene pomoću bukvalnog smisla Reči; jer ono što se potvrđuje iz Reči, potvrđuje se sa neba; ali kad se iz Reči potvrdi neistina, ona se ne potvrđuje stvarno sa neba, već se samo čini da se potvrđuje od neba. Tako i od značenja izraza "pred ljudima", osobito pred onima, koji su u ponosu niskog mudrovanja, i koji sami u sebi potvrđuju ovu jerećku dogmu svojim spisima i propovedima. Otuda ova dogma stiže do jednostavnih ljudi, koji nemaju ponosa niskog mudrovanja; ali, prosti to ne potvrđuju sami u sebi, već samo pretpostavljaju da je to zaista tako, zato što je proglašeno i potvrđeno od strane učenih ljudi, koji, posledično, predstavljaju autoritet. Ali jednostavni ljudi drže dogmu samo u svom sećanju, dok je drugi ugrađuju u svoj život, pogotovo ako su živeli prema njoj; a ono, što je implantirano u životu, nasleđuje se u i večnosti; ali nasleđivanje ne važi za ono, što je ostalo isključivo u sećanju (nije ugrađeno u ličmi život).

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Ponos niskog mudrovanja je u svima koji potvrđuju neistine, čak i do uništenja Božanske istine, u kojoj su anđeli nebeski; jer oni su u takvoj vrsti ponosa, u kome se (u svojim spisima i propovedima) bave samo sobom, to jest sopstvenim ugledom. Jer takvi su u ljubavi prema sebi, a svako ko je u ljubavi prema sebi, kad piše i propoveda, jeste, istovremeno, ponosan; a ponos sve stvari izvodi iz čovekovog vlastitog [proprium], stoga se zove ponos niskog mudrovanja. Ljubav prema sebi ima svoje mesto u volji i u ponosu niskog mudrovanja, te i u mislima koje proizilaze iz njega; dakle, kad misle bilo šta od sebe, ne mogu misliti ništa drugo, negoli ono što je lažno, jer je nečije vlastito [proprium] (što se sastoji od volje, a stoga i od ljubavi) ono koje vlada, a to, kad se sagleda samo po sebi, nije ništa drugo nego zlo. Sve je potpuno suprotno od prethodno rečenog, kada se radi o onima koji su u ljubavi prema korisnim primenama [*vere i istine - prim. M. V.*], a odatle i u ljubavi prema istini radi istine.

[3] Zato što oni, koji su u oholosti niskog mudrovanja, uklanjaju dela iz vere, i stoga uopšte ne znaju ni šta se podrazumeva pod delima, niti šta se podrazumeva pod pojmovima "*milosrđe*" ili "*bližnji*", pa čak i kada se potvrđuju, nisu spremni za spoznaju, zbog čega će se na ovom mestu kazati šta se podrazumeva pod dobrim delima. Dobra dela predstavljaju sve ono, što čovek čini, piše, propoveda i čak govori, ne od sebe, nego od Gospoda; a on dela, piše, propoveda i govori od Gospoda, kada živi po zakonima svoje vere. Zakoni naše veroispovijesti se sastoje od sledećih postavki: nužno je da se obožava jedan Bog; da se preljuba, krađe, ubistva, lažna svedočanstva, moraju izbegavati; takođe se moraju izbegavati još i: i prevare, nezakonito bogaćenje, mržnje, osvete, laži, psovke i mnoge druge stvari koje se pominju ne samo u Dekalogu, već svuda u Reči, i nazivaju se gresima protiv Boga, odnosno - gnusobama. Kad ih čovek odbaci, (jer se suprotstavljaju Reči, i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

odatle se suprotstavljaju Samom Bogu, budući da potiču iz pakla), onda čovek počinje da živi u skladu sa zakonima svoje vere, a u onoj meri, u kojoj on živi po svojoj veri, vodi ga Gospod; a sve dok ga Gospod vodi, njegova su dela - dobra; jer on je podstaknut da učini dobra dela, i da govori istine, radi dobra i radi istina, a ne radi sebe i sveta; korisne primene su njegova uživanja, a istine su njegove naslade. Štaviše, Gospod svakodnevno podučava šta se sve mora učiniti, a takođe i sve ono, što se mora reći, a najzad i ono, što se mora propovedati ili što se mora napisati; jer, kada od časa kada su zla uklonjena, čovek, posledično, neprekidno biva pod vođstvom Gospoda, a, nakon, toga, još i postaje prosvetljen. Ipak, on nije neposredno vođen i podučavan bilo kojim diktatom, bilo kakvim vidljivim nadahnućem, već isključivo - prilivom u njegovu duhovnu nasladu, odakle on zadobija percepciju u skladu sa istinama iz kojih se njegovo razumevanje sastoji. Kad čovek dela inspirisan tim prilivom (inluksom), čini se da on deluje kao od sebe, a ipak u srcu priznaje da je od Gospoda. Svi anđeli su u takvom stanju; i sva deca, koja su na nebu, bivaju, na taj način, vođena ka nebeskom.

[4] Međutim, potpuno se drugačije stvari mogu reći o čoveku, koji se odupire zlima, i izbegava ih zbog građanskih zakona, ili isključivo stoga što ona štete njegovom ugledu; on tada ne izbegava zla usled ikakvog duhovnog poriva, ili na osnovu duhovnog porekla motiva izbegavanja zlih dela, već na osnovu prirodnog porekla; stoga on zaista čini dela, koja izgledaju (gledano spolja) kao da su dobra, ali iznutra su zla. Ona su slična slikama sastavljenim od prljavog blata, ali prekrivenim prekrasnim bojama u vidokrugu posmatrača; ili su kao prostitutke, koje izgledaju lepo po svojoj formi, ukrašene belim haljinama, s dijamantima na njihovim čelima i na ušima, a zapravo, iznutra su potpuno isprazne. Razmislite o tome šta je hršćanski svet danas: koliko

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ima onih koji se protive preljubama, prevarama, nezakonitim dobitcima, mržnjama, osveti, lažima i psovkama, ne zato što se ovakvi činovi protive Reči, a time i Bogu, nego zato što se suprotstavljaju građanskim zakonima i radi ugleda i usled straha od gubitka časti i dobitka u svetu? Istinske razloge istražite u njihovom u unutarnjem, i videćete da je to zato, što oni ne veruju da postoji nebo i pakao, ili život nakon smrti. Iz ovoga je jasno da ono delo, koje čovek čini, bio to mali ili veliki čin, predstavlja dobar posao u slučaju kada se to učini na osnovu religije, a isto važi i za crkvu, kada je delo učinjeno na osnovu Reči, kada je čovek došao na to, da prezire zlo, jer je zlo - greh (paklen, po sebi); s druge strane, da, šta god čovek čini, bio to mali ili veliki čin, predstavlja zlo delo onda, kad nije učinjeno iz religije i na osnovu Reči. (Više o tome pogledati u prethodnom tekstu gore, br. 803.)

[5] Mora se znati, međutim, da onaj, koji izbegava zlo, jer se ono suprotstavlja Božanskim zakonima iz Reči, istovremeno izbegava zlo takođe i zato, jer se pomenuto zlo suprotstavlja građanskim i moralnim zakonima u svetu, stoga što čovek misli na osnovu građanskih i moralnih zakona, kad on je u prirodnom stanju, ali, nasuprot tome, misli na osnovu Božanskog zakona, kada biva u duhovnom stanju. Iz toga proizlazi da nije štetno da čovek čini dobro i izbegava zlo radi ugleda i vlastite časti, pod uslovom da Reč i religija kod njega zadrže višu poziciju u duši, i čine glavu, dok svet zadržava nižu poziciju, i čini stopala. U suprotnom slučaju, religija se gazi nogama, a svet se bogopoštuje glavom. *Politografski tekst ima pojam "u" umesto izraza "sa."

826. Stih 14. *I vara one koji žive na zemlji znacima, koji joj biše dani da čini pred zvijeri*, znači uveriti one, koji su iz crkve, da su to istine, svedočenjima iz Reči, kojima su još pridružena i razmišljanja prirodnog čoveka. To je vidljivo iz značenja pojma "varanje", kao ubeđivanja da su neistine istine, jer

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

uveravanje u laži jeste zavodjenje, dakle, "*varanje*". Takođe iz značenja izraza "*one koji žive na zemlji*", kao onih, koji su iz crkve (vidi u prethodnom tekstu, br. 821). Takođe i iz značenja izraza "*znaci*", kao svedočanstva i posledičnih uveravanja (vidi u prethodnom tekstu, br. 824), ovde – kao svedočanstava na osnovu bukvalnog smisla Reči. Takođe i iz značenja izraza "*zvijer*", pred kojom su ti znakovi bili učinjeni, kao razmišljanja prirodnog čoveka (vidi u prethodnom tekstu, br. 774). Ovde izraz "*koji joj biše dani da čini pred zvijeri*" označava svedočanstva iz bukvalnog smisla Reči, povezana sa razmišljanjima prirodnog čoveka, jer pojam "*zvijer*", koja je činila znakove, označava potvrde iz bukvalnog smisla Reči; a "*zvijer*", pred kojom su ti znakovi bili učinjeni, predstavlja razmišljanja prirodnog čoveka; tako da ovde označava vezu potvrđivanja iz Reči ovakvim razmišljanjima; a, od časa kad oni bivaju povezani, samim tim postaju - svedočanstva i uverenja. Jer razmišljanja koja proizlaze iz prirodnog čoveka ne mogu se služiti duhovnim stvarima pred svetom; ali, kada isti dokazi budu potvrđeni iz Reči, oni od tog trena počinju da prevladavaju; iz razloga što je Reč Božanska, a, u bukvalnom smislu, sastoji se od pojavnih istina i korespondencija, u kojima su, u njihovom jezgru, sadržane istinske istine, koje leže skrivene, a može ih videti samo onaj, koji je prosvetljen; dok neprosvetljeni može da izvuče te pojavne (prividne) istine kako bi potvrdio da su neistine istinite, jer u onima, koji nisu prosvetljeni, prevladavaju obmane, a njihova razmišljanja su poreklom iz neistina. A onaj, koji je, pak, prosvetljen, vidi stvari u duhovnom i prirodnom svetlu istovremeno; prirodna svetlost u njemu osvetljena je duhovnom svetlošću; ali onaj, koji nije prosvetljen, može da vidi stvari samo u prirodnoj svetlosti, odvojenoj od duhovne svetlosti, a takva svetlost, u duhovnom, uopšte nije percipirana kao svetlost, već je - duboka tama. Pa ipak, ta gusta tama, kad se u nečijem srcu potvrdi neistina, njemu izgleda kao svetlo istine,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

i jeste poput svetla u paklu, koja se u očima onih, koji se tamo nalaze, pojavljuje kao svetlost; ali čim svetlost s neba ulazi u takvu svetlost, ta se svetlost pretvara u gustu tamu, a njihova misao postaje tupa. Oni, koji su u paklu predviđenom za takve duhove, koji su se dublje uverili u neistine, svojim sposobnošću da dublje poniru mislima u sopstvenu unutrašnjost od ostalih, nalaze se u svetlu fantazije, a to svetlo iluminira na neki način, ali se, međutim, pretvara u u još dublji mrak, silom influksa zraka svetlosti sa neba. Takvo je svetlo potvrde neistine na osnovu bukvalnog smisla Reči, pomoću razmišljanja iz zabluda prirodnog čoveka. Iz ovoga je jasno da svetlost, što je proizašla iz potvrđivanja neistine, sve čak i do uništenja Božanske istine koja je na nebu, jeste: infernalna svetlost.

[2] Kako se prethodna poglavlja bave dobrim delima, ovde ću nastaviti u skladu sa onim, o čemu sam planirao da pripovedam, i pokazaću šta, ustvari, predstavlja ljubav prema Gospodu. Svi koji su u ljubavi prema Gospodu, putem ljubavi od Gospoda, nalaze se u trećem ili najvišem nebu; a oni su takvi da imaju istine ispisane u životu, a ne, kao anđeli nižih nebesa, u sećanju; i zato oni, koji su u trećem nebu, nikada ne govore o istinama, već samo slušaju druge koji govore o njima i odgovore ili da je tako, ili da je donekle tako ili da nije tako. Jer oni u sebi vide da li je ono što čuju istinito ili nije; i to ne vide zadubljenost u misli, kao što to čine drugi, već putem naklonosti istini u procesu razumevanja. Jer u njima su sve istine napisane na osnovu njihovih naklonosti, a one izvode svoju suštinu od Božanske ljubavi, koja je ljubav prema Gospodu. Tako u njima istine čine jedno sa njihovim naklonostima. I kako su ti anđeli u ljubavi prema Gospodu, putem ljubavi od Gospoda, njihov unutarnji život sastoji se od puke naklonosti dobru i istini iz te ljubavi. Zbog toga oni ne govore o istinama, već čine istine, to jest dobra dela. Jer naklonost dobru i istini, koja je iz te ljubavi, mora se pojaviti u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

delima, a kad dela izađu na videlo, zovu se korisne primene, a to je ono što se podrazumeva pod dobrim delima. Štaviše, oni sami u sebi shvataju kvalitet korisnih primena, ili dela, na osnovu naklonosti u kojima se nalaze; takođe, i razlike među njima na osnovu jedinstva među mnogim naklonostima; tako čine sve s unutaršnjom mudrošću. I zato što za njih ne važi da razmišljaju o istinama i odatle da o njima govore, već oni istine samo izvršavaju, a budući da to proizlazi iz njihove ljubavi prema Gospodu, a odatle od samih naklonosti (iz kojih se njihov život sastoji), očito je da se ljubav prema Gospodu sastoji u činjenju istina iz ljubavi prema istinama, i da su njihova dela - dobra dela. Posledično, dakle, sledi da voleti Gospoda znači: činiti; i to je ono što reprezentuju Gospodnje reči u Jovanu: *Ko ima zapovijesti moje i drži ih on je onaj što ima ljubav k meni; a koji ima ljubav k meni imaće k njemu ljubav otac moj; i ja ću imati ljubav k njemu, i javiću mu se sam. Koji nema ljubavi k meni ne drži mojijeh riječi; a riječ što čujete nije moja nego oca koji me posla.* (Jovan 14:21, 24). A na njih se misli u ovim Jeremijinim rečima: *Nego ovo je zavjet što ću učiniti s domom Izrailjevijem poslije ovijeh dana, govori Gospod: metnuću zakon svoj u njih, i na srcu njihovu napisaću ga, i biću im Bog i oni će mi biti narod. I neće više učiti prijatelj prijatelja ni brat brata govoreći: poznajte Gospoda; jer će me znati svi od maloga do velikoga, govori Gospod; jer ću im oprostiti bezakonja njihova, i grijeha njihovijeh neće više pominjati.* (Jer. 31:33, 34). Pojam "zakon" predstavlja sve stvari iz Reči, dakle sve istine i dobra sa neba; izraz "u njih" znači: u njihovom životu; izraz "srce", unutar koga će se ispisati zakon, reprezentuje ljubav. Iz toga je jasno koliko je izobilna doktrina ljubavi prema Gospodu, jer to je doktrina svih naklonosti koje pripadaju ljubavi; a svaka naklonost sadrži istine koje su u njoj ispisane, u skladu sa kvalitetom njenog savršenstva i ispoljava se putem izvršenih dela i činova s beskonačnom raznolikošću; a ove naklonosti ne ulaze u proces razumevanja u obliku ideja,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

već prodiru do unutarnje senzitivne percepcije u obliku uživanja volje, pa se ne mogu ni opisati rečima. Oni, koji prihvataju zakone života iz Reči, a takođe i žive prema njima, te, najzad, bogopoštuju Gospoda, postaju anđeli trećeg neba.

827. *Govoreći onima što žive na zemlji da načine ikonu zvijeri*, označava ustanovljeni dekret da svi u crkvi treba da podučavaju i da veruju u doktrinu vere bez dela, i da ne smeju verovati ni u šta drugo osim u te stvari. To je vidljivo iz značenja izraza "*onima što žive na zemlji*", koji označava sve koji pripadaju crkvi (vidi u prethodnom tekstu, br. 826); takođe i iz značenja izraza "*ikonu zvijeri*", kao doktrine vere odvojene od dobrih dela, i bogopoštovanja otuda, potkrepljenog bukvalnim smislom Reči, pomoću razmišljanja prirodnog čoveka; dakle, izraz "*da načine ikonu*" označava donošenje dekreta, odnosno, utvrđivanje obaveze podučavanja i verovanja samo u gore pomenute stvari; takođe da je to učinjeno u crkvama u kojima je prihvaćena doktrina odvojene vere. Ovo je značenje izraza "*ikona*", jer, u duhovnom svetu, sve duhovne stvari mogu biti prikazane pomoću slika, takođe i pomoću idola; i time se mogu prikazati pojedinosti doktrine, koje sam takođe video prikazane na taj način. Zato slike (ikone), kao i idoli, imaju ovo značenje u Reči. Da idoli označavaju neistine doktrine, može se videti u prethodnom tekstu (br. 587, 650, 654, 780). Dakle, ovde, izraz "*govoreći onima što žive na zemlji da načine ikonu zvijeri*" označava ustanovljeni dekret da svi u crkvi treba da podučavaju i da veruju u doktrinu vere bez dela, i da ne smeju verovati ni u šta drugo osim u te stvari. U onima, koji su pripadali drevnim crkvama, slike su bile reprezentativne za njihovu doktrinu i bogopoštovanje što otuda dolazi; ali je sinovima Izraelovim bilo zabranjeno da ih izrađuju, kao što se vidi iz Reči, zbog sklonosti njihovog uma idolopokloničkom bogoslužjenju.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Da bi se spoznalo da slike (ikone) imaju ovo značenje, sada ću citirati nekoliko odlomaka iz Reči. U Mojsiju: *Ne gradi sebi lika rezana niti kakve slike od onoga što je gore na nebu, ili dolje na zemlji, ili u vodi ispod zemlje. Nemoj im se klanjati niti im služiti, jer sam ja Gospod Bog tvoj, Bog revnitelj, koji pohodim grijehe otačke na sinovima do trećega i do četvrtoga koljena, onijeh koji mrze na mene; (2. Moj. 20:4, 5). Nemojte graditi sebi idola ni likova rezanijeh, niti stupova podižite, ni kamena sa slikama mećite u svojoj zemlji da mu se klanjate; jer sam ja Gospod Bog vaš. (3. Moj. 26:1). Da se ne biste pokvarili i načinili sebi lik rezan ili kaku god sliku od čovjeka ili od žene, Sliku od kakoga živinčeta koje je na zemlji, ili sliku od kake ptice krilate koja leti ispod neba; Sliku od čega što puže po zemlji, ili sliku od kake ribe koja je u vodi pod zemljom; (4. Moj. 4:16-18).* Izraelcima je bilo zabranjeno da izrađuju idole, isklesane slike i oblike ili likove bilo čega na nebu, na zemlji ili u vodama, jer su drevne crkve, koje su bile pre-izraelitske crkve, bile reprezentativne crkve, a takođe i zbog toga što su Jakovljevi sinovi bili potpuno spoljašnji ljudi. Treba znati da su spoljašnji ljudi u to doba, kada je svekoliko bogopoštovanje bilo reprezentativno, bili skloni idolatriji, tako da su uobičavali da bogopoštuju raznolike stvari, koje bi se pojavile pred njihovim očima. Budući da su drevne crkve bile reprezentativne crkve, ljudi tih crkava napravili su za sebe isklesane slike i oblike različitih objekata, koji su predstavljali i odatle i označavali nebeske stvari; a drevni ljudi su doživljavali ushićenje zbog njihovog značenja, jer, kad bi ih ugledali, podsetili bi se na nebeske stvari koje su objekti i slike predstavljali; a kako su pomenute nebeske stvari pripadale njihovoj religiji, zato su se i klanjali slikama (ikonama). Zato su za njih predviđali i šumske hramove, ili sveta mesta, a takođe i izvajane, livene i slikane figure, koje su bile postavljane ili u šumskim hramovima ili na planinama, ili u hramovima ili, pak, u privatnim kućama. Tako je u Egiptu, gde je cvetala nauka o

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

reprezentacijama, koja je jednaka nauci o korespondencijama, bilo mnoštvo slika, idola i rezbarenih slika, kao i hijeroglifa; i drugi narodi imale su slične slike i figure. Međutim, od onog časa, kada su ljudi iz tih crkava od unutarnjih postali - spoljašnji, nebeski i duhovni sadržaji, koji su bili reprezentovani, i odatle označeni, gube svoj unutarnji smisao, i preostaju kao puka tradicija među njihovim sveštenicima i mudracima, nazivanim magima i žrecima; stoga su obični ljudi, zbog verskog načela koje su njihovi očevi videli u tim stvarima, počeli da ih bogopoštuju, i da ih, posledično, nazivaju bogovima. Kako su Jakovljevi sinovi bili više spoljašnji ljudi od ostalih, a odatle i više skloni idolopoklonstvu, a takođe i magiji, strogo im je zabranjeno da sebi izrađuju rezane likove, slike i figure slične onome što se nalazi na nebu, na Zemlji ili u moru, jer sve što je u svetu reprezentativno, kao leteće bube i ptice, zveri, ribe i gmizavci, oni su idolatrijski bogopoštovali, u doba dok još uvek nisu priznavali Jehovu. Pa ipak, budući da je crkva bila reprezentativna takođe i kod njih, sledi da su i unutar nje postojale materijalne korespondencije nebeskih stvari: sagrađen je šator, u kojem su postavljeni glavni predstavnici nebeskih predmeta, kao što su: sto na kome su bili hlebovi, zlatni oltar na kome se prinosisio tamjan, svećnjak sa svetiljkama, kovčeg sa zaklopcem i heruvimima nad njim, i, najzad, oltar, nedaleko od vrata šatora, na kome beše sveti oganj; a kasnije je sagrađen hram, u kome je, tako isto, sve bilo reprezentativno, i to: slika unutar njega, kadice izvan njega, liveno more ispod koga su bili volovi što ga podupiru, a, isto tako, stubovi i tremovi sa zlatnim posudama. Za sve što smo upravo opisali, važi da im je bilo dopušteno da ga poštuju kao sveto, pod pretpostavkom da priznaju šator od sastanka, a potom i hram, za Jehovino prebivalište. To im je omogućavano da bi se sprečilo njihovo prevođenje na idolopoklonstvo i magiju, koja je tada postojala kod mnogo naroda u Aziji, kao što su: Egipat, Sirija, Asirija, Vavilon, Tir i Sidon, Arabija, Etiopija,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Mesopotamija, a osobito narodi unutar teritorije Hananske zemlje, i u njenoj okolini.

[3] Iz prethodnog teksta je jasno zašto izraz "*idol*" označava u Reči neistine religije, dok pojam "*ikona*" označava doktrine. Da su takve stvari postojale kod različitih naroda u zemljama Azije, postalo je očigledno svedočenjem iz Reči o postojanju idola (kućnih kumira) Lavana Sirijskog koje je ukrala Rahilja, Jakovljeva supruga (1. Moj. 31:19-20); takođe svedočenjem o postojanju teladi i drugih idola u Egiptu; takođe i o postojanju isklesanih i oslikanih hijeroglifa u hramovima, na obeliscima i zidovima; takođe i o postojanju Dagona, idola Filistejaca u Ekronu; očigledno je, isto tako, svedočenjem iz Reči o postojanju idola koje je načinio Solomon, a potom su ih načinili i kraljevi u hramu Jerusalimskom, i Samariji; takođe, svedočenjem o postojanju oltara, stubova, slika i šumskih hramova među narodima zemlje, za koje su sinovi Izraelovi primili zapovest da je unište, što je vidljivo iz raznih odlomaka iz Reči.

[4] Štaviše, putem korišćenja nauke o korespondencijama i reprezentacijama, koju su filistejski sveštenici i žreci očigledno dobro poznavali, oni su naterali svoj narod da umilostivi Boga Izrailja, na sledeći način: *metnuše kovčeg Gospodnji na kola, i mali kovčežić s mišima zlatnijem i sa slikama svojih šuljeva. i da bi tako trebali slaviti Bogu Izraelovu* (1 Sam. 6:11). Jer u to doba su njihovi svećenici i divini znali šta sve te forme i figure predstavljaju; i da su slike šuljeva i miševa označavale neistine njihove religije, koje bi se mogle oprostiti, a narod iskupiti putem pomenutih darova napravljenih od zlata.

[5] Doktrine su takođe označene "*slikama*" u sledećim odlomcima, koji će se ovde citirati. U Jezekilju: *Srebro će svoje pobacati po ulicama, i zlato će*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

njihovo biti kao nečistota; srebro njihovo i zlato njihovo neće ih moći izbaviti u dan gnjeva Gospodnjega; neće nasititi duše svoje niti će napuniti trbuha svojega, jer im je bezakonje njihovo spoticanje. Jer slavni nakit svoj obratiše na oholost, i načiniše od njega likove gadova svojih, gnusobe svoje; zato učinih da im je nečistota. (Jez. 7:19, 20). Ovo se bavi razaranjem crkve od strane neistina i zla, što ovde označava odlomak: *Napolju mač, a unutra pomor i glad; ko bude u polju, poginuće od mača; a ko bude u gradu, njega će glad i pomor proždrijeti* (stih 15), što opisuje pustošenje. Izrazi "Srebro će svoje pobacati po ulicama," i "i zlato će njihovo biti kao nečistota," označavaju istinu crkve i njeno dobro pretvorene u neistinu i zlo; izraz "pobacati po ulicama" označava njihovo raspršivanje, dok izraz "će njihovo biti kao nečistota" označava pretvaranje u pakleno zlo, jer to nečistoća, koja je za gnušanje. Izraz "Jer slavni nakit svoj obratiše na oholost, i načiniše od njega likove gadova svojih, gnusobe svoje," označava da su sramotnim i nečistim stvarima ispunili čitavu crkvu i njenu doktrinu, i sve stvari koje su sadržane u njoj; izraz "slavni nakit svoj obratiše (...) na gnusobe svoje" označava crkvu i njenu doktrinu; a izraz "likove gadova svojih, gnusobe svoje" označava sve crkvene stvari, dakle doktrine, dobra i istine koje su bile oskrnavljene; izraz "gnusobe" reprezentuje oskrnavljena dobra, dok izraz "likove gadova svojih" označava oskrnavljene istine.

[6] U istom: *I uzevši krasni nakit svoj od moga zlata i od moga srebra što ti dadoh, načinila si sebi muške likove, i kurvala si se s njima.* (Jezek. 16:17). Ovo je rečeno o "gadovima Jerusalima", što znači iskrivljenost istine i dobra od doktrine iz Reči; izraz "krasni nakit svoj od moga zlata i od moga srebra" reprezentuje znanja o dobru i istini iz Reči; izraz "načinila si sebi muške likove" označava da doktrine iz neistina izgledaju kao da su od istina; a izraz "i kurvala si se s njima" znači njihovo krivotvorenje.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[7] U istom: *One se kurvahu u Misiru, u mladosti svojoj kurvahu se, ondje im pipaše grudi, i ondje im zgnječiše dojke djevojačke Upaljivaše se za Asircima, knezovima i vlasteljima, susjedima, krasno odjevenijem, vitezima koji jahahu na konjima i svi bijahu lijepi mladići. I ova se još više kurvaše; jer kad bi vidjela ljude napisane na zidu, likove Haldejske napisane crvenilom, Upaljivaše se za njima čim ih viđaše očima svojima, i slaše poslanike k njima u Haldejsku.* (Jezek. 23:3, 12, 14, 16). Izraz "Oliva" označava Jerusolim, koji reprezentuje crkvu u odnosu na doktrinu, dakle, nauk crkve; izraz "kurvahu se" označava krivotvorenje i iskrivljavanje Reči; a, kako izraz "Misir" označava prirodne istine, koje se nazivaju naučnim spoznajama [scientific] dok izraz "Asirija" znači racionalne istine, a, u suprotnom smislu, neistine, jasno je šta se označava putem izraza "Upaljivaše se za njima". Kako su "Haldejci" reprezentovali istine Reči koje su bile oskrnavljene primenom na ljubav prema sebi i svetu, tako, izraz "likove Haldejske" označava doktrine koje zadovoljavaju ove ljubavi; izraz "napisane crvenilom" označava da se one pojavljuju spolja kao da su istine, iako su iznutra nečiste; izraz "ljude napisane na zidu" ima slično značenje, dok izraz "napisane na zidu", reprezentuje izgled doktrine u njenoj spoljašnosti. "Slike" imaju slično značenje u Isaiji (2:16); u Davidu (Ps 73, 20); takođe u sledećim odlomcima u Otkrovenju (14: 9-11, 15: 2, 16: 2, 19:20, 20: 4). (Videti i ono, što je u prethodnom tekstu rečeno o "idolima" i "rezanim likovima", br. 587, 650, 654, 780, gde su citirani i objašnjeni drugi odlomci iz Reči.)

828. Ljubav prema Gospodu, jeste takva ljubav, u kojoj su anđeli, koji se nalaze na trećem nebu, a tretirana je u prethodnom tekstu; sada preostaje da se nešto kaže o o ljubavi prema bližnjemu koja obitava u tim anđelima. Pod "bližnjim" oni podrazumevaju korisne primene, koje su, zapravo*, dela; a,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

korisne primene, za te anđele, predstavljaju sve ono, što je u njima načinjeno od strane Gospoda, a one se naročito odnosi na bogopoštovanje Gospoda, Njegovu crkvu, kao i implantaciju njenih svetih stvari. Korisne primene se posebno odnose na malu decu, sa kojom anđeli trećeg neba imaju mnogo toga zajedničkog, i koju oni nadahnjuju nevinošću i naklonostima koje od njih proističu; najzad, odnose se i na dobro društva u celini, kao i u pojedinostima. To su stvari koje uglavnom pripadaju anđeoskoj ljubavi, jer pripadaju Gospodnjoj ljubavi. Gospod ovim stvarima upravlja pomoću anđela, to jest, pomoću takve ljubavi, koja je implantirana u njihovom životu, i koja omogućava da im percipiranje niza stvari, pomenutih u prethodnom tekstu, donosi neizmerno zadovoljstvo. Takve stvari jesu njihov bližnji, jer oni ne gledaju na ljude, već gledaju na karakteristične stvari, kao da su one - osobe; to stoga, jer anđeli trećeg neba imaju više mudrosti od ostalih anđela, a njihova mudrost se sastoji u tome, da se drugi mogu sagledavati kroz stvari koje su u njima i koje ih, zapravo, sačinjavaju. Svaki anđeo, duh i čovek jeste ništa drugu do - njegova ljubav i njegova naklonost, te, na taj način, i njegovo dobro i njegova istina odatle. Kako pomenute stvari suštinski sačinjavaju ljude, anđele i duhove, anđeli trećeg neba, budući mudri, posmatraju druge prema onome, od čega su ti drugi načinjeni. To im je bližnji, ili brat i drug, koji se često pominju u Reči, gde izraz "brat" anđelima znači dobro, dok im izraz "drug" označava istinu. Odatle je jasno kakva je priroda ljubavi prema bližnjem u trećem nebu.

[2] Što se tiče ostalih stvari koje se odnose na moralni, građanski i porodični život, ta su dela, takođe, učinjena iz ljubavi, ali ona ne predstavljaju istu vrstu dela, kao ona dela, koja reprezentuju izrazi kao što su "bližnji" ili "brat i drug"; jer ona, na neki način, proizilaze iz sveta, ali i od onoga što je čoveku korisno za sebe i za njegovo lično. Ta su dela proizašla i proizvedena iz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

motiva povezanog sa prethodno pomenutim koristima, a to su stvari koje proizlaze iz misli, pa se stoga može raspravljati o njima. Ta dela održavaju život tela u takvom stanju, da život njihove ljubavi može obitavati unutar njega, i zadovoljavati njegove potrebe. Ovi anđeli, kao takvi, ne znaju šta se podrazumeva pod milosrđem, ili na šta se misli pod izrazom "*vera*"; ali, oni, na mestu milosrđa, imaju ljubav prema dobru, a, slično tome, umesto vere, poseduju ljubav prema istini. Štaviše, anđeli su neprekidno u ljubavi prema dobru i istini jer sam njihov život predstavlja naklonost dobru, u kome je, i odakle potiče, percepcija istine. Kada se, dakle, pomene milosrđe, iz koga potiče vera, ili se, pak, pomene vera, koja je od milosrđa, oni uopšte ne razumeju šta to znači. Kako su anđeli trećeg neba sačinjeni od gore pomenutih osobina, oni se, logično, pojavljuju pred anđelima nižih nebesa poput beba, odojčadi. Neki se pak, pojavljuju poput dečaka, a svi se pojavljuju kao veoma jednostavni; štaviše, oni se šetaju unaokolo nagi. Pojavljuju se kao bebe, odojčad, ili dečaci jer su u nevinosti; a ljubav prema Gospodu od Gospoda je nevinost; a to je razlog zašto odojčad i dečaci označavaju nevinost Reči, a, takođe, i ljubav prema Gospodu.

[3] Anđeli trećeg neba se, po izgledu i ponašanju, čine jednostavnima, jer nisu sposobni da govore o svetim stvarima neba i crkve; to stoga, što se njima ove stvari ne nalaze sećanju, iz koga dolazi ono što se izgovara, već je sve to implementirano u sam njihov život; a otuda se ove stvari nalaze i u njihovom razumevanju, ali se nijedna od njih ne oblikuje kao misao, nego kao forma naklonosti dobru, koja ne silazi na nivo verbalnog; a, čak ako bi se i spustila na taj nivo, ova naklonost se ne bi izrazila govorom, već samo zvukom; a oni, koji nisu sposobni da govore o takvim stvarima izgledaju sebi i drugima kao da su jednostavni. Dodatni razlog je taj, što su oni u poniznosti srca, znajući da se mudrost sastoji u sposobnosti percipiranja da stvari u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kojima su mudri, gotovo da ne predstavljaju ništa kada se uporede sa stvarima, u kojima oni to nisu. Oni idu goli, jer izraz "golotinja" znači, u duhovnom smislu, nevinost, i zato što "haljine" označavaju dobro, koje je odeveno u istinu, a istine, koje se odevaju, bivaju u sećanju i odatle i u mislima; nasuprot tome, u anđelima trećeg neba, istine su unutar samog života, tj. skrivene su, i bivaju dostupne nečijoj percepciji samo u slučaju kada ih drugi izgovaraju, ili ih njihovi sveštenici propovedaju iz Reči. Opet, oni su usavršeni razgovorom onih, koji su u razumevanju istine, propovedima i knjigama. I ne pišu pisma, kao što to čine drugi anđeli, već ispisuju krivulje i zavojnice koje sadrže arkanu što nadilazi razumevanje anđela na nižim nebesima. Nadalje, oni žive u prostranstvima iznad ostalih, i to - u vrtovima, u kojima se nalaze žbunovi i bokori cveća, i stoga su anđeli večno okruženi reprezentacijama nebeskih stvari; i, što je prekrasno, tamo nema kamenja; jer pojam "kamen" označava prirodnu istinu, dok pojam "drvo" označava dobro; izraz "stablo" znači percepciju, a izraz "cvet"-implementaciju. Toliko na ovom stranicama, što se tiče ljubavi prema Gospodu, kao i ljubavi prema bližnjemu, to jest, što se tiče nebeske ljubavi. U nastavku će se opisati duhovna ljubav, a takođe i milosrđe i vera. *Latinski tekst ima izraz "in quidem" na mestu izraza "quidem".

829. *Kojoj se iscijeli rana smrtna, označava prirodu onih prirodnih stvari, koje su povezane sa stvarima proisteklim iz prirodnog značenja Reči, radi potvrđivanja. Ovo je vidljivo iz objašnjenja onoga što je u prethodnom tekstu navedeno u trećem stihu poglavlja, gde su napisane ove reči: "I vidjeh jednu od glava njezinijeh kao ranjenu na smrt, i rana smrti njezine izliječi se," što je već objašnjeno, videti o tome u prethodnom tekstu (br. 785, 786). Da pojam "mač" ("nož") označava borbu obmana protiv istine, i uništavanje istine od strane neistina, videti takođe u prethodnom tekstu (br. 131, 367).*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

830. Stih15. *I bi joj dano da dade duh ikoni zvijerinoj, da progovori ikona zvijerina, i da učini da se pobiju koji se god ne poklone ikoni zvijerinoj.*
15. "*I bi joj dano da dade duh ikoni zvijerinoj,*" označava da je, povezivanjem sa Reči, uspostavljeno ponešto od duhovnog života u tome (br. 831); izraz "*da progovori ikona zvijerina,*" znači da je posledično saglasje sa neba uteklo u misli najbliže onakvom govoru, koji je pobuđen i uspaljen prirodnom ljubavlju (br. 832); izraz "*i da učini da se pobiju koji se god ne poklone ikoni zvijerinoj,*" označava pretnje večnom smrću, upućene onima, koji ne veruju svemu, odnosno, ne veruju svim stvarima, koje su na ovaj način uspostavljene (br. 833).

831. Stih15. *I bi joj dano da dade duh ikoni zvijerinoj,* označava da je, povezivanjem sa Reči, uspostavljeno ponešto od duhovnog života u tome, To je vidljivo iz značenja pojma "*duh*", kao bivanja u duhovnom životu (o čemu uskoro); takođe i od značenja izraza "*ikoni zvijerinoj*", kao bivanja u doktrini vere odvojene od dobrih dela, koja bi se u crkvi učila i u koju bi se tamo verovalo (vidi u prethodnom tekstu, br. 827); iz ovoga sledi da izraz "*da dade duh ikoni zvijerinoj*" označava da je, povezivanjem razmišljanja prirodnog čoveka sa Reči, uspostavljeno ponešto od duhovnog života u tome; ali, o tome, kakve su, zapravo, osobine takvog života, biće više rečeno uskoro; izraz "*dah*" [spiritum] označava duhovni život, jer "*dah*" ("*duh*") označava, u najvišem smislu, Božansku istinu, koja proističe od Gospoda, a otuda se primenjuje na ljude koji ga primaju, dakle, označava duhovni život (vidi u prethodnom tekstu, br. 183). Duhovni je život isti onakav, kakav je život iz Božanskih istina; a budući da je Reč Božanska istina, a time od nje čovek zadobija duhovni život, dakle, kada se razmišljanja od prirodnog čoveka u korist vere odvojene od života povezuju s Reči, i time se formira doktrina za crkvu, biva uspostavljeno ponešto od duhovnog života u tome.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Jer sve stvari u Reči su po sebi duhovne, i daju duhovni život onima, koji ih proučavaju, i to u onom stepenu, u kome ih oni prihvataju u svom srcu. Zbog toga, Gospod kaže: *Duh je ono što oživljava; tijelo ne pomaže ništa. Riječi koje vam ja rekoh duh su i život su.* (Jovan 6:63).

[2] Kako je nebeska ljubav, u kojoj su anđeli trećeg neba, već tretirana u tekstu što prethodi, sad ću reći nešto o duhovnoj ljubavi, u kojoj su anđeli drugog neba. Duhovna ljubav je ljubav istine, a, u najvišem smislu, ljubav prema Božjoj istini, koja prolazi od Gospoda; tako je ona, takođe, ljubav prema Gospodu, ali u nižem stepenu od one u kojoj su nebeski anđeli. Nebeski anđeli su u ljubavi prema Gospodu na osnovu prihvatanja Božanskog dobra od Njega, dok su duhovni anđeli u ljubavi prema Gospodu na osnovu prihvatanja Božanske istine od Njega. Razlika je slična onoj između ljubavi koja se nalazi unutar volje, i ljubavi koja se nalazi u razumevanju, ili je, pak, slična odnosu između plamena i njegove svetlosti. Štaviše, svetlost u anđelima trećeg neba izvedena je od onoga što je plamtelo, a svetlost anđela drugog neba proizlazi iz blješteće beline (a više srazmatranja o ovim stvarima može se videti u delu "Nebo i pakao", br. 126-140). Njihovi se životi razlikuju na sličan način. Život anđela trećeg neba sastoji se u naklonosti dobru, dok se život anđela drugog neba sastoji u naklonosti istini. Razlika je takva, da ove dve grupe anđela lako razlikuju po njihovim licima i po njihovom govoru. Kako duhovna ljubav jeste ljubav prema istini, a duhovni anđeli, što se tiče njihovog života, jesu u naklonosti istini, oni, u skladu sa tim, govore o svetim stvarima neba i crkve, za razliku od anđela trećeg neba, koji nisu u mogućnosti da govore o tim stvarima, kao što je već navedeno je u prethodnom tekstu. A kako su nebeski anđeli usavršeni u mudrosti putem slušanja, postoje i posredni anđeli, koji se zovu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

nebesko-duhovni anđeli, koji propovedaju i podučavaju istine u svojim hramovima, koje se zovu Božje kuće i koje su od drveta.

[3] Duhovni anđeli, od duhovne ljubavi koja čini njihov život, jesu u naklonosti istini, a nisu u naklonosti dobru, jer se oni reformišu i preporučaju, i tako postaju anđeli, na drugačiji način od nebeskih anđela. Jer duhovni anđeli najpre primaju istine u sećanje, a otuda u razumevanje, koje je tako oblikovano tim istinama; i potom bivaju usavršeni do onog stepena, do koga u njih duhovno utiču Božanske istine, to jest, koliko ih anđeli uzimaju u obzir, i do koje mere žive prema njima. Za razliku od duhovnih anđela, nebeski anđeli ne primaju istine najpre u sećanje, već ih odmah primaju u volju, i kroz dela, u život; stoga ne mogu govoriti o božanskim istinama, već će ih jednostavno hteti, i izvršavati ih; drugačiji je slučaj kod duhovnih anđela, koji govore o božanskim istinama, jer su one upisane u njihovo sećanje; a misli se izgovaraju na osnovu sećanja.

[4] Pa ipak, duhovni anđeli ne primaju nikakvu istinu u sećanje, niti primaju ikakvo razumevanje koje iz nje proističe, osim ako je i sami ne vide; jer anđeli na tom nebu vide istine iz svetlosti istine, dakle prosvetljenjem od Gospoda; jer su, na nebesima, istine - duhovni objekti, i jasnije se pojavljuju pred anđelima nego što se prirodni predmeti pojavljuju pred ljudima na svetu; Zato oni znaju* da je vera ništa drugo do - priznanje istine, kada se nedvosmisleno vidi da je nešto istinito; i oni uopšte ne mogu shvatiti kako vera u bilo šta, što se jasno ne vidi, ili se ne razume, može kod ikoga uopšte i postojati, jer u tom slučaju čovek ne zna je li nešto zaista istinito ili je lažno, a vera u ono što je lažno jeste štetna. Iz ovoga je jasno da, duhovnim anđelima, intelektualni vid jeste - duhovni vid. Ovi anđeli su usavršeni u razumevanju u onoj meri, u kojoj su u ljubavi prema istini radi života i njegovih ispravnih primena; a u istoj toj meri se istine ugrađuju u njihov život

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

i postaju naklonost istini. Jer, kao što istine izvode svu svoju esenciju, kao i sav svoj život iz dobra, tako razumevanje izvodi svu svoju esenciju, kao i sav svoj život iz volje i njene aktivnosti; Jer razumevanje predstavlja skladište istine, dok volja predstavlja skladište dobra, dok ih anđeoska aktivnost ispunjava i uspostavlja. Odatle sledi da se istine (koje formiraju njihovo razumevanje), od časa kada prelaze u volju, i od nje u potom u akciju, zovu dobrima, ali je ovde reč o duhovnim dobrima; a, zato što ona dolaze od anđeoske ljubavi, posledično ulaze u život i oblikuju ga. Iz toga je, takođe, jasno da se život svakog čoveka sastoji iz njegovih dela, jer se u njima sadrže naklonost (koja je od volje) i misao (koja je od razumevanja) koje, prilikom vršenja dela, nestaju iz vidokruga posmatrača, dok načinjeno delo postaje vidljivo svakome; a, osim ako nisu poništene akcijom, tj. delanjem, koje konstituišu, naklonost i misao zauvek propadaju. To stoga, što volja nema sopstveno postojanje, osim ako ne postane aktivna; a kad nema volje, razumevanje propada, dok ostaje samo sposobnost razumevanja.

[5] Budući da njihova ljubav jeste - ljubav prema istini, oni priznaju kao bližneg - istinu u delu, što se zove duhovno dobro, a time i dobro crkve, dobro društva u kome su, dobro sugrađana u društvu, a potom i moralno dobro, koje se zove integritet, i, najzad, građansko dobro koje se zove pravda. Stoga se njihova ljubav prema bližnjem sastoji od aktivnosti, što su dela. Štaviše, svi u duhovnom nebu vole korisne primene, i usmereni su ka delima, kojima se njihove misli čuvaju u udobnosti kao da su kod kuće, i, pored toga, na ovaj način se čuvaju od besposlice, koja se takođe naziva i đavolji jastuk. Anđeli znaju da samo oni, koji se naslađuju u dobrim delima, mogu ostati unutar duhovne ljubavi; takvi su u permanentnoj naklonosti; ali, nasuprot tome, drugi bivaju u svim mogućim naklonostima, i, stoga nisu stvarno ni u jednoj, jer lutaju kuda god ih vode pohlepa i hedonizam. A, opet,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

anđeli drugog neba, poput anđela trećeg neba, borave u različitim društvima, gde su društva trećeg neba iznad društava u drugom, jer se nebeska ljubav uliva u duhovnu ljubav; to stoga, što duhovna ljubav izvodi svoju suštinu od nebeske ljubavi, i to: neposrednim ili posrednim prilivom (infliksom) od Gospoda

[6] U duhovnom nebu postoje veličanstvene palate, u kojima sve sve stvari sijaju, sa dragim kamenjem i ukrasima u takvim oblicima, kojima ne može biti ravna nijedna postojeća umetnička slika na svetu, niti ih je moguće izraziti ikakvim rečima. Jer umetnost na nebu, posebno arhitektura, jeste umetnost sama po sebi. Od tog neba mnoge umetnosti na svetu izvode svoje zakone i harmonije, od kojih dolaze njihove forme lepote. Srebro, koje se nalazi među onima koji stanuju pod tim nebesima, daje Gospod s tog istog neba na kome oni stanuju, dok, međutim, zlato Gospod daruje isključivo sa trećeg neba; jer srebro odgovara duhovnom dobru, što je u svojoj suštini - istina; zlato, pak, odgovara nebeskom dobru. Duhovni anđeli odeveni su u haljine od finog platna i svile, i uglavnom se pojavljuju u sjajnim haljinama. A, kako duhovna nebesa odgovaraju očima, ova su nebesa prepuna rajskih prizora, mnoga tamošnja mesta poprimaju izgled duginih boja, a pritom su i neizrecive lepote. Anđeli duhovnog neba ne znaju ništa o bukvalnom smislu Reči, već poznaju samo njen duhovni smisao, jer oni Reč zadobijaju u tom smislu, koji svako od njih prima, čitajući Reč. U tom nebu vladaju pravda, integritet, istina, čednost i druge hvalospevne vrline moralnog života. Ta nebesa čine kraljevstvo Gospodnje, dok su viša nebesa, gdje su nebeski anđeli, čine Gospodnje sveštenstvo; jer je njegovo kraljevstvo Božanska istina, dok je Njegovo sveštenstvo - Božansko dobro. *Latinski tekst ima izraz "*no sciunt*" ("ne znaju") umesto "*sciunt*" ("znaju")

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

832. *Da progovori ikona zvijerina, znači da je posledično saglasje sa neba ušlo u misli, koje su najbliže govoru koji je pobuđen i uspaljen prirodnom ljubavlju. To je očito iz govora i propovedanja onih, koji potvrđuju odvajanje vere od života pomoću Reči. Jer sve stvari iz Reči, kao i svaka posebna od njih, komuniciraju s nebesima, i iz Reči utiče svetost u osobu koja govori ili propoveda; ali kog takvih, što propovedaju doktrinu vere odvojene od dela, nikakva svetost ne može uticati ni u ikakvu duhovnu naklonost, niti u misao, koja otuda proističe, jer svi oni, koji su u veri odvojenoj od života, ne mogu biti duhovni, već su samo prirodni. Stoga ovo sveto načelo ulazi u njihovu prirodnu ljubav, koja pobuđuje i uspaljuje misli, koje su najbližu govoru. I zato takvi mogu govoriti i propovedati kao oni koji su duhovni, iako nemaju duhovnu naklonost, već samo prirodnu naklonost, koja je naklonost slavi, časti ili dobitka; Pa ipak ta je ljubav pobuđena, pa čak i uspaljena, prilikom (influksom) svetosti s neba.*

[2] Bukvalni smisao Reči komunicira s nebesima, jer svaka pojedina stvar iz Reči sadrži duhovno značenje; a duhovno se opaža u nebesima, u slučaju kada čovek razume prirodni smisao, koji je bukvalni smisao pisma. Da je to tako, potvrđeno mi je iz duhovnog sveta putem mnogo spiritualnih iskustava. Čuo sam neke deklamovane reči iz bukvalnog smisla Reči i video sam da su trenutno ostvarivale komunikaciju s nekim nebeskim društvom; jer je duhovni smisao, koji je bio u rečima deklamovanim iz bukvalnog smisla prodirao u to društvo. Ponekad je ova komunikacija zloupotrebljavana od strane zlih duhova, ne bi li oni za sebe pribavili naklonost nebesa. Iz toga je jasno kakve su osobine Reči u bukvalnom smislu; a, kako je bukvalni smisao sredstvo komuniciranja s nebeskom, sledi da duhovno, koje je sveto, i koje je u saglasju s prirodnim, utiče sa neba u prirodnu ljubav onoga, koji govori ili propoveda iz Reči; a ova ljubav pobuđuje misli, koje su najbliže govoru.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Kaže se *“misao koja je najbliža govoru”*, jer čovek ima unutarnju misao i spoljašnju misao. Čovek ima unutarnju misao onda, kad je sam sa sobom, i misli u samoći, dok on poseduje spoljašnju misao, kad je sa drugima i razgovara s njima. Svako zna da* čovek može razmišljati u sebi drugačijim mislima, od onakvih misli koje prevodi u reči, i potom ih izgovara pred ljudima. Ova spoljašnja misao je ono, što se podrazumeva pod mišlju, koja je najbliža govoru. Ova je misao pobuđena i uspaljena prirodnom ljubavlju, koja je naklonost slavi, časti ili dobitku, u onima, koji su u neistinama, i koji ih potvrđuju iz bukvalnog smisla Reči. To je, dakle, ono što označava izraz *“I bi joj dano da dade duh ikoni zvijerinoj, da progovori ikona zvijerina”*, što znači da, u doktrini vere odvojene od života, kada ona biva povezana sa Reči, biva uspostavljeno ponešto od duhovnog života u tome, i da je ono posledica saglasja, koje je uticalo sa neba u one misli, što nastaju pred samo govorenje, koje su pobuđene i uspaljene prirodnom ljubavlju.

[3] Kako je prethodno poglavlje tretiralo duhovnu ljubav, koju imaju oni, koji su na drugom nebu, i koja uspostavlja njihov život, a, budući da čovek ne može znati na koji način ljubav postaje duhovna, ovde ću sada ukratko pripovedati o tome. Sve ljubavi postaju duhovne putem istina iz Reči, i to u onoj meri, u kojoj ih čovek priznaje, i sagledava ih u svom razumevanju, a potom ih ljubi, to jest, izvršava ih svojevolejno. Ljubav postaje duhovna putem istina iz Reči, i to u onoj meri, u kojoj ih čovek priznaje i sagledava ih u svom razumevanju, jer u čoveku postoje dva sećanja, a od njih postoje dve vrste misli, što važi jednako i za zle i za dobre, a to su, naime, unutarnja i spoljašnja misao. Svaki čovek misli u sebi, kad je sam sa sobom, iz unutarnjeg sećanja, kada je prepušten sebi i vodi ga njegova sopstvena ljubav. Ova misao jeste misao njegovog duha. A čovek misli iz spoljašnje memorije, u slučaju kad govori pred svetom. Svako sagledava, čak i uz samo

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

malo promišljanja, da postoje ove dve vrste misli. Ono, što čovek misli u sebi, kad je sam sa sobom, iz unutarnjeg sećanja, kada je prepušten sebi, pripada njegovom životu i, štaviše, ono postaje njegov život; jer je njegov duh taj, koji razmišlja, ili što je isto, njegova naklonost (koja odgovara njegovom životu) jeste ta, koja pobuđuje tu misao. Što se, pak, tiče stvari o kojima čovek misli iz spoljašnjeg sećanja, u slučaju kada pomenute spoljašnje misli ne čine jedinstvo s mislima iz unutarnjeg sećanja, sledi da one ne pripadaju njegovom životu i ne bivaju njegovim životom, jer pripadaju telu, sveta radi; a takve stvari, tako isto, i posle smrti, kad čovek postane duh, bivaju odbačene. Iz toga se može videti kakvo je stanje unutar duhova zlih ljudi, koji se ne boje ni Boga ni čoveka, to jest da oni, sami po sebi, misle zla i neistine, dok, nasuprot, spolja oni misle i govore istine i, čak, čine prividna dobra dela; ali, od časa kad čovek odbaci telo i postane duh, ova dobra i istine bivaju raspršene, a zla i neistine ostaju u njemu kao duhu. Sve suprotno tome se odigrava kod dobrih. Budući da su se oni bojali Boga i voleli bližnjega, kad misle iz unutarnjeg sećanja, dobri misle o istinama koje su od dobra na isti način, kao kad misle iz spoljašnje memorije. U njima ove dve vrste misli čine jedinstvo. A, budući da su oni u istinama od dobra, u njima će se, posle smrti, otvoriti unutarnji duhovni čovek, koji je povezan s anđelima na nebesima i sam po sebi jeste anđeo nebeski; u svetlosti neba, u kome se duhovne istine pojavljuju, i mogu se videti jasno (kao predmeti u svetu, koji se pojavljuju pred okom kad vidi istine koje prima) u času kada se odigrava razumevanje. Odatle dobri zadobijaju duhovnu veru, koja je u svojoj suštini priznanje istine jer se ona jasno vidi unutar pomenutog razumevanja. Prirodna vera, koja predstavlja verovanje da je neka stvar takva-i-takva, samo zato, jer je to rekao neko drugi, ustvari, nije istinita vera; naziva se istorijskom verom, a za neke jeste - ubeđujuća vera, koja postaje trajna, jedino ako je u skladu s ljubavlju

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

nečijeg života. Zar nije posve očigledno da ništa ne može ući u život čoveka, a posledično ga i sačinjavati, osim nečega, za šta je prvi put pomislio da je tako-i-tako, a nakon toga je svojevolejno hteo da to bude tako? Iz toga se može videti da, ako čovekova ljubav postane duhovna, ona zadobija moć da jasno vidi svoje istine, tj. može da ih razume direktnim viđenjem.

[4] Međutim, ako se deklamuje da se duhovne istine ne mogu videti i da se razumevanje ne može otvoriti sve dok je čovek na svetu, neka bude poznato da onaj, ko voli istinu radi istine, to jest, samo zato, jer je istinita, zadobija moć da vidi duhovne istine; a one istine, koje je on u stanju da vidi na svetu, on vidi kasnije i na nebu. Jer je sama ljubav prema istini ta, koja prima svetlost neba, što prosvetljuje razumevanje. Štaviše, svako može, u svetlosti neba, primiti u svoju misao i razumeti istine, u znatno većem stepenu od sopstvene ljudske moći saznanja, osim ako njegova vlastita ljubav ne izazove pomračenost i ne uzrokuje tamu. To mi se često dokazuje u duhovnom svetu. Jer zli duhovi bi shvatili duhovne istine kad god bi ih neko izgovorio jednako kao što bi ih shvatili i dobri duhovi, pa čak i gotovo kao što bi ih anđeli razumeli; međutim, čim bi se odvratili od slušanja i prepustili se natrag u stanje svoje vlastite ljubavi, više ništa ne bi mogli da razumeju. Iz ovoga je jasno da svaki čovek ima sposobnost razumevanja istina, pa čak i sposobnost da ih vidi; ali je, takođe, očigledno da ništa, osim ljubavi prema istini radi samih istina, ne može da omogući čoveku da te istine razume, i to, da ih, dok živi u svetu, razume racionalno, a nakon smrti - duhovno.

[5] Ljubav, koja obitava unutar čoveka, kao i njegov život iz nje, ne postaju duhovni isključivo podučavanjem i razumevanjem istina, osim u slučaju ako čovek, istovremeno, hoće istine i svojevolejno ih izvršava. Jer, kao što je već rečeno, zao čovek, čija je ljubav paklena, može znati i razumeti istine, isto kao što ih razume i dobar čovek, čija je ljubav nebeska; Zato zlikovac veruje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

da, zbog svojih znanja, i zbog svog razumevanja istina, ne samo da će doći na nebo, nego će biti i među inteligentnim duhovima, o kojima je rečeno da će *"zasjati kao zvijezde"*, a ipak, ako ih, istovremeno ne voli, to jest, neće voljno da izvršava istine, koje poznaje i razume, dolazi nakon smrti među one koji su u paklu, od kojih su sve istine oduzete. To stoga, što nakon smrti svi postaju ljubav koju su imali na svetu; a u svetu su svi ono, što je njihova vlastita ljubav, iskazana putem htenja i činjenja prema nečijem razumevanju i znanju; jer u njima čovekova ljubav ima svoje mesto, a u ljubavi je sedište istina razumevanja; iz toga je jasno odakle čovek zadobija svoj život, jer je ljubav ta, koja čini njegov život.

[6] Postoje tri stepena života u čoveku: treći stepen, u kome su anđeli trećeg neba; potom, drugi stepen, u kome su anđeli drugog neba; i, najzad, prvi stepen u kome su anđeli prvog ili poslednjeg neba. Tu je i najniži stepen, telesni i materijalni, koji čovek ima dok živi u svetu. Ti se stepenovi otvaraju u čoveku prema prihvatanju Božanske istine u njegovom životu; a Božanska istina je prihvaćena u životu voljom i činjenjem istine prema nečijem znanju i razumevanju. A, kako ljubav i čovekov život čine jedno, sledi da postoji jednak broj stupnjeva ljubavi kao i što postoji broj životnih modela. Ljubav u kojoj su anđeli trećeg neba naziva se: nebeska ljubav; potom, ljubav u kojoj su anđeli drugog neba naziva se duhovnom ljubavlju; i, konačno, ljubav u kojoj su anđeli prvog neba naziva se duhovno-prirodnom ljubavlju, a takođe se naziva i: nebesko-prirodna. Kakva je nečija ljubav, takva mu je i mudrost, i inteligencija. Oni, koji su u trećem stepenu ljubavi i mudrosti odatle, žive u atmosferi koja izgleda kao da je čisto eterična; oni, koji su u drugom stepenu ljubavi i inteligencije, žive u atmosferi koja se čini kao da je čisto vazдушna; a oni, koji su u prvom stepenu ljubavi i odatle znanja, žive u atmosferi koja je takve prirode, kao da je čisto vodena. A, kako je pročišćenost i proređenost

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

atmosfere u skladu sa tim kakva je anđeoska ljubav, očito je da onima, koji su u trećem nebu, i u ljubavi i životu tog neba, ne mogu pristupiti oni, koji su u drugom i prvom; jer bi uzdizanje od drugog neba u treće izgledalo poput ptičjeg letenja iznad vlastite atmosfere u etar; a uzdizanje od prvog neba u drugo, bilo bi kao da uzdižemo ribu u vazduh, u kome bi se ugušila i trpela strašne stvari. Ovo je rečeno da nam približi spoznaju da je duhovna ljubav ništa drugo do - ljubav prema istini u delu; a da ljubav prema istini u delu jeste u skladu s sagledavanjem istine u razumevanju; i da je vera te ljubavi ništa drugo do - priznavanje istine iz tog uvida i razumevanja. To je dakle duhovna vera. *Latinski tekst ima izraz "*quam*" umesto izraza "*quod*".

833. *I da učini da se pobiju koji se god ne poklone ikoni zvijerinom*, označava pretnje večnom smrću, upućene onima, koji ne veruju svemu, odnosno, ne veruju svim stvarima, koje su na ovaj način uspostavljene. To je vidljivo iz značenja izraza "*poklone*", kao priznavanja i verovanja (vidi u prethodnom tekstu, br. 790, 805, 821); takođe iz značenja izraza "*ikoni zvijerinom*", kao doktrine odvojene vere, i dekreta da se sve stvari i svaka stvar pojedinačno, koje se u toj doktrini uspostave, treba podučavati i da u njih treba verovati (vidi u prethodnom tekstu, br. 827); takođe iz značenja izraza "*da se pobiju*", kao: biti ubijen duhovno, to jest, propasti u večnoj smrti (vidi u prethodnom tekstu, br. 315, 589). Iz ovoga je jasno da izraz "*I da učini da se pobiju koji se god ne poklone ikoni zvijerinom*" označava pretnje večnom smrću, upućene onima, koji ne veruju svemu, odnosno, ne veruju svim stvarima, koje su na ovaj način uspostavljene. Poznato je da je to tako, jer se spasenje, dakle život večni, objavljuje svima onima, koji veruju u tu doktrinu, a prokletstvo i večna smrt, presuđuju se protiv onih koji ne veruju u nju.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

834. Dok smo se u ovom tekstu do sada bavili nebeskom ljubavlju i duhovnom ljubavlju, ostaje nam još da pripovedamo ponešto o duhovno-prirodnoj ljubavi u kojoj su anđeli prvog (odnosno: *poslednjeg*) neba. Ta ljubav jeste ono što se ispravno naziva - ljubav prema bližnjem. Budući da su ti anđeli gotovo jednaki, što se tiče razumevanja, ljudima u svetu, a, kako su ti anđeli takođe i prirodni, njihovo razumevanje biva uzdignuto, ali jedva malo iznad onakvog razumevanja, kakvo su posedovali, dok su bili u svetu; stoga anđeli prvog neba ne vide istine u istom svetlu kao što ih vide anđeli drugog neba; nasuprot, anđeli prvog neba primaju, priznaju i veruju u istine iz doktrine, kojoj su podučeni pre nego što su primljeni na nebo. Iz tog razloga, samo oni među njima, koji su inteligentniji od drugih, znaju šta je istinsko značenje milosrđa prema bližnjem, dok oni manje inteligentni jednostavno veruju da je svaki čovek bližnji, i da je milosrđe - pomagati onima kojima je potrebno, i činiti dobro siromasima, strancima, i slično. Oni se uglavnom bave spoljašnjim kod ljudi, i razmatraju ono, što ljudi govore, a ne i ljudsko unutarnje, koje predstavlja izvor onoga što govore. To je zato što su prirodni; a prirodni čovek ne razmišlja apstrahovano od onoga što njegove oči vide, osim u meri u kojoj propušta svetlost sa neba u svoj prirodni lumen. Ipak, oni su tamo podučavani da izraz "*bližnji*" u Reči ne reprezentuje čoveka, samo kao njegovu spoljašnju, pojavnu ličnost, već označava postojeće takve-i-takve osobine unutar njega, koje ga čine takvim-i-takvim čovekom; Takođe, da kvalitet čoveka zavisi od njegovog razumevanja i volje, a kvalitet njegovog razumevanja potiče od istina, dok kvalitet njegove volje potiče od dobara, tako da kvalitet i razumevanje, kao i volja jesu od njegove ljubavi. Iz ovoga se spoznaje da je svaki čovek bližnji, a svaki čovek je bližnji na osnovu svojih osobina, a posledica toga je da je osobina čoveka, koja ga čini čovekom u duhovnom smislu označena kao "*bližnji*"; jer, u suprotnom bi i loš čovek bio podjednako bližnji kao što je to dobar čovek;

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

međutim, činiti dobro zlim ljudima ponekad nanosi dobrima zlo. Da je to tako, svako može se uvideti čak i u svetlosti samo prirodnog lumena. Ako bi ste bili u prilici da odaberete svog pomoćnika, ili slugu, od ljudi iz vaše okoline, i deset kandidata vam bi vam bilo pred očima, od kojih treba da izaberete odgovarajućeg, da li biste izabrali odgovarajućeg kandidata samo na osnovu lepote i prijatnosti izraza njegovog lica? Ne bi li, nasuprot tome, odabrali kandidata na osnovu neke osobine koju volite, od osobina kao što su, na primer: integritet, skromnost, pobožnost, čestitost? To je ono, što bi ste razmatrali, dok bi ih posmatrali. Slično važi što se tiče bližnjeg; u pitanju je takva čovekova osobina, koja može biti predmet ljubavi. Iz toga sledi da bližnji, u duhovnom smislu, predstavlja ono unutar čoveka, koje ga čini takvim-i-takvim čovekom.

835. Stihovi 16, 17. *I učini sve, male i velike, bogate i siromašne, slobodnjake i robove, te im dade žig na desnoj ruci njihovoj ili na čelima njihovima, Da niko ne može ni kupiti ni prodati, osim ko ima žig, ili ime zvijeri, ili broj imena njezina.* 16. Izraz "*I učini sve, male i velike, bogate i siromašne, slobodnjake i robove,*" označava niže i više, mudre i jednostavne, i one koji misle od sebe i one koji misle od drugih (br. 836); izraz "*te im dade žig na desnoj ruci njihovoj ili na čelima njihovima,*" označava potvrdu o priznanju da su oni od crkve i nalaze se u takozvanim istinama i dobrima te vere (br. 838). 17. Izraz "*Da niko ne može ni kupiti ni prodati, osim ko ima žig zvijeri,*" označava zabranu izrečenu svakome da uči ili da druge podučava išta drugo, osim onoga što je priznato i odatle prihvaćeno u doktrini (br. 840); izraz "*ili ime zvijeri, ili broj imena njezina,*" označava ono što je slično tome što se tiče života, ili ono što je slično tome, što se tiče vere (br. 841).

836. Stih 16. *I učini sve, male i velike, bogate i siromašne, slobodnjake i robove,* označava niže i više, zatim, mudre i jednostavne, i, konačno, one

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

koji misle od sebe i one koji misle od drugih. To je vidljivo iz značenja izraza "*male i velike*", koji reprezentuje niže i više, odnosno, prosečnije i eminentnije; takođe iz značenja izraza "*bogate i siromašne*", koji reprezentuje mudre i jednostavne. (Da se "*bogatima*" nazivaju oni, koji poseduju mnoga znanja o dobru i istini, koji su mudri, može se videti u prethodnom tekstu, br. 118,236, a da se pod "*siromašnima*" pretpostavljaju oni, koji nemaju znanja o dobru i istini, usled toga što nemaju Reč, a ipak ih žele, takođe se može videti u prethodnom tekstu, br. 118, 238.) Tako je takođe iz značenja "*slobodnjaka i robova*", kao onih, koji misle od sebe i onih, čije su misli preuzete od drugih. Razmišljati od sebe znači videti od sebe da li je neka stvar istinita ili lažna, i stoga odabrati jedno i odbaciti drugo. To su oni koje je Gospod učinio duhovnim, i odande su u svetlu neba i vodi ih Gospod; jer je misliti i živeti od Gospoda - sloboda; misliti i živeti iz pakla predstavlja ropstvo; da se samostalno misleći reprezentuju putem pojma "*slobodnjaci*", može se videti u prethodnom tekstu (br. 248, 490, 701, 774); da ih Gospod oslobađa putem Njegove Božanske istine objavljeno je u Jovanu (Jovan 8, 32-36). Može se takođe videti i u prethodnom tekstu (br. 820) da crkva, kada je u veri iz ljubavi, obitava u stanju slobode, a, nasuprot tome, kada je u veri bez ljubavi, biva u ropskom stanju, i da je to ono, što se podrazumeva pod Gospodnjim rečima u Jovanu (Jovan 21:18). Iz toga sledi da se pod izrazom "*robovi*" misli na one koji ne misle iz sebe, već misle tuđe misli, i koji ne vide je li stvar istinita ili lažna, a ipak priznaju da je istina. Da se to reprezentuje izrazom "*robovi*", dok oni, koji misle od sebe, potpadaju pod "*slobodnjake*", vidljivo je iz njihove različitosti.

837. Kako je mnogo toga do sada u na ovim stranicama rečeno o veri i delima, sada ću sve to spojiti u kratak sažetak, i to putem nekoliko stavki: (1) Svaki čovek, nakon smrti, postaje svoja vlastita ljubav, a čovekov duh nije

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ništa drugo negoli naklonost koja je od njegove ljubavi; kad čovek, dakle, postane duh, on misli, i odatle i govori iz svoje ljubavi; on takođe hoće i usled toga i dela stvari na osnovu svoje naklonosti; takođe, želi i da upija stvari koje su od njegove naklonosti, to jest, ljubavi, a one, koje ne predstavljaju predmet njegove naklonosti, odnosno, ljubavi on od sebe odbija, i posledično se odvrća od njih. Zapravo, njegovo se lice postupno pretvara u lice njegove naklonosti ili ljubavi, po kojima čak i postaje prepoznatljiv, kao što takođe postaje prepoznatljiv putem svog govora, čiji je ton ništa drugo do - ton njegove lične naklonosti. Jednom rečju, čovek, nakon smrti, postaje njegova ljubav, odnosno, njegova naklonost, koja preuzima određenu formu; i stoga, kada se govori protiv naklonosti koja je proizašla iz njegove ljubavi, ili se ona napada, menja se izraz njegovog lica, i on sam odlazi sa lica mesta, ili odjednom nestaje. Kako svi ljudi nakon smrti predstavljaju supstance, to jest, oblike svoje ljubavi, stoga celo nebo, koje se sastoji od anđela koji su prethodno bili ljudi, biva podeljeno na društva prema rodovima i vrstama naklonosti, i to, još preciznije, po svim uopštenim i posebnim vrstama raznolikosti i varijantama privrženosti. Štaviše, i pakao, koji se takođe sastoji od duhova koji su prethodno bili ljudi, jeste podeljen na društva prema naklonostima (koje su suprotne nebeskim naklonostima), i po svim uopštenim i posebnim vrstama raznolikosti i varijantama privrženosti. Da čovek nakon smrti jeste ništa drugo do - njegova ljubav, odnosno, njegova naklonost koja je od ljubavi, do sada nije bilo poznato u svetu; jer svet je verovao da naklonost ne čini ništa, dok je misao ta, koja čini sve; i iz razloga što čovek nije mogao da promišlja o svojim naklonostima, (i njihovim varijacijama) koje se sadrže unutar njega, već može samo da promišlja o sopstvenim mislima i njihovim varijacijama; jer za njegove misli važi da on može da ih iznutra, u sebi, sagleda onakve kave jesu, ali to za njegove osećaje - ne važi; ono što njegova misao ne može direktno da

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sagleda, i time manifestuje, on uopšte ni ne razmatra. Ali, s druge strane, svaki mudrac je u stanju da svojim mislima spozna sopstvene naklonosti; jer se naklonosti manifestuju u mislima kad god čovek biva u slobodi svog duha, u času samoće; jer on onda misli iz ljubavi koja pripada njegovoj ljubavi. Tako isto, ni misao ne predstavlja ništa drugo sem ljubavi, koja je načinjena vidljivom u različitim formama, što biva manifestovano usled priliva (influksa) svetlosti; stoga, ako uklonite naklonost, svaka misao odmah nestaje, kao što bi nestala i svetlost, ako bi smo joj oduzeli plamen. Iz ovoga je jasno koliko je važno steći za sebe nebesku ljubav ili naklonost. Način na koji se to stiče, biće objašnjen u nastavku ovog teksta. Važno je znati da se pod naklonošću smatra ljubav u svom kontinuitetu.

[2] (2) Da je celi život čoveka - život njegove ljubavi, a, takođe, da ljubav i život čine jedno i da su objedinjeni u čoveku, može se videti iz rečenog u prethodnom tekstu, naime, da se svako pojavljuje u duhovnom svetu sa licem okrenutim prema njegovoj ljubavi. Može se, dakle, uočiti da čovek govori u skladu sa svojom ljubavi, potom, da on, misli, hoće, želi, žudi, raduje se, i, najzad, da je i tužan u skladu sa svojom vladajućom ljubavi, a sve to jesu stvari koje čine njegov život, i koje proizlaze iz pomenute ljubavi. To je veoma očigledno u slučaju duhova i anđela, od kojih svaki ponaosob poprima pojavni izgled čoveka, i licem i telom; jer kad je ljubav jednog od njih napadnuta, on nestaje zajedno sa celim svojim telom, iako je ćuteći sedeo u sobi; ovakve scene sam često viđao; i tako je postalo jasno da anđeo ili duh nije samo naklonost u ljudskom obliku, već i da je celi njegov život od glave do pete, ili od šešira do cipele, ništa drugo nego - naklonost koja je od ljubavi; inače ne bi mogao u trenu potpuno nestati pred očima onih koji su sedeli pokraj njega. Kada je postavljeno pitanje da li njegova telesna forma, sa svim konstitutivnim delovima tela, takođe predstavlja naklonost, koja je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

od ljubavi, otkriveno je da je da pomenuta naklonost važi za svaku pojedinačnu stvar, i, istovremeno, važi za sve stvari zajedno; razlog tome je taj, što se univerzalno nebo (koje je, kako je već rečeno, podeljeno i formirano u društva prema svim razlikama i različitostima naklonostima) odnosi na jednog čoveka, a iz toga proističe da su svi anđeli i duhovi oblikovani u ljudske forme; stoga, kako važi da nebo predstavlja celokupnost svih naklonosti, isto mora da važi i za svakog pojedinačnog anđela i duha, koji predstavljaju najmanje forme neba. Na taj način mi je razjašnjena ova arkana, a na nebu je, takođe, potvrđeno da sve stvari, kao i sve što je u čoveku, uključujući i njegov um i njegovo telo, predstavljaju oblike ljubavi u predivnom nizu, kao i da organi mozga, delovi lica, kao i udovi i unutrašnji organi tela, jesu trajni sistemi koji odgovaraju nebeskim naklonostima u kojima su nebeska društva. I iz toga mi je razjašnjena još jedna arkana, naime, da naklonosti uma (kao i misli iz njih) izvire i da se izlivaju u sve delove tela, kao u polje njihovog pravolinijskog i kružnog kretanja, gde polje njihovog pravolinijskog i kružnog kretanja, dakle, njihove motorike, biva formirano na osnovu naklonosti uma i posledičnih misli, koje se manifestuju u korisnim primenama iz kojih, u kojima, i na osnovu kojih se formiraju udovi i unutrašnji organi tela. Slično je i sa naklonostima i posledičnim mislima kod anđela, što se izlivaju u svim pravcima - u nebo i njegova društva; a, u skladu sa konkretnim pravcima ovog širenja, jeste i stepen mudrosti pojedinih anđela. (A o ovome pogledajte dalje u delu "Nebo i pakao", gde se, naime, može videti da su svi anđeli - slike neba, dok svaki anđeo ponaosob predstavlja nebesa u najmanjoj formi, br. 51-58; da se univerzalno nebo odnosi na jednog čoveka, te da su odatle anđeli i duhovi, pojavno, ništa drugo do - ljudski oblici, br. 59-102, takođe, da je sva misao iz naklonosti koja proizlazi iz anđela raširena u nebeska društva prema kvalitetu njihove ljubavi i mudrosti, br. 200-212.)

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] (3) Budući da ljubav tvori čovekov život, a čovek je predviđen za život u večnosti, bilo u raju, bilo u paklu, u skladu sa životom koji je stekao u svetu, pitanje od najveće važnosti jeste - spoznati na koji način čovek može da stekne nebesku ljubav i kako može postati prožet njome, tako da njegov život, koji nema kraja, može biti blagoslovljen i srećan.

[4] (4) Postoje dve glavne moći čovekovog života, a to su, naime, volja i razumevanje. Volja je skladište svih stvari dobra, a razumevanje predstavlja skladište svih stvari istina od tog dobra. Čovek se ne može reformisati ni na jedan drugi način, osim pomoću tih dvaju životnih moći, i isključivo njihovim ispunjenjem dobrima i istinama. Reformacija se ostvaruje ovim redom: prvo, čovek mora napuniti memoriju znanjima i spoznajama istine i dobra, i, potom, pomoću njih, mora steći svetlost razuma; pogotovo je potrebno naučiti da je Bog jedan, da je Gospod Bog neba i zemlje, da postoji nebo i pakao, da postoji život nakon smrti, i, konačno, ali ne i poslednje, da je Reč – sveta.

[5] (5) Zatim, on mora naučiti koje vrste zala predstavljaju grehove. On mora naučiti najpre iz Dekaloga, a nakon toga i iz raznih drugih poglavlja Reči, i mora promišljati o tome da su gresi usmereni protiv Boga, te da stoga oni čoveku uskraćuju nebo, posledično ga razdvajaju od neba, sude mu i osuđuju i ga na bacanje u pakao. Prema tome, prva stvar reformacije jeste uzdržavanje od grehova, izbegavanje istih, i konačno bivanje protiv njih; a da bi se mogao uzdržati od grehova, izbegavati ih i biti protiv njih, mora se pre svega toga pomoliti Gospodu za pomoć. Ali, u svakom slučaju, on grehe mora odbaciti i okrenuti se od njih. To stoga, jer se oni suprotstavljaju Reči, suprotstavljajući se Gospodu, i odatle se suprotstavljaju nebu. Mora ih odbaciti, dakako, i zbog toga, što su gresi, sami po sebi, pakleni.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[6] (6) U meri u kojoj čovek izbegava zla i okreće se od njih zato što su gresi, i, takođe, misli o nebu, o svom spasenju i o večnom životu, njega Gospod usvaja i spaja sa nebom, i tako čovek biva obdaren duhovnom naklonošću, koja je takva da on ne želi samo da spoznaje istine, nego i da ih razume, da ih hoće, i da ih izvršava.

[7] (7) Tako Gospod reformiše čoveka; a u meri u kojoj čovek poznaje i razume istine i hoće ih, odnosno, izvršava ih, on postaje novi čovek, to jest čovek koji se preporađa, i tako postaje anđeo nebeski i zadobija nebesku ljubav i život na nebu.

[8] (8) Ljubav i život takvog čoveka su u potpunosti u skladu s delima njegove volje; a dela volje su u skladu sa istinama koje se primenjuju u životu. Znanja istina i dobara koje je čovek stekao za sebe od detinjstva, i kojima je ispunio svoje pamćenje, ne bivaju oživljene u njemu, sve do trenutka dok istine ne počnu da utiču na njega isključivo zbog toga, jer su one istinite, te on posledično stiče volju za njima, i potom ih izvršava. Pre toga, znanja bivaju izvan čovekovog života.

[9] (9) Pod dobrim delima podrazumevaju se sve stvari koje čovek radi nakon što se odvratio od zala, zbog toga što su zla gresi protiv Boga; jer tada više ne čini dobra dela (ili ih obavlja) od sebe, nego od Gospoda. Zatim svakodnevno uči o onome šta treba da čini; i on, takođe, u sebi poseduje jasno razlučivanje dobara od zala, te izbegava zla i čini dobro s razboritošću, inteligencijom i mudrošću. Toliko, što se tiče ljubavi koja čini život čoveka. A sada će nešto biti rečeno i o pitanjima koja se tiču vere.

[10] (10) Drevni ljudi nisu znali šta je vera; umesto vere imali su istinu; jer kada istina biva opažena (ili se vidi u razumevanju) te stoga biva priznata,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

posledično se u nju i poveruje; prema tome, za istinu se ne može se reći da se u nju mora polagati vera, jer je vera već sadržana u njoj. Ako neko, na primer, u vrtu vidi drvo i cvet, a neko drugi biva upitan da li veruje ili polaže veru u to, da tamo postoje drvo i cvet, i da je to drvo takvo-i-takvo, kao i da je taj cvet takav-i-takav, zar on ne bi odgovorio na sledeći način: *“Zašto želiš da poverujem u to, ili da imam veru u to, kad sam to vidim svojim očima?”* Zato anđeli trećeg neba, budući da percipiraju istine od dobra, ne žele ni da pomenu veru, i zapravo, ne znaju ni da ona postoji; i zašto anđeli drugog neba, budući da vide istine u svetlosti istine, pomoću koga je njihovo razumevanje prosvetljeno, uopšte ne priznaju reč *“vera”*. Oni se čude i smeju kad čuju da neko kaže da razumevanje treba da se drži u zatočeništvu i u pokornosti veri i da se mora verovati u ono, što se ne opaža i ne vidi; anđeli takođe kažu da se na taj način može poverovati i u nešto što je lažno, a potvrđivanjem se ta laž predstavlja kao da je u svetlosti, a sama istina kao da je u tami; i tako se laž može igrati istinom, kao da se igra loptom.

[11] (11) Kada svet više nije mogao da vidi istine iz ljubavi prema njima i iz njihovog svetla, budući da su ljudi postali prirodni i spoljašnji, tada se prvi put počela pominjati vera, i sve što je od vere se počelo se nazivati istinom, iako nije bilo neposredno shvaćeno ili viđeno, već je samo potvrđeno od strane nekog vođe ili je, pak, potvrđeno odlomcima iz Reči, koji su verniku bili nerazumljivi. To je stanje crkava u hrišćanskom svetu na današnji dan, a u svakoj od njih ponaosob se veruje da su doktrine njene vere istinite, i to samo iz razloga što je u pitanju nečija zavičajna crkva; a ipak, da se uopšte ne razume, odnosno, da se ne vidi da li su pomenute doktrine zaista istinite ili nisu, jasno je iz rasprava, osporavanja, ličnih stanovištva i krivovjerja koje se odnose na ove doktrine, uopšteno i posebno, i javno i privatno.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[12] (12) Sve dok je vera bila spojena sa delima, a milosrđe priznavano u jednakoj meri sa verom, ili čak u meri iznad nje, crkva je bila u istinama iz Reči, ali samo u nekolicini istina, jer ih nisu videli u celokupnosti. Međutim, čim je vera bila odvojena od milosrđa prema bližnjem, crkva je pala iz istina u obmane, i, na kraju, u veru koja je uništila sve crkvene istine. Ta vera jeste vera u opravdanje i spasenje po zaslugama Gospodnjim, kojima je umilostivio Oca. Jer ako je čovek spašen samo ovom verom, a ta vera se takođe odvaja od dobara života (što su dobra dela), kako onda uopšte može postojati potreba za istinama, koje podučavaju o tome koji je ispravan put do neba, i koje vode do njega? Živite i verujte na bilo koji način koji želite, i samo se držite te vere i bićete spašeni. Ali, dragi čitaoče, dopustite mi da Vam kažem da su svi koji žive tu veru u prirodnoj ljubavi, i da su, posledično, odvojeni od duhovne ljubavi; a prirodna ljubav, odvojena od duhovne ljubavi, jeste: ljubav prema sebi i svetu, a time i ljubav svih zala i svih neistina od zla; i da su svi oni, koji tako žive, u toj meri isprazni i slepi, da ne mogu znati i ne mogu videti nijednu istinsku istinu crkve u Reči, iako Reč oni poseduju, i čitaju je; a mnogi od njih nemaju čak ni želju da spoznaju ili da vide istinu bilo koje vrste.

[13] (13) Razlog tome je što nema istine u čoveku, a još manje vere, ako on tu istinu ne želi i čini, jer, sve do časa dok se istina ne izvršava, ona još uvek nije istina života, već je samo istina sećanja, koja je izvan čoveka, a ne u njemu; a ono što je izvan njega biva raspršeno. Iz ovoga je jasno da vera bez dela nije vera - osim ako nije u pitanju vera u obmanu zla, koja je mrtva vera, poput vere što vlada u paklu.

838. *Te im dade žig na desnoj ruci njihovoj ili na čelima njihovima,* označava potvrdu o priznanju da su oni iz crkve, kao i da su u takozvanim istinama i dobrima te vere. To je vidljivo iz značenja izraza "*znak*" ("žig"),

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kao znaka ili potvrde priznanja, a ovde je značenje - da su oni iz te crkve; takođe iz značenja izraza "*desna ruka*", kao istine vere u njenoj moći (videti u prethodnom tekstu, br. 298); takođe iz značenja pojma "*čelo*", kao dobra ljubavi (videti takođe u prethodnom tekstu, br. 427). Tako, ovde, izraz "*desnoj ruci njihovoj ili na čelima njihovima*" reprezentuje takozvane istine i dobra te vere, koje, međutim, ili uopšte nisu istine i dobra, ili su čak neistine i zla. Priznavanje tih stvari kao istina i dobara označeno je pomoću izraza "*Te im dade žig na desnoj ruci njihovoj ili na čelima njihovima.*" Pojam "*žig*" ("*znak*") označava znak priznanja i u sledećim odlomcima u Otkrovenju - 14: 9, 11; 15: 2; 16: 2; 19:20; 20: 4. Štaviše, pojam "*znak*" ima slično značenje kao: *Znak koji je Jehova postavio na Kajina* (1. Moj. 4, 15); Isto tako i znak koji je Jehova proroku zapovedio da postavi na čelima ljudi u gradu Jerusalimu (Jezekilj 9: 4); takođe i kao izraz "*znak*" u Mojsiju: *Zato ljubi Gospoda Boga svojega iz svega srca svojega i iz sve duše svoje i iz sve snage svoje. I veži ih sebi na ruku za znak, i neka ti budu kao počeonik među očima. Nego složite ove riječi moje u srce svoje i dušu svoju, i vežite ih za znak sebi na ruku, i neka vam budu kao počeonik među očima vašim.* (Pon. Zak. 6:5, 8; 11:18).

839. Već je pokazano da je svaki čovek - njegova ljubav, kao i da ljubav i život čoveka čine jedinstvo, i da su jedno. Sada će se pokazati da je čovekova vera onakva, kakva je njegova ljubav, odnosno, kakav je njegov život, takođe da je čovekova vera u skladu s njegovim delima. U prethodnom tekstu je pokazano da dela u sebi sadrže sve stvari čovekove ljubavi i života. To stoga, jer su dela njihovi proizvodi i posledice, i ona predstavljaju poslednje stvari (u kojima koegzistiraju sve stvari koje im prethode). Zbog toga anđeli trećeg neba mogu da vide i da znaju kakve su osobine čoveka po tonu njegovog govora, takođe i po njegovom koraku, dodiru ruke, pokretima tela, njegovom

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

oduševljenju, i još po mnogim drugim stvarima koje predstavljaju dela. Da je čoveka u trećem nebu moguće lako spoznati pomoću takvih stvari, nije poznato u svetu, jer čovek veruje da u takvim stvarima nema ničega, već je u pitanju samo puko kretanje; pa ipak, život njegovog uma proizvodi te pokrete pomoću života njegovog tela; a oba ova života, uključujući sve što se na njih odnosi, jesu u saglasju u proizvodnji tih dela, iz čega sledi da se u delima i manifestuju. Budući da, dakle, čovekov život izlazi u dela i manifestuje se u njima, sledi da njegova vera čini isto; jer vera je priznanje da je nešto takvo-i-takvo, a priznanje je od misli i istovremeno od volje; a, kao što volja i misao proizvode delovanje pomoću života tela, tako se i vera manifestuje u delima, preko njihovih osobina. Pa ipak, ništa se ne priznaje da je takvo-i-takvo samo u razmišljanju, volji i delanju zajedno, osim onoga, što se odnosi na čovekovu ljubav i život, jer to priznaje njegova ljubav, odnosno, njegov život priznaje to isto; to pokazuje da, kako je vera isto što je čovekova ljubav i život, tako je vera isto ono, su njegova dela.

[2] Pod delima se misli na sve ono, što čovek čini, govori i piše, bilo to veliko ili mnogo, ili, pak, malo ili jedva - na primer, u pitanju je bilo šta što oficir učini u svojoj službi, ili što sveštenik radi u svojoj, ili trgovac u svojoj, ili sluga u svojoj; sva takva dela, bila ona mala ili velika, bivaju dobra kada su učinjena od Gospoda u čoveku, a, nasuprot tome, bivaju zla, kad ih čini sam čovek; dobra su sve dok čovek izbegava zla (zato što su gresi protiv Boga), ali ista ta dela postaju zla dela, ukoliko čovek prestane da odbacuje zla. Slično je i sa verom; kakva su njegova dela, takva je i njegova vera, jer ona čini jedinstvo sa mislima, govorom, voljom i delovanjem. Čovek pretpostavlja da, čak i ako živi zlim životom, on još uvek može imati veru, odnosno, može da veruje bar u to da postoji Bog, da je Gospod Spasitelj sveta, da postoji nebo i pakao, i da je Reč sveta. Ali mogu da potvrdim da,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ako ne izbegava zla jer su gresi, a ipak istovremeno upućuje pogled prema Gospodu, on uopšte istinski ne veruje u te stvari; to stoga, što one nisu od njegovog života i ljubavi, već samo od njegovog sećanja i znanja; a one ne dolaze iz njegovog života i ljubavi, sve do časa od koga on ne počne da se bori protiv zala i konačno ih ne nadvlada. To mi je razjasnilo stanje mnogih duhova posle smrti, koji su mislili da su bar verovali da postoji Bog i da je Gospod Spasitelj svijeta, i u druge slične stvari; međutim, kako su živeli zlim životom, oni ustvari nisu imali istinsku veru.

840. Stih 17. *Da niko ne može ni kupiti ni* prodati, osim ko ima žig,* označava zabranjivanje svima da uče i podučavaju bilo šta, osim onoga što je priznato i odatle prihvaćeno u doktrini. To je vidljivo iz značenja izraza "*kupiti i prodati*", kao sticanja znanja za sebe i njihovog saopštavanja drugima, odnosno učenja i podučavanja (o čemu uskoro). Izraz "*Da niko ne može*" znači zabraniti. To je vidljivo i iz značenja izraza "*žig*", kao potvrde i znaka priznanja da oni, koji se nalaze u tim takozvanim istinama i dobrima te vere, jesu članovi crkve (vidi u prethodnom tekstu, br. 838). Iz ovoga je jasno da izraz "*Da niko ne može ni kupiti ni prodati, osim ko ima žig*" znači svima zabraniti da uče i podučavaju išta, osim onoga što je priznato i prihvaćeno u doktrini. Izraz "*kupiti i prodati*" znači steći za sebe spoznaje istine i dobara iz Reči te ih saopštiti, ili, što je isto, učiti i podučavati, jer izraz "*obilje je i bogatstvo*" (Psalmi, 112: 3) u Reči reprezentuje poznavanja istine i dobara; dok izrazi "*srebro i zlato*" i "*obavljaju svoje poslove,*" označavaju istine i dobra neba i crkve; o tome se govori tu i tamo u Reči, zato što oni označavaju duhovnu kupovinu i prodaju, te poslovanje i trgovanje.

[2] kao u Isaiji: *Oj žedni koji ste god, hodite na vodu, i koji nemate novaca, hodite, kupujte i jedite; hodite, kupujte bez novaca i bez plate vina i mlijeka.* (Isa. 55:1). Svako može videti da izraz "*kupujte bez novaca i bez plate vina i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

mlijeka" ovde ne znači bukvalno - kupovati takve stvari. A, kako izraz "kupiti" označava sticanje za sebe onih stvari koje pridonose čovekovom duhovnom životu, očigledno je da pojedinci ovde treba duhovno razumeti; dakle, izraz "vode," kojima može hoditi svako ko je žedan, označavaju istine za one, koji te istine žele; pojam "vode" reprezentuje istine iz Reči, a pojam "žedni" znači želeti te istine; da su one slobodno darovane od Gospoda označeno je putem izraza "koji nemate novaca", takođe i pomoću izraza "bez novaca i bez plate;" pojam "jesti" označava prisvajanje nečega sebi; izraz "vino i mlijeko" označava duhovnu istinu i njenu prirodnu istinu, gde obe potiču iz dobra.

[3] U Mateju: *A mudre odgovoriše govoreći: da ne bi nedostalo i nama i vama, bolje je idite k trgovcima i kupite sebi. A kad one otidoše da kupe, dođe ženik, i gotove udoše s njim na svadbu, i zatvoriše se vrata.* (Mat. 25:9, 10). Izraz "Mudre djevojke" označava one u crkvi, u kojima je vera povezana sa milosrđem, dok izraz "bezumne djevojke" reprezentuje one u crkvi, u kojima je vera odvojena od ljubavi; jer pojam "žišci" označava istine vere, dok izraz "ulje" označava dobro ljubavi; stoga, izraz "bolje je idite k trgovcima i kupite sebi" označava da treba ići onima koji podučavaju istine, te ih naučiti, odnosno, steći ih za sebe. Ali, kako takvi nisu stekli za sebe dobro ljubavi i time oživeli istine vere, dok su živeli u svetu, već su ih stekli kasnije, a niko ne može steći za sebe dobro ljubavi nakon smrti i zadržati ga, jasno sledi da ove budalaste device (kojima se označavaju svi oni, koji razdvajaju dobro ljubavi ili dobro milosrđa od istina vere) nisu bile primljene na svadbenu gozbu, niti ih je primio ženik. Izraz "Svadba" označava nebo, dok pojam "ženik" označava Gospoda.

[4] U Jevanđeljima: *I uđe Isus u crkvu Božiju, i izгна sve koji prodavahu i kupovahu po crkvi, i ispremeta trpeze onijeh što mijenjahu novce, i klupe*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

onijeh što prodavahu golubove. I dođoše opet u Jerusolim; i ušavši Isus u crkvu stade izgoniti one koji prodavahu i kupovahu po crkvi; i ispremeta trpeze onijeh što mijenjahu novce, i klupe onijeh što prodavahu golubove. I ušavši u crkvu stade izgoniti one što prodavahu u njoj i kupovahu, (Mat. 21:12; Marko 11:15; Luka 19:45). Izraz "one koji prodavahu i kupovahu" ovde označava one, koji sebi stiču dobit od svetih stvari; izraz "trpeze onijeh što mijenjahu novce" označava one, koji to čine od svetih istina; a izraz "klupe onijeh što prodavahu golubove" one, koji to čine iz svetih dobara; stoga je nakon toga rečeno da su od hrama načinili "pećinu hajdučku", te ih je Isus nazivao "razbojnicima", što reprezentuje one, koji pljačkaju istine i dobra Crkve, i time sami sebi stiču dobit.

[5] U Luki: *Tako kao što bi u dane Lotove: jeđahu, pijahu, kupovahu, prodavahu, sađahu, zidahu;* (Luka 17:28). Izraz "jeđahu, pijahu" označava ovde živeti za sebe i za svet, i opskrbiti sebe onim, što je ništa drugo do - zla i neistine; izraz "kupovahu, prodavati" znači steći ih i saopštiti drugima; izraz "sađahu, zidahu" znači potvrditi se u njima i živeti u njima.

[6] U istom: *A on im reče: ali sad koji ima kesu neka je uzme, tako i torbu; a koji nema neka proda haljinu svoju i kupi nož.* (Luka 22:36). Ono što se podrazumeva pod ovim riječima vidljivo je iz onoga što sledi, naime: "Jer vam kažem da još i ovo treba na meni da se izvrši što stoji u pismu: i među zločince metnuše ga. Jer što je pisano za mene, svršuje se." (stih 37), odnosno, da je On trebalo da pretrpi stradanje na krstu; a budući da je jasno da ovo mora pomutiti umove onih koji su tada živeli, kao i umove učenika, i da ih uvede u sumnje koje se tiču Gospoda i Njegovog kraljevstva, a, na taj način, u iskušenja, i da te sumnje mogu biti raspršene samo pomoću istina, stoga Gospod kaže: "ali sad koji ima kesu neka je uzme, tako i torbu," to jest, onaj koji poseduje istine iz Reči, u kojoj je predviđeno da Hrist mora trpeti

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

takve stvari, neka obrati pažnju da te istine ne izgubi; jer torba i kesa (novčanik) imaju slično značenje kao novčići i novac u njima, naime, to su spoznaje istine i dobra iz Reči. Izraz *"a koji nema neka proda haljinu svoju i kupi nož"* označava da oni, koji nemaju istine, odbacuju ono što je njihovo vlastito, i potom stiču istine kojima se mogu boriti protiv neistina, dok izraz *"mač"* (*"nož"*) označava borbu istine protiv obmana, i uništenje obmana.

[7] Kako izraz *"Tir"* označava crkvu u odnosu na spoznaje istine i dobra, a odatle, tako isto, i spoznaje istine i dobra koji pripadaju crkvi, što je korisno za njeno učenje, iz toga sledi da se, na mestima gde se u Reči tretira pojam *"Tir"*, takođe tretiraju i njegove *"trgovine"*, što označava sticanje, kao i saopštavanje drugima tih znanja, kao u Jezekilju: *Opet mi dođe riječ Gospodnja govoreći: I ti, sine čovječji, nariči za Tirom, I reci Tiru, koji stoji na ulasku morskom, koji trguje s narodima na mnogim ostrvima: ovako veli Gospod Gospod: Tire, ti govoraše: ja sam sasvijem lijep. Međe su ti u srcu morskom; koji te zidaše, načiniše te sasvijem lijep. Od jela Senirskih gradiše ti daske, kedre s Livana uzimaše da ti grade stupove. Od hrastova Vasanskih gradiše ti vesla, sjedišta ti gradiše od slonove kosti i od šimšira s ostrva Kitejskih. Tanko platno Misirsko izmetano razapinjao si da su ti jedra; porfirom i skerletom s ostrva Eliskih pokrivaš se. Stanovnici Sidonski i Arvadski bijahu ti veslari; mudraci tvoji, Tire, što bijahu u tebi, bijahu ti krmari. Starješine i mudraci Gevalski upravljahu u tebi što bi ti se pokvarilo; sve lađe morske i lađari bijahu u tebi trgujući s tobom. Persijanci i Ludeji i Puteji bijahu u vojsci tvojoj tvoji vojnici; štitove i šljemove vješahu u tebi; oni te ukrašavahu. Sinovi Arvadski s tvojom vojskom bijahu na zidovima tvojim unaokolo, i Gamadeji bijahu u kulama tvojim, štitove svoje vješahu na zidovima tvojim unaokolo, oni ti dovršivahu ljepotu. Tarsis trgovaše s tobom mnogim svakojakim blagom; sa srebrom, s gvožđem, s kositerom i s olovom*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dolažahu na sajme tvoje. Javan, Tuval i Meseh bijahu tvoji trgovci; s dušama ljudskim i sudima mjedenijem dolažahu na sajme tvoje. A koji su od doma Togarmina, s konjma i konjicima i mazgama dolažahu na sajme tvoje. Sinovi Dedanovi bijahu trgovci tvoji, mnogih ostrva trgovina bijaše u tvojim rukama; kosti slonove i drvo evenovo donošahu ti u promjenu. Sirija trgovaše s tobom mnoštvom djela tvojih, dolažaše na sajme tvoje sa smaragdom i porfirom i uzvodom i tankim platnom, i koralom i ahatom.

Juda i zemlja Izrailjeva bijahu tvoji trgovci, dolažahu na sajme tvoje sa pšenicom Minitskom i Finičkom i medom i uljem i balsamom. Damasak trgovaše s tobom mnoštvom djela tvojih, mnoštvom svakoga blaga, vinom Helvonskim i bijelom vunom. I Dan i Javan i Mosel dolažahu na sajme tvoje; urađeno gvožđe i kasiju i cimet mijenjahu s tobom. Dedan trgovaše s tobom skupocjenijem prostirkama za kola. Arapi i svi knezovi Kidarski trgovahu s tobom; s jaganjcima i ovnovima i jarcima dolažahu na sajme tvoje. Trgovci Savski i Ramski trgovahu s tobom; dolažahu na sajme tvoje sa svakojakim mirisima i svakojakim dragim kamenjem i zlatom. Haran i Kana i Eden, trgovci Savski, Asur i Hilmad trgovahu s tobom. Ti trgovahu s tobom svakojakim stvarima, porfirom i uzvodom i kovčezima bogatijeh nakita, koji se svezivahu užima i bijahu od kedra. Lađe Tarsiske bijahu prve u tvojoj trgovini, i ti bijaše veoma pun i veoma slavan u srcu morskom. Veslari tvoji odvezoše te na pučinu; vjetar istočni razbi te usred mora. Blago tvoje i sajmi tvoji, trgovina tvoja, lađari tvoji i krmari tvoji i koji opravljahu kvarne lađe tvoje, i trgovci tvoji i svi vojnici tvoji i sav narod što bješe u tebi pašće u srce moru kad ti propadneš. Od vike tvojih krmara uskolebaće se vali morski. I izaći će iz lađa svojih svi veslari, lađari, svi krmari morski, i staće na zemlju. I povikaće za tobom iza glasa i zaridati gorko, i posuće prahom glave svoje i po pepelu će se valjati. I za tobom će se načiniti ćelavi, i pripasaće kostrijet, i plakaće za tobom gorko iz srca, i gorko će ridati. I za tobom će zapijevati u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

žalosti svojoj i naricaće za tobom; ko je bio kao Tir, oboreni usred mora? Kad izlažahu trгови tvoji iz mora, sitio si mnoge narode, mnoštvom svojega bogatstva i trgovine svoje obogaćavao si careve zemaljske. Kad te razbi more na dubokoj vodi, trgovina tvoja i sav narod tvoj u tebi pade. Svi ostrvljani prepadoše se od tebe, i carevi njihovi uzdrktaše se i prebljediše u licu. Trgovci po narodima zazviždaše nad tobom: postao si strahota, i neće te biti do vijeka. (27:1, do kraja). U Isaiji: Breme Tiru. Ridajte lađe Tarsiske, jer je raskopan, da nema kuće niti ko dolazi. Iz zemlje Kitimske javi im se. Ko je to smislio na Tir, koji razdavaše vijence, čiji trgovci bjehu knezovi, i prekupci slavni na zemlji? (23:1, 8). Potpuno je jasno da trgovina i roba ovde ne znače bukvalno trgovanje i robu; postavlja se pitanje: šta to Reč (koja je sama po sebi Božanska i nebeska, i uči čoveka o Bogu, nebu i Crkvi, večnom životu, i slično) ima zajedničko sa takvim stvarima? Dakle, zar nije očigledno da sve pojedinosti ovde označavaju duhovne stvari, koje se odnose na nebo i crkvu, a ne samo imena ovde pomenutih zemalja u kojima se odvijala trgovina, kao i posebne vrste roba kojima se trgovalo? Ipak, potrebno je previše prostora da bi se ovde objasnilo šta sve te pojedinosti u duhovnom smislu označavaju; dovoljno je znati da pojam "trgovina" ovde označava sticanje i saopštavanje znanja istine i dobra; kao i da izraz "sajmi tvoji, trgovina tvoja" označava ta znanja, koja su raznovrsna.

[8] Da upravo to predstavlja ispravno značenje prethodno navedenih izraza iz Reči, vidljivo je takođe i iz ovog citata iz Jezekilja: *Stekao si blago mudrošću svojom i razumom svojim, i nasuo si zlata i srebra u riznice svoje; Veličinom mudrosti svoje u trgovini svojoj umnožio si blago svoje, te se ponese srce tvoje blagom tvojim;* (Jez. 28:4, 5). Ovo se bavi knezom tirkim, pod kojim se podrazumevaju spoznaje istine iz Reči, kroz koje dolaze inteligencija i mudrost; i kako se ta ista znanja označavaju izrazom "blago", a njihovo

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sticanje se predstavlja "trgovanjem", kaže se: "*Veličinom **mudrosti svoje u trgovini svojoj umnožio si blago svoje.*"

[9] Iz svega ovoga se sada može videti zašto: *Još je carstvo nebesko kao čovjek trgovac koji traži dobra bisera, Pa kad nađe jedno mnogocjeno zrno bisera, otide i prodade sve što imaše i kupi ga.* (Mat. 13:45, 46). "*Biseri*" označavaju znanja, ali i same istine, a izraz "*jedno mnogocjeno*" označava priznavanje Gospoda; izraz "*prodade sve što imaše*" znači staviti na stranu sve stvari koje su od vlastite ljubavi, dok izraz "kupi ga" znači obezbediti sebi tu Božansku istinu.

[10] Slično se označava pomoću izraza: *Još je carstvo nebesko kao blago sakriveno u polju, koje našavši čovjek sakri i od radosti zato otide i sve što ima prodade i kupi polje ono.* (Mat. 13:44). Pojam "*blago*" označava Božansku istinu koja je u Reči; izraz "*polje*" označava crkvu i njeno učenje; izraz "*otide i sve što ima prodade i kupi polje ono*" označava ovde, kao i u prethodnom tekstu, staviti na stranu ono što je vlastito i steći za sebe Božansku istinu koja je u Gospodnjoj crkvi.

[11] Kako pojam "*trgovanje*" označava sticanje i posedovanje istina, Gospod je govorio putem parabole: *o čoveku koji ide na putovanje, koji je dao slugama svoje talente, da bi trgovali s njima i ostvarivali dobitak* (Matej 25, 14- 30); i o drugom čoveku: *koji je davao svojim slugama deset kesa, da bi s njima trgovali* (Luka 19: 12-26). Izrazi "*Trgovati*", "*trgovanje*" i "*trgovci*" imaju isto značenje i drugde u Reči; takođe, imaju i suprotan smisao, u kome oni označavaju prihvatanje i prisvajanje neistina (kao u 1. Moj. 48:15; Jezek. 16: 3; Naum 3:14; Otkr. 18: 3, 11-24). Dakle, ona crkva, u kojoj postoje takve stvari, naziva se: zemlja trgovanja (Jezekilj 16:29; 21:30, 31; 29:14). Štaviše, pojmovi "*prodati*" i "*biti prodato*" znače: otuđiti istine i biti otuđen

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

od njih, i prihvatiti neistine na njihovom mestu, kao i biti zarobljen njima (Isa. 50:1; 52:3; Jezek. 30:12; Joel 3:6, 7; Naum 3:4; Zah. 13:5; Ps. 44:11-13; Pon. Zak. 32:30). Iz ovoga se može videti šta je ispravno označeno "*iskupljenjem i bivanjem iskupljenim*", gde se bavimo Gospodom; kao u Isaiji: *Jer ovako veli Gospod: zabadava se prodadoste, i iskupiste se bez novaca.* (52:3); i u mnogim odlomcima na drugim mestima. *Latinski tekst ima izraz "*et*", ali u tekstu poglavlja čitamo izraz "*aut.*" **Fotolitografski tekst ima izraz "*multiplicationem*", ali iznad izraza "*multitudinem*".

841. *Ili ime zvijeri, ili broj imena njezina*, podjednako označava kakve su osobine nečega, što se tiče njegovog života, kao i kakve su osobine nečega, što se tiče njegove vere. To je vidljivo iz značenja izraza „*ime*”, kao osobine dobra od ljubavi i života od njega; takođe i iz značenja pojma „*broj*” kao osobine istine vere i inteligencije od nje; odatle je očigledno da izraz „*broj imena*” označava osobinu istine vere i inteligencije odande, što proističe iz kvaliteta dobra ljubavi i njenog života; ali, ovde je smisao suprotan, jer je rečeno: „*ime zvijeri, ili broj imena njezina.*” Da pojam „*ime*” označava u Reči svačije osobine, što se tiče dobra (ili ljubavi) u odnosu na dobro (ili ljubav), a, takođe, i što se tiče života, može se videti u prethodnom tekstu (br. 102, 135, 148, 676, 695, 696, 815.); a da izraz „*broj*” označava osobinu stvari kojom se bavimo, i da je ta osobina određena brojevima koji se pridodaju, takođe se može videti u prethodnom tekstu (br. 429, 430, 574.); tako broj označava kvalitet istine vere; takođe da pojam „*broj*” znači znati osobine neke stvari, te određuje kako nam se valja organizovati i postaviti u odnosu na njih (br. 453). Izraz „*broj*” označava kvalitet istine i odande i vere, jer broj uključuje mnoštvo; a reč „*mного*” reprezentuje predicanje istine [*“Postoje dva izraza koja se često javljaju u Riječi, naime, veliko i mnogo, gde se veliko odnosi na dobro, a mnogo na istinu”* (*“Apokalipsa*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

objašnjena, br. 337) – *prim. M. V.]* (videti u prethodnom tekstu, br. 336, 337). Tako sada izraz „*broj imena*” označava kvalitet istine iz dobra, odnosno kvalitet vere iz ljubavi; međutim, zbog toga što je, na ovom mestu, zver predmet našeg razmatranja, ovde se izraz „*broj imena*” mora shvatiti u suprotnom smislu.

842. Kako su vera i dela predstavljali predmet razmatranja u prethodnom tekstu, iz toga ću izvući sledeći zaključak: ljubav, život i dela čine jedinstvo u svakom čoveku, tako da, bilo da kažete ljubav, ili da kažete život, ili, pak, dela, to je isto. U prethodnom tekstu je pokazano da ljubav čini život čoveka i da je njegov život takav, kakva je njegova ljubav, i to ne važi samo za život uma, već važi istovremeno i za život tela. A, budući da ono, što čovek voli, on takođe želi umom i čini telom, sledi da ljubav i dela (činovi) čine jedno. Postoje mnoge stvari koje pokazuju da dela proizlaze iz unutarnjeg i spoljašnjeg života čoveka, te da ona predstavljaju aktivnosti sfere naklonosti i misli, kojom je on obuhvaćen, te da nikakva veza čovekovog života i ljubavi nije moguća, osim ako obuhvatna sfera, koja je njegov život, ne postane aktivna putem delanja; prema tome, kakav je život, ili, kakva je ljubav, odnosno, kakva su dela u čoveku, takve bivaju i sve stvari od kojih je ta sfera sastavljena, i kao posledica toga, takode je i vera ista takva. Dakle, ako su dela zla, sledi da ne postoji vera u istinu, nego samo vera u obmanu; to stoga, jer zlo i obmana prijanjaju jedno uz drugo, što, međutim, ne važi za zlo i istinu. Nasuprot tome, ako su dela dobra, sledi da postoji vera u istinu, jer se dobro i istina uzajamno vole, i međusobno se ujedinjiju. Ali, ako se čovekova dela čine dobrima u spoljašnjem obliku, a ipak su ova dela zla u unutarnjem, sledi da taj čovek ima veru u neistinu, koliko god on verbalno govorio o istini, jer je istina iznutra zagađena zlom; i tako su njegova dela, prema Gospodnjem opisu: *Teško vama književnici i fariseji, licemjeri što*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

čistite spolja čašu i zdjelu a iznutra su pune grabeža i nepravde. Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što ste kao okrečeni grobovi, koji se spolja vide lijepi a unutra su puni kostiju mrtvačkijeh i svake nečistote. Tako i vi spolja se pokazujete ljudima pravednim, a iznutra ste puni licemjerja i bezakonja. (Mat. 23:25, 27, 28).

843. Stih 18. *Ovdje je mudrost. Ko ima um neka izračuna broj zvijeri: jer je broj čovjekov i broj njezin šest stotina i šezdeset i šest.*18. "Ovdje je mudrost," označava da je to njihova doktrina u njenoj celokupnosti, za koju se smatra da je mudrost, iako je ona ludost (br. 844). Izraz "Ko ima um neka izračuna broj zvijeri," označava da oni, koji su u prosvetljenju, mogu istraživati osobine vere te religije (br. 845); izraz "jer je broj čovjekov," označava njen kvalitet, koji se vidi na osnovu razumevanja istina, kakvo moraju imati ljudi iz crkve (br. 846); izraz "jer je broj čovjekov i broj njezin šest stotina i šezdeset i šest," označava da je njena osobina, međutim, satkana od svih neistina i svih zala iz nje u svojoj celokupnosti (br. 847).

844. Stih 18. *Ovdje je mudrost,* označava da je to njihova doktrina u celoj njenoj celokupnosti, za koju se smatra da je mudrost, iako je ona ludost. To je očigledno iz značenja izraza "ovdje je mudrost", kao bivanja svih onih stvari koje su rečene o zmaju i njegovim dvema zverima, što jeste, sve zajedno - doktrina onih, koji su odvojili veru od života, što, međutim, nije mudrost, kao što je se pretpostavlja, već je - ludost. Da je to značenje izraza "ovdje je mudrost", sledi iz onoga što prethodi, to jest, da izraz "Da niko ne može ni kupiti* ni prodati, osim ko ima žig, ili ime zvijeri, ili broj imena njezina", znači da niko ne bi trebalo da uči ili da podučava išta drugo, osim onoga što je priznato, i tako prihvaćeno u doktrini. Iz toga se može zaključiti da pojam "mudrost" ovde znači: takozvanu mudrost u njihovim vlastitim očima; to je, međutim, ludost, koja im izgleda kao da je mudrost. Ludilo se

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

podrazumeva pod "mudročću", jer oni, koji su u neistinama, od trenutka kada potvrde svoje neistine, počinju da veruju da su mudriji od drugih. Zli ljudi čine slično, budući da se, kada bivaju u svojim zločinima, domišljaju raznolikim sredstvima kako da dobrima učine zlo. Oni se tada prikazuju kao da su genijalni, pa čak i mudriji od drugih, pa ipak, pred očima anđela, izgledaju kao ludaci. I to je razlog zašto se njihova ludost, kada su u neistinama, naziva u Reči izrazom "premudrijeh i razumnijeh," kao u sledećim odlomcima: *U to vrijeme odgovori Isus, i reče: hvalim te, oče, Gospode neba i zemlje, što si ovo sakrio od premudrijeh i razumnijeh a kazao si prostima. U taj čas obradova se Isus u duhu i reče: hvalim te, oče, Gospode neba i zemlje, što si ovo sakrio od premudrijeh i razumnijeh a kazao si prostima. Da, oče, jer je tako bila volja tvoja.* (Mat. 11:25; Luka 10:21). *Teško onima koji misle da su mudri, i sami su sebi razumni.* (Isa. 5:21) *Ali kad svrši Gospod sve djelo svoje na gori Sionskoj i u Jerusalmu, tada ću obići plod ohologa srca cara Asirskoga i slavu ponositijeh očiju njegovijeh. Jer reče: krjepošću ruke svoje učinih i mudročću svojom, jer sam razuman; i premjestih međe narodima i blago njihovo zaplijenih i kao junak oborih stanovnike.* (Isa. 10:12, 13). *Doista, knezovi su Soanski bezumni, i savjet mudrijeh savjetnika Faraonovijeh lud je. Kako možete govoriti Faraonu: ja sam sin mudrijeh, sin starijeh careva?* (Isa. 19:11). *Zato ću evo još raditi čudesno s tijem narodom, čudesno i divno, i mudrost mudrijeh njegovijeh poginuće i razuma razumnijeh nestaće.* (Isa. 29:14). *Uništujem znake lažljivcima, i vraće obezumljujem, vraćam natrag mudrace, i pretvaram mudrost njihovu u ludost;* (Isa. 44:25). *Mač na Haldejce, govori Gospod, i na stanovnike Vavilonske i na knezove njegove i na mudrace njegove.* (Jer. 50:35). *Tada car uzvisi Danila, i dade mu mnoge velike darove i učini ga gospodarem svoj zemlji Vavilonskoj i poglavarem nad svijem mudracima Vavilonskim.* (Dan. 2:48). Iz ovoga je jasno da je mudrost u Reči predciranana

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

i onima koji nisu mudri, i onima koji su ludi od neistina, kao što im se pripisuju "krune" (kao aždahi, tj. zmaju, Otkr. 12,3 i njegovoj zveri u prvom stihu ovog poglavlja); a rečeno je o ženi koja je sedela na crvenoj zveri: *I žena bješe obučena u porfiru i skerlet i nakićena zlatom i kamenjem dragijem i biserom, i imaše čašu u ruci svojoj punu mrzosti i poganštine kurvarstva svojega;* (Otkr. 17:4). Isto tako, zli se nazivaju kao da imaju "silu svoju, prijestol svoj, i oblast veliku", a zapravo su oni (koje izraz "zvijer" reprezentuje) sve drugo, samo ne silni i moćni (vidi u prethodnom tekstu, br. 783). *Fotolitografski tekst ima izraz "edere et vendere" umesto izraza "emere et vendere."

845. *Ko ima um neka izračuna broj zvijeri*, označava da oni, koji su u prosvetljenju mogu proučavati osobine vere te religije. To je vidljivo iz značenja izraza "ko ima um", kao bivanja u prosvetljenju (o čemu uskoro); takođe iz značenja izraza "neka izračuna", kao proučavanja, istraživanja. Izraz "neka izračuna" reprezentuje istraživanje nečega, jer se, u dva različita smisla Reči, naime, u doslovnom smislu, a isto tako i u duhovnom smislu, reči koriste u saglasju sa svojim predmetima; to jest, pojam "izračunati" se temelji na broju, a ispitivanje nečega se, očigledno, odnosi na: ispitivanje osobina vere. Takođe, iz značenja izraza "broj zvijeri", kao kvaliteta vere ove religije.

Da pojam "broj" označava kvalitet vere, može se videti u prethodnom tekstu (br. 841), a takođe se može videti da izraz "zvijer" označava veru odvojenu od života, što je vera tog religijskog načela. Iz ovoga je jasno da izraz "Ko ima um neka izračuna broj zvijeri" označava da oni, koji su u prosvetljenju moraju istraživati osobine vere te religije. Oni, koji su u prosvetljenju, moraju obaviti pomenuto istraživanje, jer se kvalitet vere te religije može videti, ali ga ne može videti niko drugi, osim prosvetljenih. Jer za sve ono, što se mora

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

istraživat na osnovu Reči, i nad čime se može, u svetlu neba, izreći sud, i važi da se može videti isključivo u nebeskom svetlu, a to je, dakako, upravo ono svetlo, koje prosvetljuje čoveka; dakle, istraživanje osobina vere bilo koje religije, koja je potvrđena nekim odlomcima Reči, može obaviti samo onaj, ko je u svetlu neba, dakle onaj, ko je u prosvetljenju.

846. *Jer je broj čovjekov*, označava osobine čoveka, odnosno, odnosi se na razumevanje istina, kakvo moraju imati ljudi u crkvi. To je vidljivo iz značenja broja, kao kvaliteta vere (vidi u prethodnom tekstu, br. 841); takođe iz značenja izraza "*čovjeka*", kao bivanja u razumevanju istine, koja se odnosi na pitanja vere, a mora biti u posedu ljudi crkve (vidi u prethodnom tekstu, br. 280, 546, 547). Ovde pomenuti izraz očnačava prividno bivanje u razumevanju; to stoga, jer vera odvojena od života jeste vera u neistinu, dakle, to je vera bez istine i razumevanja; stoga, ovde, izraz "*čovjek*" ima slično značenje, kakvo ima izraz "*mudrost*" u prethodnom tekstu (br. 844), što znači, da izgleda kao da je mudrost, iako, zapravo, jeste - ludost.

[2] Štaviše, oni, koji su u veri odvojenoj od ljubavi, bivaju isključeni iz razumevanja, zahtevajući pokoravanje veri koja se ne razume, a vera, koja se razume [*prirodnim razmišljanjem čoveka – prim. M. V.*], nije ništa drugo negoli čovekova vlastita vera, te je, stoga, prirodna i nije duhovna. A o onome, što predstavlja kvalitet intelektualne vere, treba da se govori u narednom tekstu. Reč, u svom duhovnom smislu, tretira, u mnogim odlomcima, razumevanje Božanske istine u Reči; a, na mestima na kojima se opisuje pustošenje crkve, tretira se i uništenje razumevanja njenih Božanskih istina iz Reči; iz zbirke odlomaka na tu temu, pažljivo istraženih u pogledu njihovog unutarnjeg značenja, jasno je da, u onoj meri, u kojoj propada razumevanje istine u crkvi, propada i sama ta crkva. Štaviše, razumevanje Reči označeno je u mnogim odlomcima pomoću izraza kao što su: "*Misir*",

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"Asirija", "Izrael", a takođe i izrazom "Efraim"; Izraz "Misir" označava prirodno razumevanje Reči, pojam "Asirija" reprezentuje racionalno razumevanje; izraz "Izrael" označava duhovno razumievanje, dok pojam "Efraim" označava razumevanje Reči u crkvi. Al da bi čovek mogao videti i opaziti istinske istine Reči (što proizilazi iz prosvetljenja), ova tri stepena razumevanja, to jest, prirodno, racionalno i duhovno, moraju biti objedinjena; to stoga, jer prirodno razumevanje, koje je najniže, ne može biti prosvetljeno vlastitim lumenom, već mora biti prosvetljeno svetlošću racionalnog čoveka, koje je posredno, i, na taj način, duhovnom svetlošću; jer duhovno razumevanje jeste u svetlu neba, i putem tog svetla je moguće viđenje. Svetlost racionalnog razumevanja, pak, biva posrednik između duhovnog i prirodnog svetla, ovo razumevanje prima duhovno svetlo i prenosi ga na prirodno, i na taj način ga prosvetljuje. To pokazuje da prirodno razumevanje, bez svetla implementiranog kroz racionalno, a koje potiče od duhovnog nije istinsko razumevanje, jer je ono lišeno svetlosti sa neba; a istine crkve, koje su takođe i nebeske istine, nije moguće videti ni na jedan drugi način, osim u svetlu neba; Razlog je u tome, što Božanska istina, koja proizlazi od Gospoda kao sunce, predstavlja svetlost neba, a Gospod osvetljava čoveka samo svojim vlastitim svetlom, što je duhovno svetlo.

[3] Iz ovoga je jasno da Gospod želi da čovek poznaje istine svoje crkve i da ih, istovremeno, razume; ali On, međutim ne želi čovekovo razumevanje iz prirodnog svetla (odvojenog od duhovnog svetla); jer prirodno svetlo, odvojeno od duhovnog svetla, u nebeskim ili duhovnim stvarima, uopšte i nije svetlo, već je: gusta tama. Budući da čovek, iz prirodne svetlosti, odvojene od duhovnog svetla, gleda na stvari crkve od sebe, a ne od Gospoda, i stoga ih može videti samo na osnovu svojih sopstvenih privida i grešaka; a videti ih iz njih znači; videti neistine kao da su istine, odnosno,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

videti zla kao da su dobra. Vatra, koju razbuktava i rasplamsava ta svetlost, jeste vatra ljubavi prema sebi i posledični ponos niskog mudrovanja. Čovek, koji misli iz te vatre i iz te svetlosti, sve dok se odlikuje genijalnošću i odatle i sposobnošću da potvrdi šta god poželi, biva u stanju da, na taj način, potvrdi neistine i zla, da ih predstavi kao da su istine i dobra, i može čak da iznese neistine i zla u blistavom prirodnom svetlu, koje je, ustvari, ništa drugo do - iluzorno svetlo, što je vešto načinjeno naizgled uzvišenim. Ali, shvatiti crkvene stvari u svetlosti ovog svetla ne znači razumeti ih, već pre znači: ne razumeti ih. To stoga, jer, ako gleda samo u ovoj, dakle, prirodnoj svetlosti, čovek vidi istine kao neistine, a neistine, pak, vidi kao istine. To je osobito slučaj kada se pretpostavlja da je bilo koja prihvaćena dogma ništa drugo do - istina, bez prethodnog istraživanja, bila ona istinita ili ne; ili, ako se ipak istražuje, istražuje se samo kroz ono, što je utvrđeno razboritošću prirodnog čoveka, i prema potvrdama iz neispravno shvaćene Reči. Kad čovek na taj način gleda na sve dogme svoje vere, on može pretpostaviti i, posledično, prihvatiti za princip, šta god poželi, i tako mu može pridodati svetlo potvrđivanja, da bi se činilo da je pomenuti princip - istina s neba, iako je to, ustvari, neistina iz pakla.

[4] Iz toga se može zaključiti da razumevanje istina crkve znači razumevanje onih, koji su prosvetljeni nebeskim svetlom, dakle, prosvetljeni su od Gospoda. Čovek koji je u tom prosvetljenju jeste sposoban da vidi istine crkve, i to: racionalno, u ovom svetu, a, naravno, i duhovno, nakon smrti. A ući u crkvene stvari (koje su duhovno unutarnje i nebeske) iz prirodnog lumena, odvojenog od duhovnog svetla, koje je svetlo neba od Gospoda, znači: postupati obrnutim redosledom, budući da ono što je prirodno ne može ući u ono što je duhovno, dok ono što je duhovno može ući u ono što je prirodno. Jer u čoveku ne može biti prirodnog influksa (koji se naziva i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

fizički influks) u misli i namere njegovog duha; ali, nasuprot tome, u čoveku može doći do duhovnog priliva, to jest, misli i namera duha u telo, kao i u njegove akcije i osećaje.

847. *i broj njezin šest stotina i šezdeset i šest*, označava da se njegove osobine, međutim, sastoje od svih neistina i svih zala otuda, u svojoj celokupnosti. To je vidljivo iz značenja izraza "*broj*", kao osobine vere odvojene od života; takođe iz značenja izraza "*šest stotina šezdeset i šest*", koji reprezentuje sve neistine i sva zla u celokupnosti. To je značenje tog broja, jer izraz "*šest*" označava sve stvari, a temelji se na istinama i dobrima otuda, a, u suprotnom smislu, odnosi se na neistine i zla odatle; jer se taj broj sastoji od brojeva dva i tri koji se međusobno množe, gde se broj dva se temelji na dobru, dok se, u suprotnom smislu, temelji na zlu; dok broj tri predicira istine, dok u suprotnom smislu predicira neistine; treba znati to, da složeni broj ima istovetno značenje kao i jednostavni brojevi od kojih je sastavljen. To je, dakle, razlog zašto broj "*šest*" označava sve istine i sve od dobra otuda, i to u celokupnosti, a, u suprotnom smislu, sve neistine i sva zla otuda u celini. Da bi se sve to u potpunosti moglo označiti, taj broj se utrostručava; a, trostruko multipliciran, ovaj broj se pojavljuje kao broj 666. Jer, kad nešto biva reprezentovano kao trostruko, ono tada označava potpunost i punoću od početka do kraja; tako ono ovde označava da apsolutno ništa više ne ostaje od istine i dobra.

[2] Da svaki broj u Reči označava nešto što se odnosi na stvar ili stanje, i da je njegov kvalitet određen brojevima koji se pridodaju, može se videti u prethodnom tekstu (br. 203, 429, 574, 841). Da veći brojevi sastavljeni od manjih imaju isto značenje kao i manji i prosti brojevi iz kojih nastaju množenjem, može se videti u prethodnom tekstu (br. 430); tako, broj šest stotina šezdeset i šest ima isto značenje kao i prosti broj šest, a šest, slično,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ima isto značenje kao brojevi tri i dva, iz kojih množenjem proizlazi pomenuti broj šest. Da broj "*tri*" označava punoću, celovitost, objedinjenost, i sve stvari od početka do kraja, a temelji se na istinama i neistinama, može se videti u prethodnom tekstu (br. 532); a da je broj "*dva*" jednako predodređen za dobra i zla može se, isto tako, videti u prethodnom tekstu (br. 532, na kraju). Opet, broj "*šest*" ima isto značenje kao broj "*dvanaest*", jer dvanaest proizlazi iz množenja tri puta četiri; a četiri, kao i broj dva, jeste broj utemeljen na dobrima, a, takođe, i na zlima. Iz ovoga je jasno da broj "*šest stotina šezdeset i šest*", za koji se kaže da je "*broj čovjeka*", a da pojam "*izračunati*", za koji se kaže da je stvar inteligencije, označava kvalitet vere odvojene od dobrih dela, kao i to, da je sastavljen od svih neistina i svih zala otuda, u njihovoj celokupnosti. Rečeno je da je stvar inteligencije da računanje tog broja ne znači otkriti ili saznati značenje tog broja, već da je stvar inteligencije - istražiti i moći videti neistine i zla koji čine osobine vere odvojene od života.

[3] Da je kvalitet te vere takav, s obzirom na neistine, videće se u onome što upravo sledi. Isto je tako, i u pogledu zla, budući da, u slučaju kada su dobra dela ostavljena po strani (a ona su stavljena na stranu kada se veruje da uopšte ne doprinose opravdanju ili spasenju), sledi da zla dela neizostavno moraju da zauzmu njihovo mesto; jer čovek mora biti ili u dobru, ili u zlu. Da se ne može biti i u dobru i u zlu istovremeno reprezentuju ove Gospodnje reči: *Niko ne može dva gospodara služiti: jer ili će na jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili jednome voljeti, a za drugog ne mariti. Ne možete Bogu služiti i mamoni.* (Mat. 6:24). Stoga, sva zla u njihovom celokupnom kompleksu proizlaze iz vere koja ostavlja po strani dobra dela, koja su dobra života. Štaviše, svaka istinska religija mora da ima život kao svoj sopstveni cilj; jer poučava zla koja se moraju izbegavati, kao i dobra koja treba činiti.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Religija koja nema život kao svoj cilj, a time, dakle, religija, u kojoj se uči da životna dela nisu važna, već je važna samo vera, ne može se nazvati religijom; a zar nije očigledno da su tamo, gde se uče takve stvari, sva zla života dopuštena, jer nisu zabranjena i ograničena građanskim zakonima, budući da ih vera pokriva, prašta i uklanja? Da je to tako, može se videti iz toga, što se tvrdi da sama vera opravdava život; a ipak se poučava da se čovek ne spašava ni u jednom dobrom životu, kao da se može spasti isključivo tom verom, čak i kad se ona čoveku javi (na verbalnom nivou) u poslednjem času života, pred samu smrt, takođe se poučava i da čovek biva opravdan trenutno, u času kad primi ovu veru, poput svih drugih stvari koje, sve zajedno, uveravaju da život nije cilj te religije. A, ako religija ne uzima život za svoj sopstveni cilj, sledi da ona, na taj način, neizostavno postavlja odveć labave uzde svim vrstama zla.

[4] Da oni, koji su u toj veri, u doktrini, a tako i u životu, poseduju sve neistine u njihovoj celokupnosti, jasno je iz tvrdnje da je ova vera jedina opravdavajuća ili spasiteljska vera, naime, da je Otac poslao Sina da se pomoću Njega pomiri s ljudskom rasom. Pomirenje bi se, tvrdi ovakva vera, moglo odigrati putem Sinovljevog stradanja na krstu, čime se skida prokletsvo sa čovečanstva. Međutim, u prethodnom tekstu je pokazano kakve su osobine ove vere, i šta to u njoj potiče od istine, a šta od neistine; i svakome je očigledno da u ovoj veri nema ničega, osim pukih misli, i da u njoj nema ničega od života; jer se kaže da, ako verujemo u doktrinu ove vere sa punim poverenjem i pouzdanjem, to jest, ako je priznajemo u mislima [*u teoriji - prim. M. V.*], mi bivamo spašeni. Ako samo u toj veri postoji spasenje, onda je potpuno nepotrebno znati šta je ljubav prema Gospodu, šta je ljubav prema bližnjem, šta je čovekov život, šta su dobra i zla života, šta je oproštenje greha, i, najzad, šta su reformacija i preporod? Zar sve prethodno

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

nabrojane kategorije ne potpadaju isključivo pod kategoriju same vere, koja ih sve obuhvata u sebi? Ako se postavi pitanje šta je oprostjenje greha, nije li to samo (upravo pomenuta) vera? Ako se zapita šta je ljubav prema bližnjemu, nije li to samo onakva vera, o kojoj ovde govorimo? Ako se pita šta je crkva, nije li i crkva ništa drugo do - sama vera? Isto važi i za sve ostalo. Jasno je, dakle, da je ova sama vera apsorbovala i progutala, poput zmaja, sva dobra i istine Reči, a time i crkve, iako ih je bezbroj, i iako, kroz njih, anđeli poseduju svu svoju inteligenciju i mudrost, a ljudi, takođe, kroz dobra i istine Reči, u potpunosti zadobijaju svoje spasenje.

[5] Budući da su sve istine i dobra crkve proterani isključivo ovom verom, sledi da su neistine i zla zauzela njihovo mesto, a posledica toga jeste uništenje crkve. Dakako, zahvaljujući toj istini, jasno je da čovek sam od sebe ne može činiti dobro koje predstavlja istinsko dobro, zatim, logično, sve istine i dobra crkve se odbacuju, kao da je čoveku dopušteno da se uzdržava od dobra i istine, jer ako dobra nisu istinska dobra, onda ona pre donose prokletsvo negoli spasenje. I čudesno je da se, kroz jednu jedinu pogrešno shvaćenu istinu, aktivira proces, u kome se odbacuju sve istine i sva dobra crkve u njihovoj celokupnosti. To je ono, što je, u duhovnom smislu, označeno putem izraza: "*broj zvijeri: jer je broj njezin šest stotina i šezdeset i šest.*"

APOKALIPSA. POGLAVLJE 14.

1. I vidjeh, i gle, jagnje stajaše na gori Sionskoj, i s njim sto i četrdeset i četiri hiljade, koji imahu ime oca njegova napisano na čelima svojim. 2. I čuh glas s neba kao glas voda mnogijeh, i kao glas groma velikoga; i čuh glas gudača koji guđahu u gusle svoje. 3. I pjevahu kao novu pjesnu pred prijestolom i pred četiri životinje i pred starješinama: i niko ne mogaše

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

naučiti pjesne, osim onijeh sto i četrdeset i četiri hiljade koji su otkupljeni sa zemlje. 4. Ovo su koji se ne opoganiše sa ženama, jer su djevstvenici, oni idu za jagnjetom kud god ono pođe. Ovi su kupljeni od ljudi prvenci Bogu i jagnjetu. 5. I u njihovijem ustima ne nađe se prijevarena, jer su bez mane pred prijestolom Božijim. 6. I vidjeh drugoga anđela gdje leti posred neba, koji imaše vječno jevanđelje da objavi onima koji žive na zemlji, i svakome plemenu, i jeziku i koljenu i narodu. 7. I govoraše velikijem glasom: bojte se Boga, i podajte mu slavu, jer dođe čas suda njegov; i poklonite se onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore vodene. 8. I drugi anđeo za njim ide govoreći: pade, pade Vavilon grad veliki: jer otrovnijem vinom kurvarstva svojega napoji sve narode. 9. I treći anđeo za njim ide govoreći glasom velikijem: ko se god pokloni zvijeri i ikoni njezinoj, i primi žig na čelo svoje ili na ruku svoju, 10. I on će piti od vina gnjeva Božijega, koje je nepomiješano utočeno u čašu gnjeva njegov, i biće mučen ognjem i sumporom pred anđelima svetima i pred jagnjetom. 11. I dim mučenja njihova izlaziće va vijek vijeka; i neće imati mira dan i noć koji se poklanjaju zvijeri i ikoni njezinoj, i koji primaju žig imena njezina. 12. Ovdje je trpljenje svetijeh, koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu. 13. I čuh glas s neba gdje mi govori: napiši: blago mrtvima koji umiru u Gospodu otsad. Da, govori Duh, da počinu od trudova svojijeh; jer djela njihova idu za njima. 14. I vidjeh, i gle, oblak bijel, i na oblaku sjedaše kao sin čovječij, i imaše na glavi svojoj krunu zlatnu, i u ruci svojoj srp** oštar. 15. I drugi anđeo iziđe iz crkve vičući velikijem glasom onome što sjedi na oblaku: zamahni srpom svojijem i žnji, jer dođe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko. 16. I onaj što sjedaše na oblaku baci srp svoj na zemlju, i požnjevena bi zemlja. 17. I drugi anđeo iziđe iz crkve što je na nebu, i imaše i on kosijer oštar. 18. I drugi anđeo iziđe iz oltara, koji imaše oblast nad ognjem, i povika s velikom vikom onome koji imaše kosijer oštri, govoreći: zamahni kosijerom svojijem*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

*oštrijem, i odreži grožđe vinograda*** zemaljskoga; jer već sazreše puca njegova. 19. I baci anđeo kosijer svoj na zemlju, i obra vinograd zemaljski, i metnu u kacu velikoga gnjeva Božijega. 20. I otoči se kaca izvan grada, i iziđe krv iz kace tja do uzda konjma hiljadu i šest stotina potrkališta. *[Napomena autora:] Božanska ljubav i mudrost. **[Napomena autora:] Božanska Istina Reči. *** [Napomena autora:] Dobro milosrđa.*

848. OBJAŠNJENJE

Stih 1. *I vidjeh, i gle, jagnje stajaše na gori Sionskoj, i s njim sto i četrdeset i četiri hiljade, koji imahu ime oca njegova napisano na čelima svojima. 1. "I vidjeh,"* označava manifestaciju koja se tiče budućeg odvajanja dobrih od zlih, pre Poslednjeg suda (br. 849); izraz *"i gle, jagnje stajaše na gori Sionskoj,"* označava prisutnost Gospoda na nebu i u crkvi radi odvajanja dobrih od zlih i izvršenja suda (br. 850); izraz *"i s njim sto i četrdeset i četiri hiljade,"* označava prema istinama u njihovoj celokupnosti (br. 851); izraz *"koji imahu ime oca njegova napisano na čelima svojima"* označava istine u skladu sa priznavanjem Njegovog Božanskog, iz ljubavi (br. 852).

849. Stih 1. *I vidjeh,* označava manifestaciju koja se tiče budućeg odvajanja dobrih od zlih, pre Poslednjeg suda. To je vidljivo iz značenja izraza *"i vidjeh"*, što reprezentuje stvari koje je video Jovan, a koje sada slede; one, gledano u duhovnom smislu, tretiraju poziv na okupljanje vernika, i njihovo odvajanje od zlih pre Poslednjeg suda; Gospod ovim rečima govori o tome u Mateju: *I tada će se pokazati znak sina čovječijega na nebu; i tada će proplakati sva plemena na zemlji; i ugledaće sina čovječijega gdje ide na*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

oblacima nebeskima sa silom i slavom velikom. I poslaće anđele svoje s velikijem glasom trubnijem; i sabraće izbrane njegove od četiri vjetra, od kraja do kraja nebesa. (Mat. 24:30, 31). To se poglavlje odnosi i na Poslednji Sud, koji je ovde označen kao "svršetak sveta i dolazak Gospoda". Okupljanje dobrih i njihovo odvajanje od zlih opisano je tim rečima, kao i u ovom poglavlju (stihovi 14, 16), gdje je Sin Čovečji opisan kako sedi na belom oblaku sa srpom u Svojoj ruci, kako žanje zemlju.

[2] Slične stvari u ovom poglavlju podrazumevaju se i pod ovim rečima Gospodnjim, izrečenim u Mateju: *Drugu priču kaza im govoreći: carstvo je nebesko kao čovjek koji posija dobro sjeme u polju svojemu, A kad ljudi pospaše, dođe njegov neprijatelj i posija kukolj po pšenici, pa otide. A kad niče usjev i rod donese, onda se pokaza kukolj. Tada dođoše sluge domaćinove i rekoše mu: gospodaru! nijesi li ti dobro sjeme sijao na svojoj njivi? Otkuda dakle kukolj? A on reče im: neprijatelj čovjek to učini. A sluge rekoše mu: hoćeš li dakle da idemo da ga počupamo? A on reče: ne; da ne bi čupajući kukolj počupali zajedno s njime pšenicu. Ostavite neka raste oboje zajedno do žetve; i u vrijeme žetve reći ću žeteocima: saberite najprije kukolj, i svežite ga u snoplje da ga sažežem; a pšenicu svezite u žitnicu moju. (Mat. 13:24-30). Ovde je odvajanje dobrih od zlih, koje bi trebalo da se dogodi u vreme Posjednog suda, što je prorekao Gospod, a podrazumeva se pod izrazom "Ostavite neka raste oboje zajedno do žetve; i u vrijeme žetve reći ću žeteocima: saberite najprije kukolj, i svežite ga u snoplje da ga sažežem; a pšenicu svezite u žitnicu moju." Izraz "kukolj" reprezentuje zle, koje će onda biti bačeni u pakao, dok pojam "pšenica" predstavlja dobre, koje će biti odvojeni od zlih, i biće uzdignuti na nebo. Slične stvari se podrazumevaju u ovom poglavlju, gde se govori: *I drugi anđeo iziđe iz crkve vičući velikijem glasom onome što sjedi na oblaku: zamahni srpom svojijem i**

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

žnji, jer dođe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko. I onaj što sjedaše na oblaku baci srp svoj na zemlju, i požnjevena bi zemlja. (stihovi 15, 16 i ono što sledi). Zašto se dobri nisu odvojili od zlih tokom vremena koje prethodi Poslednjem sudu, a dobri podignuti na nebo, i zli bačeni u pakao, može se videti u delu "*Poslednji sud*", a takođe i u prethodnom tekstu (br. 391) 392, 394, 397, 411, 413, 418, 419, 426, 4891/2, 493, 497, 668, 669, 670, 674, 675, 676, 754).

850. *I gle, jagnje stajaše na gori Sionskoj*, označava prisutnost Gospoda na nebu i u crkvi, radi odvajanja dobrih od zlih, i za izvršenje suda. To je vidljivo iz značenja izraza "*jagnje*" kao Gospodnjeg Božanskog Ljudskog (vidi u prethodnom tekstu, br. 297, 314, 343, 460, 482); takođe, iz značenja izraza "*stajaše*" koji znači: biti prisutan i biti povezan (sada); potom, iz značenja izraza "*na gori Sionskoj*", kao reprezentacije neba i crkve, gde Gospod upravlja svojom Božanskom istinom, kao što se može videti iz odlomaka u Reči, gde se pominje "*gora Sionska*". Ali prvo treba reći nešto o Gospodnjoj prisutnosti na nebu i u crkvi, radi odvajanja dobrih od zlih, i za izvršenje suda. Prisutnost Gospodnja jeste neprekidna na celom nebu i u celokupnoj crkvi; to stoga, jer nebo ne predstavlja nebo na osnovu onoga što je u njemu anđeosko lično [proprium], niti crkva predstavlja crkvu na osnovu onoga što je u njoj čovekovo vlastito [proprium], nego na osnovu Božanskog Gospodnjeg u njima. Jer vlastito anđeosko [proprium] ne može stvoriti nebo, niti ga može stvoriti čovekova vlastita [proprium] crkva, zbog toga što vlastito [proprium] - uključujući i anđeosko i ljudsko, ne predstavlja istinsko dobro. Prema tome, Božansko je ono, što odlazi od Gospoda, i koje anđeli i ljudi primaju, što čini nebo i crkvu u svakom od njih pojedinačno, i tako čini nebo i crkvu uopšteno u svima, u kojima postoje nebo i crkva. Odatle je očito da je Gospodnja prisutnost večna

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

u onima, koji su na nebu i u crkvi; ali to je prisutnost koja je mirna, smirujuća, obezbeđena i očuvana, kojoj se sve stvari na nebesima i na zemlji stalno održavaju u svom poretku i u svojoj povezanosti, ili se dovode u red; to isto važi i za pakao i upravljanje paklom, i održavanje poretka tamo. Međutim, prisutnost koja se ovde podrazumeva pod izrazom "*stajaše na gori Sionskoj*", jeste neobično aktivna prisutnost Gospodnja, u svrhu ostvarivanja influksa Njegovog Božanskog, kroz nebo, u niže delove, da bi dobri mogli biti odvojeni od zlih, i da bi zli mogli biti zbačeni sa mesta gde se nalaze, i gde su stvorili sebi privid neba. Ali, ova prisutnost i sjedinjenje Gospodnje s nebesima i Njegov posledični influks u niže delove kako bi se izvršio sud, tretirani su u prethodnom tekstu (br. 413, 418, 419, 426, 489 1/2, 493, 702, 704). Upravo je ta prisutnost na drugom mestu označena putem pojma "*stajaše*", kada se on pripisuje Gospodu (kao u Isaiji 3:13). Iz svega ovoga se može videti da izraz "*I gle, jagnje stajaše na gori Sionskoj*" označava prisutnost Gospodnju na nebu i u crkvi, radi odvajanja dobrih od zlih, i radi izvršenja suda.

[2] Izraz "*na gori Sionskoj*" označava nebo i crkvu u kojima Gospod vlada svojom Božanskom istinom, iz tog razloga, što Sion jeste grad, koji je David sagradio, i u kome je kasnije i stanovao, te je stoga bio nazvan "*Davidovim gradom*", a kako izraz "*David*" reprezentuje Gospoda, a tiče se Njegove plemenitosti, što je Božanska istina, sledi da izraz "*Sion*" označava, u Reči, nebo i crkvu, gde vlada Gospod svojom Božanskom istinom. Zbog toga je Jahvin Kovčeg, u kome se nalazio zakon, u taj grad doneo upravo David; jer taj zakon, takođe, u širem smislu, označava Božansku istinu, koja proizilazi iz Gospoda. Iz istog razloga, Jerusalim, koji leži ispod te planine, označava crkvu u odnosu na nauk (doktrinu); jer svaka doktrina Crkve je od Božanske istine koja proizilazi iz Gospoda, te je posledično i iz Reči. Taj je grad

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izgrađen na planini zbog toga što su, u to vreme, planine, zbog svoje visine, predstavljale nebesa, i odatle takođe u Reči označavaju nebesa. Temelj ove reprezentacije i posledičnog značenja je da se najviša nebesa, u kojima stanuju anđeli trećeg stepena, pojavljuju na visini iznad ostatka neba, a pred očima drugih se pojavljuju u obliku planina; a, kako se najviša nebesa pojavljuju kao planine, a anđeli, koji su na njima, jesu u ljubavi prema Gospodu, sledi da izraz "*planine*" ("*gore*"), a osobito izraz "*gora Sionska*", u Reči označavaju ljubav prema Gospodu. (Da izraz "*planina*" označava ljubav, vidi u prethodnom tekstu, br. 405, 510.)

[3] Da izraz "*Sion*" označava nebo i crkvu, u kojoj Gospod vlada svojom Božanskom istinom, može se videti iz odlomaka koji slede. U Davidovim psalmima se kaže: "*Ja sam pomazao cara svojega na Sionu, na svetoj gori svojoj.*" *Kazaću naredbu Gospodnju; on reče meni: "ti si sin moj, ja te sad rodih. Iđi u mene, i daću ti narode u našljedstvo, i krajeve zemaljske tebi u državu. Poštujte sina, da se ne razgnjevi, i vi ne izginete na putu svome; jer će se gnjev njegov brzo razgorjeti. Blago svjema koji se u nj uzdaju!*" (Ps. 2:6-8, 12). To se očigledno nije kazivalo o Davidu, nego o Gospodu, jer je rečeno: "*ti si sin moj, ja te sad rodih. Iđi u mene, i daću ti narode u našljedstvo, i krajeve zemaljske tebi u državu;*" a takođe je rečeno i: "*Poštujte sina, da se ne razgnjevi, i vi ne izginete na putu svome; jer će se gnjev njegov brzo razgorjeti. Blago svjema koji se u nj uzdaju!*" Ništa od ovoga ne može da se kaže o istorijskom, stvarnom Davidu. Zbog toga se kaže: "*Ja sam pomazao cara svojega na Sionu, na svetoj gori svojoj,*" što označava Gospodnju vladavinu na nebu i u Crkvi pomoću Božanske istine. (Šta izrazi "*biti pomazan*" i "*jedan pomazanik*" označavaju, u odnosu na Gospoda, može se videti u prethodnom tekstu, br. 375.) Pojam "*Kralj*" označava Gospoda u odnosu na Božansku istinu, pojam "*Sion*" predstavlja nebo i crkvu, dok izraz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"kazaću naredbu" reprezentuje Njegov dolazak; izraz "ti si sin moj, ja te sad rodih" označava Božansko Ljudsko, odnosno, Sina Božijeg; da On ima svu moć na nebesima i na zemlji, jeste označeno putem izraza "i daću ti narode u našljedstvo, i krajeve zemaljske tebi u državu;" da mora postojati povezanost s Njim putem ljubavi, te da postoji spasenje, označeno je pomoću izraza "Poštujte sina, da se ne razgnjevi, vi vi ne izginete na putu svome". Njegov Poslednji sud označen je pomoću izraza "jer će se gnjev njegov brzo razgorjeti"; da će oni, koji imaju veru u Njega, biti spašeni, označeno je putem izraza: "Blago svjema koji se u nj uzdaju." Sve to pokazuje da pojam "Sion" znači nebo i crkvu, gde Gospod vlada Božjom istinom.

[4] Slično se kaže i u Zahariji: *Raduj se mnogo, kćeri Sionska, podvikuj, kćeri Jerusalimska; evo, car tvoj ide k tebi, pravedan je i spasava, krotak i jaše na magarcu, i na magaretu, mladetu magaričinu.* (Zah. 9:9). Da je ovo rečeno o Gospodu i Njegovom kraljevstvu na nebesima i na zemlji (a to je ono kraljevstvo koje se podrazumeva pod "Sionom" i "Jerusalimom"), vidljivo je u Jevanđeljima, gde se na to, kada se ispuni, odnosi stih: *I kad se približiše k Jerusalimu i dođoše u Vitfagu k Maslinskoj gori, onda Isus posla dva učenika Govoreći im: idite u selo što je prema vama, i odmah ćete naći magaricu privezanu i magare s njom: odriješite je i dovedite mi. A ovo je sve bilo da se zbude što je kazao prorok govoreći: Kažite kćeri Sionovoj: evo car tvoj ide tebi krotak, i jaše na magarcu, i magaretu sinu magaričinu. A Isus našavši magare usjede na nj, kao što je pisano: Ne boj se kćeri Sionova, evo car tvoj ide sjedeći na magaretu.* (Mat. 21:1, 2, 4, 5; Jovan 12:14, 15). Da izraz "ide tebi krotak, i jaše na magarcu, i magaretu sinu magaričinu" bio je znak kraljevstva, i zato je Gospod tako jahao kad je ušao u Jerusalim, i posledično ga je mnoštvo nazivalo kraljem, vičući glasno, i, istovremeno, palmine grane i haljine behu posipane na putu pred Njim (stihovi 7-9), može

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

se videti u prethodnom tekstu (br. 31), a, kako je Gospod tako ušao u Jerusalim kao kralj, očigledno je da izraz "*Sion*" reprezentuje nebo i crkvu, u kojoj Gospod vlada svojom Božanskom istinom. Da su Judejski i Izraelski kraljevi predstavljali Gospoda u odnosu na Božansku istinu, i da, stoga, izraz "*kraljevi*" reprezentuje one, koji su u istinama od dobra od Gospoda, može se videti u prethodnom tekstu (br. 31, 553, 625); i, takođe, da je, posebno, David u Reči predstavljao Gospoda kao Gospoda u odnosu na kraljevstvo, što je Božanska istina (br. 205).

[5] U Isaiji: *Izidi na visoku goru, Sione, koji javljaš dobre glase; podigni silno glas svoj, Jerusalime, koji javljaš dobre glase; podigni, ne boj se. Kaži gradovima Judinijem: evo Boga vašega. Evo, Gospod Bog ide na jakoga, i mišica će njegova obladati njim; evo plata je njegova kod njega i djelo njegovo pred njim.* (Isa. 40:9, 10). Kako je ovo rečeno o Gospodu i Njegovom Kraljevstvu, a to je označeno "*Sionom i Jerusalimom*", kaže se: "*Sione, koji javljaš dobre glase, Jerusalime, koji javljaš dobre glase*". Pod navedenim izrazom misli se na Sion od dobra ljubavi, a na Jerusalim od istina doktrine. Objavljivati dobre vesti o dobru ljubavi označava se pomoću izraza "*Izidi na visoku goru;*" a objavljivanje dobrih vesti o istinama doktrine biva označeno pomoću izraza "*podigni silno glas svoj*"; izraz "*gradovima Judinijem*" označava doktrinu ljubavi prema Gospodu i ljubav prema bližnjem u svojoj celokupnosti. Gospod (u odnosu na Božansku istinu i Božansko dobro) koji je trebalo da dođe i da izvrši sud, podrazumeva se pod izrazom "*evo Boga vašega. Evo, Gospod Bog ide na jakoga;*" jer Gospod se u Reči naziva pojmom "*Bog*" od Božanske istine, a pomoću izraza "*Jehova*", a takođe i pomoću izraza "*Gospod Jehova*", iz Božanskog dobra; izraz "*ide na jakoga*" znači: izvršiti suđenje i tako pokoriti paklove.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[6] U Miheju: *Ali će u posljednja vremena biti utvrđena gora doma Gospodnjega navrh gora i uzvišena iznad humova, i narodi će se stjecati k njoj. I ići će mnogi narodi govoreći: hodite, da idemo na goru Gospodnju i u dom Boga Jakovljeva, i učiče nas svojim putovima, i hodićemo njegovijem stazama; jer će iz Siona izaći zakon i riječ Gospodnja iz Jerusalima. I sudiće među mnogim narodima, i pokaraće jake narode nadaleko, i oni će raskovati mačeve svoje na raonike, i koplja svoja na srpove; neće dizati mača narod na narod, niti će se više učiti ratu. I učiniću od hromijeh ostatak i od odagnanih silan narod; i Gospod će carovati nad njima na gori Sionu otsada i dovijeka. I ti, kulo stadu, stijeno kćeri Sionskoj, tebi će doći, doći će prva vlast, carstvo kćeri Jerusalimske.* (Mih. 4:1-3, 7, 8). Očigledno je da je ovde opisan dolazak Gospoda i Njegovog kraljevstva na nebesima i na zemlji; stoga, Njegovo kraljevstvo, koje je nebo i crkva, biva reprezentovano pomoću izraza "*doma Gospodnjega navrh gora*", a radi se o kraljevstvu koje će tada biti uspostavljeno na vrhu planina. A, kako izraz "*Sion*" označava nebo i crkvu u kojima će Gospod vladati svojom Božanskom istinom, dok pojam "*Jerusalim*" znači nebo i crkvu, kao doktrinu iz Božanske istine, kaže se: "*jer će iz Siona izaći zakon i riječ Gospodnja iz Jerusalima.*" Uputstvo o svemu Gospodnjem opisuje se u onome što upravo sledi.

[7] U Isaiji: *Klikuj i pjevaj, koja sjediš u Sionu, jer je svetac Izrailjev velik posred vas.* (Isa. 12:6). U istom: *I koje iskupi Gospod, vratiće se i doći će u Sion pjevajući, i vječna će radost biti nad glavom njihovom, dobiće radost i veselje, a žalost i uzdisanje bježaće.* (Isa. 35:10). U Sofoniji: *Pjevaj, kćeri Sionska; klikuj, Izrailju; raduj se i veseli se iz svega srca, kćeri Jerusalimska! Ukloni Gospod sudove tvoje, odvрати neprijatelje tvoje; car Izrailjev Gospod usred tebe je, nećeš se više bojati zla.* (Sof. 3:14, 15). U Zahariji: *Pjevaj i veseli se, kćeri Sionska, jer evo ja idem i nastavaću usred*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

tebe, govori Gospod. I mnogi će se narodi prilijepiti ka Gospodu u taj dan, i biće mi narod, i ja ću nastavati usred tebe, i poznaćeš da me je poslao k tebi Gospod nad vojskama. (Zah. 2:10, 11). U istom: Ovako veli Gospod: vratih se u Sion i naselih se usred Jerusalima, i Jerusalem će se zvati grad istiniti, i gora Gospoda nad vojskama sveta gora. (Zah. 8:3). U Davidu: Ko će poslati sa Siona pomoć Izrailju? Kad Gospod povrati zarobljeni narod svoj, onda će se radovati Jakov i veseliće se Izrailj. Ko će poslati sa Siona spasenje Izrailju? Kad Bog povrati zarobljeni narod svoj, radovaće se Jakov, veseliće se Izrailj. (Ps. 14:7; 53:6). U Isaiji: Zato ovako veli Gospod Gospod: evo, ja mećem u Sionu kamen, kamen izabran, kamen od ugla, skupocjen, temelj tvrd; ko vjeruje neće se plašiti. I izvršiću sud po pravilu i pravdu po mjerilima; i grad će potrti lažno utočište i voda će potopiti zaklon. I vjera vaša sa smrću uništiće se, i ugovor vaš s grobom neće ostati, a kad zađe bič kao povodanj, potlačiće vas. (Isa. 28:16-18). U istom: Tada će se donijeti dar Gospodu nad vojskama od naroda rasijanoga i oplijenjenoga, od naroda strašnoga otkako je dosad, od naroda razmjerenoga i pogaženoga, kojemu zemlju raznose rijeke, k mjestu imena Gospoda nad vojskama, ka gori Sionskoj. (Isa. 18:7). U istom: Približih pravdu svoju, nije daleko, i spasenje moje neće odocniti, jer ću u Sionu postaviti spasenje, u Izrailju slavu svoju. (Isa. 46:13). Na istom mestu: I doći će izbavitelj u Sion i k onima od Jakova koji se obraćaju od grijeha, veli Gospod. (Isa. 59:20). Ovi odlomci se odnose na Gospodnji dolazak i Njegovo kraljevstvo na nebesima i na zemlji, a kako se to kraljevstvo podrazumeva pod izrazom "Sion i Jerusalem", kaže se da će Jehova doći onamo, kao i to da je On svet, i da će Kralj Izraela tamo stanovati; Izraz "Gospod, izbavitelj tvoj, svetac i Kralj Izrailjev" označava Gospoda kao Božansku istinu. Ovo jasno pokazuje da izraz "Sion" znači nebo i crkvu, u kojoj Gospod vlada Božanskom istinom, a pojam "Jerusalem" - nebo i crkvu, kao doktrinu iz te Božanske istine. Zar nije, dakle, svima

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

očigledno da Sion i Jerusalem, kojima bi narodi trebalo da se vrate, i gde Gospod treba da stanuje, ne znače bukvalno geografska mesta Sion i Jerusalem, gde je nekada, tokom određenog istorijskog perioda, živio jevrejski narod?

[8] Takođe se može videti iz odlomaka koji slede, da pojam "Sion" znači nebo i crkvu, u kojoj Gospod vlada Božanskom istinom. U Isaiji: *Sion će se otkupiti sudom, i pravdom oni koji se u nj vrate.* (Isa. 1:27). Na istom mestu: *I ko ostane u Sionu i ko još bude u Jerusolimu, zvaće se svet, svaki ko bude zapisan za život u Jerusolimu, Gospod će stvoriti nad svakim stanom na Gori Sionskoj i nad zborovima njezinijem oblak danju s dimom i svjetlost plamena ognjenoga noću, jer će nad svom slavom biti zaklon.* (Isa. 4:3, 5). U istom: *I posramiće se mjesec i sunce će se zastidjeti kad Gospod nad vojskama stane carovati na gori Sionu i u Jerusolimu, i pred starješinama svojim proslavi se.* (Isa. 24:23). Na istom mestu: *I stijena će njegova proći od straha, i knezovi će se njegovi prepasti od zastave, veli Gospod, čiji je oganj na Sionu i peć u Jerusolimu.* (Isa. 31:9). U istom: *Uzvišen je Gospod, jer nastava na visini; napuniće Sion suda i pravde. Pogledaj na Sion, grad praznika naših; oči tvoje neka vide Jerusolim, mirni stan, šator, koji se neće odnijeti, kojemu se kolje neće nigda pomjeriti, i nijedno mu se uže neće otkinuti.* (Isa. 33:5, 20). Na istom mestu: *Ovo je riječ koju izreče Gospod za nj: ruga ti se i potsmijeva ti se djevojka, kći Sionska, za tobom maše glavom kći Jerusolimska. Koga si ružio i hulio? i na koga si podigao glas? i podigao uvis oči svoje? Na sveca Izrailjeva.* (Isa. 37:22, 23). U Davidu: *Da bih kazivao sve hvale tvoje na vratima kćeri Sionove, i slavio spasenje tvoje.* (Ps. 9:14). *Prekrasna je visina, utjeha svoj zemlji gora Sion, na sjevernoj strani njezinoj grad cara velikoga. Bog u dvorima njegovijem zna se da je branič.* (Ps. 48:2, 3). U istom: *Nek se veseli gora Sion, nek se raduju kćeri Judejske*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sudova radi tvojijeh. Pođite oko Siona i obiđite ga, izbrojte kule njegove; Pogledajte bedeme njegove, razmotrite dvorove njegove, da pripovijedate mlađim naraštajima. Jer je ovaj Bog naš Bog uvijek i dovijeka, on će biti vođ naš dovijeka. (Ps. 48:11-14). Na istom mestu: U Salimu je stan njegov i naselje njegovo na Sionu. (Ps. 76:2). Na istom mestu: Nego izabra koljeno Judino, goru Sion, koja mu omilje. (Ps. 78:68). U istom: Vrata Sionska ljubi Gospod više svijeh stanova Jakovljevijeh, Slavno kazuju za tebe, grade Božji! Gospod će u prijepisu naroda zavikati: ovaj se rodio u njemu. I koji pjevaju i vesele se, svi su izvori moji u tebi. (Ps. 87:2, 3, 6, 7). Na istom mestu: Kad vraćaše Gospod roblje Sionsko, bijasmo kao u snu. Tada usta naša bijahu puna radosti, i jezik naš pjevanja. Tada govorahu po narodima: veliko djelo čini Gospod na njima. (Ps. 126:1, 2). U istom: Blagosloviće te Gospod sa Siona, i gledaćeš dobro Jerusalimsko u sve dane života svojega; Vidjećeš sinove u sinova svojih. Mir Izrailju! (Ps. 128:5, 6). U istom: Jer je izabrao Gospod Sion, i omilje mu živjeti na njemu. Ovo je počivalište moje uvijek, ovdje ću se naseliti; jer mi je omiljelo. (Ps. 132:13, 14). Na istom mestu: Blagosloviće te sa Siona Gospod, koji je stvorio nebo i zemlju. (Ps. 134:3). U istom: Blagosloven Gospod na Sionu, koji živi u Jerusalimu! Aliluja! (Ps. 135:21). U istom: Gospod je car dovijeka, Bog tvoj, Sione, od koljena do koljena. Aliluja. (Ps. 146:10). U istom: Neka se veseli Izrailj o stvoritelju svom, sinovi Sionski nek se raduju o caru svom. Neka hvale ime njegovo poklikujući, u bubanj i gusle neka mu udaraju. (Ps. 149:2, 3). Ovi odlomci koji tretiraju pojam "Sion" citirani su da bi svako mogao da vidi da, u Reči, "Sion" ne znači bukvalno Sion, nego nebo i crkvu, u kojoj Gospod vlada svojom Božanskom istinom. Većina njih od ovih odlomaka govore proročki o Gospodu, da bi, kad bi On došao, On voleo Sion i onde bi živeo večno; a ipak, On u stvarnosti nije voleo taj konkretni grad, niti Jerusalim, kao što je vidljivo iz njegovih reči koje se odnose na stvarna mesta Sion i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Jerusalim; ali On je voleo nebo i Crkvu, gde je primljen po svojoj Božanskoj istini. Zato je Sion nazivan pomoću sledećih izraza: "*Njegov odmor*", "*Njegovo prebivalište*", "*gora Jehovina*", "*grad Božji*", "*grad velikog kralja*", "*grad istine*", i kaže se da će njegovo kraljevstvo biti tamo "*za vječnost*", "*zauvijek*" i "*za generacije i generacije*;" Ništa od toga ne bi se moglo reći o stvarnom istorijskom Davidovom Sionu, niti bi se moglo misliti da se sve što je upravo navedeno odnosi na njega.

[9] Kako je Gospod došao na svet da izvrši sud, a time i da dovede u red sve stvari u paklovima i na nebesima; a, budući da se sud izvršava Božjom istinom, i da ta istina (čiji stepen je spoznat u skladu sa konkretnom čovekovom percepcijom) predstavlja ono što čoveka čini duhovnim, a prema Njegovim zakonima, koji su Božje zapovesti u Reči, sledi da se svi sudovi izvršavaju u duhovnom svetu, tako da je, zbog toga, Gospod preuzeo Ljudsko, i za vreme Njegovog života u svetu, Svoje Ljudsko je učinio Božanskom istinom, sa ciljem da bi mogao izvršiti sud, kao što je već rečeno. Da je Gospod Svoje Ljudsko načinio Božanskom istinom, u Jovanu je označeno pomoću stihova: *U početku bješe riječ, i riječ bješe u Boga, i Bog bješe riječ. Ona bješe u početku u Boga. Sve je kroz nju postalo, i bez nje ništa nije postalo što je postalo.* (Jovan 1:1, i dalje u nizu). Pojam "*Riječ*" znači Božju istinu. Da je Gospod postao Božanska istina preko Njegovog Ljudskog, jasno je navedeno u daljem tekstu u Reči, kako dalje sledi u Jovanu: *I riječ postade tijelo i useli se u nas puno blagodati i istine; i vidjesmo slavu njegovu, slavu, kao jednorodnoga od oca.* (Jovan 1:14). Gospod, kao Božanska Istina, označen je i izrazom "*Sin Čovječji*", kako se Gospod često naziva u Jvandeljima; on takođe kaže da će sud izvršiti On Sam. Budući da je, dakle, Gospod izvršio presudu po Svojoj Božanskoj istini, a budući, takođe, da izraz "*Sion*" reprezentuje nebo i crkvu, u kojoj

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Gospod vlada svojom Božanskom istinom, u ovom poglavlju Otkrovenja, koje tretira odvajanje dobrih od zlih pred Poslednji sud, kaže se da *"jagnje stajaše na gori Sionskoj"*, što označava prisutnost Gospoda na nebu i u crkvi radi odvajanja dobrih od zlih, i radi izvršenja suda, kao što je u prethodnom tekstu navedeno.

[10] Budući da izraz *"gora Sionska"* ima isto značenje i na drugim mestima u Reči, kaže se da će se Gospod sa gore Sionske boriti za crkvu protiv zla, i da će ga uništiti; kao u odlomcima koji slede. U Isaiji: *Jer ovako mi reče Gospod: kao što lav i lavić riče nad lovom svojim, i ako se i sviče na nj mnoštvo pastira, on se ne plaši od vike njihove niti se pokorava na buku njihovu, tako će Gospod nad vojskama sići da vojuje za goru Sionsku i za hum njezin.* (Isa. 31:4). I ovaj citat se, takođe, bavi temom dolaska Gospodnjeg i otkupljenja ili izbavljenja vernika; stoga izraz *"da vojuje za goru Sionsku i za hum njeni"* znači: izvršiti presudu pomoću Božanske istine, kojom se izvršava sud. To stoga, jer su svi suđeni prema stepenu njihovog prihvatanja Božanske istine; budući da Božanska istina, ili Reč i doktrina iz nje, podučavaju ispravnom životu, a svakome se sudi prema njegovom životu.

[11] U Davidu: *Da ti pošlje pomoć iz svetinje, i sa Siona da te potkrijepi. Radovaćemo se za spasenje tvoje, i u ime Boga svojega dignućemo zastavu. Da ispuni Gospod sve molbe tvoje. Sad vidim da Gospod čuva pomazanika svojega; sluša ga sa svetoga neba svojega; jaka je desnica njegova, koja spasava.* (Ps. 20:2, 5, 6). To je takođe rečeno o Gospodu i Njegovoj pobedi nad paklovima i posledičnom spasenju ljudi. Borbe i pobede se podrazumevaju pod izrazom *"sluša ga sa svetoga neba svojega; jaka je desnica njegova, koja spasava,"* a spasenje vernika time označava se pomoću

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izraza "*sa Siona da te potkrijepi,*" kao i putem izraza "*Radovaćemo se za spasenje tvoje.*"

[12] U istom: *Bog nad bogovima, Gospod, govori i doziva zemlju od istoka sunčanoga do zapada. Sa Siona, koji je vrh krasote, javlja se Bog. Ide Bog naš, i ne muči; pred njim je oganj koji proždire, oko njega je bura velika. Doziva nebo ozgo i zemlju, da sudi narodu svojemu: "Skupite mi svece moje, koji su učinili sa mnom zavjet na žrtvi."* (Ps. 50:1-5). To se očito odnosi na sud koji će se izvršiti nad svima od strane Siona, to jest od Gospoda, putem Božanske istine. Odvajanje dobrih od zlih podrazumeva se pod izrazom "*govori i doziva zemlju od istoka sunčanoga do zapada*". Na suđenje, koje će se obaviti nad svima, misli se pod izrazom "*Doziva nebo ozgo i zemlju, da sudi narodu svojemu*". Okupljanje dobrih, kao i njihovo spasenje, jeste ono, što se podrazumeva pod izrazom "*Skupite mi svece moje, koji su učinili sa mnom zavjet na žrtvi*". Božanska istina u kojoj je Gospod u svojoj slavi, reprezentuje se izrazom "*Sa Siona, koji je vrh krasote, javlja se Bog*"

[13] U istom: *Reče Gospod Gospodu mojemu: sjedi meni s desne strane, dok položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojima. Skiptar sile daje ti Gospod sa Siona: vladaj sred neprijatelja svojih.* (Ps. 110:1, 2). Reči samog Gospoda u Mateju (22:44) pokazuju da je to ovo, što je upravo citirano, rečeno o Gospodu. Izraz "*sjedi meni s desne strane*" označava Gospodnju Božansku svemoć; izraz "*dok položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojima*" označava potpuno potčinjavanje paklova Njemu, kao i njihovu totalnu kapitulaciju; izraz "*sile (...) sa Siona*" označava Božansku istinu, koja je svemoćna, dok pojam "*Sion*" znači nebo, gde Gospod vlada svojom Božanskom istinom. Njegova vladavina nad paklovima putem sredstva istine označena je pomoću izraza "*vladaj sred neprijatelja svojih*". Da svemoć pripada samo Gospodu, a da je On poseduje po svojoj Božanskoj istini, može

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

se videti u prethodnom tekstu (br. 726). Da istine imaju svu moć od dobra, i da su dobro, i istina otuda od Gospoda, takođe se može videti u prethodnom tekstu (br. 209, 338, 716, 776, 783).

[14] U Isaiji: *Probudi se, probudi se, obuci se u silu svoju, Sione; obuci krasne haljine svoje, Jerusalime grade sveti; jer neće više ući u tebe neobrezani i nečisti.* (Isa. 52:1). Kako pojam "Sion" označava nebo, gde Gospod vlada svojom Božanskom istinom, i kako Božanska istina ima svu moć, kaže se: "*Probudi se, probudi se, obuci se u silu svoju, Sione.*" Doktrina otuda je reprezentovana pomoću izraza "*krasne haljine svoje*" u koje će se Jerusolim odenuti.

[15] U Joilu: *I Gospod će riknuti sa Siona, i iz Jerusalima će pustiti glas svoj, i zatrešće se nebo i zemlja; ali će Gospod biti utočište svome narodu i krjepost sinovima Izrailjevijem. I poznaćete da sam ja Gospod Bog vaš, koji nastavam u Sionu, u svetoj gori svojoj; i Jerusolim će biti svet, i tuđinci neće više ići po njemu. I očistiću krv njihovu, koje ne očistih; i Gospod će nastavati u Sionu.* (Joilo 3:16, 17, 21). U Amosu: *Reče dakle: Gospod će riknuti sa Siona, i iz Jerusalima će pustiti glas svoj, i tužiće stanovni pastirski i posušiće se vrh Karmilu.* (Amos 1:2). Izrazi "riknuti" i "rika lava", kada se prediciraju od Jehove, označavaju vatrenu revnost za zaštitom neba i crkve, kao i za spasavanjem onih, koji su u njoj putem Božanske istine i njene moći, što se postiže uništavanjem zla i neistina uzdižućih iz pakla (vidi u prethodnom tekstu, br. 601), i kako izraz "Sion" označava nebo gde Gospod vlada Božanskom istinom, dok izraz "Jerusolim" označava doktrinu odatle, jasno je šta reprezentuje izraz "*I Gospod će riknuti sa Siona, i iz Jerusalima će pustiti glas svoj.*" Da je Gospod prisutan tamo gde On vlada Božanskom Istinom, a vlada podjednako anđelima nebeskim i ljudima u Crkvi, označeno je pomoću izraza "*I poznaćete da sam ja Gospod Bog vaš, koji nastavam u*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Sionu, u svetoj gori svojoj." Da tamo neće biti nikakvih obmana od zla označeno je pomoću izraza "*i tuđinci neće više ići po njemu,*" gde izraz "*tuđinci*" znači obmane od zla.

[16] U Isaiji: *Jer će biti dan osvete Gospodnje, godina plaćanja, da bi se osvetio Sion.* (Isa. 34:8). Izraz "*dan osvete Gospodnje, godina plaćanja*" označava Poslednji Sud, i osudu onih, koji su kroz neistine i zla razorili sve istine crkve; to je ono, što je ono što se podrazumeva pod rečima "*da bi se osvetio Sion*". U Davidu: *Gospod je na Sionu velik, i visok nad svima narodima. Neka slave silu cara koji ljubi pravdu. Ti si utvrdio pravdu; sud i pravdu ti si uredio u Jakovu.* (Ps. 99:2, 4). Ovde se Sion naziva "*silom cara*", što se odnosi na Božansku istinu, koja i sama ima moć.

[17] U istom: *Ti ćeš ustati, smilovaćeš se na Sion, jer je vrijeme smilovati se na nj, jer je došlo vrijeme; Jer slugama tvojim omilje i kamenje njegovo, i prah njegov žale. Tada će se neznabošci bojati imena Gospodnjega, i svi carevi zemaljski slave njegove; Jer će Gospod sazidati Sion, i javiti se u slavi svojoj; Da bi kazivali na Sionu ime Gospodnje i hvalu njegovu u Jerusalimu, Kad se skupe narodi i carstva da služe Gospodu.* (Ps. 102: 13-16, 21, 22). Ovo tretira temu Gospodnjeg dolaska i Njegovog otkupljanja vernika. Njegov dolazak označen je izrazom "*jer je vrijeme smilovati se na nj*", kao i izrazom "*jer je došlo vrijeme*"; istine koje treba obnoviti, i istine koje su obnovljene, označene su pomoću izraza "*kamenje*" koje sluge žele; uspostavljanje crkve i bogopoštovanje Gospoda od Božanskih istina opisano je u tekstu koji sledi.

[18] Razaranje crkve od strane jevrejskog naroda, time što su Jevreji krivotvorili svaku Božansku istinu, takođe je opisano unutar Reči razaranjem Siona. Kao u Isaiji: *Gradovi svetosti tvoje opustješe; Sion opustje, Jerusalim*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

posta pustoš. (Isa. 64:10). U Plaču Jeremijinom: *Dragi sinovi Sionski, cijenjeni kao najčistije zlato, kako se cijene zemljani sudovi, kao djelo ruku lončarevijeh!* (Pl. Jer. 4:2 do kraja; slično tome se može videti i u Isa. 3:16-26; Jer. 6:2; Mih. 3:10, 12; i drugde). Izrazi "djevica" ("djevojka") i "kći Sionska," se pominju na mnogo mesta, kao u sledećim odlomcima: 2. Car. 19:21; Isa. 1:8; 3:16, 17; 4:4; 10:32; 16:1; 37:22; 52:2; 62:11; Jer. 4:31; 6:2, 23; Pl. Jer. 1:6; 2:1, 4, 8, 10, 13, 18; 4:22; Mih. 1:13; 4:8, 10, 13; Zah. 3:14; Zah. 2:10; 9:9; Ps. 9:15; Mat. 21:5; Jovan 12:15; i drugde. Izraz "kći Sionska" označava duhovnu naklonost prema Božanskoj istini (što, ustvari, znači: imati ljubav prema istini radi istine) i želju za njom u svrhu zadobijanja večnog života. Iz svega ovoga je sada očigledno šta je označeno putem izraza "I vidjeh, i gle, jagnje stajaše na gori Sionskoj", naime, da se tu obrađuje tema koja se tiče odvajanja dobrih od zlih, koje treba da usledi, radi izvršenja suda. *Hebrejski tekst ima izraz "tvoj," Folitografski tekst ima izraz "Deus Deus."

851. *I s njim sto i četrdeset i četiri hiljade,* znači u skladu sa istinom u njenoj celokupnosti. To je vidljivo iz značenja izraza "sto i četrdeset i četiri hiljade," kao bivanja istine u njenoj celokupnosti (videti u prethodnom tekstu, br. 430), Ove reči Gospodnje, koje je uputio dvanaestorici apostola, imaju slično značenje: *A Isus reče im: zaista vam kažem da će te vi koji idete za mnom, u drugom rođenju, kad sjede sin čovječij na prijestolu slave svoje, sješćete i vi na dvanaest prijestola i suditi nad dvanaest koljena Izrailjevijeh.* (Mat. 19:28). To ne znači da će dvanaest stvarnih učenika (apostola) zaista sedeti na dvanaest stvarnih prestola i vršiti suđenje nad dvanaest plemena Izraelovih, već to označava da će Gospod suditi svima, u skladu sa istinom od dobra, koje potiče od Njega, jer izraz „*dvanaest apsostola*” reprezentuje sve one, koji su iz crkve, a, u apstraktnom smislu, sve stvari crkve, koje su

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

istine od dobra. (A to se može videti u objašnjeno prethodnom tekstu, br. 9, 206, 253, 270, 297, 430).

[2] Izraz "*starješine i knezovi*" ima slično značenje u Isaiji: *Ustaje Gospod na parbu, stoji da sudi narodima. Gospod će doći na sud sa starješinama naroda svojega i s knezovima njegovijem, jer vi potreste vinograd, grabež od siromaha u vašim je kućama.* (Isa. 3:13, 14). Izraz "*sa starješinama naroda svojega i s knezovima njegovijem*" ima slično značenje kao izraz "*dvanaest apostola*", naime, ovim izrazom se označavaju svi koji pripadaju crkvi, odnosno, svi koji su u njenoj istini i dobru, a, u apstraktnom smislu, istine i dobra crkve u njihovoj celokupnosti. (Da je to značenje izraza „*starješine*” videti u prethodnom tekstu, br 270; takođe, to je i značenje pojma „*knezovi*”, što se može videti u br. 29, 408).

[3] Izraz "*sto i četrdeset i četiri hiljade*" znači istine u njihovoj celokupnosti, jer taj broj ima isto značenje kao i broj "*dvanaest*", gde broj "*dvanaest*" označava istine i dobra u njihovoj celokupnosti. Izraz "*sto i četrdeset i četiri hiljade*" ima slično značenje kao broj *dvanaest*, jer složeni brojevi imaju isto značenje kao prosti brojevi iz kojih oni nastaju množenjem; a broj stotinu četrdeset i četiri proizlazi iz množenja *dvanaest* puta *dvanaest*. Opet, *sto četrdeset i četiri hiljade* ima isto značenje kao broj *sto četrdeset i četiri*. A povodom ovoga, treba uočiti mnoge stvari, koje su bile izrečene u objašnjenju sedmog poglavlja, koje se odnosi na "*dvanaest tisuća zapečaćenih iz svakog koljena*", kao i "*sto i četrdeset i četiri hiljade zapečaćenijeh od sviju koljena sinova Izrailjevijeh*". [Pojam "*koljeno*" označava po jedno pojedinačno pleme naroda Izraela tog doba – prim. M. V.]

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

852. *Koji imahu ime oca njegova napisano na čelima svojima*, označava istine zadobijene u skladu sa priznavanjem Njegovog Božanskog od ljubavi. To je očigledno iz značenja izraza *"ime oca njegova"*, kao Božanskog Gospodnjeg (o čemu uskoro), takođe iz značenja izraza *"napisano na čelima svojima"*, kao punog priznanja. Izraz *"ime oca njegova napisano na čelima svojima"* znači potpuno priznanje Gospodnjeg Božanskog, jer Gospod okreće ka Sebi sve one, koji priznaju Njegovo Božansko i gleda ih u čelo, dok oni, s druge, strane gledaju u Gospoda svojim očima; to je tako, iz razloga što izraz *"čelo"* označava ljubav, dok izraz *"oko"* reprezentuje razumevanje istine, stoga, ako ih Gospod gleda u čelo, znači da ih Gospod gleda iz dobra ljubavi, a, s druge strane, njihovo gledanje u Gospoda sopstvenim očima označava gledanje iz istina iz tog dobra, dakle iz razumevanja istine (da su svi, koji su na nebesima, okrenuti ka Gospodu, i gledaju Ga licem okrenutim prema Njemu kao Suncu, vidi u prethodnom tekstu, br. 646, te u delu "Nebo i Pakao", br. 17, 123, 142, 272; takođe se može videti i da Gospod gleda anđele u njihova čela, dok, s druge strane, anđeli vide Gospoda svojim očima, jer čelo odgovara dobru ljubavi, dok oči odgovaraju razumevanju istine, što se može videti objašnjeno u delu "Nebo i Pakao", br. 145, 251; takođe se može uočiti i da čelo odgovara dobru ljubavi, videti u prethodnom tekstu, br. 427.)

[2] Onaj, ko ne zna šta je stvarno značenje bukvalnog smisla Reči, može neispravno misliti da se, kada se u reči pominju izrazi kao što je, na primer, *"Bog i Jagnje"*, a ovde, konkretno, *"Jagnje i Otac"*, pominju dvoje, iako je, zapravo, pomenut Gospod, Sam, jedan i jedinstven, koji je [korespondentno - op. M. V.] označen pomoću dva pojma. Isto važi i za poglavlja Reči iz Starog Zaveta, gde se Gospod pominje pomoću raznolikih izraza što predstavljaju Njegove korespondencije: *"Jahve," "Gospod Bog,"*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"*Gospod nad vojskama,*" "*Gospod,*" "*Bog Jahve,*" "*Bog*" u jednini i u množini, "*Bog Izrailjev,*" "*Svetac Izrailjev,*" "*Car nad sinovima Izrailjevijem,*" "*Tvorac,*" "*Spasitelj,*" "*Iskupitelj,*" "*Bog svemogući,*" "*Stijena,*" i tako dalje; a ipak se pod svim tim imenima misli na jedno, a ne misli se na mnoštvo; jer Gospod je različito nazivan, u skladu sa svojim Božanskim atributima. I opet, isto važi i za poglavlja Novog zaveta u Reči, gde se "*Otac*", "*Sin*" i "*Sveti Duh*", pominju kao da su u pitanju tri entiteta; a ipak se pomoću ova tri imena označava samo jedan entitet; jer izraz "*Otac*" znači Gospoda u odnosu na Božansko Samo, koje je imao kao dušu od Oca; izraz "*Sin*" znači Božansko Ljudsko; a pojam "*Duh Sveti*", pak, označava Božansko proističuće; tako su trojica jedno, isto kao što su , ovde, takođe, "*Jagnje*" i "*Otac*" – jedno.

[3] Kad god bi Gospod pomenuo Oca, on bi, ustvari, mislio na Božansko u Sebi, a time i na Sebe, kao što se može videti iz mnogih odlomaka u Reči oba zaveta; ali ovde ću navesti nekoliko reči iz Jevanđelja, iz kojih se može videti da je pod izrazom "*Otac*" Gospod označio Božansko u Sebi, koje je bilo u Njemu kao što je duša u telu; a kad je pomenuo Oca i sebe kao dvoje, On je pod obojicom mislio, ustvari, na Sebe, jer su duša i telo jedno, budući da svaka duša pripada svom telu, a telo, naravno, pripada duši. Da je Božansko, koje se naziva "*Otac*", bilo Gospodnje Božansko Samo, iz koga je egzistiralo Njegovo Ljudsko, i iz kojeg je Ono načinjeno Božanskim, jasno je vidljivo iz Njegovog začeca od Božanskog Sebe. U Mateju: *No kad on tako pomisli, a to mu se javi u snu anđeo Gospodnji govoreći: Josife, sine Davidov! ne boj se uzeti Marije žene svoje; jer ono što je u njoj začelo od Duha je svetoga. I ne znadijaše za nju dok ne rodi sina svojega prvenca, i nadjede mu ime Isus.* (Mat. 1:20, 25). A u Luki: *I evo zatrudnjećeš, i rodićeš sina, i nadjeni mu ime Isus. On će biti veliki, i nazvaće se sin najvišega, i daće mu Gospod Bog*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prijesto Davidov oca njegova; A Marija reče anđelu: kako će to biti kad ja ne znam za muža? I odgovarajući anđeo reče joj: duh sveti doći će na tebe, i sila najvišega osjeniće te; zato i ono što će se roditi biće sveto, i nazvaće se sin Božij. (Luka 1:31, 32, 34, 35). Iz ovoga je očito da je Gospod, od začeca, upravo - Bog Jehova; Biti Jehova Bog od začeca znači biti takav, kao što je život sam, koji se naziva duša što potiče od Oca. Iz duše (koja potiče od Oca) telo zadobija život. Iz ovoga je jasno vidljivo da je Gospodnje ljudsko ono, što se naziva Sinom Božjim, jer je rečeno "zato i ono što će se roditi biće sveto, i nazvaće se sin Božij."

[4] Da je Gospodnje Ljudsko ono, što se reprezentuje izrazom "*Sin Božji*" može se dalje videti u Reči, podjednako u Starom i u Novom Zavetu, u mnogim odlomcima. Ali ovaj će predmet, ako Bog da, biti posebno razmatran negde drugde; ovde će biti citirani samo takvi odlomci, koji svedoče da se, pod izrazom "*Otac*" Gospodnji, reprezentuje Božansko u Njemu, a tako se, štaviše, reprezentuje i on Sam, kako u daljem tekstu sledi. U Jovanu: *U početku bješe riječ, i riječ bješe u Boga, i Bog bješe riječ. Ona bješe u početku u Boga. Sve je kroz nju postalo, i bez nje ništa nije postalo što je postalo. I riječ postade tijelo i useli se u nas puno blagodati i istine; i vidjesmo slavu njegovu, slavu, kao jedinorodnoga od oca.* (Jovan 1:1-3, 14). Očito je da pojam "*Riječ*" reprezentuje Gospoda, što se odnosi na Njegovo Božansko Ljudsko, jer se kaže "*I riječ postade tijelo i useli se u nas puno blagodati i istine; i vidjesmo slavu njegovu, slavu, kao jedinorodnoga od oca.*" Takođe je očito da Gospod jeste Bog, čak i kao Božansko Ljudsko, to jest, da je Gospodnje Ljudsko takođe Božansko, jer je rečeno, "*i riječ bješe u Boga, i Bog bješe riječ;*" a ova Reč je postala telo. Pojam "*Riječ*" reprezentuje Gospoda kao Božju istinu.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[5] U istom: *A Isus im odgovaraše: otac moj doslije čini, i ja činim. I zato još više gledahu Jevreji da ga ubiju što ne samo kvaraše subotu nego i ocem svojijem nazivaše Boga i građaše se jednak Bogu. A Isus odgovarajući reče im: zaista, zaista vam kažem: sin ne može ništa činiti sam od sebe nego što vidi da otac čini; jer što on čini ono i sin čini onako; Jer otac sina ljubi, i sve mu pokazuje što sam čini; i pokazaće mu veća djela od ovijeh da se vi čudite. Jer kako što otac podiže mrtve i oživljuje, tako i sin koje hoće oživljuje. Jer otac ne sudi nikome, nego sav sud daje sinu, Da svi poštuju sina kao što oca poštuju. Ko ne poštuje sina ne poštuje oca koji ga je poslao. Zaista, zaista vam kažem: ko moju riječ sluša i vjeruje onome koji je mene poslao, ima život vječni, i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život. Zaista, zaista vam kažem: ide čas i već je nastao, kad će mrtvi čuti glas sina Božijega, i čuvši oživjeti. Jer kako što otac ima život u sebi, tako daje i sinu da ima život u sebi; I daje mu vlast da i sud čini, jer je sin čovječij. (Jovan 5:17-27).*

Da izraz "Otac" ovde označava Božansko u Gospodu, što je činilo Njegov život, na istovetan način kao što to čini duša u svakom čoveku, i da pojam "Sin" znači Ljudsko, koje je živelo od Božanskog koje je bilo u Njemu, i tako postalo Božansko, i, posledično tome - da su Otac i Sin jedno, očigledno je iz ovih Gospodnjih reči, naime: "*A Isus im odgovaraše: otac moj doslije čini, i ja činim,*", to jest – kako Sin, tako i Otac - "*kako što otac podiže mrtve i oživljuje, tako i sin koje hoće oživljuje,*" da Sin, kao i Otac, "*ima život vječni,*" i da "*kad će mrtvi čuti glas sina Božijega, i čuvši oživjeti;*" iz svega ovoga biva jasno vidljivo da su Otac i Sin jedno, kao što su to duša i telo; kao i iz činjenice iskazane stihom "*I zato još više gledahu Jevreji da ga ubiju što ne samo kvaraše subotu nego i ocem svojijem nazivaše Boga i građaše se jednak Bogu.*"

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[6] U istom: *Sve što meni daje otac k meni će doći. Svaki koji čuje od oca i nauči, doći će k meni. Ne da je ko vidio oca osim onoga koji je od Boga: on vidje oca. Ja sam hljeb živi koji siđe s neba. Kao što me posla živi otac, i ja živim oca radi; i koji jede mene i on će živjeti mene radi.* (Jovan 6:37, i dalje u nizu.). Ovde Gospod kaže o Svom Ljudskom da je sišlo s neba i da svako ima život kroz Njega, jer su Otac i On jedno; kao i to, i da je u Njemu život Oca, na istovetan način, kao što je duša od oca u sinu.

[7] U istom: *I ja ću im dati život vječni, i nikad neće izginuti, i niko ih neće oteti iz ruke moje. Otac moj koji mi ih dade veći je od sviju; i niko ih ne može oteti iz ruke oca mojega. Ja i otac jedno smo. A Jevreji opet uzeše kamenje da ga ubiju. Isus im odgovori: mnoga vam dobra djela javih od oca svojega; za koje od onijeh djela bacate kamenje na me? Odgovoriše mu Jevreji govoreći: za dobro djelo ne bacamo kamenje na te, nego za hulu na Boga, što ti, čovjek budući, gradiš se Bog. Isus im odgovori: ne stoji li napisano u zakonu vašemu: ja rekoh: bogovi ste? Ako one nazva bogovima kojima riječ Božija bi, i pismo se ne može pokvariti; Kako vi govorite onome kojega otac posveti i posla na svijet: hulu na Boga govoriš, što rekoh: ja sam sin Božij? Ako ne tvorim djela oca svojega ne vjerujte mi. Ako li tvorim, ako meni i ne vjerujete, djelima mojima vjerujte, da poznate i vjerujete da je otac u meni i ja u njemu.* (Jovan 10:28-38). Ovde Gospod govori o Ocu kao o drugom, govoreći, "i niko ih ne može oteti iz ruke oca mojega," a takođe On govori još i: "Ako ne tvorim djela oca svojega ne vjerujte mi. Ako li tvorim, ako meni i ne vjerujete, djelima mojima vjerujte;" a ipak, da bi sprečio verovanje da su Otac i On dvojica, a ne jedno, On kaže, "Otac i ja jedno smo;" i da bi sprečio verovanje da su Otac i On jisključivo u ljubavi ujedinjeni, dodaje još i sledeće: "da poznate i vjerujete da je otac u meni i ja u njemu." Iz ovoga je jasno da je pojmom "Otac" Gospod reprezentovao Samoga Sebe, ili

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Božansko u Sebi, od začeca; a da je, pod izrazom "*Sin koga je Otac poslao*", On mislio na Svoje Ljudsko, jer je ono poslato u svet, i to tako, što je začeto od Boga Oca i rođeno od device.

[8] U istom: *A Isus povika i reče: ko mene vjeruje ne vjeruje mene, nego onoga koji me posla; I ko vidi mene vidi onoga koji me posla. Ja dođoh vidjelo na svijet, da nijedan koji me vjeruje ne ostane u tami.* (Jovan 12:44-46). Iz toga je, takođe, jasno da je pojmom "*Otac*" Gospod reprezentovao Sebe, a izrazom "*Sin koga je Otac poslao*" On je reprezentovao Njegovo Božansko Ljudsko, jer On kaže, "*I ko vidi mene vidi onoga koji me posla,*" a takođe i "*ko mene vjeruje ne vjeruje mene, nego onoga koji me posla;*" pa ipak, On kaže da treba da veruju u Njega: "*Dok vidjelo imate vjerujte vidjelo*" (stih 36, i drugde).

[9] Na istom mestu: *Znajući Isus da mu sve otac dade u ruke, i da od Boga iziđe, i k Bogu ide, Zaista, zaista vam kažem: koji prima onoga koga pošljem mene prima; a ko prima mene, prima onoga koji me posla.* (Jovan 13:3, 20). Kako su Otac i On bili jedno, tako je i Gospodnje Ljudsko bilo Božansko od Božanskog u Sebi, i stoga su sve stvari Očeve bile jednovremeno i Njegove, što se podrazumeva pod izrazom "*Znajući Isus da mu sve otac dade u ruke;*" Kako su Otac i On bili jedno, On dalje kaže: "*koji prima onoga koga pošljem mene prima;*" izraz "*i da od Boga iziđe, i k Bogu ide*" znači biti začet i tako postojati od Njega i biti sjedinjen s Njim poput sjedinjenosti duše sa telom.

[10] U istom: *Isus mu reče: ja sam put i istina i život; niko neće doći k ocu do kroza me. Ka biste mene znali onda biste znali i oca mojega; i otsele poznajete ga, i vidjeste ga. Reče mu Filip: Gospode! pokaži nam oca i biće nam dosta. Isus mu reče: toliko sam vrijeme s vama i nijesi me poznao,*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

*Filipe? koji vidje mene, vidje oca; pa kako ti govoriš: pokaži nam oca? Zar ne vjeruješ da sam ja u ocu i otac u meni? Riječi koje vam ja govorim ne govorim od sebe; nego otac koji stoji u meni on tvori djela. Vjerujte meni da sam ja u ocu i otac u meni; ako li meni ne vjerujete, vjerujte mi po tijem djelima. (Jovan 14:6-11). Ovde se jasno kaže da su Otac i On jedno, kao i to, da predstavljaju jedinstvo, poput jedinstva duše i tela; to ujedinjenje je takvog tipa, da onaj, koji vidi Sina, istovremeno vidi i Oca. Opisano jedinstvo se dodatno potvrđuje u ovom poglavlju. I kao što je jedinstvo bio onakvo kakvim smo ga upravo opisali, i kako se niko ne može približiti ogoljenoj čovekovoju duši, već se može samo čoveku približiti, Gospod kaže: *I u onaj dan nećete me pitati ni za što. Zaista, zaista vam kažem da što god užistete u oca u ime moje, daće vam. Doslije ne iskaste ništa u ime moje; istite i primićete, da radost vaša bude ispunjena. (Jovan 16:23, 24).**

[11] Ovo jedinstvo se takođe podrazumeva i pod sledećim stihovima: *A sad idem k onome koji me posla, i niko me od vas ne pita: kuda ideš? A za pravdu što idem k ocu svojemu; i više me nećete vidjeti; Još malo, i nećete me vidjeti, i opet malo, pa ćete me vidjeti: jer idem k ocu. A neki od učenika njegovijeh rekoše među sobom: šta je to što nam kaže: još malo, i nećete me vidjeti; i opet malo pa ćete me vidjeti; i: ja idem k ocu? Iziđoh od oca, i dođoh na svijet; i opet ostavljam svijet, i idem k ocu. (Jovan 16:5, 10, 16, 17, 28.) Kako su Otac i On bili jedno, On takođe kaže: *A kad dođe on, Duh istine, uputiće vas na svaku istinu; jer neće od sebe govoriti, nego će govoriti što čuje, i javiće vam što će biti unapredak. On će me proslaviti, jer će od mojega uzeti, i javiće vam: Sve što ima otac moje je: zato rekoh da će od mojega uzeti, i javiti vam. (Jovan 16:13-15). I drugde: *Kao što si mu dao vlast nad svakijem tijelom da svemu što si mu dao da život vječni. A ovo je život vječni da poznaju tebe jedinoga istinoga Boga, i koga si poslao Isusa***

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Hrista. I moje sve je tvoje, i tvoje moje; i ja se proslavih u njima. (Jovan 17:2, 3, 10). I ovde se jasno kaže da su sve stvari od Oca Gospodnje, kao što su sve stvari, koje su sadržane u u duši, ništa drugo do - čovekov posed; jer su čovek i duša jedno, kao što su život i subjekt života jedno. Da čak i za Gospodnje Ljudsko važi da je Ono Gospod Bog, vidljivo iz ovih Gospodnjih reči, "*da poznaju tebe jedinoga istinoga Boga, i koga si poslao Isusa Hrista.*"

[12] Budući da su "*Otac*" i "*Sin Božji*" jedno, Gospod govori: *Jer ko se postidi mene i mojijeh riječi u rodu ovome preljubotvornome i grješnom, i sin će se čovječij postidjeti njega kad dođe u slavi oca svojega s anđelima svetima.* (Marko 8:38; Luka 9:26); *A kad dođe sin čovječij u slavi svojoj i svi sveti anđeli s njime, onda će sjesti na prijestolu slave svoje.* (Mat. 25:31); *I pristupivši Isus reče im govoreći: dade mi se svaka vlast na nebu i na zemlji.* (Mat. 28:18).

[13] Da pojam "*Sin Božij*" reprezentuje Gospodnje Božansko Ljudsko, takođe se manifestuje i u drugim odlomcima u Reči; istovetno, manifestuje se u odlomcima u Starom zavetu. Kao u Isaiji: *Jer nam se rodi dijete, sin nam se dade, kojemu je vlast na ramenu, i ime će mu biti: divni, savjetnik, Bog silni, otac vječni, knez mirni.* (Isa. 9:6). A na istom mestu: *Zato će vam sam Gospod dati znak; eto djevojka će zatrudnjeti i rodiće sina, i nadjenuće mu ime Emanuilo.* (Isa. 7:14). [*"Emanuilo"* (hebrejski: "עִמָּנוּאֵל") = *Bog-s-nama* – prim. M. V.] Očigledno je da izrazi "*Jer nam se rodi dijete*" i "*sin nam se dade*" ovde reprezentuju Gospoda kao Božansko Ljudsko. A, pored toga, reprezentuju i da Gospod jeste Bog, takođe i to, da je Njegovo Ljudsko - Božansko, što se nedvosmisleno deklamuje, jer se kaže: "*ime će mu biti: divni, savjetnik, Bog silni,*" "*Emanuilo*" ("*Bog-s-nama*"), "*otac vječni.*"

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[14] Možemo citirati i mnogobrojne odlomke, osim ovih do sada pomenutih, da bi smo dokazali da je putem pojma "Otac", u Reči, reprezentovan Gospod u odnosu na Njegovo Božansko, koje je život ili duša Njegovog Ljudskog, a ne nešto odvojeno od Njega. Jasno je da pomoću pojma "Otac" nije moglo biti reprezentovano išta drugo. Tako, Božansko i Ljudsko u Gospodu, prema doktrini hrišćanskog sveta, nisu dvoje, nego su jedna jedinstvena osoba, potpuno slično duši i telu; kao što je to, u jasnim terminima, već proglašeno u Atanasijskom kedu. A kako Bog i Čovek u Gospodu nisu dvoje, već su jedna osoba, i Oni su ujedinjeni na isti način kao duša i telo, sledi da je Božansko, koje je Gospod imao od začeca, ono, što je on nazvao "Otac", a Božansko Ljudsko je On nazivao "Sinom"; dakle, očigledno je da su obojica bili ništa drugo do - On Sam. Iz ovih se stvari sada može videti da izraz "koji imahu ime oca njegova napisano na čelima svojima" znači Gospoda kao Njegovo Božansko.

853. Stihovi 2, 3. *I čuh glas s neba kao glas voda mnogijeh, i kao glas groma velikoga; i čuh glas gudača koji guđahu u gusle svoje. I pjevahu kao novu pjesmu pred prijestolom i pred četiri životinje i pred starješinama: i niko ne mogaše naučiti pjesne, osim onijeh sto i četrdeset i četiri hiljade koji su otkupljeni sa zemlje .2. "I čuh glas s neba kao glas voda mnogijeh,"* označava slavljenje Gospoda od Božanskih istina koje su od Njega (br. 854); izraz "*i kao glas groma velikoga,*" označava slavljenje Gospoda iz Njegovog nebeskog kraljevstva (br. 855); izraz "*i čuh glas gudača koji guđahu u gusle svoje,*" označava slavljenje Gospoda iz Njegovog duhovnog kraljevstva (br. 856); 3. Izraz "*I pjevahu kao novu pjesmu,*" označava poštovanje i priznanje Gospoda (br. 857); izraz "*pred prijestolom i pred četiri životinje i pred starješinama,*" označava sa svima u celom nebu (br. 858); izraz "*i niko ne mogaše naučiti pjesne, osim onijeh sto i četrdeset i četiri hiljade*"

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

označava da je priznanje i ispovedanje Gospoda bilo moguće samo u onima koji su u veri iz ljubavi prema bližnjem ili su u istinama od dobra (br. 859); izraz "*koji su otkupljeni sa zemlje,*" označava one koji su bili poučeni, primili su to priznanje u svetu (br. 860).

854. Stih 2. *I čuh glas s neba kao glas voda mnogijeh,* označava slavljenje Gospoda od Božanskih istina koje su od Njega. To je vidljivo iz značenja izraza "*glas s neba*" kao veličanja Gospoda, jer izraz "*glas s neba*" uključuje izgovorene ovakve stvari, koje upravo slede u ovom tekstu, a posebno su sadržane u izrazu "*kao novu pjesmu*", kojim se označava priznanje i ispovedanje Gospoda. Takođe iz značenja izraza "*voda mnogijeh*", kao Božanskih istina koje su od Gospoda. Da pojam "*vode*" u Reči reprezentuje Božanske istine, može se videti u prethodnom tekstu (br. 71, 483, 518); a zbog toga što je upravo to značenje izraza "*vode*", ponekad se s neba čuje govor, koji nalikuje zvuku tekućih voda; Takav je bio glas Sina Čovječjega koji je išao usred sedam svećnjaka: *i glas njegov kao huka voda mnogijeh* (Otkr. 1:15). *I čuh kao glas naroda mnogoga, i kao glas voda mnogijeh, i kao glas gromova jakijeh, koji govore: aliluja! jer caruje Gospod Bog svedržitelj.* (Otkr. 19:6). I opet: *I čujah huku krila njihovijeh kad idahu kao da bješe huka velike vode, kao glas svemogućega i kao graja u okolu; i kad stajahu, spuštahu krila.* (Jezek. 1:24).

855. *I kao glas groma velikoga,* označava slavljenje Gospoda iz Njegovog nebeskog kraljevstva. To je vidljivo iz značenja "*glasa*", kao slavljenja Gospoda, što se može videti u prethodnom tekstu; takođe iz značenja izraza "*groma velikoga*", kao slavljenja Gospoda iz Njegovog nebeskog kraljevstva. Izraz "*grom*" označava slavljenje iz nebeskog kraljevstva, jer iz njega se čuju samo zvukovi, a ne izrazi govora; to stoga, što svi koji su u tom kraljevstvu govore iz ljubavi, to jest od ljubavi koja je od srca; i kada se takav govor

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

spušta s tog neba prema područjima ispod, čuje se kao grmljavina. Jer sve naklonosti u duhovnom svetu se čuju kao zvukovi u njihovim raznolikim varijacijama, a misli, koje iz njih nastaju, manifestuju se artikulacijama zvuka, koje se nazivaju rečima. (O tome videti u prethodnom tekstu, br. 323, 393; i u delu "Nebo i pakao", br. 234-245.) A svi oni, koji su u duhovnom kraljevstvu, govore iz misli, koja pripada razumevanju ili duši; a kada se takav govor izliva sa neba prema regijama ispod njega, čuje se ili kao glas, ili kao skladna muzika, ili se vidi pred očima, poput isijavanja oblaka, ili poput bljeska munje pre grmljavine. To je razlog zašto izrazi "*munje, gromovi i glasovi*" označavaju u Reči prosvetljenje, razumevanje i percepciju (videti u prethodnom tekstu, br. 273, 702, 704); a takođe je i razlog zašto se glasovi koji se spuštaju iz nebeskog kraljevstva čuju kao gromovi (br. 353, 393, 821).

856. *I čuh glas gudača koji guđahu u gusle svoje, označava slavljenje Gospoda iz Njegovog duhovnog kraljevstva. To je vidljivo iz značenja "glasa", kao slavljenja Gospoda, kao u prethodnom tekstu; takođe iz značenja izraza "gudača koji guđahu u gusle svoje", kao naklonosti onih, koji su u duhovnom kraljevstvu Gospodnjem; jer se takve naklonosti čuju kao zvukovi, i to, konkretno, kao zvukovi žičanih instrumenata; jer zvukovi iz žičanih instrumenata odgovaraju istinama iz dobra, ili intelektualnim stvarima, u kojima su anđeli Gospodnjeg duhovnog kraljevstva; a zvukovi duvačkih instrumenata odgovaraju dobrima, u kojima su anđeli Gospodnjeg nebeskog kraljevstva. (Da su to odgovarajuće korespondencije, videti u prethodnom tekstu, br. 323, 326; a da "gusle" označavaju ispovedanje iz duhovnih istina, dok "psaltire" reprezentuju ispovedanja iz dobra, videti u br. 323.) Sad, pošto su nebesa podeljena na dva kraljevstva, naime, na nebesko kraljevstvo, u kome su anđeli koji su u dobru ljubavi, kao i na duhovno*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kraljevstvo, u kome su anđeli koji su u istinama od tog dobra, kaže se da se "*i kao glas groma velikoga; i čuh glas gudača koji guđahu u gusle svoje*", što znači slavljenje Gospodnje od nebeskog kraljevstva, to jest, iz ljubavi, i slavu njegovu iz duhovnog kraljevstva, odnosno, iz istina iz tog dobra.

857. Stih 3. *I pjevahu kao novu pjesmu*, označava poštovanje i priznanje Gospoda. To je vidljivo iz značenja "*pjesme*", kao ispovedanja iz radosti srca; a izraz "*kao novu pjesmu*", reprezentuje priznavanje i ispovedanje Gospoda, odnosno, slavljenje Njega na taj način (vidi u prethodnom tekstu, br. 326). Pese se pominju u mnogim odlomcima Reči, naročito u Davidu, i označavaju ispovedanje i slavljenje Boga pomoću pevanja odgovarajućih pesama; a tamo gde se kaže "*nova pjesma*", misli se na označavanje ispovedanja i slavljenja Gospoda, jer se ova pesma naziva novom iz tog razloga, što je u crkvama, pre Gospodnjeg dolaska, Jehova bio hvaljen u pesmama; a, nakon Gospodnjeg dolaska na svet, i Njegovog manifestovanja i On, Gospod, takođe, biva hvaljen u pesmama; štaviše, u crkvi koja će se kasnije uspostaviti, a koja se podrazumeva pod izrazom "*Novi Jerusalim*", biće hvaljen isključivo Gospod; međutim, kako je reč o istom Gospodu u drevnim crkvama (iako je slavljen pod imenom "*Jehova*", koji se sada naziva Gospod), pri čemu pesma, kojom se On bogopoštuje, sama po sebi, nije nova, koristi se izraz "*kao novu pjesmu*." Ovde se, dakle, pesma, ipak, naziva novom, iako to suštinski nije, jer je predviđena za Novu Crkvu koja će biti uspostavljena od strane Gospoda.

858. *Pred prijestolom i pred četiri životinje i pred starješinama*, znači sa svima u celom nebu. To je vidljivo iz značenja izraza "*prijesto*", kao reprezentacije neba uopšteno, a posebno duhovnog neba, a, u apstraktnom smislu, Božanske istine koja proizlazi iz Gospoda; prema tome, izraz "*prijesto*" se temelji na suđenju (videti u prethodnom tekstu, br. 253, 267,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

297, 343, 460, 462, 477, 482). Takođe iz značenja izraza *"četiri životinje i dvadeset i četiri starješine"*, kao viših nebesa (vidi takođe u prethodnom tekstu, br. 313, 322, 362). Stoga izraz *"Pred prijestolom i pred četiri životinje i pred starješinama"* znači sa svima u celom nebu.

859. *I niko ne mogaše naučiti pjesme, osim onijeh sto i četrdeset i četiri hiljade koji su otkupljeni sa zemlje*, označava da je priznanje i ispovedanje Gospoda bilo moguće samo u onima, koji su u veri iz ljubavi prema bližnjem, ili su u istinama od dobra. To je vidljivo iz značenja izraza *"nove pjesme,"* kao priznanja i ispovedanja Gospoda (videti u prethodnom tekstu, br. 857); takođe i iz značenja izraza *"sto četrdeset i četiri hiljade"*, kao reprezentacije svih, koji su u istinama od dobra, dakle, svih, koji su u veri iz ljubavi prema bližnjem, a, u smislu apstrahovanom od ličnog, kao reprezentacije same istine iz dobra (videti u prethodnom tekstu, br. 430). Da se to podrazumeva pod izrazom *"sto i četrdeset i četiri hiljade koji su otkupljeni sa zemlje"*, može se videti iz objašnjenja sedmog poglavlja, gde izrazi *"dvanaest hiljada zapečaćenijeh od sviju koljena sinova Izrailjevijeh"*, i *"sto i četrdeset i četiri hiljade"* od svih plemena (*"koljena"*); i pokazano je da su to oni, koji priznaju Gospoda i Njegovo Božansko Ljudsko, i stoga su među onima, koji su odvojeni od zlih, i koji su uzdignuti na nebo od Gospoda, i spašeni u vreme Poslednjeg suda; jer, kao što je već rečeno, ovo poglavlje tretira odvajanje dobrih od zlih, koje prethodi Poslednjem sudu; stoga se dobri, koji su odvojeni od zlih, podrazumevaju pod izrazom *"sto i četrdeset i četiri hiljade"* zapečaćenih od svih plemena Izrailjevijeh.

[2] Ovo čini očiglednim da reči *"i niko ne mogaše naučiti pjesme, osim onijeh sto i četrdeset i četiri hiljade koji su otkupljeni sa zemlje"* označavaju da je priznavanje i ispovedanje Gospoda moguće samo u onima, koji su u veri iz ljubavi prema bližnjem, ili u istinama od dobra. Priznavanje i ispovedanje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Gospoda nije moguće ni za koga drugog, jer niko drugi ne može primiti influks sa neba, to jest kroz Gospoda od neba. To stoga, jer Gospod utiče u život svakoga; a život nebeski je - život iz ljubavi ili milosrđa, to jest od dobra; a kvalitet ljubavi ili milosrđa oblikovan je istinama. Odatle je, dakle, čovekov život; i stoga nijedan drugi život ne prima od Gospoda influks sa neba i tako priznaje i ispoveda Gospoda u srcu, osim života vere iz ljubavi, odnosno, života u istini od dobra. Život vere odvojene od milosrđa, to jest, život istine odvojene od dobra je samo prirodan život, koji ne prima ništa, i ne može primiti ništa s neba, jer iz tog života komunikacija s nebom nije moguća; zato što se komunikacija sa nebom daje samo kroz duhovnu ljubav, koja se takođe zove i ljubav prema bližnjem, to jest, kroz život prema istinama iz Reči; a da se život, nasuprot, ne daje onima koji razdvajaju veru od ljubavi prema bližnjem, i veruju da su spašeni jedino verom, to jest, verom odvojenom od dobrih dela. Budući da, dakle, izraz "*sto i četrdeset i četiri hiljade*" reprezentuje one, koji su u istinama od dobra, ili su u veri iz ljubavi prema bližnjem, jasno je zašto su isključivo oni mogli da nauče pesmu, tj. oni su u stanju da priznaju i ispovedaju Gospoda u svom srcu, to jest, da je On jedini Bog i da je Trojstvo u Njemu.

860. *Koji su otkupljeni sa zemlje*, označava one koji su bili podučavani da prime to priznanje u svetu. To je vidljivo iz značenja izraza "*Koji su otkupljeni*", to jest, otkupljeni od strane Gospoda, kao onih, koji primaju poduku iz Reči, posebno u odnosu na Gospoda (o čemu uskoro); takođe iz značenja pojma "*zemlje*", kao crkve (videti u prethodnom tekstu, br. 29, 304, 697, 741, 742, 752); stoga, izraz "*Koji su otkupljeni sa zemlje*" označava one, koji su, budući da su bili podučavani, primili u crkvi, a time i u svetu, ono o čemu je Gospod podučavao u Reči. Treba znati da su samo oni, koji su priznavali i ispovedali Gospoda u svetu, bivali sposobni da Ga priznaju i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ispovedaju u drugom životu; jer takav, kakav čovek jeste, a što se tiče priznanja i ispovedanja Gospoda u svetu, on ostaje, identičan, i nakon smrti. Neki veruju da će oni, koji nisu imali veru u svetu, ipak zadobiti veru u drugom životu, kada čuju od drugih i sami vide da je to tako, kao i da postoji Bog, da je Gospod Spasitelj sveta, da je Reč sveta i slično; ali ja mogu na ovim stranicama da posvedočim da, oni koji nisu imali veru u svetu, ne mogu zadobiti veru nakon smrti, čak i kad i čuju od anđela i vide svojim očima da je to tako. Video sam kako je to isprobano kod mnogih koji nisu verovali, da se ispita da li bi ih se moglo navesti na veruju, ali uzalud; što je jasno pokazalo da ono, što je čovek kad umre, ostaje za večnost. I baš to jeste ono, što se podrazumeva pod pet ludih devica koje nisu imale ulja u svojim svetiljkama, ali koje su želele da zadobiju ulje za sebe; međutim, kad su ga kupili i došli u kuću svadbene svečanosti, one nisu bile prepoznate. Izraz "*kupovati ulje*" znači steći dobro ljubavi prema sebi nakon smrti. Ima mnogo takvih koji za sebe stiču nešto nakon smrti, kad postanu duhovi; ali to ne ostaje, jer nije bilo unutarnje ukorenjeno, kao što je to slučaj u onima, koji te stvari stiču za sebe u svetu.

[2] Izraz "*Koji su otkupljeni sa zemlje*" označava one, koji su, budući da su podučavani, primili priznanje Gospoda u svetu, jer izraz "*kupiti*" znači steći za sebe znanja o istini i dobru, što se obezbeđuje nečijim podučavanjem; tako izraz "*Koji su otkupljeni*" ovde označava one koji su dobili uputstva. Da izraz "*kupiti i prodati*" označava sticanje za sebe znanja o istini i dobru i njihovo saopštavanje drugima, može se videti u prethodnom tekstu (br. 840). Oni koji su upućeni, i koji su posledično primili veru Božju, nazvani su od strane Gospoda "*otkupljenima*", jer se oni, koji su se otuđili zbog neistina, nazivaju "*prodani*"; i zbog toga oni, koji su vođeni od neistina prema istinama, koji su bili oslobođeni od pakla, i koji su dovedeni na nebo, bivaju

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

nazivani *"otkupljenima"*, a Gospod se, pak, zove *"Otkupitelj"*. Izraz *"otkupiti"* znači, što se tiče Gospoda, da On treba da izbavi od zla i oslobodi od neistina, to jest, iz pakla, i tako pomenuti izraz označava reformu i preporod (kao što se može videti u prethodnom tekstu, br. 328). Izraz *"otkupiti Njegovom krvlju"* označava povezivanje s Božanskim, koje se ostvaruje putem priznanja Gospoda i primanja Božanske istine od Njega (videti br. 328, 329). Gospod se zove *"Otkupitelj"*, što važi za Njegovo Božansko Ljudsko (takode videti u prethodnom tekstu, br. 328).

861. Stihovi 4, 5. *Ovo su koji se ne opoganiše sa ženama, jer su djevstvenici, oni idu za jagnjetom kud god ono pođe. Ovi su kupljeni od ljudi prvenci Bogu i jagnjetu. I u njihovijem ustima ne nađe se prijevara, jer su bez mane pred prijestolom Božijim.* 4. *"Ovo su koji se ne opoganiše sa ženama,"* označava one koji nisu krivotvorili istine Reči (br. 862); izraz *"jer su djevstvenici,"* znači iz tog razloga, što su oni u ljubavi prema istini radi istine (br. 863); izraz *"oni idu za jagnjetom kud god ono pođe,"* označava one koji su povezani s Gospodom zahvaljujući priznavanju Njegovog Božanskog Ljudskog, i životu prema Njegovim zapovestima (br. 864); izraz *"Ovi su kupljeni od ljudi prvenci Bogu i jagnjetu,"* označava one koje je Gospod primio u Novoj Crkvi (br. 865). 5. *"I u njihovijem ustima ne nađe se prijevara,"* označava da su neskloni razmišljanju o neistinama, kao i da su neskloni da bivaju uveravani u pomenute neistine (br. 866); izraz *"jer su bez mane pred prijestolom Božijim,"* označava da su u očima anđela oni lišeni obmana od zla (br. 867).

862. Stih 4. *Ovo su koji se ne opoganiše sa ženama,* označava one koji nisu krivotvorili istine Reči. To je vidljivo iz značenja izraza *"koji se ne opoganiše sa ženama"*, kao krivotvorenja istine Reči, jer taj izraz ima isto značenje kakvo imaju izrazi *"počiniti kurvarstvo"* i *"bludničenje"*. Da

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

pojmovi "*kurvarluk*", "*bludničenje*" i "*preljube*", koje se tako često pominju u proročanstvima Reči, označavaju krivotvorenje i izopačavanje istine i dobra doktrine Crkve, dakle - Reči, može se videti u prethodnom tekstu (br. 141, 161, 511, 695, 803); stoga se dodaje izraz "*jer su djevstvenici*", što znači da su oni u ljubavi prema istini radi istine. Rečeno je da se tih stotinu četrdeset i četiri hiljade "*ne opoganiše sa ženama, jer su djevstvenici*", jer tih sto četrdeset i četiri hiljade znače sve, koji su u istinama od dobra; a oni, koji su u istinama od dobra ne mogu krivotvoriti istine, jer dobro otvara duhovni um, koji prima svetlost sa neba i prosvetljuje prirodni um; stoga, kada se pojave istine, one se priznaju i primaju, a neistine se odbacuju. Sve je drukčije u onima, koji su u istinama bez dobra. Takvi su u neistinama, iako subjektivno veruju da su u istinama. Jer istine bez dobra niti imaju svetlosti, niti imaju života; dakle, oni iznutra izgledaju kao da su crni i mrtvi; i stoga, kad se posmatra unutarne kod takvih, tamo istine bivaju ili krivotvorene, ili, pak – raspršene, kao da ne predstavljaju baš ništa. Takve su istine Reči u onima, koji su u veri odvojenoj od ljubavi prema bližnjem. Kada govore na osnovu bukvalnog smisla Reči, oni ne mogu govoriti ništa drugo nego istine, budući da su sve stvari Reči istinite; pa ipak, one stvari, koje sačinjavaju bukvalni smisao, jesu samo prividne istine, jer su one predviđene za proste i za malu decu, i stoga su prilagođene njihovom shvatanju. Ali kada neko, ko je u veri odvojenoj od ljubavi prema bližnjem, u svom unutarnjem ispita te pojavne (prividne) istine i preduzme uranjanje u njihov pravi smisao ili istinsku istinu, on tada počinje da upada u neistine, čime uništava same nebeske istine i tako zatvara nebo za sebe. Drugačije je u onima koji su u istinama od dobra; jer Gospod ih neprestano prosvetljuje; to stoga, što Gospod utiče u dobro, i kroz dobro, pak, utiče u istine u čoveka; ali On ne utiče u istine bez dobra, dakle ne utiče u veru bez milosrđa.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

863. *Jer su djevstvenici*, znači iz razloga što su oni u ljubavi prema istini radi istine same. To je vidljivo iz značenja pojma "djevstvnici", kao naklonosti istini, koja se nazivaju duhovnom naklonošću istini. To stoga, što postoje prirodne naklonosti istini, koje egzistiraju gotovo u svakom pojedincu, naročito u njegovom detinjstvu i mladosti. No, prirodne naklonosti istini imaju kao cilj - nagradu, pre svega ugled, a nakon toga i čast i dobitak. To nisu naklonosti koje se ovde podrazumevaju pod pojmom "djevstvneici", već se pod ovim izrazom podrazumevaju duhovne naklonosti istini, koje su takve, da imaju za svoj cilj večni život i življenje tog života. Oni, koji su u takvim naklonostima, vole istine samo zbog toga, jer su istinite, dakle odvojene od svetske slave, počasti i dobitaka; a oni koji vole istine, nezavisno od prethodno opisanih razmatranja, vole i Gospoda; zbog toga što je Gospod u čoveku u istinama koje su od dobra. Jer ono što proizlazi iz Gospoda kao Sunca, jeste Božanska istina, a ono što proizlazi od Gospoda jeste Gospod Sam; stoga onaj, koji prima istinu od duhovne ljubavi samo zato jer je ona istinita, prima i Gospoda Samog. Zbog toga je rečeno: "*Oni idu za jagnjetom kud god ono pođe*" Štaviše, Gospod misli na njih, kroz Svoje reči u Mateju: *Još je carstvo nebesko kao blago sakriveno u polju, koje našavši čovjek sakri i od radosti zato otide i sve što ima prodade i kupi polje ono. Još je carstvo nebesko kao čovjek trgovac koji traži dobra bisera, Pa kad nađe jedno mnogocjeno zrno bisera, otide i prodade sve što imaše i kupi ga.* (Mat. 13:44-46). Izraz "*blago sakriveno u polju,*" kao i izraz "*zrno bisera*" reprezentuju nebeske i crkvene istine; a izraz "jedno mnogocjeno zrno bisera" označava priznavanje Gospoda. Ljubav prema istinama, jer su istinite, označava se pomoću izraza "*i od radosti zato otide i sve što ima prodade i kupi polje ono*" u kome je blago bilo skriveno, a takođe i putem izraza "*kao čovjek trgovac koji traži dobra bisera, Pa kad nađe jedno mnogocjeno zrno bisera, otide i prodade sve što imaše i kupi ga.*"

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Oni koji su u duhovnoj ljubavi prema istini nazivaju se "djevstvnici" iz braka dobra i istine iz kojih se sastoji bračna ljubav; to stoga, jer izraz "žena" predstavlja ljubav prema dobru, dok pojam "muž" reprezentuje razumevanje istine; štaviše, žene i muškarci su rođeni takvi. Sad, zbog toga što device vole da budu povezane sa ljudima u kojima egzistira razumevanje istine, stoga one označavaju naklonosti istini. (Ali o tome više pogledajte u delu "Nebo i pakao", br. 366-386, gde se obrađuju "Brakovi u duhovnom svetu".) To jasno pokazuje šta device označavaju u odlomcima u Reči koji slede. U Plaču Jeremijinom: *Putovi Sionski tuže, jer niko ne ide na praznik; sva su vrata njegova pusta, sveštenici njegovi uzdišu, djevojke su njegove žalosne, i sam je jadan. Polazi Gospod sve junake moje usred mene, sazva na me sabor da potre mladiće moje; kao grožđe u kaci izgazi Gospod djevojku kćer Judinu*. Pravedan je Gospod, jer se suprotih zapovijesti njegovoj; čujte, svi narodi, i vidite bol moj; djevojke moje i mladići moji otidoše u ropstvo.* (Pl. Jer. 1:4, 15, 18). Ovo opisuje razaranje Božanske istine u Crkvi, odnosno, "Sion", o kome je rečeno da označava crkvu, i gde Gospod vlada Božanskom istinom. Izraz "Putovi Sionski tuže" označava da se više ne traže Božanske istine; izraz "niko ne ide na praznik" označava da u to vreme nema bogopoštovanja; izraz "sva su vrata njegova pusta" označava da ne postoji pristup istinama; izraz "sveštenici njegovi uzdišu, djevojke su njegove žalosne," označava da su naklonosti dobru i naklonosti istini uništeni; izraz "Polazi Gospod sve junake moje usred mene" označava da je sva sila istine protiv neistina propala; izraz "sazva na me sabor da potre mladiće moje" označava njeno poslednje stanje, kada Gospod treba da dođe; izraz "da potre mladiće moje" označava doba kada više nema razumevanja istine; izraz "kao grožđe u kaci izgazi Gospod djevojku kćer Judinu*" označava da su sve istine Reči krivotvorene; izraz "djevojke moje i mladići moji otidoše u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ropstvo" označava čas u kome su sva ljubav prema istini, kao i svo razumevanje istine, nestali zbog neistina.

[3] U istom: *Starješine kćeri Sionske sjede na zemlji i muče, posule su prahom glavu i pripasale kostrijet; oborile su k zemlji glave svoje djevojke Jerusalimske. Koga ću ti uzeti za svjedoka? s čim ću te izjednačiti, kćeri Jerusalimska? kaku ću ti priliku naći, da te utješim, djevojko, kćeri Sionska? jer je nesreća tvoja velika kao more, ko će te iscijeliti? Leže na zemlji po ulicama djeca i starci, djevojke moje i mladići moji padoše od mača, pobio si ih u dan gnjeva svojega i poklao ne žaleći.* (Pl. Jer. 2:10, 13, 21). Te reči, tako isto, opisuju razaranje Božanske istine u crkvi, gde izraz "*kćeri Sionska*" označava bivanje crkve u kojoj Gospod vlada Božanskom istinom; Žalost zbog razaranja opisana je putem sledećih izraza: "*sjede na zemlji,*" "*Starješine kćeri Sionske (...) muče,*" "*posule su prahom glavu,*" "*i pripasale kostrijet,*" kao i pomoću izraza "*oborile su k zemlji glave svoje.*" Izraz "*Starješine kćeri Sionske*" označava one, koji su bili u Božanskim istinama; izraz "*djevojke Jerusalimske*" označava one koji su podučavali istine iz naklonosti istini; izraz "*leže na zemlji po ulicama djeca i starci,*" označava da su nevinost i mudrost uništeni, zajedno sa Božanskim istinama; izraz "*djevojke moje i mladići moji padoše od mača*" reprezentuje da su sva ljubav prema istini i svako razumevanje istine nestali zbog neistina, gde izraz "*djevojke*" označava naklonost prema istini, dok, pojam "*mladići*" znači razumevanje istine, i, najzad, izraz "*padoše od mača*" znači - propasti kroz neistine.

[4] U istom: *Koža nam pocrnje kao peć od ljute gladi. Sramote žene na Sionu i djevojke po gradovima Judinijem. Knezove vješaju svojim rukama, ne poštuju lica staračkoga.* (Pl. Jer. 5:10-12). U tome su uključene slične stvari. Šta je označeno putem izraza "*žene na Sionu,*" "*i djevojke po gradovima*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Judinijem," kao i izraza "*Knezovi,*" objašnjeno je u prethodnom tekstu (br. 540, 555, 655). U Amosu: *Gle, idu dani, govori Gospod Gospod, kad ću pustiti glad na zemlju, ne glad hljeba ni žeđ vode, nego slušanja riječi Gospodnjih. U to će vrijeme obamirati lijepe djevojke i mladići od žeđi,* (Amos 8:11, 13). Ovo opisuje nedostatak Božanske istine. Pomenuti nedostatak reprezentuju pojmovi "*glad*" i "*žeđ*"; stoga je rečeno, "*ne glad hljeba ni žeđ vode, nego slušanja riječi Gospodnjih.*" Da će ljubav prema istini i razumevanje istine prestati zbog tog nedostatka, označeno je pomoću izraza "*U to će vrijeme obamirati lijepe djevojke i mladići od žeđi.*"

[5] U Isaiji: *Stidi se, Sidone, jer govori more, sila morska veli: ne mučim se porođajem, ne rađam, ne odgajam momaka, ne podižem djevojaka.* (Isa. 23:4). Izrazi "*Sidon i Tir*" znače crkvu kao znanje o dobru i istini; a izrazi "*more*" i "*sila morska*" znače prirodno, gde su takva znanja smeštena. Da niko nije mogao biti reformisan tim znanjima, označeno je pomoću izraza "*ne mučim se porođajem, ne rađam;*" i da stoga ne postoje razumevanje istine, niti ikakva naklonost prema istini, reprezentuje se pomoću izraza "*ne odgajam momaka, ne podižem djevojaka*".

[6] U Davidu: *I predade maču narod svoj, i na dostojanje svoje zaplamtje se. Mladiće njegove jede oganj, i djevojkama njegovijem ne pjevaše svatovskih pjesama; Sveštenici njegovi padaše od mača, i udovice njegove ne plakaše.* (Ps. 78:62-64). I ovo se odnosi na razaranje crkve neistinama i zlom. Izraz "*I predade maču narod svoj, i na dostojanje svoje zaplamtje se,*" označava da je crkva propala kroz neistine i zla, gde pojam "*mač*" označava uništenje istine neistinama, dok izraz "*zaplamtje se*" reprezentuje razaranja zlom, a pojam "*narod*" označava one iz crkve, koji su u istinama, dok izraz "*dostojanje*" najčešće predstavlja one, koji u dobrima, ali, ovde, predstavlja one, koji su u neistinama i zlu. Izraz "*Mladiće njegove jede oganj*" označava da su ljubav

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prema sebi, kao i ponos niskog mudrovanja otuda, uništiti razumevanje istine; izraz "*djevojkama njegovijem ne pjevaše svatovskih pjesama*" znači da su naklonosti istini nestali zbog nerazumevanja istine; izraz "*Sveštenici njegovi padaše od mača*" označava da su dobra crkve, koja su dobra dela, kao i dela milosrđa i života, uništena neistinama.

[7] U Mojsiju: *Spolja će ih ubijati mač, a po klijetima strah, i momka i djevojku, dijete na sisi i sijeda čovjeka.* (Pon. Zak. 32:25). Izraz "*Spolja će ih ubijati mač, a po klijetima strah,*" označava da će neistina i zlo, koje su iznutra, uništiti i prirodnog i racionalnog čoveka; izraz "*i momka i djevojku*" označava razumevanje istine, kao i naklonost ka njoj; izraz "*dijete na sisi i sijeda čovjeka*" označava nevinost i mudrost.

[8] U Jeremiji: *Ti si mi bio malj, oružje ubojno, i tobom satrh narode i tobom rasuh carstva. I tobom satrh konja i jahača njegova; i tobom satrh kola i koji sjedahu na njima. I tobom satrh čovjeka i ženu, i satrh tobom starca i dijete, i satrh tobom momka i djevojku. I tobom satrh pastira i stado njegovo, i tobom satrh orača i volove njegove ujarmljene, i satrh tobom knezove i vlastelje.* (Jer. 51:20-23). Ovo je rečeno o Jakovu i Izraelu, pod kojima se, u najvišem smislu, misli na Gospoda, koji je trebalo da uništi zla i neistine, koje su vladale u crkvi u vremenu Njegovog dolaska; "*narodi*" i "*carstva*", koje će On raspršiti, označavaju zla i neistine uopšteno; izraz "*konja i jahača njegova*" označava razmišljanja od obmana, koje je protiv istina; izraz "*kola i koji sjedahu na njima*" označava neistine doktrine; izraz "*starca i dijete*" označava neistine, i to: potvrđene i nepotvrđene; izraz "*momka i djevojku*" označava razumevanje neistine i naklonosti prema njoj; izraz "*pastira i stado njegovo*" označava one koji podučavaju i one koji uče; izraz "*čovjeka i ženu*" ima slično značenje; izraz "*knezove i vlastelje*" označava principe obmana i zla.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[9] U Jezekilju: *I reče mu Gospod: prođi posred grada, posred Jerusalima, i zabilježi biljekom čela onijem ljudima koji uzdišu i koji ridaju radi svijeh gadova što se čine usred njega. Starce i mladiće, i djevojke i djecu i žene pobijte da se istrijebe; ali na kome god bude znak, k njemu ne pristupajte; i počnite od moje svetinje. I počeše od moje svetinje. I počeše od starješina što bjehu pred domom.* (Jez. 9:4, 6). Ovo opisuje razaranje svih stvari koje se odnose na crkvu; izraz "*Jerusalim*" označava crkvu; izraz "*Starce i mladiće, i djevojke i djecu i žene,*" označava sve stvari crkve, gde pojam "*Starce*" predstavlja mudrost, dok izraz "*mladiće*" znači inteligenciju, dok pojam "*djevojke*" reprezentuje ljubavi prema istini, a izraz "*djecu*" znači nevinost, i, najzad, pojam "*žene*" predstavlja dobro, koje biva povezano s istinama; izraz "*pobijte da se istrijebe*" znači potpuno uništiti. Da se te stvari nisu istorijski dogodile, već ih je prorok samo video u svom duhu, vidljivo je iz prethodnih stihova, u kojima su gnusobe kuće Izraelove i Judine reprezentovane različitim oblicima i predmetima; a, kako se te stvari nisu dogodile u stvarnosti, već su samo bile viđene u duhu, jasno je vidljivo da izraz "*Starce i mladiće, i djevojke i djecu i žene*" ima pomenuto značenje. Šta je označeno pomoću izraza "*ali na kome god bude znak, k njemu ne pristupajte*", može se videti u prethodnom tekstu (br. 427).

[10] U Joilu: *I za moj narod bacaše ždrijeb, i davaše dijete za kurvu, i prodavaše djevojku za vino, te piše.* (Joilo 3:3). Izraz "*I za moj narod bacaše ždrijeb*" označava raspršivanje istina crkve neistinama; izraz "*i davaše dijete za kurvu*" označava krivotvorenje istina Reči; izraz "*prodavaše djevojku za vino*" označava krivotvorenje dobra Reči; izraz "*te piše*" označava da se postaje prožet obmanama.

[11] U Zahariji: *I ulice će gradske biti pune djetića i djevojaka, koje će se igrati po ulicama**.* (Zah. 8:5). Izraz "*djetića i djevojaka*" označava istine i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dobro nevinosti, kao što su istine i dobra reči, koje zapravo čine crkvu; izraz "*ulice će gradske*" znači doktrine, zbog čega su drevni učitelji podučavali na ulicama; a izraz "*koje će se igrati po ulicama*" znači biti srećan i radovati se doktrinama.

[12] U Jeremiji: *Opet ću te sazidati, i bićeš sazidana, djevojko Izrailjeva, opet ćeš se veseliti bubnjima svojim, i izlazićeš sa zborom igračkim Tada će se veseliti djevojka u kolu, i momci i starci zajedno, i promijeniću žalost njihovu na radost, i utješiću ih, i razveseliću ih po žalosti njihovoj.* (Jer. 31:4, 13). Izraz "*djevojko Izrailjeva*" označava crkvu iz naklonosti istini; izraz "*Tada će se veseliti djevojka u kolu*" označava radost srca onih, koji su u duhovnoj ljubavi prema istini, jer sva duhovna radost iz proističe iz naklonosti istini; i zato se izrazi "*igrati*", "*plesati*", "*pjevati*", kao i izrazi slični upravo pomenutima, koriste u Reči, na taj način, da se odnose na device i devojke.

[13] Budući da crkva jeste - crkva, iz duhovne ljubavi prema istini, koja je ljubav prema istini zbog istine same, u Reči se često koriste sledeći izrazi: *djevojka Izrailjeva* (Jer. 18:13; 31:4, 21; Amos 5:2); *djevojka, kći Sionska*, (2. carevima 19:21; Isa. 37:22; Pl. Jer. 1:4; 2:13); *djevojka kći mojega naroda* (Jer. 14:17); *djevojka, kćer Sidonska* (Isa. 23:12); *djevojka kćer Misirska* (Jer. 46:11); Takođe i: *djevojka, kćer Vavilonska* (Isa. 47:1). U Davidu: *Vidješe kako ideš, Bože, kako sveto ide Bog moj, car moj. Naprijed idahu pjevači, za njima svirači sred djevojaka s bubnjima:* (Ps. 68:24, 25). Ovo je rečeno o Gospodu koji se ovde podrazumeva pod izrazom "*Bog moj*" kao i pod izrazom "*car moj*," a Njegov dolazak je reprezentovan pomoću izraza "*kako sveto ide Bog moj*," izraz "*pjevači, za njima svirači sred djevojaka s bubnjima*," označava sve one, koji su od Gospodnjeg duhovnog i nebeskog kraljevstva, gde pojam "*pjevači*" reprezentuje one, koji su od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Njegovog duhovnog kraljevstva, dok izraz *"svirači sred djevojaka s bubnjima"* predstavlja one, koji su od Njegovog nebeskog kraljevstva, a nazvani su pojmom *"djevojke"*, koji predstavlja ljubav prema istini i dobru, dok izraz *"pjevati, svirati na instrumentima i na bubnjevima"* opisuje zadovoljstvo i radost njihovog srca, jer instrumenti koji se sviraju igraju udaranjem i duvanjem prikazuju radost onih, koji su iz nebeskog kraljevstva, dok gudački instrumenti i pevanje prikazuju radost onih, koji su u duhovnom kraljevstvu.

[14] U istom: *Carske kćeri dvore te; s desne ti strane stoji carica u Ofirskom zlatu. Čuj, kćeri, pogledaj i obrati k meni uho svoje, zaboravi narod svoj i dom oca svojega. I caru će omiljeti ljepota tvoja; jer je on Gospod tvoj, i njemu se pokloni. Kći Tirova doći će s darovima, najbogatiji u narodu tebe će moliti. Sva je ukrašena kći careva iznutra, haljina joj je zlatom iskićena. U vezenoj haljini vode je k caru; za njom vode k tebi djevojke, druge njezine. Vode ih veselo i radosno, ulaze u dvor carev.* (Ps. 45:9-15). Da se ovo govori o Gospodu, očito je iz stihova koji prethode (2-8), kao i iz od onih koji slede (16, 17). Izraz *"careve kćeri"* označava naklonosti Božanskoj istini; izraz *"s desne ti strane stoji carica u Ofirskom zlatu"* označava nebo i crkvu, koji su u Božanskim istinama od Božanskog dobra; izraz *"Čuj, kćeri, pogledaj i obrati k meni uho svoje,"* što je rečeno o kraljevoj kćeri, znači čuti, spoznati i poslušati, i, na taj način, razumeti, činiti i biti mudar, a sve to od Gospoda. Da će ona tada biti Gospodu prihvatljiva, označeno je putem izraza *"I caru će omiljeti ljepota tvoja,"* gde je pojam *"ljepota"* prediciran od naklonosti istini, jer je naklonost istini ta, koja konstituiše lepotu anđela; izraz *"i njemu se pokloni"* označava bogopoštovanje, koje dolazi iz poniznog srca. Izraz *"Kći Tirova doći će s darovima"* označava bogopoštovanje od strane onih, koji su u znanju istine; izraz *"najbogatiji u narodu tebe će moliti"* označava

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

obožavanje onih koji su u inteligenciji iz tih znanja; izraz "*Sva je ukrašena kći careva iznutra*" označava duhovnu naklonost istini, koja se naziva "*ukrašena*" iz obilja istine, dok pojam "*iznutra*" označava ono što je duhovno; izraz "*haljina joj je zlatom iskićena*" označava uvođenje istina formiranih iz dobra ljubavi; izraz "*U vezenoj haljini vode je k caru*" označava pojavu istine, kakva je u bukvalnom smislu data u Reči; izraz "*za njom vode k tebi djevojke, druge njezine,*" označite duhovno-prirodne naklonosti istini, kojoj služe; izraz "*Vode ih veselo i radosno, ulaze u dvor carev,*" znači s nebeskom radošću u nebu, gde je Gospod.

[15] Budući da su "*careve kćeri*" označavale duhovne naklonosti istini, a njihove "*haljine*" su označavale istine u poslednjim stvarima, kao što su istine Reči u bukvalnom smislu, dakle: *A ona imaše na sebi šarenu haljinu, jer take haljine nošahu carske kćeri dok su djevojke. I sluga njegov izvede je napolje, i zaključa za njom vrata.* (2. Sam. 13:18). U Zahariji: *Jer koliko će biti dobro njegovo i kolika ljepota njegova! od žita će rasti momci a od slatkog vina djevojke.* (Zah. 9:17). I ovo se, takođe, govori o Gospodu; a izraz "*koliko će biti dobro njegovo i kolika ljepota njegova*" znači Božansko dobro i Božansku istinu. Izraz "*od žita će rasti momci a od slatkog vina djevojke,*" označava da su razumevanje istine i naklonost istini formirani od dobra i istine od Njega. Iz ovih odlomaka vidljivo je da pojam "*djevojke*" u Reči označava naklonosti istini, isto kao što je to vidljivo i iz drugih odlomaka (kao što je Isa. 62: 5; Jer. 2:32; Joilo 1: 7, 8; Ps. 148: 12; Sudije 5:30).

[16] Budući da je "*djevojka*" označavala ljubav prema istinskoj istini crkve, koja je u potpunosti u skladu s dobrom ljubavi, zapovedeno je: *On neka se ženi djevojkom. Udovicom ni puštenicom ni silovanom ni kurvom da se ne ženi; nego djevojkom iz naroda svojega neka se oženi. I neka ne skvrni sjeme*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

naroda svojega u narodu svojem, jer sam ja Gospod, koji ga posvećujem. (Lev. 21:13-15; takođe i Jezekilj 44:22). Pojediniosti o tome mogu se videti u prethodnom tekstu objašnjene (br. 768). To je zato što izraz "djevojka" označava ljubav prema istinskoj istini, a njena oskrnavljenost označava krivotvorenje Božanske istine, a bludništvo je bilo tako strogo zabranjeno, da: *Ko bi prevario djevojku, koja nije zaručena, te bi spavao s njom, da joj da prćiju i uzme je za ženu. A ako mu je otac njezin ne bi htio dati, da da novaca koliko ide u prćiju djevojci.* (2. Moj. 22:16, 17; Pon. Zak. 22:28, 29). To se može videti objašnjeno u delu "Nebeske tajne" (br. 9181-9186).

[17] Budući da ljubav prema istini i razumevanje istine čine brak (slično kao što devica ("djevojka"), i muškarac, u koga se ona zaljubila i potom udala za njega, posle čina spajanja putem braka čine jedno, poput volje i razumevanja, ili ljubavi i misli, ili dobra i istine, u svakom čoveku), kao i zbog toga što se različite naklonosti ne mogu povezati s jednom istom mišlju, ili se, pak, različite volje ne mogu spojiti sa jednim istim razumevanjem, ili, pak različite istine crkve nisu spojive s istim dobrom ljubavi, bez izazivanja krivotvorenja i raspršivanja istine. sledi da skrnavljenje ("kogod u mjestu (...) obleži je") zaručene device, znači: izvršiti zločin kažnjiv smrću, po ovoj zapovesti u Mojsiju: *Kad djevojka bude isprošena za koga, pa je nađe kogod u mjestu i obleži je, Izvedite ih oboje na vrata onoga mjesta, i zaspite ih kamenjem da poginu, djevojku što nije vikala u mjestu, a čovjeka što je osramotio ženu bližnjega svojega. Tako izvadi zlo iz sebe. Ako li u polju nađe čovjek djevojku isprošenu, i silom je obleži, tada da se pogubi samo čovjek koji je obleža; A djevojci ne čini ništa, nije učinila grijeha koji zaslužuje smrt, jer kao kad ko skoči na bližnjega svojega i ubije ga, takva je i ta stvar; Jer nađe je u polju, i djevojka isprošena vika, ali ne bi nikoga da je odbrani.*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

(Pon. Zak. 22:23-27). Izraz "*kogod u mjestu (...) obleži je*" označava izvitoperavanje dobra i istine doktrine iz Reči, jer pojam "*mjesto*" znači doktrinu, dok izraz "*zaspite ih kamenjem*" reprezentuje kaznu za štetu učinjenu istini doktrine. Međutim, izraz "*Ako li u polju nađe čovjek djevojku isprošenu, i silom je obleži*" označava krivotvorenje istine crkve pre nego što je prihvaćena kao doktrinarna; a to nije krivotvorenje njenog dobra, jer izraz "*polje*" znači crkvu, u koju se istina najpre usađuje, a potom raste i, napokon, postaje stvar doktrine; zbog toga, dakako, samo muškarac treba da umre. Iz toga se takođe može videti da pojam "*djevičanstvo*" označava neokaljanu ljubav prema istini (kao u Lev. 21:13; Pon. Zak. 22: 13-21; Jez. 23: 3, 8).
*Hebrejski tekst ima izraz "*Judinu*", koji se, takođe, nalazi i u br. 922.
**Hebrejski tekst ima izraz "*njihovim [ulicama – prim. M. V.]*," videti u prethodnom tekstu, br. 652.

864. *Oni idu za jagnjetom kud god ono pođe*, označava one, koji su pridruženi Gospodu, zahvaljujući Njegovom Božanskom Ljudskom i zahvaljujući životu prema Njegovim zapovestima. To je vidljivo iz značenja pojma "*jagnje*", što reprezentuje Gospoda kao Božansko Ljudsko (vidi u prethodnom tekstu, br. 314); takođe iz značenja izraza "*Oni idu za jagnjetom kud god ono pođe*", kao priznavanja Njegovog Božanskog, i izvršavanja Njegovih zapovesti. Izraz "*Slijediti Gospoda*" ima isto značenje kao "*ići ili hodati za Njim*". Da izraz "*ići ili hodati za Gospodom*" znači priznati, poslušati, delovati i živeti od Njega i s Njim, može se videti u prethodnom tekstu (br. 787). To je značenje izraza "*slijediti Gospoda*", jer niko ne može slediti Gospoda od sebe, već samo od samog Gospoda. To stoga, što Gospod dovodi ka Sebi čoveka koji slobodno želi da Ga sledi, ali On ne može Sebi dovesti nikoga, ko ne želi da Ga sledi. Jer Gospod tako dela sa čovekom, da Ga čovek može slediti kao da to, naizgled, čini sam od sebe; tako Gospod

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

utiče u čovekovu slobodu; a to čini radi prihvatanja i usađivanja istine i dobra u čoveka, i posledičnog reformisanja i preporoda. Jer ako čoveku ne bi izgledalo kao da Gospoda sledi sam od sebe, to jest, priznaje Njegovo Božansko i izvršava njegove zapovesti kao da sve to dela sam od sebe, ne bi bilo prisvajanja i povezivanja, a time ni reformacije i preporoda. Jer sve što ulazi u čoveka i postaje kao da je njegovo, jeste ono, što čovek dobija u slobodi, to jest, kao da je od njega, bilo da je u pitanju ono što on misli i govori, ili ono što želi i čini, kao da sve to dela sam od sebe. Pa ipak, čovek treba da veruje, iako se sve pomenute stvari pojavljuju kao da su njegove vlastite, da to on ne čini sam od sebe, nego od Gospoda; i zato se kaže da se mora ponašati ne zaista sam od sebe, nego se mora ponašati kao da je sam od sebe. Drugi razlog za to je da čovek nema nikakvu percepciju Gospodnjeg uticaja na njegovu volju, i na njegove misli; to stoga, jer čovek ne zna ništa o svojoj povezanosti s anđelima; stoga pretpostavlja da šta god želi i misli, on hoće i misli od sebe; tako da ne može znati da unutar njega postoji išta drugačije negoli njegova sopstvena aktivnost; međutim, u stvarnosti, celokupno dobro utiče u njega, i to: u ono što on misli, u ono što želi, i, najzad, u ono što on sledi. A, kako on to zna iz doktrine Crkve, naime, da je sve dobro od Boga, on bi trebalo da veruje da ne čini dobro sam od sebe, iako mu izgleda kao da ga čini sam od sebe. To se podrazumeva pod onim što je Gospod učio u Marku: *I govoraše im: tako je carstvo Božije kao čovjek kad baci sjeme u zemlju; I spava i ustaje noću i danju; i sjeme niče i raste, da ne zna on.* (Marko 4:26, 27). A u Jovanu: *Jovan odgovori i reče: ne može čovjek ništa primati ako mu ne bude dano s neba.* (Jovan 3:27). A u istom: *Ja sam čokot a vi loze: i koji bude u meni i ja u njemu on će roditi mnogi rod; jer bez mene ne možete činiti ništa.* (Jovan 15:5).

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Prihvatiti Gospodnje Božansko Ljudsko i izvršiti Njegove zapovesti znači slediti Njega, jer se samo oni, koji to čine, mogu povezati s Gospodom. Da se spoj svakog čoveka s Gospodom mora ostvariti u skladu sa ispovedanjem i priznavanjem Njega, koje potiče iz čovekovog srca, i u skladu sa ličnim životom, može se videti iz toga, da svi anđeli nebeski ne priznaju nijedno drugo Božanstvo, sem Božanskog Gospodnjeg, kao i da svi anđeli nebeski žive prema zakonima reda, koji su - Njegove zapovesti, to jest, oni žive u Božanskom, koje proizlazi iz Gospoda, što se zove Božanska istina. Budući da žive na ovaj način, oni žive u nebeskoj auri ili u nebeskom etru u koji niko ne može biti primljen, osim onih, koji su u životu što je od Gospoda. Ako bi bilo ko drugi ušao u taj etar, bilo bi to kao da pustimo miševu u cev iz koje je ispumpan vazduh.

[3] Sve to čini jasnim ono što je označeno, u duhovnom smislu, pod izrazom: *"oni idu za Gospodom kud god on pođe"*. Izraz *"Slijediti ga"* ima isto značenje u narednim odlomcima. Kao u Jovanu: *Isus im pak opet reče: ja sam vidjelo svijetu: ko ide za mnom neće hoditi po tami, nego će imati vidjelo života.* (Jovan 8:12). izraz *"ja sam vidjelo svijetu"* označava da je On sama Božanska Istina; izraz *"ko ide za mnom"* označava onog čoveka, koji priznaje Njegovo Božansko i izvršava Njegove zapovesti; izraz *"neće hoditi po tami"* znači da neće biti u neistinama; izraz *"nego će imati vidjelo života"* označava da će on biti u božanskim istinama, koje čoveka podučavaju večnom životu i vode u nebo. Ovde očito izraz *"slijediti Gospoda"* ne znači slediti Ga bukvalno, nego priznati Njegovo Božansko i biti Mu poslušan.

[4] Na istom mestu: *I kad svoje ovce istjera, ide pred njima, i ovce idu za njim, jer poznaju glas njegov. A za tuđinom neće da idu, nego bježe od njega, jer ne poznaju glasa tuđega. Ovce moje slušaju glas moj, i ja poznajem njih, i za mnom idu.* (Jovan 10:4, 5, 27). Ovde izraz *"slijediti Gospoda"* znači

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

priznati Njegovo Božansko i Njemu se povinovati; jer je rečeno: "*I kad svoje ovce istjera, ide pred njima, i ovce idu za njim, jer poznaju glas njegov*"; izraz "*poznavati i čuti glas Gospodnji*" označava izvršavanje njegovih zapovesti.

[5] U Jevanđeljima: *Tada Isus reče učenicima svojijem: ako ko hoće za mnom ići, neka se odreče sebe, i uzme krst svoj i ide za mnom.* (Mat. 16:24; Marko 8:34; Luka 9:23). Očigledno je da izraz "*oni idu za Gospodom kud god on pođe*" znači poricanje sebe; a poricanje sebe mora biti vođeno ne od sebe nego od Gospoda; a sebe poriče onaj, koji izbegava zlo, i okreće se od zala, jer su gresi; a kad se čovek okrene od zla, vodi ga Gospod; jer on izvršava zapovesti Gospodnje, ne od sebe, nego od Gospoda. Izraz "*slijediti Gospoda*" ima isto značenje i u drugim mestima u Reči: (kao u Mat. 19:21, 28; Marko 2:14, 15; 3:7, 8; 10:21, 28, 29; Luka 18:22, 28; Jovan 12:26; 13:36, 37; 21:19-22).

[6] Sve to jasno pokazuje da hodanje za Gospodom mora biti vođeno od Njega, a ne od čovekovog vlastitog; štaviše, samo oni, koji nisu vođeni od strane samih sebe, mogu biti vođeni od strane Gospoda; jasno je da svako ko ne izbegava zla, biva vođen od samog sebe, jer su zla suprotna Reči i stoga su protivna Bogu; posledično, zla su gresi i ona su iz pakla. Ko god da ne izbegava zla i ne odbacuje ih, vodi samog sebe; a iz razloga što je (nasleđeno) zlo koje obitava u čoveku - njegov život, jer je to njegovo vlastito [proprium]; i dok takva zla ne budu uklonjena, čovek čini sve od njih, dakle od sebe. Ali, međutim, kada su zla uklonjena, što je učinjeno kad ih čovek izbegava jer su paklena, posledično Gospod ulazi u njega s istinama i dobrima s neba i vodi ga. Glavni razlog je da svaki čovek jeste ništa drugo do - njegova ljubav; a čovek, kao i njegov duh, koji živi nakon smrti, nije ništa drugo do - naklonost, koja je od njegove ljubavi, i svako zlo je, takođe,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

iz njegove ljubavi, i tako pripada njegovoj ljubavi; iz ovoga sledi da se čovekova ljubav ili naklonost menja samo duhovnim izbegavanjem zala i okretanjem od njih, što znači: izbegavati ih, i odvratiti se od njih, jer su paklena. Iz svega ovoga sada se može jasno videti šta reprezentuje izraz "*oni idu za Gospodom kud god on pođe.*"

865. *Ovi su kupljeni od ljudi prvenci Bogu i jagnjetu*, označava one koje je Gospod primio u Novoj Crkvi. To je vidljivo iz značenja izraza "*Ovi su kupljeni*", kao reprezentacije onih, koji primaju pouku iz Reči, posebno što se tiče Gospoda, i koji žive u skladu s njima (vidi u prethodnom tekstu, br. 860). Istovetno se podrazumeva pod onima koji se nazivaju "*otkupljeni od Gospoda*"; a "*otkupljeni*" su oni, koje je Gospod preporodio, odnosno, oni, koji slede Gospoda, to jest, koji su vođeni od Njega (o čemu videti neposredno u prethodnom tekstu). Takođe iz značenja izraza "*prvenci Bogu i jagnjetu*", kao reprezentacije onih, koji su se predali Gospodu, i koji su usvojeni od Njega. Da se misli na one, koji su od Nove Crkve, očito je iz njihovog imenovanja izrazom "*prvenci Bogu i jagnjetu*", budući da oni, koji su primljeni od strane te crkve, priznaju Gospodnje Božansko Ljudsko, i žive prema Njegovim zapovestima. U Novu Crkvu, koja se zove "*Novi Jerusalem*", ne primaju se drugi, jer oni koji ne veruju u ovo, i ne žive u skladu sa tim, ne mogu biti ni u harmoniji sa nebeskim životom, niti sa tamošnjom svetlošću, niti sa tamošnjom toplinom: svetlost je Božanska istina, koja je izvor svake inteligencije i mudrosti; a toplina je Božansko dobro, koje je izvor svake ljubavi i milosrđa. Sva čovekova naklonost i misao ne samo da je u njemu i konstituiše njegov život, nego je i izvan njega, i čini sferu njegovog života. Zato je nebo podeljeno na društva prema različitim oblicima njihovih naklonosti, kao i njihovih misli; stoga, ako nisu isključivo u duhovnim naklonostima, kao i u mislima otuda, koje se formiraju

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

isključivo zahvaljujući Gospodu, i životu u skladu s Njegovim zapovestima, oni se ne mogu primiti ni u jedno nebesko društvo, jer ih društvo u tom slučaju percipira kao odvratne; i zato oni, koji ne priznaju Gospodnje Božansko Ljudsko, i ne žive prema Njegovim zapovestima iz Reči, ne mogu biti povezani s anđelima nebeskim. Da je to tako, pokazala su mi mnogobrojna iskustva. Bilo je onih koji su imali međusobno istovetnu ideju o Gospodu kao o bilo kom drugom čoveku, i živeli su u veri današnjih dana, što je spoznaja (ili misao) bez ikakve dobrobiti života. Kako su oni verovali da zadobiti večni život znači ništa drugo do - biti primljen na nebo, tako bi, prema njihovoj sopstvenoj želji, i zaista bili primljeni u određeno društvo; Ali, kad bi im nebesko svetlo obasjalo oči, vid i vidokrug, istovremeno bi njihovo razumevanje postalo posve zamračeno, pa bi počeli da padaju u ukočenost i ludost. A ako bi im bivala udahnuta nebeska toplina, počeli bi se mučiti na strašan način, a glava i udovi bi im se se uvijali poput zmija; zbog toga bi se bacili prema dole, zaklinjući se da je ulazak u nebo (osim ako ne bi i sami, u svom unutarnjem, bili u svetlosti i toplini neba) za njih bio pakao, i da nisu znali da se nebo zadobija isključivo od ljubavi i njene vere, ili od života prema Gospodnjim zapovestima iz Reči i iz vere u Gospoda, a ne od vere lišene verskog života, što je milosrđe.

[2] Sada će se ukratko reći šta "*prvenci*" ("*prvi plodovi*") označavaju u Reči. Značenje prvih plodova slično je značenju "*prvorodjenih*"; međutim, izraz "*prvorodjeni*" se temelji na životinjama dok se izraz "*prvenci*", pak, temelji na biljkama - voću i povrću; stoga su "*prvorodjeni*" obdareni svojstvom da se prvi rađaju, a "*prvenci*" su od prvih poljoprivrednih proizvoda; a oboje označavaju duhovno dobro koje je prvo stvoreno, što je, samo po sebi, istina od dobra, koje potiče od Gospoda. Ovo ima svoje poreklo u činjenici da u čoveku postoje dva uma, i to: prirodni um i duhovni um. Iz prirodnog uma

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

samog se ništa se dobro ne može stvoriti, već se stvara isključivo zlo i njegova neistina; ali, čim se duhovni um otvori, kreiraju se dobro i njegova istina; ono, što se stvara po prvi put, reprezentuju izrazi "*prvorodeni*" i "*prvenci*". A, kako sve stvari, koje su rođene i stvorene iz duhovnog uma, potiču od Gospoda, a ne od čoveka, one su bile posvećene Jehovi, to jest Gospodu, jer su bile Njegove i zbog toga su bile svete. A, kako ono, što je rođeno ili stvoreno, označava sve stvari koje slede po redu, kao što vođu sledi njegov narod, ili, pak, pastira sledi njegovo stado, tako izraz "*davanje prvorodjenih i prvenaca Gospodu*" označava da i sve ostalo takođe Njemu pripada.

[3] Ali da bi sve o čemu smo upravo govorili, postalo još pristupačnije našem razumevanju, treba znati da je prirodni um formiran prema ideji ili prema slici sveta, dok je duhovni um formiran prema ideji ili slici neba; takođe, da duhovni um nije otvoren nijednom čoveku, osim onom, koji priznaje Božansko Gospodnje i živi prema Njegovim zapovestima; i dok se ovaj um ne otvori, ne stvara se ništa dobro i ne kreira se nikakva istina; ali čim se otvori, kreiraju se istina i dobro, a, to što je stvoreno, jeste od Gospoda. Stoga se prva stvar koja biva stvorena naziva – svetom stvari, i označava da su i sve druge stvari, koje se nakon toga stvaraju - svete. To jasno pokazuje da otvaranje materice ili utrobe označava otvaranje duhovnog uma. Ovo značenje otvaranja materice ili utrobe potiče iz korespondencije, gde utroba korespondira dobru nebeske ljubavi. (O ovoj korespondenciji vidi u prethodnom tekstu, br. 710, kao i u delu "Nebeske tajne", br. 4918, 5050-5062.)

[4] Jer to je ono što je označeno "*prvencima*" zbog toga što sve stvari, koje se odnose na žetvu (gde se misli na pšenicu, ječam, i ostalo, kao i takođe na vunu), označavaju dobra i istine neba i crkve. Tako isto, čiste i korisne zveri

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

imaju slično značenje, tako da su prvorođeni potonjih i prvenci prethodnih bivani darovani Gospodu; a, kako je poglavar sveštencički predstavljao Gospoda u Njegovoj funkciji sveštenika, što je dobro ljubavi, te bi stvari bile darovane tom svešteniku, i tako su sve stvari koje su bile proizvodi poput kukuruza, vina i ulja, postajale svete. A u pogledu ovih prvenaca, pogledajte zakone sinova Izraelovih u Mojsijevom zakonu, što se tiče svih proizvoda, poput žita, ulja, vina, plodova sa stabala drveća, takođe i vune, isto kao i svih prvorođenih od krda i stada; a da su oni bili posvećeni Jahvi, i od Jahve - Aronu, a posle njega poglavaru sveštencičkom (Izl. 22:29; Br. 13:20; 15: 17-22; 18: 8-20; Pon. Zak. 18: 4; 26: 1 do kraja): takođe se tiče svetkovine prvih plodova žetve i prvih plodova hleba (2. Moj. 23: 14-16, 19, 26; Lev. 23: 9-15, 20-25; Broj. 28:26 do kraja; i drugde).

[5] Iz svega ovoga se sada može videti da izraz "*prvenci Bogu i jagnjetu*" označava one, koji će biti od Nove Crkve koja se naziva "*Novim Jerusalimom*", a koji priznaju Gospodnje Božansko Ljudsko i žive životom ljubavi, tj. životom prema zapovestima Gospodnjim u Reči. U takvima, i samo u takvima, otvara se duhovni um; zato nikoga drugog, sem njih, ne vodi Gospod, niti za bilo koga drugog važi izraz "*oni idu za Gospodom kud god na pođe*". Da "*prvenci Bogu i jagnjetu*" u Otkrovenju znače Gospoda kao Božansko Samo, a istovremeno i Gospoda kao Božansko Ljudsko, može se videti u prethodnom tekstu (br. 297, 314, 343, 460, 482).

866. Stih 5. *I u njihovijem ustima ne nađe se prijevarena*, označava da imaju averziju prema mišljenju baziranom na obmanama, kao i averziju prema tome da ih ih neko uverava u neistine. To je vidljivo iz značenja pojma "*usta*", kao misli i govora odatle, a time i uveravanja; (vidi u prethodnom tekstu, br. 580, 782, 794); takođe iz značenja izraza "*prijevarena*", kao namernog varanja i zavodjenja, dakle, kao namere volje; posledično,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

razmišljanja u neistinama i uveravanja drugih u njih, što uništava čoveka zauvek. Da takve stvari nemaju mesta u onima koje vodi Gospod, ili koji slede Gospoda, označava se putem izraza "*U njihovom je ustima ne nađe se prijevarena.*" Jer Gospod je Božanska istina sjedinjena s Božanskim dobrom; i svi, koji su u Gospodu, jesu oni, koji priznaju Njegovo Božansko Ljudsko i vrše Njegove zapovesti, i posledično su u Božanskoj istini i u Božanskom dobru; a, kako je mišljenje, koje je bazirano na neistinama, suprotno Božanskoj istini, a želja da se u te obmane uveravaju drugi ljudi jeste suprotna Božanskom dobru, sledi da oni, koji su u Gospodu, imaju averziju prema takvim stvarima.

[2] Šta izraz "*prijevara*" označava u Reči može se videti iz odlomaka u kojima se pominje, kao u odlomku koji sledi, u Jovanu: *A Isus vidjevši Natanaila gdje ide k njemu reče za njega: evo pravoga Izrailjca u kome nema lukavstva.* (Jovan 1:47). Izraz "*Izrailjac*" označava onoga koji je u dobru ljubavi prema bližnjem, i a otuda je i u istinama, dakle onaj koji je u istinama od dobra. To se podrazumeva i pod izrazom "*sto četrdeset i četiri hiljade koje slijede Gospoda, U njihovom ustima ne nađe se prijevarena;*" tako, ovde, pojam "*prijevara*" ima isto značenje.

[3] U Sofoniji: *Ostatak Izrailjev neće činiti bezakonja niti će govoriti laži, niti će se naći u ustima njihovijem jezik prijevaran; nego će pasti i ležati i neće biti nikoga da ih plaši.* (Sof. 3:13). Izraz "*Ostatak Izrailjev,*" istovetno kao i izraz "*pravoga Izrailjca,*" znači one, koji su u duhovnoj veri, jer su u dobru ljubavi; izraz "*govoriti laži*" označava lažno podučavanje, usled nepoznavanja istine; a izraz "*prijevara*" označava neistinu koja nije iz neznanja o istini, nego od promišljanja, dakle u svrhu svesnog obmanjivanja, kao što je slučaj kod opakih.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[4] Isto tako u sledećim odlomcima: *Odrediše mu grob sa zločincima, ali na smrti bi s bogatijem, jer ne učini nepravde, niti se nađe prijevarena u ustima njegovijem.* (Isa. 53:9); što se kaže o Gospodu: *Od prijevare i nasilja iskupiće duše njihove*, i skupa će biti krv njihova pred očima njegovima.* (Ps. 72:14). *Jer su bogatuni njegovi puni nepravde, i stanovnici govore laž, i u ustima im je jezik prijevaran.* (Mihej 6:12). *I pohodiću u taj dan sve koji skaču preko praga, koji pune kuću gospodara svojih grabežem i prijevarom.* (Sof. 1:9). *Ti ćeš ih, Bože, svaliti u jamu pogibli; krvopije i lukavi neće sastaviti polovine dana svojih. A ja se u tebi uzdam.* (Ps. 55:23). *Potireš lažljivce; na krvopioce i lukave mrzi Gospod.* (Ps. 5:6). Izraz "Nasilje i krv" označava izopačenje istine i krivotvorenje Reči; a pojam "prijevarena" označava da se to radi namerno: *Usliši, Gospode, pravdu, čuj glas moj, primi u uši molitvu moju ne iz usta lažljivijeh.* (Ps. 17:1). *Ustavljaj jezik svoj oda zla, i usta svoja od prevarne riječi.* (Ps. 34:13). *Neće usne moje govoriti bezakonja, niti će jezik moj izricati prijevare.* (Jov 27:4). *Gospode! izbavi dušu moju od usta lažljivijeh i od jezika lukavoga. Šta će ti dati i šta će ti prinijeti jezik lukavi?* (Ps. 120:2, 3). *Usta si svoja pustio da govore zlo, i jezik tvoj plete prijevare.* (Ps. 50:19). *Jer se usta bezbožnika i usta lukava na me otvoriše; govore sa mnom jezikom lažljivijem.* (Ps. 109:2). *Nepravdu izmišlja jezik tvoj; on je u tebe kao britva naoštrena, lukavi! Voliš zlo nego dobro, voliš lagati nego istinu govoriti. Ljubiš svakojake riječi od pogibli, i jezik lukav.* (Ps. 52:2, 4). *I svaki vara prijatelja svojega i ne govori istine, uče jezik svoj da govori laž, muče se da čine zlo. Stan ti je usred prijevare; radi prijevare neće da znaju za me, govori Gospod.* (Jer. 9:5, 6). Izraz "Usne i jezik" kojima govore laž i prevaru označava misao povezanu sa namerom da uveravaju druge u laži protiv istina i da zavode; usne i jezik imaju isto značenje kao usta: *Blago čovjeku, kojemu Gospod ne prima grijeha i u čijem duhu nema lukavstva.* (Ps. 32:2); *Riječi su usta njegovijeh nepravda i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

lukavstvo, neće da se opameti da tvori dobro. (Ps. 36:3); Treba li da govorite za Boga nepravdu ili prijevaru da govorite za nj? (Jov 13:7); pojam "bezakonje" se odnosi na zlo, dok se izraz "prijevera" odnosi na neistinu otuda: Sudi mi, Bože, i raspravi parbu moju s narodom rđavim! od čovjeka nepravednoga i lukavoga izbavi me. (Ps. 43:1). U koga su čiste ruke i srce bezazleno, ko ne izriče imena njegova uzalud i ne kune se lažno. (Ps. 24:4). Jer oni ne govore o miru, nego na mirne na zemlji izmišljaju lažne stvari. Razvaljuju na me usta svoja, i govore: dobro! dobro! vidi oko naše. (Ps. 35:20, 21). Usred njega je pogibao, s ulice njegove ne odlazi prijevarena i lukavstvo. (Ps. 55:11). Obaraš sve koji otstupaju od naredaba tvojih; jer su pomisli njihove laž. (Ps. 119:118). Zašto je zašao taj narod Jerusalimski zavisagda? Drže se prijevare, neće da se obrate. Pazio sam i slušao, ne govore pravo, nema nikoga da se kaje za zlo svoje, da reče: što učinih? Svaki je okrenuo svojim trkom, kao konj kad nagne u boj. (Jer. 8:5, 6). U pomenutim odlomcima pojam "prijevera" ne znači obmanu u prirodnom smislu, koja se sastoji od zavaravanja i zlonamernog laganja protiv drugoga, već prevaru u duhovnom smislu, u kome "prijevera" znači misao proisteklu iz namere volje, ili: namerno ciljano govoriti neistine i uveravati druge ljude u njih, i time uništavati dušu.

[5] Slično važi i kod proroka, u Jeremiji: *Ali u proroka Jerusalimskih vidim strahotu: čine preljubu i hode u laži, ukrjepljuju ruke zlikovcima da se niko ne vrati od svoje zloće; svi su mi kao Sodom, i stanovnici njegovi kao Gomor. (Jer. 23:14). U istom: Zemlja je ispucala, jer ne bješe dažda na zemlji; zato se težaci stide i pokrivaju glavu svoju. (Jer. 14:14). U duhovnom smislu, izraz "proroci" označava one, koji podučavaju istine iz Reči i doktrine, te, stoga, u apstraktnom smislu, Reč kao doktrinu, a, u suprotnom smislu, kao u ovim odlomcima, reprezentuje one, koji podučavaju neistine, dakle one koji*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

krivotvore istine Reči; a da to čine namerno, označeno je pomoću izraza "*Srce je prijeverno.*"

[6] Da pojam "*prijevera*", u duhovnom smislu, znači namerno krivotvorenje istina Reči, iz želje za zavaravanjem, vidljivo je u Knjizi proroka Osije: *Opkolio me je Jefrem lažju i dom Izrailjev prijeverom; ali Juda još vlada s Bogom i vjeran je sa svetima.* (Osija 12:1). Izraz "*Jefrem*" označava razumevanje crkvenih istina; a izraz "*dom Izrailjev*" samu crkvu; tako, izrazi "*prijeverom*" i "lažju" označavaju namerno i voljno uveravanje drugih ljudi u neistine.

[7] U istom: *Vraćaju se, ali ne k višnjemu, postaje kao luk lažljiv; knezovi će njihovi popadati od mača s obijesti jezika svojega; to će im biti potsmijeh u zemlji Misirskoj.* (Osija 7:16). A u Davidu: *Odustaje i odvrgoše se, kao i oci njihovi, slagaše kao rđav luk.* (Ps. 78:57). Oni se upoređuju sa izrazom "*rđav luk*", jer "*luk*" označava borbu doktrina, u oba smisla, naime, doktrinu lažnosti koja se bori protiv istine, i doktrinu istine, koja se bori protiv laži, jer koplja i strele označavaju neistine (ili, u suprotnom smislu, istine) s kojima se treba boriti. (Da je ovo značenje izraza "*luk i strele*" može se videti u prethodnom tekstu, br. 357.) Sve to opet pokazuje da pojam "*prijevera*" znači obmanu u duhovnom smislu, što je obmana protiv istina i dobara Reči i crkve, dakle dispozicija i želja da se oni unište.

[8] Da se dispozicija i želja da se unište istine i dobra, koja potiču iz Reči, iz doktrine i, najzad, iz crkve, dakle da se pomenute istine i dobra (smišljeno i sa namerom) unište, označava pomoću pojma "*prijevera*", vidljivo je u Jeremiji: *Jer se nalaze u narodu mom bezbožnici, koji vrebaju kao ptičari kad se pritaje, među zamke da hvataju ljude. Kao krletka puna ptica tako su kuće njihove pune prijeverare; zato postaje veliki i obogatiše.* (Jer. 5:26, 27). U

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Mojsiju: *Ako bi ko navalice ustao na bližnjega svojega da ga ubije iz prijevare, odvući ga i od oltara mojega da se pogubi.* (2. Moj. 21:14). A da je to bio veoma težak greh, govori se u Jeremiji: *Proklet bio ko nemarno radi djelo Gospodnje, i proklet ko usteže mač svoj od krvi!* (Jer. 48:10). "Obmana" je bila tako težak zločin, jer promišljanje i ciljna namera potiču od volje, a sve što je od volje, jeste od čoveka samog, i nazvano je zlom njegovog srca, jer je volja - sam čovek; međutim, misao, koja prethodi pristanku, što je čin volje, nije u čoveku, nego je izvan njega, budući da stvari, koje ulaze u misao, jesu poput predmeta, koji utiču iz sveta u ljudski vidokrug, pri čemu su neki od njih ugodni, a neki - neugodni; oni, koji su ugodni, donose uživanje u čovekov život, dok se nedopadljivi predmeti - odbacuju. Tako je i sa svim onim, što se uliva u čovekov unutarnji vid, a to je njegovo razumevanje, i posledična misao. Ako je ugodno, ulazi u njegovu volju i dodaje se njegovom životu; nasuprot tome, ako nije ugodno, biva izbačeno.

[9] Treba znati da sve zle osobe imaju dispoziciju i želju, a time i volju, da unište istine neba i crkve neistinama, iz razloga što su povezani sa paklom. Pakleni duhovi, sa kojima su zle osobe povezane, usled naslada svoje ljubavi, bukne od požude da unište sve nebeske i crkvene stvari, a to žele da čine lukavim sredstvima, koja oni vešto izmišljaju i čudesno izvršavaju, što bi, ako bi se opisalo na osnovu mojih ličnih duhovnih iskustava, ispunilo mnoge stranice ove knjige. To jasno pokazuje da izraz "*prijevare*", uopšteno, označava svako zlo, koje potiče od namere da se istine unište lažima. (Kao dodatak ovome, videti šta je rečeno o prevari u "*Nebeskim tajnama*", naime, da obmana uništava sve ono, što je duhovni i unutarnji život u čoveku, br. 9013; da su, za drevne ljude, prevara, obmana i pretvornost predstavljali monstruoze poroke, br. 3573, zatim, da se prevaranti, kada ih gledaju

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

anđeli, pojavljuju kao zmije i guje, br. 4533, takođe, da se na njih misli u Reči pod pojmovima "*zmije*" i "*guje*", br. 9013, kao i da izraz "*otrov*" u Reči označava prevaru, br. 9013. Što se tiče kazni, koje su namenjene onima, koji u laži sačekuju druge da ih upropaste, i obmanjuju druge prevarom, videti br. 831, 957-960, 1273, a, što se tiče njihovih paklova, videti br. 830, 831, 947, 4951.) *Hebrejski tekst ima izraz "*njihove*", vidi u prethodnom tekstu, br. 328.

867. *Jer su bez mane pred prijestolom Božijim*, označava da su u očima anđela oni lišeni obmana od zla. To je vidljivo iz značenja izraza "*bez mane*", što znači biti bez lažnosti od zla (o čemu uskoro); takođe iz značenja izraza "*pred prijestolom Božijim*", kao bivanja pred očima anđela. Da izraz "*pred prijestolom Božijim*" reprezentuje nebo u kome se nalaze anđeli, može se videti u prethodnom tekstu (br. 253). Oni izgledaju besprekorno u očima anđela nebeskih, jer ih vodi Gospod, a Gospod neprestano osigurava da ništa lažno ne može ući u njihovu volju; obmane se primaju u misao, ali ne idu dalje, i posledično bivaju izbačene iz nje; a ono, što je izbačeno iz misli, ne prlja i ne skrnavi čoveka. Nasuprot tome, ono, što čovek otuda preuzima svojom voljom, jeste nečistoća; Jer to pripada njegovoj ljubavi i postaje njen nerazdvojni deo, a, time, dakle, i deo njegovog života, i, posledično, bitan element u delima koje on čini; a to se ne može ukloniti ni na koji drugi način, osim iskrenim i stvarnim životnim pokajanjem. To stoga, što volja, ljubav i život u obmanama, kao i posledična dela otuda, deluju kao jedno, a u Reči su označeni "*srcem*"; upravo zbog toga su oni, koji su vođeni od strane Gospoda, odnosno oni, koji Ga slede, reprezentovani pomoću izraza "*bez mane*".

[2] Neizbežno je da čovek promišlja o tome, šta je lažno, a šta je, pak, zlo, i to iz dva razloga: najpre zbog toga što je on rođen u zlu svake vrste, a potom

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

i zato što nauk današnje crkve nije doktrina života, već je doktrina same vere; doktrina vere odvojene od života ne podučava istine kojima se može reformisati ljudski život. Međutim, oni, koji su u Gospodu, ostaju u duhovnoj naklonosti prema istini; a oni, koji su u toj naklonosti, mogu primiti i neistine, iako ne s potpunim pristankom, i to samo na takav način, i do te mere, u kojoj se one slažu s dobrom i njegovim istinama. Stoga, kada oni, koji su u stanju duhovnoj naklonosti ka istini, upiju bilo kakve neistine, lako ih odbacuju čim čuju istine, bilo na ovom svetu ili na drugom svetu. Takva je duhovna ljubav prema istini. Zbog toga su oni, koji su u toj ljubavi, usavršeni u inteligenciji i mudrosti za večnost; a takođe poseduju i sposobnost razumevanja istina. S druge strane, oni, koji nisu u toj ljubavi, podjednako odbijaju kako razumevanje, tako i slušanje istina, i, stoga, oni nemaju sposobnost razumevanja istih. Da je to tako, jasno mi je na osnovu opšteg iskustva koje sam stekao u duhovnom svetu.

[3] Sada, kako anđeli nebeski ne znaju ništa o tome šta se nalazi unutar čoveka, osim njegove ljubavi i njegovih naklonosti, želja i uživanja otuda, a time i njegovih ciljeva (zbog kojih on misli na određeni način i ni na jedan drugi), pa kad oni percipiraju u njemu ljubav prema istini radi korisnih životnih upotreba, koje su cilj, oni ne vide obmane od zla; a, ako slučajno ugledaju neistine koje ne potiču od zla, oni znaju da te neistine ne štete, jer u njima suštinski nema zla. Lažnosti od zla su stvarne neistine koje su iz pakla; takve laži su same po sebi zla jer su oblici zla.

[4] Što se tiče izraza "*bez mane*", on označava ono što je celovito i bez mane, a, u duhovnom smislu znači biti bez neistina od zla. Zbog toga je bilo zabranjeno da bilo ko od semena Aronovog, koji je imao bilo kakvu manu, dođe blizu oltara ili da uđe iza zavese (Lev. 21,17-23); bilo mu je takođe zabranjeno da prinosi žrtve, kao što su žrtve od goveda, teladi, koza ili

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

janjaca, u kojima je bilo ikakvih mana (Lev. 22: 19-25). U oba ova odlomka nabrajaju se mane, pomoću kojih su označene neistine i zla raznih vrsta.

868. Stihovi 6, 7. *I vidjeh drugoga anđela gdje leti posred neba, koji imaše vječno jevanđelje da objavi onima koji žive na zemlji, i svakome plemenu, i jeziku i koljenu i narodu. I govoraše velikijem glasom: bojte se Boga, i podajte mu slavu, jer dođe čas suda njegov; i poklonite se onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore vodene.* 6. "*I vidjeh drugoga anđela gdje leti posred neba*" označava Gospodnju manifestaciju svuda (br. 869); izraz "*koji imaše vječno jevanđelje,*" znači da se ta manifestacija odnosi na Njegov dolazak i spasenje onih koji veruju u Njega (br. 870); izraz "*da objavi onima koji žive na zemlji,*" označava objavu koja se odnosi na sve one, koji su iz crkve (br. 871); izraz "*i svakome plemenu, i jeziku i koljenu i narodu,*" znači svima koji su u dobrima i u posledičnim istinama života i doktrine (br. 872); izraz "*I govoraše velikijem glasom*" označava opomenu (br. 873); izraz "*bojte se Boga, i podajte mu slavu*" označava obožavanje Gospoda iz Njegove Božanske Istine životom koji je u skladu sa njom (br. 874); izraz "*jer dođe čas suda njegov,*" označava odvajanje onih koji žive prema Božjim istinama od onih koji ne žive prema njima (br. 875); izraz "*i poklonite se onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore vodene*" označava priznanje i ispovedanje Njega, od koga je sve nebo i od koga je sva crkva, i od koga je Božanska istina ili Reč (br. 876).

869. Stih 6. *I vidjeh drugoga anđela gdje leti posred neba,* označava Gospodnju manifestaciju svuda. Ovo je očigledno iz značenja izraza "*I vidjeh drugoga anđela gdje leti posred neba,*" kao Gospodnje manifestacija svuda, zato što pojam "*anđeo*" označava nešto od Gospoda, jer anđeli nisu anđeli sami od sebe, nego od Gospoda, budući da su oni su primaoci Božanske istine, koja proizlazi iz Gospoda, i zbog toga oni u Reči označavaju

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Božanske istine. Ni samo nebo nije nebo od onoga što je anđeosko vlastito [proprium], već od onoga Božanskog koje je u anđelima (videti u prethodnom tekstu, br. 130, 200, 302). Izraz "*leteti*" označava nadzor i prisutnost (videti u prethodnom tekstu, br. 282), a, konkretno ovde, manifestaciju; jer je anđeo učinio manifestnim Gospodnji dolazak, što se podrazumeva pod izrazom "*koji imaše vječno jevanđelje*," a takođe se tiče i dolaska Poslednjeg suda; dok izraz "*posred*" znači svuda (videti u prethodnom tekstu, br. 313); iz čega je jasno da izraz "*I vidjeh drugoga anđela gdje leti posred neba*" označava Gospodnju manifestaciju svuda.

870. *Koji imaše vječno jevanđelje*, označava ono što se tiče Njegovog dolaska, kao i i spasenja onih koji veruju u Njega. To je vidljivo iz značenja pojma "*Jevanđelje*", kao reprezentacije Gospodnjeg dolaska i spasenja, koje u to doba dolazi za one koji veruju u Njega. (Da je Gospod došao, kao i da On tek treba da dođe u času svršetka sveta, to jest, na kraju stare crkve i na početku Nove, a istovremeno će tada biti izvršen i Poslednji sud, može se videti u prethodnom tekstu, br. 612.) Takođe iz značenja izraza "*vječno*", kao bivanja Božanskog kao njegove egzistencije [existere]. Postoje dve univerzalnosti kroz koje se izražava Božansko, a to su, naime, beskonačno i večno. Beskonačno je Božansko kao biće [esse]; a večno je Božansko u pogledu njegovog postojanja [existere]; svaka od ovih kategorija mora biti shvaćena u supereminentnom smislu, naime, bez prostora i bez vremena. Ko god da misli o beskonačnosti i večnosti iz prostora i vremena, pada u greške; jer prostor i vreme pripadaju prirodi, a čovekove ideje su u njima, sve dok on živi u prirodnom svetu, ali više nisu u njima, od časa kad napusti ovaj svet i dođe u nebo. Prostori i vremena zasta se pojavljuju na nebu, i slični su onima u svetu; ali to su samo pojave anđeoskih stanja, jer su stanja njihove naklonosti i posledične misli prikazana pred njihovim spoljašnjim čulima kao

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prostori i kao vremena, a to ipak nisu stvarni prostori i vremena, poput onih u prirodnom svetu. (Sve se to može videti u dva poglavlja u delu "Nebo i pakao", koja tretiraju prostor i vreme na nebu.) Budući da je Božansko beskonačno i večno, sledi da beskonačno i večno jeste sadržano u svakoj stvari koja dolazi iz Božanskog; i zato je pojam "*Jevandelje*", koje označava Gospodnji dolazak i spasenje vernika, nazvano "*vječnim*". Da se beskrajno i večno temelji na Samom Gospodu, može se videti u prethodnom tekstu (br. 23, 286). Da pojam "*Jevandelje*" označava Gospodnji dolazak, i spasenje vernika u tom času, može se videti iz odlomaka gde se on pominje u oba Zaveta, što je u prethodnom tekstu citirano (br. 612).

[2] Što se tiče Gospodnjeg dolaska, neki veruju da će Gospod ponovno doći lično, i izistinski, kako bi izvršio Poslednji Sud; i to zato što je u Mateju rečeno: *A kad sjeđaše na gori Maslinskoj pristupiše k njemu učenici nasamo govoreći: kaži nam kad će to biti? i kakav je znak tvojega dolaska i pošljedka vijeka?* (Mat. 24:3). I nakon što im je Gospod prorekao stanje crkve koje se korak po korak unižava čak i do uništenja i svršetka, rekao je: *I tada će se pokazati znak sina čovječijega na nebu; i tada će proplakati sva plemena na zemlji; i ugledaće sina čovječijega gdje ide na oblacima nebeskima sa silom i slavom velikom. I ne osjetiše dok ne dođe potop i odnese sve; tako će biti i dolazak sina čovječijega. Stražite dakle, jer ne znate u koji će čas doći Gospod vaš.* (stihovi 30, 39, 42; takođe u Jovanu 21:22). Ali Njegov dolazak ne znači ovde Njegov dolazak kao osobe, već označava da bi On tada trebalo da se razotkrije u Reči, u smislu da je da je On takođe i Jehova, Gospodar neba i zemlje, i da svi, koji će biti u Njegovoj Novoj Crkvi, što se podrazumeva pod Novim Jerusalimom, obožavati samo Njega; a, u tu svrhu, On je sada otvorio unutarnji ili duhovni smisao Reči, i u ovom, upravo pomenutom smislu, Reč se svuda odnosi na Gospoda. To je i značenje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sledećeg izraza: *"I tada će se pokazati znak sina čovječijega na nebu; i tada će proplakati sva plemena na zemlji; i ugledaće sina čovječijega gdje ide na oblacima nebeskima sa silom i slavom velikom."* (Mat. 24:30; 26:64; Marko 13:26; 14:62; Luka 21:27). Da izraz *"na oblacima nebeskima"* označava Reč u bukvalnom smislu, dok izraz *"slava"* reprezentuje njen duhovni smisao, može se videti u prethodnom tekstu (br. 36, 594). Zato što je On sam Reč, kao što je nazvan u Jovanu (1: 1, 2, 14), stoga je otkrovenje o Njemu u Reči nazvano *"Njegov dolazak"*.

871. *Da objavi onima koji žive na zemlji*, označava najavu koja koja se odnosi na sve one, koji su u crkvi. To je vidljivo iz značenja izraza *"da objavi"*, kao objavljivanja Gospodnjeg dolaska (vidi u prethodnom tekstu, br. 870); takođe iz značenja izraza *"onima koji žive na zemlji"*, kao onih koji su iz crkve, a naročito onih, koji su dobri, i koji su iz crkve. (Da *"zemlja"* znači crkvu, može se videti u prethodnom tekstu, br. 29, 304, 413, 417, 697, 741, 742, 752; a da je *"stanovati"* (*"živjeti"*) znači one koji su u dobrom odnosu prema životu, videti br. 479, 662.)

872. *I svakome plemenu, i jeziku i koljenu i narodu*, znači: svima koji su u dobrima života, doktrini i istinama otuda. To je vidljivo iz značenja izraza *"narod"*, kao onih, koji su u dobru života, jer su u dobru ljubavi (videti u prethodnom tekstu, br. 175, 331, 625); takođe iz značenja izraza *"pleme"*, kao onih koji su u istinama od dobra (videti u prethodnom tekstu, br. 39, 430, 431); takođe iz značenja *"jezika"*, kao ispovedanja iz dobra od srca, dakle, kao onih, koji su u dobru doktrine (videti u prethodnom tekstu, br. 455, 625); takođe iz značenja *"ljudi"* kao onih, koji su u istinama doktrine (videti u prethodnom tekstu, br. 175, 331, 625). To jasno pokazuje da izraz *"I svakome plemenu, i jezik i koljenu i narodu"* označava sve one, koji su u dobrima života i doktrine, i odatle u istinama, to jest, i proste i učene, gde god oni bili,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

bilo unutar crkve bilo izvan nje. U bukvalnom smislu, izraz "*I svakome plemenu, i jeziku i koljenu i narodu*" znači sve, bilo kojoj religiji da pripadaju; međutim, u duhovnom smislu, pomenuti izraz reprezentuje sve one, koji žive dobrim životom i poseduju ispravno razumevanje.

873. Stih 7. *I govoraše velikijem glasom*, označava podsticanje. To je očigledno iz značenja izraza "*velikijem glasom*", kao podsticanja, budući da uključuje ono što sledi, gde se kaže "*bojte se Boga, i podajte mu slavu*". Pojam "*glas*" se često koristi u Reči, a, takođe i izraz "*velikijem glasom*;" u slučaju da je u pitanju glas od Gospoda, ili od njegovih anđela, on tada označava Božansku istinu uopšteno, i sve što proizilazi iz Gospoda, dakle zapovesti i naredbe, a time i podsticanje i druge stvari (videti u prethodnom tekstu, br. 261, 302, 424, 668, 682); to stoga, jer glas od anđela nije lični glas koji dolazi od njih, nego glas koji se samo prostire njihovim posredovanjem, a potiče od Gospoda.

874. *Bojte se Boga, i podajte mu slavu*, označava obožavanje Gospoda iz Njegove Božanske istine, životom koji je u skladu sa njom. To je očigledno iz značenja izraza "*Bojte se Boga*", kao poštovanja i obožavanja Gospoda (videti u prethodnom tekstu, br. 696); takođe iz značenja izraza "*podajte mu slavu*" kao življenja u skladu sa Božanskom istinom, to jest, prema Njegovim zapovestima datim u Reči. Pojam "*slava*", u odnosu na Gospoda, označava Božansku istinu koja proizilazi iz Njega, odnosno Reč, koja iz Njega proističe, kao što je i na nebu; to stoga, jer je ona svetlost anđelima, i putem te svetlosti Gospod pokazuje svoju slavu; jer tom svetlošću On daje inteligenciju i mudrost, a pred očima anđela predstavlja i veličanstvene predmete koji isijavaju kao najdragocenije stvari. To je značenje Gospodnje "*slave*" u smislu koji je najbliži bukvalnom. A sve te veličanstvene stvari, koje sjaje kao da su od zlata i dragog kamenja u divnim oblicima, Gospod

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

daje u skladu sa primanjem Božanske istine koja proizlazi iz Njega, stoga se one pojavljuju anđelima u tačnoj meri u odnosu na količinu mudrosti koja je u njima, jer su korespondencije. Međutim, budući da anđeli poseduju mudrost prema primanju Božanske istine ne samo u doktrini, nego i u životu, sledi da izraz "*podajte mu slavu*" znači: živeti prema Božjoj istini.

[2] U svetu se veruje da mudrost, a time i nebo, poseduju oni, koji poznaju Božanske istine i govore o njima na osnovu svog znanja, iako ne žive prema njima. Međutim, ja mogu da posvedočim da takvi uopšte nemaju nikakve mudrosti u sebi. Prividno izgleda da kao imaju mudrost, i to u času kada govore; nasuprot tome, čim takvi bivaju u svom vlastitom duhu, ili kada razmišljaju u trenutku kad ostanu sami sa sobom, oni više uopšte nisu mudri, ponekad su čak i ljudi kao budale, jer misle suprotno Božanskim istinama koje su upravo izgovorili. Potpuno drugačije, pak, važi za one, koji žive u skladu sa Božanskim istinama; takvi razmišljaju mudro i u trenu kad ostanu sami sa sobom, kao što, takođe, mudro govorite s drugima. To mi je dato da spoznam iz hiljadu primera na osnovu iskustava u duhovnom svetu; jer tamo se manifestuju takve stvari, koje su potpuno nepoznate ljudima u prirodnom svetu. Tamo sam slušao mnoge koji pripovedaju tako mudro, da sam bio sklon da poverujem da su u pitanju nebeski anđeli najvišeg neba; pa ipak, oni su, u stvarnosti, postali đavoli, jer su ispunili svoje sećanje takvim mudrim stvarima iz ljubavi prema slavi, a da nisu živeli u skladu sa njima; stoga bi, čim bi se vratili sebi i istinskoj ljubavi svoga života, protivili tim stvarima, i bili bi ljudi, jednako kao da nikada ništa nisu ni znali o njima. To mi je razjasnilo da gotovo svako ima sposobnost da razume da bi mogao biti reformisan; ali, ko ne živi život istine, ne poseduje želju da bude reformisan; a onaj, ko ne želi da bude reformisan, postupno odbacuje od sebe sve što se odnosi na inteligenciju i mudrost, i živi svoju vlastitu ljubav koja je suprotna

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

njima, i na kraju se približava onima koji su u paklu, i konačno zadobija ljubav sličnu njihovoj.

[3] Iz svega ovoga se može videti da izraz "*bojte se Boga, i podajte mu slavu*" znači živeti prema Božjoj istini; kao što je Gospod podučavao u ovim rečima u Jovanu: *Tijem će se otac moj proslaviti, da rod mnogi rodite; i bićete moji učenici. Kao što otac ima ljubav k meni, i ja imam ljubav k vama; budite u ljubavi mojoj. Ako zapovijesti moje uzdižete ostaćete u ljubavi mojoj, kao što ja održah zapovijesti oca svojega i ostajem u ljubavi njegovoj. Vi ste prijatelji moji ako tvorite što vam ja zapovijedam.* (Jovan 15:8-10, 14). To jasno pokazuje da izrazi "*proslaviti Boga*", ili "*podajte Bogu slavu*", znače: donositi plodove. Videti i ono što je u prethodnom tekstu rečeno o slavi; kako to, da pojam "*slava*" označava Božansku istinu koja proizlazi iz Gospoda, i njeno prihvatanje od strane anđela i ljudi (br. 33, 288, 345); takođe da izraz "*slava Gospodnja*" znači prosvetljenje ljudi i anđela, kao i blagoslov koji im je dat u vidu mudrosti i sreće; što je učinjeno isključivo putem prihvatanja Božanske istine u doktrini, i, u isto vreme, u životu.

875. *Jer dođe čas suda njegova*, označava odvajanje onih, koji žive prema Božjim istinama, od onih drugih, koji ne žive prema njima. To je očigledno iz značenja izraza "*čas*", kao stanja, a ovde, konkretno, poslednjeg stanja crkve (o čemu uskoro); takođe iz značenja "*suda*", kao odvajanja dobrih od zlih, dakle, odvajanja onih, koji žive prema Gospodnjim Božanskim istinama, od onih, koji to ne čine; to stoga, jer su potonji zli, dok su prvi - dobri. Da Poslednji Sud znači odvajanje ove dve grupe, može se videti iz onoga što je rečeno u malom delu "*Poslednji sud*". Da se radi o odvajanju onih, koji žive u skladu s Božanskim istinama, od onih, koji ne žive prema njima, može se videti iz odlomaka u Reči, koji se bave Poslednjim sudom, kao u dvadeset petom poglavlju Mateja, gdje je opisano odvajanje ovaca od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

koza, gde izraz "ovce" reprezentuje one, koji su činili dobra, dok pojam "koze" reprezentuje one, koji nisu činili dobra; takođe iz odlomaka u Reči, gde je rečeno: "*Koji će dati svakome po djelima njegovijem,*" to jest, prema njegovom životu (kao u Mat. 16:27; Jovan 5:29; Otkr. 14:13; 20:12, 13; 22:12; i drugde), videti, takođe, u prethodnom tekstu (br. 785). Kaže se "*čas suda njegova*", jer pojam "*čas*" označava ne samo vreme, nego i stanje (isto kao i izrazi "*dan*", "*sedmica*", "*meseć*", "*godina*", te vreme uopšteno, kao što se može videti u prethodnom tekstu, br. 571, 610, 664, 673, 747, 761, takođe u vezi posebnog značenja izraza "*sat*", br. 194, 488, 673). "*Čas*" i "*dan*" se često pominju u Reči, zbog duhovnog smisla, koji egzistira u svakom pojedinačnom delu Reči; jer dok čovek razmišlja o satu i danu, a time i o vremenu, anđeli, koji poseduju razumevanje duhovnog smisla Reči, misle na stanje; to sledi iz činjenice da anđeli nemaju pojma o vremenu, jer oni nemaju dane, sedmice, mesece i godine, kakvi postoje u svetu, već imaju promene stanja, pomoću kojih sukcesivno mere stvari (videti u delu "*Nebo i pakao*", br. 162-169, gde se obrađuje vreme u Nebu).

876. *I poklonite se onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore vodene,* označava priznanje i ispovedanje Njega, od koga je sve nebo i sva crkva, i od koga je Božanska istina ili Reč. To je vidljivo iz značenja izraza "*poklonite se*", kao priznavanja u srcu, dakle ispovedanja i bogopoštovanja (vidi u prethodnom tekstu, br. 790, 805, 821); takođe iz značenja izraza "*nebo i zemlja*" kao unutarnje i spoljašnje crkve (videti u prethodnom tekstu, br. 304, 752); ovaj izraz, takođe, označava nebo i crkvu, jer u čoveku je unutrašnjost crkve nebo, budući da je u sprezi s anđelima, i to čak u toj meri, da sa njima tvori jedno; jer, kao što je u prethodnom tekstu rečeno, čovekovo unutarnje je oblikovano prema ideji i slici neba, dok je njegovo spoljašnje, pak, formirano prema ideji i slici sveta. Međutim, dokle god čovek živi u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

svetu, crkva u njemu biva u njegovom prirodnom, što je čovekovo spoljašnje. Pa ipak, crkva u čoveku postaje prirodna ili spoljašnja tek onda, kada je unutarne otvoreno; jer crkva ne može postojati ni u kome, ko ne poseduje nebo iznutra, iz koga prosvetljenje i influks od Gospoda, odozgo, ne mogu proći u prirodno ili spoljašnje, koje je niže. Gore navedeno je vidljivo i iz značenja "*mora*" kao Božanske istine u poslednjim stvarima, dakle Reči u bukvalnom smislu, jer to je Božanska istina u poslednjim stvarima. To je značenje "*mora*", jer se u najnižim delovima neba pojavljuju mora; to stoga, jer je Božanska istina ta, koja proizlazi iz Gospoda, i koja formira nebesa, kao i sve stvari u njima; Čini se da su viša nebesa u eteričnoj atmosferi, dok su niža u vazdušnoj atmosferi, a najniža u maglovitoj atmosferi; a ta se atmosfera čini pred očima onih, koji stoje izdaleka, poput mora, ali to ne važi za one, koji u njemu žive. Oni koji prebivaju u njemu su u poslednjim stvarima Božanske istine, a ta Božanska istina je takva ista, kakva je Reč u bukvalnom smislu. Iz toga proizlazi da pojam "*more*" ima ovo značenje. Ali o tome opširnije videti u prethodnom tekstu (br. 275, 342, 511, 600). Izraz "*more*" ovde označava Reč u bukvalnom smislu, jer je rečeno "*more i izvori vodeni*"; izraz "*izvori vodeni*" označava unutarnju Božansku istinu, odnosno, to je Reč u svom duhovnom smislu. Da je ovo značenje izraza "*izvori vodeni*" može se videti iz odlomaka iz Reči i njihovog objašnjenja u prethodnom tekstu (br. 483). Da "*izvori vodeni*" ovde označavaju Božanske istine koje su iz Reči može se videti iz toga, što "*nebo i zemlja*" označavaju unutarnju i spoljašnju crkvu; a obe su formirane Božanskom istinom ili Rečju, kao što je rečeno u Jovanu (Jovan 1:1, 2, 14), unutarne od crkve je sačinjeno pomoću duhovne Božanske istine, a spoljašnje - putem prirodne Božanske istine; i zato se ovde pominju "*izvori vodeni*" među stvarima koje je Gospod stvorio.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Iz svega ovoga, jednako kao i iz mnogih drugih stvari, može se videti kako se duhovne ideje, koje su ideje anđela, razlikuju od prirodnih (ljudskih) ideja. Anđelima, čije su ideje duhovne, izraz *"I poklonite se onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore vodene"* ne znači ništa drugo negoli priznanje i ispovedanje Gospoda, od koga je sve nebo i sva crkva, i od koga je Božanska istina, ili Reč u njenom prirodnom i duhovnom smislu. Anđeli tako razumeju te reči, jer nebesa u kojima se nalaze, a koja izgledaju pred očima kao naša zemlja, ali puna rajeve, cvjetnjaka i grmlja, nisu trajna kao što su trajne zemlje na našoj planeti, već nastaju u trenutku, analogno egzaktnoj meri prihvatanja Božanske istine od strane anđela; shodno tome, aspekti svih stvari se menjaju u skladu sa promenama anđeoskih stanja prijema, a time i njihove inteligencije i mudrosti. Aspekti svih stvari se, dakle, menjaju u tačnoj meri u odnosu na stanje crkve u njima, i to čak do tog stepena, da sve stvari izvire pred njihovim pogledom, u skladu sa tim, kakva je crkva u njima. Dakle, kada se pominju *"nebo i zemlja"*, oni ne mogu predstavljati ikakvu ideju koja bi bila drugačija od ideje crkve, jer anđelima sve stvari pripadaju otuda. Ali ljudi, kada se pominju *"nebo i zemlja"*, ne mogu imati takvu duhovnu ideju, jer ne poznaju takve stvari; nasuprot tome, oni imaju prirodnu ideju, koja je u skladu sa onim što vide; jer oni vide trajno nebo i zemlju, koji se ne menjaju prema stepenu primanja Božanske istine, a time i crkve, kao što je to slučaj u anđeoskim nebesima; prema tome, oni pod *"nebom"* ne podrazumevaju ništa drugo do - vidljivo nebo, a pod *"zemljom"* ništa drugo, negoli zemlju naseljenu ljudima.

[3] Stanje neba i zemlje, u skladu sa stanjem crkve, bilo je predstavljeno sinovima Izraela, i to njihovim promenama aspekata u pogledu zemlje Hananske, gde su živeli, prema promenama stanja crkve u njima, ali samo u pogledu proizvoda. Naime, radilo se o: žetvi, ulju, lozi, plodovima i kiši. To

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

se događalo na taj način, jer su sve stvari u njima predstavljale nebeske stvari. Zato se u Reči tako često govori: "*i zemlja naša daće plod svoj*", što bi uvek i bio slučaj, ako bi se sinovi Izraela držali zakona, i ako bi ih izvršavali. Ali je drugačije današnjih dana, kada su unutrašnje stvari crkve otvorene od strane Gospoda, a spoljašnje stvari, koje su bile reprezentativne za unutrašnje stvari, nestaju, a sve to jasno pokazuje kakva je razlika između ideja anđela i ideja ljudi u pogledu novog neba i nove zemlje. Jer anđeli, putem svojih ideja, shvataju uništenje nebesa i zemlje u duhovnom svetu, dok ljudi vide uništenje nebesa i zemlje u prirodnom svetu. Štaviše, prema predviđanjima, došlo je do uništenja tih nebesa i te zemlje u duhovnom svetu, na kojima su bivali oni, za koje je važno da su živeli moralni život u svom spoljašnjem, ali ne i duhovni život u svom unutrašnjem, ali o tome se može opširnije videti u malom delu "Poslednji sud".

877. Stih 8. *I drugi anđeo za njim ide govoreći: pade, pade Vavilon grad veliki: jer otrovnijem vinom kurvarstva svojega napoji sve narode.* 8. "*I drugi anđeo za njim ide,*" označava manifestaciju Gospodnju (br. 878); izraz "*govoreći: pade, pade Vavilon,*" označava osudu i uništenje onih koji su preneli na sebe Gospodnju Božansku vlast (br. 879); izraz "*grad veliki,*" označava razaranje i uništenje svih stvari doktrine koja je u njima (br. 880); izraz "*jer otrovnijem vinom kurvarstva svojega napoji sve narode,*" označava izopačavanje svih stvari nebesa i crkve strašnim neistinama zla (br. 881).

878. Stih 8. *I drugi anđeo za njim,* označava manifestaciju Gospodnju, To je vidljivo iz onoga što je u prethodnom tekstu rečeno, a odnosi se na izraz "*anđela gdje leti posred neba*", gde pojam "*anđeo*", tako isto, označava manifestaciju Gospodnju. Sada je, pak, viđen još jedan anđeo, i to zbog toga je, putem prethodne anđeoske manifestacije reprezentovan odnos prema Gospodnjem dolasku i odvajanju dobrih od zlih, dok je ovom anđeoskom

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

manifestacijom predstavljeno ono, što se odnosi na Poslednji Sud, za koji važi da tek treba da se odigra.

879. *Govoreći: pade, pade Vavilon grad veliki*, označava osudu i uništenje onih, koji su preneli na sebe Gospodnju Božansku vlast. To je vidljivo iz značenja izraza "*Pade, pade*", jer on reprezentuje da su takvi bili osuđeni i potpuno uništeni; takođe iz značenja izraza "*Vavilon*", koji reprezentuje one, koji su preneli na sebe Gospodnju Božansku vlast. Rečeno je: "*Pade, pade*", jer se o Vavilonu govori kao o gradu; ali, u slučaju kada pojam "*Vavilon*" predstavlja one, koji su preneli na sebe Gospodnju Božansku vlast, dok izraz "*grad veliki*" znači sve stvari njihove doktrine, posve je očigledno da izraz "*padati*" znači biti uništen. Pojam "*Padati*" se tako pretvara u izraz "*biti uništen*" u skladu s predmetom o kome se radi. O tome šta pojam "*Vavilon*" označava uopšteno, a šta, pak, posebno, kazivaće se u poglavljima 17 i 18 koji obrađuju Vavilon i njegovo uništenje. Ovaj stih tretira Vavilon; a sledeća četiri stiha opisuju zverskog zmaja; a ono što ima da usledi do kraja ovog poglavlja, govori o pustošenju crkve uopšteno. Vavilon i zverski zmaj su predmet proučavanja zbog razaranja crkve, a stihovi koji slede opisuju ovo razaranje, i to: najpre uopšteno, a kasnije i u pojedinostima, te se, najzad, pomenuti stihovi bave još i Poslednjim sudom.

[2] Ali, što se tiče pustošenja crkve, moraju se pretpostaviti sledeći postulati: svaka crkva u svom početku je u ljubavi prema činjenju dobrih dela, a takođe je i u ljubavi prema spoznavanju istina; međutim, tokom proticanja vremena, ona biva toliko devastirana u odnosu na dobra i istine, da u crkvi više nema nikakvog dobra niti bilo kakve istine. Na prvom mestu, postupno, ona biva opustošena ljubavlju prema vladanju nad dušama ljudi, putem zloupotrebe svetih stvari, i konačno, ljubavlju prema vladanju nad nebom, pa čak i nad samim Gospodom. To je u Otkrovenju opisano pomoću izraza "*Vavilon*" i "*i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

vidjeh ženu gdje sjedi na zvijeri crvenoj". Drugo, ona biva uništena verom, odvojenom od milosrđa prema bližnjemu, a time i od dobara života, i, napokon, samom verom, u kojoj više nema nikakve istine. To je u Otkrovenju opisano putem izraza "*zmaj*" i "*dvije zvijeri*". Kod onih, koji su opisani pomoću ova dva izraza, primitivna ljubav crkve, koja je, kao što je već rečeno, bila ljubav prema činjenju dobrih dela, kao i ljubav prema poznavanju istina, došla je do kraja; a u času kad je s njom bilo svršeno, crkva je kod ovakvih duhova (u njihovom unutarnjem) bila potpuno uništena. Ljubav prema činjenju dobrih dela postepeno prelazi u ljubav prema činjenju zlodela, koja se lažno nazivaju dobrima; a ljubav ka spoznaji istina pretvara se u ljubav ka spoznaji neistina koje se lažno nazivaju istinama.

[3] U onima, koje opisuje izraz "*Vavilon*", biva izopačeno svako dobro crkve, i stoga i svaka njena istina biva, takođe, izopačena, jer jedno proističe iz drugog; dok je kod onih, koje opisuje pojam "*zmaj*", krivotvorena svaka istina crkve, a time je krivotvoreno i svako njeno dobro, budući da jedno proističe iz drugog. Ovo potonje odvija se kod pobornika Reformacije, koji su prihvatili jedino veru kao esenciju crkve; a ono, što je prethodno rečeno, se odvija kod papista, koji su oformili vlast nad svetim nebeskim stvarima, bitnim za crkvu. Opet, na koji način je sama vera uništila crkvu, prikazano je u prethodnom tekstu, gde se obrađuju "*zmaj i njegove dvije zvijeri*"; a na koji način je, pak, vladavina nad svetim nebeskim stvarima uništila crkvu, pokazaće se docnije u ovoj knjizi, i to u objašnjenju 17. i 18. poglavlja. Iz svega ovoga sada se može videti zašto se o Vavilonu govori u ovom stihu, a o zverskom zmaju se, opet, pripoveda u četiri stiha koji slede, dok se opustošenje crkve (uopšteno) odatle, pa sve do kraja poglavlja, a nakon toga i devastacija crkve u pojedinostima, opisuje u poglavljima 15 i 16.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

880. *Grad veliki*, označava razaranje i uništenje svih stvari doktrine koja je u njima. To je vidljivo iz značenja "*padanja*," koje se odnosi na grad, to jest, da će biti uništen i opustošen (kao što je rečeno u prethodnom tekstu, br. 879); takođe iz značenja "*grada*", kao doktrine sa svim njenim stvarima (videti u prethodnom tekstu, br. 223). Kaže se "*grad veliki*", jer se označava doktrina puna zala i neistina; to stoga, budući da pojam "*veliki*" jeste utemeljen na dobru, a, u suprotnom smislu, na zlu (videti u prethodnom tekstu, br. 336, 337). Izraz "*pade, pade Vavilon grad veliki*" označava da su u onima, koji se podrazumevaju pod pojmom "*Vavilon*" opustošeni sva dobra i istine, i da će takvi biti potpuno uništeni u vreme Poslednjeg suda; a da su takvi zaista i bili uništeni, zajedno sa njihovim velikim gradom, koji se nalazio prema jugu i prema severu, i koji je bio totalno pobeđen, a oni, koji su živeli u njemu, bili bačeni u pakao, može se videti iz onoga što se odnosi na Vavilon u malom delu "*Poslednji sud*."

[2] Očito je da izraz "*pade, pade Vavilon grad veliki*" reprezentuje dve stvari, a to su: prvo, opustošenje crkve koja se sastoji od takvih (u prethodnom tekstu opisanih) koji pomoću zala i neistina izopakuju sva dobra i sve istine u svetu, i, drugo, njihovo uništenje u vreme Poslednjeg suda. Smatra se da uništenje Vavilona znači uništavanje pomenute religije u svetu. Ali, ustvari, ne misli se na ovaj vid uništenja, već se misli na takvo uništenje u svetu, koje se tiče svih dobara i istina neba i crkve, dakle, uništenje onih, koji su preneli na sebe Gospodnju Božansku vlast, te su je vršili iz ljubavi prema sebi, što se odnosi na duše, a time i na večni život. Jer će religija nastaviti da živi u onima koji nastavljaju da žive u toj ljubavi i koji deluju iz nje. Dakle, kako se misli na takvo uništenje, što je opustošenje crkve, jasno je da se, istovremeno, misli na posledično uništenje ovih duhova u drugom životu, i to pojedinačno i uopšteno. Pojedinačno, odnosi se na osudu svih onih, koji su

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

bili takvi, iz te religije, dok se, uopšteno, odnosi na uništenje svih onih, koji su bili takvi, na Poslednjem sudu.

881. *Jer otrovnijem vinom kurvarstva svojega napoji sve narode*, označava izopačavanje svih stvari nebesa i crkve od strane strašnih neistina zla. To je vidljivo iz značenja "vina", kao istine od dobra, a, u suprotnom smislu, neistine od zla (videti u prethodnom tekstu, br. 376); takođe iz značenja "otrovnog", kao zla u svojoj celokupnosti, a time i mržnje prema dobru i istini, kao i želje da se oni unište (videti u prethodnom tekstu, br. 693, 754); takođe iz značenja pojma "kurvarstvo", kao krivotvorenja istine (videti u prethodnom tekstu, br. 141,161); takođe iz značenja izraza "napoji sve narode", kao izopačavanja dobara, jer pojam "napojiti" znači prožeti (zadojiti) a pojam "narode" reprezentuje one, koji su u dobru ljubavi i života, a, u smislu apstrahovanom od osoba, sama dobra. (Da pojmovi "piti" i "napojiti" označavaju prožimanje i pripajanje, može se videti u prethodnom tekstu, br. 617; da pojam "narodi" predstavlja one, koji su u dobru ljubavi i života, a, u smislu apstrahovanom od osoba, predstavlja sama dobra crkve, videti u prethodnom tekstu, br. 175, 331, 625.) Izraz "napoji sve narode" ovde označava izopačavanje dobra Reči, a time i crkve, budući da izraz "otrovnijem vinom kurvarstva svog" označava krivotvorenje istine; a krivotvorena istina izopačuje dobro. Međutim, na koji način će se sve istine Reči krivotvoriti, i kako će se sva njena dobra izopačiti, biće rečeno u objašnjenju poglavlja 16 i 17, koja se bave Vavilonom. Iz svega ovoga se sada može videti da izraz "Jer otrovnijem vinom kurvarstva svojega napoji sve narode" označava izopačavanje svih stvari dobra neba i crkve strašnim neistinama zla. Nazivaju se neistinama zla, jer sve neistine, koje proizlaze iz ljubavi vladanja radi obožavanja samog sebe i sopstvene umišljene veličine, jesu - neistine zla, koje su, usled te ljubavi, strahotne.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

882. Stihovi 9-12. *I treći anđeo za njim ide govoreći glasom velikijem: ko se god pokloni zvijeri i ikoni njezinoj, i primi žig na čelo svoje ili na ruku svoju, I on će piti od vina gnjeva Božijega, koje je nepomiješano utočeno u čašu gnjeva njegova, i biće mučen ognjem i sumporom pred anđelima svetima i pred jagnjetom. I dim mučenja njihova izlaziće va vijek vijeka; i neće imati mira dan i noć koji se poklanjaju zvijeri i ikoni njezinoj, i koji primaju žig imena njezina. Ovdje je trpljenje svetijeh, koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu.* 9. "*I treći anđeo za njim ide,*" označava dalju manifestaciju Gospodnju (br. 883); izraz "*govoreći glasom velikijem*" označava ozbiljno podsticanje i osudu (br. 884); izraz "*ko se god pokloni zvijeri i ikoni njezinoj,*" označava da se ne sme priznavati religija vere odvojene od života i njeno učenje (br. 885); izraz "*i primi žig na čelo svoje ili na ruku svoju,*" označava prihvatanje i priznanje ovakvih lažnih stvari, koje se percipiraju kao da su istinska dobra crkve ili sitinske istine crkve (br. 886).10. "*I on će piti od vina gnjeva Božijega, koje je nepomiješano utočeno u čašu gnjeva njegova,*" označava prisvajanje laži i njenog zla, povezano sa krivotvorenim istinama na osnovu bukvalnog smisla Reči (br. 887); izraz "*i biće mučen ognjem i sumporom pred anđelima svetima i pred jagnjetom,*" označava da je njihov pakao od ljubavi prema zlu i obmanama, koja je strahotna, usled krivotvorenja i posledičnog odbacivanja božanske istine i Božanskog dobra, dakle – odbacivanja Reči (br. 888). 11. "*I dim mučenja njihova izlaziće va vijek vijeka,*" označava neprozirnu neistinu, koja ih obuhvata, a koja u kontinuitetu proizlazi iz njihovih ljubavi (br. 889); izraz "*i neće imati mira dan i noć,*" označava neprekidno napastvovanje od strane zla i njegovih neistina (br. 890); izraz "*koji se poklanjaju zvijeri i ikoni njezinoj,*" reprezentuje one, koji priznaju religiju vere odvojene od života i njenu doktrinu (br. 891); izraz "*i koji primaju žig imena njezina,*" označava prihvatanje i priznavanje njenih osobina prema navedenom opisu u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prethodnom tekstu (br. 892). 12. "*Ovdje je trpljenje svetijeh,*" označava progone i iskušenja onih, koji nisu u toj veri, nego su u milosrđu (br. 893); izraz "*koji drže zapovijesti Božije,*" označava da su oni takvi, budući da žive prema Gospodnjim zapovestima iz Reči (br. 894); izraz "*i vjeru Isusovu,*" označava usađivanje istine od strane Gospoda (br. 895).

883. Stih 9. *I treći anđeo za njim ide,* označava dalju manifestaciju Gospodnju. To je očigledno iz onoga što je rečeno o dva anđela u prethodnom tekstu (br. 869, 878), kao o manifestaciji Gospodnjoj, koja se odnosi na Njegov dolazak i na posledično odvajanje dobrih od zlih na dan Poslednjeg suda; a ovde se odnosi na one, koji su reprezentovani putem izraza "*zmaj i njegova zvijer*", a koji su takvi, usled toga što odvajaju veru od dobrih dela, u doktrini i u životu.

884. *Govoreći glasom velikijem,* označava ozbiljno podsticanje i osudu. To je vidljivo iz značenja izraza "*glasom velikijem*", kao podsticaja (videti u prethodnom tekstu, br. 873). Da to znači ozbiljno podsticanje da se ne ostane u pomenutom krivoverju, a, u isto vreme i osudu uništenja, vidljivo je iz onoga što sledi, gde se kaže: "*I on će piti od vina gnjeva Božijega, koje je nepomiješano utočeno u čašu gnjeva njegova, i biće mučen ognjem i sumporom,*" kao i iz drugih stvari.

885. *Ko se god pokloni zvijeri i ikoni njezinoj,* označava da se ne sme priznavati religija vere odvojene od života i njeno učenje. Ovo je vidljivo iz značenja pojma "*zvijer*", kao religije vere odvojene od života (o čemu uskoro); takođe iz značenja izraza "*poklanjati se*" kao priznavanja i verovanja (videti u prethodnom tekstu, br. 790, 805, 821); takođe iz značenja izraza "*ikoni njezinoj*", kao doktrine te religije, i propisanog pravila da samo takve stvari treba podučavati i da samo u njih treba verovati (videti u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prethodnom tekstu, br. 827); "Zvijer", koja, zajedno sa svojom slikom ("ikonom"), nije smela da bude obožavana, predstavlja zver izašlu iz mora (opisana u prethodnom poglavlju, stih 1), pomoću koje su reprezentovana razmišljanja prirodnog čoveka, koja potvrđuju razdvajanje vere od života (videti u prethodnom tekstu, br. 774). Da upravo ovo jeste značenje ove zveri, vidljivo je iz četrnaestog stiha prethodnog poglavlja; a, opet, druga zver, koja je viđena kako izlazi iz zemlje, označava potvrde iz Reči u korist takvog odvajanja (videti u prethodnom tekstu, br. 815). Niko nije trebalo da se klanja bivšoj zveri i njenoj slici, a za svakoga, ko bi ih obožavao, rečeno je: "*i biće mučen ognjem i sumporom,*" budući da su odlomci Reči citirani kako bi dokazali odvajanje vere od dobrih dela, ovi odlomci ni na koji način ne mogu nikome da usađuju neistinu i zlo, osim putem razmišljanja prirodnog čoveka. Usađivanje neistina i zala se, dakle, obavlja pomoću razmišljanja, jer se krivotvorenje obavlja razmišljanjem, a bez razmišljanja prirodnog čoveka ništa u Reči ne može biti krivotvoreno. U prethodnom tekstu je, na mnogim mestima, prikazan način na koji su razmišljanja krivotvorila Reč.

[2] Da je to baš tako, kako je upravo opisano, može se videti posebno u crkvama (u kojima je sama vera prihvaćena kao osnovno sredstvo spasenja) u kojima oni, koji podučavaju iz svoje doktrine a odatle iz Reči, uče na potpuno drugačiji način od onih, koji podučavaju druge iz Reči, ali to ne čine istovremeno iz pomenute doktrine (same vere). Oni, koji podučavaju iz svoje doktrine, a time i iz Reči, krivotvore sve stvari iz Reči; međutim, oni koji podučavaju iz Reči, ali to ne čine istovremeno iz svoje doktrine, ne krivotvore Reč. To sve se događa iz razloga što je njihova doktrina puna prirodnog razmišljanja, iako ono, prividno, ne izgleda kao da je razmišljanje te vrste, dok je Reč lišena takvog razmišljanja. Zbog toga, mnogi u tim

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

crkvama podučavaju veru povezanu sa životom, kao i život, koji je povezan sa verom; međutim, drugi podučavaju veru odvojenu od života. Ovu potonju veru podučavaju oni učenici, koji podučavaju iz doktrine, dok prethodno pomenutu veru podučavaju podjednako i obrazovani i neuki, koji, nasuprot pobornicima same vere, podučavaju isključivo iz Reči. Tako oni idu različitim putevima; a ipak je učenje o veri koja je povezana sa delima, (kao i odgovarajući posledični put kojim se može ići) paradoksalno, odobreno od strane branilaca doktrine, i dopušteno, i to iz razloga što Reč jasno podučava život i veru u skladu sa životom, a jednostavni ljudi se ne mogu naučiti drugačije nego prema očiglednom značenju Reči. Neki to dopuštaju jer se ne mogu otvoreno odupreti istini; jer istina deluje i uverava nepoznatim načinima, utiče od neba ka svima; a oni, koji istinu primaju, još od svog detinjstva ne žive u zlu, i nisu se (jer nemaju ponos koji su neki ljudi, drugačiji od njih, zadobili jer su bili učeniji od drugih) potvrdili u doktrini o samoj veri, osobito u njenoj dogmi opravdanja, u koju oni smeštaju slavu superiornog učenja. Međutim, oni počinju da misle drugačije u srcu, od časa kad zadobiju priliku da čuju od drugih potvrde iz Reči u korist života; jer oni, do trenutka dok ne čuju istinsku istinu o veri povezanoj sa životom, misle da sama vera uključuje dela u sebi, i da su ta dva povezana, u skladu s dogmom opravdanja; premda ova dogma, u skladu sa tim kako je mnogi podučavaju, razdvaja dela od vere u većoj meri nego što ih povezuje s verom; pomenuta dogma, štaviše, dobra dela stavlja na stranu, budući da u velikoj meri ne opravdava da u njima ima ičega od čoveka ili od njegove volje.

[3] Da se u crkvama, u kojima je prihvaćena sama vera, učenje, koje je iz Reči, veoma mnogo razlikuje od učenja koje je iz doktrine, može se potvrditi u mnogim slučajevima; kao, na primer, u Anglikanskoj crkvi, ili, pak, u Luteranskoj crkvi. Poznato je da doktrina Anglikanske crkve podučava samu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

veru, i da propovednici vešto, genijalno i graciozno povezuju dela s verom, kao da su ona pohranjena u njoj; i oni vide neku vrstu nastojanja što potiče iz vere, kao i naklonost prema činjenju dobra. To posebno važi za one koji su opravdani samo verom, do trećeg ili četvrtog stepena. Štaviše, ona uči da oni, čija vera nije bila delotvorna do tog stepena, ipak bivaju spašeni, jer dobro života leži skriveno u veri, kao što je sposobnost rađanja skrivena u semenu ploda. Ali u objašnjenjima dvanaestog i trinaestog poglavlja pokazano je da su te stvari izdanci uma koji se hvali i razmeće superiornim učenjem i domišljatošću. Da bih pokazao da je u Anglikanskoj Crkvi, kada podučavaju iz Reči, a ne istovremeno iz doktrine, učenje potpuno drugačije, ovde ću citirati, kao dokaze, ono, što se u toj crkvi podučava na svaki crkveni praznik, a čitaju ga oni koji dolaze na Poslednju večeru. To je, kako sledi: *"Put i sredstva za to su, najpre, ispitati vaše živote i vaše razgovore pomoću vladavine Božjih zapovesti; potom i oplakivati i žaliti sebe, pošto se i sami uverite da ste nekoga uvredili, bilo voljom, riječju ili delom, te oplakivati svoju vlastitu grešnost i potom se ispovediti Svemogućem Bogu, s punom namerom izmene života, i, ako spoznate da su vaše uvrede usmerene ne samo protiv Boga, nego i protiv svojih bližnjih, pomirite se s njima; budite spremni na restituciju i pružanje zadovoljenja u skladu sa svim vašim postojećim moćima, za sve ozlede i nepravde koje ste učinili bilo kom drugom, i, takođe, budite spremni da oprostite drugima koji su vas uvredili, kako biste i sami zadobili oproštenje svojih dela od strane Božje ruke; jer, u suprotnom, primanje svete pričesti ne znači ništa drugo nego uvećavanje vašeg prokletstva, budući da, ako je ko od vas hulitelj Božji, ometač ili klevetnik Njegove Riječi, izopačitelj, ili ogrezao u zlo, ili u zavist, ili je u bilo kom drugom teškom zločinu, neka se pokaje zbog svojih greha, inače neka ne dolazi svetu trpezu; da ne bi u nekoga od vas, nakon što takav uzme sveti sakrament, ušao đavo, kao što je ušao u Judu i tako nekoga od vas napuni*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

svim bezakonjima, i dovede vas u propast i tela i duše." Ovde se vera ni ne pominje, nego se podučava isključivo o delima, jer je sve to iz Reči, ali nije i iz doktrine.

[4] Štaviše, Atanasijska vera, koja se često čita u prisustvu ljudi u toj crkvi svake godine na crkvene praznike, a koja, budući da predstavlja delo saveta (koncila), biva prihvaćena u svim hrišćanskim crkvama kao zajednička doktrina o Trojstvu, podučava, što se tiče Gospoda i Njegovog Posednjeg suda: *"Svi će položiti račune za svoja sopstvena dela. A oni koji su činili dobro, ući će u život večni; oni, koji su, nasuprot, činili zlo, ući će u večnu vatru. To je katolička vera, koja tvrdi da se niko, osim čoveka koji veruje sa pouzdanjem, ne može spasiti."* Sada razmotrite, razmislite i ispitajte: da li oni, koji tako genijalno propovedaju iz doktrine, ili koji vjeruju u isto, ne uključuju gore navedene stvari u veru, kao da su one skrivene u njoj. Ali, budući da oni veruju da dela ne opravdavaju, i da niko ne može učiniti nijedno dobro delo, koje bi bilo dobro od njega samog, kao i da dobro delo, koje bi čovek učinio, sa sobom donosi zaslugu, posledično, odustaju od činjenja dobrih dela i veruju da su spašeni životom skrivenim u samoj veri, to jest u veri odvojeni od dobrih dela. Međutim, ja mogu da posvedočim da oni, koji tako veruju, a istovremeno žive u skladu sa takvom verom, svi, bez izuzetka, dolaze u pakao. A oni, koji žive u skladu s propisima sadržanim u pripremi za podsticanje Tajne večere, kao i prema onome što je upravo citirano iz Atanasijske vere, dolaze na nebo. Štaviše, oni imaju veru; a, oni, prethodno opisani, uopšte ne poseduju veru, iako umišljaju da je poseduju. Rečeno je, da oni, koji veruju u doktrinu same vere, ne žive u isto vreme po pomenutoj doktrini; to stoga, što ima mnogo onih, naočito među prostijim ljudima, koji veruju na osnovu doktrine, ali ne žive istovremeno u skladu sa postulatima doktrine; oni bivaju spašeni.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[5] Isto je i u Luteranskoj crkvi. Tamo, takođe, za one, koji podučavaju iz doktrine, i one, koji podučavaju iz Reči, važi da se kreću idu u suprotnim smerovima. Oni, koji podučavaju iz doktrine, podučavaju na isti način kao u Anglikanskoj crkvi, što se tiče same vere i opravdavanja putem nje; i razdvajaju dela od sredstava spasenja i odbacuju ih, budući da tvrde da ona nisu dobra i da ne predstavljaju zaslugu, i stoga ne doprinose opravdavanju, jer su od čoveka. Ali, kad podučavaju iz Reči, oni takođe podučavaju dela, kao što se može videti iz pisanih stvari koje su postavljene za opšte telo, te su stoga umetnute u sve knjige psalama i nazvane su *"prepreke okorelima"**, gde se pojavljuju sledeće reči: *"Božja volja i Njegova očita zapovest je da oni, koji veruju, treba da čine dobra dela, a kada to, što se radi, proističe iz pravednih uzroka, i kada je usmereno ka ispravnim ciljevima, naročito kada se to izvršava radi Božje slave i koristi koje bližnji može od njih zadobiti, bivaju Bogu naklonjeni, Hrista radi: od čistog milosrđa nagrađuje ih, tako da čovek ima nagradu za svako dobro koje čini, jer Bog daje slavu i čast i večnu blaženost onima, koji se strpljivo bore kroz dela kako bi postigli večni život, stoga Bog pažljivo gleda na dela ljudi, kao što je pokazao u Njegovom obraćanju koje je bilo upućeno ka sedam crkava u Aziji i svim ljudima, na mestima u Reči, gde se tretira Poslednji sud. A na osnovu toga, apostol Pavle koristi svoje savete, ne bi li nagovorio svoje slušaoce da čine dobra dela, govoreći: 'A dobro činiti da nam se ne dosadi; jer ćemo u svom vremenu požnjati ako se ne umorimo.'* (Posl. Gal. 6: 9). Stoga oni, koji su bogati dobrim delima, pokazuju time da su bogati i verom, jer, dok je vera živa, ona deluje putem ljubavi prema bližnjemu. O, da! Vera, koja jedina opravdava, nikada ne obitava sama i odvojena, nego donosi dobra dela, kao što dobro stablo donosi dobar plod, sunčevu svetlost, toplinu i vlažnost vode." Iz svega ovoga se može sagledati da u tim crkvama podučavanje iz doktrine, a time i iz Reči jeste jedna stvar, a učenje iz Reči, koje ne prati podučavanje iz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

doktrine, jeste posve drugačija stvar, i da oni, koji podučavaju, a istovremeno i žive od doktrine, bivaju reprezentovani izrazom koji opisuje one, "*koji se poklanjaju zvijeri i ikoni njezinoj*," (ovde su takvi opisani u stihovima 9-11); a da oni, koji podučavaju i žive od Reči, jesu reprezentovani pomoću takvih, o kojima se govori u dvanaestom stihu: "*Ovdje je trpljenje svetijeh, koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu.*" *Prepreke ometačima. Ovaj dodatak je izostavljen u reviziji Knjige psalama iz 1819.

886. *I primi žig na čelo svoje ili na ruku svoju*, označava prihvatanje i priznavanje tih dobara crkve ili istina crkve. To je vidljivo i u prethodnom tekstu navedenih objašnjenja (br. 838), gde se pojavljuju slične reči. Izraz "*I primi žig na čelo svoje*" znači voleti te stvari i tako ih priznati kao dobra crkve, jer izraz "*čelo*" označava dobro ljubavi (videti u prethodnom tekstu, br. 427), a, ovde, znači priznavanje zala kao dobara; izraz "*primi žig (...) na ruku svoju*" znači priznati neistine te vere kao da su to istine crkve, jer su "*ruke*" utemeljene na istinama (videti u prethodnom tekstu, br. 298). To jasno pokazuje da izraz "*I primi žig na čelo svoje ili na ruku svoju*" znači prihvatiti, priznavanjem zala doktrine vere kao da su to dobra crkve, a, takođe, i priznavanjem njenih neistina, kao da su istine crkve. Rečeno je, "*kao dobra crkve ili kao istine crkve*", jer postoje oni, koji vole tu veru, što je označena pomoću izraza "*zvijer*", a ima i onih, koji priznaju tu veru kao istinu crkve; to su prosti ljudi koji prihvataju tu veru, međutim, prvi popbornici ovakve vere su učenici koji sami sebe glorifikuju u svom učenju, jer su u školama naučili stupnjeve opravdanosti, i tako su poverovali da su mudriji od običnih ljudi. Isto važi i za one koji žive za svet i za vlastito zadovoljenje, a ponekad misle o večnom životu; jer oni svojom verom potvrđuju svoj život.

887. Stih 10. *I on će piti od vina gnjeva Božijega, koje je nepomiješano utočeno u čašu gnjeva njegovog*, označava prisvajanje laži i njenih zala,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

spojenih s krivotvorenim istinama iz bukvalnog smisla Reči. To je očigledno iz značenja izraza "*piti*", što znači prihvatiti i prisvojiti sebi (videti u prethodnom tekstu, br. 617); takođe iz značenja izraza "*vino*", kao istine od dobra, a, u suprotnom smislu, neistine od zla (videti u prethodnom tekstu, br. 376); takođe iz značenja pojma "*gnev*", kao bivanja zlim, jer je zlo ljuto na dobro i želi da ga uništi (videti u prethodnom tekstu br. 693, 754). Kaže se "*gnjev Božji*", ali se misli na gnev protiv Boga, kao u mnogim odlomcima gde se gnev i bes i zlo uopšte pripisuju Bogu (videti br. 481 na kraju, br. 647); tako ovde, izraz "*I on će piti od vina gnjeva Božijega*" znači prihvatiti i uvesti obmane i njihovo zlo. Unošenje i prisvajanje zla ostvaruje se verom odvojenom od dobrih dela, jer, kada se dobra života, koja su dobra dela, odbacuju zbog toga što, navodno, ne dovode do opravdanja, te stoga, tobože, ne vode ka spasenju, njihovo mesto zauzimaju zla; jer u onoj meri u kojoj se dobra odbacuju, zla ulaze, kako se to kaže u Mateju: "*Niko ne može dva gospodara služiti*" (Mat. 5:24) što reprezentuje, naime, zlo i dobro, u isto vreme. Navedeno je vidljivo i iz značenja izraza "*vina gnjeva Božijega, koje je nepomiješano utočeno u čašu gnjeva njegovu*", kao povezivanja sa krivotvorenim istinama (o čemu uskoro); takođe iz značenja čaše, kao spoljašnjeg skladišta istine, dakle Reči u bukvalnom smislu; jer kada pojam "*vino*" označava istinu, sledi da izraz "*čaša*" označava ono što tu istinu sadrži, a bukvalni smisao Reči je skladište istine, i prirodne i duhovne. (Da izraz "*čaša*" ima slično značenje kao "*vino*", to jest, kao ono što ta čaša sadrži, i da, istovremeno, ima isto značenje kakvo ima skladište bilo koje vrste, može se videti iz odlomaka u Reči gde se pominju izrazi "*čaša*", "*putir*", "*pehar*", i "*posuda*", što će biti citirano u objašnjenju poglavlja 16 i 17 koje sledi.) Kako pojam "*čaša*" označava spoljašnju ili sadržavajuću istinu, dakle bukvalni smisao Reči, a budući da je ona krivotvorena od strane onih, koji su u doktrini i istovremeno u životu odvojene vere, tako se čaša

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

pominje u izrazu "*čašu gnjeva njegova*". Pojmovi "*gnjev*" Božji i "*srdžba*" Božja su pomenuti ovde, kao i u mnogim drugim odlomcima Reči, a izraz "*srdžba*" znači ljubav i želju za zlom u čoveku; pojam "*gnjev*" reprezentuje ljubav i želju za neistinom u njemu, jer pojam "*srdžba*" se temelji na zlu dok se izraz "*gnjev*" temelji na obmanama (videti u prethodnom tekstu, br. 481 na kraju). Sve to jasno pokazuje da *izraz "vina gnjeva Božijega, koje je nepomiješano utočeno u čašu gnjeva njegova"* označava povezanost sa krivotvorenim istinama iz bukvalnog smisla Reči.

[2] "*Vina (...) koje je nepomiješano utočeno u čašu*" označava spajanje sa krivotvorenim istinama Reči, jer izraz "*vina koje je nepomiješano*" znači opojno vino, a time i opijenost, dakle, u duhovnom smislu, delirijum u odnosu na istine izazvane obmanama, stoga što delirijum, u odnosu na istine izazvane lažnostima, jeste - duhovna opijenost. Štaviše, reč u izvorno prevedenom izrazu "*Vina koje je nepomiješano*" proizlazi iz reči koja znači: biti opijen. Budući da je ovo značenje izraza "*Vina koje je nepomiješano*", a oni, koji krivotvore Reč, jesu duhovno pijani, to jest, u stanju su delirijuma u odnosu na istine, sledi da se dva odlomka u kojima se u Reči pominje izraz "*Vina koje je nepomiješano*" bave krivotvorenjem istine, kao što je to, takođe, slučaj u Isaiji i Osiji.

[3] U Isaiji: *Kako posta kurva vjerni grad? Pun bijaše pravice, pravda nastavaše u njemu, a sada krvnici. Srebro tvoje posta troska, vino tvoje pomiješa se s vodom.* (Isa. 1:21, 22). Izraz "*kurva*" označava svugde u Reči krivotvorenu istinu (videti u prethodnom tekstu, br. 141,161); izraz "*grad*" označava doktrinu; tako izraz "*posta kurva vjerni grad*" označava da je doktrina, koja je prethodno bila doktrina istinske istine, sada postala doktrina krivotvorene istine. Izraz "*Pun bijaše pravice, pravda nastavaše u njemu,*" označava da je nekada istine doktrine i dobra ljubavi bilo u izobilju, jer je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

pojam "pravica" utemeljen u Reči na istini doktrine i razumevanju, dok izraz "pravda" označava dobro ljubavi i volje; izraz "a sada krvnici" označava da je krivotvorenje uništilo razumevanje istine i percepciju dobra. (Da je ovo značenje izraza "krvnici" može se videti u prethodnom tekstu, br. 589.) Izraz "Srebro tvoje posta troska" označava da je istinska istina pretvorena u neistinu; izraz "vino tvoje pomiješa se s vodom" znači da je istina načinjena odvratnom i uništena krivotvorenjem.

[4] U Osiji: *Jefrem se udružio s lažnijem bogovima; ostavi ga. Piće* se njihovo prevrnu, jednako se kurvaju; milo im je: dajte. Braniči su njegovi sramota.* (Osija 4:17, 18). Pojam "Jefrem" označava razumevanje istine crkve, gde "idoli" označavaju neistine religije. To jasno pokazuje šta reprezentuje izraz "Jefrem se udružio s lažnijem bogovima". Izraz "ostavi ga" označava odbacivanje neistina te religije od strane crkve. Izraz "Piće se njegovo prevrnu" označava da je istina Reči nestala; izraz "jednako se kurvaju" označava krivotvorenje te istine; izraz "braniči su njegovi sramota" označava ljubav prema lažnosti. Sve to čini jasnim ono što je posebno označeno putem izraza "Vina koje je nepomiješano." *Hebrejski tekst ima isti izraz kao onaj, koji je korišćen u prethodnom odlomku, prevedenom kao "vina koje je nepomiješano", međutim, Svedenborg ima izraz vinum, to jest "vino".

888. *I biće mučen ognjem i sumporom pred anđelima svetima i pred jagnjetom,* označava da je njihov pakao iz ljubavi prema zlu i lažnosti, što je strahotno, a tiče se krivotvorenja i posledičnog uništenja Božanske istine i Božanskog dobra, dakle Reči. To je vidljivo iz značenja izraza "biće mučen," kao pakla; jer, kada se pominje nebo, istovremeno se podrazumeva i njegova radost, tako da, respektivno, kada se pominje pakao, on reprezentuje i mučenje, i obrnuto; to posebno važi za pomenuti izraz "biće mučen ognjem i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sumporom". U prethodnom tekstu navedeno vidljivo je i iz značenja "*ognja*", kao ljubavi i to u oba smisla, to jest, ljubavi prema Gospodu i ljubavi prema bližnjem, a to su ljubavi koje preovladavaju na nebu, a, u suprotnom smislu, ljubavi prema sebi i ljubavi prema svetu, što je preovlađujuća ljubav u paklu (videti u prethodnom tekstu, br. 504). Dok sva dobra imaju svoj izvor u ljubavi prema Gospodu i u ljubavi prema bližnjem, nasuprot tome, sva zla imaju svoje poreklo u ljubavi prema sebi i ljubavi prema svetu, tako da pojam "*oganj*" označava ljubav prema svim stvarima dobra, a, u suprotnom smislu, ljubav prema svim stvarima zla. Takođe iz značenja pojma "*sumpor*", kao ljubavi prema lažnosti od zla, naročito prema požudi uništavanja istina dobara crkve lažnostima zla (vidi br. 578). Tako isto, iz značenja izraza "*anđelima svetima*", kao Božanskih istina od Gospoda (vidi br. 130, 200, 302, 800). Takođe iz značenja izraza "*jagnje*", kao Gospodnjeg Božanskog Ljudskog; ovde Božansko proističe od Gospoda, koje je Božansko dobro ujedinjeno s Božanskom istinom na nebesima; tako, opet, ovde, Božansko dobro, budući da se pominje u vezi sa "*anđelima svetima*", označava Božanske istine od Gospoda.

[2] "*I biće mučen ognjem i sumporom pred anđelima svetima i pred jagnjetom*" označava strahotnost pakla, što se odnosi na krivotvorenje i posledično uništenje Božanske istine i Božanskog dobra, dakle Reči, jer je strahotnost pakla, ili tamošnje mučenje, u skladu s tim krivotvorenjem i uništenjem; budući da, dokle god čovek krivotvori Reč, on u toj istoj meri zatvara nebo za sebe, a, tako isto, sve dok on uništava unutarne Božanske istine, koje su Božanske istine na nebesima, i iz kojih postoje nebesa, on u toj istoj meri biva odvojen od nebesa i bačen još dublje u pakao. To je ono, što rerezentuje izraz "*I biće mučen ognjem i sumporom pred anđelima svetima i pred jagnjetom*", jer Reč (u bukvalnom smislu) komunicira s nebom kroz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

duhovno značenje; dakle, u onoj meri u kojoj je taj smisao uništen krivotvorenjem, krivotvoritelj biva izbačen s neba, a kad god neko biva bačen s neba, on se muči. Da je to duhovno značenje ovih reči, može se videti iz činjenice da anđeli ili Gospod u paklu ne muče nikoga, dakle, da niko ne biva mučen ni pred anđelima, niti pred Gospodom, već biva mučen samim putem krivotvorenja i posledičnog uništenja Božanske istine, koja je označena "*anđelima svetima*" i Božanskim dobrom, što je predstavljenom putem izraza "*jagnje*."

[3] Koliko je pakleno i kako je štetno krivotvoriti Reč, čak i do uništenja Božanske istine i Božanskog dobra na nebesima, može se videti iz činjenice da sve stvari bukvalnog smisla Reči, koje su Božanske istine za prirodnog čoveka, komuniciraju (kroz duhovno značenje) sa anđelima nebeskim do te mere, da su ljudi i anđeli nebeski povezani pomoću Reči; prema tome, bukvalni smisao Reči, u čoveku koji ga krivotvori, doživljava se na nebu u dvostrukom obliku, to jest, kao prava istina, i, istovremeno, kao istina koja je uništena; kao istinita istina iz bukvalnog značenja u skladu sa korespondencijama, i, istovremeno, kao uništena istina, u skladu sa krivotvorinama. Iz toga proizlazi da su istina i obmana predstavljeni zajedno kao spojeni, zbog čega su anđeli nebeski ogorčeni, i posledično se potpuno uklanjaju i odvrćaju od ovakvog spoja. Nebo se zatvara i sva nebeska veza sa čovekom – krivotvoriteljem biva uništena; stoga, on dolazi u spregu s paklom. A u meri u kojoj je neko povezan sa paklom, on obitava u ljubavi prema svakom zlu, i njegovoj neistinitosti, i, usled toga, takav čovek želi da uništi istine i dobra crkve, a istovremeno je u mukama. To je, dakle, ono što je označeno putem izraza "*I biće biće mučen ognim i sumporom pred anđelima svetima i pred jagnjetom*."

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[4] To vredi posebno za one, koji misle iz same vere, i, istovremeno, žive samo od vere, to jest, za one, koji potvrđuju tu veru u sebi, i to: podjednako i u doktrini i u životu. To posebno važi za one, koji su mnogo studirali i proučavali Reč, da bi potvrdili tu veru u svojim spisima i propovedima. Takvi ne mogu učiniti ništa drugo do - da krivotvore Reč, čak i do stepena koji ide čak i sve do uništenja njene prave istine; jer Reč, u svojoj celokupnosti, sadrži poštovanje prema čovekovom životu, dakle - prema delima; to stoga, što Gospod kaže da zakon i proroci zavise od ove dve zapovesti, naime, da ljudi treba da ljube Boga iznad svega, kao i da ljube bližnjega kao sebe same. Izraz "*Zakon i proroci*" reprezentuje Reč u njenoj celokupnosti; a izraz "*ljubiti Boga i bližnjega*" znači činiti zapovesti, a to su ništa drugo do - dela (videti u prethodnom tekstu, br. 826), a dela su ono, što su branioci same vere isključili i (što predstavlja posledicu odbacivanja dela) oni takođe odbacuju sve esencijalne stvari Reči u času kad je čitaju; kada bitne stvari bivaju odbačene, sve što preostaje je šljaka, odnosno, otpaci, baš kao što telo životinje, kada joj je život oduzet, postaje gnjilo, jer je njena ljubav, koja je ista kao i njena dela, jeste - njen život. Čuo sam duhove koji su, dok su živeli kao ljudi na svetu, prihvatili samu veru. Govoreći o Reči, pripovedali su mi da je ona sadržavala Božanske istine u izobilju, i rekli su: "*Šta za mene predstavljaju znanja o dobru i istini? Kakvu prednost predstavlja znanje o preporodu, otpuštanju greha, slobodnoj volji, providenju, ljubavi i milosrđu, dobrim delima, i ostalom, kada je poverenje i pouzdanje ove same vere - da je Gospod umro za naše grehe - jedina stvar koja spašava, i kada sve stvari iz Reči moraju biti objašnjene (i bivaju objašnjene na taj način) da bi to dokazale? Jer sve što je tamo rečeno o ljubavi, dobrim delima i činjenicama, uključeno je u tu veru i na taj način, u njoj, prikriveno kao blago pod zemljom.*" Takvi ne mogu da čine ništa drugo do - da krivotvore sve istine i sva dobra Reči, kad je pročitaju, bilo kad

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dublje razmišljaju o njenom značenju, ne razmišljajući drugim stvarima, jednako kao i kada primenjuju svoja razmišljanje na samu veru.

889. Stih 11. *I dim mučenja njihova izlaziće va vijek vijeka*, označava neprozirnu neistinu koja ih obuhvata i neprestano ističe iz njihovih ljubavi. To je vidljivo iz značenja izraza "*dim*", kao neprozirne obmane koja izlazi iz paklova iz zala zemaljskih i telesnih ljubavi u onima koji su tamo (videti u prethodnom tekstu, br. 539); takođe iz značenja izraza "*mučenje*", kao strahotnosti pakla, dakle, kao pakla samog (videti u prethodnom tekstu, br. 888); takođe iz značenja pojma "*izlaziće*", kao obuhvatanja i proticanja (o čemu uskoro); takođe iz značenja izraza "*va vijek vijeka*", kao kontinualnog bivanja. Strogo rečeno, izraz "*vijek vijeka*" označava ono što je večno ili bez kraja; a, u duhovnom smislu, pomenuti izraz reprezentuje nešto što je odvojeno od ideje vremena, i označava stanje u nečijem unutarnjem, koje vlada bez prestanka. To jasno pokazuje da izraz "*I dim mučenja njihova izlaziće va vijek vijeka*" označava neprozirnu laž koja ih obuhvata, i koja stalno ističe iz njihovih ljubavi.

[2] Da ih neprozirna obmana obuhvata, kao i da ona ističe iz njih, proizlazi iz činjenice da svako predstavlja svoju vlastitu istinu, ili, nasuprot, svoju vlastitu neistinu, jer je svako ništa drugo do - svoja vlastita ljubav. To stoga, što sve što čovek misli iznutra, odnosno, u svom duhu, jeste iz njegove ljubavi; a sve što čovek misli odnosi se ili na istine ili na neistine; stoga je čovek - ili vlastita istina ili vlastita neistina; i, što je još nepoznato, čovek je njegova vlastita istina ili vlastita neistina ne samo kroz misli, koje potiču iz njegove volje, nego i kroz celo svoje telo; jer telo, sa svim njegovim spoljašnjim organima, unutrašnjim organima i udovima, predstavlja polje u koje ljudske misli, što potiču iz volje, izlaze i šire se u spoljašnjosti. Iz ovoga očigledno sledi da je celokupni čovek, kao i sve što se odnosi na

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

njega, bilo ono unutarnje, bilo spoljašnje, jeste - njegova vlastita ljubav, a time i njegova vlastita istina ili, pak, vlastita neistina (videti dalje u prethodnom tekstu, br. 775, 837).

[3] Da istina (ili neistina) što potiče iz čovekove ljubavi, ističe iz njega, i obuhvata ga, može se videti iz činjenice da sve stvari u svetu, kako žive, tako i nežive, iz sebe emituju sferu, koja se ponekad percipira na velikoj udaljenosti, kao od životinja u šumi, koje psi akutno mirišu, i prate miris od koraka do koraka; isto tako se sfera širi iz biljaka iz vrtova i šuma, koje šalju mirisnu kuglu u svakom smeru; takođe iz tla i njegovih raznih minerala. A ti izdisaji jesu prirodni izdisaji. Isto je u i duhovnom svetu, gde iz svakog duha i anđela sfera njegove ljubavi, a time i sfera njegove istine ili laži, teče u svim pravcima; i posledično tome, kvalitet svih duhova može biti poznat isključivo kroz duhovnu sferu koja izlazi iz njih. U skladu sa tim sferama oni se povezuju s društvima koja imaju sličnu ljubav, a time i sličnu istinu ili neistinu; oni, koji su u ljubavi prema dobru i istini, na osnovu toga obitavaju u nebeskim društvima, dok su oni, koji su u ljubavi prema zlu i laži, na osnovu toga obitavaju u društvima pakla.

[4] Mogu da iznesem stanovište da nijedan duh, odnosno, nijedan čovek, nema ni najmanju misao koja ne komunicira kroz tu sferu s nekim društvom. Da je to tako, čoveku do sada nije bilo poznato, ali mi je to pokazano putem hiljada iskustava, koje sam doživeo u duhovnom svetu; i stoga, kada se ispituje kvalitet grupe duhova, ustvari se istražuje u kom pravcu se izlivaju njihove misli, i iz toga se zna s kojim se društvima povezuju, a time se jasno vidi i šta oni jesu, kao i da zli obitavaju u društvima pakla, dok dobri bivaju u nebeskim društvima. I iz ovoga mi je postalo jasno da, kao što oko, prema svojim determinisanostima, meri kvalitet svog viđenja na osnovu predmeta u prirodnom svetu, tako i razumevanje, prema svojim određenjima, meri

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kvalitet ljudskih misli na osnovu istina, koje su čovekovi objekti u duhovnom svetu; i tako postaje jasno da čovek ne poseduje nijednu misao koja bi dolazila od njega samog, već ona mora da potiče ili iz pakla ili s neba. Čovekova misao jeste u skladu sa determinacijom njegovih naklonosti koje, pak, potiču od njegove ljubavi; u toj determinaciji njegova sloboda ima svoje sedište.

[5] Ovo je rečeno da bi se obznanilo šta se podrazumeva pod neprozirnom neistinom koja obuhvata takve duhove, i izliva se iz njih. Lažnost koja izlazi iz paklova, na mestu gde se oni nalaze, očigledno osećaju svi oni, koji nisu u neistinama, kada hodaju iznad paklova. Te neistine ponekad pred očima izgledaju poput dima od požara ili iz peći, a ponekad poput crnih oblaka. Nekada se ti paklovi čine poput crnih i smrdljivih voda, drugi put - poput neugodnih mirisa; međutim, paklovi, da ne bi prejako udarali u nozdrve i povredili uniutarnje drugih duhova, bivaju prekriveni crnim zemljom. Opet, paklovi su, na mestima gde se vlada pomoću uveravanja obmanama, pokriveni stenama, a, uopšteno, šljunkom i neplodnom zemljom, i tako su zatvoreni; ali ipak iz njih neprestano izdišu neistine zla. Iz toga je jasno zašto izraz "*dim*" u Reči označava neistine od zla.

890. *I neće imati mira dan i noć*, označava neprekidni nasrtaj zla i neistina. To je očigledno iz značenja izraza "*neće imati mira*", kao napada od strane zla i neistina odatle (o čemu uskoro); takođe iz značenja izraza "*dan i noć*", kao neprekidnog bivanja. Jer izraz "*dan i noć*" ne znači bukvalno dan i noć, već njihovo stanje, ovde u odnosu na nasrtaj zla i neistina; jer u duhovnom svetu niko ne poseduje pojam o vremenu, već ima ideje stanja, kao što je mnogo puta bilo rečeno i prikazano u prethodnom tekstu; izraz "*dan*" označava stanje njihove laži, dok pojam "*noć*" reprezentuje stanje njihovog zla; jer, što se tiče njegove misli, čovek obitava u svetlosti, dakle u danu,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dok, što se tiče njegove naklonosti, čovek, nasuprot, obitava u mraku, to jest, u noći; štaviše, i neistine i istine odnose se na misli, a zla i dobra - na naklonost. Zato se tokom dana oblak nalazio iznad šatora, a noću je nad šatorom bila vatra (oganj), gde pojam "*oblak*" u sinovima Izraelovim označava istinu, dok izraz "*oganj*" reprezentuje dobro ljubavi u njima.

[2] Neprekidna zaraza zlom i neistinama označena je putem izraza "*neće imati mira*", budući da su onima, koji su u paklu, neprestano uskraćene njihove ljubavi, a kad god se te ljubavi nekako probiju do njih, oni bivaju kažnjavani; jer njihove ljubavi su: mržnje, osвете, neprijateljstva i požude za činjenjem zla, koje su im tako divne da se mogu nazvati čistim nasladama njihovog života. Zato uskraćivanje tih ljubavi za njih predstavlja mučenje. To stoga, što je svako u radosti svog srca, u času kada biva u svojoj vladajućoj ljubavi; i obratno, njegovo srce je ophrvano tugom, u trenu kada mu se ta ljubav uskrati. To je opšte mučenje pakla, u okviru koga postoje nebrojena druga mučenja; ali njihovo nabranje i opisivanje ne pripadaju ovom delu ili mestu.

891. *Koji se poklanjaju zvijeri i ikoni njezinoj*, označava one, koji priznaju religiju vere odvojene od života i njeno učenje. To je vidljivo iz prethodno navedenog objašnjenja (br. 885), gde se pojavljuju slične reči.

892. *I koji primaju žig imena njezina*, označava prihvatanje i priznavanje njenog [zverskog – prim. M. V.] kvaliteta, prema gore navedenom opisu. To je vidljivo iz značenja izraza "*primaju žig*", kao prihvatanja i priznavanja (kao u prethodno navedenom tekstu, br. 838, 886); takođe iz značenja "*imena*", kao nečijeg kvaliteta, bilo o kome da se radi (videti br. 102, 135, 148, 676, 696, 815, 841), a, konkretno, ovde, kvaliteta koji je u skladu sa imenom ove zveri opisane u prethodnom tekstu (poglavlje 13); jer takve

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stvari uspostavljaju njihovo ime u duhovnom svetu, budući da tamo svako zadobija ime prema svojim osobinama (kvalitetima), a nečiji kvalitet se tamo izražava rečju duhovnog jezika; Iako se ta reč može izreći prirodnim jezikom, ona se ne može razumeti, jer uključuje mnoge stvari, koje ideje prirodne misli ne mogu shvatiti, te se stoga ne mogu izraziti rečima govora na ovom svetu. Time je jasno da izraz "*žig imena njezina*" označava priznavanje te religije kao svega što ona jeste, i što je opisano u prethodnom tekstu.

893. Stih 12. *Ovdje je trpljenje svetijeh*, označava progone i iskušenja onih koji nisu u toj veri, nego su, nasuprot tome, u ljubavi. To je vidljivo iz značenja izraza "*trpljenje*", kao iskušenja (videti u prethodnom tekstu, br. 813). Da se, takođe, misli na progone, videće se u narednom tekstu. Takođe iz značenja izraza "*svetijeh*" kao onih, koji su u istinama od dobra (videti br. 204), dakle, onih, koji su u ljubavi, jer su u istinama od dobra; oni su, tako isto, i u veri; ali oni znaju da ljubav i vera deluju kao jedno, baš kao što, kao jedno, deluju: dobro i istina, potom, volja i razumevanje, i, najzad, ljubav i misao; a budući da oni deluju kao jedno, vera u njima jeste - ljubav; jer sve što dođe u misao iz ljubavi prema bližnjem, budući da je od ljubavi prema bližnjem, u svojoj je suštini milosrđe, premda se kao ispoljavanje naziva verom. Jer ništa ne može postojati unutar misli, osim onoga što je iz neke naklonosti i tako pripada toj naklonosti, jer to je kao *esse [suština - prim. M. V.]*, i zato pomenuta naklonost predstavlja život i dušu misli. Slično je i sa milosrđem i verom; iz čega sledi da ne može postojati vera, osim iz ljubavi prema bližnjem (milosrđe), a, takođe, sledi da je vera u potpunosti takva, kakvo je dobročinstvo. (Ali više o tome na drugom mestu.)

[2] U današnje vreme, progone onih, koji su u milosrđu, od strane onih, koji su u veri odvojenoj od ljubavi prema bližnjem, ne idu do tako visokog

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stepena, da bi ljubitelji milosrđa pobornici same vere proterali i izbacili iz sabora hrišćanskog sveta, već samo da bi ih uvredili i osudili. Jer niko ne može ni u jednom kraljevstvu biti proteran i izbačen, samo zbog toga što živi dobro, a ko izjavljuje da je živeti dobro nužno za spasenje, budući da je to u potpunoj saglasnosti s Rečju, i budući da svako, u svetlu razuma, vidi da treba živeti dobro; a ipak su oni osuđeni od strane onih koji su u samoj veri, jer, po njima, ljudi skloni milosrđu nisu spašeni zbog zasluga u dobrim delima, i to zato, što takva dela, po njihovoj doktrini, uopšte nisu dobra (budući da potiču iz sebe), kao i iz drugih razloga zbog kojih oni potvrđuju opravdanje i spasenje samo verom. To je očiglednije kod onih, koji pripadaju moravskoj sekti, i koji su iznad svih ostalih branioci same vere, te usled toga osuđuju sve one, koji u svom životu misle da čine dobro od religije, jer smatraju da takvi uopšte nemaju života u sebi, već su u potpunosti mrtvi, i, štaviše, sledbenici moravske sekte izjavljuju da su svi takvi izbačeni sa neba. Oni koji ne pripadaju toj sekti, već pripadaju crkvama u kojima se dobra dela odbacuju kao sredstva spasenja, ne bogohule, i pored toga što pogrešno misle o pobornicima dobrih dela, pogotovo oni, koji se, na mnogo načina, potvrđuju pisanjem ili propovedanjem ili zaključcima u doktrini opravdanja samom verom. Ovi progoni su ono što se ovdje pordazumeva pod pojmom "trpljenje", a takođe u 12. poglavlju Otkrovenja, putem stihova: *I rep njezin odvuče trećinu zvijezda nebeskijeh, i baci ih na zemlju. I aždaha stajaše pred ženom koja šćaše da se porodi, da joj proždere dijete kad rodi. I ispusti zmija za ženom iz usta svojijeh vodu kao rijeku, da je utopi u rijeci. I razgnjevi se zmija na ženu, i otide da se pobije sa ostalijem sjemenom njezinijem, koje drži zapovijesti Božije i ima svjedočanstvo Isusa Hrista. (Otkrovenje 12: 4, 15, 17). I dana joj biše usta koja govore velike stvari i huljenja, i dana joj bi oblast da čini četrdeset i dva mjeseca. I otvori usta svoja za huljenje na Boga, da huli na ime njegovo, i na kuću njegovu, i na one koji žive na nebu. I*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dano joj bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi; i dana joj bi oblast nad svakijem koljenom i narodom i jezikom i plemenom. I bi joj dano da dade duh ikoni zvijerinoj, da progovori ikona zvijerina, i da učini da se pobiju koji se god ne poklone ikoni zvijerinoj. (Otk. 13:5-7, 15). Da takvi trpe progone zbog njihovog priznanja i ispovedanja Božanskog Ljudskog u Gospodu, odmah će se videti u tekstu koji sledi.

[3] Međutim, s obzirom na iskušenja, koja se ovde takođe podrazumevaju pod pojmom "*trpljenje*", postoje duhovna iskušenja, napasti, kojima su podvrgnuti oni koji primaju istinsko milosrđe od Gospoda; jer takvi se moraju boriti protiv zala koja su u svakom čoveku od rođenja, a neki se moraju boriti protiv neistina koje su od detinjstva usvojili od nastavnika i propovednika koji su poštovaoci same vere. Ove neistine i zla se uklanjaju putem borbe sa iskušenjima. To je ono što se podrazumeva pod pojmom "*krst*" u sledećim odlomcima: *I koji ne uzme krsta svojega i ne pođe za mnom, nije mene dostojan.* (Mat. 10:38; Luka 14:27). *Tada Isus reče učenicima svojijem: ako ko hoće za mnom ići, neka se odreče sebe, i uzme krst svoj i ide za mnom.* (Mat. 16:24; Marko 8:34; Luka 9:23). U ovim odlomcima pojam "*krst*" znači iskušenja, dok izraz "*ići za Gospodom*" znači priznati Njegovo Božansko i izvršavati njegove zapovesti. Da je ovo značenje izraza "*ako ko hoće za Gospodom ići*" može se videti u prethodnom tekstu (br. 864). Pojam "*krst*" znači iskušenja, jer zla i neistine koje na čoveka prijanjaju od njegovog rođenja, nasrću i, na taj način, muče one, koji su prirodni, tokom procesa u kome pokušavaju da postaju duhovni. A, kako se ta zla i njihove neistine, što nasrću i muče čoveka, mogu raspršiti samo iskušenjima, sledi da se iskušenja označavaju pojmom "*krst*". Stoga Gospod kaže: "*neka se odreče sebe, i uzme krst svoj i ide za mnom*", to jest, da

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

iskušenici moraju odbaciti ono što je njihovo vlastito, "*njihov krst*", što znači da je čovekovo vlastito [proprium], ono, protiv čega se on mora boriti.

[4] Opet: *I kad iziđe na put, pritrča neko, i kleknuvši na koljena pred njim pitaše ga: učitelju blagi! šta mi treba činiti da dobijem život vječni? A Isus reče mu: što me zoveš blagijem? niko nije blag osim jednoga Boga. Zapovijesti znaš: ne čini preljube; ne ubij; ne ukradi; ne svjedoči lažno; ne čini nepravde nikome; poštuj oca svojega i mater. A on odgovarajući reče mu: učitelju! sve sam ovo sačuvao od mladosti svoje. A Isus pogledavši na nj, omilje mu, i reče mu: još ti jedno nedostaje: idi prodaj sve što imaš i podaj siromasima; i imaćeš blago na nebu; i dođi te hajde za mnom uzevši krst.* (Marko 10:17-21). Ovde izraz "*i dođi te hajde za mnom uzevši krst*" ima isto značenje kao prethodnom tekstu, to jest: priznati Gospodnje Božansko, i priznati Gospoda kao Boga neba i zemlje; jer, bez tog priznanja, niko se ne može uzdržavati od zla i činiti dobro (osim od sebe, a to je dobro koje se čini samo zasluge radi), jer dobro, koje je samo po sebi dobro, i koje nije radi zasluge učinjeno, jeste dobro, koje je isključivo od Gospoda; stoga se nije moguće spasiti ako se ne prizna Gospod, i ako se, istovremeno, ne prizna se da je sve dobro od Njega. Pa ipak, pre nego što iko može delovati od Gospoda, on mora biti podvrgnut iskušanjima, iz tog razloga, što se unutarne ljudsko biće, pomoću koga je čovek u mogućnosti da se spaja s nebom, otvara putem iskušanja. Zbog toga što što niko ne bi mogao izvršavati zapovesti, ako bi bio odvojen od Gospoda, Gospod kaže: „*još ti jedno nedostaje: idi prodaj sve što imaš i podaj siromasima; i imaćeš blago na nebu; i dođi te hajde za mnom uzevši krst,*" to jest, Gospod mora biti priznat, a iskušanja se moraju podneti. Izraz "*idi prodaj sve što imaš i podaj siromasima*" znači, u duhovnom smislu, da bi trebao da otuđi i odbaci od sebe ono što je njegovo vlastito [proprium], tako da izraz "*idi prodaj sve što*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

imaš i podaj siromasima" ima identično značenje onome, koji ima izraz *"neka se odreče sebe"* u prethodno navedenim odlomcima; izraz *"podaj siromasima"* označava, u duhovnom smislu, da neko treba da čini dela milosrđa. To stoga, jer je bio bogat, a *pojam "bogatstvo"*, u duhovnom smislu, označava znanje o dobru i istini, ali, konkretno, u ovom čoveku, koji je bio Jevrejin, *"bogatstvo"* označava znanje o zlu i neistinama, budući da su znanja o zlu i neistinama bila raširena u to vreme. Iz svega ovoga je očigledno da je Gospod, kao i drugde, govorio putem korespondencija.

[5] Opet, iskušenja su označena *"čашom"* koju je trebalo ispiti: *A Isus im reče: ne znate šta ištete: možete li piti čašu koju ja pijem, i krstiti se krštenjem kojijem se ja krstim? A oni mu rekoše: možemo. A Isus reče im: čašu dakle koju ja pijem ispićete; i krštenjem kojijem se ja krstim krstićete. Ali da sjedete s desne strane meni i s lijeve, ne mogu ja dati nego kojima je ugotovljeno.* (Marko 10:38-40). Izraz *"možete li piti čašu koju ja pijem"* ima isto značenje kakvo je izraz *"krst"* imao u prethodnom tekstu, naime, podvrgnutost iskušenjima; a izraz *"krstiti se krštenjem kojijem se ja krstim"* označava: biti preporođen putem iskušenja. Ali između čaše koju je Gospod popio, i čaše za koju On govori učenicima da je treba popiti, postoji ista razlika kao između Gospodnjih iskušenja i iskušenja ljudi. Iskušenja Gospodnja bila su najteža i protiv svih paklova; jer Gospod je pokorio sve paklove pomoću iskušenja koja je preuzeo na Sebe; a ljudska iskušenja su protiv zla i neistina koje su iz paklova unutar njih, pri čemu je u njima Gospod, a ne sam čovek, taj, koji se zaista bori, osim što se čovek sam mora izboriti protiv određenih sopstvenih bolnih osećanja. Postoji slična razlika između krštenja kojim se Gospod krstio i krštenja kojim se krste ljudi, baš kao što postoji razlika između slavljenja i preporoda. Kušanjem je Gospod proslavio Svoje Ljudsko Svojom vlastitom snagom, a ljudi su, nasuprot,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

preporodeni ne svojom vlastitom snagom, već Gospodnjom; jer pojam "krštenje", ako je u pitanju čovekovo krštenje, označava: biti preporođen putem iskušenja. S druge strane, Gospodnje krštenje označava veličanje Njegovog Ljudskog putem iskušenja. (Da izraz "krštenje" označava preporod, ali da, takođe, označava i iskušenja, može se videti u delu "Novi Jerusalim i njegov nebeski nauk", br. 187-193 u nizu; a da je Gospod proslavio Svoje Ljudsko i učinio ga Božanskim, kao i to, da On obnavlja čoveka i čini ga duhovnim, može se videti u delu "Nebeske tajne", br. 1725, 1729, 1733, 3318, 3381, 3382, 4286.)

894. *Koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu*, označava da su to oni, koji žive u skladu s zapovestima Gospodnjim u Reči, što je sasvim očigledno, bez potrebnih dodatnih objašnjenja. U mnogim odlomcima u Reči se kaže da bi "trebalo da čuvaju i izvršavaju Božje zapovesti i njegove naredbe"; a "činiti Božje zapovesti" znači isto što i ljubiti Gospoda iznad svega, a bližnjeg ljubiti kao samoga sebe. Jer ono što čovek voli iznutra, odnosno, iz srca, on, naravno, i želi, a ono što želi, on hoće, a što hoće, on i čini; ljubiti Boga znači voleti njegove zapovesti, jer su one od Boga čak i u toj meri da su one - Bog Sam. Iz ovoga se može videti kako malo sledbenici same vere znaju šta je ljubav. Oni dopuštaju ili potvrđuju da vera živi iz ljubavi i da je vera bez ljubavi mrtva, a ipak ne znaju da su ljubav i dela jedno. Oni izjavljuju da je ljubav u veri; a ipak ne znaju da nema ljubavi u veri ukoliko ne živimo prema Gospodnjim zapovestima u Reči; i da iz osim iz ovog, i ni iz jednog drugog izvora, nema ljubavi u veri, osim prirodne ljubavi, koja nije ljubav prema Gospodu, niti je ljubav prema bližnjem, već je - ljubav prema sebi i ljubav prema svetu; a te ljubavi potpuno uništavaju veru, pa čak i krivotvore istine koje moraju činiti istinsku veru i koje su sadržane u Reči.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

895. *I vjeru Isusovu*, označava usađivanje istine od strane Gospoda i njegovo priznavanje. To je vidljivo iz značenja izraza "*i vjeru Isusovu*", kao usađivanja istine od strane Gospoda (videti u prethodnom tekstu, br. 813). To znači i priznavanje Gospoda, jer se istine ne mogu ugraditi sve dok se Gospod ne prizna, naime, dok se ne prizna da je Njegovo Ljudsko - Božansko, kao i da je On Bog neba i zemlje. Treba znati da su istina i vera u svojoj suštini jedno, jer vera mora biti istina, kao što i istina mora biti vera; dakle, ljudi starog vremena nisu govorili o veri, nego o istini umesto vere, dok ljudi današnjice govore o veri umesto o istini. To se dešava usled toga što su ljudi iz davnina objavili da se ne može verovati ni u šta, osim u one stvari, za koje se vidi da su istinite, dakle, u ono, što se može spoznati razumevanjem. Međutim, suprotno tome, ljudi današnjice izjavljuju da se u nešto mora verovati, čak i ako se to ne može videti, odnosno, ne može shvatiti razumom. Ovo jasno pokazuje na koji se način stara vera razlikovala od savremene vere, naime, kako se ono što se vidi razlikuje od onoga što se ne vidi; ali sama istina koja je vidljiva ili shvaćena razumevanjem ne treba da se imenuje verom, nego se verom, pak, imenuje samo ono, što se ne vidi ili se što ne shvata razumevanjem. Iz tog razloga anđeli na višim nebesima ne žele ni da pominju veru, jer vide istinu iz ljubavi prema dobru i u svetlosti istine koja je u njima od Gospoda; i kažu da je ludost verovati bilo kome, ko bi tvrdio da se u ovo ili ono mora verovati, osim ukoliko to nije moguće shvatiti razumevanjem, jer to bi bilo misliti da je neka stvar istinita, bilo da je ona (u stvarnosti) istinita ili neistinita, ali da se, istovremeno, veruje da je ono što je lažno - štetno. Štaviše, ono u šta se veruje, a nije vidljivo, ulazi u čoveka na nivou koji nije dublji od nivoa pukog sećanja, a to čovek ne može prihvatiti kao nešto lično svoje.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Iz toga sledi da bi bilo bolje odustati od upotrebe izraza "vera" i umesto njega koristiti pojam "istina". Pa ipak, ono što predstavlja predmet vere, a što se ne vidi, može se nazivati verom, iako takva vera ne predstavlja ništa drugo do - puko znanje [scientia]. Međutim, čim čovek postane duhovan (a on postaje duhovan od časa kad se otvori njegovo unutarnje što komunicira s nebom), tada ono, što je poznato, i što se naziva verom, postaje istina, jer se onda to može videti iz svetlosti neba. Treba znati da svi anđeli i svi dobri duhovi vide istine neba na isti način na koji telesno oko vidi predmete sveta, jer predmeti neba predstavljaju istine za one, koji su duhovni, iz razloga što njihovo razumevanje predstavlja njihov duhovni vidokrug. Pojam "istina" treba da se koristi umesto pojma "vera", jer sva inteligencija i sva mudrost postoje pomoću istina, dok svako neznanje, to jest, neznanje u duhovnim stvarima, postoji pomoću vere, a posebno vere odvojene od milosrđa; stoga anđeli viših nebesa okreću leđa, čim čuju pomenutu veru, jer se njihov um okreće od predmeta njihovih misli; a misao od koje se oni odvrćaju je ta, da bi razumevanje trebalo držati zarobljenim u poslušnosti veri; i zato što je ne videti istine ekvivalentno gašenju nebeske svetlosti, u kojoj su ti anđeli, i koja je u njima. Štaviše, iznenađeni su da neki veruju da vera koja sadrži razumevanje nije duhovna vera, kada je, zapravo, takva vera - istina; dok je vera, koja je lišena razumevanja - istorijska vera, jer potiče iz druge ruke, a, unutar čoveka, ona ne predstavlja ništa drugo do - puko znanje [scientia].

896. Stih 13. *I čuh glas s neba gdje mi govori: napiši: blago mrtvima koji umiru u Gospodu otsad. Da, govori Duh, da počinu od trudova svojijeh; jer djela njihova idu za njima.* 13. "I čuh glas s neba gdje mi govori" označava utehe od strane Gospoda nakon iskušenja (br. 897); izraz "napiši," označava izvesnost (br. 898); izraz "blago mrtvima koji umiru u Gospodu otsad," označava vaskrsenje u večni život onih, koji su do sada živeli u životu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ljubavi prema bližnjemu, i tako će živeti i kasnije na nebu (br. 899); izraz "*Da, govori Duh, da počinu od trudova svojijeh,*" označava da će od sada biti slobodni od borbe protiv zala i neistina, i od njihove zaraze (br. 900); izraz "*jer djela njihova idu za njima,*" označava da oni imaju duhovni život, koji je život nebeskih anđela (br. 901, 902).

897. Stih 13. *I čuh glas s neba gdje mi govori,* označava utehe od strane Gospoda nakon iskušenja. To je vidljivo iz značenja izraza "*glas gdje mi govori*" kao bivanja onoga što sledi potom, a to su utehe koje dolaze nakon iskušenja (videti u narednom tekstu); takođe iz značenja izraza "*s neba gdje mi govori*", kao onoga, što je od Gospoda; To stoga, što ono koje biva objavljeno sa neba, jeste Božanska istina; iako ove reči govore anđeli s neba, zapravo je Gospod taj, koji govori kroz anđele. Jer anđeli, kao i ljudi, ne mogu misliti nikakvu istinu od sebe niti, pak, mogu činiti dobro od sebe, već samo od Gospoda; i zato izraz "*anđeli*" u Reči reprezentuje Božje istine od Gospoda, dok pojam "*nebo*" označava Samog Gospoda. U velikoj su zabludi oni, koji veruju da su anđeli stvoreni odmah na početku stvaranja, i to u takvom stanju integriteta, da mogu činiti dobro od sebe. To stoga, jer svi anđeli, koji obitavaju na svim vaskolikim nebesima, prvobitno behu ljudi, i zato imaju ono što je njihovo vlastito [proprium], a njihovo vlastito je isto kao i ljudsko, i ono je potpuno zlo. Dok su anđeli živeli u svetu kao ljudi, Gospod ih je preporodio, i tako su mogli biti uskraćeni za zla i njihove neistine i posledično su se održali u dobrima; a kad ih Gospod čuva podalje od zla i drži ih u dobrima, čini se kao da su u dobrima od sebe, ali oni ipak znaju i uviđaju da to, ustvari, imaju od Gospoda, a ne od njih samih. Iz svega ovoga se može videti zašto celokupno anđeosko nebo, što se tiče inteligencije i mudrosti, kao i naklonosti ka dobru i istini, dakle, sve to zajedno, predstavlja - Gospoda. I to je razlog zašto izraz "*I čuh glas s neba*" označava

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stvari koje su od Gospoda, a, ovde, utehe nakon iskušenja. To je povezano sa prethodnim stihom, koji opisuje strpljenje onih *"koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu"*, gde pojam *"trpljenje"* ovde označava iskušenja.

[2] Nešto će se sada reći o utehama nakon iskušenja. Svi oni, koji bivaju preporođeni od strane Gospoda, prethodno se podvrgavaju iskušenjima, a, nakon iskušenja, obitavaju u radosti. Međutim, izvor iskušenja, kao i potonjih radosti koje slede, koje se ovde podrazumevaju kao utehe, još nije poznat u svetu, jer malo je onih, koji dožive duhovna iskušenja, iz razloga što je malo onih koji su u znanju dobra i istine, a još je manje onih, koji su u braku dobra i istine, to jest, u istinama o doktrini, i, u isto vreme, u dobrima kao i u samom životu; a niko drugi ne može ući u duhovna iskušenja; jer ako bi se drugačiji duhovi prepustili iskušenjima, oni bi popuštali, a u času kad bi popuštali, njihovo potonje stanje bilo bi gore od njihovog prethodnog stanja. Pravi razlog zašto se samo oni, koji su u braku dobra i istine, mogu prepustiti duhovnim iskušenjima jeste taj, što se duhovni um, koji je, ispravno govoreći, unutarnji čovek, može otvoriti samo pomoću iskušenja. To stoga, što se, u trenu u kome se taj um otvori, javljaju iskušenja, i to zbog toga što nebo, to jest, Gospod (kroz nebo) ulazi, kroz čovekov duhovni um, u njegov prirodni um; Ne postoji drugi put neba, koji je od Gospoda, i kojim se, preko neba, ulazi u čoveka; a od trena kad nebo pocinje da utiče u čoveka, ono tada u njemu uklanja prepreke, koje su zla i neistine, i koje imaju svoje mesto u prirodnom umu, to jest u prirodnom čoveku; jasno je da oni mogu biti uklonjeni samo živim priznanjem od strane čoveka, što je podstaknuto tugom duše zbog njihovog prisustva. Zbog toga je čovek uznemiren iskušenjima koja nastaju od zala i neistina što se uzdižu u misao; ako on tada prizna svoje grehe, potom, počinje da smatra sebe krivim, i, najzad, moli za oslobođenje, na kraju mu se pokazuje da ova iskušenja bivaju korisna. Iz ovoga je jasno da

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

čovjek ima duhovno iskušenje, u času kada se otvara njegovo unutarnje, koji se naziva duhovni um. Na ovaj način se čovek preporađa. Kada se, dakle, čovekova zla i neistine uklanjaju, iskušenja se završavaju; a, od trena kad se ona završe, počinje da teče radost (sa neba, od Gospoda) koja ispunjava njegov prirodni um. Ta radost jeste ono što se ovde podrazumeva pod utehama. Te utehe primaju svi koji prolaze kroz duhovna iskušenja. Govorim iz iskustva. Nakon iskušenja, čovek prima radost, jer nakon njih on biva primljen na nebo; to stoga, što, uz pomoć privremenih iskušenja, čovek na kraju biva spojen s nebom i biva posledično prihvaćen u njemu, i stoga zadobija radost poput one, koju poseduju tamošnji anđeli.

898. *Napiši*, označava izvesnost. To je vidljivo iz značenja izraza "*pisanje*", kao reprezentacije izvesnosti; jer ono što je rečeno s neba, a zapovedeno je da bude napisano, jeste slično onome, što je odobreno, i stoga je istinito, i stoga, dakle, sigurno, odnosno, izvesno je; ovde to znači da će oni, koji trpe duhovna iskušenja, izvesno zadobiti utehe i posledično biti srećni. Pojam "*pisati*" označava izvesnost, budući da je pisanje poslednji čin misli i govora, a time pisanje predstavlja ono, što je, dakle, izvesno, zato što je pisanje ono, čime se niz ljudskih akcija nepovratno okončava. To se može uporediti sa svim stvarima koje čovek želi, misli, i otuda i govori, ali ih ne okončava pukim delanjem; takve stvari još nisu izvesne u čovekovom životu, jer im nedostaju one poslednje stvari, u kojima egzistiraju sve prethodne stvari, što je preduslov za izvesnost. Da pojam "*pisanje*", dakle, znači - usaditi u život, može se videti u prethodnom tekstu (br. 222).

899. *Blago mrtvima koji umiru u Gospodu otsad*, označava uskrsnuće u večni život onih, koji su do sada živeli u životu ljubavi, i koji će nastaviti da žive i od sada na isti način. To je vidljivo iz značenja izraza "*umiru u Gospodu*", kao bivanja onih, koji se uzdižu u večni život (o čemu uskoro), a takođe iz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

značenja izraza "*mrtvi koji umiru u Gospodu otsad*", kao uskrsnuća onih, koji su do sada živeli, i od sada, takođe, nastavljaju da žive životom ljubavi prema bližnjem, jer se ovo govori o onima, koji čuvaju Božje zapovesti i Isusovu veru; a oni su takvi, da žive prema Gospodnjim zapovestima u Reči i priznaju Njegovo Božansko, tako da žive od milosrđa od Gospoda (vidi u prethodnom tekstu, br. 894, 895).

[2] Kaže se "*otsad*", jer se misli na one, koji su do sada živeli, i koji od sada nastavljaju da žive takvim životom. Oni, koji su do tada živeli takvim životom, behu čuvani od strane Gospoda ispod nebesa, i On ih je štitio od pakla sve do Poslednjeg suda; a tada ih je uzdigao sa njihovih mesta i uzvisio ih je na nebo. To se nije moglo ranije dešavati, jer su, pre toga, preovladavali paklovi, i prevaga beše na infernalnoj strani; Nakon toga je započela prevlast nebesa i na taj način je prevagnula njihova težina; jer, nakon Poslednjeg suda, sve stvari, kako u paklovima, tako i na nebesima, bile su svedene na nepromenljivi poredak. Ako bi, dakle, pomenuti duhovi bili uzdignuti pre Poslednjeg suda, oni se ne bi mogli odupreti sili koja je omogućavala paklovima da nadvladavaju nebesa. Da su pomenuti duhovi zaista uzneseni na nebo, beše mi dopušteno da vidim svojim očima; jer videh da su ovi duhovi, u grupama, najpre uzdizani, a potom i bivali vazneseni sa donje zemlje, gde ih je Gospod dotle čuvao, i na taj način bivali prebačeni u nebeska društva. To se dogodilo nakon tog Poslednjeg suda, koji se razmatra u delu "*Poslednji sud*". Identična stvar se odigrala nakon prethodnog suda koji je Gospod ostvario kada je bio na svetu, čime se takođe bavi pomenuto delo. Ova misterija je ono što se podrazumeva pod uskrsnućem onih, koji su do tada živeli životom ljubavi. To se takođe podrazumeva pod ovim rečima u Jovanu: *Sad je sud ovome svijetu; sad će biti istjeran knez ovoga svijeta napolje. I kad ja budem podignut od zemlje,*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sve ću privući k sebi. (Jovan 12:31, 32); ovo je reprezentovano putem sledećih stihova iz Mateja: *I grobovi se otvoriše, i ustaše mnoga tijela svetijeh koji su pomrli; I izašavši iz grobova po vaskrseniju njegovom uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima.* (Mat. 27:52, 53). Ali o ovome će se više reći na mestu gde se govori o prvom i drugom uskrsnuću, ili o smrti, u odgovarajućim stihovima koji tek ima da uslede u Otkrovenju.

[3] Izrazi "*blago mrtvima,*" i "*koji umiru*" reprezentuju i one, koji će iznova uskrsnuti u život, i koji su takvi, da žive životom ljubavi, kao što se vidi iz pojmova "*otsad*", i "*mrtvi*", kao i izraza "*koji umiru*", gde se izraz "*otsad*", ne odnosi samo na one koji bivaju takvi od časa Poslednjeg suda, nego i na one, koji su bili takvi i pre momenta Suda, a koji su tretirani u prethodnom tekstu. Izraz "*smrt*" označava uskrsnuće, tako da "*mrtvi*" označavaju one koji iznova vaskrsavaju u večni život, budući da pojam "*smrt*" takođe, u suprotnom smislu, označava pakao, a time i zla i neistine. Zla i neistine, pak, moraju umreti, da bi čovek uopšte mogao primiti duhovni život; jer dok one ne budu mrtve i istrebljene, čovek ne može imati nikakvog duhovnog života, što je život koji se u Reči podrazumeva pod "*životom*", "*vječnim životom*" i "*uskrsnućem*"; dakle, pojam "*umrijeti*" znači ovde, kao i na drugim mestima u Reči, izumiranje onog života koji predstavlja čovekovo vlastito, a koji se, razmatran sam za sebe, sastoji isključivo od zala, i istovremeno od neistina koje od zala proističu. I kad se taj život ugasi, u čoveka ulazi duhovni život, koji posledično zauzima mesto vlastitog života, tako da "*mrtvi koji umiru u Gospodu*" označavaju one, koje je Gospod načinio duhovnim.

[4] Štaviše, izraz "*umrijeti*" može značiti, u duhovnom smislu, uskrsnuće, budući da anđeli, koji razumeju i primaju isključivo duhovni smisao Reči, ne znaju ništa o prirodnoj smrti, po kojoj je čovek odvojen ovog sveta, već, nasuprot, oni poseduju znanje ni o kakvoj drugoj do – duhovnoj smrti, koja

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dolazi onima, koje Gospod preporuča pomoću iskušenja, i i čija zla i neistine se na taj način pokoravaju i ubijaju. Opet, prirodna smrt nije ništa drugo do uskrsnuće, iz razloga što, kad umre telo, čovek biva ponovo uzdizan prema svom duhu, pa je smrt jednostavno nastavak njegovog života; jer kroz smrt čovek prelazi iz života u prirodnom svietu u život u duhovnom svetu, s tom razlikom, da je život u prirodnom svetu više spoljašnji i nesavršen život, a život u duhovnom svetu je, suprotno tome, više unutarnji i savršen život; pa ipak su ova dva života slična po izgledu, kao što se može videti iz onoga što se čulo i videlo, a razmatra se u delu "Nebo i pakalo".

[5] Iz svega ovoga može se videti da pojam "*smrt*" označava duhovnu smrt, koja je prokletstvo, i, istovremeno, označava - uskrsnuće u život, što je spasenje. Da izraz "*smrt*" označava prokletstvo, može se videti u prethodnom tekstu (br. 186, 383, 427, 694). Da pojam "*smrt*" označava uskrsnuće za večni život, kao i spasenje, može se videti iz odlomaka koji slede. U Jovanu: *A Isus joj reče: ja sam vaskrsenije i život; koji vjeruje mene ako i umre življeće. I nijedan koji živi i vjeruje mene neće umrijeti vavijek. Vjeruješ li ovo?* (Jovan 11:25, 26). Izraz "*ja sam vaskrsenije i život*" označava da su uskrsnuće i život od Njega, i ni od koga drugog; izraz "*koji vjeruje mene*" označava onoga, koji veruje u Gospodnje Božansko i koji, takođe, veruje da je On svemoćan i jedini Bog; i kao što niko ne može verovati u ovo, osim onoga, koji živi život ljubavi prema bližnjem, sledi da se život u ljubavi prema bližnjem (milosrđu), takođe podrazumeva pod izrazom "*koji vjeruje mene*"; izraz "*ako i umrije, življeće*" označava da će čovek, premda mora prirodno umreti, posle prirodne smrti iznova uskrsnuti u život; Izraz "*I nijedan koji živi i vjeruje mene neće umrijeti vavijek*" označava da onaj, koji je preporođen, neće umreti duhovno (to jest, biti osuđen) nego će opet

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

uskrsnuti u večni život. To jasno pokazuje da pojam "umrijeti" ne znači umreti, nego ponovno uskrsnuti u život.

[6] U istom: *Ocevi vaši jedoše manu u pustinji, i pomriješe.* (Jovan 6, 50) *Ovo je hljeb koji silazi s neba: da koji od njega jede ne umre. Ovo je hljeb koji siđe s neba: ne kao što vaši ocevi jedoše manu, i pomriješe; koji jede hljeb ovaj življeće vavijek.* (Jovan 6:49, 50, 58). "Mana", koju su sinovi Jakovljevi jeli u pustinji, značila je za njih prirodnu hranu, jer su bili prirodni; međutim, izraz "hljeb koji siđe s neba" reprezentuje duhovnu hranu, koja je samo od Gospoda; a, zato što je isključivo od Njega, u najvišem smislu, "hljeb" znači Njega Samog; i zato On kaže: "Ovo je hljeb koji silazi s neba." Jer Božansko dobro, ujedinjeno s Božanskom istinom koja proizlazi iz Gospoda, jeste ono, iz čega podjednako i anđeli i ljudi zadobijaju duhovni život. Prema tome, ove reči, u duhovnom smislu, znače da oni, koji se hrane iz Reči isključivo na prirodan način, jesu mrtvi, to jest, osuđeni, kao što su to bili sinovi Jakovljevi. To je bilo označeno njihovim umiranjem u pustinji; međutim, oni, koji se duhovno hrane iz Reči, neće biti podvrgnuti osudi, što je reprezentovano putem izraza "ne umre", što očito ne znači bukvalno ne umreti, nego - uskrsnuti u život; Jer ako smrt nije smrt, onda je život.

[7] U istom: *Zaista, zaista vam kažem: ko održi riječ moju neće vidjeti smrti do vijeka. Tada mu rekoše Jevreji: sad vidjesmo da je đavo u tebi: Avraam umrije i proroci, a ti govoriš: ko održi riječ moju neće okusiti smrti do vijeka.* (Jovan 7:51, 52). Izraz "ko održi riječ moju" označava: živeti prema Gospodnjim zapovestima; Izraz "neće vidjeti smrti" označava da neće videti osudu nego će videti život, u koji čovek uskrsava, i u koji ulazi kroz proces smrti. U istom: *Zaista, zaista vam kažem: ko moju riječ sluša i vjeruje onome koji je mene poslao, ima život vječni, i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život.* (Jovan 5:24). Izraz "ko moju riječ sluša i vjeruje onome koji je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

mene poslao" ima slično značenje kao u prethodnom tekstu, jer je "*Otac*" Gospodnji reprezentovao Božansko, koje je bilo u Njemu od začeca, a time je reprezentovao i Samoga Sebe. Izraz "*ne dolazi na sud*" znači ne biti osuđen; izraz "*nego je prešao iz smrti u život*" označava uskrsnuće i život na nebu, gde izraz "*iz smrti*" označava da je u pitanju prolaz koji se ne tiče oživljavanja samo od prirodne smrti u večni život, dakle uskrsnuća, već i oživljavanja od duhovne smrti (koja je osuda) u večni život; naravno, označava i uskrsnuće; jer Reč sadrži i prirodni i duhovni smisao.

[8] U istom: *Jer kako što otac podiže mrtve i oživljuje, tako i sin koje hoće oživljuje.* (Jovan 5:21). Izraz "*podigne mrtve i oživljuje*" znači uskrsnuće u život, ne samo od prirodne smrti, nego i od duhovne smrti; uskrsnuće u život ostvaruje se reformacijom i preporodom, a to se postiže uklanjanjem i odvajanjem zlih, a to odvajanje predstavlja - osuđivanje, a istovremeno jeste i duhovna smrt. U istom: *Zaista, zaista vam kažem: ide čas i već je nastao, kad će mrtvi čuti glas sina Božijega, i čuvši oživjeti.* (Jovan 5:25). Izraz "*mrtvi*" ovde označava one, koji su bili u zlu, i otuda i u neistinama, ali su bili oslobođeni reformacijom; pod tim rečima se podrazumeva da će uskrsnuti, jer oni više nisu mrtvi, već su živi, jer oni su reprezentovani pomoću izraza "*kad će mrtvi čuti glas sina Božijega*", kao oni, koji žive prema Njegovim zapovestima. Slično tome, čitamo u Luki: *I blago će ti biti što ti oni ne mogu vratiti; nego će ti se vratiti o vaskrseniju pravednijeh.** (14:14). Izraz "*vaskrseniju pravednijeh*" ne znači samo uskrsnuće onih koji prirodno umiru, jer se prirodno umrli iznova pojavljuju odmah nakon smrti, već i uskrsnuće onih, koji umiru duhovno, a bivaju oživljeni od strane Gospoda.

[9] U Jovanu: *Ne divite se ovome, jer ide čas u koji će svi koji su u grobovima čuti glas sina Božijega, I izići će koji su činili dobro u vaskrsenije života, a koji su činili zlo u vaskrsenije suda.* (Jovan 5:28, 29). To ne znači da

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

će se grobnice stvarno otvoriti, i da će se svi izaći na dan Poslednjeg suda; ustvari, "grobovi", koji će se otvoriti, znače mesta na donjoj zemlji gde su oni, koji su prethodno živeli životom milosrđa i priznavali su Gospodnje Božansko, bivali čuvani i paženi od strane Gospoda, te su, u dan Poslednjeg suda. i posle njega, posledično. bili uzdignuti na nebo, kao što je rečeno prethodno u ovom poglavlju. Ta mesta su, u duhovnom smislu, reprezentovana putem izraza "grobovi". To ne znači da se grobovi u zemlji moraju zaista otvoriti i da će se iz njih izlaziti na dan Poslednjeg suda, što je jasno vidljivo iz činjenice da svi ljudi dolaze u duhovni svet odmah nakon smrti, i žive tamo u ljudskom obliku, na sličan način kao u prirodnom svetu, dakle, da se uskrsnuće svakoga događa odmah nakon smrti, i to: uskrsnuće za život za one koji su činili dobra, i uskrsnuće za sud za one koji su činili zla; kao što je vidljivo iz onoga što sam čuo i video a odnosi se na rad "*Nebo i pakao*".

[10] Ista stvar je reprezentovana i u sledećim stihovima: *I grobovi se otvoriše, i ustaše mnoga tijela svetijeh koji su pomrli; I izašavši iz grobova po vaskrseniju njegovom uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima.* (Mat. 27:52, 53). Stih koji opisuje kako su tada grobovi bili otvarani, kao i da su sveti, koji su prethodno umrli, izašli, i potom ušli u sveti grad i ukazali se mnogima, reprezentuje uskrsnuće onih, koje je Gospod držao i čuvao na mestima pod nebom, sve do Njegovog dolaska na svet. Oni, su nakon njegovog uskrsnuća, odvedeni i podignuti na nebo. To se dogodilo u Jerusalimu, i to su videli oni koji su bili tamo; sve ovo što smo upravo pripovedali reprezentuje uskrsnuće onih, koji su opisani ovde, kao i u prethodnom tekstu. Jer su sve stvari vezane za Gospodnje stradanje, bile reprezentativne, kako se kaže u Mateju: *I gle, zavjes crkveni razdrije se nadvoje od gornjega kraja do donjega; i zemlja se potrese, i kamenje se*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

raspade; (Mat. 27:51), tako je i reprezentativno i ovo što je rečeno, to jest, da su izašli iz otvorenih grobnica; stoga se dodaje da "*I izašavši iz grobova po vaskrseniju njegovom uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima*;" jer pojam "*Sion*", koji je ovde reprezentovan pojmom "*sveti grad*", takođe predstavlja nebo na kome Gospod vlada svojom Božanskom istinom (o ovom značenju izraza "*Sion*" videti u prethodnom tekstu, br. 850); a taj grad, zajedno s Jerusalimom, bio je, u to vreme, pre profan nego što je bio svet, tako da je u Otkrovenju čak nazivan izrazom "*Misir i Sodom*" (Otkr. 11,8). Ali on se naziva "*svetim*" zbog svog reprezentativnog, i, posledično, značenjskog aspekta u Reči.

[11] Uskrsnuće mrtvih, kako u prirodnom, tako i u duhovnom smislu, bilo je reprezentovano, i, na taj način, označeno - mrtvima, koje je Gospod vaskrsao što je opisano u Reči sledećim primerima: *uskrsnućem Lazara* (Jovan 11: 11-44); *uskrsnućem mladića iz Naina* (Luka 7,11-18); *I, takođe, uskrsnućem kćeri vladara sinagoge* (Marko 5,21 do kraja). Jer su sva čuda koja je Gospod načinio, kao i sva čuda opisana u Reči, uključena u ova čuda vaskrsavanja, i tako su ona označavala svete stvari neba i crkve; i zbog toga su ta čuda bila Božanska, i razlikovala su se od čuda, koja ne behu Božanska. Slična stvar je opisana i pomoću ovoga: da je učenicima bilo dodeljeno da uskrsavaju mrtve, kao u Mateju: "*Bolesne iscjeljujte, gubave čistite, mrtve dižite, đavole izgonite; za badava ste dobili, za badava i dajite.*" (Matej 10,8).

[12] Preporod, koji je takođe uskrsnuće iz mrtvih, predstavljen je oživljavanjem kostiju u Jezekilju (Jez. 37, 1-14). Da je na ovaj način predstavljeno preporađanje, jasno je vidljivo iz stihova 11-14, gde se kaže: *Tada mi reče: sine čovječji, ove su kosti sav dom Izrailjev; gle, govore: posahnuše kosti naše i prođe nadanje naše, propadosmo. Zato prorokuj, i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kaži im: ovako veli Gospod Gospod: evo, ja ću otvoriti grobove vaše, i izvešću vas iz grobova vaših, narode moj, i dovešću vas u zemlju Izrailjevu. I poznaćete da sam ja Gospod, kad otvorim grobove vaše, i izvedem vas iz grobova vaših, narode moj. I metnuću duh svoj u vas da oživite, i naseliću vas u vašoj zemlji, i poznaćete da ja govorim i činim, govori Gospod. Ovdje se opet kaže: "evo, ja ću otvoriti grobove vaše," što znači uskrsnuće u život. (Da izrazi "pokopan" i "pokop" označavaju uskrsnuće, a isto tako i preporod, ostvaren putem odbacivanja nečistih stvari, može se videti u prethodnom tekstu, br. 659.)

[13] Da prirodna smrt, koja je odbacivanje nečistih stvari tela, kao i duhovna smrt, koja je uklanjanje nečistih stvari duha, označava uskrsnuće, može se videti i iz sledećih odlomaka u Otkrovenju, gde je obrađuju prva i druga smrt, koja se takođe naziva prvim i drugim uskrsnućem** (Otkr. 2:11; 21:8). Takođe u Davidu: *Skupa je pred Gospodom smrt svetaca njegovijeh*. (Ps. 116:15). Očigledno važi da izraz "*smrt svetaca njegovijeh*" ne označava prokletstvo, već odvajanje i uklanjanje nečistih stvari njihovog duha, a time i obnovu i uskrsnuće. Takođe, u Jovanu: *Zaista, zaista vam kažem: ako zrno pšenično padnuvši na zemlju ne umre, ono jedno ostane; ako li umre mnogo roda rodi* (12:24). Isto važi i za čoveka koji, da bi mogao uskrsnuti, prethodno mora umreti, a smrt se podjednako odnosi na telo, a takođe i na ono što je njegovo vlastito [proprium], što je samo po sebi pakleno; jer ako oba ne umru, čovek ne može zadobiti život neba.

[14] Zbog činjenice da ljudi vaskrsavaju nakon smrti, Gospod je hteo da se podvrgne smrti i ponovno uskrsne trećeg dana, ali u potpunosti, da bi mogao da skine sa sebe sve ljudsko (koje je zadobio od majke) i da se odene u Božansko Ljudsko; jer sve ono, što je Gospod preuzeo od majke, odbacio je od Sebe pomoću iskušenja, i, na kraju, svojom smrću; a takođe je,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

odevanjem Sebe u Ljudsko od Božanskog Samog, koje je bilo u Njemu, On proslavio Sebe, to jest, učinio Njegovo Ljudsko Božanskim; stoga, na nebu, Njegova smrt i pokop ne znače bukvalno smrt i pokop, nego - pročišćenje Njegovog Ljudskog i posledičnu glorifikaciju. Da je to zaista tako, Gospod je podučio pomoću ovog poređenja sa pšenicom koja pada u zemlju, i koja mora umreti da bi mogla da donese plod. Isto je uključeno u ono što je Gospod rekao Mariji Magdaleni: *Reče joj Isus: ne dohvataj se do mene, jer se još ne vratih k ocu svojemu; nego idi k braći mojoj, i kaži im: vraćam se k ocu svojemu i ocu vašemu, i Bogu svojemu i Bogu vašemu.* (Jovan 20:17). Izraz "*vratih k ocu svojemu*" znači ujedinjenje Njegovog Ljudskog s Njegovim Božanskim, dok, istovremeno, ljudsko, koje je On zadobio od majke, biva potpuno odbačeno. *Folitografski tekst ima izraz "*mortuorum*", odnosno izraz "*mrtvi*", dok grčki tekst ima pojam "*pravedni*". **Latinski tekst ima izraz "*mors secunda*", odnosno drugu smrt, umesto drugog uskrsnuća, to jest izraza "*resurrectio secunda*".

900. *Da, govori Duh, da počinu od trudova svojijeh*, označava da će takvi od sada biti oslobođeni i pošteđeni od borbe protiv zala i neistina, i od njihove zaraze. To je vidljivo iz značenja izraza "*govori Duh*", kao tvrdnje da je to istina, jer pojam "*anđeo*", isto kao i pojam "*Duh*", označava istinu od Gospoda. Takođe iz značenja "*trudova*", kao borbe protiv zla, neistina i zaraza od njih, tako isto i protiv iskušenja (o čemu uskoro), stoga izraz "*da počinu od*" označava da će od sada biti slobodni od njih. To jasno pokazuje da izraz "*Da, govori Duh, da počinu od trudova svojijeh*", znači da je istina da će od sada biti slobodni od borbe protiv zala i neistina, i od njihove zaraze. Prethodni stih tretira iskušenja onih, koji žive prema Gospodnjim zapovestima, i koji priznaju Njegovo Božansko, stoga ovaj stih tretira utehe

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

koje slede nakon duhovnih iskušenja; jer, kao što je rečeno u prethodnom tekstu (br. 897), nakon svih duhovnih iskušenja dolazi radost.

[2] Izraz *"trudovi"* znači iskušenja, jer su iskušenja napori duše, to jest, duhovni napori; i to se podrazumeva pod *"trudovima"* u Isaiji: *Ali Gospodu bi volja da ga bije, i dade ga na muke; kad položi dušu svoju u prinos za grijeh, vidjeće natražje, produljiće dane, i što je Gospodu ugodno napredovaće njegovom rukom. Vidjeće trud duše svoje i nasitiće se; pravedni sluga moj opravdaće mnoge svojim poznanjem, i sam će nositi bezakonja njihova.* (Isa. 53: 10, 11). Ovo je rečeno o Gospodu, na koga se celo to poglavlje odnosi. Gospodnja iskušenja, koja su bila najteža, jer su bila protiv paklova, opisuju se pomoću izraza *"Ali Gospodu bi volja da bi bije, i dade ga na muke"*, jer, kroz iskušenja, ljubav prema onome što je vlastito [proprium] biva skrhana, tako da telo biva posledično izubijano i oslabljeno. Izraz *"kad položi dušu svoju u prinos za grijeh"* predstavlja njegovo trpljenje svih iskušenja, čak i do same smrti; izraz *"vidjeće natražje"* označava da će Božja istina proisteći od Njega, gde pojam *"natražje"* reprezentuje istinu, a, u odnosu na Gospoda, reprezentuje Božansku istinu; izraz *"produljiće dane"* označava Božansko dobro, koje će takođe poticati od Njega, budući da se izraz *"dugo"*, pa tako i pojam *"produljiti"* odnose na dobro (vidi u prethodnom tekstu, br. 629), dok izraz *"dani"* označava stanja. Izraz *"i što je Gospodu ugodno napredovaće njegovom rukom"* označava da će se, na taj način, sve postojeće stvari, kao i svaka pojedinačna stvar na nebesima i na zemlji održavati u Božanskom poretku; izraz *"trud duše svoj"* označava iskušenja; Izraz *"Vidjeće trud duše svoje i nasitiće se"* označava glorifikaciju. To je značenje ovih reči koje se, u najvišem smislu, bave Gospodom. U relativnom smislu, one opisuju spas ljudske rase, za koju se Gospod borio od Božanske ljubavi.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] Rečeno je, "*kad položi dušu svoju u prinos za grijeh,*" kao da je u pitanju sumnja hoće li to učiniti. [U Britanskom King James prevodu Biblije (koji Svedenborg ovde interpretira) stoji "*ako*", što ukazuje na sumnju, dok u Daničić-Karadžićevom prevodu stoji "*kad*" – Prim. M. V.] A o identičnoj činjenici On sam propoveda u Jovanu: *zato me otac ljubi, jer ja dušu svoju polažem da je opet uzmem. Niko je ne otima od mene, nego je ja sam od sebe polažem. Vlast imam položiti je i vlast imam uzeti je opet. Ovu sam zapovijest primio od oca svojega.* (Jovan 10:17, 18). Tajnu, koja je skrivena u tim rečima, niko ne može spoznati, osim ako ne sazna kakva su iskušenja putem kojih se čovek preporađa. Jer je sloboda je smeštena duboko unutra u čoveku; na osnovu te slobode, čoveku se čini kao da se borio sam od sebe. Zapravo, čovek ima, u času kada je podvrgnut iskušenjima, potencijalno snažniju duhovnu slobodu, nego kad nije u njima, jer ta sloboda, u trenucima dok on nije u iskušenjima, biva smeštena duboko unutra u čoveku. Kada se čovek ne bi borio iz te slobode u iskušenjima, on ne bi mogao postati duhovan; jer svaka je sloboda od ljubavi, pa se onda čovek bori od ljubavi prema istini, a time i od ljubavi prema večnom životu; samo na ovaj, i ni na koji drugi način nije moguće da se otvori čovekovo unutarne i da dođe do njegovog preporoda. Iz ovih nekoliko stvari može se, do nekog stepena, videti ono, što je uključeno u ove reči Gospodnje, naime, da se On borio iz svoje vlastite slobode, kao i da je konačno položio Svoju dušu da bi mogao učiniti sve iz Svoje vlastite moći, i tako bi mogao postati sama pravednost od Sebe, što On ne bi mogao postati, osim iz Svoje slobode; i zato je rečeno, "*jer ja dušu svoju polažem; Vlast imam položiti je i vlast imam uzeti je opet. Ovu sam zapovijest primio od oca svojega.*"

[4] Oni, kojima je ta arkana nepoznata, tumače ove reči kao Arijanci [Arijanstvo je hristološko učenje koje je propovedao Arije, sveštenik u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Aleksandriji u Egiptu. Suština njegovog učenja se sastojala u razlikovanju Boga kao tvorca i Hrista kao božjeg stvorenja - prim. M. V.J. Naime, oni tvrde da je Gospod bio usvojen, a ne stvarni Sin Božji; štaviše, da je bio usvojen jer je bio voljan da položi Svoj život, ili da podnese smrt na krstu; ne znajući da te reči uključuju da se iz Svoje vlastite snage od Svog Ljudskog borio protiv paklova i pobedio ih, i od Svoje vlastite snage proslavio je Svoje Ljudsko, to jest, ujedinio ga sa Samim Božanskim u Sebi, i tako ga učinio Božanskim; i da to nikako nije moglo biti učinjeno, da mu, kao čoveku, nije bila prepuštena apsolutna sloboda. Sve to jasno objašnjava zašto je rečeno u Isaiji: *"kad položi dušu svoju u prinos za grijeh."* (Da je sloboda ono što je od ljubavi i volje, a time i od ljudskog života, i da se čini da je ona njegovo vlastito [proprium], može se videti u delu "Novi Jerusalim i njegov nebeski nauk", br. 141, 145. Da čovek mora imati slobodu da bi se preporodio, može se videti u delu "Nebeske tajne", br. 1937, 1947, 2876, 2881, 3145, 3158, 4031, 8700. Da se ni na jedan drugi način ne može u čoveka usaditi ljubav prema dobru i istinama, koju on potom usvaja, budući da mu izgleda kao da je njegova lična, br. 2877, 2879, 2880, 8700. Da se čovek ne može spojiti ni sa čim, što bi predstavljalo rezultat prisile, br. 2875, 8700. Da se čovek prisiljava od slobode, a ne da bi čovek bio na nešto tek tako prisiljen, br. 1937, 2881. Da u svim iskušenjima postoji sloboda, ali da je ta sloboda smeštena duboko unutra u čoveku od Gospoda, i zbog toga se on, posledično, bori i želi da pobedi, a ne da bude nadvladan, što ne bi mogao učiniti bez slobode, br. 1937, 1947, 2881. Da se Gospod borio Sam i od Svoje vlastite snage protiv svih paklova, i pobedio ih, br. 1813, 2816, 4295, 8273, 9937. Tako je Gospod postao pravedan Sam od Sebe, br. 1813, 2025-2027, 9715, 9809, 10019. Da je Gospodnje poslednje iskušenje bilo u Getismaniji i na krstu, kada je ostvario potpunu pobedu, kojom je Sebi podjarmio paklove i istodobno proslavio Svoje ljudsko, br. 2776, 2803, 2813,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

2814, 10655, 10659, 10828. Sve se ovo može naći podrobno opisano u "Nebeskim tajnama", a još se dodatno može naći sakupljeno u delu "Novi Jerusalim i njegov nebeski nauk", pod poglavljima: "Sloboda čoveka", br. 148, 149; "Iskušenja uopšteno", br. 196-200; "Iskušenja Gospodnja", br. 201, 302.)

901. *Jer djela njihova idu za njima*, označava da imaju duhovni život, što je, ustvari, život anđela nebeskih. To je očigledno iz značenja pojma "*djela*", kao duhovnog života, kakav imaju anđeli nebeski (o čemu uskoro); takođe na osnovu izraza "*idu za njima*", koji znači: biti u njima, jer ono, što sledi iza svakoga, kada je utemeljeno na njegovom životu, jeste u njemu, i jednako je onome što je - on sam; stoga se kaže "*idu za njima*", a ne kaže se da ih slede. Pojam "*djela*" označava život čoveka jer su dela ta, koja uspostavljaju njegov život. Stoga, što čovek poseduje misli, volju, i, dodatno, ono što proističe iz prethodna dva, a to je - delanje. Ono što je u čovekovo misli, ali nije i u njegovoj volji, još uvek nije zaista u njemu. Ono što je u mislima i u volji, a ne u delu, to zaista ulazi u čoveka i čini početak njegova života; a ipak, ono izlazi i nestaje, jer nije dovršeno, to jest, nije okončano. Nasuprot, ono što je u čovekovo volji, a od toga je istovremeno i u njegovom delu, stvarno predstavlja njegov život i ostaje, bilo ono zlo ili dobro. Da sama misao ne predstavlja čovekov život, može se videti iz toga, što je čovek sposoban da promišlja mnoge stvari koje ne želi, jer ih ne voli. Čovekova misao i volja, odvojeni od činjenja, ne čine njegov život. To stoga, što volja nije pouzdana, a volja, koja se ne čini pouzdanom, jeste kao voda koja se pretvara u paru, jer se ona može lako posve izmeniti, pomoću ljubavi koja joj je suprotna. Iz svega ovoga se može videti da je isključivo u takvim delima, koja su dela volje, označen život čoveka. Da dela, ljubav, volja i delanje, a takođe i sam čovekov život, čine jedno, može se videti u prethodnom tekstu (br. 842).

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

902. Budući da se ovde, kao i u mnogim drugim odlomcima u Otkrovenju, pominju "*djela*", a ovde se kaže da "*djela njihova idu za njima*", što označava duhovni život, sada će se reći nešto o tome kako je taj život stečen, a, takođe, i kako je uništen verom prisutnom današnjih dana, Duhovni život se stiće isključivo životom u sladu sa zapovestima iz Reči. Ove zapovesti su date u sažetku u Dekalogu, naime: *Ne čini preljubu, Ne ukradi, Ne ubij, Ne svjedoči lažno, ne poželi dobra drugih.* Ove zapovesti jesu zapovesti koje treba izvršiti, jer od časa kada čovek počinje da ih izvršava, njegova dela postaju dobra, i njegov život postaje duhovan, jer dokle god čovek izbegava zla i mrzi ih, on dotle želi i voli dobra.

[2] To stoga, što postoje dve suprotne sfere koje okružuju čoveka, gde jedna potiče iz pakla, a druga je, pak, sa neba. Sfera iz pakla jeste sfera zla i obmana odatle, dok je sfera sa neba - sfera dobra i istina koje su iz njega; a ove sfere utiču* na telo, ali ne samo na telo, već one utiču, takođe, i na umove ljudi, jer su to duhovne sfere, i stoga predstavljaju naklonosti koji pripadaju ljubavi. Čovek je postavljen tačno u središte između njih; dakle, u onoj meri u kojoj se približava jednoj sferi, on se udaljava od druge. To je razlog zbog koga, dokle god čovek izbegava zla i mrzi ih, on istovremeno želi i voli dobra i istine iz njih, jer: *Niko ne može dva gospodara služiti: jer ili će na jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili jednome voljeti, a za drugog ne mariti. Ne možete Bogu služiti i mamoni.* (Mat. 6:24).

[3] Ali je važno znati da čovek mora vršiti Božije zapovesti motivisan svojom veroispovešću, odnosno, samo zato, jer ih je Gospod zapovedio; ako bi ih, pak, izvršavao iz bilo kog drugog razloga, na primer, ako bi čovek razmatrao izvršavanje zapovesti motivisan isključivo građanskim pravom ili moralnim zakonom, on bi, i pored izvršavanja zapovesti, ostao prirodan i ne bi postao duhovan. Jer kad čovek deluje motivisan svojom veroispovešću, on

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

u svom srcu priznaje da postoje Bog, nebo i pakao, i život nakon smrti. Međutim, kad čovek kad deluje samo na osnovu građanskog i moralnog zakona, on može delati na isti način, a ipak srcem može poricati da postoji Bog, nebo i pakao, i život nakon smrti. A ako izbegava zla i čini dobra, onda on to dela samo u spoljašnjosti, ali ne i u svom unutarnjem; dakle, dok je on spolja, u svom telesnom životu - hrišćanin, istovremeno, iznutra, u životu svog duha, on je - poput đavola. Sve to jasno pokazuje da čovek ne može postati duhovan ili primiti duhovni život ni na jedan drugi način, već isključivo životom koji se vodi u skladu sa svojom veroispovešću, datom od Gospoda.

[4] Imao sam dokaz da je to istina, i to je bio dokaz dobijen od anđela trećeg, odnosno, najvišeg neba, koji su u najvećoj mudrosti i sreći. Kad su upitani kako su postali takvi anđeli, rekli su da je to bilo zbog toga što su, za vreme svog života u svetu, doživljavali prljave misli kao gnusne, i smatrali su ih za preljube; i na isti način su posmatrali prevare i nezakonite dobitke, koji su za njih predstavljali krađe; takođe, i mržnje i osvete, koje su za njih predstavljale ubistva; tako isto, i laži i huljenja, koje su oni razmatrali kao lažna svedočanstva. Kad su, opet, upitani jesu li činili dobra dela, rekli su da vole čistotu, u kojoj su bili, jer su preljubu smatrali gnusnom; da su voleli iskrenost i pravdu, u kojima su bili, jer su smatrali prevare i nezakonite dobitke odvratnim; da su voleli bližnjeg, jer su smatrali da su mržnje i osvete odvratne; da su voleli istinu, jer su smatrali laži i hule gnusnim, i tako dalje; i da su shvatili da, kad su ta zla bila uklonjena, i kada su delovali iz čistoće, iskrenosti, pravde, ljubavi i istine, oni to nisu činili od njih samih, nego od Gospoda, kao i da je sve ono, što su učinili (od Njega) bila dobra dela, iako su ih činili kao da potiču od njih samih; i da je ih je, zbog svega toga,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

potom, bile postavljene u Zavetni Kovčeg, nad kojima je bio smešten zaklopac sa Heruvimima, a mesto gde su se nalazile te zapovesti beše nazvano Svetinjom nad svetinjama, u koju je Aronu bilo dopušteno da ulazi samo jednom godišnje, i to sa prinesenim žrtvama i tamjanom, a, ako bi, kojim slučajem, ušao u Svetinju bez njih, odmah bi pao mrtav; takođe, zašto je Kovčeg, tokom protoka vremena, proizveo toliko mnogo čuda? Zar svi ljudi širom sveta ne poznaju sadržaj deset zapovesti? Ne propisuju li njihovi građanski zakoni identične stvari? Zar nije svakome dostupno, iz pukog prirodnog lumena, da je, zbog održavanja poretka, u svakom kraljevstvu zabranjena preljuba, krađa, ubistvo, lažno svedočenje, kao i druge stvari, koje su sadržane u Dekalogu? Zašto su onda ti isti propisi proglašeni tolikim čudima i smatrani tako svetim? Može li postojati ikakav drugi razlog da zapovesti predstavljaju svetinju, osim razloga, koji se sastoji u tome da se svako podstiče da ih vrši podstaknut verskim motivima, a time i od Boga, a ne samo zbog građanskog i moralnog zakona (a time - od sebe, i sveta radi)? To je bio razlog njihovog proglašenja s Gore Sinajske, i to je bio, dakle, razlog njihove svetosti; jer ispunjenje tih zapovesti, ukoliko je podstaknuto religijom, pročišćava unutaršnjeg čoveka, otvara nebo, priznaje Gospoda i formira čoveka kao njegovog anđela nebeskog. I to je razlog zašto su narodi izvan crkve, koji vrše te zapovesti podstaknuti veroispovešću, spašeni, ali nije spašen niko, ako ih čini samo na osnovu građanskog i moralnog zakona.

[7] Raspitajte se sada, nije li vera današnjih dana poništila sve ove zapovesti, a to je verovanje u to da je Gospod trpeo patnje zarad naših greha, potom, da je ukinuo osudu Zakona ispunjavajući ga, kao i da je čovek opravdan i spašen pomoću vere bez dobrih dela. Pogledajte unaokolo i otkrijte koliki broj ljudi, u današnje vreme, u hrišćanskom svetu, ne živi u skladu sa postulatima te vere. Znam da će se odgovoriti da su oni slabi i nesavršeni

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ljudi, rođeni u gresima i slično. Ali, zar je nemoguće misliti iz religije? To Gospod daje svima; a u onom čoveku, koji misli ove stvari iz religije, Gospod dela sve stvari, sve dok pomenuti čovek nastavlja da misli na osnovu svoje veroispovesti. I neka bude svima poznato da onaj, koji misli ove stvari iz religije, očigledno veruje da postoji Bog, nebo, pakao i život nakon smrti; a onaj, ko ne misli o tim stvarima iz religije, tvrdim, ne poseduje veru u pomenute stvari. *Smisao označava da ovaj izraz nije izostavljen u latinskom.

903. Stihovi 14-16. *I vidjeh, i gle, oblak bijel, i na oblaku sjedaše kao sin čovječij, i imaše na glavi svojoj krunu zlatnu, i u ruci svojoj srp oštar. I drugi anđeo iziđe iz crkve vičući velikijem glasom onome što sjedi na oblaku: zamahni srpom svojijem i žnji, jer dođe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko. I onaj što sjedaše na oblaku baci srp svoj na zemlju, i požnjevena bi zemlja.* 14. " *I vidjeh,*" označava predviđanje koje se odnosi na odvajanje dobrih od zlih (br. 904); izraz "*i gle, oblak bijel,*" označava Božansku istinu u poslednjim stvarima, kao što je bukvalni smisao Reči, unutar koga je sadržano duhovno značenje (br. 905); izraz "*na oblaku sjedaše kao sin čovječij,*" označava Gospoda na nebesima u Božanskoj istini ili Reči koja je od Njega (br. 906); izraz "*i imaše na glavi svojoj krunu zlatnu,*" označava Božansko dobro, opasano za osudu (br. 907); izraz "*i u ruci svojoj srp oštar,*" označava Božansku istinu koja precizno istražuje i odvaja (br. 908). 15. "*I drugi anđeo iziđe iz crkve,*" označava istraživanje stanja crkve uopšteno, od strane Gospoda (br. 909); izraz "*vičući velikijem glasom onome što sjedi na oblaku,*" označava objavu nakon istraživanja ili posete (br. 910); izraz "*zamahni srpom svojijem i žnji, jer dođe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko,*" označava da je to vreme okupljanja dobrih i odvajanja od zlih, jer je to svršetak crkve (br. 911). 16. "*I onaj što sjedaše na oblaku baci srp svoj*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

na zemlju, i požnjevena bi zemlja," označava odvajanje dobrih od zlih, i da je tako crkva bila opustošena (br. 912).

904. Stih 14. *I vidjeh,* označava predviđanje koje se odnosi na odvajanje dobrih od zlih. To je vidljivo iz činjenice da pojam "*viđenje*" uključuje stvari koje se vide, a to je ono što sada sledi u ovom tekstu; i budući da, u duhovnom smislu, to uključuje prvo (ili uopšteno) odvajanje dobrih od zlih, sledi da ovde izraz "*i vidjeh*" označava predviđanje koje se odnosi na ovo odvajanje. Treba znati da se u onome što sledi u ovom poglavlju predviđa odvajanje uopšteno, te, u narednim poglavljima, sledi odvajanje razmatrano u pojedinostima ili posebnostima, što je opisano pomoću izraza "*jedna od četiri životinje dade sedmorici anđela sedam čaša zlatnijeh napunjenijeh gnjeva Boga.*" U skladu s Božjim poretkom, ono što je uopšteno, treba da prethodi, kako bi se u njega mogle uneti pojedinosti i ispravno se rasporediti, te, na taj način, učiniti homogenim i ujedinjenim u čvrstoj vezi. (O ovoj temi može se videti i ono što je izneseno u delu "Nebeske tajne", naime, da opšte stvari prethode, da bi se, potom, u pomenute opšte stvari uvele pojedinosti, a, nakon toga se najposebnije stvari uvode u pojedinosti, br. 920, 4325, 4329, 4345, 5208, 6089. Da u čoveku, koji se preporuča, prethode opšte stvari, a tek nakon njih slede, po redu, posebne i najposebnije stvari, br. 3057, 4345, 4383, 6089. Nakon toga sledi podređenost svih stvari opštim stvarima u čoveku, a time i povezanost, br. 5339. Da opšte stvari mogu biti ispunjene bezbrojnim stvarima, br. 7131. Da sledi pravilo da - kakav je čovek uopšte, on mora biti identičan tome i u svakoj svojoj pojedinačnoj stvari, br. 917, 1040, 1316. Ono što vlada uopšteno jeste prisutno u svim stvarima, kao i u svakoj pojedinačnoj stvari, br. 6159, 7648, 8067, 8853-8857, 8865. Sve je ovo u ovoj knjizi predstavljeno, kako bi se prikazalo i razotkrilo zašto su

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

najpre navedene opšte i generičke stvari, a tek zatim i posebne i najposebnije stvari.)

905. *i gle, oblak bijel*, označava Božansku istinu u posljednjim stvarima, što je Reč u bukvalnom značenju, unutar koga je obuhvaćeno duhovno značenje. To je vidljivo iz značenja izraza "*oblak*", kao Božanske istine u posljednjim stvarima, a time i Reči u bukvalnom smislu (o čemu videti u prethodnom tekstu, br. 36, 594); a taj je oblak izgledao kao "*bijeli*", zbog isijavanja Božanske istine sa nebesa kroz njega, što je Reč u duhovnom smislu, jer sva belina koja se pojavljuje na nebu postoji iz svetla neba, i ona je u svojoj suštini - Božanska istina. Zato su anđeli, koji su u božanskoj istini, odeveni u bele i sjajne haljine. (Da Božanska istina proizlazi iz Gospoda, kao što sunce obasjava nebo, može se videti u delu "*Nebo i pakao*", br. 126-140; i da je bela boja zbog toga predciranana u Reči kao istina, vidi u prethodnom tekstu, br. 196.)

906. *I na oblaku sjedaše kao sin čovječij*, označava Gospoda u Božanskoj istini ili Reči koja je od Njega. To je vidljivo iz značenja "*bijelog oblaka*", kao Božanske istine u posljednjim stvarima, što je Reč u bukvalnom smislu, unutar koga je obuhvaćeno duhovno značenje (vidi u prethodnom tekstu); takođe iz značenja izraza "*na oblaku sjedaše*", kao bivanja na nebesima gde Božanska istina isijava u svom svetlu, što je Reč u duhovnom smislu; takođe iz značenja izraza "*sin čovječij*", kao doktrine istine, a, u najvišem smislu, Gospoda kao Reči (videti u prethodnom tekstu, br. 63, 151). Neko se može zapitati zbog čega pojam "*oblak*" reprezentuje Reč, a izraz "*na oblaku sjedaše*" predstavlja Gospoda kao Reč, jer onima, koji sve razumeju u skladu sa bukvalnim smislom Reči, mora se činiti da pojam "*oblak*" označava oblak, a ne bilo šta duhovno kao što je Reč, jer se čini da Reč nema srodnost sa oblakom, niti je u saglasju sa njim; pa ipak, to je Božanska istina u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

poslednjim stvarima, što je Reč u bukvalnom smislu, koja je ovde reprezentovana. Razlog je taj što se, u duhovnom svetu, Božanska istina, koja se spušta s viših nebesa u niže, pojavljuje kao oblak; to sam lično video, a iz njega i njegovih različitih nijansi mogao sam zaključiti kakvu istinu govore anđeli višeg neba.

[2] "*Oblak*", koji se pojavio na Gori Sinajskoj, kada je proglašen Zakon, koji je bio Božanska istina, imao je slično značenje, kao "*oblak*", koji je bivaio viđen svakog dana na Šatoru Sastanka, a ponekad bi ga i ispunio; takođe: *Dok on još govoraše, gle, oblak sjajan zakloni ih; i gle, glas iz oblaka govoreći: ovo je sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji; njega poslušajte.* (Mat. 17:5; Luka 9:34, 35). Takođe u sledećim odlomcima iz Jevanđelja: *I tada će se pokazati znak sina čovječijega na nebu; i tada će proplakati sva plemena na zemlji; i ugledaće sina čovječijega gdje ide na oblacima nebeskima sa silom i slavom velikom.* (Mat. 24:30; Luka 21:27). *Reče mu Isus: ti kaza. Ali ja vam kažem: otsele ćete vidjeti sina čovječijega gdje sjedi s desne strane sile i ide na oblacima nebeskijem.* (Mat. 26:64; Marko 14:61, 62). U ovim odlomcima, takođe, izraz "*ide na oblacima nebeskijem*" reprezentuje manifestaciju Gospodnju u Reči; jer nakon što su predskazanja o dolasku koji se tiče Gospoda postala jasno vidljiva u proročanstvima Reči, na način na koji nisu prethodno viđena; današnjih dana su ona čak i još jasnije vidljiva, budući da je danas otvoreno duhovno značenje Reči, u kome se, u najvišem smislu, Gospod, i Njegovo potčinjavanje paklova, kao i proslavljanje Njegovog Ljudskog tretiraju na svakom mestu. Ovaj smisao je ono što se podrazumeva pod pojmom "*sila*" u kojoj će On doći. Da izraz "*sila*" označava duhovnu Božansku istinu kakva je na nebesima, može se videti u prethodnom tekstu (br. 33, 874). Sve to razjašnjava šta je označeno pomoću izraza "*vidjeh, i gle, oblak bijel, i na oblaku sjeđaše kao sin*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

čovječij" koji predstavlja Jovanovu viziju; jer ono što sada sledi tretira odvajanje dobrih od zlih pre Poslednjeg suda, a potom i to suđenje; isto kao što je Gospod predvideo u Jevanđeljima, da *"i ide na oblacima nebeskijem;"* takođe, u prvom poglavlju Otkrovenja, ovim rečima: *I od Isusa Hrista, koji je svjedok vjerni, i prvenac iz mrtvijenih, i knez nad carevima zemaljskima, koji nas ljubi, i umi nas od grijeha našijeh krvlju svojom; Eno, ide s oblacima, i ugledaće ga svako oko, i koji ga probodoše; i zaplakaće za njim sva koljena zemaljska. Da, zaista.* (stihovi 5, 7).

907. *I imaše na glavi svojoj krunu zlatnu*, označava Božansko dobro, pripasano za suđenje. To je vidljivo iz značenja *"krune zlatne"* na glavi, jer ovde je Božansko dobro pripasano za suđenje; to stoga, što ono, koje sada sledi, tretira odvajanje dobrih od zlih, a ovo razdvajanje, pak, prethodi Poslednjem Sudu, stoga se predstavlja izrazom *"Sin Čovječij"*, pod kojim se misli na Gospoda kao na Božansku istinu, odnosno, Reč, opasanu da odvoji dobre od zlih, a nakon toga i da izvrši sud. Da se to podrazumeva pod *"zlatnom krunom na glavi Sina Čovječjega"*, može se videti iz činjenice da je među sinovima Izraelovim, kao i među drevnima, kraljevima, koji su predstavljali Gospoda, važno da bi, kad god bi bivali opasani za rat, tokom svojih bitaka, uvek nosili zlatne krune (videti u prethodnom tekstu, br. 553); to zbog toga, što su kraljevi predstavljali Gospoda kao Božansku istinu, a ovo proizlazi iz Gospoda povezanog s Božanskim dobrom; da bi to moglo biti predstavljeno, kraljevi su nosili krune od zlata, jer pojam *"zlato"* označava dobro (videti u prethodnom tekstu, br. 242). Da se izraz *"kruna zlatna"* odnosi na dobro, kao i na posledičnu mudrost, te da su istine ono što je okrunjeno, takođe se može videti u prethodnom tekstu (br. 272).

[2] Da se u tome skriva tajna (arkana), očigledno je zbog toga što Božansko dobro ne sudi nikome, već je Božanska istina ta, koja sudi; jer Božansko

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dobro voli sve, i, u onoj meri, u kojoj ga čovek sledi, on biva privučen ka nebu. Međutim, Božanska istina, odvojena od dobrog, osuđuje sve to, te celu ljudsku rasu osuđuje na pakao. Da se ne bi, dakle, dogodilo da svi do jednoga budu suđeni, i osuđeni u pakao, i da bi Božansko dobro, koliko je to moguće, moglo da ublaži oštricu Božanske istine koja sudi, i uzdigne neke na nebo, kao reprezentacija te milosti se pojavljuje zlatna kruna na glavi, koja označava Božansko dobro, opasano za suđenje, to jest, za ublažavanje. Da Božansko dobro ne sudi nikome, već je Božanska istina ta, koja sudi, reprezentovano je pomoću ovih reči Gospodnjih: *Jer otac ne sudi nikome, nego sav sud daje sinu*, (Jovan 5:22). Izraz "Otac" znači Božansko dobro, dok pojam "Sin" reprezentuje Božansku istinu. (Da izraz "Otac" znači Božansko dobro može se videti u prethodnom tekstu, br. 200, 254; a izraz da "Sin" znači Božansku istinu, br. 63, 151, 724.) Slično se kaže i u ovim rečima: *I daje mu vlast da i sud čini, jer je sin čovječij*. (Jovan 5:27). Izraz "sin čovječij" označava Božansku istinu (videti u prethodnom tekstu, br. 778).

[3] Međutim, mora se shvatiti da Gospod nikoga ne prosuđuje po Božjoj istini; Božanska istina, opet, sama po sebi, sudi čoveku koji je ne prima, već je odbacuje, što je jasno vidljivo iz Gospodnjih reči koje slede: *I ko čuje moje riječi i ne vjeruje, ja mu neću suditi; jer ja ne dođoh da sudim svijetu, nego da spasem svijet. Koji se odreče mene, i ne prima riječi mojijeh, ima sebi sudiju: riječ koju ja govorih ona će mu suditi u posljednji dan; Jer Bog ne posla sina svojega na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spase kroza nj*. (Jovan 12:47, 48; takođe i Jovan 3:17). Izraz "Reč" reprezentuje Božansku istinu, jer ona je u Reči, i ona jeste Reč. Da će ona, sama za sebe, suditi čoveku, a neće Sam Gospod njemu suditi putem nje, posve je očigledno, jer Gospod kaže: *"ja mu neću suditi; jer ja ne dođoh da sudim svijetu, nego da*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

spasem svijet." Sam Gospod ne sudi, jer On je Božanska ljubav, a takođe je i Božansko dobro, ujedinjeno s Božanskom istinom, a jedno se ne može odvojiti od drugog, jer oni su jedno; a Božansko dobro nikoga ne sudi, nego spašava, kao što je rečeno u prethodnom tekstu. Isto tako čini i Božanska istina, koja proizlazi iz Gospoda, ujedinjena s Božanskim dobrom. Kazivanje u Jovanu, koje se odnosi na Gospoda, da "*I dade mu vlast da i sud čini, jer je sin čovječij*", mora biti shvaćena u istom smislu, kako je treba shvatiti na onim mestima u Reči, gde se govori o Njemu da je "*On srdit,*" "*gnjevan,*" ili, na primer, da On "*baca u pakao,*" i slično; dok se Gospod ni na koga nije srdio, niti je ikoga bacio u pakao, već se čovek sam tamo baca svojom voljom (o čemu se može videti u delu "Nebu i Pakao", br. 545-550). Isto tako, prezir i odbacivanje Božanske istine, dakle, obmana od zla, sudi čoveku; dakle, opet, jasno je da čovek, ustvari, sudi samome sebi.

[4] Takođe, treba objasniti na koji način Božanska istina, sama po sebi, sudi čoveku. Čovek, koji je u neistinama od zla, zbog prezira i odbacivanja Božanske istine, jeste u mržnji prema njoj, i on izgara od želje da je uništi, zajedno sa svima, koji bivaju u njoj od Gospoda. A kad on napravi taj pokušaj, tada postaje kao onaj, koji se baca u vatru, ili, pak, leti licem pravo prema steni. Ovome, naravno, nije uzrok vatra, a nije ni stena. Uzrok je, očigledno, čovek, koji to čini. Jer prava istina je da se Božanska istina nikada ne bori protiv obmana od zla, već su obmane te, koje se bore protiv istina; a, tako isto, nebo se uopšte ne bori protiv pakla, već se pakao bori protiv neba.

908. *I u ruci svojoj srp oštar*, označava Božansku istinu, koja precizno istražuje i razdvaja. To je vidljivo iz značenja izraza "*srp*", kao Božanske istine koja precizno istražuje i razdvaja. To je značenje pojma "*srp*", jer ima gotovo isto značenje kao izraz "*mač*" [gladius et machaera], što znači, u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

duhovnom smislu, Božansku istinu, koja se bori protiv obmana i raspršuje ih (videti u prethodnom tekstu, br. 73, 131, 367)); tako da se ovde, umesto mača, [gladius et machaera] pominje pojam "srp", budući da se ovde tretira žetva. Povodom žetve i srpa će se opširnije govoriti kasnije u ovoj knjizi. Izraz "srp oštar" označava Božansku istinu, koja precizno istražuje i razdvaja, budući da pojam "žetva" označava završno stanje crkve u vremenu Poslednjeg suda, kada Gospod istražuje svakoga, i kad On razdvaja; a u trenu kada se to izvrši, dobri se uzdižu na nebo, dok se zli se bacaju u pakao, što je Poslednji sud. Da se takvo istraživanje i odvajanje izvršava pre Poslednjeg suda, a vrši se i današnjih dana, opisao sam, do neke mere, na osnovu ličnih proživljenih iskustava u delu "Poslednji sud", kao i , takođe, u prethodnom tekstu; o tome će se više reći u dodatku na kraju ovog dela.

[2] Očigledno je da pojam "oštar" označava ono što je pažljivo, precizno i potpuno, i to nije potrebno posebno objašnjavati. Jer oštar srp, poput oštrog mača, deluje s velikom preciznošću, i, takođe, oštro probada. To je prikazano u narednim odlomcima. U Isaiji: *I učinio je usta moja da su kao oštar mač, u sjenu ruke svoje sakri me; učinio me je sjajnom strijelom, i u tulu svojem sakri me.* (Isa. 49:2). Izraz "usta" (koja pripadaju proroku) označava Božansku istinu, i zbog toga se usta upoređuju sa oštrim mačem, što znači da Božanska istina probija i potpuno raspršuje i uništava neistinu. Tako se u Otkrovenju kaže: *I držaše u svojoj desnoj ruci sedam zvijezda, i iz usta njegovijeh izlažaše mač oštar s obje strane, i lice njegovo bijaše kao što sunce sija u sili svojoj.* (Otkr. 1:16; 2:12; 19:15, 21). Jezik opakih, koji govori laži (što potiču iz unutaršnjeg zla, te se probijaju i raspršuju istine), takođe se upoređuje sa oštrim mačem i oštrim strelama. U Davidu: *Duša je moja među lavovima, ležim među onima koji dišu plamenom. Zubi su sinova ljudskih koplja i strijele, i njihov jezik mač oštar.* (Ps. 57:4). I drugde, u istoj

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

knjizi: *Gospode! izbavi dušu moju od usta lažljivijeh i od jezika lukavoga. Šta će ti dati i šta će ti prinijeti jezik lukavi? On je kao oštre strijele u jakoga, kao ugljevlje smrekovo.* (Ps. 120:2-4). Ovde izraz "od usta lažljivijeh i od jezika lukavoga" reprezentuje neistine od zla; a raspršivanje istine pomoću neistina označeno je pomoću izraza "mač oštar" i "oštre strijele."

Na sličan način se može videti u Jezekilju: *Potom, sine čovječji, uzmi nož oštar, britvu brijačku uzmi, i pusti je po glavi svojoj i po bradi svojoj, pa uzmi mjerila i razdijeli.* (Jez. 5:1).

909. Stih 15. *I drugi anđeo iziđe iz crkve, označava ispitivanje uopštenog stanja crkve, koje se sprovodi od strane Gospoda. To je vidljivo iz onoga što sledi, naime, da je anđeo "vičući velikijem glasom onome što sjedi na oblaku: zamahni srpom svojijem i žnji, jer dođe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko,"* što označava objavu (koja dolazi nakon ispitivanja) da je vreme za okupljanje dobrih, kao i za njihovo odvajanje od zlih, jer je ovo svršetak crkve. Takođe iz značenja izraza "crkva", kao bivanja neba i crkve, i Božanskog proističućeg od Gospoda (videti u prethodnom tekstu, br. 220, 630, 700). Stanje crkve uopšteno je ono, na šta se ovde misli, jer se dodaje da "I drugi anđeo iziđe iz crkve što je na nebu, i imaše i on kosijer oštar," a ovo označava manifestacije Gospodnje koje se odnose na odvajanje. Reprezentovano je Gospodnje ispitivanje, jer izraz "anđeo" u Reči predstavlja nešto što pripada Gospodu (videti u prethodnom tekstu, br. 869, 878, 883); budući da anđeli ne mogu istraživati stanje Crkve od sebe, već samo od Gospoda.

910. *Vičući velikijem glasom onome što sjedi na oblaku, označava objavu nakon istraživanja, ili nakon pohođenja. To je očigledno iz značenja izraza "Vičući velikijem glasom",* kao proklamovanja objave (o čemu uskoro). To znači - nakon pohođenja, jer je objavljeno "onome što sjedi na oblaku:

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

zamahni srpom svojijem i žnji, jer dođe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko." Izraz *"što sjedi na oblaku"* znači Gospoda na nebesima (vidi u prethodnom tekstu, br. 906). Izraz *"veliki glas,"* koji se tiče ovog anđela, označava objavu stanja crkve nakon posete (pohodaenja), s obzirom da pojam *"glas"* uključuje stvari o kojima smo upravo ovde pripovedali, a to je i ono što upravo sledi. Rečeno je *"objava nakon istraživanja ili nakon pohodaenja"*, jer pohodaenje prethodi razdvajanju, a, nakon odvajanja, Poslednji sud se konačno ostvaruje. Pohodaenje se pominje u mnogim odlomcima, a ono, ustvari, znači istraživanje o tome u kakvom je stanje crkva pre čina izvršenja suda. Nije slučaj da takvo pohodaenje bukvalno i stvarno postoji u realnosti, već je samo korespondencija; pre suđenja nebeski anđeli počinju da lamentiraju zbog rastuće moći zla iz pakla, i počinju da mole Gospoda za pomoć; to stoga, jer Gospod zna sve, budući da je On sveznajući. Ipak, poseta (pohodaenje) je prikazana slanjem anđela i njihovom objavom; kao da, u trenu kad Poslednji sud biva na dohvat ruke, važi: *I poslaće anđele svoje s velikijem glasom trubnijem; i sabraće izbrane njegove od četiri vjetra, od kraja do kraja nebesa.* (Mat. 24:31). Nije slučaj da su svi anđeli zaista poslani da ih okupe u zajednicu, već Sam Gospod to čini Svojom Božanskom istinom; jer izraz *"anđeli"*, kao što je rečeno, označava Božanske istine. Tako, opet: *A Isus reče im: zaista vam kažem da će te vi koji idete za mnom, u drugom rođenju, kad sjede sin čovječij na prijestolu slave svoje, sješćete i vi na dvanaest prijestola i suditi nad dvanaest koljena Izrailjevijeh.* (Mat. 19:28; Luka 22:30). Nije slučaj da apostoli zaista sede na prestolu i da stvarno sude, već je Gospod taj koji sudi, po Svojoj Božanskoj istini; jer pojam *"apostoli"*, baš kao i pojam *"anđeli"*, označava Božanske istine, jer ovi pojmovi označavaju sve stvari unutar crkve. Isto tako važi i na drugim mestima. (A što se tiče pohodaenja, pogledajte šta je rečeno u "Nebeskim tajnama", naime, da je ta poseta ništa drugo do - istraga o tome kakvo je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stanje ljubavi i vere u crkvi, kao i da ova istraga prethodi presudi, br. 2242. Da izraz "*dan pohođenja*" označava poslednje stanje crkve uopšteno, br. 10509, 10510; tako, u pitanju je stanje u času kada stara crkva biva opustošena i, posledično, biva uspostavljena Nova crkva, br. 6588. Takođe, da to znači prokletstvo nevernika i spasenje vernika, br. 6588, 10623. Da pohođenje znači i dolazak Gospoda, budući da Gospod tada dolazi da sudi, br. 6895.)

911. *Zamahni srpom svojijem i žnji, jer dođe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko*, označava da je došlo vreme za okupljanje dobrih i njihovo odvajanje od zlih, jer je u pitanju svršetak crkve. To je očigledno iz značenja izraza "*Zamahni srpom svojijem*", kao okupljanja dobrih, i njihovog odvajanja od zlih (o čemu uskoro); takođe iz značenja izraza "*jer dođe vrijeme da se žnje*", kao odgovarajućeg vremena za to; takođe iz značenja izraza "*jer se osuši žito zemaljsko*", kao poslednjeg stanja, odnosno, svršetka crkve, budući da pojam "*žetva*" označava poslednje stanje ili svršetak, dok pojam "*zemlja*" označava crkvu. Iz ovoga je jasno da "*Zamahni srpom svojijem i žnji, jer dođe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko*," označava da je vreme za okupljanje dobrih, i njihovo odvajanje od zlih, jer je to svršetak crkve. Izraz "*Zamahni srpom svojijem i žnji*" znači okupljanje dobrih, i njihovo odvajanje od zlih, jer "*žetva zemaljska*" označava poslednje stanje Crkve, kada se odvija Poslednji sud, i potom se zli bacaju u pakao, dok se dobri uznose na nebo, i na taj način bivaju odvojeni.

[2] Da se sakupljanje, razdvajanje i Poslednji sud ne mogu odigrati ranije, može se videti u delu "Poslednji sud", a još detaljnije će biti objašnjeno u dodatku ove knjige. Sve ovo je sažeto pokazano Gospodnjim rečima u Jevanđelju po Mateju: *Drugü priču kaza im govoreći: carstvo je nebesko kao čovjek koji posija dobro sjeme u polju svojemü, A kad ljudi pospaše, dođe*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

njegov neprijatelj i posija kukolj po pšenici, pa otide. A kad niče usjev i rod donese, onda se pokaza kukolj. Tada dođoše sluge domaćinove i rekoše mu: gospodaru! nijesi li ti dobro sjeme sijao na svojoj njivi? Otkuda dakle kukolj? A on reče im: neprijatelj čovjek to učini. A sluge rekoše mu: hoćeš li dakle da idemo da ga počupamo? A on reče: ne; da ne bi čupajući kukolj počupali zajedno s njime pšenicu. Ostavite neka raste oboje zajedno do žetve; i u vrijeme žetve reći ću žeteocima: saberite najprije kukolj, i svežite ga u snoplje da ga sažežem; a pšenicu svezite u žitnicu moju. Tada ostavi Isus ljude, i dođe u kuću. I pristupiše k njemu učenici njegovi govoreći: kaži nam priču o kukolju na njivi. A on odgovarajući reče im: koji sije dobro sjeme ono je sin čovječij; A njiva je svijet; a dobro sjeme sinovi su carstva, a kukolj sinovi su zla; A neprijatelj koji ga je posijao jest đavo; a žetva je posljedak ovoga vijeka; a žeteoci su anđeli. Kako što se dakle kukolj sabira, i ognjem sažiže, tako će biti na pošljjetku ovoga vijeka. Poslaće sin čovječij anđele svoje, i sabraće iz carstva njegova sve sablazni i koji čine bezakonje. I baciće ih u peć ognjenu: ondje će biti plač i škrgut zuba. Tada će se pravednici zasjati kao sunce u carstvu oca svojega. Ko ima uši da čuje neka čuje. (Mat. 13:24-30, 36-43). Gospod ovom metaforom ilustruje sve što je rečeno u ovom poglavlju Otkrovenja (u stihovima 14 do 19) a odnosi se Sina čovječjeg, koji ima srp u svojoj ruci i žanje, a ovde se opisuje, takođe, kako su On i anđeli njegovi požnjeli Zemlju. Jer ova priča uči da "sejač" znači Gospoda, koji se ovde zove "Sin čovečiji"; da "žeteoci", ili "oni koji žanju", reprezentuju anđele; i takođe se kaže: "saberite najprije kukolj, i svežite ga u snoplje da ga sažežem; a pšenicu svezite u žitnicu moju;" kao i da se to ne može učiniti sve dok ne nastupi "svršetak vremena" (što znači da se ne može učiniti do poslednjeg stanja crkve), odnosno: "A kad niče usjev i rod donese, onda se pokaza kukolj."

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] Pošto ova parabola o Gospodu sadrži arkanu koja se odnosi na odvajanje zlih od dobrih, kao i na Poslednji sud, važno je da se sve pojedinosti u vezi nje podrobno objasne. Izraz *"carstvo nebesko"* označava Gospodnju crkvu na nebesima i na zemlji; jer crkva postoji i na nebu i na zemlji. Izraz *"čovjek koji posija dobro sjeme u polju svojemu"* znači Gospoda u odnosu na Božansku istinu, koja je Reč, u crkvi; izraz *"čovjek"*, koji se koristi u sledećim stihovima pod imenom *"sin čovečiji"*, jeste - Gospod kao Reč; izraz *"dobro sjeme"* je Božanska istina; a pojam *"polje"* reprezentuje crkvu u kojoj je Reč. Izraz *"A kad ljudi pospaše, dođe njegov neprijatelj i posija kukolj po pšenici, pa otide"*, označava da, dokle god ljudi žive prirodnim životom, ili životom sveta, zla iz pakla (potajno, odnosno, dok su ljudi nesvesni toga), uvode i implementiraju neistine, jer pojam *"spavati"* znači živeti prirodan život, ili život sveta, budući da je takav život - spavanje, kada se razmatra u odnosu na duhovni život, koji je budnost. Izraz *"neprijatelj"* označava zla iz pakla, što utiču na takav život, koji je odvojen od duhovnog života; izraz *"sijati kukolj"* znači insinuirati i implementirati neistine; izraz *"pa otide"* označava da je to učinjeno tajno, to jest, u času kada su ljudi bili nesvesni toga. Izraz *"A kad niče usjev i rod donese, onda se pokaza kukolj"* znači da, u trenu kada se istina uvećava i rađa dobro, neistine iz zla bivaju pomešane s njom; izraz *"a kad niče usjev"* označava istinu, i to onakvu, kakva ona biva u času kada se prima po prvi put, dok izraz *"rod"* označava dobro, a pojam *"kukolj"* reprezentuje neistine od zla, koje su ovde pomešane sa istinama.

[4] *"Tada dođoše sluge domaćinove i rekoše mu: gospodaru! nijesi li ti dobro sjeme sijao na svojoj njivi? Otkuda dakle kukolj?"* označava one, koji su u istinama od dobra, i koji spoznaju da su obmane od zla pomešane s pomenutim istinama i žale se zbog toga, gde izraz *"sluge domaćinove"* označava one, koji su u istinama od dobra, dok pojam *"domaćin"* označava

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Gospoda kao istinu od dobra (*"domaćin"*, kao *"otac porodice"*, znači Gospoda, i to: izraz *"otac"* predstavlja Gospoda kao dobro a pojam *"porodica"* - Gospoda kao istinu); izrazi *"dobro sjeme"*, *"njiva"* i *"kukolj"* imaju isto značenje kao u prethodnom tekstu. Izraz *"A on reče im: neprijatelj čovjek to učini"* označava da takve neistine potiču od zla u prirodnom čoveku. Izraz *"A sluga rekoše mu: hoćeš li dakle da idemo da ga počupamo?"* označava neophodnost da se obavi razdvajanje i odbacivanje neistina od zla, pre nego što se prihvate i uvećaju istine od dobra. Izraz *"A on reče: ne; da ne bi čupajući kukolj počupali zajedno s njime pšenicu"* označava da bi u tom slučaju istina od dobra, i njeno uvećanje takođe nestali; jer istine su pomešane s neistinama u ljudima unutar crkve, i one se ne mogu razdvojiti, a neistine nije moguće odbaciti dok se ne ti ljudi ne reformišu.

[5] Izraz *"Ostavite neka raste oboje zajedno do žetve; i u vrijeme žetve reći ću žeteocima: saberite najprije kukolj, i svežite ga u snoplje da ga sažežem; a pšenicu svezite u žitnicu moju"* označava da se odvajanje i odbacivanje neistina od zla ne može ostvariti sve do časa u kome dolazi poslednje stanje crkve, budući da se, u tom trenu, neistine zla odvajaju od istina od dobra, te se, potom, neistine zla povezuju sa paklom, dok se istine od dobra spajaju sa nebom, ili što je isto, sa ljudima koji su u njima. To se događa u duhovnom svetu, gde svi, koji su iz crkve, počevši od njenog samog početka, pa sve do svršetka, bivaju na taj način odvojeni, i osuđeni. Izraz *"žetva"* označava svršetak, odnosno, poslednje stanje crkve; izraz *"i svežite ga u snoplje"* označava povezivanje određenih vrsta neistina od zla, potom, izraz *"da ga sažežem"* znači predati paklu, i, konačno, izraz *"pšenicu svežite u žitnicu moju"* znači spojiti sa nebom.

[6] Izraz *"koji sije dobro sjeme ono je sin čovječij"* označava Božansku istinu od Gospoda. Izraz *"a njiva je svijet"* označava crkvu svuda. Izraz *"a dobro"*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sjeme sinovi su carstva" znači da je Božanska istina u onima, koji su unutar crkve. Izraz *"a kukolj sinovi su zla"* označava neistine koje bivaju u onima, koji su u zlu. Izraz *"A neprijatelj koji ga je posijao jest đavo"* označava da su njihove neistine iz zla, koje je iz pakla. Izraz *"a žetva je pošljedak ove vijeka"* označava poslednje vreme i stanje crkve u tom času. Izraz *"a žeteoci su anđeli"* označava da je Božanska istina od Gospoda ta, koja razdvaja. Izraz *"Poslaće sin čovječij anđele svoje, i sabraće iz carstva njegova sve sablazni i koji čine bezakonje"* označava da će Božanska istina od Gospoda ukloniti sve one stvari, koje ometaju odvajanje. Izraz *"koji čine bezakonje"* označava one, koji žive zlo u sebi, i koji su u mržnji i osveti. Izraz *"ondje će biti plač i škrgut zuba"* znači tamo, gde je ono, što je strahotno (usled zla i neistina). Izraz *"Tada će se pravednici zasjati kao sunce u carstvu oca svojega"* označava da će oni, koji su izvršavali Gospodnje zapovesti, živeti na nebesima, u nebeskim ljubavima i njihovim radostima. Oni se koji priznaju Gospoda i vrše njegove zapovesti, nazivaju se *"pravednima"*, a to će biti stanje anđela nakon Poslednjeg suda, zato što sila, što omogućava prevladavanje, a koja pre suda beše bila na strani pakla, u času suda, biva iznova vraćena na nebo, što predstavljaše izvor neprekidno uvećavajuće radosti među anđelima.

[7] Ostaje nam da ovde pružimo objašnjenje Gospodnjih reči u odnosu na odvajanje zlih od dobrih, naime, Gospod kaže: *"Ostavite neka raste oboje zajedno do žetve; i u vrijeme žetve reći ću žeteocima: saberite najprije kukolj, i svežite ga u snoplje da ga sažežem; a pšenicu svezite u žitnicu moju."* Ovaj izraz označava odvajanje zlih od dobrih, u trenu kada je Poslednji sud na dohvat ruke. Zašto pre suda nije obavljeno razdvajanje dobrih od zlih, može se videti u delu "Poslednji sud" (br. 59, 70), čemu ću još ovde da dodam da, u skladu sa zakonima Božanskog poretka, ono, što se

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

na kraju mora rastaviti, prethodno ima da raste uvezano; a kada se dođe do kraja, razdvajanje biva lako i spontano obavljeno. To se može ilustrovati putem hiljadu lekcija naučenih na osnovu mnoštva iskustava koje sam stekao u oba sveta, kao i iz korespondencija iz životinjskog i biljnog kraljevstva; iz svega toga se može videti, kao u nekom sveopštem ogledalu, zašto zli ne bivaju odvojeni od dobrih sve do vremena Poslednjeg suda; stvari, koje smo upravo sada ovde objasnili, predstavljaju značenje reči (izrečenih gromkim glasom) u Otkrovenju, koje je anđeo izrekao Onom što sedi na oblaku, "*zamahni srpom svojijem i žnji, jer dođe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko.*"

[8] Takođe, u narednim odlomcima, pojam "*žetva*" označava poslednje stanje u crkvi, kada stara crkva biva opustošena, to jest, kada u njoj više nema istine i dobara koji nisu krivotvoreni ili odbačeni. U Joilu: *Neka se podignu i dođu narodi u dolinu Josafatovu; jer ću ondje sjesti da sudim svijem narodima unaokolo. Zamahnite srpom, jer je žetva uzrela; hodite, siđite, jer je tijesak pun, kace se preljevaju; jer je zloća njihova velika.* (Joilo 3:12, 13). Ovo poglavlje tretira krivotvorenje istine u Reči i uništenje crkve do koga dolazi na taj način; a ovaj stih tretira poslednje stanje unutar crkve, u času kada se odvija suđenje na Poslednjem sudu; ovo stanje je reprezentovano, kao u i u stihovima u Otkrovenju, putem izraza "*Zamahnite srpom, jer je žetva uzrela,*" gde izraz "*žetva*" reprezentuje poslednje stanje; pometuto stanje je predstavljeno takođe i pomoću izraza "*I baci anđeo kosijer svoj na zemlju, i obra vinograd zemaljski, i metnu u kacu velikoga gnjeva Božijega. I otoči se kaca izvan grada, i iziđe krv iz kace tja do uzda konjma hiljadu i šest stotina potrkališta,*" kao u ovom poglavlju Otkrovenja (stihovi 19, 20). Potom se ta presuda jasno objavljuje, putem izraza "*dolina Josafatova*", u kojoj se izvršava sud, i koja označava krivotvorenje Riječi.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[9] U Jeremiji: *Istrijebite iz Vavilona sijača i onoga koji maše srpom o žetvi; od mača nasilnikova neka se vrati svaki svome narodu, i svaki u svoju zemlju neka bježi.* (Jer. 50:16). I u istom: *Jer ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: kći je Vavilonska kao gumno; vrijeme je da se nabije, još malo, pa će doći vrijeme da se požnje.* (Jer. 51:33). Ovde, takođe, izraz "vrijeme da se požnje" reprezentuje poslednje stanje u crkvi, kada u njoj više nije preostalo nikakvo dobro, niti je preostala ikakva istina; njeno uništavanje opisano je pomoću izraza "*Istrijebite iz Vavilona sijača i onoga koji maše srpom o žetvi*" (Jer. 50:16), a takođe i putem izraza "*kći je Vavilonska kao gumno; vrijeme je da se nabije, još malo, pa će doći vrijeme da se požnje*" (Jer. 51:33), gde izraz "Vavilon" reprezentuje one, koji teže da osvoje vlast pomoću zloupotrebe svetih stvari u crkvi.

[10] U Isaiji: *Zato ću plakati plačem Jazirskim za čokotom Sivamskim; zaljevaću te suzama svojim, Esevone i Elealo, jer pjesma o ljetini tvojoj i o žetvi tvojoj pade.* (Isa. 16:9). I ovde, opet, izraz "žetva" označava poslednje stanje crkve, budući da izraz "pjesma" označava kraj, jer je bio običaj da se ljudi raduju i da usklikuju, u času kad se berba završi, i kada se skupi žetva; ali, ovde, izraz "pjesma" označava žaljenje, jer se kaže da je žetva pala. Izraz "*Jazirskim za čokotom Sivamskim,*" kao i izraz "*Esevone i Elealo,*" označavaju ljude spoljašnje crkve koji objašnjavaju Reč radi naklonosti ka svetovnim ljubavima, jer su ta mesta darovana za baštinu plemenima Ruvima i Gada, a ova plemena, budući da su živela na mestima izvan Jordana, predstavljala su spoljašnju crkvu. Izraz "*čokot Sivamski*" označava crkvu takvih; takođe je i njihovo uništenje, koje se odvija u trenu kada kada Gospod dođe i izvrši sud, takođe opisano u tom poglavlju.

[11] U Jeremiji: *Žetva je prošla, ljetno minulo, a mi se ne izbavismo. Satrven sam što je kći naroda mojega satrvena, u žalosti sam, čudo osvoji me.* (Jer.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

8:20, 21). I ovde, ponovo, pojam "žetva" označava poslednje stanje crkve. Izraz "Satrven sam što je kći naroda mojega satrvena" označava tugu zbog toga što više ne postoji nikakvo dobro i istina, dok izraz "kći" označava ljubav prema istini, a time i crkvu, jer ta naklonost pripada crkvi, a crkva je od nje.

[12] U Isaiji: *Jer će biti kao kad žetelac sabira žito i rukom žanje klasje, i biće kao kad se kupi klasje u dolini Rafajskoj. Ali će se ostaviti u njoj pabirci kao kad se otrese maslina, pa dvije tri ostanu u vrhu, i četiri pet na rodnijem granama, veli Gospod Bog Izrailjev. Danju radi da uzraste što posadiš, i jutrom gledaj da ti sjeme nikne; ali kad dođe do branja razgrabiće se, i ostaće ti ljuta žalost.* (Isa. 17:5, 6, 11). U ovom poglavlju obrađena su znanja istine i dobra, koja pripadaju crkvi, kao i njihovo uništenje. Oni su ovde označeni izrazom "Damask", o čemu govori ovo poglavlje, jednako kao i izrazom "Aroir". Njihovo uništenje opisuje se pomoću izraza "Ali će se ostaviti u njoj pabirci kao kad se otrese maslina, pa dvije tri ostanu u vrhu*", i četiri pet na rodnijem granama," a isto tako i putem izraza "ali kad dođe do branja razgrabiće se" to jest, postaće samo jedna obična gomila; stoga se dodaje: "i ostaće ti ljuta žalost." To jasno pokazuje da pojam "žetva", odnosno, pojam "branje" označava, na ovom mestu, poslednje stanje crkve. To stanje označava i pojam "jutro", jer, trenutak u kome poslednje stanje u crkvi biva na dohvat ruke, predstavlja jutro za one, koji će biti od Nove crkve, a, potpuno suprotno tome, ovaj trenutak je - večer i noć za one, koji su iz stare crkve. Da je to ono, što ovde reprezentuje pojam "jutro", vidljivo je iz poslednjeg stiha ovog poglavlja, gde je rečeno: *Uveče eto straha, i prije nego svane nema nikoga. To je dio onijeh koji nas gaze, i našljedstvo onijeh koji otimlju od nas.* (Isa. 17:14). Izraz "strah" znači uništenje.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[13] U Joilu: *Stidite se ratari, ridajte vinogradari, pšenice radi i ječma radi, jer propade žetva na njivi;* (Joilo 1:11). Razaranje crkve, kao dobra i istine, ovde je reprezentovano izrazom "*jer propade žetva na njivi;*" pojam "*ratari*" znači one, koji su u dobrima crkve, dok izraz "*vinogradari*" označava one, koji su u njenim istinama; izraz "*pšenice radi i ječma radi*" znači dobro samo, kao i samu istinu; bol zbog razaranja označava se pomoću izraza "*Stidite se ratari, ridajte vinogradari.*"

[14] Izraz "*žetva*" označava poslednje stanje crkve, jer pojam "*pšenica*", koja se žnje, označava dobro crkve, i istine od dobra, dok izraz "*njiva*" predstavlja samu crkvu. Da sve one stvari, koje se odnose na prirodnu hranu, kao što su pšenica, ječam, ulje, vino i slično, označavaju stvari koje se odnose na duhovnu hranu, pokazano je u prethodnom tekstu na mnogim mestima; a one stvari, koje se odnose na duhovnu hranu, uopšteno se, ustvari, odnose na dobro i istinu, odnosno na poznavanje dobra i istine, dakle na doktrinu i na život prema tim znanjima. Zato se kaže u Jeremiji: *Gle, ja ću dovesti na vas narod iz daleka, dome Izrailjev, veli Gospod, narod jak, narod star, narod kojem jezika nećeš znati niti ćeš razumjeti što govori; I poješće ljetinu tvoju i hljeb tvoj, što sinovi tvoji i kćeri tvoje šćahu jesti, poješće ovce tvoje i goveda tvoja, poješće vinovu lozu tvoju i smokve tvoje, i mačem će zatrti tvrde gradove tvoje u koje se uzdaš.* (Jer. 5: 15, 17). Pojam "*narod iz daleka*" znači lažnost zla koja uništava; pojam "*iz daleka*" označava ono što je daleko od dobra i istine. Izrazi "*ljetina*" i "*hljeb*" označavaju hranjive istine i dobra crkve; izraz "*sinovi tvoji i kćeri tvoje*" reprezentuje stvaranja dobara i istina; izraz "*ovce tvoje i goveda tvoja*" predstavlja dobra i istine, duhovne i prirodne, izraz "*vinovu lozu tvoju i smokve tvoje*" označava unutarnju duhovnu crkvu, kao i spoljašnju prirodnu crkvu; izraz "*zatrti tvrde gradove*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

tvoje u koje se uzdaš" označava doktrine proizašle iz niskog mudrovanja; izraz *"i mačem će zatrti"* znači: biti uništen neistinama zla.

[15] Kako izraz *"ljetina"* označava sve stvari koje duhovno hrane čoveka, a to se odnosi na istine doktrine i na dobro života, proističe da pojam *"ljetina"* označava crkvu uopšteno, a takođe i u pojedinostima; crkva se označava uopšteno, ovim rečima u Jevanđeljima: *Tada reče učenicima svojijem: žetve je mnogo, a poslenika malo. Molite se dakle gospodaru od žetve da izvede poslenike na žetvu svoju.* (Mat. 9:37, 38; Luka 10:2). Pojam *"žetva"* ovde znači sve one, u kojima je crkva trebalo da bude utemeljena od strane Gospoda, a time i crkvu uopšteno; dok pojam *"poslenici"* reprezentuje sve one, koji će učiti od Gospoda.

[16] Slično tome, čitamo u Jovanu: *Ne kažete li vi da su još četiri mjeseca pa će žetva prispjeti? Eto, velim vam: podignite oči svoje i vidite njive kako su već žute za žetvu. I koji žnje prima platu, i sabira rod za život vječni, da se raduju zajedno i koji sije i koji žnje; Jer je u tom istinita besjeda da je drugi koji sije a drugi koji žnje. Ja vas poslah da žnjete gdje se vi ne trudiste; drugi se trudiše, a vi u posao njihov uđoste.* (Jovan 4:35-38). To je rekao Gospod o Novoj crkvi, koju je On imao da uspostavi. Da je osnivanje te crkve u tom času bilo na dohvat ruke, podrazumeva se pod izrazom *"podignite oči svoje i vidite njive kako su već žute za žetvu"*. Podučavati one koji bi trebalo da budu iz te crkve (ili, kako Gospod na drugom mestu kaže, *"i sabira rod"*) se reprezentuje izrazom *"koji žnje"*. Da je Gospod taj koji podučava, dakle, da je On taj koji sabira i skuplja, a ne gore pomenuti *"poslenici"* (jer je Gospod pripremio za primanje one, koje su učenici preveli u crkvu pomoću anđela, to jest, pomoću Božanskih istina iz Reči), reprezentovano je pomoću izraza *"Jer je u tom istinita besjeda da je drugi koji sije a drugi koji žnje. Ja vas poslah da žnjete gdje se vi ne trudiste; drugi se trudiše, a vi u posao njihov uđoste."*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[17] Rast crkve u pojedinačnom čoveku, (a i uopšteno u ljudima), omogućena od strane Gospoda, takođe je reprezentovan izrazom "žetva" u Jevanđelju po Marku: *I govoraše im: tako je carstvo Božije kao čovjek kad baci sjeme u zemlju; I spava i ustaje noću i danju; i sjeme niče i raste, da ne zna on. Jer zemlja sama od sebe najprije donese travu, potom klas, pa onda ispuni pšenicu u klasu. A kad sazri rod, odmah pošlje srp; jer nastaje žetva.* (Marko 4:26-29). Izraz "*carstvo Božije*" znači Gospodnju crkvu na nebesima i na zemlji; a implementacija Gospodnje crkve u svima, koji primaju istine i dobra od Gospoda, a ne od sebe, opisuje se pomenutim rečima, gde svaka pojedinost odgovara duhovnim stvarima i označava ih; odnosno: "*čovjek kad baci sjeme u zemlju; I spava i ustaje noću i danju; i sjeme niče i raste, da ne zna on;*" jer pojam "*sjeme*" označava Božansku istinu, tako da izraz "*kad baci sjeme u zemlju*" označava čovekovo delo, dok izraz "*i ustaje noću i danju*" i, konačno, izraz "*odmah pošlje srp*" znače: u svakom stanju. Ostalo označava Gospodnje delo; a pojam "*žetva*" reprezentuje implementaciju crkve uopšteno, kao i u pojedinostima. Jer treba znati da, iako je Gospod taj, koji istinski obavlja sve stvari, a čovek, pak, ne čini ništa od sebe, On ipak želi da se čoveku (na osnovu svega što dolazi u njegovu percepciju) čini da on radi kao da radi od sebe. Jer bez čovekove saradnje sa Gospodom, (naizgled kao iz sebe) ne može biti prihvatanja istine i dobra, stoga nema implantacije istih, niti posledičnog čovekovog preporoda. Jer volja je Gospodnji dar čoveku; a, budući da ona izgleda čoveku kao da je u pitanju njegova lična volja, Gospod čoveku usađuje Svoju volju, i to na taj način, da se čoveku čini kao da je Božija volja - čovekova lična volja.

[18] To je značenje "žetve", a među sinovima Izraelovim uspostavljena su dva praznika, od kojih se prvi zvao praznik sedam sedmica, što je bila žetva

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prvih plodova; a drugi je bio - praznik sjenica, koji je bio praznik skupljanja plodova zemlje. Prvi je označavao usađivanje istine u dobro, a drugi, pak, rađanje dobra, a time i preporod. A praznik beskvasnih hlebova, ili Pasha, koja je prethodio, označavao je oslobođenje od neistina zla, što je prva stvar preporoda. *Fotolitografski tekst ima izraz "capite" ("glava" [to jest, izraz "vrh" u prevodu Biblije Daničić - Karadžić - prim. M. V.]), umesto izraza "ramis" ("grane"), upravo u prethodnom tekstu.

912. Stih 16. *I onaj što sjedaše na oblaku baci srp svoj na zemlju, i požnjevena bi zemlja, označava okupljanje dobrih, a potom i njihovo odvajanje od zlih, te da je na taj način crkva bila opustošena. To je vidljivo iz značenja izraza "onaj što sjedaše na oblaku", kao Gospoda u odnosu na Reč, koja je Božanska istina; putem Božanske istine, kao i u skladu sa stepenom njenog primanja od strane nekog pojedinačnog čoveka, izvršava se i presuda nad njim; takođe iz značenja izraza "zemlje", kao reprezentacije crkve (videti u prethodnom tekstu, br. 29, 304, 417, 697, 741, 752, 876); takođe iz značenja izraza "i požnjevena bi zemlja," kao opustošenja crkve. To stoga, što pojam "žetva" označava poslednje stanje crkve, kao što je prikazano u prethodnom tekstu (br. 911), dakle, izraz "i požnjevena bi zemlja" označava da crkva više ne postoji, ili da je opustošena, jer više nema nikakvog dobra, niti bilo kakve istine u njoj, što je označeno žitaricama kao plodovima žetve. Ovde je rečeno da "i požnjevena bi zemlja," od strane Njega koji je sedeo na oblaku, ali ispravno značenje je da je to stvarno učinio čovek, kao u mnogim drugim odlomcima gde se razaranje pripisuje Gospodu, a ustvari ga čini čovek; jer ove stvari čovek, na osnovu ideje koja mu prva pada na pamet, ne može videti ni na koji drugi način, a Reč u bukvalnom smislu jeste napisana u skladu sa tom idejom.*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Da je odvajanje dobrih od zlih na ovaj način izvršeno u času kada je Poslednji sud bio na dohvat ruke, može se videti iz onoga što je u prethodnom tekstu rečeno o ovoj temi, naime, da, od časa kada su dobri bili odvojeni od onih, koji su bili iznutra zli, ali su bili sposobni da u svojoj spoljašnjosti žive moralnim životom, koji je poput hrišćanskog života, i stoga su naizgled napravili za sebe nebo u svetu duhova, pomenuti zli duhovi su, čim je veza koja ih je držala sa u spoju dobrima bila slomljena, upali u svoja vlastita zla koja su do tog časa bila duboko skrivena, a koja su oni tajno iznutra cenili; i tako je crkva, koja je održavana isključivo u svom spoljašnjem, bila opustošena unutar zlih; jer su mogli živeti moralnim životom, poput hrišćanskog života, u svojoj spoljašnjosti, samo zbog svoje povezanosti s dobrima, i istodobnog zatvaranja svog unutarnjeg (u kome se nalazi njihova prikrivena, ali istinska lična volja) na neko vreme. Ali na ovu temu pogledajte šta se o tome opširnije pripoveda u delu "Poslednji sud", kao i u nekoliko odlomaka u prethodnom tekstu, a pročitajte i ono, što će biti posebno navedeno u dodatku ovog dela; jer ako se ove stvari ne bi objasnile u svojoj celokupnosti, očigledno je da se one ne bi mogle razumeti, osim na opskuran način.

913. Stihovi 17-19. *I drugi anđeo iziđe iz crkve što je na nebu, i imaše i on kosijer oštar. I drugi anđeo iziđe iz oltara, koji imaše oblast nad ognjem, i povika s velikom vikom onome koji imaše kosijer oštri, govoreći: zamahni kosijerom svojijem oštrijem, i odreži grožđe vinograda zemaljskoga; jer već sazreše puca njegova. I baci anđeo kosijer svoj na zemlju, i obra vinograd zemaljski, i metnu u kacu velikoga gnjeva Božijega. 17. "I drugi anđeo iziđe iz crkve što je na nebu, i imaše i on kosijer oštar," označava Gospodnju manifestaciju o pustošenju crkve u odnosu na Božansku istinu kakva je ona na nebu, nakon istraživanja (br. 914). 18. "I drugi anđeo iziđe iz oltara,"*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

označava manifestaciju Gospodnju o pustošenju crkve kao dobra ljubavi i milosrđa (br. 915); izraz "*koji imaše oblast nad ognjem,*" označava manifestaciju Gospodnju u odnosu na nebesku i duhovnu ljubav (br. 916); izraz "*i povika s velikom vikom onome,*" označava objavu nakon istraživanja, odnosno, pohođenja (br. 917); izraz "*zamahni kosijerom svojijem oštrijem, i odreži grožđe vinograda zemaljskoga; jer već sazreše puca njegov,*" označava da se okupljanje i odvajanje dobrih od zlih neizbežno mora dogoditi, budući da više ne postoje istine vere, jer ne postoji duhovno dobro, što je dobročinstvo (milosrđe) (br. 918). 19. Izraz "*I baci anđeo kosijer svoj na zemlju, i obra vinograd zemaljski,*" označava da je to izvršeno (br. 919); izraz "*i metnu u kacu velikoga gnjeva Božijega,*" označava krivotvorenje Reči za svu duhovnu istinu i posledično zadobijeno prokletstvo, jer ne više uopšte ne postoji duhovno dobro, što je milosrđe (br. 920).

914. Stih 17. *I drugi anđeo iziđe iz crkve što je na nebu,* on takođe ima oštar srp, što označava manifestaciju Gospodnju o pustošenju crkve u odnosu na Božansku istinu, kakva je ona na nebu, nakon istraživanja. To je vidljivo iz značenja izraza "*I drugi anđeo iziđe iz oltara (...) i povika,*" kao manifestacije Gospodnje (kao u prethodnom tekstu, br. 869, 878, 883); takođe iz značenja pojma "*crkva*", kao neba, i crkve, kao Božanske istine (videti u prethodnom tekstu, br. 220); takođe iz značenja izraza "*kosijer oštar*", kao božanske istine koja precizno istražuje i razdvaja (videti u prethodnom tekstu, br. 908), ali, ovde, kao Božanske istine što razara (ovo razaranje dolazi, takođe, nakon istraživanja), povezano sa onim što je prethodno rečeno, a tiče se bivšeg anđela (stihovi 15, 16)) i takođe označava pohođenje i istraživanje, kao i objavu da je crkva potpuno uništena; ali ono, što je ovde rečeno, a tiče se ova dva anđela (stihovi 17-19) označava razaranje crkve; ono što se govori o anđelu, naime, da "*anđeo iziđe iz crkve*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

što je na nebu" označava razaranje Crkve kao istine, a drugi anđeo - "*anđeo iziđe iz oltara*", označava pustošenje crkve kao dobra; jer izraz "*crkva*" označava, u najvišem smislu, Božansku istinu, dok pojam "*oltar*" reprezentuje Božansko dobro, pri čemu oba proizlaze iz Gospoda. Sve to jasno pokazuje da izraz "*prvi anđeo*" (u 15. stihu) znači manifestaciju Gospodnju, a takođe i istraživanje onoga što je crkva bila, pri čemu je utvrđeno da je opustošena. Iz toga sledi da "*I drugi anđeo iziđe iz crkve što je na nebu, i imaše i on kosijer oštar*" označava manifestaciju Gospodnju o pustošenju crkve u odnosu na Božansku istinu, kakva je ona na nebu, nakon istraživanja.

[2] Rečeno je: "*Božansku istinu, kakva je ona na nebu,*" jer to je ono što je krivotvoreno, budući da Božanska istina na nebu nije ista kao Božanska istina kakva je na zemlji ili u crkvi. Božanska istina na nebu je takva da je ona - Reč u duhovnom smislu; dok je Božanska istina na zemlji takva, da je ona - Reč u prirodnom smislu, odnosno, ona predstavlja bukvalni smisao. Ova Božanska istina je za ljude i čini Crkvu u njima; dok je nebeska Božanska istina za anđele, i sa njima čini nebo. Ove dve istine se razlikuju, i to na isti način kao što se sve ono, što je duhovno, razlikuje od onoga, što je prirodno; a ta razlika je slična razlici između mudrosti anđela i ljudske mudrosti. Mudrost ljudi u poređenju s mudrošću anđela jeste kao ljudsko znanje u poređenju s anđeoskom inteligencijom, koja je toliko velika, da se to ne može opisati.

[3] Što se tiče razaranja crkve u odnosu na Božansku istinu, do njega je došlo usled krivotvorenja Reči; jer kada se Reč tumači na takav način, u svrhu davanja prednosti zemaljskim ljubavima, kao i da bi se potvrdile neistine doktrine, crkva biva opustošena. Ona ne biva opustošena u slučaju kada je Reč shvaćena jednostavno, u skladu sa bukvalnim smislom; ali ona biva

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

opustošena u slučaju kada se Reč objašnjava na takav način, da uništi čak i Božansku istinu na nebu; jer tada nebo biva zatvoreno, a od trena kad se nebo zatvori, crkve u čoveku više nema. Postoje ljudi, unutar crkve, koji objašnjavaju bukvalni smisao Reči na neispravan način, koji je neispravan do takvog stepena, da oni time čak i uništavaju Božansku istinu na nebu; a ima i onih, čije pogrešno tumačenje ne ide baš do takvog stepena, te stoga oni ne uništavaju Crkvu unutar sebe, za razliku od prethodno opisanih, kod kojih crkva biva devastirana. Bukvalni smisao, kada biva shvaćen jednostavno, ne šteti nijednoj duhovnoj istini na nebu; međutim, bukvalni smisao, kada biva objašnjen u skladu s neistinama doktrine i u skladu sa zlom ljubavlju, šteti pomenutoj istini, jer bukvalni smisao Reči jeste prirodna Božanska istina. Ta Božanska istina se dosta razlikuje od duhovne istine, jer ono, što je prirodno, razlikuje se od onoga, što je duhovno, a ipak, oni čine jedno, pomoću korespondencija. Ali kad je prirodna Božanska istina tako objašnjena da čak i uništava duhovnu Božansku istinu, nju više nije moguće stvoriti putem korespondencija; a neistina, prema kojoj se objašnjava prirodna Božanska istina, uništava duhovnu Božansku istinu. To je, dakle, krivotvorenje Reči i razaranje Crkve krivotvorenjem. Ali o ovome se već pripovedalo, i to na mestu u ovoj knjizi, koje se bavilo zmajem i njegovim dvema zverima; a o tome će se više reći tamo gde ćemo se baviti izrazima "ženu gdje sjedi na zvijeri crvenoj," i "Vavilon veliki, mati kurvama i mrzostima zemaljskima," što sledi kasnije u ovom delu.

915. Stih 18. *I drugi anđeo iziđe iz oltara*, označava manifestaciju Gospodnju o pustošenju crkve kao o dobra ljubavi i milosrđa. To je vidljivo iz značenja izraza "*i drugi anđeo iziđe*", kao manifestacije Gospodnje (videti u prethodnom tekstu, br. 914); takođe iz značenja izraza "*oltar*", koje je, u najvišem smislu, Božansko dobro Božanske ljubavi; u relativnom smislu,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

značenje "*oltara*" jeste dobro ljubavi prema Gospodu, kao i dobro ljubavi prema bližnjem (videti u prethodnom tekstu, br. 391, 490). Zašto pojam "*oltar*" ima baš ovo značenje, sada će objasniti se u nekoliko reči. U crkvi, koja je uspostavljena među sinovima Izraelovim, postojale su dve stvari koje su bile glavne unutar procesa bogopoštovanja: Šator sastanka i žrtvenik (oltar), odnosno, docnije, hram i oltar. U hramu se podučavala Reč, dok su se na žrtveniku prinosile žrtve, i to su bile glavne stvari njihovog bogopoštovanja; a, kako je crkva, koja beše uspostavljena među njima, bila reprezentativna crkva, ove dve stvari su, ukratko, reprezentovale sve stvari crkve; a sve stvari u crkvi, ukratko, odnose se na istinu doktrine iz Reči i na dobro ljubavi i milosrđa. Štaviše, iz ovoga proističe celokupno bogopoštovanje crkve; a, kako su svi predstavnici crkve gledali na Gospoda kao na cilj i na ishodište, dakle, kao na onoga na koga se sve stvari odnose, i od koga one i proističu, sledi da je, stoga, hram predstavljao Gospoda kao Božansku istinu, dok je oltar, pak, reprezentovao Gospoda kao Božansko dobro. (O ovoj reprezentaciji hrama videti u prethodnom tekstu, br. 220; a o oltaru, br. 391, 490.) Sada, budući da se sve stvari crkve, a time i bogopoštovanja, odnose na ovo dvoje, naime, na istinu o doktrini i na dobro ljubavi, dok se sve nebeske stvari odnose na Božansku istinu i Božansko dobro, oboje od Gospoda, a, kako više nema crkve od časa kada dobro i istina propadaju, stoga su se Jovanu ukazala dva anđela, i putem njih su bile reprezentovana pustošenja crkve u odnosu na dobro i istinu.

916. *Koji imaše oblast nad ognjem*, tako označava nebesku i duhovnu ljubav. To je vidljivo iz značenja pojma "*oganj*", kao ljubavi u oba smisla, to jest ljubavi prema Gospodu, koja postoji u onima na nebu koji se nazivaju nebeskim anđelima, i ljubavi prema bližnjem, koja postoji u onima na nebu koji se nazivaju duhovnim anđelima; a, suprotnom smislu, kao ljubavi prema

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sebi, koja postoji u onima u paklu, koji se nazivaju đavolima, i ljubavi prema svetu, koja postoji u onima u paklu, koji se nazivaju satanama. (Da su ove ljubavi označene u Reči pomoću izraza "*oganj*" može se videti u prethodnom tekstu, br. 68, 496, 504, 539.) Rečeno je za ovog anđela da "*imaše oblast nad ognjem*", zbog razaranja crkve, koje se odnosi na dobro ljubavi, a devastacija za to se pripisuje ovom anđelu. To stoga, jer se devastacija istine doktrine pripisuje prethodno opisanom anđelu, za koga je, dakle, rečeno da je onaj "*koji imaše kosijer oštri*." Ovo jasno pokazuje šta se podrazumeva pod korespondencijom da je ovo anđeo za koga se pripoveda: "*koji imaše oblast nad ognjem;*" naime, da će on razoriti nebesku i duhovnu ljubav, i sve što je u njoj, kao i u crkvi.

[2] Razaranje crkve pripisuje se anđelu, slično tome kako se i drugde u Reči pripisuje Gospodu. Međutim, ovako se o Gospodu govori samo na nivou bukvalnog smisla, ali se to ne shvata na taj način u duhovnom smislu. To stoga, što je istina u bukvalnom smislu poput lica koje se vidi kao da je pokriveno velom, dok je istina u duhovnom smislu kao otkriveno lice; ili je istina u bukvalnom smislu poput oblaka, dok je istina u duhovnom smislu kao svetlost i njen sjaj; ili, je, opet, istina u bukvalnom smislu - ono što se čulnom čoveku čini kao da je istinito, dok je za duhovno-racionalnog čoveka istina ono, što je istina u duhovnom smislu. Na primer, u Reči se kaže da sunce izlazi, kreće se oko zemlje, i zalazi, stvarajući dane i godine, što je u potpunosti u skladu s načinom na koji se istina čini čulnom čoveku. Ipak, racionalni čovek misli da se sunce ne kreće, a da se zemlja kreće; ovo, između ostalog, pokazuje da se čovekovo istinsko razumevanje bazira na mišljenju koje ide u suprotnom smeru od načina na koji se stvari pojavljuju pred čulima. To je jedini način kojim se stvari mogu predstaviti pred čovekom u svetlu istine. Slično je s onim što je ovde izrečeno, u Otkrovenju,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

a upućeno je *"onome što sjedi na oblaku"* i anđelima, naime, rečeno je: *"zamahni srpom svojijem i žnji,"* a ono što potom sledi potom se opisuje pomoću izraza *"i obra vinograd zemaljski, i metnu u kacu velikoga gnjeva Božijega."* I sve to se govori na način na koji se čini da je istinit čulnom čoveku; a ipak se sve mora posve suprotno postaviti da bi se ispravno shvatilo u skladu sa njegovim duhovnim značenjem.

[3] Sve to jasno pokazuje da čulni čovek, kakav on biva u životnom dobu detinjstva i ranog dečastva, dakle, jednostavan, prost, može misliti i verovati takvim i sličnim stvarima u skladu sa bukvalnim smislom pisma, a među njima, između ostalog, da Bog oduzima dobro i istinu od ljudi, zbog njihove zloće; dok odrastao čovek, koji želi biti mudar, neće neispravno interpretirati te stvari u smislu da to čini Bog, to jest, da On oduzima čoveku sve dobro i sve istine, i umeće na njihovo mesto zla i neistine, ili da On uništava Crkvu, ili čak da je gnevan i srdit. Jer ako bi mudrac u zrelim godinama trebalo da objasni takve izraze u skladu sa bukvalnim smislom pisma, kao i da to potvrdi razboritostima, on bi na taj način uništio stvarnu istinu, kakva je ona na nebu, i stoga bi zatvorio nebo za sebe. Jer kako iko može ući u nebo s uverenjem da je Bog srdit i osvetnički, da kažnjava, i slično, kada su anđeli nebeski u percepciji da se Bog nikada ne ljuti, i da nikada ne sporvodi osvetu, ili, pak nikada ne kažnjava? Ne bi li se okrenuli od takvog duha, i naredili mu da ode i odmah zatvori vrata za sobom? Tako je nebo zatvoreno za one, koji, dok žive u svetu, objašnjavaju bukvalni smisao Reči, a čak su u stanju i da unište Božansku istinu, kakva je ona na u nebesima; a ova istina je identična istini duhovnog smisla, koja je u sadržana u svim pojedinačnim istinama prirodnog smisla koji čine bukvalni smisao Reči.

917. *I povika s velikom vikom onome koji imaše kosijer oštri, označava objavu nakon istraživanja ili pohoda, kao što je vidljivo iz onoga što sledi,*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

takođe i iz onoga što je rečeno i objašnjeno u prethodnom tekstu (br. 910), gde se pojavljuju gotovo iste reči.

918. Kazivanje: *zamahni kosijerom svojijem oštrijem, i odreži grožđe vinograda zemaljskoga; jer već sazreše puca njegova*, označava da se mora odigrati okupljanje i odvajanje dobrih od zlih, budući da više ne postoje istine vere, jer ne postoji duhovno dobro, što je milosrđe. To je vidljivo iz značenja izraza "*zamahni kosijerom svojijem oštrijem, i odreži*", kao okupljanja dobrih i njihovog odvajanja od zlih (videti u prethodnom tekstu, br. 911). Pojam "*odreži*" ima ovde isto značenje kao izraz "*žnji*" u prethodnom tekstu, gde se pojam "*odreži*", konkretno, odnosi na grozdove i grožđe, dok se izraz "*žnji*" odnosi na žetvu; a oboje označavaju da će uništiti i dovesti crkvu svom kraju, što je reprezentovano podjednako "*žetvom*" i "*vinogradom*"; u času kada crkva biva devastirana, i tako privedena kraju, dobri se okupljaju i odvajaju od zlih. Šta je to, što je u narednom tekstu označeno putem izraza "*odreži*", videće se u onome što sledi. Gore navedeno je vidljivo i iz značenja izraza "*grožđe*", kao dobara vere i njihovih istina (o čemu uskoro). Takođe iz značenja izraza "*jer već sazreše puca njegova*", kao opisa neispravnog načina života, jer više nema dobara ljubavi prema bližnjemu, zato što je crkva na svom kraju. Iz svega ovoga se može videti da izraz "*zamahni kosijerom svojijem oštrijem, i odreži grožđe vinograda zemaljskoga; jer već sazreše puca njegova*", označava da se mora odigrati prikupljanje i odvajanje dobrih od zlih, budući da više nema nikakvih dobara ili istina vere, zbog toga što nema duhovnog dobra, što je ljubav. Nema istine vere, u trenu kada nema dobra milosrđa, jer se istina ne daje bez dobra, budući da istina svoju esenciju ili život dobiva iz dobra; iz čega sledi da nema istine i više ne postoji vera u istine, u času kada više nema dobra ili milosrđa.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Sada će se ukratko opisati šta je milosrđe (koje je isto što i duhovno dobro). Milosrđe, ili duhovno dobro, znači: činiti dobro stoga jer je istina; na taj način, to, ustvari, znači, činiti istinu, a činiti istinu znači - činiti ono što je Gospod zapovedio u svojoj Reči. To pokazuje da je milosrđe - duhovno dobro. A kad čovek čini ono što je dobro zato jer je istina, to jest, radi ono što je istinito, milosrđe postaje - moralno dobro; a ono je, u spoljašnjem obliku, slično dobru koje svaki čovek, koji je moralni i građanski čovek, čini danas, ali s tom razlikom, da istinsko moralno dobro jeste dobro od duhovnog dobra, iz kojeg ono proističe. Jer duhovno dobro je od Gospoda, dok je moralno dobro od čoveka. Stoga, ako dobro, koje čovek ne čini od Gospoda, (to jest, ne čini dobro koje se ostvaruje kroz čoveka, a potiče od Gospoda) onda sledi da ono uopšte i nije dobro, Cilj, zbog koga je neko dobro učinjeno, određuje njegov kvalitet. Moralno dobro, u slučaju kada biva odvojeno od duhovnog dobra, ima za cilj (zbog koga se uopšte i izvršava) čovekovu čast, dobitak i zadovoljstvo; dok, nasuprot tome, moralno dobro, koje potiče od duhovnog dobra, smatra Gospoda, nebo i večni život kao svoj cilj. Ovo je rečeno kako bi se spoznalo zašto nema istine vere tamo, gde ne postoji dobro milosrđa; dakle, tamo gde više nema dobra i istine, crkva biva opustošena, a to je upravo i tema našeg sadašnjeg razmatranja, odnosno, to jeste ono što, sada sledi u Otkrvenju. (Da nema vere u kojoj nema milosrđa, može se videti u malom delu "Poslednji sud", br. 33-39.)

[3] Da izrazi "*grozdovi*" i "*grožđe*" označavaju dobro ljubavi, može se videti iz odlomaka u Reči na mestima gde se pominju, kao u što je to slučaj u narednom stihu. U Jeremiji: *Sasvijem ću ih istrijebiti, govori Gospod, nema grozda na lozi, ni smokve na drvetu, i lišće je opalo; i što sam im dao uzeće im se.* (Jer. 8:13). Izraz "*nema grozda na lozi*" označava da u čoveku više nema duhovnog dobra; izraz "*nema (...) ni smokve na drvetu*" označava da u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

njemu više nema prirodnog dobra, izrazi "loza" i "smokva" označavaju čoveka kao crkvu, dakle, označavaju crkvu u njemu. A sve ovo se može videti objašnjeno u prethodnom tekstu (br. 403).

[4] U Isaiji: *Zapjevaću sada dragome svojemu pjesmu dragoga svojega o vinogradu njegovu. Dragi moj ima vinograd na rodnu brdašcu. I ogradi ga, i otrijebi iz njega kamenje, i nasadi ga plemenitom lozom, i sazida kulu usred njega, i iskopa pivnicu u njemu, i počeka da rodi groždem, a on rodi vinjagom. Što je još trebalo činiti vinogradu mojemu što mu ne učinih? kad čekah da rodi groždem, zašto rodi vinjagom?* (Isa. 5:1, 2, 4). Izraz "vinograd" (koji je imao dragi) označava duhovnu crkvu koja je uspostavljena među sinovima Izraelovim; izraz "na rodnu brdašcu" označava da je posedovala istine od dobra milosrđa; izraz "I ogradi ga, i otrijebi iz njega kamenje," označava da je bila zaštićena od neistina i zala; izraz "i nasadi ga plemenitom lozom" označava da poseduje istinske istine; izraz "i sazida kulu usred njega" označava unutarnje stvari koje primaju influks, i kroz koje se ostvaruje komunikacija sa nebom; izraz "i iskopa pivnicu u njemu" označava rađanje istine iz dobra; izraz "i počeka da rodi groždem, a on rodi vinjagom," označava nadu za rađanjem plodova od istina koje potiču od dobra milosrđa, ali uzalud, jer je na mestu dobra bilo bezakonje.

[5] U Miheju: *Teško meni! jer sam kao kad se obere ljetina, kao kad se pabirči poslije branja vinogradskoga; nema grozda za jelo, ranoga voća želi duša moja. Nesta pobožnoga sa zemlje i nema pravoga među ljudima, svi vrebaju krv, svaki lovi brata svojega mrežom.* (Mihej 7:1, 2). Žalost zbog razaranja dobra i istine, koje otuda dolazi, u crkvi se reprezentuje i opisuje putem izraza "Teško meni! jer sam kao kad se obere ljetina, kao kad se pabirči poslije branja vinogradskoga." Da više ne postoji nikakvo duhovno dobro, niti prirodno dobro, od koga se Gospod bogopoštuje, reprezentuje se

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

pomoću izraza "*nema grozda za jelo, ranoga voća želi duša moja;*" da više ne postoji nikakva duhovna, niti prirodna istina, označeno je pomoću izraza "*Nesta pobožnoga sa zemlje i nema pravoga među ljudima;*" da su istine i dobra Reči, a time i crkve, uništeni neistinama i zlima, označeno je putem izraza "*svi vrebaju krv.*"

[6] U Osiji: *Nađoh Izrailja kao grožđe u pustinji; vidjeh oce vaše kao prve smokve na drvetu u početku njegovu; oni otidoše k Velfegoru, i odvojiše se za sramotom, i postaje gadni kako im bješe milo.* (Osija 9:10). Ovo je rečeno o drevnoj crkvi i njenom utemeljenju. Ta crkva je ovde reprezentovana putem izraza "*Izrael;*" njeno prvo stanje je predstavljeno pomoću izraza "*u pustinji,*" kao i "*u početku;*" a duhovno dobro u njima je predstavljeno putem pojma "*grožđe;*" najzad, dobro koje iz njega izvire u prirodnom čoveku je reprezentovano pomoću izraza "*prve smokve na drvetu*".

[7] Da su ljudi drevne Crkve, a ne sinovi Jakovljevi, ovde označeni izrazom "*Izrael u pustinji*", kao i pomoću izraza "*oci njihovi u početku*", vidljivo je u Mojsiju: *Jer je čokot njihov od čokota Sodonskoga i iz polja Gomorskoga; grožđe je njihovo grožđe otrovno, puca su mu gorka.* (Pon. Zak. 32:32). Ovde su opisani sinovi Jakovljevi, kakvi su bili u pustinji. Da je njihova religija bila paklena, jer su obožavali bogove i idole okolnih naroda, označeno je pomoću izraza "*Jer je čokot njihov od čokota Sodonskoga i iz polja Gomorskoga.*" Da su umesto dobara milosrđa prema bližnjima posedovali mržnju, a da su otuda izvirale neistine, umesto istina, označeno je pomoću izraza "*grožđe je njihovo grožđe otrovno, puca su mu gorka.*"

[8] U Mojsiju: *Veže za čokot magare svoje, i za plemenitu lozu mlade od magarice svoje; u vinu pere haljinu svoju i ogrtač svoj u soku od grožđa.* (1. Moj. 49:11). Ovo je iz poslednjeg obraćanja oca Izraela njegovim sinovima;

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

to je bilo rečeno Judi, pod kojim se, u najvišem smislu, reprezentovao Gospod kao nebeska crkvu i kao Reč; izraz "*sok od grožđa*" označava Božansku istinu iz Njegovog Božanskog dobra, a, u relativnom smislu, milosrđa. (A ovo, kao i druge ovde pomenute stvari, može se videti objašnjeno u delu "Nebeske tajne", br. 6375-6379.) Izraz "*sok od grožđa*," baš kao i pojam "*vino*", takođe označava istinu od duhovnog dobra (Pom. Zak. 32:14).

[9] Izraz "*grožđe*" označava dobro milosrđa, jer pojam "*vinograd*" označava duhovnu crkvu, a pojam "*loza*" reprezentuje čoveka te crkve; i stoga izrazi "*grozdovi*" ili "*grožđe*", koji su njeni plodovi, označavaju dobra, koja čine tu crkvu, a koja se nazivaju duhovnim dobrima, i, takođe, dobrima milosrđa. I kao što je sva istina od dobra, na isti način kao što je sve vino od grožđa, tako sledi da pojam "*vino*" u Reči označava istinu od dobra. (O ovom značenju "*vina*" videti u prethodnom tekstu, br. 220, 376.) A pojmovi "*grozdovi*" i "*grožđe*" označavaju striktno varijacije stanja duhovnog dobra, odnosno, dobra milosrđa, jer u njima je mnogo grozdova međusobno povezano po redu. Ono što se podrazumeva pod varijacijama stanja dobra će biti rečeno na drugom mestu u ovoj knjizi.

[10] Kako izraz "*zemlja Hananska*" predstavlja, i, na taj način, reprezentuje crkvu, a crkva jeste crkva iz duhovnog dobra, jer to je znak crkve, dakle, sledi: *I idoše na jug, i dođoše do Hevrona, gdje bijahu Ahiman i Sesije i Teliman, sinovi Enakovi. A Hevron bješe sazidan na sedam godina prije Soana Misirskoga. Potom dođoše do potoka Eshola, i ondje otsjekoše lozu s grozdom jednijem, i ponesoše ga dvojica na moci; tako i šipaka i smokava.* (Broj. 13:23, 24). To je bio reprezentativni znak crkve koja je označena putem izraza "*zemlja Hananska*". Crkva jeste crkva od dobra milosrđa prema bližnjem, jer dobro, razmatrano samo po sebi, jeste dobro života, koje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

proizlazi iz ljubavi prema Gospodu; to je posledica te ljubavi. Dobro ljubavi prema bližnjem (milosrđe) znači pravdu, iskrenost i čestitost u svakom poslu, kao i u svakoj funkciji, što potiče od ljubavi prema pravdi, iskrenosti i čestitosti, koja je ljubav isključivo od Gospoda.

[11] Kako do sada nije bilo poznato šta je predstavljeno izrazom "*Nazirej*", a, takođe, i šta je označeno njegovim uzdržavanjem od grožđa i vina, i, najzad, zašto mu je kosa na glavi porasla, može se ovde razjasniti. O njegovoj uzdržanosti od grožđa i od vina se kaže: *Neka se uzdržava od vina i silovita pića, i neka ne pije octa vinskoga ni octa od silovita pića niti kakvoga pića od grožđa i neka ne jede grožđa ni novoga ni suhoga.* (Broj. 6:3, 4). To je bio zakon za Nazireja, koji je važio tokom vremena u periodu pre nego što je ispunio dane svog Nazirstva, jer je on, kao Nazirej, tada, predstavljao Gospoda u Njegovom prvom stanju. Gospodnje prvo stanje, kakvo ono biva i kod svakog drugog čoveka, bilo je čulno stanje. To stoga, što je svaki čovek najpre čulan, a tek nakon toga on postaje prirodan i racionalan, zatim duhovan, i konačno, ako se u njemu otvori treći stepen, on postaje nebeski, kao anđeo trećeg neba. Čulni čovek označen je "*kosom na glavi*" (videti u prethodnom tekstu, br. 66, 555). Budući da čulno predstavlja najospoljeniji deo čovekovog života, a tamo prebiva sva moć i sila, odatle su Nazirejci crpili tako veliku snagu. Da se sva moć nalazi u najviše ospoljenim, odnosno, poslednjim stvarima, dakle u poslednjem smislu Reči, što je bukvalni smisao, i da je to ono što pojam "*kosa*", kao korespondencija, reprezentuje i označava, može se videti u prethodnom tekstu (br. 346, 417, 567, 666, 726). Takvu moć je Gospod posedovao još dok je bio dečak, i time je pobedio i pokorio najgore paklove, gde su svi čulni. Ovo stanje Gospodnje bilo je predstavljeno putem izraza "*kad se navrše dani nazirejstvu njegovu*", a kada su se ti dani ispunili, Gospod je prešao, od senzualnog i prirodnog, u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

duhovno i nebesko Božansko. Kako je to stanje, sa svojim dobrom i svojom istinom, reprezentovano pomoću izraza "grožđe" i "vino", iz toga sledi da nije bilo po zakonu da Nazirej jede grožđe ili pije vino, sve dok ne ispuni te dane. Da je za njega vino postalo zakonito tek nakon toga, vidljivo je iz dvadesetog stiha tog poglavlja, gde se kaže, "*I sveštenik neka obrće te stvari na žrtvu obrtanu pred Gospodom; to je svetinja, koja pripada svešteniku osim grudi obrtanih i pleća podignutoga; a poslije toga nazirej može piti vina.*"

[12] I, u onom času, "*kad se navrše dani nazirejstvu njegovu*", kaže se u Brojevima: *Tada nazirej neka obrije glavu svojega nazirejstva na vratima šatora od sastanka; i uzev kosu nazirejstva svojega neka je metne u oganj koji je pod žrtvom zahvalnom.* (Broj. 6:18). Ovo je reprezentacija čulnog, koje je tada nastalo kao novo iz Božanskog nebeskog, jer je, nakon svršetka dana Nazirejstva, na Nazireju narasla nova kosa. To je, takođe, predstavljalo da je Gospod, iz poslednje Božanske istine, što je bukvalni smisao Reči, ušao u unutaranju Božansku istinu, koja je Reč u unutaranjem smislu, i dospao čak i do najvišeg smisla. Jer kada je Gospod bio u svetu On je bio Reč, jer je On bio Božanska istina, a ona je, postepeno, u skladu sa Njegovim odrastanjem, bivala sve više unutaranja - čak i do najvišeg stepena, koji je čisto Božanski, i koji je, štaviše, potpuno iznad percepcije anđela. Treba znati da, dok je Gospod bio u svetu, od Svog detinjstva pa do poslednjeg dana koje je tamo proveo, On je sukcesivno napredovao, sve do stepena totalnog jedinstva s Božanskim Samim, koje je, ustvari, bilo u Njemu još od začeca. (O ovoj sukcesivnoj progresiji, videti u delu "Nebeske tajne", br. 1864, 2033, 2632, 3141, 4585, 7014, 10076.) To jasno pokazuje šta je reprezentovano korespondencijom Nazireja, kome nije bilo dopušteno da jede ništa od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

grožđa, niti da pije ikakvo vino, sve do časa dok se nisu ispunili dani njegovog Nazirejstva.

919. Stih 19. *I baci anđeo kosijer svoj na zemlju, i obra vinograd zemaljski,* označava da je ovo učinjeno. To je vidljivo iz onoga što je upravo rečeno u prethodnom poglavlju. Da pojam "*vinograd*" označava duhovnu crkvu, vidljivo je iz onih odlomaka u Reči, gde se pominje pomenuti pojam (kao u Isaiji 1: 8, 3:14; 5: 1-10; 16:10; 36:17; 37:30; 65:21; Jer. 12:10; 32:15; 35: 7, 9; 39:10; Jezek. 28:26; Osija 2:15; Amos 4: 9; 5:11, 17; 9:14; Mihej 1: 6; Zah. 1:13; 1. Sam. 8:14, 15; Ps 107: 37; Mat. 20: 1-8; 21:28, 38-41; Luka 9: 6, 7; 20: 9-16). A što se tiče "*loze*", videti u Jevanđelju po Jovanu 15: 1-12; kao i u istorijskim delovima Reči. Iz ovih odlomaka jasno je vidljivo da pojam "*vinograd*" reprezentuje crkvu (vidi takođe u prethodnom tekstu, br. 376, 403, 638, 918, gde su objašnjeni mnogi odlomci u kojima se pojavljuje pojam "*vinograda*"). Iz značenja "*vinograda*" može se videti da izraz "*sakupljanje berbe*" označava prikupljanje koristi od stvari, koje će služiti za razumevanje, i koje će dati inteligenciju i mudrost; a, u suprotnom smislu, označava odbacivanje crkve kao duhovnog dobra, a time i odbacivanje ljubavi prema istini i razumevanju istine. U ovom, suprotnom smislu, izrazi "*berba*", "*sakupljanje berbe*", kao i izraz "*odreže grožđe*", koriste se u smislu da više ne postoje ostaci grozdova ili grožđa; a to, u duhovnom smislu, znači da je uništeno svako duhovno dobro, a time i svaka istina, koja je istina sama po sebi; a to se u crkvi odvija postepeno, specifično usled krivotvorenja Reči, a takođe i kada zlo života kvari sve dobro, a laži doktrine izopačuju svaku istinu; to se reprezentuje i putem izraza: "*oni koji zaplijenjuju*", "*zatirači*", i "*lopovi*".

[2] Da izraz "*sakupljanje berbe*" označava, Iz tog razloga, odbacivanje i otpadništvo od dobra i istine, može se videti iz odlomaka koji slede. U Isaiji:

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Tužnjava će biti po ulicama radi vina, proći će svako veselje, otići će radost zemaljska. Pustoš će ostati u gradu, i vrata će se razvaliti. Jer će biti u zemlji i u narodima kao kad se oberu masline, i kao kad se paljetkuje poslije berbe. (Isa. 24:11-13). Ovo opisuje žaljenje zbog razaranja crkve kao nebeskog dobra i kao duhovnog dobra, koje je u svojoj esenciji - istina od nebeskog dobra. Ova devastacija se opisuje pomoću izraza "*kao kad se oberu masline,*" kao i "*kao kad se paljetkuje poslije berbe.*" (A ovo se može videti objašnjeno u prethodnom tekstu, br. 313, 638).

[3] U istom: *Ustanite, žene mirne, slušajte glas moj; kćeri bezbrižne, čujte riječi moje. Za mnogo godina bićete u smetnji, vi bezbrižne; jer neće biti berbe, i sabiranje neće doći.* (Isa. 32:9, 10). Izraz "*kćeri bezbrižne*" reprezentuje one u crkvi, koji više vole neistine nego istine. Da se, unutar takvih, istine postupno smanjuje u svakom stanju u kome su oni, označava se pomoću izraza "*Za mnogo godina* bićete u smetnji.*" Razaranje sve istine, sve dok od nje više ništa ne ostane, označeno je putem izraza "*jer neće biti berbe, i sabiranje neće doći.*"

[4] U Jeremiji: *Više nego za Jazirom plakaću za tobom, lozo Sivamska; odvođe tvoje prijedošće more, dopriješe do mora Jazirskoga; zatirač napade na ljetinu tvoju i na berbu tvoju. I radost i veselje otide s rodnoga polja, iz zemlje Moavske, i učinih te nesta u kacama vina; niko neće gaziti pjevajući; pjesma neće se više pjevati.* (Jer. 48:32, 33). Izraz "*ljetinu tvoju*" označava dobra crkve; pojam "*berbu tvoju*" označava njene istine; jer pojam "*hljeb*", koji je ovde označen izrazom "*ljetinu tvoju*", označava dobro crkve, dok izraz "*vino*", koje je iz berbe, označava njegovu istinu. "*Zatirač*", koji je pao na njih, označava zlo i neistinu. Da će oduševljenje duhovne i nebeske ljubavi, koja je sama radost srca, nestati, označeno je pomoću izraza "*I radost i veselje otide s rodnoga polja, iz zemlje Moavske.*"

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[5] U Miheju: *Teško meni! jer sam kao kad se obere ljetina, kao kad se pabirči poslije branja vinogradskoga; nema grozda za jelo, ranoga voća želi duša moja.* (Mihej 7:1). Izraz "*poslije branja vinogradskoga; nema grozda za jelo,*" označava takvav stepen razaranja crkve, da više nema dobra ili istine. (Ostatak se može videti objašnjen u prethodnom poglavlju.) U Jeremiji: *Da ti dođu berači, ne bi li ti ostavili pabiraka? da dođu lupeži noću, ne bi li odnijeli koliko im je dosta?* (Jer. 49:9). U Knjizi proroka Avdije: *Kako si oplijenjen? da su došli k tebi kradljivci ili lupeži noću, ne bi li pokrali koliko im je dosta? da su došli k tebi berači vinogradski, ne bi li ostavili pabiraka?* (Avdija 1:5).

Izraz "*berači vinogradski*" označava neistine, dok izraz "*lopovi*" reprezentuje zla, koja uništavaju istine i dobra crkve; a pojam "*lupeži*" označava istovremeno neistine i zla; izraz "*ne bi li ti ostavili pabiraka*" označava da više nema dobra, jer ne postoje istine. A izraz "*sakupljanje berbe*" označava sakupljanje uotrebljivih stvari, specijalno onih stvari koje su korisne za razumevanje, o čemu se opširnije može videti u Jer. 6: 9; Lev. 19:10, 26: 5; Ponovljeni zakon. 20: 6, 7, 24:21. *Hebrejski tekst ima izraz "*danima tokom godine*", dok, pak, Schmidius Biblija ima izraz "*godinu za godinom*".

920. *I metnu u kacu velikoga gnjeva Božijega*, označava krivotvorenje Reči vezano za svu duhovnu istinu, ali i za i posledično prokletstvo, jer u tom slučaju više ne postoji nikakvo duhovno dobro, koje je milosrđe. To je vidljivo iz značenja izraza "*kaca*", kao iznošenja istine iz dobra; jer "*grozdovi*" i "*grožđe*", koji su stavljeni u vinsku presu, označavaju duhovno dobro, dok "*vino*", koje se proizvodi, označava istinu od tog dobra (videti u prethodnom tekstu, br. 220, 376). Kako izraz "*kaca*" označava rađanje istine iz duhovnog dobra, tako, u suprotnom smislu, ovaj izraz označava rađanje neistina iz zla. Jer kao što dobro donosi istinu, tako i zlo, suprotno dobru,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

donosi laži. Izraz "*kaca*" ovde označava krivotvorenje Reči vezano za svu duhovnu istinu, jer se ona predstavlja pomoću izraza "*čašu gnjeva Božijega*", gde izraz "*gnjev Božji*" označava čovekov prezir prema istini i dobru, kao i njegovo odbacivanje istine i dobra. Njegovo potpuno odbacivanje istine i dobra jeste, pak, krivotvorenje bukvalnog smisla Reči do tako visokog stepena, da vodi čak i do uništenja duhovne istine, to jest, Božanske istine, kakva je na nebu. Može se videti da ovo krivotvorenje zatvara nebo (br. 888). Štaviše, oni koji su u zlu (a u zlu su svi oni, koji nisu u dobru milosrđa) ne mogu činiti drugačije nego da iznose neistine; jer kako dobro rađa istine, tako isto, zlo rađa neistine. Izraz *I metnu u kacu velikoga gnjeva Božijega* " označava i prokletstvo, jer je to posledica, i zato se koriste izrazi "*gnev Božiji*" i "*kaca*". Da je to ono što znači izraz "*kaca*" potvrđiće se iz Reči u sledećem poglavlju.

[2] Ovde će se reći nekoliko reči o rađanju istine od dobra, ali i o rađanju laži od zla, što je označeno pomoću izraza "*kaca*" u duhovnom smislu. Poreklo i uzrok takvog rađanja jeste da je sve dobro iz ljubavi, a ono, što biva voljeno, daje uživanje; a kako je uživanje blagorodno i ugodno, ono, što potiče od ljubavi, čovek promišlja sa oduševljenjem i, naravno, potvrđuje. A budući da ljubav s njenim uživanjima čini čovekov život, u času kada čovek misli iz ljubavi i njene radosti, on, ustvari, misli od sebe i svog života. Da je to tako, jasno se može videti kod ljudi nakon smrti, kada oni postaju duhovi; jer onda, kad razmišljaju od sebe, ne mogu misliti ni na jedan drugi način nego na osnovu svoje ljubavi, budući da je njihov celokupni život ništa drugo do - njihova ljubav. Budući da je, dakle, dobro iz ljubavi, dok je sva istina od misli, jasno je kako se istina rađa iz dobra.

[3] Isto što je rečeno za dobro i istinu može se reći o volji i razumevanju; jer kako je sve dobro od ljubavi, proističe da je ono iz volje, a, takođe, kao što

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

svaka istina od dobra potiče iz misli, dakle, jasno je da ona potiče iz razumevanja; to stoga, jer volja voli, a razumevanje misli. Isto ono, što je rečeno za dobro i istinu, može se reći o toplini i svetlosti; jer duhovna toplina jeste ljubav, koja podstiče volju, a duhovna svetlost jeste istina, koja prosvetljuje razumevanje. Jer svaka ljubav, koja je iz volje, predstavlja sopstvenu sliku u svetlu razumevanja, gde prepoznaje sebe i želi da sagleda sebe, jer voli sebe; i zato čovek misli ono što voli.

[4] Isto što je rečeno o rađanju istine od dobra, može se reći o rađanju neistine od zla. Jer svako zlo je od zle ljubavi, i zato ono voli neistinu; a zlo potiče iz volje, dok laž potiče od misli od zla. To je rečeno stoga, jer izraz "kaca" označava, u duhovnom smislu, rađanje istine iz dobra, kao i, takođe, rađanje neistina iz zla. Izraz "I metnu u kacu velikoga gnjeva Božijega" označava i krivotvorenje Reči, jer krivotvorenje Reči jeste iznošenje neistina iz zla; jer zlo je ono, koje krivotvori, budući da zlo voli ideju o sebi u misli, a misao, koja može biti ubedljiva, želi da pronade potvrdu zla u Reči.

921. Stih 20. *I otoči se kaca izvan grada, i iziđe krv iz kace tja do uzda konjma hiljadu i šest stotina potrkališta**. 20. "I otoči se kaca izvan grada," označava rađanje neistina iz zla iz pakla (br. 922); izraz "i iziđe krv iz kace tja do uzda konjma," označava krivotvorenje Reči, koje proističe iz zla, čak i do toliko visokog stepena, da dolazi do preuzimanja vlasti nad razumevanjem (br. 923); izraz "hiljadu i šest stotina potrkališta," označava zla u svojoj celokupnosti (br. 924).** *Izraz "Stadium" (množina: "Stadija") ["Potrkalište" u prevodu Daničić-Karadžić - prim. M. V.] jeste starogrčka mera udaljenosti, jednaka oko 607 stopa. Tako je 1600 stadija približno jednako oko 180 milja ili 300 kilometara. **MARGINALNA NAPOMENA - videti poglavlje 19, gde je opisan i tretiran Gospod kao Reč.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

922. Stih 20. *I otoči se kaca izvan grada*, označava rađanje obmana od zla iz pakla. To je očigledno iz značenja izraza "*I otoči se kaca*", koji reprezentuje rađanje istine iz dobra, a, u suprotnom smislu, rađanje neistina od zla, budući da izraz "*grožđe*", od koga se u kaci proizvodi vino, označava dobro ljubavi prema bližnjem, a, u suprotnom smislu, označava zlo; a iz dobra se rađa istina, jednako kao što se i od zla rađaju laži. Da se ovo, kao i krivotvorenje Reči, reprezentuje putem izraza "*u kacu velikoga gnjeva Božijega*", može se videti iz prethodnog poglavlja (br. 920). Prethodno navedeno jeste, takođe, vidljivo i iz značenja izraza "*izvan grada*", kao bivanja iz pakla, budući da pojam "*grad*" označava doktrinu istine iz Reči (videti u prethodnom tekstu, br. 223), dok izraz "*izvan grada*" označava nauk o obmanama iz Reči, u času kada Reč biva krivotvorena; a kako je krivotvorenje Reči iz pakla, sledi da izraz "*izvan grada*" znači: iz pakla. U Reči pojam "*grad*" označava doktrinu, dok izraz "*grad Davidov*", to jest Sion, kao i izraz "*grad Jerusalem*", označava crkvu kao Reč i doktrinu iz Reči, tako da je, dakle, jasno je da izraz "*izvan grada*" označava da nešto nije iz Reči, i da ne predstavlja doktrinu iz Reči; a ono što nije iz Reči i od doktrine iz nje, mora biti isključivo pakla. Izraz "*izvan grada*" ima slično značenje kao izraz "*napolje iz okola*", koji se odnosi na sinove Izraelove u pustinji, jer je njihov "*otkol*" označavao nebo i crkvu, dok je izraz "*napolje iz okola*" reprezentovao pakao. Zato su gubavci, i svi oni, koji su bili nečisti, izbačeni iz kampa (otkola) (Lev. 13:46; Broj. 5: 1-6); a izmet, kojim su označavane stvari u paklu, ostao je bez otkola (kampa) (Pon. zak. 23, 13.14).

[2] Da izrazi "*kaca*" i "*otoči se*" označava rađanje neistine iz zla, i, u suprotnom smislu, rađanje istine iz dobra, može se videti iz odlomaka iz Reči u kojima se pominje pojam "*kaca*". Da označava rađanje neistine od zla može se videti iz odlomaka koji slede. U Plaču Jeremijinom: *Polazi Gospod*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sve junake moje usred mene, sazva na me sabor da potre mladiće moje; kao grožđe u kaci izgazi Gospod djevojku kćer Judinu. (Pl. Jer. 1:15). To se odnosi na svršetak crkve u jevrejskom narodu; a izraz "*Polazi Gospod sve junake moje usred mene*" označava uništenje ljubavi prema dobru; oni, koji su u ljubavi prema dobru, reprezentovani su u Reči izrazom "*junaci*", jer dobro, putem svoje ljubavi, prevladava nad paklovima i stoga je dobro - "*junačko*". Pojam "*usred*" označava sve i svuda. Izraz "*da potre mladiće*" označava uništenje celokupnog razumevanja istine; pojam "*sabor*", uopšteno, reprezentuje čas u kome su dobra i istine Crkve bile uništene u jevrejskom narodu, a, posebno, što je ovde slučaj, predstavlja čas u kome je Gospod došao na svet, i to je ono što se podrazumeva pod izrazom "*izvršetak vremena*". Stoga, izraz "*u kaci izgazi Gospod djevojku kćer Judinu*" označava izopačenje Crkve i izopačenje Reči, koje se rađa iz zla života i neistina doktrine, gde izraz "*kći Judina*" reprezentuje crkvu iz doktrine istina iz Reči, dok pojam "*kaca*" označava rađanje neistina iz zla i posledično izopačavanje Reči i rušenje crkve. Na osnovu bukvalnog smisla Reči, ovo se pripisuje Gospodu; ali je potpuno obrnuto u duhovnom smislu, u kome se jasno sagledava da je to učinio sam narod.

[3] U Joilu: *Zamahnite srpom, jer je žetva uzrela; hodite, siđite, jer je tijasak pun, kace se preljevaju; jer je zloća njihova velika.* (Joilo 3:13.) Tako je opisana devastacija crkve kao dobra i istine; izraz "*jer je tijasak pun, kace se preljevaju*" označava da nije bilo ničega, osim lažnosti od zla. (Ostatak se može videti objašnjen u prethodnom tekstu, br. 911). U Osiji: *Ne raduj se, Izrailju, veseleći se kao narodi, što se kurvaš otstupivši od Boga svojega, miluješ platu kurvarsku po svijem gumnima žitnijem. Gumno i kaca neće ih hraniti, i mast će ih prevariti.* (Osija 9: 1-2). Ovo tretira krivotvorenje Reči; izraz "*Gumno i kaca neće ih hraniti*" označava da oni neće izvući iz Reči

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dobra i istine koje hrane dušu. (A ovaj odlomak je takođe objašnjen u prethodnom tekstu, br. 695.)

[4] U Jeremiji: *Više nego za Jazirom plakaću za tobom, lozo Sivamska; odvođe tvoje prijeđeše more, dopriješe do mora Jazirskoga; zatirač napade na ljetinu tvoju i na berbu tvoju. I radost i veselje otide s rodnoga polja, iz zemlje Moavske, i učinih te nesta u kacama vina; niko neće gaziti pjevajući; pjesma neće se više pjevati. Od vike Esevonske, koja doprije do Eleale, podigoše viku do Jase, od Sigora do Oronajima, kao junica od tri godine, jer će i voda Nimrimskih nestati.* (Jer. 48:32-34). Šta se to reprezentuje pomoću izraza "lozo Sivamska," koju je napao zatirač, a šta se, pak, reprezentuje putem izraza "I radost i veselje otide s rodnoga polja", može se videti u prethodnom tekstu (br. 919); da više ne postoji istina, jer više nema dobra koje bi preostalo, označeno je putem izraza "učincima te nesta u kacama vina;" a da više ne postoji nikakva radost od bilo koje duhovne ljubavi označeno je pomoću izraza "niko neće gaziti pjevajući," gde izraz "pjevajući" što znači radost onih koji gaze vinsku kacu.

[5] U Isaiji: *Ko je ono što ide iz Edoma, iz Vosora, u crvenijem haljinama? krasno odjeven, koračajući u veličini sile svoje? Ja sam, koji govorim pravdu i vrijedan sam spasti. Zašto ti je crveno odijelo i haljine ti kao u onoga koji gazi u kaci? Gazih sam u kaci, i niko između naroda ne bješe sa mnom; ali ih izgazih u gnjevu svom i potlačih u ljutini svojoj; i krv njihova popraska mi haljine i iskaljah sve odijelo svoje.* (Isa. 63:1-3). Ovo je rečeno o Gospodu i Njegovim borbama protiv svih paklova; i dok se borio protiv njih od Ljudskog, u kome je bilo Božansko Samo, kaže se, "Ko je ono što ide iz Edoma, iz Vosora, u crvenijem haljinama?" što označava vođenje borbe silom, koja potiče od dobra ljubavi i istine, što je od Božanskog; Edom znači crveno, a Vosar berbu; izraz "crveno" je utemeljen na dobru, dok izraz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"sakupljanje berbe" jeste utemeljen na istini; a, usled toga što ovo reprezentuju izrazi *"Edom"* i *"Vosar"*, sledi da se naknadno u tekstu upotrebljavaju izrazi *"crveno"* i *"kao u onoga koji gazi u kaci"*. A, kako Božansko dobro i Božanska istina, na koje se ovde misli, jesu Reč u bukvalnom smislu, iz toga sledi da su pomenuto dobro i istina označeni Gospodnjim *"haljinama"*, gde se kaže *"poprska mi haljine,"* a takođe i *"krasno odjeven, u veličini sile svoje"*. A, kako je sva sila u Reči sadržana u bukvalnom smislu, kaže se, *"koračajući u veličini sile svoje."* Suđenje dobrima i zlima, koje biva iz Njegovog Božanskog, i posledično spasenje, jeste reprezentovano putem izraza *"Ja sam, koji govorim pravdu i vrijedan sam spasti."* Nasilje, koje je jevrejska nacija nanela Reči, označeno je pomoću izraza *"Zašto ti je crveno odijelo i haljine ti kao u onoga koji gazi u kaci?"* Izraz *"Crveno odijelo"* se temelji na nasilju koje je nanoseno Božanskom dobrom Reči, na šta se misli u prethodnom tekstu pod izrazom *"Edom"*, dok se izraz *"haljine ti kao u onoga koji gazi u kaci"* bazira na nasilju koje je nanoseno Božanskoj istini u Reči, što se, u prethodnom tekstu, podrazumeva pod izrazom *"Vosor"*. Izraz *"Gospodnje haljine"* označava Reč u bukvalnom smislu, kojoj je nasilje naneto kroz izopačenja i krivotvorenje. Podređivanje paklova i njihovih neistina vlastitom snagom označeno je putem izraza *"Gazih sam u kaci, i niko između naroda ne bješe sa mnom."* Bacanje u paklove onih, koji su bili u strahotnim zlima i lažima koje otuda potiču, reprezentovano je pomoću izraza *"ali ih izgazih u gnjevu svom i potlačih u ljutini svojoj;"* izraz *"ljutnja"* se temelji na zlu, dok se pojam *"gnjev"* predicira na neistinama; a pomenute kategorije, ljutnja i gnev, se pripisuju Gospodu; prava istina je da su, ustvari, potpuno suprotno toj neispravnoj ideji (o gnevnom Gospodu), oni, koji su u zlu i u neistinama, jesu ti, koji su stvarno ljuti i gnevni na Gospoda. A, kako je Gospodnje suđenje, kojim su paklovi bivali pokoreni, ostvareno putem Njegovih

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

iskušenja, što je imalo da pretrpi Njegovo Ljudsko, uključujući i ono poslednje, što je bilo stradanje na krstu, kaže se: *"i krv njihova poprska mi haljine i iskaljah sve odijelo svoje."* Jer Gospod je, putem svih stvari, koje su vezane za Njegovo stradanje, kao i pomoću poslednjeg iskušenja na krstu, predstavio nasilje koje je jevrejski narod naneo Reči, to jest Božjoj istini (videti u prethodnom tekstu, br. 183, 195, 627, 655, 805).

[6] Da pojmovi *"kaca"* i *"njeno gaženje"* označavaju rađanje istine iz dobra, budući da izraz *"grožđe"* označava duhovno dobro, dok izraz *"vino iz grožđa"* reprezentuje istinu iz tog dobra, može se videti iz narednih odlomaka iz Reči. U Joilu: *I vi, sinovi Sionski, radujte se i veselite se u Gospodu Bogu svojem, jer će vam dati dažd na vrijeme, i spustiće vam dažd rani i pozni na vrijeme. I gumna će se napuniti žita, a kace će se preljevati vinom i uljem.* (Joilo 2:23, 24). Izraz *"sinovi Sionski"* označava one, koji bivaju u mudrosti Božanske istine; izraz *"gumna će se napuniti žita"* označava da oni imaju nebesko dobro u izobilju; izraz *"a kace će se preljevati vinom i uljem"* označava da od dobra ljubavi imaju istinu i njene naslade.

[7] U Mateju: *Drugu priču čujte: bijaše čovjek domaćin koji posadi vinograd, i ogradi ga plotom, i iskopa u njemu pivnicu, i načini kulu, i dade ga vinogradarima i otide.* (Mat. 21:33). Izraz *"vinograd"*, koga je domaćin posadio, označava crkvu, uspostavljenu među sinovima Jakovljevim; pojam *"ograda"*, koju je postavio oko vinograda, reprezentuje zaštitu od neistina zla, koje su iz pakla; izraz *"i iskopa u njemu pivnicu"* označava da je crkva posedovala duhovno dobro; izraz *"i načini kulu"* označava unutarne istine iz dobra koje gleda u pravcu nebesa; izraz *"i dade ga vinogradarima"* znači: tim ljudima; Izraz *"I vinogradari pohvatavši sluge njegove jednoga izbiše, a*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

jednoga ubiše, a jednoga zasuše kamenjem" označava da su ubijali proroke; izraz *"A potom posla k njima sina svog"* označava Gospoda.

[8] U Isaiji: *Zapjevaću sada dragome svojemu pjesmu dragoga svojega o vinogradu njegovu. Dragi moj ima vinograd na rodnu brdašcu. I ogradi ga, i otrijebi iz njega kamenje, i nasadi ga plemenitom lozom, i sazida kulu usred njega, i iskopa pivnicu u njemu, i počeka da rodi groždem, a on rodi vinjagom.* (Isa. 5:1, 2). Izrazi *"vinograd"*, *"kula"* i *"kaca"* ovde imaju slično značenje kao u Mateju. (Ostatak se može videti objašnjen br. 918.) U većini odlomaka, gde se pominju izrazi *"vinograd"* i *"kaca"*, pominju se, takođe i pojmovi *"žetva"* i *"gumna žitnija"* (kao u Osiji. 9: 1, 2; Joilu 2:23, 24; 3:13; Brojevima 18: 26-30; Pon. Zak. 15:14; 16:13; Drugoj knjizi o carevima 6:27); to stoga, što što izrazi *"žetva"* i *"gumno žitno"*, jednako kao i izrazi *"žito"* i *"hljeb"*, označavaju dobro nebeske ljubavi, koja je ljubav prema Gospodu; izrazi *"vinograd"* i *"kaca"*, zatim, pojmovi *"grožđe"*, *"vino"*, i *"loza"*, označavaju dobro duhovne ljubavi, što je ljubav prema bližnjem; jer ove dve ljubavi čine jedno, na isti način, na koji uzrok i njegova posledica čine jedno. To je rečeno, jer se ovde u Otkrovenju pominje pojam *"žetva"*, a potom i pojam *"vinograd"*, na isti način. (Za *"žetvu"* videti stihove 14, 15 a za izraz *"vinograd"*, stih 19.)

923. *I iziđe krv iz kace tja do uzda konjma*, označava krivotvorenje Reči, koje se rađa iz zla, i koje ide do tako visokog stepena, da preuzima čak i vlast nad razumevanjem. To je očigledno iz značenja izraza *"izide iz kace"*, kao nečega što se rađa, odnosno, što izvire iz zla (vidi u prethodnim poglavljima, br. 920, 922); takođe iz značenja *"krvi"*, kao krivotvorenja Reči; to stoga, što pojam *"krv"*, u ispravnom i istinitom smislu, označava Božansku istinu, a, u suprotnom smislu, predstavlja nasilje koje se nanosi božanskoj istini ili Reči, što je njeno krivotvorenje. (O ovom značenju pojma *"krv"* videti u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prethodnom tekstu, br. 329.) Gore navedeno vidljivo je, takođe, iz značenja izraza "*tja do uzda konjma*", kao vlasti nad razumevanjem; jer pojam "*konji*" označava razumevanje, a vlast i vladavinu reprezentuje izraz "*uzda*", jer onaj, koji sedi na konju, upravlja tim konjem i vlada njime pomoću uzde. (Da "*konji*" označavaju razumevanje istine iz Reči, može se videti u prethodnom tekstu, br. 355, 364; a da pojam "*uzde*" reprezentuje poglavarstvo i vladavinu videće se u narednom tekstu.)

[2] Što se tiče vlasti nad razumevanjem, treba reći da je u pitanju razumevanje istine u Reči; budući da, u času kada neistine religije bivaju potvrđene bukvalnim smislom Reči, razumevanje više ne biva u mogućnosti da sagleda istinu. Jer ko god da je u duhovnoj ljubavi prema istini, biva prosvetljen od strane Gospoda u času kada čita Reč. Upravo to je ono razumevanje, za koje se kaže da je prosvetljeno. Međutim, nasuprot tome, onaj, koji nije u duhovnoj ljubavi prema istini, ne može imati prosvetljeno razumevanje; jer on vidi istinu kao u pomrčini noći, a neistinu, pak, vidi kao u svetlosti dana. A, kada crkva biva onakva, kakva ona biva biva na svom svršetku, u noj prestaje razumevanje istine, i, posledično, prosvetljeno razumevanje više nije moguće, jer su neistine religije potvrđene iz Reči, tj. Reč je krivotvorena do najvišeg stepena. To se događa onima, koji su označeni kao "*Vavilon*", stih 8, a na njih se misli i pod izrazom "*zvijeri*", stih 10 ovog poglavlja. Jer se govori o Vavilonu da "*jer otrovnijem vinom kurvarstva svojega napoji sve narode;*" a o "*zvijeri*" se tamo pripoveda da "*ko se god pokloni zvijeri (...) će piti od vina gnjeva Božijega, koje su nepomiješano utočeno u čašu gnjeva njegova.*" Da su ovde reprezentovana krivotvorenja Reči, može se videti u prethodnom tekstu (br. 881 i 887).

[3] Razumevanje istine u Reči nestaje u onima, na koje se misli pod izrazima "*Vavilon i na one koji žive usred onijeh koji ustaju na me* " i "*ko se god*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

pokloni zvijeri", jer takvi nemaju duhovnog dobra; a ovo dobro, koje je dobro od milosrđa od Gospoda, jeste ono, koje samostalno otvara duhovni um, kroz koji, pak, Gospod ulazi i prosvetljuje; a bez otvaranja tog uma nije moguće prosvetljenje, a time ni istinsko razumevanje istine. Onaj ko veruje da može sagledati ma i jednu istinsku istinu Crkve iz puke svetlosti (lumena) razuma, nemerljivo se vara. On može imati znanje o istinama koje bi zadobio posredno od nekog drugog, ali ne može te istine neposredno videti u sjaju svetlosti. A kad poželi da sagleda istinu, ili da je razume putem promišljanja, senke od neistina, koje proizlaze iz grešaka i zabluda što dolaze od onoga što je čovekovo vlastito [proprium], počinju da lebde nad njim i podstiču njegovo slepilo. Sve to razjašnjava šta se podrazumeva pod krivotvorenjem Reči koje se rađa iz zla, i koje ide do tako visokog stepena, da preuzima čak i vlast nad razumevanjem, što se označava putem izraza *"I iziđe krv iz kace tja do uzda konjma"*.

[4] Izraz *"uzde"* koristi se u nekim odlomcima u Reči, i označava, u duhovnom smislu, uzdržanost i vladavinu, i on je utemeljen na razumevanju i mislima koje proizilaze iz razumevanja, jer uzde pripadaju konjima, a *"konji"* reprezentuju razumevanje; a u onima, koji ne poseduju razumevanje, *"konji"* označavaju rasuđivanja od neistina, što jasno pokazuje ono što označava pojam *"uzde"* u Isaiji: *Jer bjesniš na me, i tvoja obijest dođe do mojih ušiju, zato ću metnuti brnjicu svoju na nozdrve tvoje, i uzdu svoju u gubicu tvoju, pa ću te odvesti natrag putem kojim si došao.* (Isa. 37:29). Ovo je bilo rečeno za asirskog kralja: on je reprezentovao razmišljanje putem neistina. To stoga, jer pojam *"Asirija"* označava, u dobrom smislu, racionalno. Zato što je kralj opsedao Jerusalim i hulio na Boga, rečeno mu je: *"Zato ću metnuti brnjicu svoju na nozdrve tvoje"*, što znači da je očigledno da je kralj posednut glupošću i ludošću; jer izraz *"nos"* označava opažanje, dok izraz *"brnjica"*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

znači oduzimanje, ili, preciznije, uranjanje u telesno čulno, a, u slučaju u kome telesno čulno biva odvojeno od racionalnog, ono stvara glupost. Takođe je rečeno da *"zato ću metnuti (...) uzdu svoju u gubicu tvoju,"* što znači ludost u razumevanju istine, budući da pojam *"usne"* označava misao iz razumevanja, dok izraz *"uzda"* predstavlja povlačenje. Izraz *"pa ću te odvesti natrag putem kojim si došao"* označava njegovo vraćanje u neistine kojima će on nestati; zato je njegova vojska, koja označava neistine, stradala od velikog pokolja.

[5] U istom: *Gle, ime Gospodnje ide izdaleka, gnjev njegov gori i vrlo je težak; usne su mu pune ljutine i jezik mu je kao oganj koji sažiže. A duh mu je kao potok koji plavi i dopire do grla, da rasije narode da otidu u ništa, i biće u čeljustima narodima uzda koja će ih goniti da lutaju.* (Isa. 30:27, 28). Jehovini *"usne"*, *"jezik"* i *"duh"* označavaju Božansku istinu, koja je Reč, od njenih poslednjih stvari, pa sve do najunutarnjih; kada su delovi Božanske istine, odnosno, Reči, izopačene i krivotvorene, za njih se kaže da *su "pune ljutine"*, *"kao oganj koji sažiže"* i *"kao potok koji plavi"*, a sve to se dešava i iz razloga što izopačavanje i krivotvorenje zatvara nebo čoveku i uništava ga. Budući da se čoveku lažno čini da je nebo to, koje čini ovakve stvari, ili što je isto, da ih čini Božanska istina. Za Božansku istinu iz koje nebo postoji, kaže se, stoga, da *"ima ljutinu"*, da je *"oganj koji sažiže,"* ili, pak, da je *"potok koji plavi"*. Izraz *"i dopire do grla"* označava devastaciju zbog neistina, čak i dok stepena koji dovodi do uništavanja svakog razumevanja, budući da pojam *"grlo"* označava sjedinjenje, a to sjedinjenje nestaje kada se oduzme ono što je odozdo. Izraz *"rasije narode da otidu u ništa"* označava izopačavanje Reči, pomoću izmišlotina, od strane onih, koji su u zlu; izraz *"i biće u čeljustima narodima uzda koja će ih goniti da lutaju"* označava krivotvorenje istine u Reči od strane onih koji su u neistinama, dok izraz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"uzda koja će ih goniti da lutaju" precizno označava povlačenje iz razumevanja istine, dok pojam "čeljusti" reprezentuje misli iz telesnog čulnog, dakle iz obmana; a izraz "narodi" se koristi za reprezentovanje onih, koji su u neistinama; pojam "nacije" označava one, koji su u zlu. Oni, koji ne poznaju korespondencije, mogu misliti da izraz "konjska uzda" samo na osnovu pukog poređenja označava vlast nad razumevanjem; ali to biva iz korespondencije, što se jasno može videti iz činjenice da se, u duhovnom svetu, konji vide različito upregnuti i okićeni, a ti konji, sa svim što se sa njima nalazi, jesu korespondencije.

924. *Hiljadu i šest stotina potrkališta*, označava zla u njihovoj celokupnosti. To je očigledno iz značenja izraza "*potrkališta*", kao rađanja u kontinuiranom nizu, jer pojam "*potrkališta*", poput pojma "*milja*", i uopšteno, slične korespondencije označavaju progresije u nizu, prema mislima iz naklonosti. Takođe iz značenja izraza "*hiljadu i šest stotina*", kao dobara u njihovoj celokupnosti, a, u suprotnom smislu, kao ovde, zla u njihovoj celokupnosti. Jer broj "*hiljadu i šest stotina*" ima slično značenje kao broj šesnaest, a broj šesnaest ima isto značenje kao brojevi četiri i dva; i svi ti brojevi su zasnovani na dobru, a, u suprotnom smislu, na zlu. Jer veći složeni brojevi imaju slično značenje kao i manji i prosti brojevi, iz kojih nastaju množenjem; jednako kao što broj "*dvanaest hiljada*" ima slično značenje kao broj "*dvanaest*"; a broj "*dvanaest*" ima slično značenje kao brojevi "*tri i četiri*" međusobno pomnoženi (videti u prethodnom tekstu, br. 430, 851). Da je "*trojka*" utemeljena u Reči na istinama, dok su brojevi "*dva*" i "*četiri*" utemeljeni na dobrima, a, u suprotnom smislu, broj "*tri*" je utemeljen na neistinama, dok su brojevi "*dva*" i "*četiri*" utemeljeni na zlu, takođe se može videti u prethodnom tekstu (br. 532). To jasno pokazuje da izraz "*Hiljadu i šest stotina potrkališta*" označava rađanje zala u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kontinuiranom nizu, dakle zla u njegovoj celokupnosti. Moguće je jasno pokazati da su ova dva uništitelja crkve predstavljena pomoću izraza "Vavilon" i "zvijer aždaha", što predstavlja ništa drugo do - činjenicu da zla u kontinuiranom nizu, a time i zla u njihovoj celokupnosti, behu rađana, i da se ona još uvek rađaju. A na koji način je crkva uništena od strane zveri zmaja, prikazano je u objašnjenjima dvanaestog i trinaestog poglavlja; a kako će, pak, biti uništena od strane Vavilona, prikazaće se u narednom tekstu, konkretno, u objašnjenjima sedamnaestog i osamnaestog poglavlja.

924. APOKALIPSA. POGLAVLJE 15.

1. I vidjeh drugi veliki znak na nebu i čudo: sedam anđela koji imahu sedam pošljednijeh zala, jer se u njima savršu gnjev Božij. 2. I vidjeh kao stakleno more smiješano s ognjem, i one što pobijediše zvijer i ikonu njezinu, i žig njezin, i broj imena njezina, gdje stoje na moru staklenome i imaju gusle Božije; 3. I pjevahu pjesmu Mojsija sluge Božijega, i pjesmu jagnjetovu, govoreći: velika su i divna djela tvoja, Gospode Bože svedržitelju, pravedni su i istiniti putovi tvoji, care svetijeh. 4. Ko se neće pobožati tebe, Gospode, i proslaviti ime tvoje? Jer si ti jedan svet; jer će svi neznabošci doći i pokloniti se pred tobom; jer se sudovi tvoji javiše. 5. I poslije ovoga vidjeh, i gle, otvori se crkva skinije svjedočanstva na nebu, 6. I iziđoše sedam anđela iz crkve, koji imahu sedam zala, obučeni u čiste i bijele haljine od platna, i opasani po prsima pojasima zlatnijem; 7. I jedna od četiri životinje dade sedmorici anđela sedam čaša zlatnijeh napunjenijeh gnjeva Boga, koji živi va vijek vijeka. 8. I napuni se crkva dima od slave Božije i od sile njegove; i niko ne mogaše doći u crkvu, dok se ne svrši sedam zala sedmorice anđela.

925. OBJAŠNENJE

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Stih 1. *I vidjeh drugi veliki znak na nebu i čudo: sedam anđela koji imahu sedam posljednjih zala, jer se u njima savrši gnjev Božij.* 1. "*I vidjeh drugi veliki znak na nebu,*" označava otkrovenje Gospodnje o stanju crkve pre Poslednjeg suda (br. 926); izraz "*veliki (...) i čudo,*" označava Božansku svemoć i providenje (br. 927); izraz "*sedam anđela koji imahu sedam posljednjih zala,*" označava zla i neistine (u njihovoj celokupnosti) koji su u potpunosti uništili Crkvu u pogledu svih njenih dobara i istina, koje je Gospod manifestovao pomoću Božanske istine (br. 928); izraz "*jer se u njima savrši gnjev Božij,*" označava, dakle, svršetak crkve (br. 929).

926. Stih 1. *I vidjeh drugi veliki znak na nebu,* označava otkrovenje Gospodnje o stanju crkve neposredno pre Poslednjeg suda. To je vidljivo iz značenja "*znaka*", kao objave; takođe iz značenja izraza "*nebo*", kao Gospoda (o čemu uskoro). Izraz "*znak*" označava otkrovenje, jer se pomoću pojma "*znak*" označavaju one stvari koje je Jovan video, a koje su opisane u onome što sledi; a stvari, koje je on video, uključuju arkanu koja se odnosi na stanje crkve neposredno pre Poslednjeg suda. Jer, uopšteno, sve što se pojavi na nebu ima upravo onakav izgled, kakav imaju stvari koje postoje u našem materijalnom svetu (u njegova tri kraljevstva); a takve stvari se pojavljuju pred očima anđela na isti način kao što se stvari iz triju kraljevstava pojavljuju pred očima ljudi u svetu. Pojavljuju se zlato, srebro, bakar, lim, olovo, drago kamenje, nedrago kamenje, tlo, zemlje, planine, brežuljci, doline, vode, izvori i druge stvari mineralnog carstva. Pojavljuju se rajevi, vrtovi, šume, voće svih vrsta, travnjaci, žitna polja, livade ispunjene cvećem, biljkama i travama svih vrsta; takođe, pojavljuju se i stvari proizvedene od njih, kao što su ulja, vina, jaka pića i druge stvari iz vegetativnog kraljevstva. Pojavljuju se, najzad, i životinje na zemlji, leteća bića s neba, morske ribe, gmizavci, i sve vrste, a sve je to u toj meri slično onome na našoj zemlji, da

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

se od njega ne može razlikovati. Video sam sve prethodno opisano, i nisam primetio nikakvu razliku.

[2] Ipak, postoji ta razlika, koja se sastoji u tome, da stvari, koje bivaju viđene na nebu, poseduju duhovnog poreklo, dok su one, koje vidimo u našem svetu - materijalnog porekla; a stvari duhovnog porekla utiču na čula anđela, budući da su njihova čula duhovna, baš kao što stvari materijalnog porekla utiču na ljudska čula, jer su ljudska čula - materijalna. To stoga, što su duhovne stvari istorodne sa duhovnim bićima, dok su materijalne stvari istorodne sa materijalnim bićima. Kaže se da su duhovne stvari duhovnog porekla, jer one egzistiraju iz Božanskog, koje proizlazi iz Gospoda kao sunca; a Božansko proisticanje od Gospoda kao sunca jeste duhovno. Jer u tamošnjem suncu nema vatre, nego je u njemu Božanska ljubav, koja se pojavljuje pred očima anđela, na isti način kao kad se sunce sveta pojavljuje pred očima ljudi; a sve što proističe iz Božanske ljubavi jeste Božansko i duhovno. Ono, što od Gospoda proističe, pojavljuje se, uopšteno, kao svetlost, a oseća se kao toplina; a ipak je ta svetlost, kao i toplina, duhovna. To stoga, jer ta svetlost jeste Božanska mudrost, i naziva se Božanskom istinom, dok ta toplina jeste Božanska ljubav, i naziva se Božanskim dobrom, stoga svetlost iznutra prosvetljuje razumevanje anđela, a, istovremeno, toplina iznutra ispunjava volju anđela dobrom ljubavi. Ovog porekla, dakle, duhovnog, jesu sve stvari koje postoje na nebesima; a pojavljuju se u oblicima identičnim poput onih, kakvi postoje i u našem svetu, u svoja tri kraljevstva, kao što je rečeno u prethodnom tekstu. Njihovo pojavljivanje u takvim oblicima je prema redosledu stvaranja, što znači da, kada se stvari, koje se odnose na mudrost anđela i na njihovu ljubav, spuste u donju sferu (u kojoj su anđeli kao njihova tela i njihovi čulni osećaji), one se manifestuju u takve oblike i vrste. To su korespondencije.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] Ovo je rečeno da bi moglo se spozna šta se podrazumeva pod znakom o kome Jovan pripoveda, i za koji objavljuje da ga je video, kao i šta se, takođe, podrazumeva pod znakom pomenutim u prvom i trećem stihu dvanaestog poglavlja. Naime, sve to označava otkrovenje ostvareno pomoću stvari, koje postoje na nebu, i koje su od Božanskog duhovnog porekla, i tako u sebi sadrže Božanske arkane; ovde, konkretno, arkane koje se odnose na stanje crkve neposredno pre Poslednjeg suda. To stoga, što je viđeno sedam anđela: *"I iziđoše sedam anđela iz crkve, koji imahu sedam zala, obučeni u čiste i bijele haljine od platna, i opasani po prsima pojasima zlatnijem;"* takođe je viđeno i *"stakleno more smiješano s ognjem;"* baš kao što je Jovan video i *"one što pobijediše zvijer i ikonu njezinu, i žig njezin, i broj imena njezina, gdje stoje na moru staklenome i imaju gusle Božije;"* takođe je viđena i *"crkva skinije svjedočanstva na nebu;"* Čule su se pesme u kojima su slavili Gospoda. Sve ovde pomenuto se reprezentuje *"znakom"* koji je Jovan video, jer su sve ove stvari označavajuće. Međutim, duhovne stvari označene njima mogu se videti samo u korespondencijama; a, iz razloga što one sadrže Božansku arkanu, ne mogu se videti, osim ako ih Sam Gospod ne otkrije.

[4] To se naziva *"znak na nebu"*, što znači otkrovenje od Gospoda. Rečeno je *"od Gospoda"* jer je nebo - Gospod. Nebo se konkretno, ustvari, sastoji od anđela; pa ipak, anđeli nisu nebo, za razliku od Gospoda, budući da Gospod jeste nebo, jer nebo je Božansko koje proizlazi iz Gospoda. Ono se naziva Božanskim dobrom i Božanskom istinom, i iz njega anđeli imaju svu svoju ljubav i mudrost. Anđeli jesu anđeli, iz ljubavi i mudrosti, a oni imaju ljubav i mudrost od Gospoda; a zato što su to od Gospoda, oni su Gospodnji i tako je Gospod u njima, kao što se može videti iz Gospodnjih reči, što ih je uputio Svojim učenicima: *U onaj ćete vi dan doznati da sam ja u ocu svojem, i vi u meni, i ja u vama.* (Jovan 14:20); *I reče mu Juda, ne Iskariotski: Gospode!*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

šta je to da ćeš se nama javiti a ne svijetu? Isus odgovori i reče mu: ko ima ljubav k meni, držaće riječ moju; i otac moj imaće ljubav k njemu: i k njemu ćemo doći, i u njega ćemo se staniti. Koji nema ljubavi k meni ne drži mojijeh riječi; a riječ što čujete nije moja nego oca koji me posla. (Jovan 14:22-24). Budući da je, dakle, nebo od anđela, a anđeli su anđeli od Gospoda, sledi da je nebo Gospod.

927. *Veliki znak na nebu i čudo*, označava Božansku svemoć i Božansko providenje. To je vidljivo iz značenja izraza "*veliki*", koji se odnosi na Gospoda, i označava Njegovu Božansku svemoć; takođe iz značenja izraza "*čudo*", što se odnosi na Gospoda, i reprezentuje Njegovo Božansko providenje. Jer kada čovek gleda u ono što je veliko u Gospodu, on gleda u Božansku svemoć, a kad ugleda ono što je čudesno u Gospodu, on tada gleda u Njegovo Božansko providenje. Štaviše, ono što sledi, u pogledu spasenja dobrih i osude zlih, jeste sva Božanska svemoć i Božansko providenje.

928. *Sedam anđela koji imahu sedam posljednjih zala*, označava zla i neistine u njihovoj celokupnosti, koji su u potpunosti uništili Crkvu, odnosno, uništili su sva njena dobra i istine, koje je Gospod manifestovao Božanskom istinom. To je vidljivo iz značenja "*anđela*", kao Božanskih istina od Gospoda (videti u prethodnom tekstu, br. 130, 302); takođe iz značenja broja "*sedam*", koji reprezentuje sve stvari i u njihovoj celokupnosti (videti br. 20, 24, 257, 300); takođe iz značenja pojma "*zala*", kao zala i neistina koje su uništile crkvu (videti u prethodnom tekstu, br. 584). A, kako broj "*sedam*" reprezentuje sve stvari i u njihovoj celokupnosti, tako sledi da izraz "*sedam zala*" označava zla i neistine u njihovoj celokupnosti, koji potpuno uništavaju crkvu. (Sva zla u svojoj celokupnosti kod onih koji devastiraju, označena su brojem "*hiljadu i šest stotina*", poglavlje 14:20, videti br. 924; a sve neistine u svojoj celokupnosti kod onih koji devastiraju,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

označene su brojem *"šest stotina i šezdeset i šest,"* poglavlje 13:18, vidi br. 847.) Ono, što je u prethodnom tekstu navedeno, može se videti, takođe, iz značenja izraza *"pošljednjijeh"*, kao bivanja u svim dobrima i istinama; jer tada dolazi ono što je poslednje i završeno. Iz svega ovoga je jasno da izraz *"Sedam anđela koji imahu sedam pošljednjijeh zala"* označava zla i neistine u svojoj celokupnosti, koji su u celosti devastirali crkvu, odnosno, sva njena dobra i istine, koje je Gospod manifestovao Božanskom istinom. Kako su zla i neistine, koje su potpuno uništili crkvu, načinjeni manifestnim od strane Gospoda, opisano je u onome što sledi u ovom poglavlju, konkretno, od petog do osmog stiha.

[2] Da je crkva uništena, kao i sva njena dobra i istine, može se jasno uvideti na osnovu činjenice da je hrićanska crkva, od svog samog početka bila podeljena na dve crkve, od kojih je prva prikazana u Otkrovenju od strane zmaja i dve zveri; a drugu, pak, crkvu, reprezentuje bludnica koja sedi na skerletnoj zveri i Vavilonu. Ono, što su reprezentovali zmaj i njegove dve zveri, jeste crkva kod onih, koji su pobornici reformacije; a ono, što je reprezentovala bludnica (a takođe i Vavilon), jeste Papistička crkva. Crkva reformacije je uništena usled doktrine same vere; a Papistička crkva jeste uništena dominacijom nad ljudskim dušama i nad nebom. O rušenju ove crkve, odnosno svih dobara i istina otuda, pripoveda se u sedamnaestom i osamnaestom poglavlju; a devastacija crkve reformacije opisana je u dvanaestom i trinaestom poglavlju, a još dodatno u šesnaestom poglavlju putem dodatnog pripovedanja o onome, što je opisano putem izraza *"sedam anđela koji imahu sedam pošljednjijeh zala, jer se u njima savršu gnjev Božij."*

[3] Da su obe crkve razorene, u odnosu na sva dobra i istine, zlom i neistinama, jasno se može videti iz činjenice da jedva da iko danas zna da je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Bog jedan i da je On Gospod, ili da zna šta je ljubav prema Gospodu, ili šta je dobročinstvo prema bližnjemu, i, stoga, šta je dobro delo, ili, čak, šta je vera u svojoj esenciji, kao i da ono, što se verom naziva, zapravo - nije vera; takođe, šta je savest, šta je slobodna volja, šta je preporod, kakvo je duhovno iskušenje, šta je krštenje, šta je Poslednja večera, šta su nebo i pakao, šta je Reč, i mnoge druge stvari. A kako se sve to ne zna, očigledno je da dobra i istine bivaju skriveni; i sve dok svetovne i telesne stvari predstavljaju predmet ljubavi, sve prethodno nabrojano biva jedva poštovano i čak odbačeno; a u tom času zlo počinje da zauzima mesto dobra, dok, istovremeno, neistine počinju da zauzimaju mesto istina, i, tako, crkva biva uništena.

929. *Jer se u njima savrši gnjev Božij, označava time kraj crkve. To je vidljivo iz značenja izraza "gnjev Božij," kao da više ne postoji nikakvo dobro ili istina, već postoje samo samo zlo i neistine; i zato što su takvi protiv Gospoda i protiv neba, oni se nazivaju "gnjevom Božjim"; i to je, takođe, razlog zašto se zovu poslednjim vremenom crkve i Poslednjim sudom, što ima da nastupi u to vreme, koje je reprezentovano pomoću izraza "dan Božjega gnjeva, ljutine i revnosti" (videti u prethodnom tekstu, br. 413); takođe, to je razlog i zašto se gnev pripisuje Gospodu, kada on, zapravo, pripada zlima; jer svi zli sadrže gnev prema Gospodu, a usled toga su gnevni, tako isto, i na dobro i na istinu, koji su od Gospoda. Za "ljutitost" se kaže da je "izvršena", jer izraz "izvršenje" ("dovršenje") označava kraj crkve, ili čas kada više ne postoji dobro ili istina, već postoje samo zlo i neistine. (videti u prethodnom tekstu, br. 397; takođe, to je razlog zašto Poslednji sud ne nastupa pre nego što se izvršenje ne obavi, odnosno, dok ne nastupi, takođe, svršetak vremena, br. 624, 911.) Svaka crkva u svom početku jeste u dobru, a od toga u istinama, odnosno, ona je u ljubavi i od toga je i u veri; a posle je u*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

veri, i od toga, i u milosrđu, i konačno, još kasnije, crkva biva u veri odvojenoj od ljubavi prema bližnjem. Kada je u milosrđu, a otuda i u veri, crkva je duhovna; kada je u veri iz ljubavi, crkva je racionalna; a kada je u veri odvojenoj od ljubavi prema bližnjem, ona je prirodna; a crkva, koja biva samo prirodna ne može zaista biti crkva, budući da čovek, koji je isključivo prirodan, poštuje isključivo sebe i svet, dok, istovremeno, on u sebi uopšte nema poštovanja za Gospoda i nebo, iako ovo potonje poštovanje, doduše, kod njega, ipak, postoji, ali samo - verbalno, dok je poštovanje prema sebi i prema svetu - u njegovom srcu. Kada crkva biva takva, dakle, isključivo prirodna, onda je ona na svom svršetku.

930. Stihovi 2-4. *I vidjeh kao stakleno more smiješano s ognjem, i one što pobijediše zvijer i ikonu njezinu, i žig njezin, i broj imena njezina, gdje stoje na moru staklenome i imaju gusle Božije; I pjevahu pjesmu Mojsija sluge Božijega, i pjesmu jagnjetovu, govoreći: velika su i divna djela tvoja, Gospode Bože svedržitelju, pravedni su i istiniti putovi tvoji, care svetijeh. Ko se neće pobožati tebe, Gospode, i proslaviti ime tvoje? Jer si ti jedan svet; jer će svi neznabošci doći i pokloniti se pred tobom; jer se sudovi tvoji javiše.*

2. "I vidjeh kao stakleno more smiješano s ognjem," označava uopštene istine iz Reči, koje su transparentne pomoću duhovnih istina, koje su iz dobra ljubavi (br. 931); izraz "i one što pobijediše zvijer," označava da su živeli život ljubavi prema bližnjem, i stoga nisu krivotvorili Reč (br. 932); izraz "zvijer i ikonu njezinu, i žig njezin, i broj imena njezina," označava njihovo nepriznavanje doktrine takve vere (niti ijednog njenog kvaliteta), koja je bila odvojena od ljubavi prema bližnjem (br. 933); izraz "gdje stoje na moru staklenome," označava da je to zato, jer su bili u istinama iz Reči (br. 934); izraz "i imaju gusle Božije," označava slavljenje Gospoda od duhovne naklonosti (br. 935). 3. "I pjevahu pjesmu Mojsija sluge Božijega, i pjesmu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

jagnjetovu," označava priznanje i ispovedanje zapovesti u Reči Starog i Novog zaveta, a, takođe, i priznanje i ispovedanje Gospodnjeg Božanskog u Njegovom ljudskom (br. 936, 937); izraz "*govoreći: velika su i divna djela tvoja,*" označava da su sva dobra neba i crkve od Njega (br. 938); izraz "*Gospode Bože svedržitelju,*" označava jer je On Božansko dobro (br. 939); izraz "*pravedni su i istiniti putovi tvoji,*" označava da su sve istine neba i crkve od Njega (br. 940); izraz "*care svetijeh,*" označava jer je On - Božanska istina (br. 941). 4. "*Ko se neće pobožati tebe, Gospode,*" označava bogopoštovanje Gospoda od dobra ljubavi (br. 942); izraz "*i proslaviti ime tvoje,*" označava bogoštovanje Njega od istina iz tog dobra (br. 943); izraz "*Jer si ti jedan svet,*" označava jer je On dobro i sama istina, i stoga su sva dobra i sva istina od Njega (br. 944); izraz "*jer će svi neznabošci doći i pokloniti se pred tobom,*" označava da će svi oni, koji su u dobru ljubavi, i u istinama odatle, priznati Njegovo Božansko (br. 945); izraz "*jer se sudovi tvoji javiše,*" označava da su im bile otkrivene Božanske istine (br. 946).

931. Stih 2. *I vidjeh kao stakleno more smiješano s ognjem,* označava uopštene istine iz Reči, koje su transparentne pomoću duhovnih istina, koje su iz dobra ljubavi. Ovo je očigledno iz značenja izraza "*stakleno more,*" koji predstavlja uopštene istine iz Reči, budući da su one transparentne pomoću duhovnih istina (videti u prethodnom tekstu, br. 275); takođe iz značenja izraza "*oganj*", kao dobra ljubavi (videti br. 68, 496, 504, 916). Ovde ćemo ukratko objasniti zbog čega izraz "*stakleno more*" označava uopštene istine iz Reči, koje su transparentne pomoću duhovnih istina. Pojam "*more*" označava istine uopšteno, jer izraz "*vode, fontane i rijeke*" označava istine iz kojih potiče inteligencija, a more je njihovo opšte skladište. Istine uopšteno, odnosno, uopštene istine, jesu takve istine, koje su unutar bukvalnog smisla Reči. Bukvalni smisao Reči je prirodan, a sve ono, što je prirodno, jeste opšte

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

skladište duhovnih stvari. To stoga, što ništa u prirodi sveta, to jest, ništa prirodno, ne može postojati, ukoliko ne postoji iz duhovnog; jer se prirodno formira iz duhovnog, kao posledica, koja nastaje iz duhovnog uzroka. A kako hiljade stvari (koje predstavljaju posledicu koja proizilazi iz duhovnog uzroka) formiraju jednu jedinu prirodnu stvar, sledi da ona, budući da skladišti hiljade, jeste - opšta stvar.

[2] Takva je i Reč u bukvalnom smislu reči, u odnosu na Reč u duhovnom smislu reči; a, kako je duhovno značenje Reči obuhvaćeno u prirodnom smislu, i u njemu isijava pred anđelima, iz toga sledi da je Reč o uopštenim istinama transparentnim iz duhovnih istina označena pomoću izraza "*stakleno more*". Izraz "*stakleno more*" ima isto značenje i na drugim mestima u Otkrovenju: *I pred prijestolom bijaše stakleno more, kao kristal; i nasred prijestola i oko prijestola četiri životinje, pune očiju sprijed i sastrag.* (Otkr. 4:6). Takođe: *I bješe građa zidova njegova jaspis, i grad zlato čisto, kao čisto staklo. I dvanaest vrata, dvanaest zrna bisera: svaka vrata bijahu od jednoga zrna bisera: i ulice gradske bijahu zlato čisto, kao staklo presvijetlo.* (Otkr. 21:18, 21). Jer taj "*grad*" označava doktrinu crkve, dok pojam "*ulica*" reprezentuje istine te doktrine; a istine te doktrine, budući da su u pitanju istinske istine, izvlače svoju svetlost i svoju transparentnost od duhovnih istina. Upravo je ta transparentnost označena izrazima "*staklo*" i "*kristal*": *A nad glavama životinjama bijaše kao nebo, po viđenju kao kristal, strašno, razastrto ozgo nad glavama njihovijem.* (Jezek. 1:22). To označava duhovno Božansko na nebu. Da izraz "*stakleno more*" označava Reč u bukvalnom smislu transparentnu iz svog duhovnog smisla, može se videti takođe i iz činjenice da svako u blizini može videti "*i one što pobijediše zvijer;*" a oni označavaju one, koji nisu krivotvorili Reč, i time nisu ugasili svetlost duhovnog smisla.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

932. *I one što pobijediše zvijer*, označava one, koji su živeli životom ljubavi prema bližnjem (u milosrđu) i stoga nisu krivotvorili Reč. To je vidljivo iz značenja izraza "*što pobijediše zvijer*," kao življenja životom ispunjenim milosrđem; jer izraz "*zvijer*" označava one, koji su u veri odvojenoj od milosrđa, ili, što je identično, one, koji su u veri bez dobrih dela, i koji žive u skladu s tom verom; dakle, oni koji ne žive takvu veru, već, nasuprot, žive veru ljubavi jesu oni, "*što pobijediše zvijer*", jer se bore protiv te vere u svom životu; a, budući da su u pomenutoj borbi postali pobjednici, dobili su nagradu za pobjedu, nakon svog života u svetu. Kao što izraz "*zvijer*" označava i potvrdu vere odvojene od milosrđa iz Reči, a time i krivotvorenje Reči, tako izraz "*I one što pobijediše zvijer*" reprezentuje, tako isto, odsustvo krivotvorenja Reči. (Da aždahine "*dvije zvijeri*", koje su tretirane u poglavlju 13, označavaju veru odvojenu od dobara života, a takođe i krivotvorenje Reči radi potvrđivanja ovakve vere, može se videti u prethodnom tekstu, br. 773, 815.)

DOBRA MILOSRĐA

Pošto su vera, što biva odvojena od dobara milosrđa (a to su dobra dela), kao i, suprotna njoj, vera, koja jeste iz milosrđa, obrađene u objašnjenjima dvaju prethodnih poglavlja (dvanaestog i trinaestog), objašnjenja dobara milosrđa biće predmet ovog, kao i sledećeg poglavlja. Danas ono, što se podrazumeva pod dobrima milosrđa, odnosno, dobrim delima, nije poznato većini ljudi u hrišćanskom svetu, zbog prevladavanja religije same vere, koja je vera odvojena od dobara milosrđa. Jer ako isključivo vera doprinosi spasenju, a dobra milosrđa ne doprinose ničemu, ideja da se ta dobra mogu ostaviti nedovršenim, ima svoje mesto u umu. Ali izvesni ljudi, koji veruju da bi trebalo činiti dobra dela, uopšte ne znaju šta su zaista dobra dela, misleći da su dobra dela samo davanje siromašnima i činjenje dobra bednicima,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

udovicama i siročadi. To stoga, jer se takve stvari pominju i naizgled zapovedaju u Reči. Neki misle da, ako se dobra dela moraju činiti za večni život, sledi da oni moraju dati siromašnima sve što poseduju, kao što je učinjeno u primitivnoj crkvi, i kao što je rečeno u Mateju: "*Reče mu Isus: ako hoćeš savršen da budeš, idi i prodaj sve što imaš i podaj siromasima; i imaćeš blago na nebu; pa hajde za mnom.*" (Mat. 19:21). A o onome, što se u Reči podrazumeva pod dobrim delima biće pripovedano, po redu, u tekstu koji upravo sledi.

933. *I ikonu njezinu, i žig njezin, i broj imena njezina*, označava nepriznavanje doktrine vere odvojene od milosrđa, niti priznavanje bilo kakvih njenih osobina. To je vidljivo iz značenja izraza "*zvijer*", čija se "*ikona*", "*znak*" i "*broj imena njezina*", (pomenutih na ovom mestu) kao vere odvojene od ljubavi, ili vere bez dobrih dela (videti u prethodnom tekstu, br. 773, 815); takođe iz značenja "*ikone njezine*", kao doktrine te vere (videti br. 827); takođe iz značenja "*znaka*", kao priznanja i ispovedanja te vere (videti br. 838); takođe iz značenja izraza "*imena njezina*", kao onoga, što odgovara životu i veri, odnosno, osobinama života i vere, a, takođe, i kao neistina u njihovoj celokupnosti (videti br. 841, 845, 847). Tako pojedinačni elementi izraza "*i ikonu njezinu, i žig njezin, i broj imena njezina*" označavaju, kada se uzmu zajedno, nepriznavanje same vere, koje se odnosi na njenu doktrine, kao i na sve njene osobine. Izraz "*što pobijediše zvijer*" znači odbaciti samu veru, u životu i doktrini, što se postiže borbom protiv neistina koje sledbenici te vere nude kao alternativu.

(Nastavak)

[2] U prethodnom poglavlju je rečeno da je danas jedva poznato šta se podrazumeva pod milosrđem, a time i pod dobrim delima, osim ako to ne

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

znači davanje siromašnima, pomaganje bednicima da se obogate, zatim, činjenje dobra udovicama i siročadi, i konačno, doprinošenje izgradnji hramova, bolnica i prenoćišta; pa ipak, da li su takva dela učinjena od strane čoveka, kao i da li su učinjena zbog želje da se dobije nagrada, nije poznato; jer ako su učinjena od strane čoveka, ona nisu dobra, iako se njima zaslužuje nagrada; ali takva dela ne otvaraju nebo, i stoga se ne priznaju kao dobra dela na nebu. Na nebu se ne smatraju dobrim delima nikakva druga dela, osim onih, što ih Gospod čini s čovekom. Pa ipak, dela, koja Gospod čini s čovekom, deluju (u spoljašnjem obliku) poput onih, koje čini čovek sam. Ove dve vrste dela nije u stanju da razlikuje čak ni čovek koji ih obavlja. Jer dela, koja Gospod čini sa čovekom, čini čovek kao sam od sebe; a kad ova dela ne bi imala privid da ih čovek sam čini, ona ne bi mogla da povežu čoveka s Gospodom, kako bi ga na taj način preoblikovala. Da čovek treba da čini dobra dela, koja izgledaju kao da su od njega samog, videti u prethodnom tekstu (br. 616, 864, 911). (Nastavak u sledećem poglavlju.)

934. *Gdje stoje na moru staklenome*, znači: jer su bili u istinama iz Reči. To je vidljivo iz značenja "*staklenog mora*", kao uopštenih istina iz Reči, transparentnih iz duhovnih istina (videti u prethodnom tekstu, br. 931); tako izraz "*gdje stoji*" znači biti u istinama. Bili su viđeni "*gdje stoje na moru staklenome*", jer oni, koji žive životom milosrđa i odbacuju doktrinu odvojene vere, i ostaju u istinama bukvalnog smisla Reči, i ne izopačuju ih, niti ih krivotvore. Kao na primer, na mestima gde se izrazi "*činjenje*" i "*delanje*", a takođe i pojmovi "*dela*" i "*činovi*" pominju u Reči, oni ih ne uključuju u veru, kao da su skriveni u njoj, ali ih zapravo žele i čine; jer znaju da bez njih vera nije vera, a znaju i to, i da je vera jeste vera, samo u slučaju kada su dela sa njom ispravno povezana; stoga, poništavanje potrebe za dobrim delima tako što se ona integrišu u veru, ili totalno odvajanje dela

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

od vere, oni osuđuju kao krivoverje. To jasno pokazuje da, za takve, važi izraz "*stajati uz stakleno more*", to jest da su oni u istinama iz Reči.

(Nastavak)

[2] U prethodnom članku bilo je rečeno povodom dela, da ona, koje je činio sam čovek, nisu dobra, nego su dobra samo ona dela, koje je Gospod učinio s čovekom. Međutim, da bi dela načinio Gospod, a ne čovek, potrebno je da se ispune dve stvari: prvo, mora biti priznato Gospodnje Božansko, a takođe mora biti priznato još i to, da je On Bog neba i zemlje, što važi čak i za Njegovo Ljudsko, i, najzad, mora se priznati da svako dobro, koje je zaista dobro, jeste od Njega; i drugo, da čovek mora živeti prema zapovestima Dekaloga, uzdržavajući se od onih zala koja su zabranjena, to jest: od obožavanja drugih bogova, od skrnavljenja Božjeg imena, od krađa, od preljuba, od ubistava, od lažnih svedočenja, od požude za posedima i imovinom drugih. Ove dve stvari je potrebno ispuniti, da bi dela, koja čovek obavlja, mogla biti dobra. Razlog je taj, što svako dobro dolazi od samog Gospoda, međutim, Gospod ne može ući u čoveka i voditi ga, sve dok zla (pomenuta prethodno u tekstu) ne budu uklonjena kao gresi; jer gresi su pakleni, i zapravo su pakao u čoveku, i, sve dok se pakao ne ukloni, Gospod ne može ući i otvoriti nebo. To je ono što se podrazumeva pod rečima Gospodnjim, upućenih bogatom čoveku: *gle, neko pristupivši reče mu: učitelju blagi! kakvo ću dobro da učinim da imam život vječni? A on reče mu: što me zoveš blagijem? niko nije blag osim jednoga Boga. A ako želiš ući u život, drži zapovijesti. Reče mu: koje? A Isus reče: da ne ubiješ; ne činiš preljube; ne ukradeš; ne svjedočiš lažno; Poštuj oca i mater; i ljubi bližnjega svoga kao samog sebe. Reče mu mladić: sve sam ovo sačuvao od mladosti svoje; šta mi još treba? Reče mu Isus: ako hoćeš savršen da budeš, idi i prodaj sve što imaš i podaj siromasima; i imaćeš blago na nebu; pa*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

hajde za mnom. A kad ču mladić riječ, otide žalostan; jer bijaše vrlo bogat. (Mat. 19:16-22; Marko 10:17-22; Luka 18:18-23). Izraz "*prodaj sve što imaš*" označava da je potrebno da se on odrekne svih stvari svoje vere, koje su u to vreme bile tradicije, jer je bogati čovek bio Jevrejin, a takođe bi se morao odreći i onih stvari, koje su bile njegovo vlastito [proprium], koje su: voleti sebe i svet više od Boga, i time se rukovoditi; a izraz "*slediti Gospoda*" znači priznati samo Njega, i biti vođen od Njega; Zato je i Gospod rekao: "*što me zoveš blagijem? niko nije blag osim jednoga Boga.*" Izraz "*Uzeti svoj krst*" označava borbu protiv zala i neistina, koje potiču od onoga što je nečije vlastito [proprium].

935. *Imaju gusle Božije*, označava slavljenje Gospoda, koje proističe od duhovne ljubavi. To je vidljivo iz značenja izraza "*gusle*", kao ispovedanja i slavljenja (videti u prethodnom tekstu, br. 323, 856). Stoga izraz "*gusle Božije*" reprezentuje ispovedanje i slavljenje Gospoda od duhovnih naklonosti. To je značenje izraza "*gusle Božije*", jer su, u Reči, duhovne naklonosti, koje su naklonosti istini, izražene žičanim instrumentima; dok su, pak, nebeske naklonosti, koji su naklonosti dobru, reprezentovane duvačkim instrumentima (videti u prethodnom tekstu, br. 323, 326).

(Nastavak)

[2] Prethodno poglavlje se odnosilo na dve stvari, koje su potrebne kako bi neko učinjeno delo moglo biti dobro, naime, da se prizna Gospodnje Božansko, kao i da se zla, koja su zabranjena u Dekalogu, odbacuju kao gresi. Zla, koja su nabrojana u Dekalogu, uključuju sva zamisliva zla, koja postoje, koja su postojala, i koja bi ikada mogla postojati; stoga se Dekalog naziva deset zapovesti, budući da broj "*deset*" označava sve. Prva zapovest, "*Nemoj imati drugih bogova uza me.*", uključuje, takođe i da noje dozvoljeno

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ljubiti sebe samoga i svet; jer onaj, koji ljubi sebe i svet, obožava druge bogove iznad svega; jer svakome je bog ono, što on voli iznad svega. Druga zapovest: "*Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svojega*" uključuje, takođe, da se ne sme prezirati Reč i doktrina iz Reči, a time i crkva, i da sve se to ne sme izbaciti iz srca, jer sve ove stvari jesu - Božje "*ime*". Peta zapovest, "*Ne kradi*", uključuje izbegavanje prevare i nezakonitih dobitaka, jer i to su, takođe, krađe. Šesta zapovest, "*Ne čini preljubu*", uključuje uživanje u preljubama i odsustvo uživanja u brakovima, a osobito negovanje prljavih misli u odnosu na stvari koje se odnose na brak, jer to su to, taokđe, preljube. Sedma zapovest, "*Ne ubij*", uključuje zabranu mržnje prema bližnjem, a, takođe, još i zabranjuje ljubavnu osvetu; zbog mržnje i osvete, duhovi, koji ih čine, udišu ubistvo. Osmo zapovest, "*Ne svjedoči lažno na bližnjega svojega*" uključuje da nije dozvoljeno lagati i huliti; jer laži i hule su, takođe, lažna svedočanstva. Deveta zapovest, "*Ne poželi kuće bližnjega svojega*", znači da ne smeš da želiš da poseduješ dobra drugih, ili da treba da odvratiš misli od dobara drugih protiv njihove volje. Deseta zapovest: "*ne poželi žene bližnjega svojega, ni sluge njegova*", i tako dalje, uključuje zabranu želje da se vlada drugima, a, tako isto, i želje da ih se podvrgne sebi, jer sve stvari koje su ovde nabrojane reprezentuju ono, što je čovekovo vlastito. Svako može videti da ovih osam zapovesti sadrže zla koja se moraju izbegavati, ali da ne sadrže dobra koja se moraju učiniti.

936. Stih 3. *I pjevahu pjesmu Mojsija sluge Božijega, i pjesmu jagnjetovu*, označava priznanje i ispovedanje zapovesti u Reči oba zaveta, dakle, podjednako u Starom i Novom Zavetu; takođe, označava priznanje i ispovedanje zapovesti Gospodnjeg Božanskog u Njegovom Ljudskom. To je vidljivo iz značenja izraza "*pjevahu pjesmu*", kao ispovedanja iz priznanja, a, istovremeno i iz radosti srca (videti br. 326, 857); takođe iz značenja izraza

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"Mojsije", kao Reči Starog Zaveta (o čemu uskoro); takođe iz značenja izraza "Jagnjeta", kao Gospoda prema Božanskoj Istini (videti br. 297, 343, 460, 482), dakle kao prema Reči, jer to je Božanska istina; međutim, ovde, budući da je rečeno *"Mojsija sluge Božijega, i pjesmu jagnjetovu"*, reprezentuje se Reč Staroga Zaveta, ali se reprezentuje, istovremeno, i Reč Novog Zaveta. Očigledno je iz onoga što sledi u ova dva stiha, da izraz *"pjesmu Mojsija sluge Božijega, i pjesmu jagnjetovu"* označava priznanje zapovesti u Reči oba zaveta, a takođe i priznanje Božanskog u Gospodnjem Ljudskom, budući da je to ono, o čemu su oni pevali, odnosno, što je činilo njihovu pesmu. U prvom stihu slavljena su Gospodnja dela i Njegovi putevi, koji označavaju Njegove zapovesti. U sledećem stihu Gospod se proslavlja i nalaže se da ga se svi moraju bojati, jer je On jedini svet; i kao što ove stvari, o kojima upravo pripovedamo, predstavljaju temu pomenute dve pesme, a izraz *"pjesme"* označava priznanje i ispovedanje tih stvari, jasno je da izraz *"I pjevahu pjesmu Mojsija sluge Božijega, i pjesmu jagnjetovu"* označava priznanje zapovesti u Reči oba zaveta, a takođe i priznanje Gospodnjeg Božanskog u Gospodnjem Ljudskom. Štaviše, putem ove dve stvari dolazi do pobeđe nad zveri (što jeste tema o kojoj se ovde govori), naime, držanjem zapovesti i priznavanjem Gospodnjeg Božanskog. Bez ove dve stvari, zver je ta, koja pobeđuje.

(Nastavak)

[2] U prethodnom poglavlju su zla, koja se moraju izbegavati, nabrojana iz Dekaloga iz Reči. Ali, znam, mnogi u svom srcu misle da to niko ne može izbeći, budući da je čovek rođen u gresima, i da, stoga, on nema sopstvene snage da grehe izbegava. Neka takvi znaju da svako, ko misli u svom srcu da postoji Bog, da je Gospod Bog nebesa i zemlje, da je Reč od njega, i zato je sveta, zatim, da postoji nebo i pakao, i, najzad, da postoji život nakon smrti,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

može izbeći ova zla. Međutim, grehe ne može izbeći onaj, ko prezire te istine i odbacuje ih iz svoga uma, ali to ne važi za onoga, koji isključivo ignoriše pomenute istine. Jer kako onaj, koji nikada ne misli na Boga, može misliti da je sve greh protiv Boga? I kako može onaj, koji nikada ne razmišlja o nebu, paklu i životu nakon smrti, izbegavati zla kao grehe? Takav čovek uopšte ni ne zna šta je greh. Čovek se nalazi u središtu između neba i pakla, Iz neba neprekidno utiču dobra, dok, istovremeno, iz pakla neprekidno izlaze zla; a, kako je čovek postavljen u sredinu između neba i pakla, on, stoga, ima slobodu da misli ono, je dobro ili, pak, da misli ono, što je zlo. Ta sloboda, koju Gospod nikome ne oduzima, jer pripada čovekovom životu, predstavlja sredstvo njegove reforme. Dakle, dokle god čovek od te slobode ima misao i želju da izbegava zla jer su gresi, i moli se Gospodu za pomoć, Gospod odgovara i pomenute grehe uklanja, a, pored toga, On još i daje čoveku sposobnost (koja izgleda kao da potiče od čoveka samog) da poseduje moć se uzdrži od njih, a zatim i da počne da ih izbegava.

[3] Svako je u stanju, već i samo iz prirodne slobode, da odbaci ta ista zla, zbog toga što su ona protivna ljudskim zakonima; to čini svaki građanin kraljevstva, a motiviše ga strah od kazni građanskog prava, ili od gubitka života, ugleda, časti, bogatstva, a time i službe, dobitka i naslada; Čak i zao čovek to čini. Život takvog čoveka čini se potpuno isti, u spoljašnjem obliku, kao život onoga, koji izbegava ova zla zbog toga što su ona u suprotnosti s Božanskim zakonima; ali u unutarnjem obliku to je potpuno drugačije. Jedan čovek deluje samo iz prirodne slobode, koja je od čoveka; drugi, pak, deluje iz duhovne slobode, koja je od Gospoda; oba čoveka deluju iz slobode. Kada je čovek u stanju da izbegne ta ista zla iz prirodne slobode, zašto ih, onda, on ne može izbeći iz duhovne slobode, u kojoj ga neprestano drži Gospod, koji

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

mu obezbeđuje da misli da će to biti zato što postoje pakao, nebo, život nakon smrti, kazne i nagrade, i posledično se moli Gospodu za pomoć?

[4] Potrebno je da se zna da svaki čovek, u času kad započne duhovni život, jer želi da bude spašen, počinje da strahuje od greha zbog kažnjavanja u paklu, međutim, on, potom, strahuje zbog samog greha kao takvog, jer shvata da je greh sam po sebi odvratn, i konačno, počinju da ga motivišu istina i dobro koje voli, te, stoga, on, najzad, počinje da izbegava greh radi Gospoda Samog. Zaista, dokle god neko voli istinu i dobro, dakle, dokle god voli Gospoda, on biva daleko od onoga što je protivno njima, dakle, od onoga što je zlo. Sve to jasno pokazuje da onaj, koji veruje u Gospoda izbegava zla kao grehe; i obrnuto, onaj koji izbegava zla zbog toga što su gresi - veruje; stoga je izbegavanje zala kao grehova - znak vere.

937. Da pojam "*Mojsije*" označava Reč Starog zaveta može se videti iz određenih odlomaka u Reči u kojima se on pominje. Međutim, u nekim odlomcima, pojam "*Mojsije*" znači zakon u najstrožem smislu, što je zakon, koji je dat sa planine Sinaj; u drugim odlomcima, pak, izraz "*Mojsije*" označava zakon u širem smislu, što je istorijska Reč; dok se ovde, konkretno, misli na Reč Starog zaveta, istorijskog i proročkog. Izraz "*Mojsije*" označava Reč zato što Deset zapovesti, a nakon toga i Petoknjižje, koji su bile prvi deo Reči, nisu bili od njega već od Gospoda preko njega. Da se Mojsije pominje umesto zakona i Reči, vidljivo je iz odlomaka koji slede. U Luki: *Reče mu Avraam: oni imaju Mojsija i proroke, neka njih slušaju. A on reče: ne, oče Avraame! nego ako im dođe ko iz mrtvih pokajaće se. A Avraam reče mu: ako ne slušaju Mojsija i proroka, da ko i iz mrtvih ustane neće vjerovati.* (Luka 16:29-31). Ovde izraz "*Mojsije i proroci*" ima slično značenje kakvo na drugim mestima ima izraz "*zakon i proroci*", naime, to je istorijska i proročka Reč. Na istom mestu: *I počevši od Mojsija i od sviju proroka*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kazivaše im što je za njega u svemu pismu. (Luka 24:27). Na istom mestu: I reče im: ovo su riječi koje sam vam govorio još dok sam bio s vama, da sve treba da se svrši što je za mene napisano u zakonu Mojsijevu i u prorocima i u psalmima. (Luka 24:44.) U Jovanu: Filip nađe Natanaila, i reče mu: za koga Mojsije u zakonu pisa i proroci, nađosmo ga, Isusa sina Josifova iz Nazareta. (Jovan 1:45). U istom: A Mojsije nam u zakonu zapovjedi da takove kamenjem ubijamo; a ti šta veliš? (Jovan 8:5). U Danilu: I sav Izrailj prestupi zakon tvoj, i otstupi da ne sluša glasa tvojega; zato se izli na nas prokletstvo i zakletva napisana u zakonu Mojsija sluge Božijega, jer mu zgriješismo. Kako je pisano u zakonu Mojsijevu, sve to zlo dođe na nas, i opet se ne molismo Gospodu Bogu svojemu da bismo se vratili od bezakonja svojega i pazili na istinu tvoju. (Danilo 9:11, 13). U Isusu Navinu: I prepisa ondje na kamenju zakon Mojsijev, koji je napisao sinovima Izrailjevijem. (Is. Nav. 8:32). U Jovanu: Ne dade li Mojsije vama zakon i niko od vas ne živi po zakonu? Zašto tražite da me ubijete? Mojsije vam dade da se obrezujete (ne kao da je od Mojsija nego od otaca); i u subotu obrezujete čovjeka. Tada reče Isus: još sam malo vremena s vama, pa idem k onome koji me posla. (Jovan 7:19, 22, 33). U Marku: Jer Mojsije reče: poštuj oca svojega i mater svoju; i: koji opsuje oca ili mater smrću da umre. (Marko 7:10).

[2] Ono što je bilo od Gospoda preko Mojsija, pripisano je Mojsiju zbog reprezentacije; stoga se u Luki podjednako koriste izrazi "*Mojsijev zakon*" i "*Zakon Gospodnji*": *I kad dođe vrijeme da idu na molitvu po zakonu Mojsijevu, doniješe ga u Jerusolim da ga metnu pred Gospoda, (Kao što je napisano u zakonu Gospodnjemu: da se svako dijete muško koje najprije otvori matericu posveti Gospodu;) I da prinesu prilog, kao što je rečeno u zakonu Gospodnjemu, dvije grlice, ili dva golubića. I kad svršiše sve po*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

zakonu Gospodnjemu, vratiše se u Galileju u grad svoj Nazaret (Luka 2:22-24, 39).

[3] Budući da je Mojsije predstavljao zakon, dopušteno mu je da bude u Gospodnjoj prisutnosti na brdu Sinaju, i ne samo da tamo primi tablice Zakona, već i da čuje Gospodnje naredbe i presude zakona, i da ih zapoveda narodu; I dodano je, stoga, da treba da veruju u Mojsija zauvek: *A Gospod reče Mojsiju: evo, ja ću doći k tebi u gustom oblaku, da narod čuje kad ti stanem govoriti i da ti vjeruje do vijeka. Jer Mojsije bješe javio Gospodu riječi narodne. (2. Moj. 19:9).* Rečeno je: "*u gustom oblaku*", jer pojam "*oblak*" označava Reč u pismu. Kad je Mojsije došao u prisutnost Gospodnju na Sinajskoj Gori: *a Mojsije pristupi gustom oblaku [Hrvatski prevod (poznat kao "Jeruzalemska Biblija") ovog stiha iz King James verzije Biblije: "He entered into the cloud"; Karadžić-Daničićev prevod ovog stiha glasi: "a Mojsije pristupi k mraku" – prim. M. V.] (1. Moj. 20:21; 24:2, 18; 34:2-5).* (Da pojam "*oblak*" označava bukvalni smisao Reči, videti u prethodnom tekstu, br. 36,594, 905, 906.)

[4] Usled toga što je Mojsije predstavljao Gospoda, što se odnosi na zakon, odnosno na Reč, posledično sledi: *I kad Mojsije slažase s gore Sinajske, i držaše u ruci dvije ploče svjedočanstva slazeći s gore, ne znađase da mu koža na licu posta svijetla dokle govoraše s njim; A kad im Mojsije izgovori, zastrije lice svoje pokrivalom. (2. Moj. 34:28, do kraja).* Izraz "*koža na licu posta svijetla*" označava unutarnji aspekt zakona, jer se on otkriva u svetlosti nebesa. Mojsije je prikrio svoje lice kad je razgovarao s ljudima jer je unutrašnjost Reči bila pokrivena i, na taj način, zatamnjena tim ljudima, da bili zaštićeni od njene svetlosti.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[5] Zato što je Mojsije predstavljao Gospoda kao istorijsku Reč, dok je Ilija predstavljao Gospoda kao proročku Reč, *uze Isus Petra i Jakova i Jovana brata njegova I preobrazi se pred njima, i zasja se lice njegovo kao sunce a haljine njegove postadoše bijele kao svijet. I gle, ukazaše im se Mojsije i Ilija, koji s njim govorahu.* (Mat. 17:3). Kada se Božansko Gospodnje manifestovalo u svetu, samo oni, koji su označavali Reč, mogli su da razgovaraju sa Gospodom, jer je govor sa Gospodom moguć pomoću Reči. (Da je Ilija predstavljao Gospoda u odnosu na Reč, videti br. 624.)

[6] Pošto su Mojsije i Ilija zajedno predstavljali Reč, u kojoj se Ilija predstavlja kao onaj, koji je poslat pred Gospoda, oba se pominju u Knjizi proroka Malahije: *Pamtite zakon Mojsija sluge mojega, kojemu zapovjedih na Horivu za svega Izrailja uredbe i zakone. Evo, ja ću vam poslati Iliju proroka prije nego dođe veliki i strašni dan Gospodnji; I on će obratiti srce otaca k sinovima, i srce sinova k ocima njihovijem, da ne dođem i zatrem zemlju.* (Malahija 4:4-6). *Ilija prorok znači: Jovan Krstitelj;* jer je on, jednako kao i Ilija, predstavljao Reč (videti u prethodnom tekstu, br. 624, 724).

938. Kazivanje, *velika su i divna djela tvoja*, označava da sva dobra neba i crkve jesu od Njega. To je očigledno iz značenja izraza "*djela Gospodnja*", koji reprezentuje sva dobra neba i crkve. To je značenje "*Njegovih djela*", jer je dodano: "*pravedni su i istiniti putovi tvoji*", a Gospodnji "*putovi*" označavaju sve nebeske istine i crkvu. To stoga, što gde god da se u Reči govori o dobru, govori se, istovremeno, i o istini, i to zbog nebeskog braka, koji je brak dobra i istine u svim njegovim pojedinostima; iz ovoga je jasno da pojam "*djela*" ovde označava dobra, dok izraz "*putovi*" reprezentuje istine. Dobra neba i crkve su dela Gospodnja iz tog razloga što nebo jeste nebo, baš kao što i crkva jeste crkva, isključivo od dobra ljubavi prema

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Gospodu i od dobra ljubavi prema bližnjem (videti delo "Nebo i pakao", br. 13-19).

(Nastavak)

[2] Prethodno poglavlje (br. 936) odnosilo se na uzdržavanje (koje je omogućeno pomoću duhovne slobode, u kojoj Gospod drži svakog čoveka) od zla. A sva zla u kojima se čovek rađa izvode svoje korene iz ljubavi prema vladanju nad drugima, kao i iz ljubavi prema posedovanju dobara drugih. Takođe i sva zadovoljstva ljudskog života proističu iz ove dve ljubavi, a sva zla su od njih, tako da ljubav i naslada od ovih zala pripadaju ljudskom životu. A, pošto zla pripadaju životu čoveka, sledi da čovek od sebe nikako ne može da se uzdrži od njih, jer bi to bilo kao kada bi se (što bi, paradoksalno, proisteklo iz njegovog života) on uzdržavao od življenja ničeg drugog do - svog sopstvenog života. Sposobnost čovekovog suzdržavanja od zala je stoga obezbedio Gospod, zajedno sa sposobnošću slobodnog mišljenja o onome što čovek želi, kao i moći da se moli Gospodu za pomoć koju mu je Gospod dodelio. On ima tu slobodu zato, što se čovek nalazi tačno u sredini između neba i pakla, dakle između dobra i zla. A, budući da biva u sredini, on biva i u ravnoteži; a onaj, koji je u ravnoteži, može lako, i sam po sebi, da se okrene ka jednom ili ka drugom pravcu; i još više zato što se Gospod neprestano opire zlima i odbija ih, i tako uzdiže čoveka i privlači ga k sebi. Pa ipak, odvija se i borba, jer zla, koja pripadaju ljudskom životu, bivaju inicirana od strane zala, što neprestano izranjaju iz pakla; i onda se čovek mora boriti protiv njih, i zaista, prividno izgleda kao da to obavlja sam od sebe; ako se ne bori kao da se, naizgled, bori sam od sebe, nije moguće da ukloni zla.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

939. *Gospode Bože svedržitelju*, označava zato što je On Božansko dobro. To je očigledno iz značenja pojma "*svedržitelj*", koji znači: biti, postojati, imati sposobnosti i moći i živeti od Sebe (videti br. 43, 689); i pošto su sva dobra i istine od Njega zato što su u Njemu, rečeno je: "*Gospode Bože!*" jer se On zove "*Gospod*" iz Božanskog dobra, i "*Bog*" iz Božanske istine; i pošto On ima svemoć od Božanskog dobra kroz Božansku istinu, kaže se "*Gospode Bože svedržitelju.*" (Da se Gospod naziva "*Gospod*" u Reči od Božanskog dobra, videti br. 685; i "*Bog*" iz Božanske istine, br. 24, 220, 688.)

(Nastavak)

[2] Poznato je da se unutrašnjost čoveka mora u potpunosti pročititi, pre nego što dobro, koje on čini, postane – istinsko dobro; jer Gospod kaže: *Fariseju slijepi! Očisti najprije iznutra čašu i zdjelu da budu i spolja čiste.* (Mat. 23:26). Unutrašnjost čoveka se čisti samo kada se uzdržava od zla, u skladu sa zapovestima Dekaloga. Sve dok se čovek ne uzdržava od ovih zala i ne izbegava ih, i ne okreće se od njih kao od grehova, ona čine njegovu unutrašnjost, i izgledaju kao isprepleteni veo ili pokrivač, a na nebu se to čini kao pomračenje kojim je sunce zamračeno i svetlost se prekida; takođe kao fontana ili crna voda, iz koje ništa ne zrači, već samo ono što je nečisto. Ono što iz njega proističe i koje se pojavljuje pred svetom kao dobro, nije istinsko dobro, budući da je ono oskrnavljeno od zla iznutra, jer je to farisejsko i licemjerno dobro. Ovo dobro jeste dobro od čoveka i to je dobro koje se čini zasluge radi. Posve je drugačije u slučaju kada zlo biva uklonjeno životom u skladu sa zapovestima Dekaloga.

[3] Sada, pošto se zla moraju ukloniti pre nego što dobra postanu stvarna, stoga, pripovedanje o tome šta su istinska dobra (Deset zapovesti) beše prva objavljena istina iz Reči, a ova istina beše, pak, proglašena sa Sinajske Gore,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

pre nego što su Mojsije i proroci napisali Reč. Zapovesti ne propisuju dobra koja se moraju učiniti, već objavljuju zla koja se moraju izbeći. Iz istog razloga, ove zapovesti su prve stvari koje treba podučavati u crkvama; jer se one predaju dečacima i devojčicama da bi svaki čovek mogao da započne svoj hrišćanski život sa njima i da ih nikako ne zaboravi kad poraste; iako on to, ipak, kad poraste, učini. Isto se podrazumeva pod ovim rečima u Isaiji: *Što će mi mnoštvo žrtava vaših? veli Gospod. Sit sam žrtava paljenica od ovnova i pretiline od gojene stoke, i ne marim za krv junčiju i jagnjeću i jareću. Kad dolazite da se pokažete preda mnom, ko ište to od vas, da gazite po mom trijemu? Ne prinosite više žrtve zaludne; na kad gadim se; a o mladinama i subotama i o sazivanju skupštine ne mogu podnositi bezakonja i svetkovine. Na mladine vaše i na praznike vaše mrzi duša moja, dosadiše mi, dodija mi podnositi. Zato kad širite ruke svoje, zaklanjam oči svoje od vas; i kad množite molitve, ne slušam; ruke su vaše pune krvi. Umijte se, očistite se, uklonite zloću djela svojih ispred očiju mojih, prestanite zlo činiti. Učite se dobro činiti, tražite pravdu, ispravljajte potlačenoga, dajte pravicu siroti, branite udovicu. Tada dođite, veli Gospod, pa ćemo se suditi: ako grijesi vaši budu kao skerlet, postaće bijeli kao snijeg; ako budu crveni kao crvac, postaće kao vuna. Ako hoćete slušati, dobra zemaljska ješćete.* (Isa. 1:11-19). Izrazi: "žrtve paljenice," "žrtava paljenica od ovnova i pretiline od gojene stoke," "tamjan," "mladine vaše" i "na praznike vaše," takođe i izraz "molitve," znače: celokupno bogopoštovanje. Da je ovakvo obožavanje Boga potpuno zlo, pa čak i odvratno, ako se ono obavlja dok nije, istovremeno, ljudsko unutarne očišćeno od zla, reprezentuje se pomoću izraza: "Umijte se, očistite se, uklonite zloću djela svojih ispred očiju mojih, prestanite zlo činiti." Pod rečima koje upravo slede, podrazumeva se da, nakon toga, sve ove stvari sada postaju i bivaju dobre.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

940. *Pravedni su i istiniti putovi tvoji*, označava da su sve istine neba i Crkve od Njega. To je vidljivo iz značenja "*putova*", kao istina (videti br. 97); tako u odnosu na Gospoda oni označavaju sve nebeske istine i crkvene istine. Kaže se da su putevi "*pravedni i istiniti*", jer istine, koje su Gospodnje, i koje su od Gospoda, jesu iz dobra, i stoga su dobre; to stoga, što je pojam "*pravedan*" u Reči utemeljen na dobru. Pojam "*putovi*" označava istine, jer istine, poput puteva, vode čoveka; stoga izraz "*putovi*" reprezentuje vodeće istine. Ovo značenje "*putova*" je izvedeno iz duhovnog sveta, gde svi hodaju putevima koji su u skladu sa njihovim istinama. Putevi u tom svetu nisu pripremljeni i usmereni od jednog mesta ka drugom, kao što su putevi u našem svetu; ali oni su otvoreni svakome prema njegovim istinama, štaviše, ovi putevi su takvi da ih vidi on sam, dok ih niko, ko je u drugačijim istinama ne može videti. Ovi putevi vode ih do mesta na koje teba da idu, kao i u pravcu društava sa kojima treba da se povežu, ili od kojih treba da se razdvoje, i, konačno, vode ih ka društvu u kome će ostati.

(Nastavak)

[2] Kada čovekovo unutarne stanje biva pročišćeno od zala putem njegovog održavanja od istih, odnosno, izbegavanjem pomenutih zala, jer su grehovi, biva otvoreno ono unutarne koje je iznad njega, a koje se naziva duhovnim unutaranjim. Ono komunicira s nebom; stoga čovek tada biva primljen na nebo i spaja se s Gospodom. Postoje dva unutarne tela u čoveku, od kojih je jedno ispod, a drugo je, pak, iznad njega. Dok čovek živi u svetu, on je u unutarnjem koje je ispod, i iz koga on misli, jer je prirodno. Ono se može u ovom tekstu tako nazvati, radi razlikovanja dve vrste unutrašnjosti. Unutarne, koje je gore, jeste ono, u koje čovek dolazi nakon smrti, kad uđe u nebo. Svi anđeli na nebu su u ovom unutarnjem, jer je unutarne - duhovno. Ovakvo unutarne biva otvoreno čoveku koji izbegava zla samo zbog toga,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

što su ona - grehovi; ali je zatvoreno za čoveka koji ne izbegava zla kao grehe.

[3] Ovo unutarne je zatvoreno za čoveka koji ne izbegava zla kao grehe, jer je njegova unutrašnjost, to jest, prirodno unutarne, sve do časa u kome čovek biva pročišćen od greha - pakao; i dokle god postoji pakao, nebo se ne može otvoriti; ali čim se pakao ukloni, otvara se nebo. Ali neka se zna da, u meri u kojoj su duhovno unutarne i nebo otvoreni čoveku, prirodno unutarne biva pročišćeno od pakla koji je u njemu. To se ne radi odjednom, već sukcesivno po stupnjevima. Sve to objašnjava da je čovek, sam od od sebe - pakao, dok je čovek od Gospoda stvoren za nebo, i stoga ga Gospod izvlači iz pakla, te ga posledično uzdiže na nebo – Gospodu. To se ne odigrava trenutno, nego posredno, korak po korak. Sredstva koja to omogućavaju su prethodno pomenute zapovesti, kojima Gospod vodi onoga koji želi biti vođen.

941. *Care svetijeh*, reprezentuje da je On Božanska istina. To je vidljivo iz značenja pojma “*car*”, kojim se o Gospodu pripoveda da je On Božanska istina (videti br. 29, 31, 553, 625); takođe iz značenja “*svetaca*”, kao onih, koji su u Božjim istinama od Gospoda (videti br. 204). Jer Božanska istina izvire iz Gospoda. On je Božanska istina, budući da ono što proizlazi od svakoga jeste on sam. To se može ilustrovati preko anđela, od kojih dolazi duhovna sfera, koja je iz naklonosti njihovog života; ta ista naklonost, koja se u njima odvija, širi se sferno izvan njih, a time i drugi mogu prepoznati šta su oni, i gde se nalaze. A, kako je sfera, koja proizlazi iz njih, ista kao i naklonost njihovog života koja je u njima, očigledno je da i oni sami jesu ništa drugo do - njihova vlastita sfera ili izviruća naklonost. A od Gospoda, kao sunca, proističe Božansko, koje ispunjava celo nebo i koje rađa nebo; ovo Božansko se naziva Božanska istina. Iz ovoga je jasno da je Gospod Božanska istina.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

(Nastavak)

[2] Kad duhovno unutarnje biva otvoreno, i kroz njega počinje da se dobija komunikacija s nebom i ujedinjenje s Gospodom, čovek postaje prosvetljen. On biva prosvetljen posebno onda, kad čita Reč, jer je Gospod u Reči, a Reč je Božanska istina, dok je Božanska istina - anđeoska svetlost. Čovek je prosvetljen u racionalnom, jer ono direktno podupire duhovno unutarnje, koje prima svetlost s neba i prenosi je u prirodno (od trena kada kada čovek biva pročišćen od zla) ispunjavajući ga znanjima istine i dobra, i prilagođavajući ga znanjima istine i dobra, i prilagođavajući mu znanja [scientiae] koja su iz sveta, radi potvrde i saglasja. Tako čovek ima racionalno, i stoga ima razumevanje. On može da biva obmanut i da veruje da sam poseduje racionalno, kao i razumevanje, pre nego što njegovo prirodno biva pročišćeno od zla, jer razumevanje jeste: videti istine Crkve iz svetla neba; a svetlost nebeska ne utiče u one koji nisu pročišćeni. Od časa kad razumevanje biva usavršeno, neistine religije i neznanja, kao i sve zablude, bivaju raspršene.

942. Stih 4. *Ko se neće pobožati tebe, Gospode*, označava bogopoštovanje Gospoda od dobra ljubavi. To je očigledno iz značenja izraza "*Ko se neće pobožati tebe, Gospode*", kao bogopoštovanja. To znači "*iz dobra ljubavi*", jer je dodat izraz "*Ko neće (...) proslaviti ime tvoje?*" koji reprezentuje bogopoštovanje od istina koje su iz tog dobra. Ovo predstavlja istinsko značenje dva pomenuta izraza, jer svako bogoštovanje Gospoda potiče od dobra ljubavi pomoću istina. Dobra se plaše Gospoda a istine ga proslavljaju. Bogopoštovanje od dobra ljubavi znači bogopoštovanje onih, koji su u dobru života; drugima se ne daje bogoštovanje od dobra ljubavi. Štaviše, istinsko bogoslužjenje sastoji se u življenju života koji je u skladu sa Gospodnjim zapovestima, a izvršavanje Gospodnjih zapovesti znači: ljubiti Ga. (Šta dalje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

znači "Ko se neće pobojati tebe, Gospode" može se videti u prethodnom tekstu, br. 696.)

(Nastavak)

[2] Nakon što čovek biva primljen na nebo otvaranjem svog unutarnjeg, i počinje da prima svetlost od neba, iste naklonosti koje poseduju nebeski anđeli (sa svojim zadovoljstvima i nasladama) bivaju prenesene i njemu. Prva naklonost koja se tada daje jeste naklonost ka istini; druga je naklonost ka dobru; a treća je naklonost rađanju plodova. Jer, od trena kada čovek biva primljen na nebo, i od kada počinje da obitava u nebeskoj svetlosti i toplini, on postaje kao drvo koje raste iz svetlosnog semena. Njegovo prvo buđenje jeste od prosvetljenja; njegov procvat što prethodi rađanju plodova dolazi od naklonosti istini; davanje ploda koje sledi jeste od osećanja dobra; razgranavanje sebe kroz drveće potiče od naklonosti ka rađanju plodova. Nebeska toplina, koja je ljubav, i nebeska svetlost, koja predstavlja razumevanje istine iz te ljubavi, nosiocima života donose stvari koje izgledaju poput onih, koje svetovna toplina, kao i njena svetlost, rađaju u neživim predmetima. Ovakve slične stvari rađaju se iz korespondencija. Ali u oba slučaja stvaranje se odvija u proleće; a proleće biva u čoveku onda, kada on ulazi u nebo, što se postiže kada se otvori njegova duhovna unutarnjost; pre toga vlada vreme zime.

943. *I proslaviti ime tvoje*, označava bogopoštovanje Gospoda od istina iz tog dobra. To je očigledno iz značenja izraza "*i proslaviti ime tvoje*", budući da ovaj izraz reprezentuje bogopoštovanje Gospoda od istina koje su od dobra. Jer izraz "*ime Gospodnje*" označava sve stvari kojima se On bogopoštuje (videti u prethodnom tekstu, br. 102, 135, 696, 815); izrazi "*i proslaviti ime tvoje*," i "*slaviti Ga*" znače: živeti u skladu sa Njegovim Božanskim istinama

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

(videti br. 874); a živeti u skladu sa Njegovim Božanskim Istinama znači: obožavati Njega, kao što je već ranije rečeno u poglavlju koje neposredno prethodi.

(Nastavak)

Čovek ima naklonost istini, kada voli istinu i odvraća se od laži. On ima naklonost prema dobru kada voli korisnu primenu, i istovremeno se odvraća od zlih primena. On ima naklonost rađanju plodova, kad voli da čini dobra i, štaviše, voli da bude koristan i upotrebljiv, na usluzi. Sva nebeska radost je u ovim naklonostima i od njih, i ova radost se ne može opisati poređenjem, jer je supereminentna i večna.

944. *Jer si ti jedan svet*, označava zato što je On samo dobro i sama istina, te su stoga svo dobro i sva istina od Njega. Ovo je očigledno iz značenja "*svetog*", kao Božanskog koje proizilazi od Gospoda, jer sem Njega nema ničeg svetog, a naziva se: Božansko dobro ujedinjeno sa Božanskom istinom. S obzirom da to dolazi od Gospoda, to jeste od Njega Samog; jer ono što proizilazi je od onoga što jeste u Njemu, i zato je Njegovo Sopstveno. Zbog svega toga, je Gospod - samo Božansko dobro i sama Božanska Istina.

[2] Isto je i sa toplotom i svetlošću, koje proizilaze od Sunca u svetu, ili od plamena vatre. Toplota i svetlost su od Sunca, jer su od onoga što je na Suncu; na Suncu je čista vatra; ova vatra izvan Sunca se smanjuje kako se udaljenost Sunca povećava; a svetlost je njena modifikacija ili unutrašnje delovanje u supstancama koje su izvan Sunca, ali su takođe i iz njegove vatre. Ove supstance, u kojima one postoje, i u kojima se nalaze, nazivaju se atmosferama. Iz analogne korespondencije može se formirati zaključak u odnosu na toplinu i svetlost koje proizilaze iz Gospoda kao Sunca na nebu.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Gospod je tamo, kao Sunce - Božanska ljubav; a toplina koja iz nje proizilazi jeste - Božansko dobro; opet, svetlost koja iz nje proizilazi jeste - Božanska istina. Toplota koja proističe, što je Božansko dobro, jeste Božanska ljubav u njenom proširenju; a svetlost koja proističe, što je Božanska istina, jeste modifikacija ili unutrašnje delovanje Božanske ljubavi u supstancama koje su izvan Njega. Ove supstance, u kojima se ova modifikacija odvija, su duhovne atmosfere, iz kojih anđeli dišu i žive.

[3] Kako su stvari u svetu analogne korespondencije, pojam "*vatra*" u Reči označava ljubav, dok izraz "*toplota*" reprezentuje Božansko dobro, i, konačno, pojam "*svetlost*" predstavlja Božansku istinu. Razlika je u tome što toplota i svetlost neba oživljavaju duhovne esencije, dok toplota i svetlost sveta oživljavaju prirodne esencije. Pa ipak, toplina i svetlost sveta ne oživljavaju same od sebe, već od toplote i svetlosti nebeske, odnosno, od Gospoda. Sve ovo je rečeno da bi se obznanilo da je Gospod - samo Božansko dobro i sama Božanska Istina; iz ovoga sledi da je On, i samo On - svet.

(Nastavak)

[4] U ovo stanje dolazi čovek koji izbegava zla zato što su gresi, i gleda u Gospoda; a u onom stepenu, u kome on biva u ovom stanju, on se okreće od zala, i prezire ih kao grehe, te priznaje samo Gospoda u svom srcu i obožava Ga, što sve važi i za Njegovo Božansko u Ljudskom. Ovo je rezime.

945. *Jer će svi neznabošci doći i pokloniti se pred tobom*, označava da će svi oni, koji su u dobru ljubavi, i u istinama otuda, priznati Njegovo Božansko. To je očigledno iz značenja izraza "*narodi*" ("*nežnabosci*"), kao onih koji su u dobru ljubavi i u istinama (videti br. 175, 331, 625); takođe iz značenja

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izraza "*pokloniti se*", odnosno "*obožavati*" [adorare] kao priznavanja u srcu, i obožavanja [colere] (videti br. 790, 805, 821). Očigledno je da se na samo takve misli pod izrazom "*svi nežnabosci*", jer postoje i oni, koji ne priznaju Gospoda.

(Nastavak)

Kada je čovek u tom stanju, on je uzdignut od onoga što je njegovo vlastito [proprium] jer je čovek u onome, što je njegovo vlastito [proprium], kada je samo u prirodnom spoljašnjem, ali je uzdignut od onoga što je njegovo vlastito [proprium], kada je u duhovnom unutaršnjem. Ovo uzdizanje od onoga što je njegovo sopstveno čovek percipira samo po tome, da više ne misli o zlu, i da se okreće od takvih misli, te da misli i uživa u istinama i u korisnim primenama. Pa ipak, ako takav čovek napreduje dalje u tom stanju, on doživljava priliv (inluks) nekom vrstom misli; ali on nije uskraćen za razmišljanje i htenje, koje doživljava kao da su njegova lična, jer to Gospod želi radi njegovog reformisanja. Ipak, čovek treba da prizna da ništa od dobra ili istine nije od njega samog, već je sve od Gospoda.

946. *Jer se sudovi tvoji javiše*, označava da su im otkrivene Božanske istine. To je vidljivo iz značenja "*sudova*", kao Božanskih istina (o čemu uskoro); takođe iz značenja izraza "*javiše*", kao nečega što ima da bude otkriveno. Da su Božanske istine otkrivene na kraju Crkve, kao i da su one, uopšteno, otkrivene, pokazaće se u onome što sledi u ovom poglavlju, jer se o tome ovde govori. Pojam "*sudovi*" označava Božanske istine jer se zakoni vladanja u Gospodnjem duhovnom kraljevstvu nazivaju "*sudovima*"; dok se zakoni vladanja u Njegovom nebeskom kraljevstvu nazivaju "*pravdom*". Jer zakoni vladanja u Gospodnjem duhovnom kraljevstvu jesu zakoni Božanske istine; dok su zakoni vladanja u Gospodnjem nebeskom kraljevstvu - zakoni

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Božanskog dobra. To je razlog zašto se pojmovi "sud" i "pravda" pominju u Reči, u odlomcima koji slede. U Isaiji: *Bez kraja će rasti vlast i mir na prijestolu Davidovu i u carstvu njegovu da se uredi i utvrdi sudom i pravdom otsada do vijeka. To će učiniti revnost Gospoda nad vojskama.* (Isa. 9:7). Ovo je rečeno o Gospodu i Njegovom kraljevstvu. Njegovo duhovno kraljevstvo označeno je putem izraza "na prijestolu Davidovu;" usled toga što je ovo kraljevstvo u Božanskim istinama od Božanskog dobra, kaže se, "sudom i pravdom." U Jeremiji: *Gle, idu dani, govori Gospod, u koje ću podignuti Davidu klicu pravednu, koja će carovati i biti srećna i činiti sud i pravdu na zemlji.* (Jer. 23:5). Ovo je takođe rečeno o Gospodu i Njegovom duhovnom kraljevstvu. A, kako je ovo kraljevstvo u Božanskim istinama od Božanskog dobra, stoga se kaže, "koja će carovati i biti srećna i činiti sud i pravdu na zemlji." Bog se naziva pojmom "Car," od Božanske istine; a kako je Božanska istina istovremeno i Božanska inteligencija, to se kaže " *On će vladati kao kralj i biti mudar.*" [prevod Jeruzalemska Biblija, dok stih iz King James Biblije glasi: "He shall reign king, and shall act intelligently", a u Daničić-Karadžićevom prevodu: "koja će carovati i biti srećna" – prim. M. V.] A, kako je Božanska istina od Božanskog dobra, tako se kaže "i činiti sud i pravdu na zemlji."

[2] U Isaiji: *Uzvišen je Gospod, jer nastava na visini; napuniće Sion suda i pravde.* (Isa. 33:5). Izraz "Sion" reprezentuje nebo i crkvu, gde Gospod vlada Božanskom istinom; a, kako je sva Božanska istina od Božanskog dobra, stoga je rečeno, "napuniće Sion suda i pravde." U Jeremiji: *Nego ko se hvali, neka se hvali tijekom što razumije i poznaje mene da sam ja Gospod koji činim milost i sud i pravdu na zemlji, jer mi je to milo, govori Gospod.* (Jer. 9:24). I ovde, takođe, izraz "sud i pravdu" označava Božansku istinu od Božanskog dobra. U Isaiji: *Premda me svaki dan traže i radi su znati putove moje, kao*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

narod koji tvori pravdu i ne ostavlja suda Boga svojega; ištu od mene sudove pravedne, žele približiti se k Bogu. (Isa. 58:2). Izraz "sudove pravedne" reprezentuje Božanske istine iz Božanskog dobra, isto kao i izraz "sud i pravdu", jer duhovni smisao povezuje stvari koje bukvalni smisao razdvaja. U Osiji: I zaručiću te sebi do vijeka, zaručiću te sebi pravdom i sudom i milošću i milosrđem. I zaručiću te sebi vjerom, i poznaćeš Gospoda. (Osija 2:19, 20). To se odnosi na Gospodnje nebesko kraljevstvo, koje se sastoji od onih, koji su u ljubavi prema Gospodu; a, kako je Gospodnje sjedinjenje s takvima srazmerno slično sjedinjenju muža sa ženom, jer dobro ljubavi sjedinjuje na taj način, kaže se, "zaručiću te sebi pravdom i sudom", gde se izraz "pravda" ovde stavlja na prvo mesto, dok se izraz "sud" stavlja na drugo, jer oni, koji su u dobru ljubavi prema Gospodu, takođe su i u istinama; to zbog toga, što oni mogu da vide istine od dobra. Budući da je "pravda" utemeljena na dobru, a "sud" na istini, takođe se kaže: "u milosrđu i istini", gde "milosrđe" pripada dobru, jer je od ljubavi.

[3] U Davidu: *Gospode! do neba je milost tvoja, i istina tvoja do oblaka. Pravda je tvoja kao gore Božije, sudovi tvoji bezdana velika; ljude i stoku ti čuvaš, Gospode! (Ps. 36:5, 6). "Pravda" je utemeljena na Božanskom dobru i stoga se upoređuje s izrazom "gore Božije"; to stoga, što izraz "gore Božije" označava dobra ljubavi (videti u prethodnom tekstu, br. 405, 510, 850); a "sudovi" su utemeljeni na Božanskim istinama i zato se upoređuju s "velikom bezdanom"; budući da izraz "veliki bezdan" označava Božansku istinu. Iz ovoga se sada može videti da pojam "sudovi" označava Božanske istine.*

[4] U mnogim odlomcima u Reči pominju se "sudovi", "zapovesti" i "naredbe"; "sudovi" tamo označavaju građanske zakone, "zapovesti" - zakone duhovnog života, dok izraz "naredbe" reprezentuje zakone vezane za bogopoštovanje. Da "sudovi" označavaju građanske zakone, vidljivo je iz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Izlaska (21, 22, 23), gde se zapovesti nazivaju "*sudovima*", jer su prema njima sudije donosile presude unutar gradskih kapija; pa ipak, one označavaju Božanske istine, kakve su u Gospodnjem duhovnom kraljevstvu na nebesima, jer ih sadrže u duhovnom smislu; kao što se može videti iz objašnjenja zapovesti u delu "*Nebeske tajne*" (br. 8971-9103, 9124-9231, 9247-9348). Da su zakoni dati sinovima Izraela nazvani "*sudovi*", "*zapovesti*" i "*naredbe*", može se videti iz narednih odlomaka. U Mojsiju: *A ti stani ovdje kod mene, i kazaću ti sve zapovijesti i uredbe i zakone, koje ćeš ih naučiti da tvore u zemlji koju im dajem u nasljedstvo.* (Pon. Zak. 5:31). U istom: *A ovo su zapovijesti i uredbe i zakoni, koje Gospod Bog vaš zapovjedi da vas učim da ih tvorite u zemlji u koju idete da je naslijedite* (Pon. Zak. 6:1). U istom: *Zato drži zapovijesti i uredbe i zakone, koje ti danas ja zapovijedam, da ih tvoriš.* (Pon. Zak. 7:11). U Davidu: *Ako sinovi njegovi ostave zakon moj, i ne uzidu u zapovijestima mojim; Ako pogaze uredbe moje, i zapovijesti mojih ne sačuvaju, Onda ću ih pokarati prutom za nepokornost, i ranama za bezakonje njihovo;* (Ps. 89:30-32). Tako i na mnogim drugim mestima, kao što su: 3. Knjiga Mojsijeva 18:5; 19:37; 20:22; 25:18; 26:15; Pon. Zak. 4:1; 5:1, 6, 7; 17:19; 26:17; Jeze. 5:6, 7; 11:12, 20; 18:9; 20:11, 13, 25; 37:24. U ovim odlomcima izraz "*zapovesti*" znači zakone života, osobito one sadržane u Dekalogu, te se, stoga, nazivaju: *Deset zapovesti*; dok "*naredbe*" znače zakone bogopoštovanja, koji se osobito odnose na žrtve i svete službe; a pojam "*sudovi*" znači građanske zakone; budući da su ti zakoni predstavljali duhovne zakone, oni označavaju takve Božanske istine kakve su u Gospodnjem duhovnom kraljevstvu na nebesima.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

(Nastavak)

[5] Iz toga sledi da, kada čovek izbegava zlo i odvraća od njega kao greha, i uzdiže se na nebo od strane Gospoda, on više nije u onome što je njegovo vlastito (*proprium*), nego je u Gospodu, i tako misli i želi dobro. Opet, budući da čovek deluje onako kako misli i hoće, jer svaki čin čoveka proizlazi iz misli njegove volje, sledi da, kad čovek izbegava zlo i kada se odvraća od njega, on počinje da čini dobra od Gospoda, a ne od sebe; i to je razlog zašto izbegavanje zla čini dobra. Dobra stvar koju čovek tada učini je označena izrazom "*dobra dela*"; a dobra dela u njihovoj celokupnosti podrazumevaju se pod milosrđem. Čovek se ne može reformisati osim ako ne misli, hoće i čini kao sam od sebe, jer ono, što se čini kao da ga je učinio sam čovek, povezuje se sa njim i pripada mu, i, posledično, ostaje u njemu, dok se za ono, što čovek nije učinio kao da je od njega samog, ne prihvata da ima ikakvog životnog smisla, i to teče kroz čoveka poput etra; zbog toga, Gospod želi ne samo da čovek izbegava zlo i odvraća se od njega kao da to čini sam od sebe, nego, takođe, treba misliti, hteti i činiti kao da je od sebe, a ipak priznati u srcu, da su sve ove stvari od Gospoda. To se mora priznati, budući da je istinito.

947. Stihovi 5, 6. *I poslije ovoga vidjeh, i gle, otvori se crkva skinije svjedočanstva na nebu, I iziđoše sedam anđela iz crkve, koji imahu sedam zala, obučeni u čiste i bijele haljine od platna, i opasani po prsima pojasima zlatnijem;* 5. *"I poslije ovoga vidjeh, i gle, otvori se crkva skinije svjedočanstva na nebu,"* označavaju unutarnju Božansku istinu u Reči, koju je otkrio Gospod (br. 948). 6. *"I iziđoše sedam anđela iz crkve, koji imahu sedam zala,"* označava posledično ispoljavanje svih zala i njihovih neistina, i svih neistina i zala iz njih, koji su devastirali Crkvu (br. 949); izraz "*obučeni u čiste i bijele haljine od platna,*" znači: pomoću Božanske istine ili Reči u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

duhovnom smislu (br. 950, 951); izraz "*i opasani po prsima pojasima zlatnijem,*" označava Božansko duhovno dobro putem održavanja istina u redu i povezanosti (br. 952).

948. Stih 5. *I poslije ovoga vidjeh, i gle, otvori se crkva skinije svjedočanstva na nebu,* označava unutarnju Božansku istinu u Reči, koju je otkrio Gospod. To je vidljivo iz značenja izraza "*crkva*", kao Božanske istine od Gospoda (videti br. 220, 391, 915); takođe iz značenja izraza "*crkva skinije svjedočanstva*", što je, takođe, Božanska istina, ali unutarnja, jer izrazi "*skinija*" ("*šator*") i "*hram*" imaju slično značenje; ali kad se kaže "*crkva skinije svjedočanstva*", unutarnja Božanska istina jeste ta, koja je označena. Izraz "*ovo vidjeh, i gle, otvori se (...) na nebu*" znači da je ta istina otkrivena. Unutarnja Božanska istina, koja biva otkrivena, reprezentuje Reč u njenom unutarnjem smislu; jer Reč je Božanska istina, a unutarnji ili duhovni smisao jeste - unutarnja Božanska istina. Izraz "*svjedočanstvo*" znači zakon koji je položen u Kovčeg, koji je stoga nazvan "*skinije svjedočanstva*". (Ono što "*svjedočanstvo*" dalje označava, u širokom, kao i u strogom smislu, može se videti u prethodnom tekstu, br. 10, 392, 635, 649, 749.)

[2] Ono što sada sledi u ovom poglavlju, odnosi se na Reč unutarnje otkrivenu, u času pre nego što crkva biva potpuno uništena. Za sledeće poglavlje govori se o njenom potpunom opustošenju, koju opisuje izraz "*I jedna od četiri životinje dade sedmorici anđela sedam čaša zlatnijeh napunjenijeh gnjeva Boga*", kao i njihovim "*izlivanjem na zemlju*". Reč je otkrivena iznutra, to jest, u duhovnom smislu, neposredno pre potpunog opustošenja crkve, jer će tada biti uspostavljena Nova crkva, u koju su pozvani oni, koji su pripadali bivšoj, prohujaloj crkvi; a za Novu crkvu je otkrivena unutarnja Božja istina; a to se nije moglo otkriti ranije, iz razloga koji će biti izloženi u nastavku ovog teksta. U današnje vreme se odigrava

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

proces sličan onome, koji smo upravo opisivali, na isti način kao što se to događalo na kraju jevrejske crkve; jer, na svršetku, kad je Gospod došao na svet, beše otvoreno unutarne iz Reči; budući da je, dok je bio u svetu, On otkrio unutarne Božanske istine koje je trebalo da se upotrebe na korist Nove Crkve koju je Gospod tek trebalo da uspostavi, i koje bi služile toj crkvi. Iz istih razloga, Unutarne iz Reči se otvara ovih dana, i još više unutarnjih Božanskih istina biva otkriveno, a sve to radi potreba Nove Crkve, koja ima da se nazove Novim Jerusalimom.

[3] Kakva je bila uloga Gospodnjeg Božjeg providenja u otkrivanju Božanskih istina, može se videti na osnovu procesa sukcesivnog uspostavljanja crkava. Na našoj planeti je bilo uspostavljeno nekoliko crkava, koje su nastupale jedna za drugom. Beše Najdrevnija crkva, koja je postojala pre potopa; potom beše Drevna, koji je uspostavljena posle potopa; zatim Hebrejska; a onda Izraelitska; nakon toga Hrišćanska; a sada počinje Nova Crkva. Najviše Božanskih istina otkriveno je onima koji su bili iz Najdrevnije Crkve; više spoljašnjih Božanskih istina otkriveno je onima iz Drevne Crkve; a većinu spoljašnjih ili Božanskih istina u poslednjim stvarima Gospod je otkrio za Hebrejsku Crkvu, a potom i za Izraelitsku (unutar koje je sva Božanska istina napokon nestala, jer, konačno, u Reči nije više bilo ničega što nije bilo izopačeno). Nakon svršetka Izraelske crkve, Gospod je otkrio unutarne Božanske istine za hrišćansku Crkvu, a, danas, još On je osvetlio još više unutarnjih istina, namenjenih za crkvu koja tek ima da dođe. Ove unutarne istine su takve, da su u unutarnjem, odnosno, duhovnom smislu Reči. Sve ovo jasno pokazuje da je došlo do progresije Božanske istine, od istina koje su najviše u unutarnjim, pa sve do onih, koje su u poslednjim stvarima, dakle od mudrosti do pukog neznanja; a da sada

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

postoji napredovanje od poslednjih stvari ka unutarnjim, dakle od neznanja do mudrosti.

(Nastavak)

[4] Religija u čoveku sastoji se u životu prema Božjim zapovestima, koje su sadržane u rezimeu u Dekalogu. Onaj, koji ne živi po njima, ne može imati religiju, jer se ne boji Boga, a još manje Boga voli; niti se boji čoveka, a još manje ga voli. Može li onaj ko krade, čini preljubu, ubija, svedoči lažno, i slično, da se boji Boga ili čoveka? Međutim, svako je sposoban da živi u skladu s tim zapovestima; a ko je mudar, to čini, i on stoga živi kao građanski čovek, kao moralan čovek i, najzad, i kao prirodan čovek. A ipak, niko, ko ne živi po njima na način na koji to čini duhovni čovek, ne može se spasiti; budući da živeti po njima na način duhovnog čoveka znači: živeti radi Božanskog koje je u njemu, dok živeti prema zapovestima na način građanskog čoveka, znači: živeti radi pravnog sistema i izbegavati kazne u svetu; a živeti u skladu s njima na način moralnog čoveka, znači: činiti to radi poštenja, te tako izbeći gubitak ugleda i časti; dok živeti u skladu s njima na način prirodnog čoveka znači: činiti to radi onoga što je ljudsko, i izbeći lošu reputaciju nekoga koji ima nezdrav um. Svi zakoni, naime, građanski, moralni i prirodni, propisuju da se ne sme ukrasti, ne sme se činiti preljuba, ne sme se ubiti, ne sme se biti lažan svedok; a ipak, čovek se ne spašava odbacivanjem tih zala samo radi poštovanja ovakvih zakona, osim ako ih on, takođe, dodatno ne izbegava radi ispunjavanja duhovnog zakona, odnosno, ako on ova zla ne izbegava kao grehe. Jer u takvom čoveku postoji religija, a, takođe, postoji i vera da postoje Bog, nebo i pakao, te život nakon smrti; u takvom čoveku postoje, tako isto, građanski život, moralni

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

život i prirodni život; građanski život jer postoji pravda, moralni život jer postoji poštenje i prirodan život jer postoji muževnost. Ali onaj, koji ne živi po tim zapovestima na način, na koji to čini duhovni čovek, ne može zaista biti ni građanin, ni moralni čovek, niti prirodan čovek; jer on je lišen pravde, iskrenosti, pa čak i muževnosti, jer Božansko nije u njima. To stoga, što ništa ne može biti dobro u sebi, i od sebe, već može biti dobro samo od Boga; tako da ne može postojati ništa pravedno, ništa istinski pošteno ili istinski ljudsko u sebi ili od sebe, nego samo od Boga, i samo onda, kada je Božansko u njemu. Razmislite: može li iko, ko u sebi ima pakla, ili, koji je đavo, da čini ono što je pravedno, isključivo zbog pravednosti, ili pravde radi? Isto važi i za ono što je pošteno, ili, pak, za ono što je zaista ljudsko. Istinski ljudsko jeste ono, koje potiče iz poretka i jeste u skladu sa poretkom, a što je iz zdravog razuma; Bog jeste poredak i red, a zdrav razum je dat od Boga. Jednom rečju, onaj, koji ne izbegava zla kao grehe, nije čovek. Svako, ko usvoji ove zapovesti kao principe svoje religije, postaje građanin i stanovnik neba; ali onaj, koji ih ne načini principima svoje religije, iako u spoljašnjem smislu može živeti prema njima iz prirodnog, moralnog i građanskog zakona, postaje građanin i stanovnik sveta, ali ne i stanovnik neba.

[5] Većina naroda poznaje ove zapovesti, i smatra ih načelima (principima) svoje religije, i narodi žive prema njima, jer Bog tako želi i zapoveda. Zahvaljujući tome, oni komuniciraju s nebom, povezuju se s Bogom, i stoga su spašeni. Međutim, danas ih većina ljudi u hrišćanskom svetu ne čini principima svoje religije, već samo principima građanskog i moralnog života; i oni to čine na taj način, da se u njihovom spoljašnjem izgledu ne primećuje da čine prevare, odnosno, da čine nezakonite dobitke, izvršavaju preljube, manifestno progone druge motivisani smronosnom mržnjom i osvetom, i, još, lažno svedoče, a ne uzdržavaju se od tih stvari jer su grehovi i protiv

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Boga, već usled toga, što imaju strahove za svoj život, svoj ugled, službu, svoj posao, svoje vlasništvo, svoju čast i dobit, i svoje zadovoljstvo; dakle, ako bi spoljašnje veze sa svetom nestale, dakle, ako bi oni znali da, zbog svojih zlih dela, zasigurno neće ostati bez prethodno pomenutih zemaljskih stvari koje su im potrebne, oni bi činili te zle stvari. Sledi da, zbog svega navedenog, takvi nemaju sposobnost da, sami za sebe, formiraju vid komunikacije sa nebom ili da formiraju sponu sa Gospodom, već isključivo mogu da ostvare komunikaciju sa svetom i sa sobom, i oni se, stoga, ne mogu spasiti. Razmotrite svoj slučaj: šta bi se vama dogodilo, kada bi, nekim slučajem, nestale ove spoljašnje veze (kao se to dešava sa svakim čovekom nakon smrti) ako ne bi u vama bilo i unutarnjih veza, koje postoje od straha i ljubavi prema Bogu, dakle od religije, koje bi mogle da vas obuzdaju i zadržavaju? Da li ne biste i vi, poput đavola, pohitali u krađe, preljube, ubistva, lažno svedočenje i požude svake vrste, usled ljubavi prema njima, kao i zbog uživanja u njima. Da bi to izvesno bio slučaj, video sam i čuo.

949. Stih 6. *I iziđoše sedam anđela iz crkve, koji imahu sedam zala, označava posledične manifestacije svih zala i neistina koje proizlaze iz tih zala, odnosno, svih neistina i zala što su opustošili crkvu. To je vidljivo iz značenja "anđela", kao manifestacija (videti u prethodnom tekstu, br. 869, 878, 883); takođe iz značenja izraza "sedam", kao reprezentacije svega i potpunosti (videti u prethodnom tekstu. 257, 300); takođe iz značenja izraza "zala", kao stvari koje uništavaju duhovni život, a time i crkvu, (a to su požude od zle ljubavi i neistina, videti u prethodnom tekstu, br. 584), dakle kao zala i neistina odatle, odnosno, neistina i zala iz njih; takođe iz značenja pojma "crkva", kao otkrovenja unutarnjeg smisla Reči (videti prethodno poglavlje). Sve to jasno govori da izraz "iziđoše sedam anđela iz crkve, koji*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

imahu sedam zala" označava da su iz Reči i iz njenog duhovnog smisla, kao otkrovenje, izvedene manifestacije svih predstojećih zala i neistina koje proizlaze iz tih zala, kao i manifestacije svih neistina i zala, koje su iz tih neistina opustošile crkvu.

[2] Izraz "*zala i neistina odatle, odnosno, neistina i zala iz njih*" je ovde u upotrebi, jer se pod njim misli na dve crkve: naime, na onu, koja pripada papistima, i na onu, koja pripada pobornicima reformacije. Zla i neistine, budući prisutni unutar papista, opustošili su crkvu; a crkva pobornika reformacije je uništena neistinama i zlma. Zla kod papista su zla od ljubavi prema vladanju nad svetim stvarima crkve, potom, nad svim nebeskim stvarima, i, najzad, nad svim zemaljskim stvarima. Ta ljubav je izvor svih zala; a od tih zala dolaze neistine svake vrste. A kod pobornika reformacije postoje neistine, kao i zla iz njih; ove, pak, neistine proizlaze iz načela opravdanja i spasenja čoveka samo verom ili verom bez dobrih dela; a kada dobra dela bivaju odvojena od vere, zla dela posledično počinju da zauzimaju njihovo mesto; zbog toga su neistine i zla iz njih opustošili crkvu kod pobornika reformacije, kao što su zla i neistine otuda učinili istu stvar kod papista.

(Nastavak)

[3] Dokle god se zla uklanjaju kao gresi, dotle utiče dobro, i, posledično, čovek, nakon toga, čini dobra dela, ali ne od sebe, nego od Gospoda. Najpre, u onoj meri u kojoj neko ne bogopoštuje druge bogove, i stoga ne voli sebe i svet iznad svega, u toj meri u njega utiče priznavanje Boga od Gospoda, te tada on počinje da obožava Boga, ali ne od sebe, nego od Gospoda. Drugo, u onoj meri u kojoj on ne oskvrnjuje ime Boga, to jest, u onom stepenu u kome izbegava požude koje proizlaze iz ljubavi prema sebi i svetu, u tom istom

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stepenu voli svete stvari iz Reči i crkve; jer ove stvari predstavljaju ime Božje i bivaju oskrnavljene usled požuda koje proizlaze iz ljubavi prema sebi i svetu. Treće, u meri u kojoj izbegava krađe (a time i izbegava prevare i nezakonite dobitke) ulaze iskrenost i pravda, on voli ono što je iskreno, i ta ljubav potiče isključivo od iskrenosti i pravde, i tako on čini ono što je iskreno, a to čini ne sam od sebe, nego od Gospoda. Četvrto, u meri u kojoj se izbegavaju preljube (a time istovremeno izbegavaju nepokorne i prljave misli) ulazi bračna ljubav, koja je najdublja ljubav prema nebu i u kojoj prebiva čednost. Peto, dokle god se izbegavaju ubistva, i tako, takođe, izbegavaju smrtonosne mržnje i osvete koje udišu pokolj, dotle Gospod ulazi sa milosrđem i ljubavlju. Šesto, dokle god se izbegavaju lažna svedočanstva i tako izbegavaju i laži i huljenja, ulazi istina od Gospoda. Sedmo, dokle god se izbegava pohlepa usmerena prema kućama drugih, i tako izbegavaju i ljubav i posledične požude za posedovanjem dobara drugih, dotle milosrđe prema bližnjem ulazi od strane Gospoda. Osmo, dokle god se izbegava pohlepa prema suprugama drugih, njihovim slugama, itd, i tako izbegavaju ljubav i posledične požude vladanja nad drugima (jer stvari nabrojane u ovoj zapovesti su one, koje pripadaju čoveku), dotle ulazi ljubav prema Gospodu. U ovih osam zapovesti uključena su zla koja se moraju izbeći, ali druge dve, naime, treća i četvrta zapovest, uključuju određene stvari koje se moraju aktivno činiti, naime, da se subota mora držati svetom i da roditelji moraju biti poštovani. Ali, o tome kako ove dve zapovesti treba shvatiti na ispravan način, ali ne od strane ljudi jevrejske crkve, već od strane ljudi hrišćanske crkve, tek ima da se pripoveda

950. *Obučeni u čiste i bijele haljine od platna*, označava pomoću Božanske istine ili Reči iz duhovnog smisla. To je očigledno iz značenja izraza "*platno*", kao reprezentacije istine, a, u odnosu na Gospoda ili Reč, kao

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Božanske istine. Ono se naziva "čistim", jer je istinsko, i naziva se "bijelim" od svetlosti na nebu, koja je bela svetlost, pošto iz nje potiče svetlost svih stvari. Božanska istina, koja proizilazi iz Gospoda, jeste ono, što se čini očima anđela kao svetlo, usled toga što Božanska Istina osvetljava njihovo razumevanje; a ono što prosvetljuje razumevanje anđela jeste njihovo svetlo. Takva je Božanska istina na nebu, a takva je, takođe, Reč, u svom duhovnom smislu; dok je, nasuprot, Božanska istina na zemlji takva, da predstavlja Reč u bukvalnom smislu, u kome postoji nekoliko istinskih istina, poput onih na nebu, ali postoje i prividne istine; a samo ovakve istine može primiti prirodni čovek. Ipak, istinite istine, poput, onih na nebu, leže pohranjene unutar ovih pojavnih istina; jer duhovne istine jesu ono, što je sadržano u duhovnom smislu Reči. Sve ovo jasno pokazuje da reči *"I iziđoše sedam anđela iz crkve, koji imahu sedam zala, obučeni u čiste i bijele haljine od platna"* označavaju da su se zla i neistine koje su uništile crkvu manifestovale Božanskom istinom, ili pomoću Reči, iz njenog duhovnog smisla.

[2] Postoje mnogi razlozi zašto je duhovno značenje Reči baš sada otkriveno. Prvo, zato što su crkve u hrišćanskom svetu krivotvorile sav bukvalni smisao Reči, i to čak i do stepena koji vodi do uništenja Božanske istine na nebu, usled čega nebo biva zatvoreno za čoveka. Da bi se, dakle, moglo otvoriti nebo, Gospod je, sa zadovoljstvom, razotkrio duhovni smisao Reči, jer se, unutar duhovnog smisla, sadrži Božanska istina, kakva je na nebu. To stoga, što se kroz Reč ostvaruje spoj čoveka sa Gospodom, pa tako i sa nebom. Kada je Reč krivotvorena čak i do stepena uništenja njene istinske istine, povezivanje nestaje, a čovek biva odvojen od neba. Da bi se, dakle, čovek mogao ponovo spojiti s nebom, otkrivena je Božanska istina, kakva je na nebu; to je potvrđeno duhovnim značenjem Reči, u kome

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

je sadržana ta Božanska istina. Drugi razlog je taj, što se neistine, koje su preplavile i opustošile crkvu, mogu raspršiti samo putem istinske istine koja je otvorena u Reči. Lažnosti i zla iz njih, kao i zla i neistine, nije moguće videti ni na koji drugi način, nego iz samih istina. Dokle god ne postoje prave istine, neistine i zla se pojavljuju kao neka vrsta svetlosti. Ovo svetlo one zadobijaju iz potvrđivanja pomoću razmišljanja prirodnog čoveka, i pomoću bukvalnog smisla Reči, objašnjenog i primenjenog u skladu sa pojavnim istinama koje se prostiru pred čovekom. Međutim, od časa kada prave istine bivaju prisutne, pojavljuju se i prve neistine i zla; jer nebesko svetlo, koje je u istinitim istinama, rasipa varljivo svetlo lažnosti i pretvara ga u tamu. Treći razlog je to, što, pomoću Božanskih istina Reči koje se nalaze u njenom duhovnom smislu, Nova crkva, koja se podrazumeva pod "*Svetim Jerusalemom*" u Otkrovenju, može biti spojena sa nebom. Jer je Reč konjunkcija; a konjunkcija se ostvaruje samo onda, kada čovek percipira Reč na sličan način kao što je anđeli percipiraju. Da pojam "*platno*" označava istinu, videće se u sledećem poglavlju.

(Nastavak: Prva zapovest)

[3] "*Nemoj imati drugih bogova uza me.*" uključuje: ne ljubiti sebe i svet iznad svega; jer ono, što neko voli iznad svega, jeste njegov bog. Postoje dve direktno suprotstavljene ljubavi: ljubav prema sebi i ljubavi prema Bogu, a takođe su, na isti način, suprotstavljene i ljubav prema svetu i ljubav prema nebu. Onaj, koji voli sebe, voli svoje vlastito [proprium]; a, kako čovekovo vlastito [proprium] nije ništa drugo do zlo, on takođe voli zlo u njegovoj celokupnosti; a onaj, koji voli zlo, mrzi dobro, i tako mrzi i Boga. Onaj koji ljubi sebe iznad svega, ponire svoje naklonosti i misli u telo, dakle, u svoje vlastito [proprium], a od njega se nije moguće uzdići od strane Gospoda; a kada čovek potone u telo, odnosno, u svoje vlastito [proprium], on biva u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

telesnim idejama i zadovoljstvima koja se odnose samo na telo, a samim tim on obitava u gustoj tami što se tiče uzvišenih stvari; dok onaj, koji je podignut od Gospoda, obitava u svetlosti. Onaj koji nije u nebeskom svetlu, već biva u gustoj tami, jer ne vidi ništa od što je od Boga, posledično poriče Boga. On, stoga, priznaje za boga - ili prirodu, ili nekog čoveka, ili nekog idola, i čak teži da sam bude obožavan kao bog. Iz ovoga sledi da onaj, koji sebe voli iznad svega, obožava druge bogove. Ova istina važi, ali u manjoj meri, i za onoga, koji voli svet; jer ne može biti tako velike ljubavi prema svetu, kao što je velika ljubav prema vlastitom [proprium]; zato svet biva voljen zbog ličnih razloga, i sebe radi, zato što je čoveku koristan. Ljubav prema sopstvu znači posebno ljubav prema nadmenosti nad drugima, i radi puke radosti u vladanju i zbog eminencije, a ne zbog uživanja u korisnim primenama, i radi javnog dobra; dok ljubav sveta posebno znači ljubav prema posedovanju dobara u svetu od puke radosti u posedovanju i radi bogatstva, a ne od uživanja u korisnim primenama i zbog dobrobiti od toga. Ove ljubavi su, i jedna i druga, lišene granica, i beskonačno navaljuju, dokle god im se pruža prilika.

951. Kako izraz " *sedam anđela, (...) obučeni u čiste i bijele haljine od platna,*" označava manifestaciju zala i neistina koje su opustošili crkvu, a, kako se oni manifestuju putem Božanske istine u Reči, sledi da se ti anđeli pojavljuju "*obučeni u čiste i bijele haljine od platna;*" to stoga, jer izraz "*čiste i bijele haljine od platna*" označava istinsku istinu. Svi anđeli bivaju odeveni u skladu sa svojim funkcijama; jer odeća u koju se odevaju odgovara njihovim sveštenskim službama, i uopšte njihovim unutrašnjostima. Anđeli koji su mudri iz Božanske istine pojavljuju se u belim haljinama od muslina, pamuka ili lana, jer izrazi "*muslin*", "*pamuk*" i "*lan*" odgovaraju istinama u kojima se nalaze; i zato su Aron i njegovi sinovi imali odeću od lana u kojoj

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

su služili. Oni su opisani u Mojsiju: *I načini im gaće lanene, da se pokrije golo tijelo; od bedara do dno stegna da budu. I to neka je na Aronu i na sinovima njegovijem kad ulaze u šator od sastanka ili kad pristupaju k oltaru da služe u svetinji, da ne bi noseći grijeha poginuli. Ovo će biti uredba vječna njemu i sjemenu njegovu nakon njega.* (2. Moj. 28:42, 43). Opet: *Svetu košulju lanenu neka obuče, i gaće lanene neka su na tijelu njegovu, i neka se opaše pojasom lanenijem i kapu lanenu neka metne na glavu; to su haljine svete, i neka opere tijelo svoje vodom, pa onda neka ih obuče.* (3. Moj. 16:4). *A sveštenik koji bude pomazan i koji bude osvećen da vrši službu sveštenučku na mjesto oca svojega, on neka očišća obukavši se u haljine lanene, haljine svete.* (3. Moj. 16:32). *Sveštenik neka obuče svoju haljinu lanenu, i gaće lanene neka obuče na tijelo svoje, i neka zgrne pepeo kad oganj spali na oltaru žrtvu paljenicu, i neka ga izruči kod oltara.* (3. Moj. 6:10).

[2] Na isti način sveštenici su služili u novom hramu. U Jezekilju: *A sveštenici Leviti sinovi Sadokovi, koji izvršivahu što treba u mojoj svetinji, kad sinovi Izrailjevi zađoše od mene, oni će pristupati k meni da mi služe, i stajajući preda mnom prinoseći mi pretilinu i krv, govori Gospod Gospod. I kad ulaze na vrata unutrašnjega trijema, neka obuku lanene haljine, i ništa da ne bude na njima vuneno kad služe na vratima unutrašnjega trijema i u njemu. Na glavama neka im budu kape lanene i gaće lanene po bedrima, i da se ne pašu ničim oda šta bi se znojili.* (Jez. 44:15, 17, 18). Oni bi obukli lanenu odeću svaki put kada bi služili svete stvari, jer se sva sveta služba vrši pomoću Božanske istine. Zbog toga što je sveštenstvo, u kome su Aron i njegovi sinovi služili, reprezentovalo Gospoda kao Božansko dobro; a ono, pak, služi svim stvarima pomoću Božanske istine. Štaviše, Božanska istina štiti od neistina i zala, koje su iz pakla; zato je rečeno "da ne

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

bi noseći grijeh poginuli," što znači da bi ih inače uništile neistine iz pakla. Ove haljine su se zvale "*haljine svetosti*", jer svetost je zasnovana na Božanskoj istini. Kako su haljine služenja bile lanene haljine, sveštenici bi nosili laneni oplećak kad god bi služili, kao što se može videti u 1. knjizi Samuilovoj (1. Sam. 2,18), a lanene oplećke su nosili i sveštenici koje je Saul ubio (1. Sam. 22:18), a u laneni oplećak je bio ogrnut i David, kad je išao pred Kovčegom (2. Sam. 6:14).

[3] Takođe i sam Gospod, u Jevanđelju po Jovanu: *Ustade od večere, i skide svoje haljine, i uze ubrus te se zapreže; Potom usu vodu u umivaonicu, i poče prati noge učenicima i otirati ubrusom kojijem bješe zapregnut.* (Jovan 13:4, 5). Pranje stopala učenika reprezentuje pročišćavanje od zla i neistina pomoću Božanske istine od Gospoda; jer svako pročišćenje od zla i neistina vrši Gospod pomoću Božanske istine; a ovo je označeno "*lanenom tkaninom*" ("*ubrusom*") kojom se Gospod zapregao i kojim je obrisao noge učenicima.

[4] Osim ovih sedam anđela kojisu opisivani u Otkrovenju, bilo je i drugih anđela viđenih u lanenoj odjeći; kao: Anđeo koji će da "*zabilježi biljegom čela onijem ljudima koji uzdišu*"; heruvim koji nalaže: "*uđi među točkove pod heruvimima, i uzmi pune pregršti žeravice između heruvima i razaspi na grad*" (Jezek. 9:3, 4, 11; 10:2, 6, 7). Isto tako anđeo, viđen od strane Danila, "*obučen u platno, i pojas bješe oko njega od čistoga zlata iz Ufaza*" (Dan. 10:5; 12:6, 7). Oni su se pojavili obučeni u lan, jer su bili opasani za službu. Anđeo koji je izmerio novi hram, koji je izgledao kao da je od mjeda (mesinga): "*čovjek, koji na oči bijaše kao od mjedi, s užem lanenijem u ruci i s trskom mjeračkom*" (Ezek. 40:3). "*Mjerenjem hrama*" tamo je opisana Nova crkva u pogledu njenog kvaliteta; ovo je označeno brojem mere; a kako

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

je sav kvalitet crkve spoznat pomoću Božanske istine, stoga je to reprezentovano izrazom "*užem lanenijem*" koje je bilo u njegovoj ruci.

[5] Kako pojam "*lan*" označava istinu, dok pojam "*pojas*" reprezentuje sve od toga, jer to je ono što obuhvata i uključuje sve stvari, a, kako ništa od istine više nije ostalo kod sinova Izraelovih, zbog toga sledi da je proroku Jeremiji naloženo: "*idi na Efrat, i sakrij ga ondje u kaku rasjelinu kamenu*"; *A poslije mnogo vremena (...) a gle, pojas otruhnuo, i ne bješe ni za što*" (Jer. 13,1-7). "*Pojas lanen*" označava svu istinu doktrine iz Reči. Ono što je označeno njegovim "*skrivanjem u rasjelinu kamenu kod Eufrata, gde je potom pojas otruhnuo, i ne bješe ni za što*", može se videti u prethodnom tekstu (br. 569).

[6] Izraz "*lan*" označava istinu crkve, takođe i u Isaiji: *Trske stučene neće prelomiti, i svještila koje se puši neće ugasiti; javljaće sud po istini*. (Isa. 42:3). Ovo je rečeno o Gospodu; a "*svještila koje se puši,*" koje On neće prelomiti, označavaju malu količinu istine od dobra koja obitava u svakome. (Ostatak se može videti objašnjen u prethodnom tekstu, br. 627.) Pojam "*lan*" označava i istinu iz Reči, posebno istinu bukvalnog smisla (Osija 2: 5, 9).

[7] Štaviše, to je bio zakon Izraelovim sinovima: da ne nose odelo od tkanine koja se sastoji od mešavine vune i lana (Pon. Zak. 22, 11). Razlog je bio taj što pojam "*vuna*" označava dobro, dok pojam "*lan*" označava istinu, takođe i zato što čovek pomoću svojih haljina komunicira sa nebeskim društvima; a postoje društva koja su u dobru, kao i društva i koja su u istinama; a čovek ne sme imati komunikaciju sa različitim društvima u isto vreme, što bi izazvalo zabunu. Da je to bio istinski razlog za ovu naredbu, niko do sada nije znao. Ali mi je dato da to saznam na osnovu uvida o efektima koje je izazivalo menjanje moje odeće; jer, kad sam odložio platnenu odeću, oni u duhovnom

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

svetu, koji su bili u istini, počeli su da se žale da ne mogu više biti u mom prisustvu; a kada sam ponovo obukao pomenutu odeću, isti duhovi postali su, nanovo, prisutni. Takva korespondencija vezana za haljine u koje se ljudi oblače do sada nije bila poznata, Pa ipak, ona biva očigledna iz gore navedenih odlomaka, naime, na osnovu onoga što je rečeno o lanenim haljinama Arona i njegovih sinova, o lanenom efodu koji su nosili sveštenici i David, o lanenom platnu u koje su se oblačili anđeli, te o platnu se Gospod zapregao i kojim je obrisao noge učenicima, kao i o drugim haljinama Arona i njegovih sinova, koje su sve bile reprezentativne; takođe iz značenja odeće uopšte, i to zbog toga, što se dobro zaodeva u istinu (videti u prethodnom tekstu, br. 64, 65, 195, 271, 395, 475, 476, 637).

(Nastavak u vezi Prve zapovesti)

[8] U svetu se danas ne veruje da dve ljubavi: ljubav prema vladanju od pukog uživanja u samom vladanju, kao i ljubav prema posedovanju dobara od puke radosti posedovanja (a ne od uživanja u korisnim primenama) u sebi skrivaju sva zla, a takođe i prezir prema nebu i crkvi, te odbacivanje svih stvari koje se odnose na nebo i crkvu; a to zbog toga, što čovek biva podstaknut ljubavlju prema sebi, i ljubavlju prema svetu, da čini dobro crkvi, zemlji, društvu i bližnjem, čineći dobra dela, koja bivaju časna, i tražeći nagradu. Stoga ovu ljubav mnogi nazivaju vatrom života i podsticanjem na velike stvari. Ali treba znati da, dokle god su ove dve ljubavi prisutne, radi korisnih primena, na prvom mestu, a, istovremeno su prisutne radi čoveka samog, ali - tek na drugom mestu, one su još uvek dobre. Ukoliko one, nasuprot, postavljaju čoveka na prvo mesto, a korisne primene, pak, na drugo, te ljubavi tada predstavljaju zlo, jer čovek onda sve čini radi sebe, a samim tim i od sebe, i tako se, u svakoj stvari koju radi, ispoljava ništa drugo do - njegovo spostvo, odnosno, ono što je njegovo vlastito [proprium], koje,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

samo po sebi, nije ništa drugo - nego zlo. S druge strane, postavljati korisne primene na prvo mesto, a sebe, pak, stavljati na drugo mesto, znači: činiti dobro radi crkve, zemlje, društva i suseda; a dobra, koja čovek čini drugima zbog njih samih, nisu od čoveka već su od Gospoda. Razlika između ove dve stvari je kao razlika između neba i pakla. Čovek ne zna da postoji takva razlika, jer od rođenja, a samim tim i od prirode, on biva u ovim ljubavima, a u njima obitava zato što mu uživanje tih ljubavi neprestano laska i zadovoljava ga.

[9] Ali neka razmisli da je ljubav prema vladanju (koja je od uživanja u vladanju, a ne od uživanja u korisnim primenama) potpuno đavolska; a takav čovek se može nazvati ateistom; jer on, u toj ljubavi, dakle, u svom srcu, ne veruje u postojanje Boga, i, u istoj meri, ismejava (u svom srcu) sve što je u crkvi, pa čak i mrzi, te i proganja, pun mržnje, sve one, koji priznaju Boga, a posebno one, koji priznaju Gospoda. Istinska radost njegovog života jeste: činiti zlo, kao i činiti zla i zloglasna dela svake vrste. Jednom rečju, ovakvi ljudi, koji su poput upravo opisanog čoveka, jesu - sami đavoli. Ovu istinu čovek ne zna, sve dok živi u svetu; međutim, on će spoznati da je to tako, od trena kada bude ušao u duhovni svet, što će mu se dogoditi odmah nakon smrti. Pakao je pun takvih, gde oni bivaju u ropstvu, iako su nameravali da budu gospodari, odnosno, da ostvare svoju želju za vladanjem. Štaviše, kada ih se posmatra u nebeskom svetlu, oni izgledaju obrnuto, sa glavom nadole i nogama prema gore, pošto su postavili vladavinu na prvo mesto, a korisne primene, pak, na drugo, a ono, što je na prvom mestu jeste glava, a ono što je na drugom, jesu noge; a ono što je glava je voljeno, dok ono što je stopalo, biva gaženo.

952. *I opasani po prsima pojasima zlatnijem*, označava Božansko duhovno dobro, koje drži istinu u redu i povezanosti. To je očigledno iz značenja

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izraza "*pojasima zlatnijem*", kao onoga što stvari drži u redu i povezuje ih, jer opasač, odnosno, pojas okružuje haljine i drži ih na okupu. Istine se tako drže u redu i povezanosti, jer se istine označavaju "*haljinama*", a posebno "*lanenim haljinama*". Duhovno dobro je ono, što se ovde podrazumeva, jer pojam "*prsa*", koja su bila opasana, kao i izraz "*zlato*" od koga se pojas izrađuje, označavaju to dobro. Na osnovu već rečenog, sledi da izraz "*pojas*", u citatu iz Otkrovenja, *I usred sedam svijećnjaka kao sina čovječijega, obučena u dugačku haljinu, i opasana po prsima pojasom zlatnijem* (Otkr. 1:13), ima slično značenje, što se može videti objašnjeno u prethodnom tekstu (br. 65). (Da izraz "*pojas*", ili "*opasač*," označava zajedničku vezu za držanje svih stvari u redu i povezanosti, može se videti u delu "Nebeske tajne", br. 9341, 9828. Šta znači izraz "*pojas efoda*" može se videti u br. 9837, a šta "*pojas Aronovih košulja*", može da se vidi u br. 9944.) "*Pojas (ili opasač)*" ima isto značenje i drugde u Reči (kao u Isaiji 9: 5; 23:10; Jer. 13:1-7).

(Nastavak u vezi Prve zapovesti)

[2] Obmanut je svaki čovek, koji iskreno pretpostavlja da priznaje i veruje da Bog postoji, a da se pre toga nije uzdržavao od zala zabranjenih u Dekalogu, osobito od ljubavi prema vladanju (od uživanja u vladanju) i od ljubavi prema posedovanju dobara sveta (od uživanja u posedovanju, a ne od uživanja u korisnim primenama). Svaki čovek može da potvrdi (u meri u kojoj mu je to omogućeno) iz Reči, iz propovedi, iz knjiga i, najzad, iz svetlosti razuma, da postoji Bog, i tako samog sebe ubedi da veruje. Međutim, on nije u mogućnosti da zaista poveruje, osim ako iz njega nisu uklonjena zla što proističu iz ljubavi prema sebi i svetlu. Razlog je taj, što zla i njihove naslade blokiraju put, isključuju i odbijaju dobra i njihove naslade sa neba, te sprečavaju njihovu potvrdu. A dok se ne potvrdi nebo, postoji

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

samo verbalna vera, koja, sama po sebi, uopšte i nije vera, dok, istovremeno, nema vere u srcu (što je prava vera). Verbalna vera predstavlja veru u spoljašnje, dok vera srca jeste - vera u unutarnje; ako je, pak, unutarnje prepuno zala svake vrste, kada spoljašnje kod čoveka biva uklonjeno (kao što je to slučaj sa svakim čovekom nakon smrti), čovek odbacuje čak i veru da Bog postoji.

953. Stihovi 7, 8. *I jedna od četiri životinje dade sedmorici anđela sedam čaša zlatnijeh napunjenijeh gnjeva Boga, koji živi va vijek vijeka. I napuni se crkva dima od slave Božije i od sile njegove; i niko ne mogaše doći u crkvu, dok se ne svrši sedam zala sedmorice anđela.* 7. "I jedna od četiri životinje dade sedmorici anđela sedam čaša zlatnijeh napunjenijeh gnjeva Boga, koji živi va vijek vijeka," označava sve neistine od zla, koje su uništile duhovni život ljudi u crkvi, a to je Gospod načinio manifestnim, pomoću Božanske istine ili Reči (br. 954). 8. "I napuni se crkva dima od slave Božije i od sile njegove," označava Božansku istinu ili Reč u prirodnom smislu, u svetlosti i moći Božanske istine u duhovnom smislu (br. 955); izraz "i niko ne mogaše doći u crkvu," označava da je u mraku pre razumevanja (br. 956); izraz "dok se ne svrši sedam zala sedmorice anđela," označava sve dok se zla i neistine ne odbace, a oni koji su u njima bace u pakao (br. 957).

954. Stih 7. *I jedna od četiri životinje dade sedmorici anđela sedam čaša zlatnijeh napunjenijeh gnjeva Boga, koji živi va vijek vijeka,* označava sve neistine zla (koje je Gospod manifestovao kroz Božansku istinu ili Reč) koje su uništile duhovni život ljudi u crkvi. To je vidljivo iz značenja izraza "četiri životinje", kao najvišeg neba (videti br. 277, 322, 462), i kao Reči (br. 717), dakle Gospoda kao neba i kao Reči, jer nebo je nebo od Gospoda, a isto važi i za Reč. Takođe iz značenja izraza "sedam anđela", kao manifestacije kroz Božansku istinu ili Reč (videti u prethodnom tekstu, br. 949). Takođe iz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

značenja izraza "*sedam zala*", kao bivanja svih neistina i zala, jer izraz "*sedam čaša*" ima slično značenje kao pojam "*sedam zala*" (iz stiha br. 6), jer on, naime, reprezentuje zla i neistine odatle, odnosno, neistine i zla otuda (videti u prethodnom tekstu, br. 949). Za njih se kaže da su "*napunjenijeh gnjeva Boga, koji živi va vijek vijeka*," jer oni uništavaju crkvu i uništavaju duhovni život ljudi u crkvi. To je ono što je označeno "*gnjevom Božjim*". Sve to jasno govori da izraz "*I jedna od četiri životinje dade sedmorici anđela sedam čaša zlatnijeh napunjenijeh gnjeva Boga, koji živi va vijek vijeka*," označava sve neistine zla, koje su uništile duhovni život ljudi u crkvi, a koje je Gospod manifestovao kroz Božansku istinu ili Reč. "*Čaše*" se pominju umesto zala, jer su čaše posude, a zlo je sadržaj; u Reči se često pominju posude umesto sadržaja, jer su sadržaji poslednje stvari, da bi bukvalni smisao slova Reči mogao biti prisutan u poslednjim stvarima. Isto tako, umesto vina se pominju "*čaše*". (Ali o tome dalje pogledajte u sledećem poglavlju, gdje se tretiraju sedam čaša i sedam zala u njima.)

(Nastavak u vezi Prve zapovesti)

[2] Sve dok se čovek opire svojim dvema ljubavima, koje su ljubav prema vladanju od puke radosti vladanja i ljubav prema posedovanju dobara sveta od puke radosti posedovanja, on može da izbegava zla kao grehe zabranjene u Dekalogu, te, posledično, u njega (kroz nebo, od Gospoda) utiče spoznaja da postoji Bog, koji je Tvorac i Čuvar univerzuma, i da je Bog jedan. Ovo uverenje tada utiče iz razloga što se, od trena kada zla bivaju uklonjena, nebo počinje da otvara, a kada se nebo otvori, čovek više ne misli od sebe nego, kroz nebo, od Gospoda; i on spoznaje da postoji Bog, i da Bog jeste jedan univerzalni princip na nebu, koji obuhvata sve stvari. Da čovek ove istine može da spozna samo od Gospodnjeg influksa (koji je oduvek bio ishodište raznolikih ljudskih uvida da je Bog jedan) biva očigledno, na osnovu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

zajedničke ispovesti svih naroda, i na osnovu istorije odbojnosti prema mišljenju da postoje mnogi bogovi. Unutrašnja misao čoveka, koja je misao njegovog duha, jeste ili iz pakla, ili je, nasuprot, sa neba; ona biva iz pakla sve dok zla ne bivaju uklonjena, odnosno, počinje da biva sa neba, od trena u kome zla bivaju uklonjena. Kada je ova misao iz pakla, čovek ne može da stvari sagledava drugačije negoli da je priroda Bog, i da ono, što se zove Božansko, ne predstavlja ništa drugo do – nešto najskrivenije unutar prirode. Kada takav čovek, posle smrti, postane duh, on teži da svakoga, ko poseduje veliku moć, naziva bogom; i sam teži ka moći, da bi njega samog mogli nazivati bogom. Svi zli imaju takvo ludilo skrivenu u unutarnjem u njihovom duhu. Međutim, nasuprot tome, kada bi čovek mislio od neba, kao što bi to činio kada bi zla bivala uklonjena, on bi mogao da vidi, u svetlosti neba, da postoji Bog i da je On jedan. Gledanje na stvari u svetlosti neba jeste ono, što se podrazumeva pod prilivom (influksom).

955. Stih 8. *I napuni se crkva dima od slave Božije i od sile njegove*, označava Božansku istinu ili Reč u prirodnom smislu, a, u svetlu i moći od Božanske istine – istinu ili Reč u duhovnom smislu. To je očigledno iz značenja "*crkve*", kao Božanske istine, ili Reči u prirodnom smislu, koja, pomoću prosvetljenja iz svetlosti Božanske istine, postaje Reč u duhovnom smislu (videti u prethodnom tekstu, br. 948); takođe iz značenja izraza "*dim*", kao razumevanja Reči u prirodnom smislu (o čemu uskoro); takođe iz značenja izraza "*slava Božija*", kao svetlosti neba, što je Božanska istina u duhovnom smislu (vidi br. 33, 288, 345, 874); takođe iz značenja "*Božije sile*", kao Božanske moći; jer, u prirodnom smislu Reči, postoje slava i moć [virtus], kao što postoje svetlost i moć [potentia] iz njenog duhovnog značenja, ali ne odvojeno od prirodnog smisla. Ne mogu spoznati taj smisao oni, koji Reč ne smatraju svetom, i zbog čega je Božanska istina u njoj bez

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

svetlosti i moći; dok oni, koji smatraju Reč svetom, poseduju tu svetlost i moć. Razlog je u tome, što su takvi povezani sa nebom kroz duhovni smisao, iako nisu svesni toga. Iz ovoga je jasno da izraz *"I napuni se crkva dima od slave Božije i od sile njegove"* reprezentuje da Reč, u prirodnom smislu, biva u svetlosti i snazi od Božanske istine u duhovnom smislu.

[2] Pojam *"dim"* označava razumevanje Reči u prirodnom smislu, jer pojam *"dim"* ima isto značenje kao izraz *"oblak"*; a da pojam *"oblak"* označava Reč u prirodnom smislu može se videti u prethodnom tekstu (br. 36, 504, 594, 906); takođe zato što izraz *"dim"* ovde ima slično značenje kao izraz *"dim od kađenja;"* a da izraz *"dim od kađenja"* označava Reč u prirodnom smislu može se videti u prethodnom tekstu (br. 494, 539 na kraju). Pojam *"dim"* ima ovo značenje zato što dim potiče od vatre, a izraz *"oganj"* (*"vatra"*) označava ljubav u oba smisla, dok izraz *"sveti oganj"* reprezentuje nebesku ljubav. Isto važi i za Reč u bukvalnom smislu, kada je prirodni smisao prosvetljen, odnosno, kada je podstaknut duhovnim smislom. Naime, važi da je istina tamo (što se tiče njenog razumevanja) u mraku (kao obavijena dimom) dok ne bivaju raspršene obmane i zla, koje izlivaju tamu preko svetlosti i tako izazivaju slepilo; a to je ono što se podrazumeva pod izrazom *"niko ne mogaše doći u crkvu, dok se ne svrši sedam zala sedmorice anđela."*

[3] Božanska istina u prirodnom smislu označena je, takođe, i pomoću izraza *"dim"* u Isaiji: *Gospod će stvoriti nad svakim stanom na Gori Sionskoj i nad zborovima njezinijem oblak danju s dimom i svjetlost plamena ognjenoga noću, jer će nad svom slavom biti zaklon.* (Isa. 4:5). U istom: *I zadrmaše se pragovi na vratima od glasa kojim vikahu, i dom se napuni dima.* (Isa. 6:4). Takođe, pomenuta istina je označena i *"dimom"* viđenim na planini Sinaj kada je zakon proglašen; i drugde u Reči: *"A gora se Sinajska sva dimljaše, jer siđe na nju Gospod u ognju"*. I, takođe, putem izraza: *Trske stučene neće*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prelomiti, i svještila koje se puši neće ugasiti; javljaće sud po istini. (Isa. 42:3); I dim od kađenja u molitvama svetijeh iziđe od ruke anđelove pred Boga. (Otkr. 8:4).

(Nastavak u vezi Prve zapovesti)

[4] Kada čovek izbegava zla, i okreće se od zala zato što su grehovi, on ne samo da može da vidi, iz svetlosti neba, da Bog postoji, kao i da je Bog jedan, već i da je Bog Čovek. Jer on želi da vidi svog Boga, ali nije u stanju da Ga vidi drugačije, nego kao Čoveka. Tako su drevni, u doba pre Avrama, kao i nakon njega, videli Boga; tako narodi u zemljama izvan crkve vide Boga iz unutrašnje percepcije, a posebno oni, koji su u svom unutarnjim, mudri, iako ne iz znanja; tako da sva mala deca, kao i mladi i prostaci, te pravilno orijentisani odrasli - vide Boga; i tako stanovnici svih zemalja vide Boga; jer oni izjavljuju da ono, što je nevidljivo, jer ne ulazi u ideju, ne dolazi u veru. Razlog za to je taj, što čovek, koji izbegava zla, i okreće se od zala zato što su gresi, misli od neba; celokupno nebo, i svi koji su tamo, nemaju druge ideje o Bogu osim one o čoveku; niti može da ima neku drugu ideju, pošto je celo nebo - čovek (u najvećoj formi), a Božansko, koje dolazi od Gospoda, jeste ono što čini nebo; shodno tome, misliti drugačije o Bogu, osim u skladu sa božanskim oblikom, koji je ljudski oblik, nemoguće je za anđele, pošto anđeoske misli prožimaju nebo. (Da čitavo nebo usvojoj celokupnosti odgovara jednom Čoveku, može se videti u delu "Nebo i pakao", br. 51-86; a da anđeli misle u skladu sa oblikom neba, videti u br. 200-212.)

[5] Postoji ova ideja o Bogu koji utiče sa neba u sve u svetu, i koja ima svoje mesto u njihovom duhu; ali izgleda da je iskorenjena u onima u crkvi, koji su u inteligenciji od onoga što je njihovo sopstveno [proprium], a ona je,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

štaviše, u toj meri iskorenjena, da više nije ni moguća kao ideja; i to iz razloga što oni misle o Bogu koji kao da se nalazi negde u svemiru. Međutim, kada oni postanu duhovi, počinju da misle drugačije, kao što mi je to pokazalo mnogo duhovnih iskustava. Jer u duhovnom svetu neodređena ideja o Bogu nije ispravna ideja o Njemu; shodno tome, ovakva, neistinita ideja (predstava) Boga je da se Bog zamišlja kao neko, ko ima sedište negde veoma visoko, ili se nalazi na nekom drugom mestu, i ko odatle odgovara na molitve. Od opšteg priliva (influksa) koji potiče od duhovnog sveta, ljudi su primili ideje o Bogu kao Čoveku, a one specifično variraju prema stanju percepcije kod pojedinaca; i zbog toga je trojedini Bog u nama nazvan Osobama; a na slikama u crkvama Bog Otac je predstavljen kao Čovek iz Drevnog doba. Takođe, iz opšteg priliva (koji dolazi do običnih ljudi u hrišćanskom paganizmu) potiče ideja na osnovu koje odabrani ljudi (kako živi, tako i i mrtvi), koji se nazivaju svecima, bivaju obožavani kao bogovi, a čak i njihove skulpture bivaju voljene. Isto važi i za mnoge narode na drugim mestima, a radi se o drevnim narodima u Grčkoj, Rimu i Aziji, koji su imali mnogo bogova, od kojih su svi razmatrani kao da su ljudi. Ovo je rečeno da bi se spoznalo da, naime, u ljudskom duhu postoji intuicija, koja omogućava da se vidi Bog kao čovek. To se naziva intuicija koja je iz opšteg priliva.

956. *I niko ne mogaše doći u crkvu*, označava da je u mraku pre razumevanja. To je vidljivo iz značenja pojma "crkva", kao Reči (videti u prethodnom tekstu); stoga " *I niko ne mogaše doći u crkvu [jer] napuni se crkva dima*" označava da je Reč u mraku pre razumevanja. Reč je u mraku, čak i do takvog stepena, da se uopšte više ne može razumeti, jer na svršetku crkve više nema istina, i tako sve stvari Reči bivaju krivotvorene; stoga, dok se ne otkriju prave istine, Reč biva u mraku pre razumevanja.

(Nastavak u vezi Prve zapovesti)

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Kako čovek, iz opšteg priliva (influksa) sa neba, vidi, u svom duhu, da je Bog Čovek, sledi da oni, koji su iz crkve u kojoj je Reč, ako izbegavaju zla i odvrćaju se od zla kao greha, mogu da vide, iz svetlosti neba u kojima oni tada bivaju, Božansko u Gospodnjem Ljudskom, a takođe i trojstvo u Njemu, i uviđaju da je On Bog neba i zemlje. Međutim, ništa od pomenutog ne mogu da vide oni, koji su, putem inteligencije, koja potiče od onoga što je njihovo sopstveno [proprium] uništili u sebi ideju o Bogu kao čoveku; niti mogu da vide, na osnovu trojstva, kada ono biva predmet njihovog razmišljanja, da je Bog jedan; oni Ga smatraju trojedinim, ali samo verbalno. A oni, koji nisu očišćeni od zla, i stoga nisu u svetlosti neba, ne mogu u svom duhu videti Gospoda kao Boga neba i zemlje; a umesto Gospoda se, tada, priznaje neko drugo biće; neki od ovih veruju da je u pitanju Bog Otac; drugi, pak, nekoga nazivaju Bogom, samo zato, jer je posebno moćan; kod drugih je Bog - neki đavo, koga se plaše jer može da im načini zlo; drugi za Boga drže prirodu, što je slučaj u svetu; a kod drugih nema Boga uopšte. Rečeno je "*u njihovom duhu*", jer oni bivaju takvi posle smrti, kada postanu duhovi; Stoga, ono što je skriveno u njihovom duhu u svetu, od tog trenu, posle smrti, postaje manifestno. A svi oni, koji su na nebu, priznaju isključivo Gospoda, pošto je celo Nebo od Božanskog, koje proizlazi iz Njega, i odnosi se na Njega kao Čoveka; i zbog toga niko ne može ući u nebo, ako ne biva u Gospodu, jer ulazi u Gospoda od trenu u kome ulazi na nebo. Ako drugi, koji nisu u Gospodu uđu u nebo, odmah postaju duhovno jalovi i padaju unazad.

957. *Dok se ne svrši sedam zala sedmorice anđela*, znači: dok se zla i neistine ne odbace, odnosno, dok se oni, koji su u njima, ne bace u pakao. To je vidljivo iz uopštenog značenja izraza "*dok se ne svrši*", kao dovršavanja, privođenja kraju, ali ovde, konkretno: odbacivanje; takođe iz značenja sedam zala, kao svih zala i neistina koje su opustošile crkvu (videti u prethodnom

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

tekstu, br. 949); takođe iz značenja "*sedmorice anđela*", kao manifestacije (videti u prethodnom tekstu, br. 949). Tako, *izraz "Dok se ne svrši sedam zala sedmorice anđela"* znači: sve dok se zla i neistine, koji se manifestuju, ne odbace. Ove reči, takođe, znače: sve dok oni koji su u zlu i neistinama ne bivaju bačeni u pakao, jer se pomenute reči odnose na vreme pre nastupanja Poslednjeg Suda, i pre nego što dobri bivaju odvojeni od zlih, te, potom bivaju uzdignuti u Nebo, dok istovremeno, zli bivaju bačeni u pakao. U pitanju je, dakle, vreme neposredno pre uspostavljanja novog neba i nove zemlje. Izraz "*i niko ne mogaše doći u crkvu, dok se ne svrši sedam zala sedmorice anđela*" označava da je do tog vremena Reč bila u mraku pre razumevanja.

[2] Ali ova arkana mora biti detaljnije objašnjena. Božanske istine, koje leže unutra, pohranjene u Reči, nisu mogle biti vidljive, pre nego što beše dovršen Poslednji sud; i zato što su, pak, pre tog suda pobeđivali paklovi, a, počevši od trenu dovršavanja tog suda, prevladavaju nebesa; a čovek se nalazi u sredini između paklova i nebesa; stoga, sve dok paklovi prevladavaju, istina Reči biva ili izopačena, ili, pak, prezrena i odbačena; međutim, potuno obrnuto počinje da se odvija od trenu, kada nebesa počnu da preuzimaju dominaciju. Iz svega ovoga se može videti zašto se baš sada otkrivaju Božanske istine i otkriva duhovno značenje Reči. To je, dakle, značenje objave da Reč biva u mraku, u pogledu njenog razumevanja, sve dok oni, koji su u zlu i neistinama, ne budu bačeni u pakao.

(Nastavak u vezi Prve zapovesti)

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] Ideja o Bogu je primarna ideja; jer, kakva je priroda ove ideje - takva je i čovekova komunikacija sa nebom i njegova povezanost sa Gospodom, a takvo je i njegovo prosvetljenje, njegova ljubav prema istini i dobru, njegova percepcija, inteligencija i, takođe, mudrost; jer oni nisu od čoveka, već od Gospoda, unutar ljudske sponse sa Njim. Ideja o Bogu jeste ideja o Gospodu i Njegovom Božanstvu, jer niko drugi nije Bog neba i Bog zemlje, kao što On Sam uči u Mateju: *I pristupivši Isus reče im govoreći: dade mi se svaka vlast na nebu i na zemlji.* (Matej 28:18). A ideja o Gospodu je više ili manje potpuna, odnosno, više ili manje jasna; ona je potpuna u najvišem nebu, manje potpuna u srednjem, a još manje potpuna u najnižem nebu; dakle, oni, koji su u najvišem nebu, jesu, istovremeno, u mudrosti; oni, koji su u srednjem, jesu unutar inteligencije, dok su oni, koji su u najnižem nebu - u znanju. Ideja je jasna u anđelima koji su u središtu nebeskih društava; a manje jasna u onima koji su okolo, i to srazmerno prema stepenu udaljenosti od centra.

[4] Svi oni, koji su na nebesima, imaju mesta koja su im dodeljena u skladu sa punoćom i jasnošću njihove ideje o Gospodu, i oni su u odgovarajućoj mudrosti i, takođe, odgovarajućoj sreći. Svi oni, koji nemaju pojma o Gospodu kao Božanskom, kao Socinijanisti [*Socinijanizam je hrišćanski oblik jedinarizma krajem 16. veka, koji je racionalno uskratio Trojstvo, božanstvo Isusa Hrista i iskupljenje - prim. M. V.*] i Arijanzi [*Arijanstvo je hristološko učenje koje je propovedao Arije, sveštenik u Aleksandriji u Egiptu. Suština njegovog učenja se sastojala u razlikovanju Boga kao tvorca i Hrista kao božjeg stvorenja - prim. M. V.*], bivaju pod nebesima i nesrećni su. Oni, koji imaju dvostruku ideju, naime, nevidljivog Boga i vidljivog Boga u ljudskoj formi, takođe imaju svoje mesto pod nebesima i ne mogu biti primljeni, dok ne priznaju jednog Boga, a On je vidljiv. Neki, pak, ne

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

vide vidljivog Boga, već Boga vide kao nešto što je vazdušno, i to zato što je Bog nazvan duhom. Ako se ova ideja ne u njima transformiše u ideju o Čoveku, dakle o Gospodu, oni se u nebo ne prihvataju. A oni, koji imaju ideju o Bogu kao o esencijalnoj, najuzvišenijoj prirodi, odbacuju se, jer ne mogu drugačije, negoli da veruju u ideju prirode kao Boga. Svi narodi, koji su verovali u jednog Boga, i koji su imali ideju o Njemu kao Čoveku, primljeni su od Gospoda. Iz svega ovoga se može videti ko su oni, koji obožavaju Boga Samog, a ko su, nasuprot, oni, koji obožavaju druge bogove, odnosno - ko su oni, koji žive po prvoj zapovesti Dekaloga, a koji su, pak, oni, koji ne žive u skladu sa njom.

APOKALIPSA. POGLAVLJE 16.

1. I čuh glas veliki iz crkve gdje govori sedmorici anđela: idite, i izlijte sedam čaša gnjeva Božijega na zemlju. 2. I otide prvi anđeo, i izli čašu svoju na zemlju; i postaje rane zle i ljute na ljudima koji imaju žig zvijerin i koji se klanjaju ikoni njezinoj. 3. I drugi anđeo izli čašu svoju u more; i posta krv kao od mrtvaca, i svaka duša živa umrije u moru. 4. I treći anđeo izli čašu svoju na rijeke i na izvore vodene; i posta krv. 5. I čuh anđela vodenoga gdje govori: pravedan si Gospode, koji jesi, i koji bješe, i svet, što si ovo sudio; 6. Jer proliše krv svetijeh i proroka, i krv si im dao da piju, jer su zaslužili. 7. I čuh drugoga iz oltara gdje govori: da, Gospode Bože svedržitelju, istiniti su i pravi sudovi tvoji. 8. I četvrti anđeo izli čašu svoju na sunce, i dano mu bi da žeže ljude ognjem. 9. I opališe se ljudi od velike vrućine, i huliše na ime Boga koji ima oblast nad zlima ovima, i ne pokajaše se da mu dadu slavu. 10. I peti anđeo izli čašu svoju na prijesto zvijerin; i carstvo njezino posta tamno, i žvakahu jezike svoje od bola. 11. I huliše na ime Boga nebeskoga od bola i od rana svojijeh, i ne pokajaše se od djela svojijeh. 12. I šesti anđeo izli čašu svoju na veliku rijeku Eufrat; i presahnu voda njezina, da se pripravi put

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

carevima od istoka sunčanoga. 13. I vidjeh iz usta aždahinijeh, i iz usta zvijerinijeh, i iz usta lažnoga proroka, gdje iziđoše tri nečista duha, kao žabe. 14. Jer su ovo duhovi đavolski koji čine čudesu i izlaze k carevima svega vasionoga svijeta da ih skupe na boj za onaj veliki dan Boga svedržitelja. 15. Evo idem kao lupež; blago onome koji je budan i koji čuva haljine svoje, da go ne hodi i da se ne vidi sramota njegovu. 16. I sabra ih na mjesto koje se Jevrejski zove Armagedon. 17. I sedmi anđeo izli čašu svoju po nebu, i iziđe glas veliki iz crkve nebeske od prijestola govoreći: svrši se. 18. I biše sijevanja munja i gromovi, i glasovi, i bi veliko tresenje zemlje, kakovo nikad ne bi otkako su ljudi na zemlji, toliko tresenje, tako veliko. 19. I grad veliki razdijeli se na tri dijela, i gradovi neznabožački padoše; i Vavilon veliki spomenu se pred Bogom da mu da čašu vina ljutoga gnjeva svojega. 20. I sva ostrva pobjegoše, i gore se ne nađoše. 21. I grad veliki kao glava pade s neba na ljude; i ljudi huliše na Boga od zla gradnoga, jer je velika muka njegovu vrlo.

958. OBJAŠNJENJE.

Stihovi 1, 2. I čuh glas veliki iz crkve gdje govori sedmorici anđela: idite, i izlijte sedam čaša gnjeva Božijega na zemlju. I otide prvi anđeo, i izli čašu svoju na zemlju; i postaše rane zle i ljute na ljudima koji imaju žig zvijerin i koji se klanjaju ikoni njezinoj. 1."I čuh glas veliki iz crkve gdje govori sedmorici anđela," označava manifestaciju zla i neistina koje su opustošile crkvu, ostvarenu pomoću Božanske istine iz Reči (br. 959); izraz "idite, i izlijte sedam čaša gnjeva Božijega na zemlju," označava stanje opustošene crkve (br. 960). 2. "I otide prvi anđeo, i izli čašu svoju na zemlju," označava manifestaciju stanja crkve uopšte (br. 961); izraz "i postaše rane zle* i ljute," označava zla djela u njoj, i posledične krivotvorine Reči (br. 962); izraz " na ljudima koji imaju žig zvijerin i koji se klanjaju ikoni njezinoj," označava*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

one, koji priznaju samu veru i njenu doktrinu, i koji žive u skladu sa njom (br. 963).

*U tekstu na početku poglavlja piše izraz "*malum et noxium*", "*zle i škodljive*", ovde, pak, u fotolitografiji, Svedenborg je najpre napisao izraz "*malum*", ali je to precrtao i napisao preko njega izraz "*magnum*", odnosno "*velike*," a u narednom objašnjenju je napisao "*magnum*" gde god bi ta reč bila citirana. Na grčkom jeziku, ova reč znači "zlo". U "Apokalipsi Otkrivenoj" Svedenborg prevodi izraz "*malum*" izrazom "*zlo*", gde god da citira ovaj pojam.

959. Stih 1. *I čuh glas veliki iz crkve gdje govori sedmorici anđela*, označava manifestovanje zla i neistina koje su opustošile Crkvu, što je ostvareno pomoću Božije istine iz Reči. Ovo je očigledno iz značenja izraza "*glas veliki iz crkve*", kao Božanske istine iz Reči, budući da pojam "*glas*" označava Božansku istinu (videti u prethodnom tekstu, br. 261, 668); a izraz "*crkva skinije svjedočanstva na nebu*", iz koje dolazi glas, označava Reč u kojoj je Božanska istina i prirodna i duhovna (br. 948). Takođe iz značenja izraza "*sedmorici anđela*", kao manifestacije (kao što je često bivalo rečeno u prethodnom tekstu). A kako su izrazi "*sedam čaša*" ili "*zala*" reprezentovali zla i neistine što su opustošile crkvu, manifestacije svih zala i neistina koje su devastirale crkvu ovde bivaju označene putem izraza "*sedmorici anđela*". O njima se dalje govori u sledećim stihovima.

(Nastavak: Druga zapovest)

[2] U prethodnom poglavlju, prva zapovest Dekaloga biva obrađena na kraju nekoliko članaka. U narednim člancima u ovom poglavlju će se tretirati ostale zapovesti Dekaloga; a ovde se, konkretno, tretira druga zapovest, odnosno: "*Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svojega.*" Pre svega, biće pripovedano o onome što se podrazumeva pod izrazom "*Božje ime*", a nakon

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

toga i o onome što se podrazumeva pod izrazom "*skrnavljenje*". Izraz "*ime Gospoda Boga*" reprezentuje sve osobine (kvalitete) po kojima se Bog obožava. Jer Bog jeste u Svojoj Vlastitoj osobini, i On, takođe, jeste Svoja Vlastita osobina. Njegova je suština Božanska ljubav, a Njegov kvalitet je Božanska istina koja je ujedinjena s Božanskim dobrom; tako je u nama na zemlji prisutna Reč; stoga je rečeno u Jovanu: *U početku bješe riječ, i riječ bješe u Boga, i Bog bješe riječ.* (Jovan 1:1). Odatle takođe, to jeste doktrina istinske istine i dobra iz Reči; jer je bogopoštovanje u skladu sa tim.

[3] Sada, kako je Njegov kvalitet višestruk, budući da obuhvata sve stvari koje su od Njega, sledi da On ima mnogo imena; a svako ime uključuje i izražava Njegov kvalitet uopšte, kao i Njegove pojedinačne kvalitete. On se, stoga, naziva raznolikom imenima, poput: "*Jahve,*" "*Gospod nad vojskama,*" "*Gospod,*" "*Bog Jahve,*" "*Bog,*" "*Mesija ili Hrist,*" "*Isus,*" "*Spasitelj,*" "*Iskupitelj,*" "*Tvorac,*" "*Onaj, čiji su nebo i zemlja,*" "*Car,*" kao i "*Svetac Izrailjev,*" "*Stijena,*" potom, "*kamen Izrailju,*" "*Silom,*" "*Bog svemogućí,*" "*David,*" "*Prorok,*" "*Sin Božiji,*" i "*Sin čovečij,*" i drugim. Sva ova imena su imena jednog Boga, koji je Gospod; ipak, na mestima gde se pojavljuju u Reči, ona označavaju neki univerzalni Božanski atribut, odnosno, kvalitet, koji se razlikuje od drugih Božanskih atributa ili kvaliteta. Isto tako, tamo gde se On naziva imenom "*Otac, Sin i Duh Sveti*", ne misli se na tri boga, već se razmatra jedan Bog; to jest, nema tri boga, postoji samo jedan.

[4] Pošto svako ime označava neki poseban atribut ili kvalitet, sledi da izraz "*skrnaviti ime Boga*" ne znači da se oskvrnjuje samo ime, već njegov kvalitet. Pojam "*ime*" označava kvalitet, iz tog razloga, što se, na nebu, svako imenuje prema svom kvalitetu; a kvalitet Boga ili Gospoda jeste: sve što je od Njega zbog čega je obožavan. Iz tog razloga, pošto nijedan Božanski

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kvalitet Gospoda nije priznat u paklu, Gospoda tamo niko ne može da imenuje; a, u duhovnom svetu, Njegova imena ne može izgovoriti niko, osim onih, koji priznaju Njegovo Božansko; jer svi govore iz srca, dakle iz ljubavi, kao i usled posledičnog priznanja.

960. *Idite, i izlijte sedam čaša gnjeva Božijega na zemlju*, označava stanje opustošene crkve. To je vidljivo iz značenja izraza "*sedam čaša gnjeva Božijega*", kao zla i neistina koje su devastirale crkvu; jer izraz "*čaje gnjeva Božijega*" ima slično značenje kao izraz "*zla*" u prethodnom poglavlju (Otkr. 15: 6), gde se kaže da "*I iziđoše sedam anđela iz crkve, koji imahu sedam zala*", a pojam "*zla*" tamo označava zla i neistine od zala, kao i neistine i zla iz neistina, koji su opustošili crkvu (videti u prethodnom tekstu, br. 949). Izraz "*gnjeva Božijega*" ima slično značenje, budući da je "*gnjev Božji*" zasnovan na zlu i neistinama, koji uništavaju dobra i istine crkve. To je očigledno i iz značenja "*zemlje*", kao crkve (videti u prethodnom tekstu, br. 29, 304, 417, 697, 741, 752, 876). Izraz "*i izlijte sedam čaša gnjeva Božijega na zemlju*" označava stanje crkve nastale na taj način, jer se stanja crkve, u Reči, pripisuju Bogu, stoga su predstavljena kao da utiču od neba; a ipak ništa od njih ne dolazi zaista od Boga, već su ona isključivo od čoveka. Međutim, to je rečeno na način koji je saglasan sa bukvalnim smislom Reči, zato što to tako ljudima izgleda, a bukvalni smisao (budući da je u pitanju smisao koji je na poslednjem mestu) sastoji se od privida.

[2] To se reprezentuje pomoću izraza "*čaje*", jer su čaje - posude, a posude imaju slično značenje kao njihov sadržaj, kao i: čaje, putiri, pehari sa vinom ili drugim tečnostima u njima; kao kadionice, odnosno, kadionice za tamjan, i mnoge druge posude. Razlog za to je da je bukvalni smisao Reči - poslednji smisao Božanske istine, i stoga se sastoji od poslednjih stvari, to jest, stvari koje postoje u prirodi; to stoga, što se, unutar poslednjih stvari, sadrže

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

unutarnje ili više stvari. Da se posude, pehari, čaše, putiri i zdele pominju umesto njihovog sadržaja, i da, zato, imaju slično značenje, vidljivo je iz Reči, gde ovi izrazi označavaju neistine iz pakla, i pijanstvo ili ludost otuda. Oni takođe označavaju iskušenja; kao i istine od Gospoda i mudrosti što otuda potiču. Da oni označavaju neistine iz pakla i ludilo otuda, vidi se iz odlomaka koji slede. U Jeremiji: *Jer ovako mi reče Gospod Bog Izrailjev: uzmi iz moje ruke čašu vina, ovoga gnjeva, i napoj iz nje sve narode ka kojima te ja pošljem, Neka piju i smetu se i polude od oštrog mača koji ću ja poslati među njih. Ako li ne bi htjeli uzeti čaše iz ruke tvoje da piju, tada im reci: ovako veli Gospod nad vojskama: zaista ćete piti.* (Jer. 25:15, 16, 28). Izraz "čašu vina" ovde označava obmanu koja je iz pakla; izraz "napoj iz nje" označava pogodno za svoje vlastito; izraz "i polude" znači: biti duhovno lud, što se dešava kada se neistina naziva istinom, a, istovremeno, istina - neistinom. "Narodi", koji će piti, označavaju zle, a, u apstraktnom smislu, zlo; jer su mnogi narodi, koji su pili, bili tamo nabrojani, a ipak, oni ne reprezentuju stvarne narode, već su zla ta, koja su "narodima" označena, a zla su ono, što se, zaista, pije, što je pogodno za svoje vlastito, dakle, neistine. Da izraz "čašu vina" označava neistinitost, očigledno je i iz navedenih reči: "Neka piju i smetu se i polude od oštrog mača," jer pojam "mač" označava obmanu koja uništava istinu.

[3] U istom: *Vavilon bijaše zlatna čaša u ruci Gospodnjoj, kojom opoji svu zemlju; vina njegova piše narodi, zato poludješe narodi.* (Jer. 51:7). Izraz "zlatna čaša" označava lažnost koja uništava dobro; Pojam "Vavilon" označava vladavinu nad nebom i nad ljudskim dušama, putem svetih stvari crkve, iz kojih izvire oskrnavljujuće obmane što se koriste radi volje za vladanjem; izraz "kojom opoji svu zemlju" označava zaludivanje crkve

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

neistinom do tako visokog stepena, da se u crkvi istina više uopšte ne može da vidi. Izraz "*vino*" označava tu neistinu.

[4] U Jezekilju: *Putem sestre svoje išla si, zato ću dati čašu njezinu tebi u ruku. Ovako veli Gospod Gospod: čašu sestre svoje ispićeš duboku i široku, bićeš potsmijeh i rug, jer čaša mnogo bere. Napunićeš se pijanstva i žalosti čašom pustošenja i zatiranja, čašom sestre svoje Samarije. I ispićeš je i iscijediti, i razbićeš je, i dojke ćeš svoje pokidati, jer ja rekoh, govori Gospod Gospod.* (Jeze. 23:31-34). Ovo je rečeno o Jerusalimu, koji označava nebesku crkvu u pogledu doktrine; a Samarija, koja je "*sestra*", ovde označava duhovnu crkvu, a, takođe, i doktrinu. To stoga, što je jevrejska nacija predstavljala Gospodnje nebesko carstvo, a izraelski narod - Njegovo duhovno carstvo. Međutim, ovde, izraz "*Jerusalim i Samarija*" označava da je crkva opustošena, što se tiče celokupnog dobra i svih istina. Potpuna devastacija crkve unutar jevrejske nacije opisuje se pomoću izraza: "*čašu sestre svoje ispićeš duboku i široku*", a takođe, i izrazima: "*Napunićeš se pijanstva i žalosti*", odnosno, "*I ispićeš je i iscijediti, i razbićeš je, i dojke ćeš svoje pokidati.*" To se naziva "*čašom pustošenja i zatiranja*", budući da se se izraz "*pustošenja*" odnosi na dobro, dok se pojam "*zatiranje*" tiče istine.

[5] U Zahariji: *Evo, ja ću učiniti Jerusalim čašom za opijanje svijem narodima unaokolo, koji će opsjesti Jerusalim ratujući na Judu.* (Zah. 12:2). U Avakumu: *Nasitićeš se sramote mjesto slave, pij i ti, i otkrij golotinju svoju; doći će k tebi čaša u desnici Gospodnjoj, i bljuvotina će sramna biti na slavi tvojoj.* (Avakum 2:16). Izraz "*čaša*" označava krivotvorenu istinu, koja je, sama po sebi, neistina, a otuda proističe "*bljuvotina sramna*"; zato je rečeno "*mjesto slave*", jer pojam "*slava*" označava Božansku istinu u Reči. U Plaču Jeremijinom se kaže: *Raduj se i veseli se, kćeri Edomska, koja živiš*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

u zemlji Uzu! doći će do tebe čaša, opićeš se, i otkrićeš se. (Pl. Jer. 4:21).
Ovde pojam "čaša" ima isto značenje.

[6] U Davidu: *Pustiće na bezbožnike dažd od živoga ugljevlja, ognja i sumpora; i ognjeni vjetar biće im dio iz čaše;* (Ps. 11:6). U istom: *Jer je čaša u ruci Gospodu, vino vri, natočio je punu, i razdaje iz nje. I talog će njezin progutati, ispiće svi bezbožnici na zemlji.* (Ps. 75:8). Izraz "ugljevlja, ognja i sumpora," reprezentuje neistine i zla koja zavode, dok izraz "ognjeni vjetar" označava snažan napad na istinu. Oni se nazivaju "dio iz čaše" zato što "čaša", kao skladište, označava njih. Izrazi "izmiješati" i "ispuniti mješavinom" znače: krivotvoriti istinu i oskrnaviti je. [King James Biblija, Psalm 75:8, u originalu: "For in the hand of the Lord there is a cup, and the wine is red; it is full of mixture", odnosno, po mom prevodu: "Jer u ruci Gospodnjoj je čaša, a vino je crveno; ona je puna mješavine." Daničić-Karadžićev prevod glasi: "Jer je čaša u ruci Gospodu, vino vri" – prim. M. V.]

[7] U svim ovim odlomcima, Jehovi pripisuju razaranje istine i dobra pomoću obmana i zala, jer se kaže da su "moralizirajući čašu gnjeva Jahvina iz njegove ruke", potom, da je "Jahve pomiješao s vinom i napunio je mješavinom," a takođe se kaže i "Jer je čaša u ruci Gospodu," a ipak se mora shvatiti da ništa od uništenja nije od Jehove, a sve je, nasuprot, od čoveka. Kaže se, u doslovnom smislu, da je Jehova taj, koji uništava, zato što prirodni čovek ne može da vidi drugačije nego tako, kao da je Bog ljut, kao da On kažnjava, osuđuje i baca u pakao one, koji Ga preziru i oskrnavljuju, jednom rečju, koji mu ne daju slavu; a kako se misliti prirodno može samo na pomenuti način, stoga je na isti taj način pripovedano u bukvalnom smislu Reči, koji je prirodan.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[8] Tako i u drugim odlomcima u Otkrovenju: *ko se god pokloni zvijeri i ikoni njezinoj, i primi žig na čelo svoje ili na ruku svoju, (...) I on će piti od vina gnjeva Božijega, koje je nepomiješano utočeno u čašu gnjeva njegovog* (Otkr. 14:9, 10). *I grad veliki razdijeli se na tri dijela, i gradovi neznabožački padoše; i Vavilon veliki spomenu se pred Bogom da mu da čašu vina ljutoga gnjeva svojega.* (Otkr. 16:19). *I žena bješe obučena u porfiru i skerlet i nakićena zlatom i kamenjem dragijem i biserom, i imашe čašu u ruci svojoj punu mrzosti i poganštine kurvarstva svojega;* (Otkr. 17:4). *Platite joj kao što i ona plati vama, i podajte joj dvojinom onoliko po djelima njezinima: kojom čašom zahvati vama zahvatajte joj po dva puta onoliko.* (Otkr.18:6). Ovo jasno objašnjava značenje sedam "čaha" anđela, koje su izlili u zemlju, more, reke, izvore vode, sunce, na presto zveri, u reku Eufkrat, i u vazduh, naime, da pomenuti izraz podrazumeva stanja razaranja, koja su pomoću njega.

[9] Da izrazi "pehar" i "čaha" označavaju iskušenja, može se videti iz narednih odlomaka. U Jevanđeljima: *A Isus odgovarajući reče: ne znate šta ištete; možete li piti čašu koju ću ja piti, i krstiti se krštenjem kojijem se ja krstim? Rekoše mu: možemo. I reče im: čašu dakle koju ispićete, i krstićete se krštenjem kojijem se ja krstim; ali da sjedete s desne strane meni i s lijeve, ne mogu ja dati, nego kome je ugotovio otac moj.* (Mat. 20:22, 23; Marko 10:38, 39). Međutim, ovi odlomci se mogu videti objašnjeni u prethodnom tekstu (br. 893). U istom: *Onda reče Isus Petru: zadjeni nož u nožnice. Čašu koju mi daje otac zar da je ne pijem?* (Jovan 18:11). *Isus je rekao u selu koje se zove Getsimanija: ako je moguće da me mimoiđe čaha ova* (Mat. 26:39, 42, 44; Marko 14:36; Luka 22:42). U ovim odlomcima izrazi "čaha" ili "pehar" jasno označavaju iskušenja. Tako, na primer, u Isaiji (Isa. 51:17, 22), gde se takođe reprezentuju izrazima "čahu gnjeva njegovog" i "čahu strašnu."

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[10] Pošto pojam "čása" ima slično značenje kao izraz "vino", a "vino," u dobrom smislu, označava Božansku istinu, dakle to je, tako isto, i ono, što pojam "čása" označava u narednim odlomcima. U jevanđeljima: *I uze čášu i davši hvalu dade im govoreći: pijte iz nje svi; Jer je ovo krv moja novoga zavjeta koja će se proliti za mnoge radi otpuštenja grijeha.* (Mat. 26:27, 28; Marko 14:23, 24; Luka 22:17, 18). Kako Gospodnja "krv", a isto tako i pojam "vino", označavaju Božansku istinu, koja proizlazi iz Njega, time i izraz "čása" označava isto, te se kaže "Jer je ovo krv moja;" i kako je pomoću Božanske istine Bog povezan sa crkvom, kaže se: "staroga i novoga zavjeta." (Da Gospodnja "krv" označava Božansku istinu, može se videti u br. 328, 329, 476, 748; a da pojam "zavjet" označava spoj, br. 701.)

[11] U Davidu: *Gospod je moj* dio našljedstva i čáše; ti podižeš dostojanje moje.* (Ps. 16:5). U istom: *Postavio si preda mnom trpezu na vidiku neprijateljima mojim; namazao si uljem glavu moju, i čása je moja prepuna.* (Ps. 23:5).** U ovim odlomcima pojam "čása" označava Božansku istinu; a pošto je ovo značenje "čáše", ona se takođe naziva i čášom spasenja i utehe: "uzeću čášu spasenja" (Ps. 116:13); i "iz čáše radi utjehe" (Jer. 16:7).

[12] U Marku: *Jer ko vas napoji čášom vode u ime moje, zato što ste Hristovi, zaista vam kažem: neće mu propasti plata.* (Marko 9:41). Izraz "Jer ko vas napoji čášom vode u ime moje, zato što ste Hristovi" znači: podučavati istine iz ljubavi prema istini, dakle od Gospoda, a takođe živeti prema njima. Ljubav prema istini radi istine podrazumeva se pod izrazom "ko vas napoji čášom vode u ime moje, zato što ste Hristovi;" a pojam "Hrist" označava Gospoda kao Božansku istinu.

[13] U Jevanđeljima: *Teško vama književnici i fariseji, licemjeri što čistite spolja čášu i zdjelu a iznutra su pune grabeža i nepravde. Fariseju slijepi!*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Očisti najprije iznutra čašu i zdjelu da budu i spolja čiste. (Mat. 23:25, 26; Luka 11:39). Gospod je upotrebio pojmove "*čaša*" i "*zdjela*", budući da sadržatelj ima isto značenje kao i njegov sadržaj; tako izraz "*čaša*" znači isto što i "*vino*", a pojam "*zdjela*", pak, označava isto što i "*hrana*". Pojam "*vino*" označava istinu Reči i doktrine, dok pojam "*hrana*" označava dobro Reči i doktrine. Prirodni čovek, ili prirodni um, biva unutarnje pročišćen kada se uklone neistine i zla, a, nasuprot tome, nije čist, sve dok se one ne uklone. Jer takva je unutrašnjost takva posledično postaje i spoljašnjost, ali unutrašnjost ne postaje takva kakva biva spoljašnjost. Jer unutrašnjost se uliva u spoljašnjost i preuređuje je, da bi je prilagodila sebi, ne bi li bile u saglasju, dok obrnuto ne važi.

(Nastavak u vezi Druge zapovesti)

[14] Pošto izraz "*ime Božije*" znači ono što je od Boga, a koje je Bog, a to se zove Božanska istina, i u nama je ona - Reč, sledi da se ovo ime ne sme skrnnaviti, jer ono, samo po sebi, jeste Božansko i najsvetije; a ono biva oskrnavljeno u slučaju kada se odbija njegova svetost, što se čini onda, kada se Božije ime nipodaštava, odbacuje i tretira prezrivo. Kada se ovo čini, nebo biva zatvoreno, i čovek, posledično, biva prepušten paklu. Jer Reč je jedini medijum povezivanja neba sa Crkvom; stoga, kada Reč biva izbačena iz srca, veza se raspada; i pošto čovek onda biva prepušten paklu, on posledično više ne priznaje istinu crkve.

[15] Postoje dve stvari pomoću kojih nebo biva zatvoreno za ljude iz crkve. Prva takva stvar jeste poricanje Gospodnjeg Božanskog, a druga je - poricanje svetosti Reči; to stoga, što je Božansko Gospodnje sve ono, što je na nebu, dok Božanska istina, koja je Reč (u duhovnom smislu) jeste ono, što čini nebo; ovo jasno pokazuje da onaj, koji negira jedno ili drugo, poriče sve

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ono što je na nebu, i iz kojeg je nebo, i iz koga, dakako, nebo postoji, i tako lišava sebe komunikacije i odatle povezivanja s nebom. Oskrnaviti Reč je isto što i *"huljenje na Svetog duha"*, što nikome ne biva oprošteno, te se u ovoj zapovesti kaže da onaj, koji profanira Božje ime, neće ostati nekažnjen. *Latinski tekst ima izraz *"vestrae"* (*"vaše"*, *"tvoj"*). Hebrejski tekst ima izraz *"moj"*. **[Marginalna napomena:] *Mešine vina*.

961. Stih 2. *I otide prvi anđeo, i izli čašu svoju na zemlju, označava manifestaciju stanja crkve uopšte. Ovo je očigledno iz značenja izraza "izli čašu svoju na zemlju", kao ispoljavanja stanja crkve uopšte, jer izraz "sedam anđela" označava manifestaciju, a pojam "zemlja" reprezentuje crkvu, ovde kao i neposredno u prethodnom tekstu. (br. 960).*

962. *I postaše rane zle* i ljute [prevod Daničić-Karadžić, dok King James Biblija kaže: "And there came a great* and noxious sore" – u mom prevodu, "I onda nadođoše velike* i škodljive rane" – prim. M. V.], označava zla dela u njima, kao i posledično krivotvorenje Reči. To je očigledno iz značenja izraza "rane", kao korespondencije za dela koja čovek čini, i to za, konkretno, dela, koja su od onoga što je njegovo vlastito [proprium] i koja su, posledično, zla (o čemu uskoro); a kako se pojam "veliki"* temelji na dobru, a, u suprotnom smislu, na zlu, dok se pojam "škodljivo" odnosi na ono što je krivotvoreno, stoga izraz "velike i škodljive rane" označava zla dela, i posledične lažne istine. "Rane" označavaju dela od onoga što je čovekovo vlastito [proprium], a time i zla, jer iz onoga, što je čovekovo vlastito, ne može se proizvesti ništa, osim zla, To stoga, što ono, što je čovekovo vlastito, jeste ono, u čemu se on rađa, a koje nakon toga ga i postvaruje svojim životom. A kako je ono, što je njegovo vlastito (dakle, od samog rođenja) sastavljeno od pukog zla, dobar čovek mora biti onakav, kakav biva od trena kad je nanovo stvoren, to jest, preporođen, da bi mogao biti u dobru i tako*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

biti primljen na nebo. Kada se on preporađa, zla (koja su iz njegovog vlastitog) bivaju uklonjena, a dobra bivaju usađena na njihovo mesto, što se postiže pomoću istina. Da su zla dela i krivotvorenja istine u onima, koji priznaju doktrinu same vere, i potvrđuju je u životu, označava se izrazom koji sledi, naime, *“i postaše rane zle* i ljute na ljudima koji imaju žig zvijerin. [odnosno, "I onda nadođoše velike* i škodljive rane (...) na ljudima koji imaju žig zvijerin”- prim. M. V.]*

[2] Da se pomoću izraza *"rane"* označavaju dela koja su vlastita, može se videti iz Reči, gde se pominju rane i povrede, kao i bolesti raznih vrsta, kao što su gube, groznice, čirevi, šuljevi i mnoge druge. Sve to odgovara neurednim željama koje proizlaze iz zlih ljubavi i time ih označavaju. Štaviše, šta rane i kraste označavaju može se videti iz narednih odlomaka. U Isaiji: *Od pete do glave nema ništa zdrava, nego uboj i modrice i rane gnojave, ni iscijedene ni zavijene ni uljem zablazene. Zemlja je vaša pusta, gradovi vaši ognjem popaljeni; vaše njive jedu tuđini na vaše oči, i pustoš je kao što opustošavaju tuđini.* (Isa. 1:6, 7). Ovo opisuje da u Crkvi nema dobra, a time ni istine, nego u njoj ima samo zla i neistina. Izraz *"Od pete do glave nema ništa zdrava"* označava da su, istovremeno uništene i prirodne i duhovne stvari, koje čine unutrašnjost čoveka i njegove volje. Izraz *"nego uboj i modrice i rane gnojave"* označava zla što potiču od volje, kao i neistine misli koje usled toga neprestano rastu. Zla, što potiču od volje, jesu, takođe, zla dela. Izraz *"ni iscijedene ni zavijene ni uljem zablazene"* označava da niko nije izmenjen pokajanjem i prekaljen dobrim. Izraz *"Zemlja je vaša pusta, gradovi vaši ognjem popaljeni"* označava da je crkva opustošena, kao i sva istina, a njena doktrina je uništena životom u skladu sa neurednim željama koje proizilaze iz zle ljubavi.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] U Osiji: *I Jefrem vidje bolest svoju i Juda svoju ranu, i otide Jefrem k Asircu, i Juda posla k caru koji bi ga branio; ali vas on ne može iscijeliti niti će vas oprostiti rane vaše.* (Os. 5:13). Izraz "Jefrem" označava crkvu kao razumevanje istine, ali, ovde, kao razumevanje laži; izraz "Juda" označava volju dobra, ali, ovde, volju zla; Izrazi "Asirac" i "veliki kralj" označavaju izopačeno racionalno koje je smatrano za dobro i istinu. Ovo jasno objašnjava značenje niza citiranih reči, naime, da čovek nije u stanju da iz sopstvene inteligencije ispravi neistine koje proizlaze iz zala volje, a dodajmo i da izraz "rane" znači zlo volje, koje jeste takođe i zlo života.

[4] U Davidu: *Jer bezakonja moja izađoše vrh glave moje, kao teško breme otežaše mi. Usmrđeše se i zagnojiše se rane moje od bezumlja mojega.* (Ps. 38:4, 5). I ovde, "rane" predstavljaju zla volje, koja su zla dela, a rečeno je "Usmrđeše se i zagnojiše se rane moje od bezumlja mojega", kada je to uživanje volje i misli od nje da ih učini.

[5] U Isaiji: *I svetlost će mjesečna biti kao svetlost sunčana, a svetlost će sunčana biti sedam puta veća, kao svetlost od sedam dana, kad Gospod zavije ulom narodu svojemu i iscijeli rane koje mu je zadao.* (Isa. 30:26). Izraz "ulom narodu svojemu" označava neistinu doktrine; a izraz "rane koje mu je zadao" označava zla života; reformisanje doktrine pomoću istina označeno je putem izraza "kad Gospod zavije ulom narodu svojemu;" a reformisanje života pomoću istina označeno je pomoću izraza "i iscijeli rane koje mu je zadao."

[6] U Luki: *A Isus odgovarajući reče: jedan čovjek silažашe iz Jerusalima u Jerihon, pa ga uhvatiše hajduci, koji ga svukoše i izraniše, pa otidoše, ostavivši ga pola mrtva. A Samarjanin nekakav prolazeći dođe nad njega, i vidjevši ga sažali mu se; I pristupivši zavi mu rane i zali uljem i vinom; i*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

posadivši ga na svoje kljuse dovede u gostionicu, i ustade oko njega. (Luka 10:30, 33, 34). To znači da će, pomoću istina iz dobra, oni, koji su u dobru ljubavi, izmeniti zla koja proizlaze iz neistina; izraz "*hajduci*" predstavlja one, koji su uvodili neistine iz kojih dolaze zla, posebno Jevreji; izraz "*rane*" označava ta zla; pojam "*ulje*" znači dobro ljubavi; a izraz "*vino*" predstavlja istinu Reči i doktrine. (A sve ovo se može videti objašnjeno u prethodnom tekstu, br. 376, 444.)

[7] U Luki: *A bijaše jedan siromah, po imenu Lazar, koji ležaše pred njegovijem vratima gnojav, I željaše da se nasiti mrvama koje padahu s trpeze bogatoga; još i psi dolažahu i lizahu gnoj njegov.* (Luka 16:20, 21), označava narode koji su bili u neistinama iz neznanja o istini i stoga nisu bili u dobrima. Za to se kaže da je on bio "*gnojav*;" pojam "*bogataš*", na čijem je predvorju Lazar bio izbačen, predstavlja jevrejski narod, koji je imao mogućnost da bude u istinama iz Reči, u čijem je posedu bio.

[8] Da izraz "*kraste pune gnoja*" označava jednu od pošasti u Egiptu vidljivo je u Mojsiju: *Tada reče Gospod Mojsiju i Aronu: uzmite pepela iz peći pune pregršti, i Mojsije neka ga baci u nebo pred Faraonom; I postaće prah po svoj zemlji Misirskoj, a od njega će postati kraste pune gnoja i na ljudima i na stoci po svoj zemlji Misirskoj. I uzeše pepela iz peći, i stadoše pred Faraona, i baci ga Mojsije u nebo, i postaše kraste pune gnoja po ljudima i po stoci. I vračari ne mogoše stajati pred Mojsijem od krasta; jer bijahu kraste i na vračarima i na svijem Misircima.* (2. Moj. 9:8-11). "Izraz "*Faraon i Misirci*" označava prirodnog čoveka, opsednutog zlom i neistinama svake vrste, kao i težnje prirodnog čoveka ka dominaciji nad duhovnim; duhovni čovek je ovde označen sinovima Izraela. Čuda u Egiptu, koja su bila toliko mnogo zla, i koja se, takođe, nazivaju - bolestima, označavaju mnoga zla i neistine koje napadaju, razaraju i uništavaju crkvu,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prisutnu kod duhovnih ljudi. Izraz koji se tiče "*pepela iz peći*", što ga je Mojsije raspršio prema nebu, označava neistine požuda, koje bivaju uzburkane; Izraz "*I postaće prah po svoj zemlji Misirskoj*" označava prokletstvo; izraz "*i postaše kraste pune gnoja*" označava prljave stvari volje u bogohuljenjima. (A ovo se može videti detaljno objašnjeno u delu "Nebeske tajne", br. 7516-7532.)

[9] I ove reči u Mojsiju, takođe, imaju isto značenje: *Udariće te Gospod prištevima Misirskim i šuljevima i šugom i krastama da se nećeš moći iscijeliti. I poludjećeš od onoga što ćeš gledati svojim očima. Udariće te Gospod prištem zlim u koljenima i na golijenima, da se nećeš moći iscijeliti, od stopala noge tvoje do tjemena. Odvešće Gospod tebe i cara tvojega, kojega postaviš nad sobom, u narod kojega nijesi znao ti ni stari tvoji, i ondje ćeš služiti drugim bogovima, drvetu i kamenu.* (Pon. Zak. 28:27, 34-36). Zla i neistine, koji su ovde pomenuti, označavaju raznolika zla i neistine, što proizlaze iz nečiste ljubavi prirodnog čoveka, jer su njima odgovarajuće. To stoga, jer rane i kraste nastaju povredama mesa i krvi, dok zla i neistine nastaju od povreda Božanskog dobra i Božanske istine; a meso odgovara dobru, i tako ga označava u Reči, dok krv važi za istinu, i tako je označava.

[10] Budući da izraz "*guba*" označava sknavljenje istine, a sknavljenje istine je različito: može biti lagano ili teško, ili, pak, unutarne ili spoljašnje, te su, prema kvalitetu oskrnavljene istine, njeni učinci različiti, a oni su označeni izgledom gube, koja je bila izražena pojmovima, kao što su: *Tumori, gnojni tumori, bele pustule, crvenilo, apscesi, opekotine, divlje meso, boljetica* (Lev. 13:1 do kraja). Jevrejski narod je bio pogođen takvim stvarima na osnovu korespondencija zbog njihovih sknavljenja Reči, i to ne samo na osnovu korespondencija vezanih za njihovo telo, već i za njihove haljine, kuće i posude.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

(Nastavak u vezi Druge zapovesti)

[11] Budući da je Božanska istina, odnosno, Reč označena izrazom "*ime Božje*", a sknavljenje znači poricanje njene svetosti, a time i prezir, odbacivanje i bogohuljenje, sledi da ime Boga, u unutarnjem, biva osknavljeno životom koji je suprotstavljen zapovestima Dekaloga. Jer postoji sknavljenje koje je unutarnje, ali nije istovremeno i spoljašnje, kao što postoji sknavljenje koje je unutarnje a istovremeno jeste i spoljašnje, a, opet, može postojati i neka vrsta sknavljenja, koje jeste spoljašnje, ali nije, istovremeno, i unutarnje. Unutrašnje sknavljenje proizlazi iz života, spoljašnje, pak, iz govora. Unutrašnje sknavljenje, koje se stvara načinom života suprotnom Dekalogu, postaje i spoljašnje, to jest ono, koje se bazira na izgovorenim rečima, nakon smrti. Jer tada svako misli i hoće, i koliko je dopušteno, govori i deluje, u skladu sa svojim životom; stoga, ne na isti način kao što je to činio u svetu. U svetu, radi sveta i sticanja ugleda, čovek ima običaj da govori i dela drugačije nego što misli i želi iz svog života. Zato je rečeno da postoji profanacija (sknavljenje) koja je unutarnja, ali nije istovremeno i spoljašnja. Može postojati i neka vrsta profanacije koja je spoljašnja, a nije istovremeno i unutarnja. Do ovakvog tipa profanacije može doći zbog čovekovog životnog stila (koji odgovara istinama iz Reči) u slučaju kada se taj stil ne poklapa sa kolektivnim životnim stilom što potiče iz sveta, te, iz tog razloga, pomenuti čovek može, u određenoj meri, biti prezren, zbog neznanja okoline o njegovoj unutrašnjoj svetosti. *U tekstu na početku poglavlja piše izraz "*malum et noxium*", "*zle i škodljive*", ovde, pak, u fotolitografiji, Svedenborg je najpre napisao izraz "*malum*", ali je to precrtao i napisao preko njega izraz "*magnum*", odnosno "*velike*," a u narednom objašnjenju je napisao "*magnum*" gde god bi ta reč bila citirana.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Na grčkom jeziku, ova reč znači "zlo". U "Apokalipsi Otkrivenoj" Svedenborg prevodi izraz "*malum*" izrazom "zlo", gde god da citira ovaj pojam..

963. *Na ljudima koji imaju žig zvijerin i koji se klanjaju ikoni njezinoj,* označava one koji priznaju samo veru i njenu doktrinu, i koji žive u skladu sa njom. To je očigledno iz značenja "*zvjeri*", kao onih, koji su samo u veri, ili su u veri odvojenoj od dobara života, i koji to još i potvrđuju razmišljanima prirodnog čoveka (vidi u prethodnom, trinaestom poglavlju, od početka do kraja). To je očigledno i iz značenja njenog "*žiga*", što je potvrđivanje, primanje i dokazivanje same vere (videti u prethodnom tekstu, br. 838, 886). Takođe iz značenja njene "*ikone*", kao doktrine, i "*klanjanja*", kao priznavanja u srcu i životu (videti br. 827, 833). Da se u takvim stvarima nalaze zla dela i krivotvorenja Reči, prikazano je u poglavljima koja se odnose na aždahu (zmaja) i na dve aždahine zveri, a to je, takođe, jasno vidljivo i iz toga, da takvi isključuju dobra dela iz spašavanja ili opravdavanja verom, podučavajući da sama vera opravdava i spašava bez njih, i pošto su nepotrebna, ona bivaju izostavljena. Iz večnog statuta, odnosno, iz Božanskog reda, proizilazi da tamo, gde nema dobrih dela, moraju postojati – zla dela; zato su ova zla dela ono, što je označeno pomoću izraza "*I onda nadođoše velike* i škodljive rane na zemlju,*" to jest, "*nadiđoše*" u crkvu, prisutna u onima koji su samo u veri, i to podjednako i u doktrini i u životu.

(Nastavak u vezi Druge zapovesti)

[2] Onaj, koji se uzdržava od sknavljenja imena Božijeg, to jest, od svetosti Reči, i to: kroz prezir, odbacivanje ili bilo kakvo bogohuljenje, ima religiju; a kakvog kvaliteta je njegova apstinencija, takva je i njegova religija. Jer niko

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ne može zadobiti religiju, osim iz otkrovenja, a, u nama, otkrovenje jeste: Reč. Apstinencija od profanisanja svetosti Reči mora biti iz srca, a ne samo na nivou verbalnog. Oni, koji se od srca uzdržavaju, žive od religije; a oni, koji se uzdržavaju samo verbalno, ne žive od religije, jer se uzdržavaju ili zbog sebe ili zbog sveta, zbog toga što se Reč može iskoristiti da im služi kao sredstvo za sticanje časti i dobiti; ili se, pak, uzdržavaju usled nekog straha. Ovom soju pripadaju mnogi licemeri koji nemaju religiju u sebi. *U tekstu na početku poglavlja piše izraz "*malum et noxium*", "*zle i škodljive*", ovde, pak, u fotolitografiji, Svedenborg je najpre napisao izraz "*malum*", ali je to precrtao i napisao preko njega izraz "*magnum*", odnosno "*velike*," a u narednom objašnjenju je napisao "*magnum*" gde god bi ta reč bila citirana. Na grčkom jeziku, ova reč znači "*zlo*". U "Apokalipsi Otkrivenoj" Svedenborg prevodi izraz "*malum*" izrazom "*zlo*", gde god da citira ovaj pojam.

964. Stih 3. *I drugi anđeo izli čašu svoju u more; i posta krv kao od mrtvaca, i svaka duša živa umrije u moru.* 3. "*I drugi anđeo izli čašu svoju u more*," označava stanje crkve koje se manifestuje kao spoznaja istine u prirodnom čoveku (br. 965.); izraz "*i posta krv kao od mrtvaca*," označava da su sve istine bile krivotvorene (br. 966); izraz "*i svaka duša živa umrije u moru*," označava da više nema ništa od duhovnog čoveka u prirodnom čoveku iz Reči (br. 967).

965. Stih 3. *I drugi anđeo izli čašu svoju u more*, označava stanje crkve koje se manifestuje u spoznajama istine u prirodnom čoveku. To je vidljivo iz značenja izraza "*drugi anđeo izli čašu*," kao stanja crkve koje se manifestuje (videti u prethodnom tekstu, br. 960, 961); takođe iz značenja "*mora*," kao bivanja uopštene istine u prirodnom čoveku (videti br. 275, 342, 511, 876, 931, 934), a, ovde, kao reprezentacije uopštene istine iz Reči, to jest,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

uopštene istine iz koje potiču su znanja; stoga, pojam "*more*" označava prirodnog čoveka, što se tiče spoznaja istina iz Reči, takođe i znanja o dobru, budući da su znanja o dobru takođe i znanja o istini; jer istina je znati da je nešto dobro i da je u pitanju takvo-i-takvo dobro; takođe videti (pomoću razumevanja) razna dobra, i moći sagledati njihovu raznolikost, kao i njihove suprotnosti, koje se nazivaju zlima; ova znanja su, takođe - istine; a znanja nisu suštinski i dobra, dok se iznutra u čoveku ne doživljavaju kao prijetnost ili neprijatnost, odnosno dok se ne doživljavaju putem osećaja ili putem ljubavi.

(Nastavak: Treća zapovest)

[2] Sada sledi treća zapovest, odnosno, da treba držati subotu svetom. Treća i četvrta zapovest Dekaloga sadrže stvari koje se moraju aktivno izvršavati, naime, da se subota mora držati svetom i da roditelji moraju biti poštovani. Ostale zapovesti sadrže stvari koje se ne smeju činiti, naime, da se ne smeju obožavati drugi bogovi; da se ime Božje ne sme skrnnaviti; da ne sme ukrasti, ne sme se činiti preljuba, ne sme se lažno svedočiti, ne smeju se poželeći dobra drugih. Ove dve zapovesti su zapovesti koje treba izvršavati, jer posvećenje preostalih zapovesti zavisi od njih, usled toga što izraz "*subota*" označava jedinstvo Božanskog Samog i Božanskog Ljudskog u Gospodu, a, takođe, i Njegovu povezanost sa nebom i crkvom, a time i brak dobra i istine u čoveku koji se preporađa. To je značenje subote, koja je bila glavna reprezentacija svih bogopoštovanja (bogoslužjenja) u Izraelskoj Crkvi, kao što je vidljivo u Jeremiji (17:20-27) i drugde. To je bila glavna

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

reprezentacija svih bogopoštovanja, jer je prva stvar u svim bogopoštovanjima - priznavanje Božanskog u Gospodnjem Ljudskom, budući da bez tog priznanja čovek može verovati i činiti samo od sebe, a verovati iz sebe, verovati neistinama, i činiti od sebe znači: činiti zla, kao što je vidljivo iz Gospodnjih reči u Jovanu *A oni mu rekoše: šta ćemo činiti da radimo djela Božija? Odgovori Isus i reče im: ovo je djelo Božije da vjerujete onoga koga on posla.* (Jovan 6:28, 29). Takođe, u istom: *Ja sam čokot a vi loze: i koji bude u meni i ja u njemu on će roditi mnogi rod; jer bez mene ne možete činiti ništa.* (Jovan 15:5).

[3] Da je subota predstavljala to jedinstvo i njegovo sveto priznanje, prikazano je na mnogim mestima u delu "Nebeske tajne", naime, da je "subota", u najvišem smislu, označavala jedinstvo Božanskog Samog i Božanskog Ljudskog u Gospodu, a, u unutarnjem smislu, povezivanje Gospodnjeg Ljudskog s nebom i crkvom, uopšteno, povezivanje dobra i istine, dakle nebeski brak (br. 8495, 10356, 10730). Stoga, odmor na subotnji dan označava stanje tog jedinstva, jer se tada i Sam Gospod odmara; Takođe, kroz to jedinstvo postoji mir i spasenje na nebesima i na zemlji. U relativnom smislu, subota je označavala sjedinjenje čoveka s Gospodom, jer čovek tada ima mir i spasenje (br. 8494, 8510, 10360, 10367, 10370, 10374, 10668, 10730). Šest dana pre subote označavalo je napore i borbe koji prethode povezivanju i jedinstvu (br. 8510, 8888, 9431, 10360, 10667).

[4] Čovek, koji se preporuča, biva u dva stanja: u prvom, kada je u istinama, i pomoću istina se vodi ka dobru, i potom uvodi u dobro; a on biva u drugom stanju, kada biva u dobru. Kada je čovek u prvom stanju, on je u borbama ili iskušenjima; a kad je u drugom stanju, on biva u spokojstvu mira. Prethodno stanje označeno je pomoću šest dana rada, koji prethode suboti; a drugo stanje označeno je odmorom u subotu (br. 9274, 9431, 10360). Gospod je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

takođe bio u dva stanja: u prvom, kada je bio Božanska istina i iz nje se borio protiv paklova i podjarmio ih, a u drugom, kada je postao Božansko dobro, ujedinjenjem sa Božanskim Samim u Samom Sebi. Prvo stanje označeno je, u najvišem smislu, pomoću šest dana rada, a drugo stanje reprezentuje subota (br. 10360). Budući da su takve stvari bile predstavljene subotom, ona je bila glavna reprezentacija bogopoštovanja i najsvetija je od svih (br. 10357, 10372). Izraz "*Raditi na dan subote*" označava: ne biti vođen od strane Gospoda, nego biti vođen od strane samog sebe, i, na taj način, biti odvojen od Gospoda (br. 7893, 8495, 10360, 10362, 10365). Danas, dan subote nije više reprezentativan, već jeste - dan podučavanja (br. 10360 na kraju).

966. *I posta krv kao od mrtvaca*, označava da su sve one bile krivotvorene. To je vidljivo iz značenja "*krvi*", kao Božanske istine, a, u suprotnom smislu, Božanske istine krivotvorene (videti br. 30, 328, 329, 476, 748); tako, ovde, značenja "*krvi*" kao svih znanja istine iz Reči krivotvorenih. Znanja istine iz Reči su istine njenog bukvalnog smisla, to jest, istine iz Reči koje su za prirodnog čoveka, a one su, takođe, Božanske istine. One istine, koje su potpuno krivotvorene, označene su rečima: "*I more posta krv kao od mrtvaca.*" Za Božanske istine bukvalnog smisla iz Reči se kaže da su krivotvorene, u slučaju kada one bivaju izopačene čak i do stepena uništenja unutarne Božanske istine, to jest Božanske istine na nebesima. Onda se one na nebu pojavljuju na čoveku kao krv mrtvaca. Često se, na više mesta u prethodnom tekstu, pokazivalo da oni, koji razdvajaju veru od dobra života, krivotvore Reč; a o takvima se govori ove stvari o kojima sada pripovedamo, kao što se vidi iz drugog stiha ovog poglavlja.

(Nastavak: Četvrta zapovest)

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Četvrta zapovest Dekaloga je da roditelji moraju biti poštovani. Ta je zapovest data, zato što je poštovanje, koje bi bivalo ukazivano roditeljima, reprezentovalo, i tako označavalo ljubav prema Gospodu, kao i ljubav prema crkvi, jer je pojam "*otac*" u nebeskom smislu, jeste Nebeski Otac, odnosno, Gospod; a izraz "*majka*", u nebeskom smislu, to jest, nebeska majka, jeste - crkva; pojam "*poštovanje*" označava dobro ljubavi; a izraz "*produženi dani na zemlji*", koje će zadobiti poštovaoci roditelja, označava sreću večnog života. Tako je ova zapovest shvaćena na nebu, gde nijedan drugi otac, osim Gospoda, nije poznat, i gde, takođe, nije poznata nijedna druga majka, osim kraljevstva Gospodnjeg, koje je istovremeno - crkva. Jer Gospod daje život od sebe, a kroz crkvu daje hranu. Da se, u nebeskom smislu, ne može misliti ni na jednog drugog oca na svetu, i zaista, kada je čovek sadžaj nebeske ideje, može se pomenuti, kako Gospod uči u Mateju: *I ocem ne zovite nikoga na zemlji; jer je u vas jedan otac koji je na nebesima.* (Mat. 23:9). Da se pojam "*Otac*" odnosi na Gospoda kao na Božansko dobro, može se videti u prethodnom tekstu (br. 32, 200, 254, 297). Da izraz "*majka*" označava Gospodnje kraljevstvo, crkvu i Božansku istinu, može se videti u delu "*Nebeske tajne*" (br. 289, 2691, 2717, 3703, 5581, 8897). Da izraz "*da ti se produlje dani na zemlji*" označava sreću večnog života (br. 8898); a da pojam "*poštovanje*" označava dobro ljubavi (br. 8897, i prethodno, br. 288, 345). Sve to jasno pokazuje da treća i četvrta zapovest uključuju arkanu koja se odnosi na Gospoda, naime, na priznavanje i ispovedanje Njegovog Božanskog, i bogoštovanje Njega od dobra ljubavi.

967. *I svaka duša živa umrije u moru*, označava da više nije bilo ničega iz Reči od duhovnog čoveka u prirodnom čoveku. To je vidljivo iz značenja izraza "*duša živa (...) u moru*", kao onoga što ima u sebi duhovni život (o čemu uskoro); takođe, iz značenja "*mora*", kao uopštene istine u prirodnom

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

čovjeku, a samim time i spoznaje istine iz Reči (o čemu videti neposredno pre u prethodnom tekstu, br. 965). Kada one više nemaju život iz duhovnog sveta ili sa neba, tada se nazivaju mrtvim. Izraz *“Duša živa (...) u moru”* znači razne vrste riba, a one označavaju znanje [scientific] prirodnog čovjeka (videti u prethodnom tekstu, br. 531); pomenute ribe takođe označavaju spoznaje istine iz Reči u prirodnim ljudima, jer, u prirodnim ljudima, znanja [cognitiones] istina iz Reči ne razlikuju se od znanja [scientific] sveta, i to iz razloga što u takvim ljudima pomenuta znanja nemaju u sebi života od duhovnog, a, ako duhovno ne utiče sa neba u znanja iz Reči, ova znanja ne mogu biti živa, već su mrtva.

[2] Znanja istine iz Reči ne žive u čovjeku, sve dok se ne otvori unutrašnji duhovni čovjek; a njega otvara Gospod, od časa kad čovjek počne da se preporuča; a onda, kroz otvorenog duhovnog čovjeka, duhovno iz neba utiče u znanja istine i dobra (koje su iz Reči u prirodnom čovjeku) i oživljava ih. Ono ih oživljava na takav način, da znanja o istini i dobru u prirodnom čovjeku postaju korespondencije duhovnih stvari koje su u unutrašnjem duhovnom čovjeku; a kada bivaju korespondencije, znanja oživljavaju, onda je duhovno sadržano u određenim znanjima ili istinama kao što je duša u svom telu. Iz tog razloga čovjek posle smrti ulazi u ove duhovne stvari, a znanja, koja im odgovaraju, služe im kao osnova. Ali drugačije je sa onima, u kojima znanje iz Reči nije oživljeno. Duhovno koje utiče u znanje sa neba jeste naklonost istini, potom, naklonost dobru, i, konačno, naklonost težnji da se donosi plod; jer je duhovna toplina ta, koja je ljubav ili naklonost dobru, dok je duhovna svetlost ta, koja je naklonost istini. To su duhovne stvari koje ulaze i oživljavaju spoznaje istine iz Reči u onima, koji su u životu milosrđa i u veri otuda. Međutim, ta ista znanja su mrtva u onima, koji su u veri

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

odvojenoj od života milosrđa. Ovo je, takođe, označeno pomoću izraza "*I svaka duša živa umrije u moru.*"

(Nastavak: Peta zapovest)

[3] Peta zapovest je: "*Ne kradi.*" Pod "*krađama*" se podrazumevaju krađe koje bivaju očigledne, ali, takođe, i one, koje nisu očigledne (kao što su nezakonito lihvarstvo i dobitak) a vrše se prevarom i veštinama izvedenim sa raznim pretvaranjima da bi ih učinili zakonitim, ili izvršenim toliko u tajnosti, da se uopšte ne pojavljuju u svetlosti dana te se za njih nikada i ne sazna. Takve dobitke obično ostvaruju viši i niži upravitelji tuđom imovinom, trgovci, i sudije, koji trguju presudama, i tako pravdu pretvaraju u predmet prodaje. Ove, kao i mnoge druge stvari, jesu krađe, od kojih se ljudi moraju uzdržati, moraju ih odbaciti, i konačno, moraju ih se odreći kao grehova protiv Boga, jer su protiv Božanskih zakona koji su u Reči i protiv su ovog zakona, Dekaloga. Dekalog je jedan od osnovnih zakona svih religija u celom svetu. Jer ovih deset zapovesti su univerzalne, one su date radi svrhe da, ako živi životom u skladu sa njima, čovek može da živi od religije. To stoga, pošto je životom iz religije čovek povezan sa nebom, dok formalni život po zapovestima, usled puke poslušnosti građanskom i moralnom zakonu, sjedinjuje čoveka sa svetom, ali ne i sa nebom. Biti spojen sa svetom, a ne sa nebom, znači: biti spojen sa paklom. *Ovaj poredak zapovesti preokreće njihov uobičajeni poredak koji se tiče zabrane ubijanja i krađe. Ova naredba se nalazi u "Septuaginti". Drugde u tretiranju Dekaloga (u "Nebeskim tajnama", "Nauku o životu" i "Istinskoj hrišćanskoj religiji") se sledi tradicionalni poredak zapovesti.

968. Stihovi 4-7. *I treći anđeo izli čašu svoju na rijeke i na izvore vodene; i posta krv. I čuh anđela vodenoga gdje govori: pravedan si Gospode, koji*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

jesi, i koji bješe, i svet, što si ovo sudio; Jer proliše krv svetijeh i proroka, i krv si im dao da piju, jer su zaslužili. I čuh drugoga iz oltara gdje govori: da, Gospode Bože svedržitelju, istiniti su i pravi sudovi tvoji. 4. " *I treći anđeo izli čašu svoju na rijeke i na izvore vodene,*" označava stanje crkve koje se manifestuje kao sposobnost razumevanja istina Reči (br. 969); izraz "*i posta krv,*" označava da je uništena krivotvorenjima (br. 970). 5. "*I čuh anđela vodenoga gdje govori,*" označava propovedanje Gospodnje pravde iz Njegovog duhovnog kraljevstva (br. 971); izraz "*pravedan si Gospode, koji jesi, i koji bješe,*" označava Gospoda kao Božansko dobro od večnosti (br. 972); izraz "*i svet,*" označava kao Božansku istinu (br. 973); izraz "*što si ovo sudio,*" označava onoga, ko je predvideo da će se te stvari dogoditi, i od strane koga je predviđeno je da nebesa, koja su u Božanskom dobru i Božanskoj istini, ne mogu trpeti štetu (br. 974). 6. "*Jer proliše krv svetijeh i proroka,*" znači: jer su krivotvorili istine Reči i doktrine iz Reči (br. 975.); izraz "*i krv si im dao da piju,*" označava da su, stoga, takvi u lažnostima zla (n. 976); izraz "*jer su zaslužili,*" označava da je njima učinjeno onako, kako i oni sami to čine drugima (br. 977). 7. "*I čuh drugoga iz oltara gdje govori,*" označava propoved Gospodnje pravednosti iz Njegovog nebeskog kraljevstva (br. 978); izraz "*da, Gospode Bože svedržitelju, istiniti su i pravi sudovi tvoji,*" označava da je to učinjeno jer sve stvari jesu, i sve stvari, takođe, žive, i imaju moć od Božanskog dobra i Božanske istine (br. 979).

969. Stih 4. *I treći anđeo izli čašu svoju na rijeke i na izvore vodene,* označava stanje crkve koje se manifestuje kao sposobnost razumevanja istina Reči. To je vidljivo iz značenja izraza "*anđeo izli čašu svoju*", kao manifestovanja ovog stanja crkve (videti u prethodnom tekstu, br. 960, 961, 965); takođe iz značenja izraza "*rijeke*", kao reprezentacije stvari koje pripadaju inteligenciji, a time i sposobnosti razumevanja (videti br. 518);

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

takođe iz značenja izraza "*na izvore vodene*", kao istina Reči (videti br. 483). Iz ovoga je jasno da izraz "*I treći anđeo izli čašu svoju na rijeke i na izvore vodene*" označava stanje crkve koje se manifestuje kao sposobnost razumevanja istina Reči.

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

[2] Čovek je stvoren tako, da bi mogao da bude slika neba i slika sveta, jer je on, zapravo, mikrokosmos. On je rođen od svojih roditelja kao slika sveta, i biva ponovo rođen da bi bio slika neba. Ponovno rođenje znači: biti preporođen; a čoveka je Gospod preporodio istinama iz Reči i životom po njima. Čovek je slika sveta (kao njegov prirodni um), ali on može da bude i slika neba (kao njegov duhovni um). Prirodni um, koji je svet, jeste ispod; a duhovni um, koji je nebo, jeste iznad. Prirodni um je pun raznih zala, kao što su krađe, preljube, ubistva, lažna svedočenja, pohlepe, pa čak i bogohuljenja i sknavljenja Boga. Ova zla, kao i mnoga druga, imaju svoje mesto u tom umu, jer su ona - njegove ljubavi, a time i radosti razmišljanja, htenja i činjenja. Ove stvari su urođene u tom umu od roditelja, jer se čovek rađa i odrasta unutar stvari koje su u tom umu, i ograničen je samo obavezama građanskog prava i obavezama moralnog života od toga da ove zle stvari čini, i tako ispoljava tendencije svoje iskvarene volje. Zar nije potpuno očigledno da Gospod ne može da utiče sa neba u čoveka i da ga podučava, kao i da ga vodi, pre nego što se ta zla ne uklone? Jer ona ometaju, odbijaju, izopačuju i guše istine i dobra neba, što se prikazuju odozgo, i vrše pritisak na čoveka radi težnje da u njega ulaze. Jer zla su paklena, dok su dobra nebeska, a sve pakleno gori od mržnje prema svemu nebeskom.

[3] Ovo jasno pokazuje da, pre nego što Gospod, zajedno sa nebom, može da počne da utiče iz neba i da, posledično, formira čoveka prema slici neba, zla

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

(upravo pomenuta u prethodnom tekstu) koja leže nagomilana u prirodnom umu, moraju biti uklonjena. Štaviše, kako se uklanjanje zala mora desiti pre nego što čovek biva podučavan i vođen od strane Gospoda, sasvim je očigledan razlog zbog koga se, u osam zapovesti Dekaloga, opisuju zla dela, koja se ne smeju činiti, ali ne i dobra dela, koja se moraju činiti. Dobro ne postoji zajedno sa zlom, niti ono uopšte može postojati, pre nego što zla bivaju uklonjena; jer, pre časa uklanjanja zala, još nije moguće da postoji put od neba ka čoveku. Čovek je kao Crveno more, čije se vode moraju ukloniti sa obe strane, pre nego što Gospod, u oblaku i u vatri, može da obezbedi Izraelcima prolaz. Izraz "*Crveno more*" označava pakao, dok izraz "*faraon sa Misircima*" reprezentuje prirodnog čoveka, a izraz "*sinovi Izrailjevi*" predstavlja duhovnog čoveka.

970. *I posta krv*, označava da je istina uništena krivotvorenjima. Ovo je očigledno iz značenja "*krvi*", jer je istina krivotvorena (videti u prethodnom tekstu, br. 966); stoga izraz "*na rijeke i na izvore vodene (...) i posta krv*" označava da je sposobnost razumevanja istina Reči uništena krivotvorenjima. Svaki čovek ima sposobnost da razume istine, jer je upravo ova sposobnost ta, po kojoj se čovek razlikuje od zveri; i ona, stoga, ostaje (kao sposobnost) u svakom čoveku, pa čak i u zlom, jer je ona - duhovni deo čoveka, i predstavlja najvažnije oruđe njegovog preporoda. To stoga, što čovek biva preporođen od strane Gospoda pomoću istina, i, ako više ne bi bio u stanju da razume istine, on ih ne bi mogao primiti, niti bi mogao biti na taj način reformisan; jer primanje onoga, što čovek nije u stanju da shvati, nije ni od kakve koristi. Da je to tako, dokazano mi je ličnim iskustvom u duhovnom svetu. Duhovi su razgovarali o tome da li svako ima sposobnost da razume istine; i pakleni duh je bio prizvan radi svedočenja povodom razmatranja o tome da li je i on mogao razumeti nebeske istine, i otkriveno je da bi ih on

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

razumeo kad god bi ih čuo, i to bi ih razumeo jednako dobro, kao i dobar duh. Pa ipak, on nije bio voljan da ih razume, pa bi se svaki put okrenuo se od njih kad bi ih čuo, zato što su se protivile zlima i lažima koji su ga činili ushićenim. I rečeno je da je čovek, kroz tu sposobnost, povezan sa Gospodom, pošto je ta sposobnost čovekova osobenost. Za tu sposobnost je rečeno da je uništena krivotvorenjem, jer oni, koji su krivotvorili Reč, sami nisu voljni da razumeju istine; a oni koji nisu voljni da razumeju istine, su postali takvi, da više nisu ni u stanju da ih shvate, iako bi, zapravo, bili to u stanju, samo kada bi bili voljni da to učine. Jer um takvih odbacuje istine, i oni ih ne mogu čuti, kao da su gluvi, sve dok se drže suprotnih stvari. Međutim, kada se ove suprotne stvari uklone, to je kao da su se uši gluvih otvorile. Sve je to rečeno da bi se obznanilo šta se podrazumeva pod uništenjem sposobnosti razumevanja istina Reči krivotvorenjem.

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

[2] U prethodnom tekstu je rečeno da komunikacija sa nebom ne može biti data pre što bivaju uklonjene neistine i zla, odnosno, pre nego što prirodni um biva, ta taj način, zaustavljen; jer su neistine i zla kao crni oblaci između sunca i oka, ili kao zid između nebeskog svetla i prigušene svetlosti sveće u prostoriji. Sve dok je čovek u prigušenom svetlu samo prirodnog čoveka, on kao da je zatvoren u komori gde vidi sveću. Međutim, čim prirodni čovek biva očišćen od zla i neistina iz svog unutarnjeg, on kao da, kroz prozore u zidu, počinje da vidi nebeske stvari iz nebeskog svetla. Stoga što, čim su zla otklonjena, otvara se viši um, koji se naziva duhovni um, i to, gledano po sebi, jeste tip ili slika neba. Ovim umom Gospod ulazi i omogućava čoveku da vidi iz nebeskog svetla, i kroz njega ga takođe reformiše, i, na kraju, preporuča prirodnog čoveka, te može da u njega usadi istine umesto neistina, kao i dobra umesto zala. To Gospod čini kroz duhovnu ljubav, koja je ljubav

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prema istini i dobru. Čovek se zatim postavlja u sredinu između dve ljubavi, naime, između ljubavi prema zlu i ljubavi prema dobru; od časa kada ljubav prema zlu ustukne, ljubav prema dobru zauzima njeno mesto. Isključivo kroz život prema zapovestima Dekaloga, to jest, uzdržavanjem od zala (koja su nabrojana zato što su gresi), i, konačno, izbegavanjem tih zala (kao paklenih), može se postići da ljubav prema zlu počinje da se povlači.

[3] Jednom rečju, dokle god se čovek ne uzdržava od zala jer su gresi, duhovni um biva zatvoren; međutim, čim se on uzdrži od zala zato što su gresi, duhovni um počinje da se otvara, a, sa njime, i nebo. Kada se nebo otvori, čovek dolazi u drugu svetlost u kojoj su sve stvari u crkvi, nebo i večni život; mada, sve vreme tokom koga čovek živi u svetu, razlika između ovog (nebeskog) svetla, i prethodno opisanog svetla, jedva da je primetna. To je tako, iz razloga što čovek u svetu prirodno misli čak i o duhovnim stvarima, i sve dok ne pređe iz prirodnog u duhovni svet, duhovne stvari bivaju zatvorene unutar prirodnih ideja; a, u duhovnom svetu, otkrivaju se duhovne stvari, odnosno, percipiraju se, i bivaju očigledne.

971. Stih 5. *I čuh anđela vodenoga gdje govori, označava propovedanje Gospodnje pravde iz Njegovog duhovnog kraljevstva. To je očigledno iz značenja "anđela vodenoga", kao Božjeg duhovnog kraljevstva; jer pojam "anđeo" označava u Reči nešto što se odnosi na Gospoda, a takođe i na nebesko društvo, baš kao i na nebo; ovde izraz "anđela vodenoga" označava nebesa od kojih se sastoji Gospodnje duhovno kraljevstvo, budući da pojam "vodenoga" označava istine, i, na taj način, duhovne stvari, stoga, što se Božanska istina na nebesima zove duhovna, dok se Božansko dobro naziva nebeskim. Sva nebesa su podeljena na dva kraljevstva. Jedno se zove duhovno kraljevstvo, drugo, pak, nebesko kraljevstvo. Duhovno kraljevstvo se sastoji od nebesa i anđela koji su u Božanskoj istini, a ta nebesa su u*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

južnim i severnim četvrtima. Nebesko kraljevstvo se sastoji od nebesa i anđela koji su u Božanskom dobru, a ova nebesa su u istočnoj i zapadnoj četvrti. Prema tome, duhovno carstvo, koje se sastoji od nebesa i tamošnjih anđela, koji su u Božanskoj istini, biva reprezentovano putem izraza "*anđela vodenoga*"; dok se nebesko kraljevstvo, koje se sastoji od nebesa i anđela koji se nalaze u Božanskom dobru, podrazumeva pod izrazom "*[anđela] iz oltara*" (opisanog u sedmom stihu ovog poglavlja), budući da izraz "*oltar*" označava Božansko dobro. Da je "*anđeo vodeni*" propovedao Gospodnju pravdu, očigledno je iz stvari o kojima je pripovedao taj anđeo i koje sada slede.

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

[2] Dokle god se čovek uzdržava od zala i izbegava ih, te se okreće se od njih kao grehova, u njega utiče dobro od Gospoda. Dobro, koje utiče, jeste naklonost poznavanju i razumevanju istina, kao i naklonost htenju za dobrim, i za činjenjem dobrih dela. Međutim, čovek ne može da se iz sebe uzdrži od zala (izbegavajući i okrećući se od njih), jer je on sam u zlu od svog rođenja, a samim tim je i po svojoj prirodi - zao; a zla, sama po sebi, ne mogu da izbegavaju zla, jer bi to bilo isto kao da čovek izbegava svoju sopstvenu prirodu, što je nemoguće; shodno tome, Gospod mora biti taj, koji jeste Božansko dobro i Božanska istina, i koji uzrokuje čovekovo izbegavanje zala. Ipak, čovek treba da izbegava zla kao da to čini sam od sebe, jer ono, što čovek čini kao da je od sebe samog, postaje njegovo, i ono mu se pripisuje kao da je njegovo; dok ono, što ne čini kao da je od njega samog, ni u kom slučaju ne postaje njegovo, niti ga on može prisvojiti. Ono što dolazi od Gospoda čoveku, čovek mora primiti; a ne može se primiti ako nije, u sebi, svestan toga što dolazi, tj. ako ga ne doživljava kao svoje sopstveno. Ova recipročnost je nužna za reformu čoveka. Zbog toga je dato

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

deset zapovesti, i zato je u njima zapovedeno da čovek ne bogopoštuje druge bogove, da ne sme skrnaviti ime Božje, ukrasti, činiti preljubu, ubiti, poželeći kuću, ženu, ili sluge drugih, da bi čovek, razmišljanjem o tome, da se pomenuta zla ne smeju činiti (zato što su gresi protiv Boga, i sama po sebi jesu paklena), mogao da se od njih uzdrži - u trenu kada ga ljubav prema zlu privlači i podstiče. Dokle god, dakle, čovek izbegava ova zla, ljubav prema istini i dobru ulazi od Gospoda; a ova ljubav uzrokuje da čovek izbegava pomenuta zla, i na kraju, da se okrene od njih kao grehova. Kako ljubav prema istini i dobru tera ova zla u bekstvo, sledi da ih čovek ne izbegava od sebe, već od Gospoda, jer je ljubav prema istini i dobru od Gospoda. Ako čovek izbegava zla samo iz straha od pakla, ona se povlače; ali dobro ne zauzima njihovo mesto; jer čim strah ode, zla se vraćaju.

[3] Jedino čoveku se daje mogućnost da misli kao od sebe o dobru i zlu, to jest, da se dobro mora voleti i činiti zato što je Božansko, i zato što ostaje za večnost, a da se zlo mora mrzeti i ne izvršavati zato što je đavolsko, i, takođe, ostaje za večnost. Moć da se razmišlja na ovaj način nije podarena nijednoj zveri. Zver može da čini dobro i da izbegava zlo, ali ne sama od sebe, već ili iz instinkta, navike, ili straha. Ona nikada od misli da je takvo nešto dobro ili zlo, dakle, zver ne čini ništa sama od sebe. Prema tome, svako ko bi poverovao da čovek izbegava zla ili čini dobro, ne kao da to čini sam od sebe, već iz neprimetnog priliva (influksa), ili iz imputacije Gospodje zasluge, takođe bi verovao da čovek živi kao zver, to jest, da živi bez misli, odnosno, percepcije istine i dobra. Da je to tako, jasno mi je razjašnjeno iz mnogostrukog iskustva u duhovnom svetu. Svaki čovek posle smrti je pripremljen ili za nebo ili za pakao. Od čoveka koji je spreman za nebo, uklanjaju se zla, a od čoveka koji je spreman za pakao, uklanjaju se dobra; a sva takva uklanjanja se izvršavaju tako, da izgledaju kao da ih ljudi čine sami

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

od sebe. Isto tako, oni, koji čine zla, vođeni su kaznama da bi ta zla odbacili, i to na način, kao da to čine sami od sebe; ali, ako ih ne odbace na način kao da to čine sami od sebe, kazne bivaju beskorisne. Ovim je jasno stavljeno do znanja da oni, koji dižu ruke, i pasivno, ne čineći ništa, čekaju na priliv, ili za imputiranje Gospodnje zasluge, nastavljaju da obitavaju u stanju svog zla, i, posledično, zauvek dižu ruke od dobrog.

[4] Izbegavati zla kao grehe znači: izbegavati paklena društva koja su u njima, a čovek ih ne može izbeći, osim ako ih ne odbije, i ukoliko se ne odvrati od njih; a čovek se ne može odvratiti od njih, ispunjen odvratnošću, ako ne voli dobro i, putem ljubavi prema dobru, ne biva lišen htenja da čini zlo. Jer čovek mora ili hteti zlo, ili, nasuprot, hteti dobro; ukoliko on hoće dobro, sledi da - neće zlo; a daruje mu se htenje za dobrom onda, kad zapovesti Dekaloga načini svojom sopstvenom religijom, i kada, takođe, počne da živi prema njima.

[5] Radi toga što čovek mora da se uzdržava od zla kao greha (i to na način kao da to čini sam od sebe), od strane Gospoda je, na dve ploče, zapisano ovih deset zapovesti, i to se zove savez (zavet); a ovaj zavet je nastupio na isti način na koji je uobičajeno da se ulazi u saveze između dva subjekta, to jest, jedan predlaže, dok drugi prihvata, i, pored toga, važi da onaj, koji prihvata, daje saglasnost. Ako se on ne saglasi, zavet se ne uspostavlja. Dati pristanak na ovaj savez znači: misliti, hteti i činiti sve to, a kao da je od sebe samog. Čovekovo mišljenje da treba da izbegava zlo i da čini dobro, i to na način kao da to čini sam od sebe, ne potiče od čoveka, već od Gospoda. Gospod to čini radi uzvraćanja i posledične povezanosti; to stoga, jer Gospodnja Božanska ljubav jeste takva, da hoće da ono, što je istinski njeno, postane ljudsko, a, pošto ove stvari ne mogu biti ljudske, jer su Božanske, Božanska ljubav čini da one izgledaju kao da su ljudske. Na taj način se

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ostvaruje uzajamna povezanost, tj. biva da je čovek u Gospodu, i, istovremeno, Gospodu u čoveku, prema rečima samog Gospoda u Jovanu (14:20); jer to ne bi bilo moguće kad u savezu ne bi bilo ničega što bi pripadalo čoveku. Ono što čovek čini kao da je od njega samog, on čini kao da je od njegove volje, od njegove ljubavi, od njegove slobode, shodno tome i od njegovog života. Kada ne bi bio slučaj da su čovekova volja, ljubav i sloboda prisutni, i to kao čovekov deo koji pripada savezu (a čini mu se kao da su volja, ljubav i sloboda - njegove lične), posledično, ne bi mogla postojati nikakva prijemčivost, nikakva reakcija, dakle, nikakav savez i - nikakvo povezivanje; ustvari, nema osnova za imputaciju zakonitosti (koja bi važila za sve ljude) da, isključivo zbog toga, što je neki čovek činio zlo, ili, je, pak, suprotno tome, činio dobro (odnosno, usled toga što je verovao u istinu, ili je, nasuprot, verovao u obmane), direktno sledi da, na osnovu vrste njegovih (upravo pomenutih) zasluga, postoji pakao, koji mu se automatski dodeljuje zbog njegovih zlih dela, ili, pak, postoji milost neba koja mu se automatski dodeljuje, zbog njegovih dobrih dela.

972. *Pravedan si Gospode, koji jesi, i koji beše*, označava Gospoda kao Božansko dobro od večnosti. To je očigledno iz izraza "*pravedan*", koji, što se tiče Gospoda, reprezentuje Božansko dobro, jer izraz "*pravedan*" je utemeljen u Reči na dobru, dok je pojam "*svet*" prediciran na istini (videti u prethodnom tekstu, br. 204); takođe iz značenja izraza "*koji jesi, i koji beše*", kao beskonačnog i večnog, jer izraz "*jesi, i koji beše*" znači isto što i "*Jehova*", a Gospod se u Reči naziva Jehovom od Božanskog dobra, a naziva se Bogom iz Božanske istine; štaviše, biti [esse], što se tiče Gospoda, znači biti od Sebe, to jest, u Sebi, dok postojati [existere], što se tiče Gospoda, znači da On postoji od Sebe i u Sebi. A, u relativnom smislu, postojati [existere] znači: biti [esse] u svim nebeskim i crkvenim stvarima; a to je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

učinjeno Božanskom istinom. To stoga, što biti [esse] jeste ono, što se podrazumeva pod večnim; jer, na nebu, (potpuno obrnuto od onoga, kako je na svetu) večno, primenjeno na Gospoda, nema nikakvog pojma o vremenu; to stoga, što, u anđeoskoj ideji, večno znači: stanje Božanskog postojanja, koje, dakako, čini jedno s Božanskom esencijom, što je Jehova. Beskonačnost u odnosu na biti [esse] označena je putem izraza "*koji jesi*" u Jehovi; a beskonačnost u odnosu na egzistenciju [existere] označena je putem izraza "*koji beše*" u Jehovi. Beskonačna egzistencija [existere], koja je takođe večna, je Božansko proističuće, od koga je nebo, i sve što je od njega. Božansko postojanje [existere] je takođe i Božansko biće [esse], ali i ono, se naziva egzistencija [existere] u odnosu na nebo, gde sve jeste u svemu.

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

[2] Onaj, ko se uzdržava od krađa, shvaćeno u širem smislu, i čak ih izbegava, a to čini iz bilo kog drugog razloga, osim zbog religije i radi zadobijanja večnog života, ne može da se očisti od njih; jer ni na koji drugi način on ne može otvoriti nebo. To stoga, što kroz nebo Gospod uklanja zla u čoveku, budući da kroz nebo On uklanja paklove. Na primer, postoje viši i niži upravitelji imovinom, trgovci, sudije, službenici svake vrste, a takođe i radnici, koji se uzdržavaju od krađa, to jest, od nezakonitih načina zarade i lihvarjenja, dakle, koji izbegavaju sve pomenuto, ali samo zato, da obezbede reputaciju, i, na taj način, čast ili dobitak, i to - zbog građanskih i moralnih zakona. Jednom rečju, oni to čine od neke prirodne ljubavi ili prirodnog straha, dakle od samo spoljnih ograničenja, a ne od religije; ali unutrašnjost takvih je puna krađa i pljački, a one ekspandiraju od časa kada im spoljašnje prepreke bivaju uklonjene, kao što se događa sa svima nakon smrti. Njihova iskrenost i ispravnost nisu ništa drugo do maska, prerusavanje i obmana.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

973. *I svet*, označava: i u odnosu na Božansku istinu. Ovo je očigledno iz značenja pojma "*svet*", kao Božanske istine koja potiče od Gospoda; jer ovo je u Reči označeno kao "*sveto*", a takođe i pod "*Svetim Duhom*", koji se stoga naziva i "*Duh Istine*". (Da je, u Reči, pojam "*svet*" zasnovan na istini, dok je pojam "*pravedan*" zasnovan na dobru, može se videti u br. 204; a da je jedino Gospod svet, jer je On sama Božanska istina, br. 204, 285, 328 .)

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

[2] Dokle god razne vrste krađa bivaju uklonjene, i što više vrsta krađa biva uklonjeno, istovremeno, svakovrsna dobra (koja pomenutim krađama respektivno, kao njihova suprotnost, odgovaraju), počinju da ulaze i da zauzimaju njihovo mesto; a ona se, uopšteno, odnose na ono, što je iskreno, ispravno i pravedno. Jer kada čovek počne da izbegava zle dobiti, i okreće se protiv nezakonitih dobitaka, stečenih kroz prevaru i veštine, on zadobija htenje za onim ono što je iskreno, ispravno i pravedno, i, na kraju, počinje da voli ono, što je iskreno, jer je iskreno, a takođe i ono, što je ispravno, i to samo zbog toga, zato što je ispravno, i samo zato što je pravedno. On počinje da voli ove stvari zato što su od Gospoda, i zbog toga, što je ljubav Gospodnja u njima. Jer ljubiti Gospoda ne znači da volimo Osobu, već da volimo ono, što jeste od Gospoda, budući da ove stvari čine Gospoda u čoveku; tako, volimo samu iskrenost, samu ispravnost, i samu pravdu. I kao što Gospod jeste sve ovo pomenuto, sledi da, u onoj meri, u kojoj to čovek voli, i, na taj način, počinje i da deluje, podstaknut tim stvarima, u toj meri on dela od Gospoda, i, tada, Gospod, posledično, uklanja neiskrenost i nepravdu iz ishodišta namera i želja, u čemu one imaju svoje korene. I to, vremenom, uvek sa sve manje otpora i borbe (i stoga sa manje napora) nego u početnim pokušajima. Tako čovek razmišlja iz savesti, i postupa iz integriteta, ali, dakako, ne čovek od samog sebe, već samo prividno kao od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sebe; jer on tada priznaje iz vere i od percepcije. Izgleda kao da on misli i čini te stvari od sebe, a, ustvari, on ih ne čini od sebe - nego od Gospoda.

974. *Što si ovo sudio*, označava Onoga, ko je predvideo da će se to dogoditi, i od koga je predviđeno da nebesa, koja su u Božanskom Dobru, i u Božanskoj Istini, neće da pretrpe štetu. To je očigledno iz značenja izraza "*Što si ovo sudio*", što znači: izazvati da se dogodi, odnosno, da se realizuje ono što sledi, naime: "*Jer proliše krv svetih i proroka, i krv si im dao da piju jer su zaslužili.*" A, kako se ovo, što je upravo rečeno, tiče Gospoda, očigledno je da On nikada nikome ne daje da pije krv, to jest, On ne daje ono što je označeno "*pijenjem krvi*", a ipak se ove stvari, zajedno sa s mnogim drugim sličnim stvarima u Reči, pripisuju, na osnovu bukvalnog smisla, Gospodu. Iz toga sledi da ove reči moraju biti shvaćene kao značenje da je Gospod predvideo da će se to dogoditi, a, istovremno, da je On obezbedio da se ne nanese šteta nebesima, koja su u Božanskom dobru i u Božanskoj istini. Jer Gospod predviđa potencijalno zlo i, istovremeno, obezbeđuje da biva dobro. Takve su stvari ovim rečima označene u duhovnom smislu, to jest, kada se prirodno (koje je spoljašnje) sklanja na stranu, i kada se, posledično, potom, pojavi duhovno (koje je unutrašnje); stoga, označeno je da misao prirodnog čoveka, koja je u skladu sa pojavnim, biva zamenjena duhovnom mišlju anđela, koja je u skladu sa suštinom stvari. Ovo jasno pokazuje kakav je bukvalni smisao Reči, a kakav je, pak, njen duhovni smisao. Takođe, pokazuje i to - šta je ljudska misao a šta je, pak, anđeoska misao. Naime, pomenute citirane reči iz Otkrovenja pokazuju da su anđeoska misao i ljudska misao u skladu, na način na koji mogu biti u skladu ono što je unutrašnje i ono što je spoljašnje, odnosno, kao uzrok i posledica, to jest, u slučaju kada posledica, odnosno, spoljašnje kod čoveka, biva stavljeno na stranu, dok uzrok, ili unutrašnje, što je u anđelima, koji su u čoveku, postaje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

očigledno. To je razlog zašto sveto unutrašnje od anđela ulazi u spoljašnju misao onog čoveka, koji Reč smatra svetom, čak i kada je ne poznaje.

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

[2] Kada čovek počne da izbegava zla, kao i da se odvrća od njih zato što su grehovi, sve što on od tada čini biva dobro, i može se nazvati dobrim delima; ona se razlikuju prema stepenu izvrsnosti upotrebe. Jer ono što čovek radi pre nego što izbegne zla i okrene se od njih kao grehova, jesu dela, koja čini sam čovek; a, kako čovekovo vlastito [proprium], koje nije ništa drugo nego zlo, a on biva u takvim delima, i ona bivaju učinjena radi sveta, sledi da su ovakva dela - zla. A dela koja čovek, pak, čini, nakon što počne da izbegava zla i da se okreće od njih kao od grehova, jesu dela od Gospoda, i zato što je Gospod u njima, a zajedno sa Njim je i nebo, to su - dobra dela. Razlika između dela učinjenih od čoveka, i dela učinjenih od strane Gospoda u čoveku nije vidljiva ljudima, ali je jasno vidljiva očima anđela. Dela, koja se obavljaju od strane čoveka su kao grobovi, koji su spolja izbeljeni, ali su, u svojoj unutrašnjosti, puni kostiju mrtvih. Ona su poput zdela i čaša, spolja čistih, ali iznutra ispunjenih nečistim stvarima svake vrste. Ona su kao plodovi, koji su iznutra truli, ali su obavijeni spoljnom kožicom koja još uvek sija; ili su, pak, kao orašasti plodovi, ili, pak, bademi, koje jedu crvi iznutra, dok im ljuska ostaje netaknuta; ili su kao nepristojna bludnica sa poštenim licem. Takva su dobra dela koja se vrše od samog čoveka, jer koliko god se ona spolja pojavljuju kao dobra, ona su iznutra puna nečistoća svake vrste; jer su njihove unutrašnjosti paklene, a njihove spoljašnjosti nebeske. Međutim, nakon što čovek počne da izbegava zla, kao i da se okreće od njih kao grehova, njegova dela bivaju dobra ne samo spolja, već i iznutra; i što su ona više unutrašnja, to su, sve više i više - dobra, jer, što su više unutrašnja, to su bliže Gospodu. Tada su kao plodovi, koji imaju finu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

aromatizovanu srž, u čijem središtu su skladišta sa mnogo semenki, od kojih se mogu proizvesti nova stabla, čak i za cele vrtove; a, nasuprot tome, sve, kao i celokupnost stvari što se sadrži u prirodnom čoveku, jeste poput jaja, iz kojih se mogu proizvesti rojevi letećih insekata, te njima postepeno popuniti veliki deo nebesa. Jednom rečju, kada čovek počne da izbegava zla, kao i da se okreće od njih kao grehova, dela, koja on počinje da čini, bivaju živa, dok su ona dela, koja je činio pre toga, bila mrtva, budući da ono, što je od Gospoda, jeste živo, dok je ono, što je od čoveka - mrtvo.

975. Stih 6. *Jer proliše krv svetih i proroka*, označava: zato što su krivotvorili istine Reči, kao i doktrine iz Reči. To je očigledno iz značenja "*krvi*" kao Božanske istine (videti u prethodnom tekstu, br. 30, 328, 329, 476, 748); takođe iz značenja "*prolivanja*", kao činjenja nasilja Božanskoj istini, to jest, njenog krivotvorenja (vidi br. 329); takođe iz značenja "*svetaca*", kao onih, koji su u Božanskoj istini od Gospoda (videti br. 204); a, u apstraktnom smislu, Božansku istinu od Gospoda (br. 325); a kako svete stvari znače Božanske istine u Reči, tako one znače - Reč. Takođe iz značenja izraza "*proroci*", kao onih, koji podučavaju doktrinu iz Reči; a, u apstraktnom smislu, kao istina doktrine iz Reči (videti br. 624). Stoga izraz "*Jer proliše krv svetih i proroka*" znači: krivotvoriti istine Reči i istine nauka iz Reči.

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

[2] Rečeno je da, ako čovek izbegava zla, i okreće se od njih kao grehova, on čini dobro, i da dobro, koje on čini, predstavlja dobra dela, na koja se misli kada se pominju u Reči, zbog toga što su učinjena u Gospodu; takođe, da su ta dela dobra, sve dok bivaju činjena od strane Gospoda, a ne od samog čoveka, jer se čovek okreće od zlih dela (koja su suprotna od njih). Ipak, dela su više ili manje dobra, prema stepenu izvrsnosti njihove upotrebe; to stoga,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

jer dela moraju biti korisna. Najbolja su ona, koje se čine radi koristi crkve. Sledeći stepen dobrote jeste onaj, koji je prisutan u delima koja se čine radi koristi za državu; i tako dalje, upotrebe su te, koje određuju stepen dobrote, koju neko delo sadrži u sebi. Dobrota dela se povećava u čoveku, respektivno stepenu ispunjenosti istina ljubavlju od koje su ta dela učinjena; jer čovek koji se okreće od zla kao grehova, samim tim, želi da spozna istinu, jer istine podučavaju o upotrebi i kvalitetu njihovog dobra. Zato dobro voli istinu, i, takođe, istina voli dobro, i to dvoje međusobno teži sjedinjenju. U što većoj meri takav čovek, dakle, istrajava u učenju istina, od ljubavi prema njima, on dobra dela čini sve mudrije i potpunije, i to: mudrije, jer zna kako da razlikuje namene i da ih, radi odgovarajućih korisnih namena, čini, pravedno prosuđujući, a potpunije, zato što sve istine prisutne u činjenju dela radi korisnih primena, i budući da te istine formiraju duhovnu sferu, koju proizvodi naklonost ka njima.

976. *I krv si im dao da piju jer su zaslužili*, označava da su stoga takvi u lažnostima zla. Ovo je očigledno iz značenja izraza "*piti krv*", kao upijanja neistina, jer pojam "*krv*" označava istinu, koja je krivotvorena, dok izraz "*piti*" označava upijanje. A kako krivotvorena istina nije ništa drugo do - neistina zla, stoga, ovde, izraz "*piti krv*" znači: biti u neistinama zla. Krivotvorena istina jeste lažnost zla, jer zlo krivotvori istinu. Da su takvi u neistinama zla, ovde se pripisuje Gospodu, kao da ih je on u te neistine zla uveo; jer je rečeno: "*i krv si im dao da piju*", kao da je Gospod to učinio da bi se čoveku osvetio, iako Gospod, u stvarnosti, nikada ne osvećuje zlo koje mu je učinio čovek. Ovo jasno pokazuje da unutrašnji smisao leži skriven u tim istim rečima, i da se taj smisao pojavljuje onda, kada se bukvalni smisao Reči, koji je pojavna istina, stavi na stranu. Kad god se bukvalni smisao odagna, odmah izbija duhovni smisao, to jest, da nije Gospod taj, koji im je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dao krv da piju, već da čovek samom sebi daje krv da pije; drugim rečima, da je, od zala u kojima je bivao, čovek krivotvorio Reč, a posledično je takav čovek i sam obitavao u lažnostima od zla.

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

[2] Uzmimo sudije kao primer: Svi oni, koji čine pravdu korumpiranom, usled sopstvene ljubavi prema funkciji suđenja, radi zadobijanja koristi od sudova, (ali ne i zbog koristi za svoju zemlju) jesu ništa drugo do - lopovi, i njihove presude jesu - krađe. Slično je i ako sude u skladu sa prijateljstvima i uslugama, jer prijateljstvo i usluge su koristi i dobici. Kada su ovo krajnji ciljevi, a presude bivaju puka sredstva, sve stvari, koje takve sudije čine, jesu zle, i predstavljaju ono, na šta se u Reči misli pod „*zlim delima*“, kao i pod izrazom „*Da odbiju od suda uboge, i da otimaju pravicu siromasima naroda mog, da bi im plen bile udovice i sirote grabež.*“ Čak i ako tvore pravdu, a ipak to čine samo radi dobiti (kao cilja), oni zaista, naizgled, čine dobro delo, ali ono, kada se posmatra u njihovom slučaju, nije i stinski dobro; jer pravda, koja je Božanska, za njih predstavlja puko sredstvo, a cilj im je - lična dobit; jer je sve u tome, šta je to, što se izabere kao cilj, i da li je taj cilj dobar ili zao, dok, sa druge strane, sredstva suštinski ne predstavljaju ništa, dokle god služe izabranom cilju. Stoga, nakon smrti, takve sudije i dalje vole ono što je nepravedno, na isti način, kao i ono što je pravedno, i osuđeni su na pakao, kao lopovi. Govorim to, na osnovu onoga što sam video. Oni su takvi da se ne uzdržavaju od zla jer su grehovi, već samo zato, što se boje kažnjavanja od strane građanskog prava i zbog posledičnog gubitka ugleda, časti i službe, a time i dobitka.

[3] Suprotno prethodno opisanom, sudije, koje se uzdržavaju od zala kao grehova, i izbegavaju ih zato što su u suprotnosti sa Božanskim zakonima, i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stoga suprotna Bogu, za svoj cilj biraju pravdu, i, takođe je poštuju, neguju i vole, kao Božansku. U pravdi oni vide Boga, kao što On i jeste u toj pravdi, jer sve pravedno, kao i sve dobro i istinito, biva od Boga. Oni uvek povezuju pravdu sa jednakošću, a jednakost povezuju sa pravdom, znajući da pravda mora biti jednaka, da bi uopšte bila pravda, i da jednakost mora biti pravedna da bi uopšte bila jednakost, na isti način, na koji je istina od dobra, a dobro jeste od istine. Kako takvi uzimaju pravdu za svoj cilj, njihovo suđenje predstavlja dobra dela; ipak, ova dela, koja su sudovi, za njih su više ili manje dobra, jer u njihovim sudovima može biti više ili manje poštovanja za prijateljstvo, korist ili dobit; kao što u njima može da postoji više ili manje ljubavi prema onome što je samo na korist javnom dobru, a to je - da pravda može vladati među njihovim sugrađanima, odnosno, da oni građani, koji žive u skladu sa zakonima, mogu imati sigurnost. Takve sudije imaju večni život u onoj meri, koja je u skladu s njihovim delima; jer, na način na koji su oni sudili tokom života, biće suđeno njima samima, nakon smrti.

977. *Jer su zaslužili*, označava da im biva učinjeno na isti način, na koji oni sami to čine drugima. To je očigledno iz značenja izraza "*jer su zaslužili*", naime, da oni bivaju u neistinama zla, stoga što su krivotvorili istine Reči i doktrine, što je označeno putem izraza "*jer proliše krv svetih i proroka, i krv si im dao da piju,*" shodno tome, da im biva učinjeno na isti način, na koji i oni sami čine. Jer to je u skladu sa važećim poretkom, prema kome ljudska dela slede svakoga ko ih čini, i sama ta dela sude svakome ko ih čini; tako, svima biva učinjeno na jednak način, na koji su oni činili drugima; dakle, to se, ovde, podrazumeva pod izrazom "*jer su zaslužili*", to jest, zadobili su prema zasluži.

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Uzmimo, kao primer, upravitelje tuđom imovinom, koji su višeg i nižeg ranga. Ako u tajnosti, ili putem veštine (ili pomoću nekog drugog izgovora) ili, pak, prevarom, lišavaju svoje kraljeve, svoju zemlju, ili svoje gospodare njihovih dobara, oni ne mogu da poseduju religiju, i stoga nemaju ni savesti, jer preziru Božanski zakon, što se tiče krađe, i ne uzimaju ga u u obzir po tom pitanju. I premda su česti posetioци hramovima, a, takođe, pobožno slušaju propovedanja, prisustvuju sakramentu večere, mole se ujutro i uveče, i pobožno govore iz Reči, ipak, ništa od neba ne ulazi u njihovo unutarnje, niti je prisutno u njihovom bogopoštovanju, pobožnosti ili diskursu, jer njihovo unutrašnje jeste ispunjeno krađama, pljačkama, otimačinama i nepravdama; i dokle god je to prisutno u njima, njihov put u nebo biva zatvoren; prema tome, sva dela, koja oni čine, jesu zla.

[3] Međutim, oni upravitelji imovine, koji izbegavaju nezakonite dobitke i zarade prevarom, jer su u suprotnosti s Božanskim zakonom koji osuđuje krađu, poseduju religiju, a time i savest; i sva dela koja čine jesu dobra, jer deluju od iskrenosti radi iskrenosti, i delaju od pravde samo zbog pravde, a osim toga su zadovoljni svojim vlastitim, i veseli su u umu i zadovoljni u srcu, te, šta god da se desi, bivaju uzdržani se od prevare; A posle smrti ih anđeli dočekuju i primaju kao braću, i predočena su im dobra, čak sve i do izobilja. Međutim, potpuno suprotno važi za zle preduzetnike; oni bivaju, nakon smrti, izbačeni iz društava, a nakon toga tragaju za milostinjom, i konačno se šalju u pećine razbojnika da bi tamo radili.

978. Stih 7. *I čuh drugog iz oltara gde govori*, označava propovedanje Gospodnje pravde iz Njegovog nebeskog kraljevstva. Ovo je očigledno iz značenja izraza "*anđeo iz oltara*", kao Božjeg nebeskog kraljevstva; jer pojam "*oltar*" označava Gospoda kao Božansko dobro, a time i nebo koje je u Božanskom dobru; da nebo, odnosno, da nebesa čine Gospodnje nebesko

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

carstvo. (Da izraz "*oltar*" označava Gospoda kao Božansko dobro, može se videti u br. 391, 490, 915.) Anđeo koji govori "*iz oltara*" označava Gospodnje nebesko carstvo, jer izraz "*anđeli vodeni*" koji govore (kako je opisano u petom stihu) znači Gospodnje duhovno carstvo (videti u prethodnom tekstu, br. 971). Kako je Gospodnja pravda ovde propovedana sa nebesa, i kako se nebesa sastoje od dva kraljevstva, naime, duhovnog i nebeskog, sledi da, dakle, postoje propovedanja iz svakog od ova dva kraljevstva ponaosob; jedno propovedanje se podrazumeva pod "*anđelom vodenim*", a drugo se reprezentuje putem izraza "*anđeo iz oltara*".

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

[2] Uzmimo trgovce kao primer: Sva njihova djela su zla dela, sve do časa dok oni ne počnu da ovakva dela smatraju gresima. Na taj način, oni izbegavaju, kao grehe, nelegitimne dobitke i nezakonito lihvarjenje, takođe i prevaru i vešte trikove; jer takva dela ne mogu biti učinjena od strane Gospoda, već bivaju učinjena od strane samog čoveka. I što su veći eksperti u veštini dovijajućih sredstava za obmanjivanje svojih drugova, to su njihova dela zločestija. I što su stručniji u aktiviranju takvih sredstava pod izgovorom iskrenosti, pravde i pobožnosti, to su sve više i više zločesta njihova dela. Što više naslada trgovac oseća u delanju na takvim stvarima, više je očigledno da njegova dela nastaju u paklu. Međutim, ako trgovac deluje iskreno i pravedno, radi toga da bi stekao reputaciju i, posledično, bogatstvo kroz tu reputaciju, čak i tako da izgleda kao da dela iz ljubavi prema iskrenosti i pravdi, a ipak, u stvarnosti, on to ne čini iskreno i pravedno, odnosno, on to ne dela iz ljubavi prema Božanskom zakonu ili od poslušnosti, sledi da je taj trgovac i dalje iznutra neiskren i nepravedan, a njegova dela jesu ništa drugo do - krađe, jer, kroz lažnu predstavu iskrenosti i pravde koju izvodi pred drugima, on želi samo da uspešno krađe.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] Da je to tako, postaje očigledno nakon smrti, kada čovek deluje iz svoje unutrašnje volje i ljubavi, a ne iz svoje spoljašnjosti; jer onda, kada razmišlja o tome i osmišljava ništa drugo osim prepređenih akcija i pljački, i, takođe, počinje da se povlači od onih koji su iskreni, i upućuje se ili ka šumama ili ka pustinjama, gde se posvećuje lukavstvima za stratešku borbu protiv drugih. Jednom rečju, svi postaju pljačkaši. Ali, potpuno suprotno važi za trgovce koji izbegavaju krađu svake vrste, pogotovo one unutarnje i skrivene, koje se izvode od zanata i prevare. Sva njihova dela su dobra, jer su od Gospoda; jer prilikom sa neba, to jest, preko Gospoda od neba, za ostvarenje takvih djela nije presečen zlom o kome smo upravo govorili. Njima bogatstvo ne nanosi štetu, zbog toga što im bogatstvo predstavlja sredstvo za korisne primene. Njihova trgovina je način na koji služe svojoj zemlji i svojim sugrađanima; i kroz njihova bogatstva, oni su u stanju da zadovoljavaju one potrebe ka kojima ih vodi naklonost ka dobru.

979. *Da, Gospode Bože Svedržitelju, istiniti su i pravi sudovi Tvoji, označava da su ove stvari učinjene zato što sve stvari imaju svoju suštinu, život i moć od Božanskog dobra i Božanske istine. Ovo je očigledno iz značenja izraza "Gospod Bog", gde se reprezentuje da Gospod jeste Božansko dobro i Božanska istina; jer Gospod se zove "Gospod" iz Božanskog dobra, dok se zove "Bog" iz Božanske istine. Takođe iz značenja izraza "Svedržitelj", kao: biti, živeti i imati moć od Sebe (videti br. 43, 689, 939); a takođe i da je On biće, život i moć u svim postojećim stvarima; jer Gospod je sve ovo od Sebe, a čovek je sve ovo od - Gospoda. Takođe iz značenja izraza "sudovi Tvoji", kao stvari koje je čovek učinio, naime, onih stvari, koje su, upravo u prethodnom tekstu, pomenute u šestom stihu. Da je to ono, što se podrazumeva pod izrazom "sudovi", vidljivo je iz petog stiha, gde se kaže, "Pravedan si Gospode, koji jesi, i koji beše, i svet, što si ovo sudio." Ove*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

presude se nazivaju *"istinitim"* iz Božanske istine, i *"pravedne"* od Božanskog dobra, od kojih se ostvaruju sve stvari. (Da se pojam *"pravedno"* zasniva na Božanskom dobru može se videti u prethodnom tekstu, br. 972.) Iste stvari su uključene u ove reči, *"Da, Gospode Bože Svedržitelju, istiniti su i pravi sudovi Tvoji,"* kao i u rečima petog stiha, *"Pravedan si Gospode, koji jesi, i koji beše, i svet, što si ovo sudio."* Jedina razlika je u tome, što su ove druge reči izgovorene iz Gospodnjeg duhovnog kraljevstva, a prve su, pak, izgovorene iz Njegovog nebeskog kraljevstva. *"Da"* je ovdje izraz koji potvrđuje objave iz duhovnog kraljevstva. Da se radi o istim stvarima, o kojima se govori u šestom stihu, videti u prethodnom tekstu (br. 972-974), i uporediti.

(Nastavak u vezi Pete zapovesti)

[2] Iz onoga što je u prethodnom tekstu rečeno, može se sada videti šta se to u Reči podrazumeva pod dobrim delima, naime, da su to sva ona dela, koja čovek izvršava od trena kada su zla uklonjena kao gresi. Jer dela koja se nakon toga obavljaju učinjena su od strane čoveka, i to, naizgled, kao ona potiču samo od njega; jer su, ustvari, načinjena od Gospoda, a sva dela učinjena od Gospoda jesu dobra, i zovu se: dobra života, dobra milosrđa i dobra dela; kao na primer, sve presude onakvog sudije, koji ima pravdu kao svoj cilj, i koji je poštuje i voli kao Božansku, i koji, takođe, prezire (kao zloglasne) odluke koje su donete radi nagrade ili prijateljstva, ili radi usluge. Ovakvim delima će taj sudija uvećavati dobro svoje zemlje tako što će tvoriti pravdu i suditi tako, da pravda može da vlada u svetu, baš kao kao što ona vlada i na nebu; i, na taj način, on obezbeđuje mir svakog nevinog građanina i štiti ga od nasilja zločinaca. Sve su to dobra dela. Takođe sve usluge upravitelja i trgovaca predstavljaju dobra dela, ukoliko oni, vršeći usluge, izbegavaju nezakonite dobitke kao grehe protiv Božanskih zakona.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Kada čovek izbegava zla kao grehe, on svakodnevno iznova uči o tome, šta je to dobro delo, a u njemu raste naklonost upućena tome da se čini dobro, i kao i naklonost ka spoznaji istina radi dobra; budući da, dokle god poznaje istine, on može obavljati dela potpunije i mudrije, i tako njegova dela postaju istinski dobra. Prestanite, dakle, da se pitate u sebi: "Koja dobra dela moram da uradim, ili koje dobro treba da učinim da primim večni život?" Samo prestanite sa zlima kao grehovima i gledajte u Gospoda, i Gospod će vas naučiti i voditi vas.

980. Stihovi 8, 9. *I četvrti anđeo izli čašu svoju na sunce, i dano mu bi da žeže ljude ognjem. I opališe se ljudi od velike vrućine, i huliše na ime Boga koji ima oblast nad zlima ovima, i ne pokajaše se da Mu dadu slavu.* 8. *"I četvrti anđeo izli čašu svoju na sunce,"* označava stanje crkve koje se manifestuje kao ljubav prema Bogu, dakle prema Gospodu (br. 981); izraz *"i dano mu bi da žeže ljude ognjem,"* označava neuredne želje za krivotvorenjem istina koje proizilaze iz ljubavi prema sebi i svetu (br. 982). 9. *"I opališe se ljudi od velike vrućine,"* označava gorljivu naklonost izopačavanju istina i dobara Reči (br. 983); izraz *"i huliše na ime Boga,"* označava krivotvorenje Gospodnje Reči čak i do stepena uništenja Božanske istine na nebesima (br. 984); izraz *" koji ima oblast nad zlima ovima,"* označava lišenost straha od Poslednjeg suda koji ima da se izvrši od strane Gospoda, kao i lišenost straha od osuda i kazni zbog zala i posledičnih neistina koje su opustošile crkvu u to vreme (br. 985); izraz *"i ne pokajaše se da Mu dadu slavu,"* označava da oni nisu bili voljni da se okrenu ka životu koji bi bio u skladu sa Gospodnjim zapovestima (br. 986).

981. Stih 8. *I četvrti anđeo izli čašu svoju na sunce,* označava stanje crkve, koje se manifestuje kao ljubav prema Bogu, dakle prema Gospodu. To je očigledno iz značenja izraza *"anđeo izli čašu svoju",* kao manifestovanog

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stanja crkve (kao u prethodnom tekstu, br. 969); takođe iz značenja pojma "sunce", kao ljubavi prema Bogu, dakle, prema Gospodu (videti u prethodnom tekstu, br. 401, 412, 422, 525, 527, 708). Izraz "sunce" označava ljubav prema Bogu, dakle prema Gospodu, jer se Gospod pojavljuje pred anđelima na nebu kao sunce, a Njegovo pojavljivanje, gde On izgleda kao sunce, jeste iz Božanske ljubavi. To stoga, što svaka ljubav, u duhovnom svetu, odgovara vatri i plamenu, i, zato što njima korespondira, ona se reprezentativno manifestuje vatrom i plamenom; stoga se Gospodnja Božanska ljubav pojavljuje kao sunce. To je razlog zašto pojam "sunce" u Reči označava Gospoda kao ljubav prema svima koji su na nebu i svetu, a, u recipročnom smislu, ljubav prema Gospodu. Ljubav prema Gospodu znači ljubav ili naklonost prema vršenju njegovih zapovesti, a time i ljubav prema držanju zapovesti Dekaloga. Jer, dokle god čovek, usled ljubavi, ili usled naklonosti, drži do zapovesti i izvršava ih, za njega važi da voli Gospoda, i to iz razloga što je to Gospod u čoveku.

(Nastavak: šesta zapovest)

[2] Do sada je objašnjeno pet zapovesti Dekaloga. Sada sledi objašnjenje šeste zapovesti, "*Ne čini preljubu.*" Ko danas može verovati da je uživanje u preljubi ništa drugo do - pakao u čoveku, kao i da je uživanje u braku - nebo u njemu, odnosno, da, u kojoj meri čovek biva u jednom uživanju, on ne može jednovremeno biti i u drugom, budući da, dokle god čovek biva u paklu, on ne može obitavati u raju? Ko još danas može da poveruje da ljubav prema preljubi jeste - osnovna ljubav svih paklenih i đavolskih ljubavi, dok je, nasuprot, čista ljubav braka - osnovna ljubav sve nebeske i Božanske ljubavi? Ko je danas uopšte ubeđen u to da, dokle god je čovek u ljubavi prema preljubi, on biva istovremeno u svakoj zloj ljubavi, ako već ne i u zlom delovanju, a da, s druge strane, u onoj meri u kojoj čovek biva u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

čednoj ljubavi prema braku, on, u toj istoj meri, biva i u svakoj dobroj ljubavi, i to, ako već ne kroz aktivno delanje, onda bar kroz nastojanje? Ko još danas može poverovati da onaj, koji je u ljubavi prema preljubi, ne veruje ni u šta iz Reči, dakle ni u šta od crkve, pa čak i da on, u svom srcu, štaviše, poriče i Samog Boga, a da, s druge strane, onaj, koji je u čednoj ljubavi prema braku, jeste, jednovremeno, takođe i u ljubavi i veri, kao i u ljubavi prema Bogu? Štaviše, ko još danas veruje u to da čednost braka čini jedno sa religijom, a da, nasuprot, lascivnost preljube čini jedno sa naturalizmom?

[3] Sve je ovo danas nepoznato, usled toga što je crkva na svome kraju, i ona biva opustošena, baš kao što su uništeni svaka istina i svako dobro; a, kada crkva biva takva, sledi da čovek crkve, putem influksa iz pakla, potpada pod ubeđivanje da preljube nisu gnusne stvari i gadosti, i tako dolazi u uverenje da se brakovi i preljube ne razlikuju u svojoj suštini, već samo kao stvar poretka. Pa ipak je, u stvarnosti, razlika između njih identična kao razlika između neba i pakla. Da je razlika između njih zaista takva, videće se u onome što sledi u daljem tekstu. To je, dakle, razlog zašto se u Reči, u njenom duhovnom smislu, nebo i crkva reprezentuju kao svadbe i brakovi, dok se pakao, kao i odbacivanje svih stvari u crkvi iz Reči, u njenom duhovnom smislu, predstavljaju preljubom i bludom.

982. *I dano mu bi da žeže ljude ognjem*, označava neuredne želje za krivotvorenjem istina, koje proizlaze iz zla ljubavi prema sebi i svetu. Ovo je vidljivo iz značenja pojma "*vručina*", kao požude laži i krivotvorenja (videti br. 481); takođe iz značenja "*vatre*", kao ljubavi u oba smisla, naime, ljubavi prema Gospodu i ljubavi prema bližnjemu, a, u suprotnom smislu, naklonosti ljubavi prema sebi i ljubavi prema svetu, a time i pohlepi za svakovrsnim zlom. Da su ljubav prema sebi i svetu izvorište svih zala, može se videti u prethodnom tekstu (br. 162, 171, 506, 510, 512, 517, 650, 653, 950, 951). A

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

kako su ove ljubavi izvor svih zala, one se, kada bivaju prisutne kod čoveka u kontinuitetu, nazivaju pohlepama i požudama, tako da izraz *"da žeže ljude ognjem"* označava pohlepu ili požudu za neistinama od zla svake vrste, a time i za zlom ili za povređivanjem drugih; jer ovo je radost života onih, koji su u ljubavi prema sebi i u ljubavi prema svetu. Zbog tog zadovoljstva, kontinuitet ovih ljubavi naziva se neurednim željama i požudama.

[2] U svetu je jedva poznato da svi oni, koji su u ljubavi prema sebi, zarad radosti te ljubavi, bivaju u uživanju povređivanja drugih, koji nisu isti kao oni. Da je to tako, biva jasno vidljivo kod ovakvih osoba nakon smrti; onda biva manifestovan užitak, koji je oduvek prisutan u njihovom životu, i koji se sastoji u tome, da povređuju, kao i da čine zlo drugima, posebno dobrima, na bilo koji mogući način. Ovo njihovo uživanje je uživanje u mržnji; jer oni mrze, i od mržnje progone sve one, koji se klanjaju Gospodu. Ova mržnja se ne manifestuje na njima u svetu zato što se zadržavaju i kontrolišu spoljašnjim ograničenjima, koja su strah od kazni iz građanskog prava, i gubitka ugleda, časti, dobiti, zaposlenja, zadovoljstava i života, kao i povreda, tako da ova mržnja ne izlazi pred oči drugih; ipak, ona leži skrivena u njihovom duhu; i nakon toga, nakon smrti, kada čovek postane duh i spoljašnja ograničenja se oduzmu od njega, mržnja se probija, čak i do destrukcije, sve dok uzde bivaju opuštene. Takvo je značenje izraza *"bi da žeže ljude ognjem."*

[3] Kaže se da *"i četvrti anđeo izli čašu svoju na sunce, i dano mu bi da žeže ljude ognjem,"* a takođe i da *"i dano mu bi da žeže ljude ognjem,"* gde pojam *"sunce"* označava ljubav prema Bogu, dok pojmovi *"toplina"* i *"vatra"* označavaju neuredne želje za obmanama od zla, kao i za činjenjem zlodela. Ovo je rečeno zato što su neuredne želje za obmanama od zla, kao i za činjenjem zlodela, iznesene i načinjene očiglednim kod zlih, putem influksa

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ljubavi ili naklonosti prema dobru i istinama sa neba. Jer, u onoj meri, u kojoj se nebeske ljubavi i naklonosti ulivaju u zle, u njima se rasplamsava mahnitost i pohlepa za činjenjem zla i izgovaranjem laži; a to sve zbog toga, što je svako dobro neba, u njima, pretvoreno u zlo, i svaka istina nebeska jeste pretvorena u laž. Jer njihove unutrašnjosti, koje pripadaju volji i konsekventnoj misli, okrenute su direktno suprotno nebeskim stvarima, a sve ono, što utiče u suprotnu formu, posledično se pretvara u ono što je suprotno. A kada ono što utiče, u njemu postane moćno, tada se pretvara u bes, a kada biva veoma moćno - u muke; jer, kako dobro počinje da snažno utiče u zle, zli dolaze ili u stanje besa ili zapadaju u paklene muke. S druge strane, kada biva slučaj da zlo utiče snažno u dobre, tada dobri dolaze u stanje patnje, ali takođe i u stanje muka koje se tiču savesti.

[4] Najviši uzrok svih ovih posledica jeste u sledećem: život naklonosti i posledičnih misli svih u celom svetu (i u duhovnom i u prirodnim svetovima) proističe iz jednog jedinog izvora života, koji je Gospod, a ovaj život prima svako prema kvalitetu svog života, dakle prema kvalitetu svoje ljubavi; stoga oni, koji su nebesku ljubav pretvorili u sebi u paklenu ljubav, ne mogu da odole da pretvore ljubav koja teče iz neba - u svoju paklenu ljubav; isto kao što toplina i svetlost sunca uvek rade kada se ulivaju u objekte na zemlji, odnosno: neki od njih iz tog priliva (influksa) oslobačaju slatki miris, a neki, pak - smrdljiv miris, a ipak toplota i svetlost su sami po sebi i iz jednog izvora, naime, sunca.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[5] Pošto je preljuba pakao u čoveku, dok, nasuprot, brak predstavlja nebo u njemu, iz toga sledi da se čovek, dok voli preljubu, uklanja sa neba; na taj način, preljube zatvaraju nebo i otvaraju pakao, a to one čine sve dok se

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

smatra da su dozvoljene i da se smatra da pružaju veće uživanje od brakova. Dakle, čovek, koji se potvrđuje u preljubama, i koji im se posvećuje, a, takođe, svojevolejno na njih pristaje, i okreće se od braka, zatvara nebo sebi, dok konačno ne prestane da veruje ni u šta od crkve ili Reči, i postaje potpuno čulan čovek, a posle smrti - pakleni duh; jer, kao što je u prethodnom tekstu rečeno, preljuba je pakao, i stoga je preljubnik - oblik pakla. A pošto je preljuba pakao, sledi da, ako se čovek ne uzdržava od preljuba, i ne izbegava ih i ne odvrća se od njih kao paklenih, on zatvara nebo za sebe, i ne prima ni najmanji priliv (influks) od njega. Nakon toga, preljubnik objašnjava da su brakovi i preljube slični, kao i da brakovi, u zemaljskim kraljevstvima, moraju opstajati radi održanja poretka, kao i zbog obrazovanja potomstva; takođe, da preljube nisu kriminalne, jer se iz njih, podjednako kao i iz brakova, rađaju potomci; i da nisu štetne za žene, jer ih one mogu snositi, i da se njima, takođe, promovise prokreacija ljudske rase. Preljubnik, međutim, ne zna da se ovakva, kao i druga slična razmišljanja data u prilog preljubi, uzdižu iz stigijskih voda pakla [*Izraz "stigijski" dolazi do nas (na latinskom: Stigius, na grčkom: Στύγιος), od Stiksa, (grčki: Στύξ) imena glavne reke u Hadu, podzemlja mrtvih u grčkoj mitologiji. Ovo je reka preko koje, prema grčkim mitovima, splavar Haron prevozi duhove mrtvih; Izraz je u upotrebi od početka 16. veka, i bio je popularan u Svedenborgovo vreme. Odatle je značenje prošireno da bi opisalo stvari koje su mračne, turobne i preteće, poput Hada i Stiksa - prim. M.V.]*, i da ih požudna i bestijalna priroda čoveka koja obitava u njemu još od rođenja, privlači i usisava sa oduševljenjem, na način na koji to svinje rade sa izmetom. Da su zaključci kakvi su upravo opisani, i koji danas okupiraju umove većine ljudi u hrišćanskom svetu - stigijski, pokazaće se u onome što sledi.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

983. Stih 9. *I opališe se ljudi od velike vrućine*, označava neuredne želje usmerene ka izopačavanju istina i dobara Reči. Ovo je očigledno iz značenja izraza "*velike vrućine*", kao požude obmanjivanja, i žudnje za krivotvorenjem, te prema tome, neuredne želje za izopačavanjem istina i dobara Reči (videti br. 481). Ovo je rečeno o onima koji su u veri odvojenoj od dobara života, koji "*imaju žig zverin*" i "*koji se klanjaju ikoni njenoj*" (2. stih). Pošto takvi odvajaju od vere ono, što je esencijalno za crkvu, što je dobro života, i tako ga uklanjaju iz sredstava spasenja, jasno je da oni ne mogu drugačije, negoli da krivotvore sve istine Reči; jer takvi, koji stavljaju na stranu život u skladu sa Gospodnjim zapovestima, posledično uništavaju sve stvari iz Reči, pošto su sve stvari iz Reči - zapovesti života. Propisi vere, koji su istine Reči, uče o životu.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Da je brak nebo, a da je preljuba, nasuprot, pakao, ne može se videti jasnije, nego na osnovu razmatranja njihovog porekla. Poreklo ljubavi, koja je je istinska bračna ljubav, jeste: Gospodnja prema ljubav crkvi. Zato je Gospod nazvan u Reči izrazima "*ženik*" i "*muž*", a crkva je reprezentovana pomoću izraza "*nevesta*" i "*žena*". Upravo na osnovu ovog ovog braka, crkva i jeste - crkva, i to, uopšteno, i u pojedinostima. Crkva je, pojedinačno – čovek, u čijem se unutarjem nalazi crkva. Iz ovoga je jasno da je Gospodnja povezanost sa čovekom crkve ništa drugo do - izvor ljubavi, koja je istinski bračna; a još će se govoriti o tome šta predstavlja poreklo te veze. Gospodnja povezanost sa čovekom u crkvi jeste spoj dobra i istine; dobro je od Gospoda, a istina je u čoveku, i od toga se stvara veza, koja se naziva nebeskim brakom. Iz tog braka proističe istinska bračna ljubav. Ona istinski postoji između dva partnera koji, na prethodno opisani način, bivaju spojeni sa Gospodom. Iz ovoga je, dakle, očigledno da ljubav može biti

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

istinski bračna jedino od Gospoda, i da postoji unutar onih, koji su u spoju dobra i istine od Gospoda. Pošto je ova veza recipročna, to Gospod kaže: *U onaj ćete vi dan doznati da sam ja u Ocu svom, i vi u meni, i ja u vama.* (Jovan 14:20).

[3] Ova konjunkcija, to jest, ovaj brak, jeste tako uspostavljen od stvaranja. Muškarac je stvoren da bude razumevanje istine, a žena - da bude ljubav prema dobru; i tako, muškarac treba da bude istina, a žena - dobro. Kada razumevanje istine, koje je u muškarcu, čini jedno sa naklonošću ka dobru, koje je u ženi, omogućeno je povezivanje dva uma u jedno. Ova povezanost jeste duhovni brak, iz koga se spušta bračna ljubav na svet. Jer kada su dva uma tako povezana, da bivaju kao jedan um, tada može i da postoji ljubav između njih; kada se ova ljubav, koja je ljubav prema duhovnom braku, spušta u telo, ona, korespondentno, postaje ljubav prema prirodnom braku. Da je to tako, svako može jasno da vidi, samo ako to želi. Oženjeni par, dakle, muškarac i žena, koji se, voleći međusobno svoje duše, vole uzajamno i recipročno, takođe se međusobno i uzajamno vole, voleći međusobno svoja tela. Poznato je da se sva ljubav spušta u telo iz naklonosti uma, i da, osim ako ljubav nije takvog porekla, nije moguće ni da postoji.

[4] Budući da je poreklo bračne ljubavi - brak dobra i istine, što je brak u svojoj suštini na nebu, jasno je da je izvor ljubavi prema preljubi - brak zla i laži, koji je u svojoj suštini - pakao. Nebo je brak, jer svi oni, koji su na nebesima, bivaju u braku dobra i istine; a pakao je, nasuprot, preljuba, jer svi koji su u paklu, bivaju u braku zla i laži. Iz ovoga sledi da su brak i preljuba suprotni, na isti način na koji su suprotni nebo i pakao.

984. *I huliše na ime Boga, označava krivotvorenje Božije Reči čak i do stepena uništenja Božanske istine na nebesima. Ovo je očigledno iz značenja*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"*huliše*", kao krivotvorenja Božanske istine, čak i do stepena njenog uništenja na nebu (videti br. 778); takođe iz značenja izraza "*ime boga*", kao Božanske istine koja potiče od Gospoda, a time i Reči (videti br. 962); prema tome, reči "*i huliše na ime Boga*" označavaju krivotvorenje Reči čak i do stepena uništenja Božanske istine na nebesima. (O krivotvorenju Reči čak i do stepena uništenja Božije istine na nebu koju sadrži Reč, videti u prethodnom tekstu, br. 778, 888, 914, 916 na kraju, 950.)

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Čovek je tako stvoren, da može da bude duhovna i nebeska ljubav, a time i slika i obličje Boga. Duhovna ljubav, koja je ljubav prema istini, jeste slika Boga; a nebeska ljubav, koja je ljubav prema dobru, jeste - Božje obličje. Svi anđeli na trećem nebu su Božija obličja; a svi anđeli na drugom nebu su slike Boga. Čovek može postati ljubav, koja je slika ili obličje Boga, samo brakom dobra i istine; jer dobro i istina najviše vole jedni druge, i žarko žele da budu ujedinjeni da bi mogli biti jedno; usled toga što Božansko dobro i Božanska istina potiču od Gospoda u formi nerazdvojne celine, iz toga proističe da oni, takođe, moraju biti ujedinjeni u nebeskom anđelu, kao i u čoveku crkve. Ovo jedinstvo ni na koji način nije moguće, osim u braku dva uma spojena u jedno, jer, kao što je ranije rečeno, muškarac je stvoren da bude razumevanje istine, a samim tim je on - istina, a žena je stvorena da bude naklonost dobru, i, stoga, ona je - dobro; zbog toga je u njima moguće povezivanje dobra i istine. Jer bračna ljubav, koja se spušta iz te konjunkcije, jeste najadekvatnije sredstvo, pomoću koga čovek [homo] može da postane ljubav, a ta ljubav jeste - slika ili obličje Božije. Jer dva partnera, u bračnoj ljubavi od Gospoda, vole se međusobno i uzajamno iz srca, dakle iz najvišeg; i stoga, iako su očigledno dvoje, oni su, zapravo, jedno. Oni predstavljaju dvoje, što se tiče njihovih tela, ali su, opet, jedno, kao život. Ovo se može uporediti sa očima,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

jer su sva oka – dva organa, ali su jedno kao vid; ili, sa ušima, gde su dva uha - dva organa, ali su ona jedno kao sluh; tako su i ruke i noge dvoje kao udovi, ali jedno, kao sredstvo za korisne primene, i to: ruke kao sredstvo za akciju, a noge, kao sredstvo za hodaње. Isto stoji i sa drugim parovima organa u čoveku. Sve ovo se takođe odnosi na dobro i istinu, gde se organ ili ud sa desne strane odnosi na dobro, dok se organ ili ud sa leve strane odnosi na istinu. Isto je i sa mužem i ženom, među kojima je ljubav istinski bračna; oni su dvoje kao dva njihova tela, ali su, pak, jedno - kao njihov život; zbog toga se u nebu dva partnera ne nazivaju "*dva anđela*", već se nazivaju jednim anđelom. Sve ovo jasno pokazuje da kroz brak čovek postaje oblik ljubavi, a time i oblik neba, koji je slika i obličje Boga.

[3] Čovek je rođen u ljubavi prema zlu i lažnosti, a njegova ljubav je ljubav prema preljubi; i ta se ljubav ne može preobratiti i promeniti u duhovnu ljubav, koja je slika Boga, a još manje u nebesku ljubav, koja je Božje obličje, osim u braku dobra i istine od Gospoda. To, štaviše, nije moguće u potpunosti, osim brakom dva uma i dva tela. Iz ovoga je jasno zašto su brakovi nebeski a preljube paklene; jer brak je slika neba, a istinska bračna ljubav je slika Gospodnja, dok je preljuba slika pakla, dok je ljubav prema preljubi - slika đavola. Štaviše, bračna ljubav se pojavljuje u duhovnom svetu u obliku anđela, a ljubav prema preljubi u obliku đavola. Čitaoče, čuvaj to u sebi, i nakon smrti, kada budeš živeo kao čovekov duh, zapitaj se da li je to istina, i videćeš.

985. *Koji ima oblast nad zlima ovima*, označava nedostatak straha od Poslednjeg suda od strane Gospoda, i osudu i kaznu zbog zala i posledičnih neistina u vremenu, u kome su opustošili crkvu. Ovo je očigledno iz značenja izraza "*Koji ima oblast*," kao (što se odnosi na na Boga, na čije se ime hulilo) reprezentacije Gospoda, koji izvršava Poslednji sud; takođe iz značenja

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izraza "zala", kao zla i posledične neistine, odnosno, neistine i posledičnog zla, što su opustošili crkvu (videti br. 949). Gospod je taj, na koga se odnosi sud (reprezentovan pomoću izraza "*koji ima oblast nad sedam zala*" o kojima se govori u ovom poglavlju) jer je tema o kojoj ovde govorimo - svršetak crkve, u vremenu u kome egzistiraju ova zla, to jest, ova zla i neistine; a posledično sledi Gospodnje izvršenje Poslednjeg suda. Pomoću Poslednjeg suda, svi koji su bivali u tim "*zlima*", to jest, svi oni, koji su bivali u zlima i neistinama što su opustošili crkvu, bivaju bačeni u pakao, i tako od njih biva očišćena Nova Crkva, koja, tek nakon toga, ima da se uspostavi. Ovo čini jasnim značenje izraza "*Koji ima oblast nad zlima ovima.*"

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] U koliko velikoj meri preljube mogu ljude načiniti nečistima, i, posledično, do kog su stepena preljube dostojne prezira, može se videti iz svetosti braka. Sve stvari u ljudskom telu, od glave do pete, kako unutarne tako i spoljašnje, odgovaraju nebesima, a posledično tome, čovek jeste nebo u svojoj najmanjoj formi, a anđeli i duhovi su u formi koja je savršeno ljudska, jer oni su ništa drugo do - nebeski oblici. Svi udovi posvećeni prokreaciji (u oba pola), a posebno materica, odgovaraju društvima trećeg ili najvišeg neba, i to iz razloga, što je istinska bračna ljubav izvedena iz Gospodnje ljubavi prema crkvi, odnosno, iz ljubavi dobra i istine, što je ljubav anđela trećeg neba; dakle, bračna ljubav, koja iz nje proizilazi kao nebeska ljubav, jeste nevinost, koja je sama suština [esse] svakog dobra na nebesima. Zbog toga su embrioni u materici u stanju mira, a nakon rođenja deca bivaju u stanju nevinosti; a takođe i majka u odnosu na njih.

[3] Budući da je to korespondencija genitalnih organa oba pola, očigledno je da su, od kreacije, oni sveti, i zato je pravilno da bivaju posvećeni isključivo

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

čednoj i čistoj bračnoj ljubavi, i ne smeju se skrnaviti nečasnom i nečistom ljubavlju prema preljubi, pomoću koje čovek pretvara nebo u sebi u pakao; jer, kao što bračna ljubav odgovara ljubavi najvišeg neba, koja je ljubav prema Gospodu od Gospoda, tako i ljubav preljube odgovara ljubavi najnižeg pakla. Ljubav prema braku jeste, na taj način, sveta i nebeska, jer ima svoj početak u najvišem kod čoveka od samog Gospoda, i spušta se u skladu sa poretkom do poslednjih stvari tela, i tako ispunjava celog čoveka nebeskom ljubavlju, i unosi ga u oblik Božanske ljubavi, koji je oblik neba, i slika je Gospodnja, kao što je rečeno u prethodnom tekstu. S druge strane, ljubav prema preljubi ima svoj početak u poslednjim stvarima čoveka, naime, ona ishodi od nečiste vatre lascivnosti što dolazi otuda, i tako, suprotno Božanskom poretku, prodire prema unutrašnjosti, uvek u stvari koje su ljudsko vlastito [proprium], koje nisu ništa drugo nego zlo, i dovodi ga u oblik pakla, što je slika đavola. Stoga čovek, koji voli preljubu, i koji se okreće od braka, poprima oblik đavloa.

[4] Kako organi prokreacije u svakom polu odgovaraju društvima trećeg neba, a ljubav bračnog para odgovara ljubavi prema dobru i istini, iz toga proističe da ti organi i ta ljubav odgovaraju Reči. Razlog je taj, što je Reč Božanska istina, sjedinjena s Božanskim dobrom, koja proizlazi iz Gospoda; i to je razlog zašto se Gospod naziva "Reč", i zašto u svakoj pojedinoj reči iz Reči postoji brak dobra i istine, ili nebeski brak. Da takva korespondencija postoji, predstavlja arkanu, koja još nije poznata u svetu, ali je postala očigledna i dokazana mi je pomoću mnogobrojnih duhovnih iskustava. Iz ovoga je, takođe, jasno kako brakovi, sami po sebi, jesu - sveti i nebeski, te kako su, istovremeno, preljube nečiste i đavolske. Zato preljubnici ne uzimaju u obzir Božanske istine, a time niti Reč, a, ako bi govorili iz srca, čak bi i hulili na svete stvari koje su u Reči ispisane. Oni to zaista i čine, kad

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

postanu duhovi nakon smrti, jer je svaki duh prisiljen da govori iz srca, da bi se mogle otkriti njegove unutarnje misli.

986. *I ne pokajajte se da mu dadu slavu*, označava da se nisu hteli okrenuti životu koji bi bio u skladu prema Gospodjim zapovestima. To je očigledno iz značenja izraza "*pokajajte se*", kao odvrćanja od zla i njihovih neistina, a, konkretno ovde, izraz "*ne pokajajte se*" važi za one, koji su ostali u zlu i neistinama u času neposredno pre Poslednjeg suda, te na njih ima da dođe osuda i kazna; takođe iz značenja izraza "*davati slavu Gospodu*" kao življenja prema Njegovim zapovestima (videti u prethodnom tekstu, br. 874).

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Budući da su sve naslade, koje čovek ima u prirodnom svetu, pretvorene u korespondencije u duhovnom svetu, očigledno je da to važi i za naslade ljubavi prema braku, i, suprotne njima, naslade ljubavi prema preljubi. Ljubav prema braku predstavljena je u duhovnom svetu kao devica, čija je lepota tako velika, da inspiriše posmatrača da uživa u dražima života; dok je ljubav prema preljubi predstavljena u duhovnom svetu kao starica, čiji je deformitet tako gnusan, da posmatrača nadahnjuje hladnoćom, kao i smrću svake draži života. Stoga su anđeli na nebesima lepi u onom stepenu, koji odgovara kvalitetu bračne ljubavi u njima, a u paklovima se duhovi deformišu u nakaze, prema kvalitetu ljubavi prema preljubi koja u njima postoji. Jednom rečju, anđeli nebeski imaju život ispisan u svojim licima, u kretanju svoga tela i u govoru, a sve to u skladu s njihovom bračnom ljubavlju, dok duhovi pakla imaju smrt na svojim licima, u skladu sa svojom ljubavlju prema preljubama. U duhovnom svetu uživanja bračne ljubavi su čulno predstavljena putem mirisa iz voća, kao i raznih vrsta cveća, dok su uživanja ljubavi prema preljubi čulno predstavljena smradom izmeta i raznih

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

vrsta truleži. Štaviše, uživanja ljubavi prema preljubi su zapravo pretvorena u takve stvari, budući da sve stvari, koje se odnose na preljubu, jesu - duhovna prljavština. Zato iz bordela u paklu izlaze smradovi koji izazivaju povraćanje.

987. Stihovi 10, 11. *I peti anđeo izli čašu svoju na prijesto zvijerin; i carstvo njezino posta tamno, i žvakahu jezike svoje od bola. I huliše na ime Boga nebeskoga od bola i od rana svojijeh, i ne pokajaše se od djela svojijeh.* 10. "*I peti anđeo izli čašu svoju na prijesto zvijerin,*" označava stanje crkve koje se manifestuje kao doktrina vere (br. 988); izraz "*i carstvo njezino posta tamno*" označava crkvu koja, posledično, biva u pukoj i gustoj neistinitosti (br. 989); izraz "*i žvakahu jezike svoje od bola,*" označava da nisu bili voljni, zbog prezira i gnušanja, da opažaju i spoznaju istinsko dobro i istinu (br. 990). 11. "*I huliše na ime Boga nebeskoga,*" označava falsifikovanje Reči (br. 991); izraz "*od bola i od rana svojijeh,*" označava od gnušanja i mučnine prema pravim istinama i dobrima, što proizlaze iz neistina i zala u kojima su oni, koji su u samoj veri (br. 992); izraz "*i ne pokajaše se od djela svojijeh,*" označava da oni nisu bili voljni da žive prema Gospodnjm zapovestima (br. 993).

988. Stih 10. *I peti anđeo izli čašu svoju na prijesto zvijerin,* označava stanje crkve, koje se manifestuje kao doktrina vere. To je očigledno iz značenja izraza "*anđeo izli čašu svoju*", kao manifestovanog stanja crkve (kao u prethodnom tekstu); takođe iz značenja izraza "*na prijesto zvijerin*", kao reprezentacije doktrine vere. Izraz "*na prijesto zvijerin*" označava doktrinu vere, jer pojam "*prijesto*" označava crkvu kao istinu koja u njoj vlada, dok izraz "*zvijer*" označava takvu veru, kakva postoji u toj crkvi, te je, stoga, očigledno da izraz "*prijesto zvijeri*" označava crkvu, što se tiče doktrine vere. Ovo sledi i na osnovu onoga što je rečeno ranije, naime, da "*i četvrti anđeo*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

izli čašu svoju na sunce", što označava stanje crkve koje se manifestuje kao ljubav (vidi u prethodnom tekstu br. 981); stoga, bočica koju je ovaj anđeo izlio na prestolu zveri označava ispoljavanje stanja crkve kao vere, jer su ljubav i vera ono što sačinjava crkvu, ali samo u slučaju da su sjedinjeni u jedno, a ne i onda, kada su razdvojeni na dvoje. Međutim, izraz "*prijesto zvijeri*" znači takvu veru, poput vere kakva je danas u toj crkvi prisutna, a to je vera odvojena od dobara života.

[2] Doktrina vere označena je putem izraza "*prijesto zvijerin*", jer pojam "*prijesto*", u najvišem smislu, znači: nebo i crkvu, kao Božansku istinu; a, u hrišćanskoj crkvi, Božanska istina se zove: vera; ovo nije činjeno u drevnim crkvama, u kojima nisu ni znali šta je vera, jer vera uključuje nešto što nije razumljivo, a ipak se u to mora verovati kao da je istina. Danas, pak, važi da je gotovo sve u crkvi i njenoj doktrini, takvo, da se u nešto mora verovati bez obzira na razumevanje; kao, na primer, ono što se mora verovati o trojstvu, da postoje tri Osobe Božanstva, da je Gospod rođen iz večnosti, da Duh Sveti izlazi iz njih, i da ono, što proističe, jeste Osoba koja je Bog po sebi, a ipak, mora se verovati da ne postoje tri osobe, nego da postoji samo jedna, i da postoji trojstvo u jedinstvu, kao i jedinstvo u trojstvu; štaviše, ta vera je spasavanje odvojeno od života, koje, naime, nema nikakve veze sa ličnim životom, sastavljenim od dobara milosrđa ili dobrih dela; veruje se da se onome, ko je opravdan samo po veri, opraštaju sva dela koja su zla, i, štaviše, zakon ga ne osuđuje, pošto je Gospod ukinuo osudu ispunjavanjem zakona i Svojim stradanjem na krstu ; i, takođe, da će svaki čovek će biti spašen, kada u sve ovo nabrojano - samo poveruje.

[3] Postoje mnoge druge stvari u koje se mora verovati kao u istine, i za koje se kaže da su pitanja vere, jer se ne može spoznati jesu li one uopšte istinite ili nisu: misli se na ono, što je rečeno o slobodnoj volji, o veri

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

novorođenčadi, o mesu i krvi u Svetoj večeri, i o životu čoveka nakon smrti, kao i o Poslednjem sudu, što se sve naziva stvarima u koje se mora verovati, iako razum vidi u njima samo paradokse, koji prevazilaze svaku veru; kao da je čovek posle smrti senka ili nešto vazdušasto, bezoblični fantom etra, koji ne vidi, ne čuje i ne govori, i zato leti vazduhom, ili je negde u iščekivanju presude, koja će doći sa uništenjem čitavog univerzuma, i vidljivog neba, sunca, meseca i zvezda, kao i zemlje; a potom, svi zemni ostaci tela, preostali u svetu nakon smrti, moraju ponovo da se spoje i nakon toga odenu u dušu, i tako će ljudska čula biti obnovljena; isto važi i za druge slične stvari. Pošto one ne mogu biti stvar razumevanja, sledi da se ne mogu nazvati istinama, već se moraju zvati verom. Takva je vera na koju se misli pod izrazom: *"Prijesto zvijerin"*.

[4] Ko ne može da uvidi da takvom verom čovek može biti podstaknut da veruje u puke apsurdnosti i neistine, pod uslovom da su one postavljene kao dogme, i to od strane onih, koji su spolja nametnuti kao autoriteti, i da su, takođe, potvrđene od strane drugih, koji, iz različitih razloga, vole da žive u slepoj poslušnosti? Jer se lažima i sofizmima mogu potvrditi obmane, pa čak i one paklene, samo ako se predstave na takav način, da se pojavljuju kao istine. Na primer, paklena laž da je priroda - sve; da je sve što se u svetu pojavi - idealno; da postoji mala razlika između čoveka i zveri, da oboje umiru sličnom smrću, i da ne žive nakon smrti; da Reč nije sveta; i druge slične stvari; iz čega je jasno da je svo slepilo u duhovnim stvarima podstaknuto verom današnjice, koja je inicirana, a, takođe, i dovedena u svoju najgušću tamu od strane vavilonske nacije; tako da, iako su pobornici reformacije, koji su se odvojili od te nacije, jer čitaju Reč, izašli iz te guste tame u izvesno svetlo, oni, ipak, nisu uspeali da uđu u nebesku svetlost, koja bi im omogućila da vide istine na način, na koji su to činili drevni ljudi. To

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stoga, što su pobornici reformacije razdvojili veru od života. To stoga, što čovek ima svetlost iz života, a ne može je imati ni od kakve odvojene vere. Sve ovo razjašnjava šta se podrazumeva pod izrazom "*prijesto zvijeri*", isto kao i pod prethodno citiranim izrazom: *I zvijer koju vidjeh bijaše kao ris, i noge joj kao u medvjeda, i usta njezina kao usta lavova, i dade joj zmija silu svoju, i prijestol svoj, i oblast veliku.* (Otkr. 13:2, videti u prethodnom tekstu, br. 783). Isto tako i pomoću izraza "*prijesto sotonin*" (Otkrovenje 2:13). Izraz "*prijesto*" označava lažne doktrine i u drugim odlomcima u Reči, kao u Jezekilju: *Svi će knezovi morski sići s prijestola svojih i skinuće sa sebe plašte i svući sa sebe vezene haljine, i obući će se u strah; sjedeće na zemlji, i drktaće svaki čas i čuditi se tebi.* (Jez. 26:16). U Ageju: *I prevaliću prijesto carstvima, i satrću silu carstvima narodnijem, prevaliću kola i one koji sjede na njima, i popadaće konji i konjici, svaki od mača brata svojega.* (Agej 2:22). A u Danilu: *Gledah dokle se postaviše prijestoli, i starac sjede, na kom bješe odijelo bijelo kao snijeg, i kosa na glavi kao čista vuna, prijesto mu bijaše kao plamen ognjeni, točkovi mu kao oganj razgorio.* (Dan. 7:9).

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[5] Koliko su brakovi sveti u sebi, to jest, od stvaranja, može se videti na osnovu činjenice da su oni semeništa ljudske rase; kako je anđeosko nebo iz ljudske rase, oni su, takođe, i semenište neba; stoga su brakovi sredstvo putem koga su ne samo zemlje, već su i nebesa ispunjena stanovnicima; a, kako je cilj celokupne kreacije - ljudska rasa, a time i nebo, gde Božansko Samo može da živi kao na Svome, kao da je u Sebi, a rađanje čovečanstva, u skladu sa Božjim poretkom, biva ostvareno kroz brakove, jasno je u kojoj meri su brakovi sveti sami po sebi, to jest, od stvaranja, a, budući da su sveti, treba i da budu poštovani. Istina je da bi zemlja mogla biti podjednako ispunjena stanovnicima bludništvom i preljubama, a, istovremeno, suštinski

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

bez razlike, i brakovima. Međutim, to odsustvo razlike u načinu prokreacije - ne važi za nebo; i to stoga, što je pakao od preljuba, dok je, nasuprot, nebo od brakova. Pakao je od preljuba, jer preljuba ne predstavlja ništa drugo do - brak zla i obmana, usled koga se pakao, u svojoj celokupnosti, naziva: "*preljuba*". Nasuprot tome, nebo je od brakova, jer je brak, ustvari, brak dobra i istine, zbog koga se nebo, u svojoj celokupnosti, naziva brakom, kao što je u prethodnom tekstu prikazano u odgovarajućem poglavlju. Preljubom se naziva ono, u čemu vlada njena ljubav, koja se naziva ljubav prema brakolomstvu, koja postoji kao takva, bez obzira da li je neko u braku ili izvan njega. A brakom se naziva ono, u čemu vlada ljubav, koja se naziva - bračna ljubav. Da je moguće da se zemlja ispuni stanovnicima, pomoću bludništva i preljuba, sa jedne strane, a sa druge strane - brakovima, dalje će se razmatrati u poglavlju koje sledi.

[6] Kada se rađanje ljudske rase ostvaruje brakovima u kojima vlada sveta ljubav prema dobru i istini od Gospoda, onda na zemlji biva isto kao što je i na nebesima, a Gospodnje carstvo na zemlji odgovara Gospodnjem carstvu na nebesima. To stoga, što se nebesa sastoje od društava raspoređenih u skladu sa svim varijacijama nebeskih i duhovnih naklonosti, iz kojih se formira oblik neba, a ovaj oblik preeminentno prevazilazi sve druge postojeće oblike u univerzumu. Na zemlji bi postojala slična forma, ako bi se prokreacija vršila brakovima u kojima bi vladala istinska ljubav prema braku; jer onda, koliko god da bi familija, u nizu, moglo da proistekne iz jedne jedine izvorne porodice kao ishodišta, nastalo bi isto toliko mnogobrojnih slika nebeskih društava analognih varijeteta. Porodice bi tada izgledale kao raznovrsna plodonosna stabla, formirajući, na taj način, mnogo različitih vrtova, od kojih svaki sadrži svoje posebne vrste plodova, a sve te bašte bi, zajedno, predstavljale oblik rajskog vrta. Ovo je rečeno kao način poređenja,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

jer pojam "*drveće*" označava ljude iz crkve, izraz "*vrtovi*" - inteligenciju, dok pojam "*plodovi*" teprezentuje dobra života, i, konačno, pojam "*rajski*" reprezentuje nebo. Sa neba mi je rečeno da je među najdrevnijim ljudima, od kojih je osnovana prva crkva na ovoj našoj planeti, koje su drevni pisci nazvali zlatnim dobom, postojala takva korespondencija između porodica na zemlji i društava na nebu, zato što su tada vladali ljubav prema Gospodu, uzajamna ljubav, nevinost, mir, mudrost i čednost u braku; a sa neba mi je bilo rečeno da su drevni ljudi iznutra bili užasnuti preljubama, kao odvratnim stvarima, što izvire iz pakla.

989. *I carstvo njezino posta tamno*, označava crkvu koja je, posledično, isključivo u neistinama, i to u gustim neistinama. To je vidljivo iz značenja pojma "*carstvo*", kao reprezentacije crkve kao istine (videti br. 48, 683, 684, 685); takođe iz značenja izraza "*tamno*", kao lažnosti (videti br. 526), a, ovde, konkretno, kao puke i guste obmane, jer se dodaje, "*I huliše na ime Boga nebeskoga od bola i od rana svojijeh.*" Da su samo kroz veru, tj. kroz veru odvojenu od dobrih dela, bivale prognane sve istine, a na njihovo mesto su postavljene najobičnije laži, često je prikazivano u prethodnom tekstu. Jasno je da ne može ni biti drugačije, budući da je život bio odvojen od vere i, stoga, isključen iz religije.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Da je nebo iz brakova, dok je pakao od preljuba, prikazano je u prethodnom tekstu. Sada će biti rečeno šta to znači. Nasledna zla, u kojima se čovek rađa, nisu nastala od Adamovog jedenja ploda sa drveta znanja, već od krivotvorenja dobra i falsifikovanja istine od strane roditelja, dakle od braka zla i laži, u kojima postoji ljubav prema preljubi. Iz zla i laži proizilazi vladajuća ljubav roditelja koja, se širi kroz njihovo porodično stablo, i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

upisuje se u potomstvo, i postaje njegova priroda. Ako je ljubav roditelja - ljubav prema preljubi, to je, onda, i ljubav zla prema obmanama, kao i ljubav obmana prema zlu. Iz ovog izvora čovek zadobija celokupno zlo, a od zla dobija pakao. Sve ovo jasno pokazuje da od preljuba čovek zadobija pakao, osim ako ga Gospod ne reformiše putem istina i života po njima. Niko, međutim, ne može biti reformisan ako ne odbacuje preljube kao paklene, i, istovremeno, ne voli brakove budući da su oni - nebeski. Ovako, i ni na koji drugi način, nasledno zlo biva slomljeno i ublaženo u potomstvu.

[3] Treba napomenuti, međutim, da, iako se, kada biva začet od strane preljubničkih roditelja, čovek rađa kao pakao, on se, međutim, ne rađa kao predodređen za pakao, već kao predodređen za nebo. Jer Gospod obezbeđuje da niko ne može bude osuđen na pakao zbog naslednih zala, već isključivo zbog zala koje je čovek zaista stvorio svojim životom, kao što se može videti kod mnoštva dece posle smrti, koju je svu usvojio Gospod, a potom su obrazovana pod njegovim pokroviteljstvom na nebu i spašena. Ovo jasno pokazuje da je svaki čovek rođen ne za pakao, već za nebo, iako je od urođenih zala on – pakao, po rođenju. Isto važi za svakog čoveka rođenog iz preljube, osim u slučaju da on sam tokom svog života ne postane preljubnik. Postati preljubnik znači živeti u braku zla i obmana, i, tokom takvog života, misliti na zlo i neistine iz uživanja u njima i činiti ih, iz ljubavi prema njima. Svaki čovek, koji to čini, postaje preljubnik. Od Božanske pravde sledi da niko ne biva kažnjen za zla svojih roditelja, već biva kažnjen isključivo za svoje lične grehe; zato Gospod predviđa da se nasledna zla neće vratiti posle smrti, već će se vratiti samo sopstvena zla, i da samo zbog tih zala, koja se vraćaju, čovek onda biva kažnjen.

990. *I žvakahu jezike svoje od bola*, označava da od prezira i gnušanja nisu voljni da opažaju i spoznaju istinsko dobro i istinu. To je očigledno iz

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

značenja izraza *"i žvakahu jezike svoje"*, koji označava da nisu voljni da opaze i spoznaju istinska dobra i istine (o čemu uskoro); takođe iz značenja izraza *"bol"*, kao gnušanja. Izraz *"I žvakahu jezike svoje"* označava nespremnost da se opažaju i spoznaju istinska dobra i istine, budući da pojam *"jezik"* označava percepciju istine, dok izraz *"i žvakahu jezike svoje"* označava njeno potiskivanje. To stoga, što jezik ima različita značenja, budući da je, istovremeno, organ govora i organ ukusa; kao organ govora, jezik označava ispovest, misao i religiju; a, kao organ ukusa, označava prirodnu percepciju dobra i istine; dok čulo mirisa odgovara duhovnoj percepciji dobra i istine. Jer jezik kuša namirnice, i uživa u hrani i piću; hrana i piće, pak, označavaju dobra i istine koje hrane prirodni um. Biti nevoljan da se ima takva percepcija, ili ne biti voljan da se opažaju istinska dobra i istine, označava izraz *"i žvakahu jezike svoje"*. Ovo je rečeno o onima, koji razdvajaju veru od dobara života; to stoga, što takvi povezuju sve stvari iz crkve ili religije u jedan jedini predmet vere; i tvrde da je na ovaj način čovek opravdan. I pošto je čovek samo pomoću vere opravdan i spasen, sledi da oni preziru sve preostale stvari vere, koje su istine crkve, čak i do te mere, da ne žele da ni ih vide niti da ih spoznaju; jer u svom srcu kažu: *"Od kakve koristi je sve to, kada je jedino što spašava to, da je Bog Otac poslao Sina, koji me je potom iskupio iz pakla putem Svog stradanja na krstu? Usled toga, dela zakona niti me osuđuju niti me spašavaju, jer sam spašen jednostavno razmišljajući i vjerujući u spasenje putem Isusove žrtve na krstu s poverenjem."* To je, dakle, razlog zašto oni nisu voljni, zbog sopstvenog prezira u gnušanja, da vide ili da spoznaju stvarne istine i dobra. Takvi osećaju odvratnost prema njima, zbog toga, što, budući da su u samoj veri, oni imaju unutarnji antagonizam prema dobrima i istinama neba i crkve, a takođe i zato što su ta dobra i istine subjekti unutarnjeg razmišljanja i stoga

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

nadilaze svoje materijalne ideje. Ovo gnušanje i mučnina su ovde označeni putem izraza "*bol*".

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Rečeno je da je razlika između ljubavi prema braku i ljubavi prema preljubama takva, kakva je i razlika između neba i pakla. Postoji slična razlika između užitaka ovih ljubavi; to stoga, što radosti u potpunosti proističu iz ljubavi iz kojih potiču. Naslade ljubavi prema preljubi izvire iz uživanja u zlim namerama, dakle, izvire iz činjenja zla; dok, nasuprot, naslade ljubavi prema braku izvire iz uživanja u korisnim priomenama, dakle u dobročinstvu. Stoga, kako je uživanje u zlu ništa drugo do - činiti zlo, takvo je i uživanje koje potiče od ljubavi prema preljubi; jer upravo odatle, iz pakla, dolazi ljubav prema preljubi. Da ona zaista dolazi odatle, jedva da iko još može da poveruje; a ipak je to njeno poreklo. Iz ovoga je očigledno da se uživanje u preljubi uzdiže iz najnižeg pakla. Ali užitak u ljubavi prema braku, pošto je ona od ljubavi spajanja dobra i istine, kao i od ljubavi prema činjenju dobra, jeste nebeski užitak; a on se spušta sa najvišeg ili trećeg neba, gde vlada ljubav prema Gospodu od Gospoda.

[3] Iz ovoga se može videti da je razlika između ova dva uživanja slična onoj, kakva postoji između neba i pakla. Pa ipak, što je čudesno i prosto neverovatno, veruje se da su uživanje u braku i užitak u preljubama slični; međutim, razlika između njih je velika, odnosno, ona je takva, kakva je upravo opisana u prethodnom tekstu. Međutim, tu razliku može razabrati i osetiti samo onaj, koji je u uživanju bračne ljubavi. Onaj, ko je u tom uživanju, vrlo jasno oseća da u uživanju u braku nema ničeg nečistog ili bludnog, pa stoga ni ničeg lascivnog; i da, suprotno tome, u oduševljenju preljubom nema ničeg drugog do - onoga što je nečisto, bludno i lascivno.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

On oseća da odavde dolazi nečistoća, a da se čednost, pak, spušta odozgo. S druge strane, onaj, koji je u nasladama preljube, nije posoban da to oseti, jer oseća ono što je pakleno kao svoje nebesko. Iz svega ovoga sledi da ljubav prema braku, čak i u svom krajnjem činu, jeste sama čistoća i sama čednost; a da je ljubav prema preljubi u svojim aktima - sama nečistoća i sama bludnost. Pošto su naslade ove dve ljubavi slične u spoljašnjem izgledu, (iako su iznutra potpuno različite, jer predstavljaju suprotnosti) Gospod obezbeđuje da se uživanje u preljubi ne uzdigne na nebo i da se naslade braka ne mogu spustiti u pakao; a ipak, postojaće neka korespondencija neba sa prokreacijom u preljubama, iako bez uživanja u njima samima.

991. Stih 11. *I huliše na ime Boga nebeskoga*, označava krivotvorenje Reči. To je očigledno iz značenja izraza "*i huliše*", što se odnosi na Boga, kao krivotvorenja Reči, čak i do uništenja Božanske istine, kakva je ona na nebesima (videti br. 778); takođe iz značenja "*Boga nebeskoga*" kao Božanske istine koja potiče od Gospoda. To je značenje "*Boga nebeskoga*" ovde, kao i drugde u Reči, jer se čitavo nebo sastoji od tog Božanskog; i zato se anđeli nazivaju "*bogovima*", a tako se nazivaju, zato što oni označavaju Božanske istine koje su od Gospoda; to je i razlog zašto se Gospod naziva "*Reč*", što je Božanska istina, i zašto ovde izraz "*I huliše na ime Boga nebeskoga*" reprezentuje krivotvorenje Reči, čak i do stepena uništenja Božanske istine, kakva je ona na nebesima.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Rečeno je da bračna ljubav (koja je prirodna) potiče iz ljubavi dobra i istine (koja je duhovna); stoga, duhovno, koje se sadrži u prirodnoj ljubavi prema braku, jeste kao uzrok, koji se sadrži u svojoj posledici. Dakle, iz braka dobra i istine proističe ljubav prema plodonosnosti, naime, prema

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

rađanju dobra kroz istine, i prema rađanju istina od dobra; a od te ljubavi spušta se ljubav prema proizvodnji potomstva, u kojoj se sadrži sve zadovoljstvo i sva naslada. Naprotiv, ljubav prema preljubi, koja je prirodna, nastaje iz ljubavi prema zlu i lažnosti, koja je duhovna; shodno tome, ovo duhovno, što se sadrži u prirodnoj ljubavi prema preljubi, jeste kao uzrok, koji se sadrži u svojoj posledici. Dakle, iz braka zla i laži, putem ljubavi, nastaje ljubav prema plodu, naime, prema rađanju zla kroz neistine, i rađanju neistina od zla; a iz te ljubavi se spušta ljubav prema stvaranju potomstva u preljubama, i u toj ljubavi postoji svako uživanje i zadovoljstvo.

[3] U ljubavi, koja ima za cilj da proizvede potomstvo, postoji svako zadovoljstvo i uživanje, jer je sve ono, što je divotno, prijatno, blagosloveno i srećno, na celom nebu i na celom svetu, od stvaranja objedinjeno u determinisani pokušaj da se izvrši čin prokreacije; ove radosti se povećavaju u skladu sa stepenom vaznesenja u večnost, u skladu sa dobrotom i izvrsnošću primene. To pokazuje zašto je zadovoljstvo u kreiranju potomstva, koje nadmašuje svako drugo zadovoljstvo, tako veliko. Prevazilazi svako drugo, jer njegova primena, koja predstavlja rađanje ljudske rase, a time i neba, nadilazi sve druge primene.

[4] I iz ovoga, tako isto, proizilazi i zadovoljstvo i uživanje u preljubi; ali, kako prokreacija kroz preljube odgovara kreiranju zla kroz lažnost i obmane od zla, pomenuto zadovoljstvo, ili naslada, se smanjuje i postepeno prelazi u odvratnost, sve dok se konačno ne pretvori u gnušanje i mučninu. Jer, kao što je rečeno gore, radost ljubavi prema braku jeste nebeska naslada, a uživanje u preljubi je pakleno uživanje, tako da uživanje u preljubi jeste od izvesne nečiste vatre, koja traje izvesno vreme, te krivotvori radost ljubavi prema dobru, međutim, sama po sebi, to je radost ljubavi prema zlu, koja je, u svojoj suštini, uživanje u mržnji prema dobru i istini. Budući da je takvo

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

poreklo radosti preljube, kakvo je uopravo opisano, sledi da nema ljubavi između preljubnika i preljubnice, osim ljubavi prema mržnji, koja je takva da može biti u vezi sa spoljašnjostima, ali ne u postoji istovremeno u njihovom unutarnjem. To stoga, što u spoljašnjosti postoji nešto vatreno, ali, u unutrašnjosti, nasuprot, obitava ledena hladnoća; zato se, nakon kratkog vremena, vatra ugasi i ledena hladnoća počinje da se širi, bilo praćena impotencijom, ili, pak, odbojnošću usled nečeg nečistog.

[5] Dozvoljeno mi je da vidim tu ljubav u njenoj suštini, i bila je takva, da je unutar nje bila smeštena smrtonosna mržnja, dok je, bez nje, izgledala kao vatra iz buktinje od smeća, truleži i smrdljivih stvari. I kako je ta vatra (sa uživanjem koje je sadržavala u sebi) dogorevala, tako je, postepeno, nestajao život uzajamnog predavanja i interakcije, a izbijala je mržnja, koja se ispoljavala najpre kao prezir, a zatim kao odbojnost, potom kao odbacivanje, i, na kraju, kao bogohuljenje i borba. I ono što je bilo divno, iako su se međusobno mrzeli, mogli bi, s vremena na vreme, opet biti zajedno, i za to vreme osetiti užitak mržnje kao radost ljubavi; ali ovo bi nadolazilo od telesne pohote koja bi ih uvek iznova zagolicala.

[6] Ono što je uživanje u mržnji, i, na taj način, u činjenju zla, koje je pristuno u onima, koji su u paklu, ne može se opisati niti se u njega može poverovati. Činiti zlo je radost njihovog srca, i to oni nazivaju svojim nebom. Njihova radost radi činjenja zla proističe iz mržnje i osvete protiv dobra i istine; kada ih, dakle, pokreće smrtonosna i đavolska mržnja, oni tada besne protiv neba, a posebno protiv onih, koji su sa neba, i koji se klanjaju Gospodu; jer oni nasilno gore od žudnje da takve pokolju, a, zato što ne mogu uništiti njihova tela, oni nastoje da unište njihove duše. To je, dakle, radost mržnje, koja bi, postajući vatra u ekstremima, i bivajući, iznova i iznova, ubrizgavana u požudno telo, za trenutak mogla postati užitak preljube

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

u duši u kojoj se mržnja skriva, a zatim bi se užitak povukao. Zbog toga se pakao naziva preljubom, a takođe se kaže i to, da su preljubnici očajnički nemilosrdni, divlji i okrutni. Ovo je, dakle, pakleni brak.

[7] Kako je preljuba vatrena u spoljašnjosti, ali je, istovremeno, hladna u unutrašnjosti, sledi da unutrašnja ljubav ne proizvodi spoljašnju, kao što to čini u brakovima, već one međusobno deluju jedna protiv druge, tako da se muškarac oseća impotentnim u trenu kada žena želi čin, i još više, ako ona navaljuje; jer unutrašnje, koje je hladno, onda ulazi u napor i uliva se u ono što je vatreno u spoljašnjosti, i gasi ga, i tako ga odbacuje kao nepodobno. Dodajmo ovome još i to, da požuda silovanja, koja takođe podstiče nečistu vatru, tada propada.

992. *Od bola i od rana svojijeh*, označava od gnušanja i mučnine prema pravim istinama i dobrima, što proizlazi iz zla i neistina u kojima su oni, koji su u samoj veri. To je očigledno iz značenja izraza "*bola*", koji reprezentuje preziranje prema istinitim istinama i dobrima, koje proističe iz neistina, u kojima su oni koji su samo u veri (videti br. 990); takođe iz značenja pojma "*rana*", kao mučnine, koja proističe iz zla života. Da pojam "*rana*" označava zla dela koja su ono, što je čovekovo vlastito [*proprium*] i posledično krivotvorenje istine i dobra, može se videti u prethodnom tekstu (br. 962). Mučnina je ovde korespondencija, jer se pod njom misli na bol iz rana, zbog koga su hulili na Boga nebesa, ali nije u pitanju bol zbog činjenice huljenja, već se radi o mučnini (bolu) prema istinama i prema tom dobru.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Rečeno je da ljubav prema preljubi jeste vatra (zapaljena od nečistoća) koja brzo sagoreva, i pretvara se u hladnoću, odnosno, u averziju, koja odgovara mržnji. Međutim, potuno obrnuto važi za ljubav prema braku. To je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

vatra zapaljena od ljubavi prema dobru i istini, kao i od uživanja u dobročinstvu, dakle iz ljubavi prema Gospodu i iz ljubavi prema bližnjem. Ova vatra, od svog nastanka, nebeska, puna je bezbrojnih užitaka, koji, poput mnogih drugih užitaka, ustvari, jesu naslade i blagoslovi neba. Rečeno mi je da ima toliko mnogobrojnih čari i ugodnosti te ljubavi, što se ispoljavaju s vremena na vreme, da ih se ne može ni prebrojati, niti ih se može opisati. Štaviše, one se množe i kontinualno uvećavaju, sve do večnosti. Ova zadovoljstva potiču iz činjenice da bračni par želi da se ujedini u jedno, svojim umovima, a u takvo jedinstvo nebo udiše iz braka dobra i istine od Gospoda na nebu.

[3] Ovde ću reći nešto o brakovima anđela na nebu. Oni izjavljuju da su u neprekidnoj potenciji, da posle čina nikada ne postoji umor, a još manje - tuga, već je prisutna žudnja za životom i vedrinom uma, te da bračni par provodi noć na taj način, da su oni zagrljeni, i međusobno leže jedni drugima na grudima, kao da su spojeni u jedno, potom, da su potencijali i efekti obavljanja čina neprekidno mogući, kao i da nikada ne nedostaju u trenu kada postoji želja, jer, bez njih, njihova ljubav bi bila takva, već bi izgledala kao kad bi kanal neke fontane bivao začepljen. Efekat otvara taj kanal, i uzrokuje nastavak i spajanje, radi toga da bi oni opet mogli postati jedno telo; jer se vitalnost muža dodaje vitalnosti žene i ove vitalnosti se povezuju. Oni izjavljuju da se uživanja od efekata ne mogu opisati izrazima nijednog postojećeg jezika u prirodnom svetu, niti se o njima može misliti pomoću ikakvih duhovnih ideja, i da se, čak ni opisima putem duhovnih ideja, ne mogu iscrpsti sve moguće osobine pomenutih uživanja. Ove stvari su mi rekli anđeli.

993. *I ne pokajaše se od djela svojijeh*, označava da oni nisu bili voljni da žive prema Gospodnjim zapovestima. Ovo je očigledno iz značenja izraza

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"pokajase se", jer on znači: živeti drugačiji život; takođe iz značenja izraza *"djela svojijeh"*, kao zla od obmana. Jer oni, koji razdvajaju veru od dela, čine zla od neistina, zbog toga što govore da, kako dela pripadaju čoveku, ona ne mogu biti dobra, već su učinjena radi zasluge, i stoga ne smeju biti povezana sa verom, budući da je duhovna, i da ona ta, koja opravdava. Jer čovek ne može učiniti ništa što je dobro od lažnog principa; a tamo, gde nema dobra, mora da postoji zlo. Potpuno suprotno važi za slučaj, kada čovek živi u skladu sa Gospodnjim zapovestima, budući da one obavezuju da se mora uzdržavati od zala, kao i da mora činiti dobro. Stoga izraz *"ne pokajase se od djela svojijeh"* znači: ne biti voljan živeti prema Gospodnjim zapovestima.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Da prava bračna ljubav u sebi sadrži tolika neizreciva zadovoljstva, koja se ne mogu ni nabrojati niti opisati, može se videti iz činjenice da ova ljubav jeste temeljna ljubav svih nebeskih i duhovnih ljubavi, jer, kroz tu ljubav, čovek postaje ljubav; to stoga, što iz nje, u svakom bračnom paru, jedan bračni partner voli drugog, budući da dobro voli istinu, a, takođe, istina voli dobro, kao reprezentacija načina na koji Gospod voli nebo i crkvu. Takva ljubav može postojati samo kroz brak u kome je muškarac istina, a žena je dobro. Kada je čovek, kroz brak, postao takva ljubav, on je, takođe, i u ljubavi prema Gospodu, i ljubavi prema bližnjem, pa tako i u ljubavi prema svemu dobrom, i, konačno, on je u ljubavi prema svakoj istini. Jer od čoveka (kao ljubavi) mora da proističe ljubav svake vrste; dakle, bračna ljubav jeste

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

osnovna ljubav svih nebeskih ljubavi. Pošto je bračna ljubav - osnovna ljubav svih nebeskih ljubavi, ona je ujedno i temelj svih užitaka i radosti neba, jer je svako uživanje i radost od ljubavi. Iz toga sledi da nebeske radosti, po svom redosledu i stepenu, imaju svoje poreklo i uzroke od bračne ljubavi.

[3] Na osnovu sreće, koja je prisutna u brakovima, može se izvući zaključak o nevernostima u preljubama, naime, da je ljubav prema preljubi - temeljna ljubav svih paklenih ljubavi, koje same po sebi uopšte i nisu ljubavi, već su ništa drugo do - mržnje; iz ljubavi prema preljubi izlaze sve vrste mržnji, a to su: mržnja protiv Boga i protiv bližnjeg, i, uopšte, mržnja protiv svakog dobra i istine neba i crkve; stoga ljubavi prema preljubi pripadaju sve neverstva. Štaviše, kao što je već ranije rečeno u ovom tekstu, od preljuba čovek postaje oblik pakla, dok, od ljubavi prema preljubama, on postaje slika đavola. Da se iz brakova u kojima postoji prava bračna ljubav, sva uživanja i sva sreća povećavaju čak i do stepena naslada i sreće najvišeg neba, dok se, nasuprot, sve ono, što je neprijatno i nesrećno, u brakovima u kojima vlada ljubav prema preljubi, strahotno uvećava, čak i do najnižeg pakla, a to se može videti u delu "Nebo i pakao" (br. 386).

994. Stihovi 12-16. *I šesti anđeo izli čašu svoju na veliku rijeku Eufrat; i presahnu voda njezina, da se pripravi put carevima od istoka sunčanoga. I vidjeh iz usta aždahinijeh, i iz usta zvijerinijeh, i iz usta +*lažnoga proroka, gdje iziđoše tri nečista duha, kao žabe. Jer su ovo duhovi đavolski koji čine čudesu i izlaze k carevima svega vasionoga svijeta da ih skupe na boj za onaj veliki dan Boga svedržitelja. Evo idem kao lupež; blago onome koji je budan i koji čuva haljine svoje, da go ne hodi i da se ne vidi sramota njegova. I sabra ih na mjesto koje se Jevrejski zove Armagedon.12. "I šesti anđeo izli čašu svoju na veliku rijeku Eufrat," označava stanje crkve u pogledu*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

racionalnih stvari, i inteligencije iz njega (br. 995); izraz "*i presahnu voda njezina,*" označava da su uklonjene neistine (br. 996); izraz "*da se pripravi put carevima od istoka sunčanoga,*" označava da bi Božanska istina od Gospoda mogla da utiče (br. 997). 13. "*I vidjeh iz usta aždahinijeh, i iz usta zvijerinijeh,*" označava iz misli, rasuđivanja, religije i doktrine onih koji su u samoj veri, i potvrdu te vere od strane prirodnog čoveka (br. 998); izraz "*i iz usta lažnoga proroka,*" označava doktrinu vere odvojenu od života, i opravdanje njome, potvrđeno iz Reči koja je krivotvorena (br. 999); izraz "*tri nečista duha, kao žabe,*" označava rasuđivanja od običnih lažnosti protiv Božanskih istina (br. 1000). 14. "*Jer su ovo duhovi đavolski,*" označava lažna razmišljanja iz pakla (br. 1001); izraz "*koji čine čudesu,*" označava nagovaranje zabludama i sofizmima (br. 1002); izraz "*i izlaze k carevima svega vasionoga svijeta da ih skupe na boj,*" označava da pobudi razdore i bori se protiv istine sa svima koji su u crkvi (br. 1003); izraz "*za onaj veliki dan Boga svedržitelja,*" označava poslednje stanje u crkvi, kada Gospod dođe i započne izvršavanje Posljednjeg suda (br. 1004). 15. "*Evo idem kao lupež,*" označava dolazak Gospodnji i Posljednji sud (br. 1005); izraz "*blago onome koji je budan,*" označava srećno stanje onih koji gledaju u Gospoda (br. 1006); izraz "*i koji čuva haljine svoje,*" označava onoga, koji živi po Njegovim Božanskim istinama (br. 1007); izraz "*da go ne hodi,*" označava da on ne može biti bez istina, i stoga bez dobra (br. 1008); izraz "*i da se ne vidi sramota njegova,*" označava da je tako i u prljavim ljubavima (br. 1009). 16. "*I sabra ih na mjesto koje se Jevrejski zove Armagedon,*" označava stanje borbe od neistina protiv istina, koje proizlaze iz ljubavi prema sebi u ljudima u crkvi (br. 1010).

995. Stih 12. *I šesti anđeo izli čašu svoju na veliku rijeku Eufrat,* označava stanje Crkve, koje se manifestuje kroz racionalne i inteligentne stvari. To je

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

očigledno iz značenja izraza "*anđeo izli čašu svoju*", kao manifestovanog stanja crkve (kao što je često viđano u prethodnom tekstu); takođe iz značenja izraza "*Eufkrat*", kao racionalnog (videti u prethodnom tekstu, br. 569), koji se reprezentuje izrazom "*veliku rijeku*" od inteligencije koju čovek ima od racionalnog, jer izraz "*rijeku*" označava inteligenciju (vidi br. 518)). Sva inteligencija prirodnog čoveka potiče iz njegovog racionalnog, budući da je racionalno posrednik između duhovnog i prirodnog; a zbog toga što je posrednik, racionalno najpre prima priliv iz duhovnog sveta, i potom ga prenosi u prirodno. Iz toga sledi da se (pre nego što se duhovni um, koji se naziva duhovnim čovekom, može otvoriti, i kroz njega se uliti influks u prirodni um) racionalno mora kultivisati, što se postiže pomoću znanja [scientifica], što su, ustvari, prirodne i moralne istine, i pomoću spoznaja [cognitiones] istine i dobra iz Reči. Kroz njih se racionalni um otvara odozdo. A čim se duhovni um otvori, a prisutan je, takođe, i priliv (influks) iz njega, biva otvaran i racionalni um, i to - odozgo; i, stoga, racionalno, kao posrednik, obezbeđuje prolaz; i onda, kroz njega, prirodni um, koji sadrži znanja i spoznaje [scientifica et cognitiones], biva podređen duhovnom umu, a time i nebu i Gospodu.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Prava bračna ljubav je samo od Gospoda. Ona je samo od Gospoda, jer se spušta iz Gospodnje ljubavi prema nebu i crkvi, i tako iz ljubavi dobra i istine; jer dobro je od Gospoda, a istina je u nebu i crkvi; i iz ovoga sledi da istinska bračna ljubav, u svojoj primarnoj suštini, jeste - ljubav prema Gospodu. Iz ovoga je, opet, očigledno da niko ne može biti u istinskoj bračnoj ljubavi, i, posledično, u njenim ugodnostima, radostima, sreći, i zadovoljstvima, osim ako on ne prizna nikog drugog do - Gospoda, to jest, ako ne prizna da je trojstvo sadržano u Gospodu Samom. Onaj, koji pristupi

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Ocu kao osobi Samoju za Sebe, ili, pak, pristupi Duhu Svetom kao osobi Samoju za Sebe, (a da, pri tome, za ove odvojene osobe, on ne smatra da bivaju sadržane i objedinjene u Gospodu) ne može imati bračnu ljubav. Prava bračna ljubav se daje specijalno u trećem nebu, jer su tamošnji anđeli u ljubavi prema Gospodu, i oni jedino Njega priznaju kao Boga, i vrše Njegove zapovesti. Oni, koji izvršavaju zapovesti, vole Gospoda. Za njih Gospodnje zapovesti predstavljaju istine, unutar kojih Ga oni primaju. Postoji sjedinjavanje Gospoda sa njima, odnosno, sjedinjavanje njih sa Gospodom; jer oni su u Gospodu, zato što su u dobru, a Gospod je u njima, zato što su u istinama. To je nebeski brak, iz koga se spušta prava bračna ljubav.

996. *I presahnu voda njezina*, označava da su uklonjene neistine. To je očigledno iz značenja izraza "voda", kao istine, a, u, suprotnom smislu, kao obmane (videti br. 518). Ovde, konkretno, u pitanju su - obmane, jer se dodaje: *"da se pripravi put carevima od istoka sunčanoga"*, što označava da bi Božanska istina od Gospoda mogla da utiče unutra. Takođe iz značenja izraza *"i presahnu"*, kao uklanjanja. Ovo opisuje stanje čoveka kao racionalnog. Od racionalnosti čovek može da vidi i razume istine; a u meri, u kojoj on biva u mogućnosti da vidi istine, u toj meri ga obmane od zla ne mogu ometati. Jer svaki čovek, čak i zao čovek, ima sposobnost da razume istine (videti u prethodnom tekstu, br. 874, 970); ali ih čovek ne vidi, niti ih razume, jer voli zlo, a zlo dovodi do obmane, a nakon toga, kada je istina prešla u neistinu, jasno je da se prava istina više ne može pojaviti u sopstvenoj svetlosti, jer biva otupljena, zamračena, ugušena i odbačena. Međutim, valja reći da u najranijem, odnosno, prvom dobu života, u čoveka ne ulaze neistine iz zala, i tako ne dolazi do ometanja. Međutim, one ulaze u njegovom drugom i trećem dobu, kada čovek više ne misli na osnovu sećanja, ili na osnovu poduke od nastavnika, već počinje da misli na osnovu

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

sopstvenog razumevanja. Jer racionalno, u kome je razumevanje smešteno, biva otvarano, i to postepeno, u skladu sa tim kako čovek raste. Iz ovoga je jasno da, u međuvremenu, bivaju uklonjene neistine, a zatim počinju da ulaze znanja o dobru i istini iz Reči; a njih čovek, pak, vidi u izvesnoj svetlosti, koja je lišena lažnosti. Međutim, nakon toga, racionalni vid biva izopačen razmišljanjima sastavljenim od zabluda i lažnosti koje reprezentuje izraz *"tri nečista duha, kao žabe"* koji su izašli iz usta zmaja i zveri i lažnog proroka, a oni predstavljaju temu onoga što sledi. Najbliži smisao ovih reči: *"velika rijeka Eufrat; i presahnu voda njena, da se pripremaju da čuvaju od istoka sunčanoga"*, jeste taj, da se iz crkve može izdvojiti odlomak, gde su Božanske istine, koje su, pak, zmaj, zver i lažni prorok želeli da izopače. To stoga, jer je Eufrat bio geografska granica zemlje Hananske i odvajao je ovu zemlju od Asirije; a izraz *"zemlja Hananska"* označava crkvu, dok pojam *"Asirija"* reprezentuje racionalno.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Kako prava bračna ljubav u svojoj primarnoj suštini jeste - ljubav prema Gospodu od Gospoda, to, isto tako, važi i za nevinost. Nevinost jeste ljubav prema Bogu, kao prema svom Ocu, koja se ispoljava kroz izvršavanje Njegovih zapovesti, kao i kroz htenje da se bude vođen od strane Njega, a ne od sebe, dakle da se bude kao dete. Pošto je ta ljubav nevinost, ona, dakle, predstavlja samo biće [esse] svih dobara; jasno je, dakle, da čovek ima toliko neba u sebi, odnosno, on je u toj meri na nebu, u kojoj je u braku, jer je, u toj istoj meri, on - u nevinosti. Zbog toga, što je prava bračna ljubav ništa drugo

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

do - nevinost, manifestuje se razigranost između bračnih partnera, koja liči na dečiju igru; i to je tako u onoj meri, u kojoj se bračni partneri vole, kao što se vidi u slučaju svih parova u prvim danima posle svadbe, kada njihova ljubav imitira istinsku bračnu ljubav. Nevinost bračne ljubavi je, u Reči, označena "*golotinjom*," Adama i njegove žene Eve, zbog koje oni nisu pocrveneli; i to iz razloga, što među bračnim partnerima, baš kao i među malom decom, kada bivaju zajedno goli, ne biva ničega od lascivnosti, a, samim tim, nema ni sramote.

997. *Da se pripravi put carevima od istoka sunčanoga*, znači: da bi bilo moguće uticanje (influks) Božanske istine od strane Gospoda. Ovo je očigledno iz značenja izraza "*pripravi put carevima*", kao influksa Božanske istine, gde pojam "*put*" označava priliv (influks), dok pojam "*carevima*" reprezentuje istine. Influks Božanske istine je, u prethodnom citatu, označen pomoću izraza "*put carevima od istoka sunčanoga*", jer pojam "*putevi*" označava priliv, budući da sav priliv iz jednog društva u drugo, dakle od Gospoda, teče kroz one puteve, koji su otvoreni u duhovnom svetu. A pošto izraz "*od istoka sunčanoga*" označava mesto gde je Gospod, tako pojam "*od istoka sunčanoga*" znači: od Gospoda. Da je Gospod - sunce nebesko, i da, stoga, pojam "*sunce*" u Reči označava Gospoda kao ljubav, može se videti u prethodnom tekstu (br. 401, 412, 527). (Da pojmovi "*istok*" i "*od istoka sunčanoga*" označavaju mesto gde je Gospod, vidi br. 422; a da izraz "*carevima*" označava Božanske istine, videti br. 29, 31, 553, 625.) Ono što ove reči znače u najpreciznijem smislu, rečeno je u prethodnom tekstu, naime, da se može otvoriti put iz zemlje Hananske, koji označava duhovnost crkve, do Asirije, koja označava racionalno iz crkve. Reka Eufrat je razdvojila i ograničila ove zemlje. Dakle, izraz "*put carevima od istoka sunčanoga*" označava prolaz iz crkve; a da je on otvoren, u tom smislu,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

predstavljeno je pomoću izraza *"velika rijeka Eufrat; i presahnu voda njena."*

[2] Sada će se nešto reći o načinu uticanja Božanske istine (od Gospoda) u ljude. Od Gospoda, kao sunca, proističu toplina i svetlost; toplina je Božansko dobro, a svetlost je Božanska istina. Svetlost, koja je Božanska istina, uliva se i ulazi u svakog anđela nebeskog, a takođe i u svakog čoveka na svetu, i daje unutrašnji vid, koji predstavlja vidokrug nečijeg razumevanja. To stoga, što svaki čovek, ne kao svoje telo, već kao duh, poseduje sposobnost da primi to svetlo, to jest, ima moć za razumevanje Božanske istine. Ta sposobnost je otvorena, sve dok čovek odrasta, i, pritom, kultiviše i formira svoje racionalno, i to: po redu, po znanju [scientific] i po spoznajama [cognitiones] dobra i istine. Međutim, toplota, koja je Božansko dobro, ne teče u anđela ili čoveka na isti način na koji to čini svetlost, koja je Božanska istina. To stoga, što je čovek rođen u zlu svake vrste, i zla ometaju upliv dobra; stoga, najpre mora biti uklonjeno zlo, pre nego što toplota, koja je Božansko dobro, može da upliva; a zla se uklanjaju ako se sagledavaju kao da su gresi protiv Boga, i ako ih se izbegava, moleći se Gospodu za pomoć; a dokle god čovek prima Božansko dobro, on biva u svetlosti razumevanja Božanske istine. Jer put Božanske Istine u čoveku, koji je reformisan, ide kroz dobro volje i dobro života u njemu.

[3] Ali kada čovek nije u Božanskom dobru, već biva u zlu, on ipak ima sposobnost da prima svetlost, to jest, ima moć za razumevanje Božanske istine; pa ipak, samo u onoj meri, u kojoj je on u stanju odvojenosti od zla; ako nije u stanju odvojenosti, on nema potencijal za shvatanje istine. Čovek je u stanju odvojenosti, u slučaju kada se nalazi isključivo u misli, koja pripada njegovom razumevanju, ali ne, u isto vreme, takođe i u ljubavi koja pripada njegovoj volji. A u ovom stanju čovek nije reformisan, zato što

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

svetlost ne utiče na njegov život, to jest, Božanska istina se tada ne ugrađuje u njega. Čovek se, pak, nalazi u stanju koje nije stanje odvojenosti, kada obitava u mislima od razumevanja, a istovremeno i u osećanju volje; a u tom stanju čovek ne prima svetlost, to jest, ne razume Božansku istinu, osim ako nije u isto vreme i u Božanskom dobru (što se tiče naklonosti volje) jer, u tom stanju, zla koja pripadaju volji, i posledične neistine, koje pripadaju misli, ometaju i gase svetlo. Ali od ova dva stanja čoveka će više biti rečeno docnije, u narednom tekstu.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[4] Pošto bračna ljubav, u svojoj primarnoj suštini, predstavlja ljubav prema Gospodu od Gospoda, i stoga jeste - nevinost, bračna ljubav je i mir, i to, onakav, kakav imaju anđeli na nebesima. Jer, kao što je nevinost samo biće [esse] svih dobara, tako je mir samo biće [esse] svakog uživanja od dobra, a samim tim i biće [esse] svake radosti između bračnih partnera. Sva radost jeste od ljubavi, a bračna ljubav jeste - osnovna ljubav svih nebeskih ljubavi, tako da sam mir ima svoje sedište, uglavnom, unutar bračne ljubavi. Mir je sreća srca i duše, koja proizilazi iz povezivanja Gospoda sa nebom i crkvom, kao i iz spoja dobra i istine, od časa kada prestaju svi sukobi i borba zla i laži protiv dobara i istina, kao što se može videti u prethodnom tekstu (br. 365). Kako se bračna ljubav spušta na osnovu takvog povezivanja, tako se spušta i sva radost te ljubavi, i izvlači svu svoju suštinu, a sve to iz nebeskog mira. Štaviše, ovaj mir isijava na nebesima, kao nebeska sreća, i ishodi sa lica bračnog para koji obitava u toj ljubavi. Bračni partneri se, dakako, međusobno prepoznaju i doživljavaju jedan drugog, u skladu sa tom ljubavlju. A takva nebeska sreća, koja u suštini utiče na naslade ljubavi, zove se mir, i može se darovati samo onima, koji su u stanju da se sjedine u

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

najvećoj mogućoj meri, to jest, u skladu sa onim što im dolazi iz samih njihovih srca.

998. Stih 13. *I vidjeh iz usta aždahinijeh, i iz usta zvijerinijeh*, znači: iz misli, rasuđivanja, religije i doktrine onih, koji su u samoj veri, i u potvrđivanju te vere od strane prirodnog čoveka. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "*usta*", što je: misao, razmišljanje, religija i doktrina (videti br. 580, 782, 794); takođe iz značenja pojma "*aždahinijeh*", kao onih, koji su samo u veri, i to, i u doktrini i u životu (videti br. 714-716, 737); takođe iz značenja pojma "*zvjeri*", kao onih, koji potvrđuju isključivo verovanje (bez milosrđa), koje se odnosi na prirodnog čoveka (videti br. 773). Jer bijahu dve zveri: jedna izlazi iz mora, a druga iz zemlje. Izraz "*zvijer gdje izlazi iz mora*" znači samu veru, koja je potvrđena od strane prirodnog čoveka; izraz "*zvijer gdje izlazi iz zemlje*" znači da je vera potvrđena iz bukvalnog smisla Reči i njenog posledičnog krivotvorenja. Ali, ovde se, pod izrazom "*zvijer gdje izlazi iz mora*", misli na veru potvrđenu razmišljanjem; pošto se dodaju izrazi, "*i iz usta lažnoga proroka*" i "*lažnog proroka*", koji imaju isto značenje kao izraz "*zvijer gdje izlazi iz zemlje*", naime, njima se reprezentuje sama vera, potvrđena iz Reči, dakle doktrina o lažnosti, sačinjena od krivotvorenih istina.

[2] Ovo, kao i ono što sledi, opisuje kako je doktrina same vere otupela i gotovo ugasila sposobnost razumevanja Božanske istine, koju Gospod daje svakom čoveku, sve do stepena u kome neistine od zla, čak, blokiraju priliv (influks) i pristup, pa više nije moguće spoznati ništa od onoga, što dolazi sa neba. To stoga, što je čovek poput bašte, koja zimi prima svetlost jednako kao i leti, ali, u zimsko doba, ne prima i toplotu; međutim, kada primi toplotu, čovek, poput pomenute bašte, može da cveta i donosi plodove. Tako je zao čovek, podjednako sa dobrim čovekom, u stanju da primi svetlost, to

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

jest, da razume Božansku istinu, ali on, međutim, ne može da procveta i postane plodonosan, to jest, da bude mudar i da čini dobra dela, osim ako ne počne da prima toplinu, koja je - dobro ljubavi.

[3] Postoje mnogi, koji veruju da su učeni, inteligentniji i mudriji od drugih, zbog toga što poznaju raznolike stvari iz Reči, kao i iz doktrine iz Reči; pa ipak, oni imaju samo toliko inteligencije i mudrosti, koliko imaju duhovne topline, to jest, dobra ljubavi, jer samo dok to imaju, prisutna je i njihova sposobnost razumevanja istina. Ova sposobnost razumevanja istina je, dakle, tada, otvorena i oživljena; ona, nasuprot, kao da biva pokrovom zatamnjena i izbrisana od strane zla vlastite ljubavi, ukoliko je potonja ljubav kod čoveka prisutna. Da ljudi, ipak, u sebi podeduju ovu intelektualnu sposobnost, ma kako pokrivena i izbrisana ona bila, često sam video i čuo, a bilo mi je, takođe, i dokazano eksperimentima u duhovnom svetu. Bilo je duhova koji su bili u potpunosti u lažima od zla, i koji su u svom srcu poricali Božanski prilik u sve stvari razumevanja istine i dobre volje, to jest, poricali su Božansko Proviđenje, i tako su potvrđivali, u sebi, da sve stvari postoje isključivo po prirodi, kao i od sopstvene razboritosti. Iako su ti duhovi bili lišeni sposobnosti da razumeju istinu kada bi, sami u sebi, razmišljali o ovakvim stvarima, oni bi, kada bi od drugih čuli da je Božansko sve, a da je, nasuprot tome, prirodno - relativno ništa (osim što predstavlja oruđe za delanje) oni bi sve to veoma jasno razumeli, i to, čak, jednako jasno kao i oni, koji bi ih podučavali, ili kao što bi to razumeli drugi duhovi, koji su se istinski potvrdili u toj Božanskoj istini. Međutim, u trenutku kad bi odvratili svoje uho od govornika, oni bi se vratili u suprotne stvari, i više nisu bili u mogućnosti da razumeju te istine, jer bi ih prekrivali lažnostima proisteklim iz potvrđivanja. To je jasno pokazalo da svi imaju sposobnost razumevanja istine ili primanja svetlosti sa neba; a ipak, mogu da

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dobijaju ovu svetlost samo u onoj meri, u kojoj, u svom sopstvenom životu, bivaju u dobru ljubavi; poput bašte, koja zimi prima svetlost od sunca podjednako kao i što to čini i leti, međutim, bašta cveta i donosi plodove samo u onoj meri, u kojoj ona prima toplotu od sunca, što se dešava isključivo u proleće i na leto.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[4] Čovek poseduje inteligenciju i mudrost u onoj meri, u kojoj on u sebi ima bračne ljubavi. Razlog je taj, što bračna ljubav proističe iz ljubavi ka dobru i istini, jednako kao što posledica proističe od njenog uzroka, ili kao što prirodno potiče od njegovog duhovnog; a, od braka dobra i istine, anđeli triju nebesa zadobijaju svu svoju inteligenciju i mudrost; jer inteligencija i mudrost nisu ništa drugo do - primanje svetlosti i toplote od Gospoda kao sunca, to jest, primanje Božanske istine, povezane sa Božanskim dobrom, to jest, Božanskog dobra povezanog sa Božanskom istinom; tako je to ništa drugo do - brak od dobra i istine od Gospoda. Anđeli na nebu su mi jasno pokazali da je to zaista tako. Kada bivaju odvojeni od svojih bračnih drugova, oni zaista obitavaju u inteligenciji, ali ne u i mudrosti; ali kada bivaju sjedinjeni sa svojim bračnim drugovima, oni tada, bivaju, takođe, i u mudrosti; i, ono što je divno, kad god okrenu lica ka svojim bračnim partnerima, oni bivaju u istovetnom stanju mudrosti poput svojih partnera; jer se povezivanje istine i dobra ostvaruje, u duhovnom svetu, gledanjem; a žena jeste dobro, dok je muž - istina; usled toga, što se istina pretvara u dobro, ona oživljava. Pod inteligencijom i mudrosti se ne podrazumeva domišljatost u razmišljanju o istinama i dobrima, već sposobnost da se jasno vide i razumeju istine i dobra, a ovu moć čovek zadobija isključivo od Gospoda.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

999. *I iz usta lažnoga proroka*, označava doktrinu vere odvojene od života, i opravdanje onim, što je potvrđeno iz krivotvorene Reči. To je očigledno iz značenja "*lažnog proroka*", kao doktrine lažnosti od istina krivotvorene Reči. To označava izraz "*lažnoga proroka*", budući da pojam "*prorok*" reprezentuje doktrinu istine iz Reči, a, u najvišem smislu, Reč (videti u prethodnom tekstu, br. 624); tako da izraz "*lažni prorok*" znači suprotno od ovoga. Štaviše, izraz "*lažni prorok*" ovde ima isto značenje kao izraz "*zvijer gdje izlazi iz zemlje*", jer se kaže, "*i iz usta zvijerinih, i iz usta lažnoga proroka.*" To stoga, što su postojale dve zveri kojima je opisan zmaj (aždaha), i to: jedna, koja se pojavljuje "*iz mora*", i druga, koja se pojavljuje "*iz zemlje*"; izraz "*zvijer gdje izlazi iz mora*" označava potvrde vere odvojene od života putem razmišljanja prirodnog čoveka, dok izraz "*zvijer gdje izlazi iz zemlje*" označava potvrde iz Reči vere odvojene od života, i iz posledičnog krivotvorenja Reči. Usled toga što je doktrina iz crkve sačinjena na ovaj način, kao i stoga, što ta doktrina uči razdvajanje vere od života i opravdanje verom odvojenom od milosrđa, proističe da je ova druga zver reprezentovana pomoću izraza "*lažni prorok*".

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Iz prave bračne ljubavi zadobija se moć i zaštita od paklova, jer je ova moć efikasna protiv zala i neistina koje se uzdižu iz paklova, i to zbog toga, što se kroz bračnu ljubav čovek sjedinjuje sa Gospodom, a Sam Gospod ima moć nad svim paklovima; takođe, preko bračne ljubavi čovek zadobija nebo i crkvu; stoga, pošto Gospod neprestano štiti nebo i crkvu od zala i neistina što se dižu od paklova, posledično, On štiti sve one, koji su u pravoj bračnoj ljubavi usled toga, što su nebo i crkva u njima i ni u kome drugome. Jer nebo i crkva su brak dobra i istine, od čega je bračna ljubav, ustvari, sastavljena, kao što je već rečeno u prethodnom tekstu. I to je razlog zbog koga čovek

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

zadobija mir kroz bračnu ljubav, što je najveća radost srca, zbog potpune sigurnosti od paklova kao i zaštita od infestacija zla i lažnosti.

1000. *Tri nečista duha, kao žabe*, reprezentuje razmišljanja od pukih neistina protiv Božanskih istina. To je očigledno iz značenja izraza "*nečista duha*", kao lažnosti zla, koje su iz pakla; jer svi oni, koji su u paklu, jesu nečisti od neistina zla, iz to razloga što sve nečiste stvari postoje iz neistina koje su od zla, dok sve čiste stvari postoje - od istina, koje su dobre. Takođe iz značenja pojma "*tri*", kao bivanja svih stvari, odnosno potpunosti, i to stvari primenjenih ili na istine, ili, nasuprot, na neistine (videti br. 435, 506, 532, 658); i zbog toga pojam "*tri*" znači: potpuno i jedino, a, ovde, puku lažnost. Takođe iz značenja izraza "*žabe*", kao razmišljanja, koja dolaze iz lažnosti. Žabe imaju ovo značenje ne samo zbog svog kreketanja, već i zato što žive u močvarama i u smrdljivim baruštinama; i iz istog razloga one označavaju paklenske neistine. To stoga što oni, koji razmišljaju od neistina, i bivaju protiv Božanskih istina, žive u paklovima, sa pojavnim izgledom poput močvara i smrdljivih baruština; oni koji su tamo, kada bivaju viđeni u nebeskom svetlu, liče na žabe, gde se neki pojavljuju u formi većih žaba, a drugi, pak, u formi manjih, u skladu sa svojim ushićenjem usmerenim na više ili manje oštroumno razmišljanje. Oni su, takođe, manje ili više nečisti, jer su njihova razmišljanja usmerena protiv manje ili više unutrašnjih, i, dakako, važnih Božanskih istina.

[2] Da pojam "*žabe*" označava razmišljanja od pukih neistina protiv Božanskih istina, može se videti iz Reči, i to: opisanim čudima vezanim za žabe u Egiptu. Jer sva čuda, koja su tamo izvršena, označavaju zlo, ili, preciznije, zlo kojim su izloženi nakon smrti oni, koji se bore protiv duhovnih dobara i istina i nastoje da ih unište pomoću znanja [scientific] prirodnog čoveka. Faraon i Egipćani su predstavljali, i, na taj način,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

označavali prirodne ljude; a sinovi Izraela, koje su opustošili i hteli da svedu na robove, predstavljali su, i, na taj način, označavali duhovne ljude. Tako su, takođe, Egipćani predstavljali i označavali stvari prirodnog čoveka, a sinovi Izraelovi - stvari duhovnog čoveka. Stvari prirodnog čoveka se odnose na zla i neistine, a zlo se odnosi na ljubav, kao i na neistine u njihovoj doktrini; nasuprot tome, stvari duhovnog čoveka se odnose na dobra, koja pripadaju ljubavi, kao i na istine koje pripadaju njihovoj doktrini. Da pojam "žabe" ovde predstavlja razmišljanja od neistina prirodnog čoveka, protiv istina duhovnog čoveka, očigledno je iz opisa čuda u Mojsiju: *On je naveo reku na žabe, a one se popeše i uđoše u faraonovu kuću, u kljjet gde spavaše, i popeše se na njegovu postelju, uđoše u kuću njegovih slugu i narodu, i u peći, i u korita za mešenje hleba. Kad uginuše, behu skupljene na gomile, i zemljom se raširi smrad* (2. Moj. 7:27-29, 8:1-14). Da pojam "žabe" ovde označava razmišljanja od neistina prirodnog čoveka protiv Božanskih istina, može se videti iz objašnjenja svega ovoga u delu "Nebeske tajne" (br. 7345-7357, 7379-7409).

[3] Takođe u Davidu: *Pretvori vodu njihovu u krv, i pomori ribu njihovu. Provre zemlja njihova žabama, i klijeti careva njihovijeh.* (Ps. 105:29, 30). Ovo je rečeno o pošastima u Egiptu. Izraz "Pretvori vodu njihovu u krv" označava falsifikovane istine; izraz "i pomori ribu njihovu" označava naučne [scientific] istine i spoznaje [cognitiones] prirodnog čoveka, odnosno, da su one nestale; izraz "Provre zemlja njihova žabama" označava razmišljanja prirodnog čoveka, proistekla iz obmana; izraz "klijeti careva njihovijeh" označava unutarne istine, koje su izopačene razmišljanjima od neistina, zatim, pojam "klijeti" reprezentuje unutarne stvari, i, najzad, izraz "careva" predstavlja istine. Izraz "Žabe koje su došle u faraonovu kuću, gmizale po kljjetu gde spava i po postelji njegovoj," ima slično značenje. Sve to čini

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

jasnim šta je reprezentovano putem izraza “*I vidjeh iz usta aždahinijeh, i iz usta zvijerinijeh, i iz usta lažnoga proroka, gdje iziđoše tri nečista duha, kao žabe.*”

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[4] Oni, koji su u pravoj bračnoj ljubavi, nakon smrti, kada postanu anđeli, vraćaju se u rano dečaštvo i mladost, pri čemu, potom, muškarci, dakako, kako teku godine, postaju mladići, a žene, pak, kako teku godine, postaju - mlade žene. Svaki bračni partner se vraća cveću i radostima, u ono doba, kada bračna ljubav počinje da uzdiže život novim nasladama, i nadahnuje razigranost radi prokreacije. Čovek, koji je, dok je živeo u svetu, izbegavao preljubu kao grehe, a koga je Gospod potom uveo u bračnu ljubav, dolazi u ovo stanje najpre spolja, a potom sve više i više unutra, sve do večnosti. Ovo stanje, bivajući najpre u začetku i ranoj fazi, nastavlja da raste, i to sve više u unutrašnjost, te sledi da se istinska bračna ljubav neprekidno uvećava, i pretvara se u svoje draži i zadovoljstva, koja su bila obezbeđena za nju još u prvim danima stvaranja sveta, i koja predstavljaju draži i zadovoljstva najvišeg neba, izrastajući iz Gospodnje ljubavi prema nebu i crkvi, te tako i iz ljubavi dobra prema istini, i, takođe iz ljubavi istine prema dobru. Ove, upravo pomenute ljubavi, predstavljaju izvor svih postojećih radosti na nebesima. Čovek, na ovaj način, raste na nebu, jer on tada ulazi u brak dobra i istine; a u dobru obitava *conatus* [napor (lat.) - prim. M. V.] da se neprestano ljubi istina, dok u istini postoji *conatus* da se neprestano ljubi dobro; i onda, žena, kao forma, reprezentuje dobro, dok muž, kao forma, reprezentuje - istinu. Pomoću tog *conatusa* čovek uklanja svoju strogost, a, takođe, i tugu i sasušenost starosti, dok uključuje živost, sreću i svežinu mladosti, iz kojih *conatus* živi, i pretvara se u radost.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[5] S nebesa mi je pripovedano da takvi imaju život ljubavi, koji se inače ne može drugačije opisati, negoli kao život u samoj radosti. Da čovek, koji živi u pravoj bračnoj ljubavi u svetu, dolazi, nakon smrti, u nebeski brak (koji je brak dobra i istine što proizlazi iz braka Gospoda s Crkvom) jasno je vidljivo iz toga, da se, iz brakova koji su na nebesima, iako bi bračni par tamo imao konsocijacije poput onih na zemlji, ne rađaju deca, već se, pak, rađaju dečija dobra i istine, a time i mudrost, kao što je već rečeno u prethodnom tekstu. I to je razlog zašto rođenja, rođendani i prokreacije u Reči znače, u duhovnom smislu, duhovna rođenja, rođendane i prokreacije, dok sinovi i kćeri znače - istine i dobra crkve. Takođe, druge slične stvari se podrazumevaju pod izrazima, poput sledećih: snaja, svekar i svekrva. To takođe jasno pokazuje da brakovi na zemlji odgovaraju brakovima na nebesima; i da nakon smrti čovek dolazi u korespondenciju, tj. dolazi iz prirodnog telesnog braka u duhovni nebeski brak, koji je ništa drugo nego - nebo, i koji jeste: čista nebeska radost.

1001. Stih 14. *Jer su ovo duhovi đavolski, označava lažna razmišljanja iz pakla.* To je očigledno iz značenja izraza "*nečista duha, kao žabe*", kao razmišljanja od pukih lažnosti protiv Božanskih istina (videti u prethodnom tekstu, br. 1000); takođe iz značenja izraza "*nečista duha*", kao korespondencije stvari što dolaze iz pakla. To stoga, jer se u paklu "*demonima*" ("*nečistim duhovima*") nazivaju oni, koji su u požudi krivotvorenja istina, i to uglavnom, čine pomoću razmišljanja; dakle, izrazi "*posednuti*" i "*nečisti duhovi*" označavaju, u apstraktnom smislu, požude i neistine, kao što se može videti iz odlomaka u Reči gde se oni pominju (kao, na primer, u Knj. Lev. 17:7; Pon. Zak. 32:17; Isa. 13:21; 34:14; Ps. 106:37; Mat. 4:24; 8:16, 28, 31; 9:32, 33; 10:8; 12:22; 15:22; Marko 1:32, 34, 39; Luka 4:33-38, 41; 8:2, 26-40; 9:1, 37-42, 49; 13:32; Otkr. 9:20; 18:2).

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

Od bračne ljubavi anđeli imaju svu svoju lepotu; tako, svaki anđeo poseduje lepotu u meri te ljubavi. Jer svi anđeli se pojavljuju u formi njihovih osećanja; iz razloga što na nebu nije dopušteno da se, pomoću lepog lica, krivotvore stvari koje ne pripadaju nečijoj ljubavi; stoga su njihova lica ništa drugo do - tipovi njihovih umova. Kada, dakle, imaju bračnu ljubav, odnosno, ljubav prema Gospodu, uzajamnu ljubav, ljubav prema dobru i ljubav prema istini, i, najzad, ljubav prema mudrosti, ove ljubavi u njima daju oblik njihovim licima, i pokazuju se kao vitalne vatre u njihovim očima; njima se pridodaju nevinost i mir, čime upotpunjuju anđeosku lepotu. Takvi su oblici najvišeg anđeoskog neba; a to su istinske ljudske forme.

1002. *Koji čine čudesu*, označava nagovaranje upotrebom zabluda i sofizama. To je očigledno iz značenja izraza "*čudesu*", kao dokaza i sredstava ubeđenja, i tako potvrda (videti br. 706, 824); ovde, konkretno, kao ubeđivanja zabludama i sofizmima, jer se na ovom mestu tretiraju oni, koji razmišljanima utvrđuju veru odvojenu od života; i, kako je to učinjeno pogreškama i sofizmima, kojima se ubeđuju jednostavni ljudi, sledi da izraz "*koji čine čudesu*", ovde, označava ubeđivanja i potvrde upotrebom zabluda i sofizama. Da su nečija ubeđenja izazvana zabludama, pokazano je u prethodnom tekstu, gde se tretirala "*zvijer gdje izlazi iz mora*" (Otkr. 13, 1-13), što je označavalo potvrde od strane prirodnog čoveka. Ovo je značenje izraza "*čudesu*", jer se dodaje da oni "*izlaze k carevima svega vasionoga svijeta da ih skupe na boj*", što označava pobuđivanje rasprava i borbe protiv istina u celokupnoj crkvi.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Iz onoga, što je, do sada, razmatrano na temu o tome šta je, i kakva je dobrota, koja se može postići iz čistoće u braku, može se zaključiti da su dobra dela čednosti ona, koja čovek čini, ako izbegava preljube kao grehe protiv Boga. Dobra dela čistoće odnose se ili na same bračne parove, ili na njihovo potomstvo i dalje potomke, ili na nebeska društva. Dobra dela čednosti, koja se tiču samih bračnih parova, jesu duhovne i nebeske ljubavi, inteligencija i mudrost, nevinost i mir, moć i zaštita od paklova i zaštita protiv zala i neistina, kao i mnogostruke radosti i sreće za večnost. Oni, koji žive u čistim brakovima, kao što je ranije opisano, imaju sve to. Dobra dela čednosti, koja se tiču potomstva i daljih potomaka, su takva, da obezbeđuju nemogućnost da se mnoštvo zala, ili, pak, velika zla, nasleđuju, i pojavljuju kod novorođenih kao urođena, u porodicama. To stoga, što se vladajuća ljubav roditelja prenosi na potomstvo, a ponekad i na udaljeno potomstvo, i postaje njihova nasledna priroda. Zlo biva slomljeno, i omekšano, u onim roditeljima, koji izbegavaju preljube kao paklene, i vole brakove, kao nebeske.

[3] Dobra dela čednosti, koja se tiču nebeskih društava, jesu takva, da su čedni brakovi nšta drugo do - nebeska uživanja, odnosno, nebeska semeništa, i da predstavljaju nebeske potporne stubove. Ona pružaju nebesima uživanja putem komunikacija; ona su semeništa do neba, putem produkcije potomstva; i ona su, takođe, podrška nebu, i to, putem moći protiv paklova, koju ona poseduju; jer, u prisustvu bračne ljubavi, đavolski duhovi postaju besni, ludi i mentalno nemoćni, i bacaju se u bezdan.

1003. *Izlaze k carevima svega vasionoga svijeta da ih skupe na boj*, označava da se pobude razdori i da se vodi borba protiv istine u svima koji su u crkvi. Ovo je očigledno iz značenja "*careva*", kao onih koji su u istinama od dobra, a, u apstraktnom smislu, istine od dobra (videti br. 29, 31, 553, 625).; takođe

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

iz značenja izraza "*vasionoga svijeta*", što reprezentuje bivanje crkve kao istine i dobra, dakle, celokupne crkve (videti br. 741); takođe iz značenja pojma "*boj*", kao razdora koji se odnosi na istine i dobra, a takođe i na duhovne borbe (vidi br. 573, 734). Sve ovo jasno pokazuje da izraz "*Izlaze k carevima svega vasionoga svijeta da ih skupe na boj*," označava da se pobude razdori i da se bori protiv istine u onima koji su u crkvi.

[2] Da je, pomoću same vere, crkva dovedena u stanje rasprave o istinama i dobrima, a, potom, i u stanje borbe protiv njih, i, konačno, u stanje razdora, jasno se pokazuje činjenicom da, kada ta vera biva prihvaćena, više se, onima koji je prihvate, ne daruje nikakva sposobnost što obezbeđuje razumevanje i moć da se ispitaju dobra i istine. To stoga, jer ta vera podrazumeva da se u nešto mora verovati, koliko god se to može činiti nelogično razumevanju; kada se, pak, razumevanje oduzme od vere, takođe se oduzima i prosvetljenje; a kada se ono oduzme, slepilo i glupost ulaze u sve od crkve; i, u tom stanju, nastaju puke rasprave o značenju Reči, koje omogućavaju da se Reč izvrće, da bi, tako iskvarena, potvrdila šta god se hoće. Zbog toga je crkva podeljena na toliko crkava, pa su se u njima pojavila mnogobrojna krivovjerja. Da su ove nesuglasice, i borbe o istinama i dobrima, došle iz pakla, reprezentovano je pomoću izraza "*Jer su ovo duhovi đavolski koji čine čudesu i izlaze k carevima svega vasionoga svijeta da ih skupe na boj za onaj veliki dan Boga svedržitelja*."

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[3] Na osnovu dobara, ovde nabrojanih i opisanih, što proizilaze iz čednih brakova, može se zaključiti šta su zla koja proizilaze iz preljuba; jer takva zla su suprotnosti sa (upravo u prethodnom tekstu opisanim) dobrima; to jest, umesto duhovne i nebeske ljubavi, što je poseduju oni, koji imaju čiste

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

brakove, postoje paklene i đavolske ljubavi, u čijem su posedu oni, koji su u preljubi. Tako, umesto inteligencije i mudrosti, koje poseduju oni, koji žive u čednim brakovima, obitavaju ludosti i silaženja s uma, kod onih, što žive u preljubama; umesto nevinosti i mira, prisutnih kod onih, koji žive u čednim brakovima, obitavaju obmane i nemir, što ih zadobijaju oni, koji su u preljubama; umesto moći i zaštite od pakla, što ih poseduju oni, koji žive u čednim brakovima, oni koji žive u preljubi su ništa drugo do - asmodejanski [Asmodej je ime zloduha, koji uništava brakove, a opisan je u biblijskoj deuterokanonskoj knjizi o Tobiji: "zbog toga što je sedam muževa, za koje Sara bijaše pošla, pakosni zloduh Asmodej ubio prije nego što su ušli k njoj. Reče joj ona sluškinja: Jest, ubijaš svoje muževe! Sedam si ih imala, a ne bijaše ti sreće ni s jednim" (Tob. 3:8) – prim. M. V.] demoni i paklovi; umesto lepote, koje poseduju oni, koji žive u čednim brakovima, kod onih, što žive u preljubama, vidljiv je deformitet, koji je, po svojim osobinama, monstrozozan. Njihova konačna sudbina je da, iz krajnje impotencije, na koju su redukovani, oni postaju ispražnjeni od svakog žara i od svake svetlosti života, i, oni, posledično, obitavaju u samoći, u pustinjama, kao slike tromosti i iznurenosti sopstvenog življenja.

1004. *Za onaj veliki dan Boga svedržitelja*, označava poslednje stanje crkve, kada Gospod ima da dođe i da izvrši Poslednji sud. Ovo je očigledno iz značenja izraza "*veliki dan Boga svedržitelja*", kao poslednjeg stanja u crkvi, kada Gospod dolazi, i kada se dešava Poslednji Sud (videti br. 413). Izraz "*Poslednji sud*" se u Reči pominje često, i to u različitim varijantama, poput: "*veliki dan*," "*dan Gospodnji*," "*dan s gnjevom i jarošću*," "*dan osvete*," i, konačno, "*strašni dan*;" a u ovim odlomcima, pomenuti izraz reprezentuje poslednje stanje crkve, a zatim i dolazak Gospoda i, takođe, Poslednji sud.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Istinska bračna ljubav daruje se isključivo onima, koji obitavaju u braku sastavljenom od dva bračna partnera, baš kao što važi da jedan od bračnih partnera jeste - Gospodnja ljubav prema nebu, koja je od Njega i u Njemu, dok je drugi bračni partner ništa drugo do - Gospodnja ljubav prema crkvi, koja je, poput neba, od Njega i u Njemu. Svi oni, koji su na nebesima, i koji su u crkvi, moraju biti jedno - i to, kroz uzajamnu ljubav koju zadobijaju od ljubavi ka Gospodu. Anđeo na nebu (jednako kao i čovek u crkvi) koji ne čini jedno sa ostalima, ustvari, nije ni od neba, niti je, zaista, od crkve. Štaviše, na celom nebu, kao i u celom svetu, postoje dve stvari na koje se odnose sve druge postojeće stvari; ove dve stvari se nazivaju dobrom i istinom, od kojih, kada bivaju spojene u jedno, sve stvari na nebu i u svetu su imale, imaju, i imaće postojanje i opstanak. Kada ove dve stvari bivaju jedno, tada važi da je dobro u istini, a istina je u dobru, a, takođe, važi da je istina od dobra, kao i da je dobro od istine; prema tome, jedna stvar priznaje drugu kao svoju uzajamnost i recipročnost, na isti način, na koji, pri hemijskom eksperimentu, agens prepoznaje reagens, koji mu odgovara, u skladu sa prirodnim zakonom. Ovaj univerzalni brak predstavlja izvor bračne ljubavi između muža i žene. Muž je stvoren da bi bio razumevanje istine, a žena je, pak, stvorena da bi bila htenje dobra, i tako, muž biva istina, a žena biva dobro; tako da, u svojoj zajedničkoj formi, oboje mogu biti istina i dobro, a ta forma jeste - čovek, odnosno, slika Božija. I zato što od samog stvaranja važi da istina treba da bude od dobra, a dobro, pak, od istine, dakle da mora da vlada uzajamnost i recipročnost, stoga je nemoguće da se jedna istina ujedini sa dva različita dobra, ili obrnuto; takođe, nije moguće da se jedno razumevanje ujedini u dve različite volje, ili obrnuto; niti je moguće za jednu osobu, koja je duhovna, da se ujedini u dve različite crkve; niti je, slično tome, moguće, da jedan muškarac (vir) bude esencijalno sjedinjen sa dve žene. Esencijalno sjedinjenje jeste takvo, kakvo biva sjedinjenje srca i duše;

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

duša žene je muž, a srce muža je žena. Muž pravom ljubavlju komunicira sa ženom, i sjedinjuje svoju dušu sa njom; to je u njemu usađeno, poput semena; i žena je prima u svom srcu, i pomoću ovoga dvoje postaju jedno, i onda svi pojedinačni delovi u telu jednog traže njihove uzajamne ekvivalente u telu drugog. Ovo je istinski brak, koji je moguć samo između dvoje. Jer, od kreacije, svi elementi prisutni kod muža, podjednako i njegovog uma i njegovog tela, imaju svoje zajedničke parnjake u umu i telu žene; i na taj način većina stvari se međusobno traži i želi da se ujedini. Iz ovog traženja i uloženog napora bračna ljubav uopšte i postoji.

[3] Sve stvari u telu, koje se zovu delovi tela, unutrašnji organi i udovi, nisu ništa drugo do - prirodni telesni oblici, koji odgovaraju duhovnom obliku uma; na osnovu toga što svi delovi tela, kao i svakog pojedinačnog organa, u potpunoj meri odgovaraju svakoj pojedinačno, i svim stvarima uma zajedno, sledi da, šta god da um misli i hoće, on to komanduje telu, koje pomenute misli i htenja odmah rađa u delo. Kada, dakle, dva uma deluju kao jedan, njihova dva tela su potencijalno u tako velikoj meri sjedinjena, da nisu više dva, nego postaju jedno telo. Hteti da se postane jedno telo jeste bračna ljubav; a kakvo biva htenje, takva biva i ljubav.

[4] Dozvoljeno je da se ovo potvrdi čudesnom stvari na nebesima. Tamo postoje bračni parovi u takvoj bračnoj ljubavi da oni mogu biti jedno telo, i da su jedno kad god požele, i onda se pojavljuju kao jedan čovek. Video sam i razgovarao sa takvima; i rekli su da imaju jedan život, i da su kao život dobra u istini, a takođe i život istine u dobru, i da su kao parovi u čoveku, to jest, kao dve hemisfere mozga zatvorene u jednoj membrani, kao dve komore srca unutar zajedničkog pokrivača, i, takođe, kao i dva plućna krila; ovi parni organi, iako ih ima po dva, ipak predstavljaju jedno, što se tiče života i životnih aktivnosti za koje se koriste. Anđeoski bračni parovi rekli su da im

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

je život tako povezan, da je pun neba, kao i to, da je njihov život ništa drugo do - sam život na nebu, sa svojim beskonačnim blaženstvima, stoga, što je i nebo takvo zahvaljujući braku Gospodnjem sa njim, jer svi anđeli nebeski su u Gospodu i Gospod je u njima.

[5] Osim toga, oni su rekli da im je nemoguće da, koja god bi im namera mogla biti, razmišljaju o dodatnoj ženi ili supruzi, jer bi to pretvorilo nebo u pakao. Dakle, ako bi anđeo samo pomislio na tako nešto, on bi odmah pao s neba. Dodali su da prirodni duhovi ne veruju da su uopšte i moguće takve bračne spone kao što su anđeoske, i to iz sledećeg razloga: kod onih, koji su ništa drugo do - prirodni, nema braka koji je duhovnog porekla, koji je dobro i istina, već je prisutan samo brak iz prirodnog porekla; stoga ne postoji jedinstvo uma, već samo jedinstvo tela od lascivnog raspoloženja u telu; ova požuda potiče iz univerzalnog zakona, utisnutog, i tako usađenog u sve živo i neživo od stvaranja. Zakon je u tome, da sve ono, u čemu je prisutna sila, želi da proizvede nešto sebi slično, i da tako umnoži svoju vrstu do beskonačnosti i do večnosti. Kako su Jakovljevo potomstvo, koje su nazivali sinovima Izraela, činili samo prirodni ljudi, i kako, posledično, njihovi brakovi nisu bili duhovni, već telesni, tako im je bilo dopušteno (zbog tvrdoće njihovih srca) da pojedinačno uzimaju po nekoliko žena.

1005. Stih 15. *Evo idem kao lupež*, označava Gospodnji dolazak i Poslednji sud u to vreme. To je očigledno iz značenja izraza "*idem kao lupež*" (što se odnosi na Gospoda) kao Njegovog dolaska i Poslednjeg Suda u to vreme, kao što se pripoveda i na drugim mestima u Reči (kao u Mat. 6:19, 20; 24:42- 43, Avdija stih 5, Joilo 2: 9, Os. 7: 1). Ovo je značenje izraza "*idem kao lupež*", jer oduzimanje znanja o dobru i istini, i uništavanje crkve, kao što lopov oduzima bogatstvo i oduzima kuću, pripisuje se Gospodu; i zato što crkva tada biva u noći i u tami, to jest, u lažima od zla, stoga se poslednje

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

stanje u crkvi naziva "noć", a neistine zla, koje tada prevladavaju nazivaju se "tama", a lopov dolazi po noći, kada je mrak. Zato se Gospodji dolazak i Poslednji sud upoređuju sa lupežom (videti u prethodnom tekstu, br. 193).

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Da preljuba predstavlja pakao, a samim tim i da je ona ništa drugo do - grozota, može svako da shvati na osnovu ideje o mešavini raznorodnog semena u utrobi jedne žene, jer u čovekovom semenu leži skriveno esencijalno od njegovog života, a time i rudiment mogućeg novog života koji bi se mogao stvoriti; i zato je ono sveto. Učiniti to zajedničkim sa nečim esencijalnim od života drugih muškaraca, kao i sa rudimentima drugih muškaraca, na način na koji se to radi u preljubi, jeste nečisto. Zato je preljuba pakao, i zašto se pakao uopšte i naziva preljubom. I pošto iz takve mešavine ne može postojati ništa osim iskvarenosti (koja je duhovnog porekla) sledi da je preljuba - grozota.

[3] Zbog toga se u bordelima, koji su u paklu, pojavljuju opscenosti svake vrste; i kada u njih uđe svetlost sa neba, preljubnice se vide kako leže sa preljubnicima, kao što leže svinje u samoj prljavštini; a ono što je čudesno, oni su u svojim uživanjima, baš kao svinje, kada su usred nečistoće. Ali ti bordeli se drže zatvorenima, jer kada se otvore, oni izdišu smrad koji izaziva povraćanje. Potpuno je suprotno u čednim brakovima. U njima se život muža dodaje, kroz seme, životu žene; i odatle nastaje esencijalna, najdublja veza, po kojoj oni postaju ne dva, nego jedno telo. A, u skladu sa tim, bračna ljubav se uvećava, a sa njom i svako dobro neba.

1006. *Blago onome koji je budan*, označava stanje sreće onih, koji gledaju prema Gospodu. Ovo je očigledno iz značenja izraza "*Blago onome*", kao

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

bivanja u stanju sreće; takođe iz značenja izraza "*koji je budan*", kao sticanja duhovnog života za sebe (videti br. 187); a njega može da stekne samo onaj čovek, koji gleda prema Gospodu, jer je Gospod Sam Život, a jedino od Njega je večni život. Kada je čovek u životu od Gospoda, on je u budnosti; ali kada je u životu od sebe, on spava; ili, što je isto, kada je čovek u duhovnom životu, on je u budnosti, međutim, nasuprot, kada je u prirodnom životu, dakle, odvojenom od duhovnog, on spava; i ono što čovek onda vidi jeste ono, što vidi u snu. Živeti ovaj život podrazumeva se pod izrazom "*zadrijemaše i pospaše*" u Reči (kao u Mateju 13:25; 25: 5, 6; Marku 4:26, 27; 13:36; Isa. 5:27; Jer. 51:39, 57; Psalmu 13: 4; 76: 7; Ovo jasno pokazuje šta je označeno izrazom "*budan*".

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Svakako treba znati da su sve preljube, u manjoj ili većoj meri, paklene i odvratne. Preljube, koje proizlaze iz više teških zala i njihovih lažnosti, jesu teže, a one iz blažih zala i njihovih lažnosti su - blaže; to stoga, što preljube odgovaraju izopačavanju dobra i posledičnom krivotvorenju istine; izopačavanja dobra su, sama po sebi, zla, a krivotvorene istine su, same po sebi, neistine. U skladu sa korespondencijama vezanim za ove stvari, paklovi su raspoređeni u rodove i vrste. Za one, koji su uživali u vršenju nasilja nad ženama, postoje mrtvački paklovi; za one, čije su naslade bile u razvratu nad devicama, postoje paklovi sačinjeni od izmeta; za one, koji su uživali u stalnom menjanju kurtizana i permanentnom biranju raznolikih bludnica, postoje strašni, sluzavi paklovi; za druge, pak, postoje prljavi paklovi. Postoje i sodomitski paklovi, koji su za one, što su bili u zlu od ljubavi vladanja nad drugima (od puke radosti u vladanju) i koji nisu bili oduševljeni korisnim primenama vladajućih položaja koje su tada posedovali.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] Jer oni, koji su razdvojili veru od dobrih dela, kako u doktrini, tako i u životu, izdišu preljube kao što je to, na primer, slučaj sa sinom koji biva sa majkom ili, pak, biva sa svekrvom; od onih koji su proučavali Reč samo zbog slave, a ne radi duhovne upotrebe, izdišu preljube, poput oca sa snahom; jer oni, koji veruju da su im gresi oprošteni od Svete večere, a ne pokajanjem života, izdišu preljube, poput brata sa sestrom; a oni, koji su potpuno poricali Božansko, tamo izdišu gnusne stvari koje vrše sa životinjama; i tako dalje. Takvi paklovi postoje za sve, koji svojim delima odgovaraju onima, upravo opisanim u prethodnom tekstu, i to zbog korespondencije sa iskrivljavanjima ili, pak, skrnavljenjima dobra i istine.

1007. *I koji čuva haljine svoje*, označava one, koji žive u skladu sa Njegovim Božanskim istinama. Ovo je očigledno iz značenja pojma "*haljine*", kao istina koje obuhvataju dobro (videti br. 64, 65, 195, 271, 395, 637); stoga, izraz "*koji čuva haljine svoje*" znači živeti prema istinama, a ovde, konkretno, prema Gospodnjim Božanskim istinama u Reči.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

Ukratko, iz svake veze zla i lažnosti u duhovnom svetu izvire sfera preljube, ali samo od strane onih, koji su u neistinama u pogledu doktrine, a, istovremeno, i u zlu kao životu; međutim, neki od onih, koji su u neistinama doktrine, ipak su, nasuprot, u dobru kao životu, jer u njima nema spajanja zla i lažnosti, već je to spajanje prisutno samo kod prethodno opisanih. Ta sfera proističe posebno od sveštenika, koji su lažno podučavali, i živeli zlim životom; jer su oni krivotvorili i iskrivljavali Reč. Iako oni nisu bili aktuelni preljubnici na svetu, ipak su pobuđivali na preljubu; međutim, ovde je u pitanju preljuba, koja se naziva sveštentička preljuba, koja se razlikuje od

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

ostalnih preljuba. Sve ovo jasno pokazuje da je poreklo preljuba ljubav prema zlu i obmanama, i njihovo posledično sjedinjenje.

1008. *Da go ne hodi*, označava da oni ne mogu biti bez istina, i stoga, ne mogu biti ni bez dobara. To je očigledno iz značenja izraza "go", što znači biti bez istine, i stoga, bez dobra (videti br. 240); jer oni, koji su lišeni istina, takođe ostaju i bez dobara, jer se celokupno dobro stiče pomoću istina; štaviše, dobro bez istine i nije istinsko dobro, a istina bez dobra, pak, nije prava istina; da bi istina uopšte mogla postojati, ona mora biti povezana sa dobrom, a da bi moglo postojati dobro, ono, opet, mora biti povezano sa istinom. Moguće je, zaista, da postoje i takve istine, koje su bez dobra, kao i da postoje dobra bez istine; ali istina lišena dobra jeste mrtva, a, tako isto, dobro bez istine je lišeno života. Jer istina ima svoju suštinu [esse] od dobra, dok dobro ima svoje postojanje [existere] pomoću istine. Sve ovo jasno pokazuje da izraz "*Da go ne hodi*" znači biti bez istina, a time i bez dobara. Da pojam "*hodi*" znači: biti i živeti, može se videti u prethodnom tekstu (br. 787).

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Preljube su manje odvratne hrišćanima nego što je to slučaj kod neznabožaca, pa čak i kod nekih varvarskih naroda, i to iz razloga što, trenutno, u hrišćanskom svetu uopšte više i nema braka dobra i istine, već postoji isključivo brak zla i laži. To stoga, što religija i doktrina vere odvojene od dobrih dela jeste: religija i doktrina istine, koja je odvojena od dobra; a istina odvojena od dobra nije istina, već se, kada se posmatra u nečijem unutarnjem, vidi kao laž; a dobro odvojeno od istine nije dobro, već je, sagledavano u nečijem unutarnjem, ništa drugo do - zlo. Shodno tome, u hrišćanskoj religiji postoji doktrina laži i zla, iz čega potiče želja i naklonost

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

preljubi, što proishodi iz pakla; i zato se veruje da su preljube u hrišćanskom svetu dozvoljene i, posledično, one se se praktikuju bez stida. Jer, kao što je upravo rečeno u prethodnom tekstu, spoj zla i lažnosti jeste duhovna preljuba, iz koje, prema korespondenciji, mora da postoji i prirodna preljuba. Iz tog razloga *"preljube i kurvanja"* označavaju u Reči izopačavanja dobra i falsifikovanja istine; i zbog toga se Vavilon u Otkrovenju naziva *"bludnicom"*, a Jerusalim se naziva istim izrazom u Reči u Starom zavetu; a za jevrejski narod je Gospod rekao: *"rod zli i preljubotvorni,"* i za njega je, takođe dodao i: *"Vaš je otac đavo."* (Ali o ovome pogledajte u prethodnom tekstu iz Reči, br. 141.)

1009. *I da se ne vidi sramota njegova,* označava da, na taj način, oni bivaju u prljavim ljubavima. To je očigledno iz značenja izraza *"sramota"* kao prljave ljubavi. To stoga, što se pod sramotom (pudor) podrazumeva onaj deo tela, (konkretno, područje genitalija) koji je zaštićen (kratkim gaćama) od potencijalnih skandala i preljuba. Izraz *"Da go ne hodi"* označava golotinju ovih; a, kako genitalije oba pola odgovaraju ljubavi neba uopšte, i to jeste njihova korespondencija u slučaju kada su ljudi obučeni, sledi da, kada ljudi nisu obučeni, to jest, kada su goli, genitalije, kao korespondencije, odgovaraju ljubavi pakla. To stoga, što pojam *"haljine"* označava odevenu istinu, dok pojam *"meso"*, koji se odnosi na to područje tela, označava dobro ljubavi, a dobro, kada je bez istine, više i nije dobro, jer istina, bez dobra, nije istina (videti u prethodnom tekstu, br. 1008); a, tamo, gde nema dobra ljubavi, obitava zlo, to jest, prljava ljubav. Kako golotinja tog dela tela označava prljavu ljubav, odnosno, razuzdanost preljube, tako je Aron imao lanene haljine, koje su bile na njegovom telu kada je služio (Izlazak 28:42, 43; 39:28), jer izraz *"gaće lanene"* označava pokrivanje istina.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[2] Onaj koji se uzdržava od preljuba iz bilo kog drugog motiva, osim zbog toga što su preljube - gresi, koji su usmereni protiv Boga, još uvek biva preljubnik; kao na primer, kada se neko uzdržava od preljuba usled straha od građanskog prava i njegovih kazni, potom, usled straha od gubitka reputacije, a time i od časti, zbog straha od mogućih nastalih bolesti, straha od prepiranja kod kuće sa svojom suprugom, i posledičnog nespokojnog života, takođe i usled straha od kažnjavanja od strane sluge povređenog muža, straha od siromaštva ili, najzad, usled škrtarenja; tako isto, usled straha od nemoći koja bi mogla da proistekne kao posledica posledičnog zlostavljanja preljubnika, ili, pak, od starosti, ili od impotencije ili, konačno, usled straha od bolesti; ustvari, kada se uzdržava zbog nekog prirodnog ili moralnog zakona, a istovremeno se ne uzdržava zbog Božanskog zakona, on je i dalje, u svom unutrašnjem, nečist i preljubnik, jer, ipak, smatra da preljube nisu gresi, i stoga ih on, u svom duhu, proglašava dopustivim, i tako ih čini u duhu, iako ne istovremeno u telu; zbog toga, nakon smrti, kada postane duh, on otvoreno govori u prilog njima i izvršava ih bez srama. Dozvoljeno mi je u duhovnom svetu da vidim device, koje su smatrale da je bludnost odvratna jer je u suprotnosti s Božanskim zakonom, a takođe i device koje preljube nisu smatrale odvratnim, a ipak su se uzdržavale od njih, jer bi im loš glas, loše ime i adekvatna reputacija odvratili potencijalne prosce. Ove potonje devojke sam video okružene tamnim oblakom pri njihovom silasku prema onima koji behu ispod, dok sam prve (u gornjem tekstu opisane) device video kako behu obasjane blistavim svetlom u njihovom uzdizanju do onih, što živeše iznad.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

1010. Stih 16. *I sabra ih na mjesto koje se Jevrejski zove Armagedon*, označava stanje borbe neistina protiv istina, koje proizilaze iz ljubavi prema sebi, što obitava unutar ljudi koji su od crkve. To je očigledno iz značenja izraza "*i sabra ih na mjesto*", koji reprezentuje borbu, odnosno, organizovanje borbe, i to - borbe neistina protiv istina. Ovo znači stanje borbe, budući da pojam "*mjesto*" označava stanje stvari, a to reprezentuje: borbu neistina protiv istina, jer označava da ih je sabrao zmaj ("*zmija*"); u poglavlju 12 se kaže: *I razgnjevi se zmija na ženu, i otide da se pobije sa ostalijem sjemenom njezinijem, koje drži zapovijesti Božije i ima svjedočanstvo Isusa Hrista* (stih 17); i zveri koja izlazi iz mora u 13. Poglavlju: *I dano joj bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi* (stih 7). I ovde se imenuje mesto gde su se okupili i započeli bitku. Veruje se da Armagedon, zapravo, označava Megidon, gde je Josija, kralj Judeje, poražen od faraona; *U njegovo vrijeme izide Faraon Nehaon car Misirski na cara Asirskoga k rijeci Efratu, i car Josija izide preda nj, a on kako ga vidje ubi ga u Megidonu.* (2. Knj. car. 23:29, 30; slično i u: 2 Knj. Dnevnika 35:20-24; takođe i u Zah. 12). Međutim, šta pojam "*Megidon*" tamo označava, u duhovnom smislu, do sada još nije bilo poznato; zbog toga će se to ovde objasniti. Pojam "*Armagedon*" označava ljubav prema časti, vladavini i nadmoći. Ova ljubav je takođe označena pomoću izraz "*Megidon*" na starohebrejskom jeziku, što je, takođe, očigledno na osnovu značenja te reči na arapskom jeziku. Pojam "*Armagedon*" nema drugačije značenje ni na nebesima; to stoga, što sva mesta pomenuta u Reči označavaju stvari i stanja.

[2] Ljubav prema časti, vladavini i nadmoći jeste - poslednje stanje u crkvi, kada se laži bore protiv istina, zato što će ta ljubav (u poslednje vreme) vladati u crkvi, i, od časa ova ljubav kada zavlada, takođe počinju da vladaju i laži od zlih ljubavi, i one, tada, nadvladavaju istinu; budući da ta ljubav,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

više od svih drugih ljubavi, gasi svetlost neba i indukuje tamu pakla, jer je ta ljubav čovekovo vlastito [proprium]; a ni sa kakvom silom se čovek ne može odvući od onoga što je njegovo sopstveno [proprium]. Posledično se čovek ne može ni uzdići prema nebu, sve dok ovakva ljubav vlada njime; a nečije vlastito [proprium], u kome je čovek u potpunosti uronjen u tu ljubav, nije ništa drugo nego zlo i laž. Da ljudi, koji su u toj ljubavi, bivaju u gustoj tami, baš kao i sve stvari na nebu i u crkvi, štaviše, da oni, dakle, bivaju u pukim neistinama, ne može se pokazati onima koji su u tome, jer, usled brilijantnog sjaja prirodne svetlosti [lumen], u njima se duhovno svetlo [lux] gasi; ali ta brilijantnost ishodi iz obmanjujućeg svetla [lumena], jer je ta svetlost [lumen] zapaljena od ljubavi prema slavi, dakle iz ljubavi prema niskom mudrovanju; a kada se, međutim, inteligencija niskog mudrovanja sagledava na nebu, ona anđelima izgleda kao ludilo i glupost; dakle, kada ovakva ljubav vlada u crkvi, sve je gotovo, jer niko više ne poseduje razumevanje istine niti ikakvo dobro htenje; to stoga, što čast, vladavina i nadređenost nad drugima čine najviše zadovoljstvo i osećaju se kao najviše dobro; a najviše zadovoljstvo i najviše dobro je cilj kome su podređene sve druge stvari; i onda, sva dobra, i sve istine, naime, građanske, moralne i duhovne, služe kao sredstva koja su voljena samo radi cilja, odnosno, voljena su samo u onoj meri, u kojoj služe cilju, a kada tom cilju ne služe, ona bivaju potpuno prezrena i odbačena. To važi za sve primene, građanske, moralne ili duhovne. Potpuno suprotno vredi za slučaj kada su korisne primene cilj po sebi, jer tada čovek ne pripisuje slavu i čast sopstvenoj ličnosti, već korisnim primenama samim, u skladu sa njihovom izvrsnošću. U toj konstelaciji, čast, pravilo i nadređenost drugima ne predstavljaju ništa drugo do - sredstva, i, štaviše, oni bivaju cenjeni su samo u onoj meri, u kojoj služe kao sredstva. Iz svega ovoga se može, u izvesnoj meri, videti šta znači pojam "*Armagedon*".

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] Štaviše, tokom života mi se pokazalo da je pomenuta ljubav opustošila crkvu, i izopačila sva njena dobra i istine, i to ne samo u kraljevstvima Vavilona, već i u svim drugim kraljevstvima. To stoga, što skoro svako, na onaj dan, kada dođe (posle smrti) u duhovni svet, nosi sa sobom (iz prirodnog sveta) želju da bude poštovan, da vlada i da bude nadređen drugima; i veoma je malo onih, koji vole da čast, vlast i nadređenost drugima upotrebljavaju radi korisnih primena. Naprotiv, njihova volja je, najčešće, ta, kojoj korisne primene imaju da služe, a njihova čast, koja je beskorisna, treba da vlada; i kada ta vladavina biva odvojena od korisnih primena, ona više ništa ne vredi, te više ne preostaje mnogo toga što je ljudima darovano kao nasleđe sa nebesa, gde postoje samo korisne primene, jer je kraljevstvo Gospodnje - kraljevstvo korisnih primena; i kada one vladaju, tada vlada Sam Gospod, pošto su korisne primene - dobre, a sve dobro jeste od Gospoda. To je, dakle, stanje crkve koje se manifestuje kao racionalno, odnosno, pomenuto stanje se označava pomoću izraza *"I šesti anđeo izli čašu svoju na veliku rijeku Eufkrat"*, i upravo tim stanjem se ovde bavimo.

(Nastavak u vezi Šeste zapovesti)

[4] Sve vreme se, povodom šeste zapovesti, bavimo preljubama; a sada će se reći šta je to preljuba. Preljube su sva bludničenja koja uništavaju bračnu ljubav. Bludničenje muža sa ženom drugog čoveka, ili sa bilo kojom ženom, bilo da je to udovica, ili devica, ili bludnica, je preljuba onda, kada je pomenuto bludničenje izvršeno usled mržnje ili odbojnosti prema braku; isto tako, bludničenje žene sa oženjenim muškarcem, ili sa bilo kojim drugim čovekom, jeste preljuba, kada biva učinjeno iz istog razloga. Opet, bludničenja bilo kog neoženjenog muškarca sa suprugom drugog, i bilo koje neudate žene s mužem drugog, predstavljaju preljube, jer uništavaju bračnu ljubav, odvrćući umove supružnika od braka, i usmeravajući ih prema

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

preljubi. Uživanja u menjanju partnera, čak iako su u pitanju bludnice, su, ipak, uživanja u preljubi, jer uživanja u menjanju partnera uništavaju bračna uživanja. Isto tako, oduševljenje defloracijom devica koje nema za cilj brak, jeste, takođe, uživanje u preljubi; jer oni, koji su u takvom uživanju, žele posledični brak samo zbog defloracije, a kada se to uživanje postigne, takvi počinju da omalovažavaju brak. Jednom rečju, sva bludničenja, koja uništavaju bračnu ljubav, odnosno, gase tu ljubav, jesu preljube, ili se odnose na preljube; dok ono, što ne uništava bračnu ljubav, i ne gasi tu ljubav jeste fornikacija [*seksualni odnos između ljudi koji nisu u braku - prim. M. V.*], koja proizlazi iz određenog prirodnog instinkta, usmerenog prema braku, u koji se, iz različitih razloga, još ne može stupiti.

1011. Stihovi 17, 18. *I sedmi anđeo izli čašu svoju po nebu, i iziđe glas veliki iz crkve nebeske od prijestola govoreći: svrši se. I biše sijevanja munja i gromovi, i glasovi, i bi veliko tresenje zemlje, kakovo nikad ne bi otkako su ljudi na zemlji, toliko tresenje, tako veliko.* 17. "*I sedmi anđeo izli čašu svoju po nebu*" označava stanje crkve koja se manifestuje kao sve stvari mišljenja (br. 1012); izraz "*i iziđe glas veliki iz crkve nebeske od prijestola govoreći: svrši se,*" označava manifestovanje sa neba od Gospoda da je došao kraj, i da tako Predstoji Posljednji Sud (br. 1013). 18. "*I biše sijevanja munja i gromovi, i glasovi,*" označava zamračenje razumevanja, razmišljanje, i zaključivanje što proističu od obmana od zla (br. 1014); izraz "*i bi veliko tresenje zemlje,*" označava stanje crkve, koja se potpuno promenila (br. 1015); izraz "*kakovo nikad ne bi otkako su ljudi na zemlji*" označava da je stanje bilo potpuno obrnuto od svih stanja koja su ikada ranije postojala u zemljama u kojima postoji crkva (br. 1016); izraz "*toliko tresenje, tako veliko,*" označava da crkve više nema (br. 1017).

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

1012. Stih 17. *I sedmi anđeo izli čašu svoju po nebu*, označava stanje crkve koje se manifestuje u odnosu na sve stvari koje se tiču razmišljanja i misli. To je očigledno iz značenja izraza "*anđeo izli čašu svoju po nebu*", kao manifestovanog stanja crkve (kao u prethodnom tekstu); takođe iz značenja "*vazduha*" ["*neba*", u Daničić-Karadžić prevodu Biblije - prim. M. V.] kao misli, a, ovde, konkretno, kao svih postojećih misli, jer je ovde opisano poslednje stanje crkve; stoga, kada se ovo stanje manifestuje, kaže se: "*svrši se*", tj. pojam "*vazduh*" označava misao, jer disanje, koje se ostvaruje pomoću vazduha, odgovara misli, koja je od razumevanja, kao što pokreti srca odgovaraju osećanju, koje je od volje. Da disanje pluća odgovara misli, jasno se vidi iz činjenice da disanje i mišljenje deluju istovremeno i skladno, jer, kako čovek misli, on tako i diše. Ako smireno misli, on, tako isto, diše mirno, a slaganje disanja i mišljenja važi i za obrnut slučaj, naime, kada je mišljenje, odnosno disanje, energično. Ako neko misli intenzivno i duboko, disanje se postepeno prigušuje i povlači. Tako, čovek menja stanje svog disanja, prilikom prilagođavanja svakom odgovarajućem stanju svog mišljenja. Razlog za to je u tome, što čovek ima dva života, naime, život razumevanja i život volje; dakako, sve stvari u telu odgovaraju ovim životima uma. Tako, uopšteno, život disanja odgovara životu razumevanja i posledičnim mislima; a život srčanih pokreta odgovara životu volje i posledičnoj ljubavi. Ova dva života su označena pomoću pojmova "*duša*" i "*srce*" u Reči, gde se kaže "*svijem srcem i svijem razumom i svom dušom*", što znači – pomoću celokupnog razumevanja i celokupne volje, ili - svakom mišlju koja je od vere i svakom naklonošću, koja je ljubav. Rečeno je već, u prethodnom tekstu, kako je poznato, da izraz "*vazduh*", pošto se njime odvija disanje, označava misao.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] " *Poslednja posuda je izlivena u vazduh, na nebo,*" jer se sve stvari čoveka objedinjuju u njegovim mislima. Jer, kakav je čovek u odnosu prema crkvi, zatim, u odnosu prema dobrima i istinama crkve, kao i prema ljubavi, jednom rečju, kakav je on u duhovnom, moralnom i građanskom životu, takav je on, kao misao. Ovo se može primetiti naročito u duhovnom svetu. Kada bilo koji anđeo izađe iz svog sopstvenog društva u drugo anđeosko društvo, koje nije njegovo sopstveno, njegovo disanje počinje da podnosi napor, on se trudi, jer taj anđeo ne razmišlja od naklonosti slične onoj, kakvu poseduju drugi članovi društva. Isto tako, kada se pakleni duh uzdigne u anđeosko društvo, njegovo disanje dolazi u nelagodu, i tako u teskobu, ili, pak, u fantaziju, ili u slepilo misli; što jasno pokazuje da - kakav je čovek, takva je i njegova misao.

(Sedma zapovest)*

[3] U onome, što sada sledi, nešto će se reći o sedmoj zapovesti, koja glasi: "*Ne ubij.*" U svim zapovestima Dekaloga, kao i u svim stvarima Reči, uključena su dva unutrašnja smisla (pored najvišeg, koji je treći) koji postoje u biblijskim stihovima, pored bukvalnog smisla. Prvi od ova dva smisla se naziva "*duhovni moralni smisao*", drugi smisao je nešto udaljeniji od bukvalnog, i naziva se "*duhovni nebeski smisao*". Najbliži smisao ove zapovesti, koja glasi -"*Ne ubij*", jeste duhovni moralni smisao, koji znači da se ne sme mrzeti nečiji brat ili bližnji, i da ga se, stoga, ne sme ni klevetati ili ogovarati; jer bi na taj način neko povredio ili uništio (ubio) ugled svog bližnjeg, kao i njegovu čast, to jest, izvor njegovog života među sopstvenom braćom, što se naziva njegovim građanskim životom. Posledica klevetanja i ogovaranja je da će nečiji bližnji, koji biva predmet ovih opakih radnji, posledično, živeti u društvu kao živi mrtvac, jer će biti ubrojen među zle i opake, sa kojim se niko ne bi rado družio, niti bi obitavao u njegovoj okolini.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

Kada se ovakve stvari, prema bližnjem, rade iz neprijateljstva, od mržnje ili od osвете, sve to ne predstavlja ništa drugo do - ubistvo. Štaviše, mnogi u svetu građanski život računaju i cene jednako značajnim, koliko je značajan i život tela. A pred anđelima na nebesima, onaj, koji uništava ovaj život, smatra se krivim, u istoj meri, kao da je uništio telesni život svog brata. To stoga, što neprijateljstvo, mržnja i osвета, udišu ubistvo i htenje za ubijanjem; ali, potencijalne ubice su suzdržane i obuzdane strahom od zakona, zatim, od otpora i, konačno, od gubitka reputacije. A ipak, pomenute tri strasti ne predstavljaju ništa drugo do - nastojanje za ubistvom; a svako nastojanje jeste identično kao sam aktuelni čin, jer ono i prerasta u taj čin, čim nestane strah od posledica. To je ono što Gospod uči u Mateju: *Čuli ste kako je kazano starima: ne ubij; jer ko ubije, biće kriv sudu. A ja vam kažem da će svaki koji se gnjevi na brata svojega ni za što, biti kriv sudu; a ako li ko reče bratu svojem: raka! biće kriv skupštini; a ko reče: budalo! biće kriv paklu ognjenom. Zato dakle ako prineseš dar svoj k oltaru, i ondje se opomeneš da brat tvoj ima nešto na te, Ostavi ondje dar svoj pred oltarom, i idi prije te se pomiri s bratom svojim, pa onda dođi i prinesi dar svoj. Miri se sa suparnikom svojim brzo, dok si na putu s njim, da te suparnik ne preda sudiji, a sudija da te ne preda sluzi i u tamnicu da te ne vrgnu. Zaista ti kažem: nećeš izaći odande dok ne daš do posljednjega dinara.* (Mat. 5:21-26). Ovo se može videti u prethodnom tekstu objašnjeno (br. 693, 746).

[4] A dalji smisao ove zapovesti, odnosno, zapovesti "Ne ubij", koji se naziva "nebeskim duhovnim smislom", sastoji se u tome, da čovek ne sme drugom čoveku oduzeti veru i ljubav prema Bogu, jer bi mu, na taj način, oduzeo njegov duhovni život. Ovo je ubistvo, jer od ovog života čovek jeste čovek, i upravo ovom životu, kao glavnom razlogu postojanja, život tela služi kao sredstvo. Štaviše, na osnovu ovog, duhovnog ubistva, samim tim

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

dolazi i do moralnog ubistva; prema tome, onaj čovek, koji jeste u jednom ubistvu, takođe biva i u drugom; jer onaj, ko želi da oduzme čovekov duhovni život, jeste u mržnji prema tom čoveku (u slučaju da ne može da mu duhovni život zaista i oduzme) jer on mrzi veru i ljubav u njemu, a samim tim, mrzi i samog čoveka. Ova tri, naime: duhovno ubistvo, koje se odnosi na veru i ljubav, moralno ubistvo, koje se odnosi na reputaciju i čast, i prirodno ubistvo, koje se odnosi na telo, slede u nizu jedno za drugim, na isti način, kao što slede uzroci i posledice. *Ovaj poredak zapovesti je dat na taj način, da su zapovesti protiv ubijanja i krađe zamenile mesta u odnosu na svoj uobičajeni poredak. Ova zapovest je, po ovakvom redosledu, navedena u Septuaginti. Na drugim mestima, gde se tretira ova zapovest Dekaloga (u delima "Nebeske tajne", "Doktrina života", kao i "Istinska hrišćanska religija") sledi se tradicionalni poredak zapovesti.

1013. *I iziđe glas veliki iz crkve nebeske od prijestola govoreći: svrši se,* označava manifestovanje sa neba od Gospoda da je došao kraj, i da, tako, predstoji Poslednji Sud. To je vidljivo iz značenja izraza "*glas veliki, (...) svrši se,*" kao manifestacije; iz značenja izraza "*crkva*", kao korespondencije neba kao Božanske istine, kroz koju se ostvaruje sva manifestacija (videti br. 220, 391, 915); takođe iz značenja pojma "*prijestola*", kao Gospoda kao Suda (videti br. 253, 267, 462, 477); takođe iz značenja izraza "*svrši se*", kao svršetka, to jest, kao reprezentacije prestanka postojanja ikakvih dobara i istina, dakle, reprezentacije nepostojanja nijedne crkve, jer su sve stvari opustošene. Sve ovo čini očiglednim da izraz "*I iziđe glas veliki iz crkve nebeske od prijestola govoreći: svrši se,*" označava manifestaciju sa neba, od Gospoda, da je došao kraj, i da je Poslednji Sud na dohvata ruke. To beše rečeno nakon što de desi da "*i sedmi anđeo izli čašu svoju po nebu*", što označava da su sve stvari ljudske misli okrenute od neba, tako da više nema

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

komunikacije ljudi iz crkve s nebom; a kada se ova komunikacija prekine, dolazi Poslednji sud. Sve dok postoji veza neba sa crkvom, sve stvari bivaju povezane; međutim, kada komunikacija biva uništena, to se može reprezentovati pomoću kuće, koja se urušava u času kada joj se ukloni temelj. Potom, međutim, ima da se desi da Gospod sagradi novu kuću na mestu one, koja je pala; a ta kuća jeste – crkva.

(Nastavak u vezi Sedme zapovesti)

[2] Na osnovu činjenice da svi oni, koji su u paklu, bivaju u stanju neprekidne mržnje prema Gospodu, a time, istovremeno, jesu i u mržnji prema nebesima (budući da su protiv dobara i istina) proističe da je pakao taj, koji jeste - suštinski ubica, odnosno, pakao predstavlja izvor suštinskog ubistva. To je izvor esencijalnog ubistva, jer čovek jeste čovek - od Gospoda, kroz prihvatanje dobra i istine; stoga, uništiti dobro i istinu znači: uništiti ljudsko biće, i tako - ubiti čoveka.

[3] U svetu još uvek nije poznato da su oni koji su u paklu takvi, jer se, na svetu, u onima, koji pripadaju paklu i, stoga, nakon smrti, dolaze u pakao, ne pojavljuje nikakva mržnja protiv dobra i istine, niti protiv neba, niti, još manje, protiv Gospoda. To stoga, što svako, ko živi u svetu, biva u svom spoljašnjem; a ove spoljašnjosti se uče i podučavaju (još od detinjstva) na takav način, da krivotvore stvari, i da se ljudi trude da izgledaju kao da su pošteni, pristojni, tačni i pravedni, dobri i istiniti. Međutim, u njihovom duhu, istovremeno, leži skrivena mržnja, i ona, po intenzitetu, korespondira sa zlom njihovog života. A, kako je mržnja u unutarnjem, tj. u duhu, ona probija kada spoljašnjosti bivaju uklonjene, što je slučaj nakon smrti.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[4] Ova paklena mržnja prema svima, koji su u dobru, jeste smrtonosna mržnja, jer je to mržnja prema Gospodu. Ovo se naročito vidi iz njihovog uživanja u činjenju zla, koje je takvo, da prelazi, po svom intenzitetu, svako drugo uživanje, jer je to vatra koja gori od požude za uništavanjem duša. Štaviše, ustanovljeno je da to uživanje nije od mržnje prema onima koje takvi pokušavaju da unište, već od mržnje prema samom Gospodu. Sada, pošto čovek jeste čovek od Gospoda (a čovek, koji jeste čovek od Gospoda jeste - dobro i istina) i pošto su oni, koji su u paklu (iz mržnje prema Gospodu) željni da ubiju čoveka, koji je dobro i istina, iz toga proizilazi da je izvor ubistva - pakao sam.

1014. Stih 18. *I biše sijevanja munja i gromovi, i glasovi*, označava rasuđivanje, zamračenje razumevanja i zaključke lažnosti od zla. To je očigledno iz značenja izraza "*munja i gromovi, i glasovi*", koji se odnosi na one iz crkve, u kojima više ne postoji nikakvo dobro ljubavi niti istina vere, odnosno, u kojima su: zlo razmišljanje, pomračeno razumevanje, kao i zaključci lažnosti od zla (videti u prethodnom tekstu, br. 702, 704). Ovo značenje izraza "*munja i gromovi, i glasovi*", u Reči, jeste izvedeno na osnovu pojavljivanja fenomena (u duhovnom svetu) u prethodnom tekstu opisanih, a prisutnih kod onih, koji nisu u dobru ljubavi i istinama vere, ali koji međusobno razgovaraju o tim kategorijama. Njihov diskurs, koji predstavlja razmišljanje, označen je izrazom "*glasovima*", sukob istine i lažnosti je reprezentovan putem pojma "*munje*", i posledično, odbacivanje istine i dobra je predstavljeno pomoću pojma "*gromovima*". A, kako takve stvari izvire u duhovnom svetu, na osnovu korespondencija sledi da im odgovaraju slične stvari u prirodnom svetu, koje, na taj način, imaju značenje kakvo je upravo ovde opisano.

(Nastavak u vezi Sedme zapovesti)

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] Iz navedenog u prethodnom tekstu, može se videti da su svi oni, koji su u zlu, što se tiče života, i u neistinama koje otuda potiču, nisu ništa drugo do - ubice; jer oni su neprijatelji i mrzitelji dobra i istine, pošto zlo mrzi dobro, a laž, pak, mrzi istinu. Zao čovek ne zna da je u takvoj mržnji, sve dok ne postane duh; tada mržnja postaje osnovna naslada njegovog života. Dakle, iz pakla, gde su sva zla, stalno izdiše uživanje u činjenju zla iz mržnje; nasuprot tome, sa neba, gde su svi dobri, neprestano izdiše naslada u činjenju dobra iz ljubavi. Stoga se dve pomenute suprotne sfere susreću u srednjem regionu između neba i pakla, i upuštaju se u međusobnu borbu. Dok čovek živi u svetu, on je u ovom srednjem regionu. Ako on tada biva u zlu i neistinama, jasno je da, posledično, prelazi na stranu pakla, i tako dolazi u stanje uživanja koje uzrokuje činjenje zla iz mržnje. Ako je on, nasuprot, u dobru, kao i u istinama odatle, on, dakako, prelazi na stranu neba i tako dolazi u stanje radosti, čineći dobro od ljubavi.

[3] Radost zla od mržnje, koja izdiše iz pakla, jeste uživanje u ubijanju. Međutim, pošto ne mogu ubiti telo, mrzitelji žele da ubiju duh; a ubiti duh znači: oduzimanje duhovnog života, koji jeste - život na nebu. Ovo jasno pokazuje da zapovest "*Ne ubij*" podrazumeva, ustvari, još i sledeće zapovesti: "*Nemoj da mrziš bližnjeg svog,*" i "*Nemoj da mrziš dobro crkve i njene istine*". Jer ako se mrzi dobro i istina, mrzi se, takođe, i bližnji; a mrzeti znači: želeći ubiti. Zato je đavo (na koga se odnosi pojam pakla u celokupnosti) nazvan od strane Gospoda: "*On je krvnik ljudski od početka*" (Jovan 8:44).

1015. *I bi veliko tresenje zemlje*, označava stanje crkve koja se u potpunosti promenila. Ovo je jasno vidljivo iz značenja izraza "*tresenje zemlje*", koji reprezentuje promene stanja crkve (videti br. 400, 499); to stoga, što pojam

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"zemlja" označava crkvu, dok njen potres, pak, označava promenu stanja; i nazvano je "veliko" da bi označilo da se stanje promenilo u potpunosti.

(Nastavak u vezi Sedme zapovesti)

[2] Pošto mržnja, koja predstavlja volju za ubijanjem, predstavlja suprotnost ljubavi prema Gospodu, a ona je, takođe i suprotna ljubavi prema bližnjem, i budući da ove ljubavi (prema bližnjem i prema Gospodu) predstavljaju ono, što čini nebo u čoveku, očigledno je da mržnja, koja je njihova suprotnost, predstavlja ono, što čini pakao u čoveku. Ni paklena vatra nije ništa drugo nego - mržnja; pa se čini kao da su paklovi u vatri sumračnog sjaja, u skladu sa kvalitetom i količinom mržnje, i, tako isto, u vatri sa sumračnim plamenom, prema količini i kvalitetu osvete iz mržnje.

[3] Kako su mržnja i ljubav direktne suprotnosti, i pošto je mržnja posledica pakla u čoveku, po istom principu po kome ljubav posledica neba u njemu, tako Gospod uči: *Zato dakle ako prineseš dar svoj k oltaru, i ondje se opomeneš da brat tvoj ima nešto na te, Ostavi ondje dar svoj pred oltarom, i idi prije te se pomiri s bratom svojijem, pa onda dođi i prinesi dar svoj. Miri se sa suparnikom svojijem brzo, dok si na putu s njim, da te suparnik ne preda sudiji, a sudija da te ne preda sluzi i u tamnicu da te ne vrgnu. Zaista ti kažem: nećeš izaći odande dok ne daš do posljednjega dinara.* (Mat. 5:23-26). Predavanje sudiji, potom, predavanje slugi od strane sudije, i, najzad, bacanje, od strane sluge, u zatvor, opisuje stanje čoveka koji je (posle smrti) u mržnji, zbog toga što je bio (dok je živeo na svetu) u mržnji prema svom bratu, gde pojam "tamnica" znači pakao, dok izraz "dok ne daš do posljednjeg dinara" označava kaznu, koja se naziva večnom vatrom.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

1016. *Kakovo nikad ne bi otkako su ljudi na zemlji*, označava da je stanje bilo potpuno izokrenuto, i to do tako visokog stepena, do kakvog ono nikada ranije nije bivalo pervertirano, u zemljama u kojima postoji crkva. To je očigledno iz značenja izraza "*i bi veliko tresenje zemlje, kakovo nikad ne bi*", jer je stanje crkve promenjeno u većem stepenu nego ikada do tada, odnosno, ono je u potpunosti izokrenuto; takođe iz značenja izraza "*otkako su ljudi na zemlji*", kao korespondencije onih, koji su u crkvi, dakle, onih, koji žive u zemljama u kojima postoji crkva. Ovde se posebno tretira stanje crkve kod reformista, dok će se crkva, postojeća u Vaviloncima, tretirati u daljem tekstu. A da je stanje crkve pretvoreno u svoju suprotnost, jasno je na osnovu činjenice, da se, današnjih dana, više uopšte ne zna šta je dobro, šta je istina, šta je ljubav, i, najzad, šta je vera; jer se ljubav naziva verom, dela se nazivaju verom, dobro se zove verom, istina se zove verom, a ipak se ne vidi ni da li je uopšte prihvaćena takva vera, u koju je uključeno sve od crkve, naime, vera u istinu, stoga što je očigledno da se današnja vera uglavnom ne sastoji ni od čega drugog do - od nerazumljivih stvari.

(Nastavak u vezi Sedme zapovesti)

[2] Pošto je mržnja, naprosto -paklena vatra, jasno je da ona mora biti uklonjena pre nego što bi ljubav, koja je nebeska vatra, mogla da počne da utiče u čoveka, i da mu, putem sopstvene svetlosti, daje život; ova paklena vatra, ni u kom slučaju, ne može biti uklonjena, sve dok čovek ne spozna odakle mržnja ishodi, kao i šta mržnja predstavlja, te se, nakon toga, ne odvraća od nje, i ne počne da je izbegava. U svakom čoveku postoji nasleđena mržnja prema bližnjem; jer je svaki čovek rođen u ljubavi prema sebi i svetu, i kao posledica toga, on je zadojen mržnjom, i njome se, štaviše, uspaljuje protiv svih onih, koji ne čine jedinstvo sa njim, i koji ne favorizuju njegovu ljubav. On se, dakako, posebno uspaljuje mržnjom protiv onih, koji se

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

protive njegovim požudama. Jer niko ne može voleti sebe iznad svega, i istovremeno voleti Gospoda; niti iko može voleti svet iznad svega, i istovremeno voleti bližnjeg; to stoga, što niko ne može da služi dva gospodara u isto vreme, a da ne prezire i mrzi jednog, dok, nasuprot tome, poštuje i voli drugog. Mržnja je posebno prisutna u onima, koji su u ljubavi vladanja nad svima; u drugima je, pak, neprijateljstvo.

[3] Biće rečeno ponešto i o tome, šta je to, zapravo, mržnja. Mržnja u sebi poseduje vatru, koja predstavlja nastojanje da se ubije čovek. Ta vatra se manifestuje gnevom. U dobrim ljudima postoji prividna mržnja i posledični gnev, koji su usmereni protiv zlih; međutim, to nije stvarna mržnja, već odbojnost prema zlu; niti je to ljutnja, već revnost za dobro, u kojoj nebeska vatra iznutra leži skrivena. Jer dobri se odvrćaju od zla, i izgledaju kao da su gnevni na svoje bližnje, dok su ustvari, nebeski vatreni, sa ciljem da uklone zlo; i tako oni, ustvari, vode računa o dobru svojih bližnjih.

1017. *I bi veliko tresenje zemlje, označava da više nije bilo crkve. To je očigledno iz onoga što je do sada rečeno u ovom poglavlju o crkvi, a pre toga o samoj veri, koja današnjih dana čini crkvu.*

(Nastavak u vezi Sedme zapovesti)

Kada se čovek uzdrži od mržnje, odvrti se od nje, i izbegava je kao đavolsku, tada ljubav, milosrđe, čovekoljublje i blagost počinju da utiču u njega, kroz nebo, od Gospoda. U tom slučaju, pre svega, dela, koja on čini, predstavljaju dela ljubavi i milosrđa. Dela, koja je ranije činio, koliko god da dobra izgledala njihova pojava u spoljašnjem obliku, bila su, ustvari, dela ljubavi prema sebi i svetu, u kojima bi vrebala mržnja koja bi izbijala kad god pomenuta dela ne bi bila nagrađena. Sve dok se mržnja ne otkloni, čovek

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

biva isključivo prirodan; a čovek, koji je isključivo prirodan, ostaje u celokupnom svom nasleđenom zlu. On, takođe, ne može postati duhovan sve dok mržnja, koja je ukorenjena u ljubavi prema vladanju nad svima drugima, ne biva uklonjena; to stoga, što vatra neba, koja je duhovna ljubav, ne može da u čoveka utiče, sve dok vatra pakla, koja je mržnja, stoji na putu i gasi tu ljubav.

1018. Stih 19. *I grad veliki razdijeli se na tri dijela, i gradovi neznabožački padoše; i Vavilon veliki spomenu se pred Bogom da mu da čašu vina ljutoga gnjeva svojega.* (br. 1019); izraz "*i gradovi neznabožački padoše,*" označava da su sve stvari doktrine o dobru iz Reči takođe bile raspršene (br. 1020). Izraz "*i Vavilon veliki spomenu se pred Bogom,*" označava da je do sada, u tekstovima ove knjige, obrađivana crkva kod reformomista, kao i njeno opustošenje, kao i da ono, što od ovog časa sledi, ima da tretira Papističku crkvu i njeno razaranje (br. 1021); izraz "*da mu da čašu vina ljutoga gnjeva svojega,*" označava razaranje kroz strahotne neistine zla (br. 1022).

1019. Stih 19. *I grad veliki razdijeli se na tri dijela,* označava da su se sve stvari doktrine istine iz Reči raspršile. Ovo je vidljivo iz značenja "*grada*" kao doktrine (vidi br. 223); ovde se misli se, zapravo, na sve stvari doktrine iz Reči, zato što se one reprezentuju pomoću izraza "*grad veliki*"; podrazumevaju se, dakle, sve stvari doktrine istine, zato što se dodaje da "*i gradovi neznabožački padoše*", a to označava sve stvari doktrine o dobru; jer doktrina tretira podjednako i istine (koje su zasnovane na veri) i dobra (koja su utemeljena na ljubavi); zato se kaže: doktrina istine i doktrina dobra. Takođe, rasipanje doktrina iz Reči jeste vidljivo iz izraza "*razdijeli se na tri dijela*", koji znači: da se rasipa. Izraz "*razdijeli se na tri dijela*" znači - biti raspršen, jer pojam "*tri*" označava sve, celinu i punoću, a kada ovo biva podeljeno, jasno je da postoji rasipanje. (Da pojam "*tri*" označava sve,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

celinu, i punoću, i da je zasnovan na istinama, videti u prethodnom tekstu, br. 532.) Izraz "*razdijeli se na tri dijela*" ima slično značenje u Jezekilju (5:2).

(Osma Zapovest)

[2] Na ovom mestu treba da se objasni osma zapovest Dekaloga: "*Ne svjedoči lažno na bližnjega svojega*". Izraz "*Svjedočiti lažno*" označava, u smislu, koji je najbliži bukvalnom smislu: lagati o bližnjem, lažno ga optužujući. Ali, u unutrašnjem smislu, ona znači: nazvati nepravедnim ono što je pravедno, i to potvrditi obmanama; dok, u najdubljem smislu, ona znači da neko krivotvori istinu i dobro Reči, a sa druge strane, da on teži da dokaže da je neistina doktrine istinita, potvrđujući je pomoću zabluda, privida, izmišljotina, znanja koja su lažno primenjena, sofistike, kao i putem dugih sličnih sredstava. Sama potvrda i posledična uverenja jesu lažni svedoci, jer predstavljaju lažna svedočanstva. Iz ovoga se može videti da ono, što se ovde podrazumeva, nije samo lažni svedok pred sudijom, već je, štaviše, i sam sudija, koji putem izopačavanja prava, čini nepravdu, dok ono, što je pravедno, predstavlja kao da je, tobože, nepravедno, budući da on sam, jednako kao i sam svedok, igra ulogu lažnog svedoka. Isto važi i za svakog čoveka, koji čini da ono, što je ispravno, izgleda nepošteno, i, obrnuto, da ono, što je nepošteno, izgleda kao da je ispravno; isto tako, lažni svedok jeste, takođe, bilo koji crkveni vođa, koji krivotvori istinu Reči i izopačuje njeno dobro. Jednom rečju, svako krivotvorenje istine, duhovne, moralne i građanske, koje se vrši od zlog srca, jeste - lažni svedok.

1020. *I gradovi nezabožaćki padoše*, označava da su sve stvari doktrine o dobru iz Reči takođe bile raspršene. To je očigledno iz značenja pojma "*grad*", kao doktrine (kao upravo u prethodnom tekstu); tako "*gradovi*" znače doktrine, ili sve stvari doktrine. Takođe iz značenja pojma

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

"*neznabožački*", kao reprezentacije onih, koji su u dobru ljubavi, a, u apstraktnom smislu, u dobru (videti br. 175, 331, 625). Takođe iz značenja pojma "*padoše*", kao reprezentacije rasipanja, budući da, kada gradovi padnu, oni propadaju, dok, kada doktrina padne, njene istine bivaju rasute.

(Nastavak u vezi Osme zapovesti)

[2] Kada se čovek uzdržava od lažnih svedočanstava, shvaćenih u moralnom i duhovnom smislu, i izbegava ih, i odvraća se od njih kao grehova, tada u njega utiče počinje da ljubav prema istini, a, takođe, i ljubav prema pravdi od Gospoda, kroz nebo. I onda, kada posledično, čovek voli istinu i, kada on, takođe, voli i pravdu, proističe da on, tada, naprosto, mora da voli i Gospoda, jer je Gospod - sama istina i sama pravda. A kada čovek voli istinu i pravdu, može se, tako isto, reći da, recipročno, istina i pravda vole njega, budući da ga Gospod voli; i da, kao posledica toga, njegove izjave postaju iskazi istine, a njegova dela postaju - dela pravde.

1021. *I Vavilon veliki spomenu se pred Bogom*, označava da je do sada, u tekstovima ove knjige, obrađivana crkva kod reformomista, kao i njeno opustošenje, kao i da ono, što od ovog časa sledi, ima da tretira Papističku crkvu i njeno razaranje. To je očigledno iz značenja pojma "*Vavilon*," kao crkve kod papista, budući da izraz "*Vavilon*" označava ljubav prema vladanju nebom i zemljom, pomoću zloupotrebe svetih stvari crkve, kao sredstava za ostvarenje te ljubavi; a pomenuta ljubav je dominantna pretežno kod papista. Ove reči, takođe, znače da se, u ovom tekstu, do sada, tretirala crkva kod reformista, zajedno sa njenim razaranjem, kao što je vidljivo iz onoga što prethodi, kao i iz onoga što sledi. U onome što prethodi, tekstovi i objašnjenja su se odnosili na zmaja, i na dve zveri, koje opisuju crkvu reformista, dok je njeno uništenje reprezentovano pomoću izraza "*sedam*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

anđela koji izliše sedam čaša" (kao što se može videti u šesnaestom poglavlju Otkorovenja Jovanovog). U onome što sledi, crkva papista je opisana u poglavlju br. 17, pomoću izraza "*kurva koja sedi na skerletnoj zveri*", a njeno uništenje je, pak, opisano u 18. poglavlju. Iz ovoga je jasno da izraz "*Vavilon veliki spomenu se pred Bogom*" označava da se dosadašnji tekst odnosio na crkvu reformista, i na njeno razaranje, a ono, što sledi u daljem tekstu, tretira Papističku crkvu, kao i njeno opustošenje.

(Deveta Zapovest)

[2] Deveta zapovest, "*Ne poželi kuće bližnjega svojega,*" je upravo došla na red da se obradi u ovom tekstu. Postoje dve ljubavi od kojih sve požude izvire, i neprestano teku, kao potoci iz njihovih fontana. Ove ljubavi se nazivaju ljubav prema svetu i ljubav prema sebi. Požuda je ljubav, koja sadrži neprestano htenje za onim što čovek voli, to jest, za čime on neprestano žudi. Međutim, požude pripadaju ljubavi prema zlu, dok želje i naklonosti pripadaju ljubavi prema dobru. Sada, pošto ljubav prema svetu i ljubav prema sebi predstavljaju osnovu svih požuda, a sve zle požude su zabranjene u dve poslednje zapovesti, sledi da deveta zapovest zabranjuje one požude, koje potiču iz ljubavi prema svetu, dok deseta zapovest zabranjuje požude koje potiču iz ljubavi prema sebi. Zapovest "*Ne poželi kuće bližnjega svojega*" znači da čovek ne sme poželeti dobra bližnjeg, koja su, uopšteno, posedi i bogatstvo, i, takođe, da ih ne sme prisvojiti upotrebom zlih veština. Ova požuda pripada ljubavi prema svetu.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

1022. *Da mu da čašu vina ljutoga gnjeva svojega*, označava njeno razaranje kroz strahotne neistine zla. To je očigledno iz značenja izraza "čāše", kao laži iz pakla, što je lažnost zla (videti br. 960); a kako se, prividno, čini da je Bog bio gnevan i jarostan zbog toga, to se predstavlja izrazom "čāšu vina ljutoga gnjeva svog", gde Bog iskazuje "gnjev" zbog laži, odnosno, On iskazuje da je "ljut" zbog zla. Dakle, izraz "da mu da čašu" označava uništenje, jer obmana zla iz pakla uništava crkvu kao dobro i istinu. Činjenica da je crkva, koju označava izraz "Vavilon," uništena na ovaj način, biće vidljiva iz dva naredna poglavlja.

(Deseta Zapovest)

[2] *"Ne poželi žene bližnjega svojega, ni sluge njegova, ni sluškinje njegove, ni vola njegova, ni magarca njegova, niti išta što je bližnjega tvojega."* To su požude usmerene ka vlastitom nečijeg bližnjeg, jer su žena, sluga, sluškinja, vo i magarac u njegovoj kući, a stvari, koje se nalaze u kući nekog čoveka znače, u duhovnom unutrašnjem smislu, ono što je njegovo vlastito, to jest, ljubav prema duhovnoj istini i dobru. Izraz "ni sluge njegova, ni sluškinje njegove" označava naklonost racionalnoj istini i dobru, koji su u službi duhovnosti. Izraz "ni vola njegova, ni magarca njegova" reprezentuje ljubav prema prirodnom dobru i istini. Oni u Reči označavaju takve naklonosti; ali, u slučaju kada su nečija želja i žudnja, protivno Dekalogu, usmerene ka predmetima tih naklonosti, ovi izrazi u Reči znače: hteti i željno žudeti podrediti drugog čoveka sopstvenom autoritetu, te tako sledi da požuda prema predmetima ovih naklonosti označava požudu usmerenu ka ljubavi prema sebi, to jest, požudu usmerenu ka ljubavi prema vladanju, budući da, na ovaj način, čovek prisvaja sebi stvari, koje pripadaju njegovom bližnjem.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[3] Iz ovoga se sada može videti da požuda pretposlednje, odnosno, devete zapovesti, jeste ništa drugo do - požuda ljubavi prema svetu, dok požude poslednje (desete) zapovesti predstavljaju požude ljubavi prema sebi. Budući da, kao što je već ranije rečeno, sve požude jesu ljubavi, jer ljubav je ta, koja želi; a postoje dve zle ljubavi na koje se odnose sve požude, naime, ljubav prema svetu i ljubav prema sebi, iz toga sledi da se požuda devete zapovesti odnosi na ljubav prema svetu, a žudnja poslednje (desete) zapovesti se, pak, odnosi na ljubavi prema sebi, a posebno na ljubav prema vladanju. (Sva ova zla i neistine, koje proističu iz ove dve ljubavi, mogu se videti u prethodnom tekstu, br. 159, 171, 394, 506, 517, 650, 950, 951, 973, 982, 1010, 1016, a, takođe, i u knjizi "Novi Jerusalim i njegov nebeski nauk", br. 65-83.)

1023. Stihovi 20, 21. *I sva ostrva pobegoše, i gore se ne nađoše. I grad veliki kao glava pade s neba na ljude; i ljudi huliše na Boga od zla gradnog, jer je velika muka njegova vrlo.* 20. "I sva ostrva pobegoše," znači da više nije bilo nikakve istine vere (br. 1024); izraz "i gore se ne nađoše," označava da više nije bilo nikakvog dobra ljubavi (br. 1025). 21. "I grad veliki kao glava pade s neba na ljude," označava neistine u najvišem stepenu paklenog uništenja svakog razumevanja istine u ljudima iz crkve (br. 1026); izraz "i ljudi huliše na Boga od zla gradnog," označava posledično krivotvorenje Reči (br. 1027); izraz "jer je velika muka njegova vrlo," označava potpuno uništenje istinske istine (br. 1028).

1024. Stih 20. *I sva ostrva pobegoše,* označava da više nije bilo istine vere. To je očigledno iz značenja pojma "ostrva", koji jeste reprezentacija crkve kao istina prirodnog čoveka, što se nazivaju naučnim istinama [vera scientifica] i spoznajama [cognitiones] istine i dobra (povodom ovoga, videti u prethodnom tekstu, br. 406); ovde pojam "ostrva" označava crkvu, kao istinu vere, budući da istine, koje se nazivaju istinama vere - jesu istine

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

prirodnog čoveka; a da ih više nije bilo, biva označeno putem izraza "*I sva ostrva pobegoše*". Izraz "*ostrvo*" označava crkvu kao istinu vere, a razlog je taj, što je ostrvo - zemlja okružena morem, a pojam "*zemlja*" reprezentuje crkvu, dok izraz "*more*" označava, uopšteno, naučni i saznavni potencijal koji pripada prirodnom čoveku. Pojam "*ostrva*", takođe, u Reči, označava crkve kod neznabožaca, koji ne poseduju nikakve druge istine osim pojavnih, a te su istine veoma mnogo pomerene od istinskih istina. Ostrva imaju ovo značenje, zato što su morska ostrva bila, uglavnom, odvojena od zemlje Hanan, koja je bila kopno, čime je označavana crkva koja je bila u istinitim istinama.

(Zapovesti Dekaloga, uopšteno)

[2] Zapovesti Dekaloga nazivaju se izrazima "*deset reči*" ili "*deset zapovesti*", budući da broj "*deset*," kao korespondencija, znači - sve; posledično, deset reči označava sve stvari iz Reči, a time i sve stvari crkve, izložene u rezimeu. Sve što se sadrži u Reči, i sve stvari koje postoje u crkvi, rezimirane, ovde bivaju označene pomoću Dekaloga, zbog toga što u svakoj zapovesti postoje tri unutrašnja smisla, gde svaki smisao odgovara svom sopstvenom nebu, budući da postoje tri nebesa. Prvi smisao je duhovni moralni smisao; on je odgovarajući za prvo ili najniže nebo; drugi smisao je nebeski duhovni smisao, koji je predviđen za drugo ili srednje nebo; a treći, pak, smisao jeste - Božanski nebeski, koji je namenjen za treće ili najviše nebo. U svakoj, pa i najmanjoj pojedinosti Reči postoje tri unutarnja smisla. Jer od Gospoda, koji biva u najvišim stvarima, Reč biva poslata dole, po redu, u svako od tri nebesa, pa, najzad, čak i na zemlju, i, na taj način je ona prilagođena svakom nebu ponaosob; zbog toga Reč, unutar svakog neba, i,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

gotovo unutar svakog anđela, obitava u svom osobenom smislu, i, posledično, ona biva svakodnevno čitana od strane anđela; a iz osobenog smisla proističu i propovedi, kao što je slučaj na zemlji.

[3] To stoga, što je Reč - sama Božanska Istina, dakle Božanska mudrost, koja proizlazi od Gospoda kao sunca, i pojavljuje se na nebu kao svetlost. Božanska istina jeste Božansko, koje se naziva Svetim Duhom, jer ne samo da potiče od Gospoda, već još i osvetljava čoveka podučavajući ga, o čemu smo već pripovedali u prethodnom tekstu, kada je bila reč o Svetom Duhu. Pošto je Reč, po njenom poreklu od Gospoda, bila smeštena na tri nebesa, i tri nebesa su objedinjena u celinu, sledi da, jednako kao što su esencijane unutarnje stvari sadržane u poslednjim stvarima kroz posrednike, tako su objedinjena i tri smisla Reči; ovo pokazuje da je reč o tome, da postoji moguća povezanost nebesa jednih sa drugima, kao i povezanost nebesa sa ljudskom rasom, za koju je dat bukvalni smisao pisma, koji je ništa drugo do - prirodni smisao, i tako on predstavlja osnovu za preostala tri smisla. Da deset zapovesti Dekaloga reprezentuje sve stvari iz Reči, kao rezime, može se shvatiti i sagledati samo kroz razumevanje tri smisla tih zapovesti, o kojima smo iscrpno govorili u ovom tekstu.

1025. *I gore se ne nađoše*, označava da više nije bilo dobra ljubavi. To je vidljivo iz značaja izraza "gore", koji reprezentuje crkvu kao dobro ljubavi (vidi br. 405, 510, 850). Izraz "gore" znači crkvu kao dobro ljubavi, jer pojam "zemlja" označava crkvu, a anđeli, koji su u ljubavi prema u Gospodu, imaju svoju zemlju, u kojoj žive, na planinama (gorama) u duhovnom svetu; tako pojam "gore" reprezentuje crkvu kao dobro ljubavi prema Gospodu. Takvi anđeli stanuju na planinama u duhovnom svetu, zato što su oni unutrašnji anđeli, a unutrašnje stvari, u duhovnom svetu, odgovaraju višim stvarima i, zapravo, postaju više. I zato se Gospod naziva "visoki i uzvišeni",

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

budući da je On je u najdubljem (odnosno, najvišem), i takođe se za Njega kaže da “*na visini i u svetinji stanuje.*”

(Nastavak: Zapovesti uopšteno)

[2] Šta ova tri smisla predstavljaju u zapovestima Dekaloga, može se videti na osnovu sažetog objašnjenja, koje upravo sada ima da usledi u ovom tekstu. Prva zapovest Dekaloga, “*Nemoj imati druge bogove uza me*”, uključuje, u duhovnom moralnom smislu, da se ništa drugo, niti iko drugi, ne može obožavati kao da predstavlja Božansko; dakle, ne sme se obožavati ništa drugo, kao što je, na primer, priroda, i to na način, da se njoj samoj pripiše nešto Božansko; niti se sme obožavati iko drugi, to jest, nekakav vikar Gospodnji ili, pak, neki svetac. U nebeskom duhovnom smislu, to podrazumeva da jedino Boga treba priznati, a ne sme se priznavati mnoštvo bogova, prema njihovim osobinama, kao što su to činili stari narodi, i kao što neki pagani rade i dan-danas, ili prema njihovim delima, kao što to hrišćani rade danas, a koji stvaraju sebi jednog Boga od stvaranja, zatim, drugog od otkupljenja, i, konačno, trećeg od prosvetljenja.

[3] Ova zapovest, u Božanskom nebeskom smislu, podrazumeva činjenicu da samo Gospoda smemo priznavati i obožavati, odnosno, da nam je dato da možemo bogopoštovati trojstvo u Njemu, naime: Božansko od večnosti, što se podrazumeva pod Ocem, Božansko Ljudsko rođeno u vremenu, što se podrazumeva pod Sinom Božjim, i, konačno, Božansko koje proizlazi iz oba, što se podrazumeva pod Duhom Svetim. Ovo su tri smisla prve zapovesti, nanizana po njihovom redosledu. Na osnovu ove zapovesti, kada se ona sagledava u njenom trostrukom smislu, jasno je da ona sadrži i uključuje u rezime sve moguće stvari, koje se tiču Božanskog kao suštine.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[4] Druga zapovest, "*Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svojega,*" sadrži i uključuje, u sva tri svoja smisla, celokupnost stvari koje se tiču kvaliteta Božanskog, jer izraz "*ime Božje*" označava Njegov kvalitet, što je, u prvom smislu Reči, doktrina iz Reči, naime, verbalno obožavanje doktrine, ali i obožavanje životom iz doktrine; u drugom smislu, to znači Gospodnje carstvo na zemlji, i, takođe, Gospodnje carstvo na nebesima; u trećem smislu, to znači: Gospodnje Božansko Ljudsko, jer je ono kvalitet Božanskog Samog. (Da Gospodnje Božansko Ljudsko predstavlja "*ime Božije*", u najvišem smislu, može se videti u prethodnom tekstu, br. 224.) U drugim zapovestima postoje i tri unutrašnja smisla za tri nebesa; ali će ovo, po volji Gospodnjoj, biti razmatrano na drugom mestu.

1026. Stih 21. *I grad veliki kao glava pade s neba na ljude*, označava neistine, paklene u najvećem stepenu, koje uništavaju celokupno razumevanje istina unutar ljudi u crkvi. To je očigledno iz značenja pojma "*grad*", kao paklene lažnosti, koja uništava svu istinu i svo dobro crkve (videti br. 503, 704). Ovaj grad se bliže opisuje izrazima "*veliki*" i "*veliki kao glava*", jer se misli na neistine, koje su paklene u najvećem mogućem stepenu. Kvalitet lažnosti se upoređuje sa talentom, jer je talenat najveća denominacija u računanju novca i vaganju srebra, a pojam "*srebro*" označava istinu, odnosno, u suprotnom smislu, laž, dok izraz "*težina*" označava ono, što poseduje težinu od zla, dakle, što je pakleno u najvećem stepenu; jer je obmana od zla teška, i ona, sama od sebe, pada u pakao. Takođe iz značenja izraza "*pade s neba na ljude*", kao laži proističuće iz pakla, koja uništava razumevanje istine u ljudima iz crkve; jer pod pojmom "*ljudima*" se podrazumevaju ljudi iz crkve, koji su, ustvari, razumevanje istine, ili što je isto, takvo razumevanje istine, kakvo poseduju ljudi, koji bivaju unutar crkve.

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

[2] "*Pade s neba na ljude*" označava: biti iz pakla, jer obmana, koja je ovde označena pomoću izraza "*grad veliki*", ne silazi s neba, već se uzdiže iz pakla. Grad, zaista, pada s neba, u duhovnom svetu, jednako kao što je to slučaj i u prirodnom svetu, jer je grad ništa drugo do - kiša, koja pada s neba; ali je ova kiša zamrznuta u grad, zbog hladnoće koja se uzdiže iz pakla, a ta hladnoća predstavlja odsustvo toplote ili nebeske ljubavi. Iz toga sledi da grad ne pada zaista kao grad sa neba, već ustvari dolazi iz pakla. Isto je i sa kišom sumpora i vatre sa neba. Izraz "*kiša*" (budući da je sačinjena od vode) označava Božansku istinu sa neba, međutim, pojam "*grad*" predstavlja Božansku istinu, koja se, uplivom uticaja iz pakla, pretvorila u paklenu laž, tokom njenog silaženja sa neba.

(Nastavak: Zapovesti uopšteno)

[3] Kako Božanska Istina, sjedinjena sa Božanskim dobrom, proističe od Gospoda kao sunca, i time su stvoreni nebo i svet (Jovan 1: 1, 3, 10), iz toga sledi da se sve stvari, podjednako na nebu i u svetu, odnose na dobro i na istinu, kao i na njihovu povezanost, tako da dobro i istina jesu – i na nebu i u svetu - sve što bi se moglo zamisliti. Ovih deset zapovesti sadrže sve stvari Božanskog dobra, a takođe i sve stvari Božanske istine, a, štaviše, u zapovestima postoji i povezanost istih. Ali ova povezanost je skrivena; jer ona je kao povezanost ljubavi prema Bogu sa ljubavlju prema bližnjem; Božansko dobro pripada ljubavi prema Gospodu, a Božanska istina, pak, pripada ljubavi prema bližnjem; jer, kada čovek živi po Božanskoj istini, to jest, kada on voli svog bližnjeg, Gospod ulazi sa Božanskim dobrom i povezuje Se sa čovekom. Iz tog razloga postojale su dve tablice na kojima je napisano ovih deset zapovesti. Zapovesti sa tablica su bile nazvane savezom, što označava povezanost; a nakon toga su tablice bile postavljene u kovčeg, i

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

to ne jedna pored druge, već jedna iznad druge, radi svedočanstva o povezanosti između Gospoda i čoveka. Na jednoj tablici su napisane zapovesti ljubavi prema Gospodu, a na drugoj tablici, pak, behu napisane zapovesti ljubavi prema bližnjem. Zapovesti ljubavi prema Gospodu su prve tri, a zapovesti ljubavi prema bližnjem je - poslednjih šest; a četvrta zapovest, koja glasi: "*Poštuj oca svojega i mater svoju*", predstavlja posredničku zapovest, jer u njoj pojam "*otac*" reprezentuje Oca na nebesima, dok izraz "*majka*" predstavlja crkvu, koja je bližnji.

1027. *I ljudi huliše na Boga od zla gradnoga*, označava posledično krivotvorenje Reči. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "*ljudi huliše na Boga*," kao krivotvorenja Reči (videti u prethodnom tekstu, br. 778, 991); takođe iz značenja izraza "*od zla gradnoga*", kao obmane, koja biva paklena u najvećem mogućem stepenu (videti upravo u prethodnom tekstu), odakle dolazi krivotvorenje Reči.

(Nastavak: Zapovesti uopšteno)

[2] Sada će se nešto reći o tome kako se, pomoću zapovesti Dekaloga, ostvaruje povezivanje. Čovek se ne sjedinjuje sa Gospodom, već je obrnut slučaj - Gospod povezuje Sebe sa čovekom, a to On čini pomoću čovekove spoznaje, razumevanja, htenja i izvršavanja ovih zapovesti; sve dok ih čovek izvršava, postoji povezanost. Međutim, ako čovek više ne izvršava zapovesti, u njemu, istovremeno prestaje htenje za njima, a kada prestane da ih želi i hoće, posledično prestaje i da ih razume i poznaje. Jer, koliko čoveku htenje uopšte išta znači, ako on zapovesti ne izvršava, iako ima sposobnost da ih izvrši? On, budući da, posledično, zbog neizvršavanja zapovesti, gubi razumevanje i volju, postavlja sebi pitanje: "*Zar to nije izmišljotina*

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

razuma?" Iz ovoga sledi da se povezanost ostvaruje isključivo onda, kada čovek izvršava naredbe Dekaloga.

[3] Međutim, u prethodnom tekstu je rečeno da se čovek ne sjedinjuje sa Gospodom, već da se isključivo Gospod Sam povezuje sa čovekom, štaviše, da se to povezivanje obavlja kroz čovekovo činjenje; i iz ovoga sledi da je Gospod povezan isključivo sa onim čovekom, koji izvršava ove zapovesti. Opet, očigledno je da se u savez ne može ući, i da povezivanje ne može biti efikasno, osim ako, u savezu Gospoda i ljudi, ne postoji izvestan stepen recipročnosti od strane čoveka, i to ne samo u smislu pristanka, već, takođe, i u smislu njegove sposobnosti primanja. Radi tog cilja, Gospod je čoveku dao slobodu da želi, da hoće, i, dakako, da deluje kao da to, naizgled, čini sam od sebe, odnosno, darovao mu je slobodu, koja se sastoji u tome, da čovek ne može imati drugačiju spoznaju (kada razmišlja istinito i čini dobro) od (prividne) spoznaje da je sloboda isključivo u njemu samom i tako, sopstvenu (prividnu) predstavu da on dela isključivo iz sebe. Ova recipročnost postoji na čovekovo strani, da bi se ostvarilo povezivanje. Ali, kako ova sloboda, ustvari, potiče od Gospoda, i neprestano dolazi od Njega, čovek svakako mora priznati da (u svakom pogledu) razmišljanje i razumevanje istine, kao i htenje za dobrim i posledično izvršavanje dobrih dela ne potiču stvarno od njega, već je sve to od Gospoda, prema onome što je u prethodnom tekstu rečeno na ovu temu (br. 946, 971, 973).

[4] Prema tome, kada se čovek, putem poslednjih šest zapovesti, sjedinjuje sa Gospodom, na način, koji prividno izgleda kao da to od njega samog, Gospod se, posledično, sjedinjuje sa čovekom, kroz prve tri zapovesti, koje se sastoje u tome da čovek mora priznati Boga, da mora verovati u Gospoda, i da mora Njegovo ime držati Svetim. Čovek, takav, kakav jeste, ne može zaista da poveruje u Gospoda, koliko god on subjektivno mislio da to čini,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

osim ako se ne uzdržava od zala zabranjenih na drugoj tablici Dekaloga (to jest, u poslednjih šest zapovesti) zato što su ta zla - grehovi. To su stvari koje se odnose na zavet, načinjen od Gospoda i od čoveka, kroz koji postoji njihova uzajamna povezanost, a ona se, pak, sastoji u tome, da čovek može biti u Gospodu i, dakako, da Gospod može biti u čoveku (Jovan 14:20).

1028. *Jer je velika muka njegova vrlo, označava potpuno uništenje istinske istine. Ovo je vidljivo iz značenja izraza "od zla gradnoga", kao krivotvorenja Reči (kao u prethodnom tekstu); stoga, izraz "od zla gradnoga" označava ozbiljnije i strašnije krivotvorenje, a to znači je da je Reč krivotvorena čak i do uništenja celokupne istinske istine. Na koji način Reč biva krivotvorena čak i do stepena uništenja istinske istine, a nebo biva čoveku zatvoreno, može se videti u prethodnom tekstu (br. 719, 778, 888, 914, 916, 950).*

(Nastavak: Zapovesti uopšteno)

[2] Neki kažu da onaj, koji greši protiv jedne zapovesti Dekaloga, greši i protiv ostalih, tako da onaj, koji biva kriv za jednu, jednovremeno mora biti kriv i za sve druge. Treba reći nešto o tome, koliko je to zaista u skladu sa istinom. Kada čovek prekrši jednu zapovest, potvrđujući sam sebi da to nije greh, dakle, kada biva lišen straha od Boga, on tako čini greh; budući da je, na ovaj način, odbacio strah od Boga, on se više ne boji ni da prekrši i sve preostale zapovesti, iako ih ne mora stvarno, odnosno, izvršno prekršiti, čineći zlodela koja su im protivna.

[3] Na primer, kada neko ne gleda na prevare i nedozvoljene dobitke, koji su sami po sebi krađe, kao na grehe, niti, pak, smatra da je greh - preljuba sa ženom drugog, niti su, za njega, gresi: gajenje mržnje prema nekom čoveku,

APOKALIPSA OBJAŠNJENA

koja je prisutna u toliko velikoj meri, da je čoveka, koji biva predmetom te mržnje, moguće čak i ubiti, laganje o bližnjem, žudnja za njegovom kućom i drugim stvarima koje mu pripadaju; jer kada neko odbaci iz svog srca (makar i u jednoj jedinoj zapovesti) strah od Boga, on poriče da sve gore pomenuto spada u grehove; shodno tome, on biva u zajednici sa onima, koji, na sličan način, krše druge zapovesti. On biva, dakle, kao pakleni duh, koji je u paklu lopova; pa i iako on nije preljubnik, niti je ubica, štaviše, nije ni lažni svedok, tada, on, ipak, biva u zajednici s takvima, i oni ga mogu ubediti da poveruje da pomenute stvari nisu zle, i mogu ga, dakako, navesti da takve stvari čak i aktuelno učini. Jer onaj, koji je postao pakleni duh kroz kršenje i samo jedne zapovesti, uopšte više ne veruje da išta, što se učini protiv Boga, odnosno, protiv bližnjeg, može predstavljati greh.

[4] Međutim, važi potpuno suprotno što se tiče onih, koji se uzdržavaju od zla zabranjenog od strane samo jedne od deset zapovesti, i koji, dakako, izbegavaju pomenuto zlo, a zatim se i odvrćaju od njega, kao od greha usmerenog protiv Boga. Pomoću strahopoštovanja, što ga osećaju prema Bogu, oni dolaze u zajedništvo sa anđelima nebeskim, i bivaju vođeni od strane Gospoda. To im omogućava da se uzdrže od zala (zabranjenih u drugim devet zapovesti Dekaloga) i da ih izbegavaju, i, konačno, da se odvrte od njih kao od grehova; iako su možda (u prošlosti) grešili, tako što su kršili neke od zapovesti, oni su u stanju da se pokaju, i, na taj način, udalje od zala kao grehova.